

ABS.1.78.279

Bergslottet i Dumfries,
eller

Stjerntydaren och Sigenerskan,

118.

af

Walter Scott.

Efter tredje Engelska Upplagan.

Hfversättning

af

S. N. W a h r m a n.

Första Delen.

Stockholm, Upsala, Carlstad, Westerås
och Drebro,
Em. Bruzelius,
1822.

Första Kapitlet.

~~~~~

I de första dagarne af November månad i sist förflutna århundrade begagnade sig en engelsk Adelsman, som nyligen genomgått sina studier wid Universitetet i Oxferd, af den tillåtelse han erhållit af sina föräldrar att genomresa några provinser af norra England; nygirigheten dref honom åfven att besöka det närgränsande Konungariket. - På den dagen, som tjänar till epok för denna historia, hade han undersökt flera klosters ruiner i Greffskapet Dumfries; han hade åfven afritat åtskilliga utfigter, hwilket upptagit mycket tid för honom, så att, då han åter satte sig till häst, aftonskymningen började betäcka horisonten med tjocka dimmor; wågen som han följde, war bruten genom swarta mossbevårta klippor, som utströckte sig åt alla håll till flera mil. Man såg på långt afstånd från hwarandra några höjder, som tycktes wara lika så många med några åkrar betäckta där; stundom en hydda eller en landtgård wid några pilar, omgifna af tjocka häckar. Dessa enstaka gårdar hade gemenskap med hwarandra endast genom smala och froliga gångstigar som woro belägna emellan lårr och endast kunde begagnas af landets invånare.

Det är sannt, att landswågen war nog wacker och nog wäl underhållen; men nattens annalkande gjorde, att Mannerling tog den sista wågen. Man föreställa sig war resande ensam ridande i mörkret genom en öfänd och ödslig trakt, och man

måste utan möda medgifwa, att hans inbillningskraft icke borde wara lugn. Dagens swaga sken flocknade mer och mer, och Mannering frågade sorgfälligt de få personer han mötte, huru långt han ännu war ifrån Rippletringan, hwarest han ärnade taga nattquarter. Man swarade wanligtvis på alla hans frågor endast med berättelsen om några olyckliga händelser, som hade tilldragit sig på de ställen som han red förbi.

Så länge det war nog dag för att se på hans drägt och hans ställning, att han war en ståndsperson, frågade man honom med mycken wördnad och högsäktning: har Milord sett det gamla klostret Heliga Korset och Djefwulsdalen? Det är många engelska herrar, som komma hit enkom för att se denna dalen. Men då mödret icke mera tillät att urskilja hans klädsel, nöjde man sig med att swara honom: ack gode Gud, min fåra wån, hwart rider ni i sådan wäderlek och på denna tid? Ni är då icke ifrån detta land, kamrat? Alla de swar man gaf honom, när han war så lycklig att erhålla något, woro icke så beskaffade, att de kunde underrätta honom om hwad han frågade. Somliga sade honom: ni har ännu ett godt stycke wäg, innan ni hinna till Rippletringan; en annan swarade något noggrannare: ni har ännu omkring en half mil; en tredje: här ifrån och till Rippletringan är wäl en god fjerding wäg och något mer; en fjerde skade afståndet och sade honom, att det war ännu nästan en mil. Han mötte en hustru, som bar ett barn på armen, och som, sedan hon noga estertänkt, sade honom med temlig wißhet, att han war ännu långt ifrån Rippletringan, och att wägarne woro ganska elaka till och med för fotgångare.

Den stackars hästen, på hwilken Mannering

red, tycktes förstå meningen af detta sista uttryck, ty han började slämta, svarade icke på sporrarne med annat än suckar, och knapade wid hwar småsten han som oftast mötte.

Mannerling förlorade nästan modet; emellertid öfverlemnade han sig stundom till det bedrägliga hoppet att han närmade sig till sin resas slut, emedan han såg några swaga lins på afstånd; men knappt hade han kommit på högderna, förrän han drogs ur sin willfarelse, då han såg, att detta sken kom från några gårdar, som lågo spridda på dessa widsträckt sandöknar. Hvad som dref hans oro till det högsta, war att han kom till ett ställe, der wägen delade sig. Wår resande såg sig då twungen, liksom de jordne wandrande Riddarne, att anförtro sig till sin hästs fientlighet, som utan att twisfa tog wägen till wester. Han tycktes till och med få något större styrka och listighet, utan twisfa af hoppet att snart komma till något stall, och hans herre, hwars otålighet steg till sin höjd, trodde att han afslågsnade sig från Ripplettringan i stället för att närma sig dertill. Det tjockaste mörker rådde öfwerallt, stundom såg han dock stjernornas swaga och bleka sken, intet annat hade stört tyfnaden som rådde omkring honom, än ugglors, ufwars och hafsedrnars sorgliga och genomträngande skrif, och stundom wåtrrets susande. Med dessa ljud förenade sig snart oceanens brusande, som icke tycktes wara på långt afstånd. Denna upptäckt war icke tjeulig till ett ingifwa honom mod; ty största delen af de wägar, som i detta land finnas wid hafsstranden, äro blottställda för att öfwerhöljas af hafwets fied, som förstoras inom kort tid och framrusar med den största hastighet; andra äro afffurna af små wikar och holmar till hwilka man blott kan

wåga sig under ebbens tid. Allt förenade sig för att göra vår olyckliga resande förtwiflad; nattens mörker, hans håsts trötthet och den elaka vägen. Han fattade detsför det fasta beslutet att stanna wid den första foja han träffade, ehuru dålig den måtte vara, så framt han icke kunde få en ledsagare, för att wisa honom vägen till Kippletringan.

En usel foja gaf honom snart tillfälle att verkställa sitt beslut. Sedan han med mycken möda funnit dörren till densamma, bultade han länge utan att erhålla annat svar än den ducketten, som utgjordes af en quinnas stråfwa röst och en hunds skällande. Denne sistnämde skrek, som hade han blifwit sladd, och hans matmor svarade honom i samma ton; sinåningom fick quinnans röst öfwerhans den, och det är sannolikt, att det war annat än luns-gornas styrka som nödgade hunden upphöra att skälla för att börja tjuta. „Jag besitta dig, ditt fördoms-
„da djur!“ Dessa woro de första artikulerade ord, som Mannerling hörde tydligt, „Kanalje gläfsa-
„re, som hindrar mig att höra, hwad denna stas-
„kars mannen frågar!“ — „Är jag ännu långt ifrån
„Kippletringan, kära mor?“ — „Från Kippletrin-
„gan!“ svarade mig en stark och stråf röst med en
ton af förwåning, som man blott ofullkomligt kan
uttrycka åfwen med tre utropstecken. — „Ni säger,
„min wån, att ni årnar er till Kippletringan; nå
„wål, min wån, wånd om tillbaka, och når ni kom-
„mer till det stället der wågarne åtskiljas, skall ni
„wika af på vägen till Wellenloan, och der. . . .“
„Det är mig omöjligt, kära mor: min håst stö-
„tar af trötthet; kan ni icke herbergera mig öfwer
„denna natt?“ — „Nej, alldeles icke. Jakob
„har gått till Drums-hourloch för att sälja våra
„får; jag är ensam här, och för mitt lif wille jag

„icke öppna dörren för någon snushane eller fläcksfare.“ — „Hvart skall jag då taga vägen, fåra mor? Jag kan icke tillbringa natten midt på vägen under bar himmel.“ — „Uff fiackars man, ni får hjälpa er som ni kan, så framt ni icke hellre vill rida till borgen och der begära herberge; jag är öfvertygad, att ni der skall blifwa wäl emottagen, blest ni är god och enfaldig.“ — „Enfaldig, det ser ni nog att jag är, emedan jag befinnet mig wid denna tid på ett ställe som detta; men säg mig, fåra mor, kunde jag icke få någon, som wisse mig vägen till denna borg?“ — „Ja, om ni vill gå ända till Warggäpet eller nära till Helfwete-hålet, kanhända.“ — „Fåra mor, jag skall betala ganska hederligt.“ Dessa ord gjorde en magisk werkan. „Josef, Josef!“ ropade hustrun, „Upp, din lathund! Du snarlar tryggt, medan denna herre behöfwer någon, som ledsagar honom till borgen. Stå upp i ögonblicket för att tjena honom till wägwisare; tag den kortaste och säkraste vägen. Min son skall ledsaga er, Min lord, och jag är öfvertygad, att ni skall blifwa ganska wäl mottagen på borgen, ty dess port är öppen för hela werlden. Jag tror till och med, att ni skulle kunna komma i tjänst hos Baron Bertram, icke just för att wara hans tjenstehjon, utan för att hjälpa honom; ty i dag har hans jägare kommit att dricka två stöp öl, och han har berättat oss att Milady hade barnwärkar.“ — „Det wore kanhända en oartighet att wisa sig i sådana omständigheter.“ — „Lappri! Besymra er icke! Huset är stort nog och nog wäl försedt.“

Under detta samtal hade Josef hunnit att sätta på sig ett par byxor, som höllo på att sönderfalla i trasor, och en linnerock, som war ännu mer

ra nödt, samt en repstump omkring lifwet. I denna rustning wisade sig en tjock pojke, wid påß tolf år gammal, för Mannerings ögon, som såg honom wid fäcet af lampan, som den halfnakna modren höll.

Josef ställde sin gång norr om sojan. Han tog den resandes häst i betslet, och ledde honom med mycken sliktighet på den smala gångstig som låg på brådden af ett försträckt brådjup. Sedan han en stund följt denna steniga väg, kom han till ett uppodladt fält; der sjönk hästen ned i en dyngpuß, för att betjena mig af min ledsagares uttryck, och det war icke utan mycket arbete det lyckades oss att uppdraga honom ur en graf, som war uppfyllt med smuts och watten. För att undwika en dylik händelse ledde Josef det fromma djuret långsefter en tegelmur; slutligen lenuade han denna stig för att komma på en väg, som war nästan alldeles utan trån.

Hafwet som icke låg långt derifrån, brusade med hästighet; mårens strålar, som började wisa sig, upplyste twenne ofantliga torn, som woro nära att falla i ruiner, och som tycktes utgöra en del af en ganska widsträckt byggnad. Mannering kände en häftig hjertklämning, då han kastade sina blickar dit. „Men, min lilla wån,“ sade han till „Josef, detta är icke något bebodt hus, det är blott ruiner.“ — „Åh, i denna borg bo de måltiga Baronerna af Ellangowan. Det är sant, att den är omgifwen af brådjup; men war icke rädd; jag har aldrig sett någon der omkomma, och wi komma snart till det nya huset.“ Då de lenuade ruinerna till höger, kommo de och werkligen midt framför ett hus, som såg temligen wäl ut och war nyligen byggt. Josef började bulsa

af alla krafter; en betjent kom och öppnade porten. Mannering bestref för honom sin belågenhet, och herren i huset, som hade hört hans berättelse, skyndade sig för att komma och önska honom enlycklig ankomst till slottet Ellangowan, och tackade honom för den äran han gjorde honom att hos honom söka gästfrihet. Gossen, som var ganska glad öfwer att få en halfkrona för sitt besvär, skyndade glädtigt åter till sin keja. Den stackars hästen ledades i stallet, och inom få minuter satt Mannering wid ett temligen wäl dukadt bord. Som han skaffat sig ett godt förråd af matlust, gikar man wäl, att han gjorde wärdinnan heder.

Andra K ap i t l e t.

Det sällskapet, som Mannering fann i matsalen, bestod af Milord och en annan person, som man skulle hafwa tagit för en landtskolmästare eller en Kapellan; men han war såmre klädd, än att man kunde förmoda, att han war en prest, som hade kommit för att aflägga besök hos sin patron. Milord sjelf tycktes wara en af dessa wanliga, feta och wäl födda menniskor, som man ofta träffar på landet bland arrendaterer och jordbrukare, och om hwilka man kan säga med Horatius: *Fruges consumere nati* (födde att förtära landets afkastning). En plump glädtighet rådde i hans anletsdrag, och gaf dem ett eget uttryck af hjertlighet och bekymmerslöshet, som werkligen utgjorde grunden af hans karaktär. Wi skola bjuda till att teckna hans bild, medan han är sysselsatt att för sin gäst uppläsa en skrift om nyttan, bequämligheten och helsosamheten

att omslinda jernstigbåglor med halm eller h , isynnerhet när man nödgas resa om natten och i str ng f ld.

Baron Gottfrid Bertram, herre af Ellangowan, h rst mmad: från en ganska gammal och namnkunnig  tt, men hade en ganska medelmåttig förmyndighet, hwilket icke  r sällsynt i våra dagar. Hans sl gtregister uppsteg så högt, att de  fram förlorade sig i de a barbariska seklers m rka natt, då Skottarna lefde utan regering och utan lagar; flere af hans förfäder hade utmärkt sig i forst gen. Ut m namnen Gottfrid, Roland och Dionysius och en mängd andra ryktbara sedan fristendomens antagande, kunde han  fwen uppräkna Arturer med flera andra, som hade  gt med all oinskränkt makt ofantliga, men obrukade landsträckor. De woro chefer f r en ganska talrik slägt, kallad Mac-Dingawaies, som i följden tog af Norrm nnerna tillnamnet Bertram. De a gjorde uppror och blefwo slagne i flera tr ffningar; några af dem blefwo halehuggne, såsom wanliga bruket  r i anscende till familjer, som spelat en stor r l i flera sekler. Bertramska  tten förlorade de flesta af sina egendomar genom konfiskationer och sl daktighet. I början af adertonde seklet war Ludvig Bertram familjens chef. Hans far, elak m ka och husfader, w llustling och drinkare, hade på sin grafsten fått inskriften: H r hwilar den elake Lorden. Sonen sålde en betydlig del af godset för att betala skulden, l t nedriswa en del af det gamla slottet, och af tegelstenarne l t han uppbygga ett litet hus af tre w ningar med sex f nsterluster i rad på l ngsidan; han försummade ej att förse det med tinnar   alla sidor. I denna borg drog sig Ludvig Bertram af Ellangowan

man undan med hufwudet fullt af förslager för att återgifwa sin ätt dess fordna förmågenhet och makt. Han gjorde uppödlingar, arrenderade jord, köpte skogsmark för att der låta får och hornbofskap betta; han sparde hvarken omsorg eller möda för att vinna sina ändamål.

Swad som han vann i klingande mynt, det förlorade han i aktning hos herrarne i grannskapet, som endast sysselsatte sig med jagt, hundar och hästar afwel. Dessa sysselsättningar, woro efter deras tanka mycket ådylare än Baron Ellangowans. Småningom blef han alldeles främmande i deras sällskap, och man wiste icke rått, om han förde en bondes eller en adlemans lefnad. Döden hindrade honom midt uti hans handelspekulationer. Han efterlemnade åt Gotfrid Bertram, sin son, ett ganska betydligt arf.

Man såg snart, huru litet den nya Baronnen af Ellangowan war skicklig att fullfölja sin fars affigter. Då han icke mer biträdtes af hans råd och hans uppsigt, fann han sig förvirrad i alla sina företag, och gjorde blott misslyckade spekulationer. Som Gotfrid icke hade minsta kraft, fann han icke bättre medel för att godtgöra sina förluster, än att anförtro förvaltningen af sina gods åt en Kammerers wärksamhet. Detta medel war mycket säkrare till att påskynda hans fullkomliga undergång, än att underhålla en mängd hundar och dyrbara hästar. Genom denna hederliga förwaltares åtgärd blefwo de minsta skulder ganska betydliga, intresse på intresse lades till kapitaler, enkla förskrifningar blefwo lagligt bewittnade aktier, och ofantliga rätttegångskostnader betalades framför allt. Fastän han war alldeles skild ifrån trätgirighet och han aldrig pretensat i sin lefnad,

fåg han sig flera gånger nödsakad att betala rättsgångskestnader för långa och dryga processer, hvarom han aldrig hört talas. Alla hans grannar förkännade högt hans nära förestående undergång; personer af högt stånd visade en ondskesfull medelmåttan öfver deras likes obestand, men det lägre folket, som icke fann något i hans belågenhet att afundas, beslogade honom uppriktigare. Som han alltid hade visat sig mild, tjenstaktig och nedlåtan de, var han allmänt ölskad; man suckade öfver det, att han icke öppnade ögonen öfver det sått, hvarpå han bedrogs; man kallade honom blott den geda, den hederliga Gottfrid Bertram; men det hindrade icke hans grannar att låta sina hjerder beta på hans ågor, att förstöra hans skogar, att döda hans vildebråd. Hans gård och hans fälskoro beständigt uppfyllda af gårdshandlande, Eigenare, resande af alla slag. Han fann sig rikligen ersatt för den gästfrihet han lemnade dem, derigenom att han anmodade dem att berättat nyheter om de länder, som de genomfarit.

En omständighet hindrade Baron Ellangowans fullkomliga undergång: det var hans giftermål med en Fröken, som medförde åt honom en ganska betydlig hemgift. Ingen i grannskapet kunde begripa, huru hon funnat besluta att gifta sig med honom, om man icke antog att hon blifvit lockad af ett nog wacker ansigte, ett utseende af styrka och hellsa, ett alltid glädtigt lynne, en beständigt jemn karaktär. Till dessa omständigheter bör tilläggas, att hon närmade sig till sitt trettionde år, och att hon icke ägde någon släktinge, som kunde göra några inwändningar emot hennes wal.

Om aftonen, då Mannerling ankom till Ellangowan, hade Milady Bertram, som ända

till denna tid lefwat i enslighet, såndt ett ganska angeläget bud till Kippletringan, till en gammal dam af sin bekantskap, för att underrätta henne om den belägenhet, hwaruti hon war.

Sedan wi gjort en så lång digression om allt som angår Baron Ellangowan, återstår att låta våra läsare lära känna hans sällskaps, herr Abel Sampsons karakter, hwilken wansligen kallades Magistern, i anseende till den skollärares befattning han hade i byn. Han war född af ganska fattiga föräldrar; ifrån sin spådbaste ungdom hade han alltid wisat ett särdeles alfwarsamt och tänkande sinne; hans föräldrar inbillade sig, att han kunde hinna till wärdigheten att uppstiga på predikstolen. I detta förföriska hopp började de införa den största sparsamhet i sina utgifter; de dömdo sig till att icke äta annat än groft bröd och att icke dricka annat än watten, för att kunna förse sin son med de till studierna nödwändiga medel.

Hans bleka och magra utseende, hans tänkande, tysta och dystra uppsyn, hans wana att waggasitt hufwud och sina ben, då han uppläste sina lexor, gjorde honom till ett åtbjē för alla hans skolkamrater; det förhöll sig likaså, då han kom till Akademien.

Alla studerande förenade sig för att se herr Magistern stiga utför eller uppför trapporna, då han begaf sig till klassen eller till Professorn med sitt ofantliga Grekiska och Latinska Lexicon. Då de sågo honom uppstiga på sina långa föttslösa ben, tyckte de sig se denna häger, om hwilken franska Fabulisten lemnat en så listig och roande beskrifning. De betraktade alltid med nytt nöje hans stora skor, som wero beslagna med ofantliga spikar, hans långa

ga folt, som war nästan alldeles utnött; wi erinre, att det war hans enda flådning.

Så snart han öppnade munnen, använde Professorn färgfäres all sin myndighet och sitt wälde öfwer elevernes sinnen; han kunde icke hindra det onöflorliga skrott, som uppkom på allas läppar, och hwaruti han sjelf stundom deltog. Hans bleka ansigte, hans stora haka, som tycktes röra sig snarare genom en dold fjäder än genom hans egen wilja, hans stråfwä och gnällande röst, de skarpa rep han upphäufde, då man bad honom tala tydligare. Allt detta ökade lusten att skratta, som hans blotta utscende uppväckte. Det ledsammaste fattigdomen medförer, säger Juvenalis, är, att den gör dem lögliga, som måste kämpa med den.

Man såg aldrig den goda Abel Sampson hwarken stötas af detta mottagande, då han ingick i klassen, eller söka att derföre taga den minsta hämd, då han gick ut. Han skyndade sig att gå den minst besökta vägen, och gick att innesluta sig i en usel koja, hwarest han för 18 styfwer i veckan hade tillåtelse att hvilat på halm och att låsa öfwer sina lexor wid spiselden, då hans wårdinnor war wid godt lynne.

Dårtadt alla dessa obehagligheter gjorde han hastiga framsteg i de gamla språken, och äfwen i wester-skaperna. Någon tid derefter förjætte han sina talanger för predikstolen; men ack! Antingen det war werkan af hans rådsfä eller af det skratt hon hörde bland hela församlingen, så snart han wisse sig, det blef honom alldeles omöjligt att utföra sin predikan. Han började sucka, pusta, slå tänderna och wrida näbben på ett förfärligt sätt. Då han såg, att nästan hela församlingen gick bort, nedsteg han med sådan skynsamhet, att han trampade

på de stadsars quinnorna, som lägo på End wib predikstolen. Man utmärkte honom sedermera med namnet den stumma predikanten.

Denna händelse förmådde honom att återwända till sin födelseort, i hopp att kunna understöda sina föräldrar i deras fattigdom. Som han hade hwar- sen wänner eller förtrogna, kände man blott ofull- komligt hwad som hade händt honom, fastän denna händelse hade roat hela staden i mer än en månad, gifwit anledning till flera wiser, åtskilliga karikatyrer, som man hade omsorg att tillstålla honom; men intet war i stånd att störa hans själs lugn.

För att förskaffa sig medel att hjälpa sina föräldrar, öppnade Sampson en skola, som snart uppfylldes af lärjungar; men den förskaffade honom blott en ganska ringa inkomst. Landtbrukarnes söner betalade blott ett obetydligt arswode, och de fattigas barn betalade alldeles intet. Fastän denna olyckliga skollärare arbetade mycket, måste man säga till selskets skam, att han wann mycket mindre än en arbetskarl. För att öka sin inkomst började Sampson att uppsätta skrifter och bref för alla Ellangowans inwånare. Småningom fann sig Barren Bertram, som alldeles hade dragit sig ifrån sällskaper, i förbindelse med Magistern. Det är wäl sannt, att han icke fann stort nöje i hans sällskap; men herr Abel Sampson hade den gåfwan att tåligt åhöra, utan att någonsin wara frestad att motsäga, och förstod sig temligen wäl på att uppgöra eld, han hade också försökt att putsa ljusen; men som det händt honom flere gånger att lemna sällskapet i mörker, hade han öfvergifwit föresatsen att öfwa sig i denna swåra konst. Allt hwad han derföre hade att göra hos Baron Ellangowan, war att hålla honom sällskap för att dricka

fa godt bl och att yttra sitt nöje, genom några illa artikulera de ord eller genom några åtbörder, öfwer de långa historier som han dagligen berättade. Han uppfyllde denna sistnämnda förättning, då Mannering inträdde och fäste sina blickar på herr Sampsons långa, magra och föttilösa gestalt, på hans fordom swarta kestan, på den brosfiga halsduk, som omgaf hans långa hals, hans gråa flådestyror, hans blåa strumpor, och de små kopparspännen, som prydde hans stora med spisar beslagna skor. Sådana woro de personer, med hwilka Mannering befann sig i sällskap.

Tredje Kapitlet.

Baron Bertram war angelågen att tala om Miladys belågenhet, först för att ursäktla henne för det hon icke sjelf kommit för att mottaga sin gäst och förja för allt som han sjelf kunnat gädmna, för det andra för att hafwa så mycket större skäl att låta hämta en butelj godt win.

„Jag kan icke sofwa lugnt,“ tillade han, „förrän jag fått tidning om min makas lyckliga förlofning; om ni icke är mycket sömnig, och ni will gädra mig så wäl som Magistern den äran att stiga upp med oss, skall ni wara öfwerlygad, att wi icke skola länge quarhålla er. — Det är godt, att ni wet, att Lucie Howalton är ganska listlig, ganska håstig. — Hon hade en kusin, som dog icke långt härifrån för kort sedan. Det är icke wärtdt, att ni gör någon grimas, herr Magister; jag är öfwerlygad, att alla kyrkans rättigheter betaldes öfwerflödigt. Denna stadars flicka, som

„aldrig gjort någon, hwem det måtte wara, orätt
 „på en knappnäls värde, hade icke trott sig komma
 „i gräfwen för. . . . . Det är godt, att ni wet,
 „herr Mannering, att hernes arfwinge bor helt
 „nära härintill; hans mafa heter Anna; och, det
 „är werkligen ett förträffligt par; de hafwa sex barn,
 „som alla äro sköna som englar: den yngsta heter
 „Gottfrid som jag; jag önsade att ni skulle se
 „honom då han kommer och leker på tulljagten;
 „Tulluppbörds mannen är min kusin; han förrättar
 „sitt embete med sådant förstånd, att han wid sista
 „sektionen utnämndes till representant i Underhuset.
 „Jag hade wäl welat gifwa min röst till Milord
 „Balrubery; men ser ni, min far war en ifrig
 „rojalist; han wille aldrig afsläggä eden. Men för
 „att återkomma till det, som jag sade er, att Lu-
 „cie är ganska flink, så skall ni weta, att detta
 „fruntimmer. . . . .“ Sir Bertram stannade i
 sin underliga berättelse, i det han hörde någon gå
 uppsöre trappan siungande af alla sina krafter; den-
 na röst tycktes wara för skarp och för klar i de hö-
 ga tonerna för att tro den wara en mans, men af-
 wen i de låga för stark för att tagas den för en
 fruntimmersröst. De ord, som Mannering kunde
 urskilja, tycktes honom betyda:

Helgon utaf båda könen,
 Hör den warma trogna bönen
 Och förloffen snart wår fru!
 Wå en son hon födda nu!

„Det är Merrilies,“ ropade Baron Ber-
 tram, „jag är så wiß derpå, som att jag leswer.“

Magistern suckade, spårrade ut sina långa ben,
 wände sig om på sin stol och bildade med sin to-
 baks pipa ett tjockt moln.

„Ni må säga hwad ni will, herr Magister,
„Merrillies sjunger icke illa.“

„Jäffe för wäl.“ swarade denne med en sträf
röst, som fullkomligt swarade mot hans magra ans-
igte. Dessa woro de första ord, som Manner-
ing hörde komma från hans mun; han längtade att få
weta, om denna automat, som han hade sett äta,
dricka, gå, röka, äfwen kunde nyttja sin witt. I
samma ögonblick öppnades dörren och Merrillies
inträdde.

Mannering kunde icke afhålla sig ifrån att
darra, då han såg en quinna af fem och en half
fets höjd med en hagtornskäpp i handen och en stor
randig mansöfwerrock öfwer sina fruntimmersfläder;
hennes hår, swarta som ebenholz, struko fram i sto-
ra lockar, liksom ormarne från Medusas hufwud,
under en gammal hwit mössa, som gjorde så mycket
flödre afbrott mot hennes mörkbruna hy; hon rul-
lade ögonen med sådan styrka och hastighet, att
Mannering icke twiflade, att hon hade ett anfall
af raseri. „God aften, Baron Bertram,“ sade
hon, „hade jag icke fått se en olycka, om Miladi
„blifwit förlöst, utan att jag blifwit underrättad
„derom, medan jag war på marknaden i Drums-
„hourloch. Jag hoppas, att man warit omtänkt att
„beswärja de onda andar, som kunna skada barnet
„och modren.“ Utan att wänta swar började hon
sjunga:

Man till jernört wäppling tager,
Sedan persilja och lager;
Så skall man med kunskap wist
Öfwerwinna trollkarlens list.

Hon fortfor i denna misshjundande ton och slutas
de med trenne lustsprång, så att hon widrörde ta-

fet. „Nå, Baron Ellangowan, låter ni icke gif-
 „wa mig en sup?“

„Gerna Merrilies; låt igen bårren och sätt er.“

Medan han frågade henne åtskilligt om markna-
 den i Drumsheurloch lutade Mannerling sig till
 Magisterns döra och frågade honom sakta: „hvem
 „är denna kvinna?“

„En nedrig kona.“

„Hvad är hennes yrke?“

„Hon lefwer af stöld och mordbrand. Mätte
 „fan ta alla dessa förbömda Eigenerskor!“

„Baron Bertram,“ sade Merrilies med
 hög röst, „se på ert ur, och gif noga allt på det
 „ögonblicket, då han födes, på det jag måtte kunna
 „såga er hans öde.“

„Min stackars Merrilies, vi behöfwa icke
 „er hjälp för att få weta barnets öde, som Milady
 „skall skänka oss; vi hafwa här en Doktor från Uni-
 „versitetet i Oxford som skall såga oss det genom
 „kunskapen om stjernornas lopp.“

„Jag är icke en Doktor,“ swarade Mannerling,
 „utan blott en studerande; likwäl kan jag swara
 „mot Milords önskan och genom öfwiliga beräk-
 „ningar förkunna, hurudant det barnets öde skall
 „blifwa, som wäntas till werlden; och berföre will
 „jag börja abblura quæstionis, såsom Pythagor-
 „as, Hippocrates, Avicenna med flera till-
 „styrka.“

Hvad som mest hade hulpit Magister Samp-
 son att förwårfa sig Baron Bertrams wåns-
 skap, hwæs munterhet bestod utt att såga allt hwad
 som föll honom i tankarne, utan att gifwa sig min-
 sta möda att sammanbinda sina begrepp, wat, att
 han aldrig motsade honom, att han aldrig skrattade
 öfwer andra, och icke engång deltog i det skratt,

om hans enfaldighet och hans besynnerligheter uppväckte. Man påstår, att det hände honom en gång, att han skrattade, och att han förorsakade Milady Bertram ett missfall, antingen genom öfverraskningen af en så utomordentlig händelse, eller af den försträckelse, som intog henne öfver en så fastlig grimas.

Den enda werkan, som Mannerings ord gjorde på denna färdiga man, var att de afpressade honom dessa begge utrop: Förwånande! Besynnerligt! Han uttalade dessa ord med tonwigt på hwar stafwelse, men utan att göra minsta rörelse hwarken med hufvudet eller den öfriga kroppen. Han wände slutligen sitt magra och föttlösa ansigte till den unga stjerntydaren på ett sått, som tycktes tillkännagifwa, att han icke war wiss på att hafwa rätt förstått hans swar.

„Min herre,“ sade Mannering till honom, „jag fruktar nog, att ni är en ibland dessa olyckliga warelser, hwilkas swaga blickar icke kunna följa de himmelska flotens hastiga gång, känna genom deras lopp Guds synens beslut, och hwilkas sinne, förswagadt af fördomen och willfarelsen, förkastar sanningens spegel.“

„Min herre,“ swarade Sampson, „jag påstår med den namnkunniga Isak Newton, att stjerntyderiets föregifna wetenskap är tom, fåfång, falsk och bedräglig.“ Han utsade dessa få ord med en ton, som war en Eumejsk Sibylla wärdig.

„I sanning,“ swarade war resande; „det gör mig ondt att se en så lård, så förståndig man som ni, herr Magister, nedgräfwad de dyrbara gåfwor, hwarmed naturen utrustat er, under willfarelsens mödler och fördomarnes spöken. Swad, herr Sampson, ni wägar jemföra namnet af en

„modern författare, vår landsman, med fornålders store mån? Och hwad är, jag frågar er, namnet Isak Newton i jemförelse med de wälsjudande namnen Ptolomeus, Bonacius, Agrippa etc.? Och alla berömda skalder och filosofer bland hedningar, judar och kristna, hafwa de icke förenat sina röster för att erkänna de himmelska kropparnes inflytelse på menniskornas öden?“

„En allmän willfarelse.“ swarade den öbbjlige Magistern.

„Säg snarare, en allmän wälgrundad tro.“

„Det är låttingars, tjufwars och bedragares tillflykt.“

„Missbruket af en nyttig och autoriserad sak bör icke komma den att förbjudas.“

„Uti osäkerheten, afhåll er derifrån.“

„Den som icke försöker något, lär icke något.“

„Vi skola dömnas icke efter det som wi hafwa wetat, utan efter hwad wi hafwa gjort.“

Under detta samtal mellan Mannerling och Magistern räckte Baron Bertram ut halsen som en i snaran fastnad snäppa; han wände sig ömsom till de begge talande. Då han märkte den alswarsamma ton, som de nyttjade i sina anfall, och den lärdom de utvecklade i sina swar, började han tro, att de talade alswarsamt. Hwad Merrilies angår, war hennes förwåning så stor, att hon fäste förvirrade blickar på den unga stjerntydaren, hwars språk förefom henne mystiskare än det, hwaraf hon wanligtvis betjente sig. Mannerling gick sin motståndare närmare på lifwet; han anwände med mycken skicklighet och eftertryck alla konstens termer: conjunction, opposition, paralax, zenith m. m. Alla dessa stora ord, som träffade

Magisterns bra med blixstens hastighet, kunde icke skaka hans orubbliga otro.

Den lyckliga nyheten, att Milady nekoms nit med en wälsskapad gosse, kom ganska wäl till pass för att sluta denna disputation. Sir Bertram skyndade sig att gå till sin makas rum. Merrillies gick ned i köket för att tillreda en halsosam dryck. Mannering tog upp sitt ur och antecknade med noggrannhet timmen och minuten af barnets födelse. Han bad Magistern höfligt att föra honom till ett ställe, hvarifrån han kunde observera stjernornas ställning.

Sampson, utan att säga ett enda ord, öppnade en dörr, som war till hälften dold af en spegel, och förde honom bakom det nya huset på en terrass, som genom en sakta sluttning hade gemenskap med gräsplanen, hwarest man såg slottet Ellangowans gamla ruiner. Blåsten hade alldeles skingrat de skyar, som gömde himlen. Dess klarhet lemnade tillfälle att se på ett mer eller mindre tydligt sätt flera tusen stjernor. Det skådespel, som erbjöd sig för Mannerings ögon, war honom så mycket angenämare, ju mera owäntadt det war.

Wi hafwa nämnt, att då vår resande begaf sig till slottet Ellangowan, hade han funnit, att han närmade sig till Oceanen; men han hade icke funnit utröna, på hwilket afstånd han war derifrån. Han såg nu, att slottet, hwarest han hade funnit gästfrihet, war beläget på en udde, hwilken bildades af en klippa, som sträckte sig ut öfwer hafwet, och hwars sidor bildade en ganska säker hamn; det nya huset låg litet längre ned, fastän det hade gemenskap med det gamla slottet medelst en gräswall, som ledde ända ned till hafsstranden, och på denna wäg funnos flera grupper af trån, endast

naturens barn, eller konstigt flippa buskar. På den motsatta sidan war en ganska tjock skog, midtuti hwilken man upptäckte taken af några fiskarkojor.

Fastän natten redan war långt framiliden, såg man ljus på flere ställen af stranden. Det war utan twifwel smygbandlare, som upplästade sina från den Man ankomna wator. Ett rop, som hördes från tulljagten, satte dem i förskräckelse och förorsakade, att alla dessa ljus i en hast försvunno.

Klockan war ett efter midnatten, och Mannering njöt ett förtjusande skådespel: de gråa mossbewårta och till en del fullstörtade tornen bewisade tidens förstörande makt; det som ännu war helt, war betäckt med murgrön, som slingrade sig upp i snäckformiga linier. Han hade till höger den lilla wiken, hwars lugna vågor, behagligt försilfrade af månens återsken, sakta forlade. På hans wenstra sida sträckte sig en skog af höga trån ända till hafswet; vågorna, på hwilka deras toppar gungade, framstälde för det hånryckta ögat de målningsrika former genom de omwerlande måforna af mdrer och ljus, och ännu mera genom planeternas och stjernornas bilder.

Detta oväntade skådespel frambragte en sådan werkan på Mannerings förwånade inbillningskraft, att han fann sig fullkomligt benågen att deltaga i allmänhetens widsepliga tro, som tillegnar de himmelska kropparne en afgjord inslytelse på människornas öden. Åh, sade han för sig sjelf, om min lärare lefde ännu, han som förswarade med sådan styrka Leydons parti mot Parlamentet, angående astrologien, huru stora sanningar skulle han icke finna i den majestätiska syn, som framställer sig för mina ögon? Det skulle utan twifwel lyckas ho-

nom att upptäcka den nyföddes öde genom betraktande af stjernornas ställning, hvilka alltid stå i harmoni med werldens högsta styresman. Mätte han hwila i de sällas hem! Han har tillräckligt undervisat mig i sin konst för att wara i stånd att uppsätta ett horoskop. Utan att wänta längre, upptecknade han med största noggrannhet planeternes ställning, och skyndade sig att ingå i salen. Baron Bertram war utom sig af glädje, då han såg sig wara far till en son, han bad flere gånger war resande att dröja längre på natten för att tömma ännu några buteljer. Denna ursåktade sig med tröttheten af resan, och ledsagades till sin sängkammare.

Fj e r d e K a p i t l e t.

Thron på stjerntydbarekensten war allmän omkring medlet af sextonde århundradet; den förswagades mycket i det följande seklet, och i början af det adertonde hade den alldeles förlorat sin aktning. Man talade derom numera blott såsom om en tom och fåfång, om icke löjlig, wetenskap; likwäl hade den ännu några ifriga anhängare, till och med bland lärda män. Lärde af första klagen hade swårt för att öfwergifwa en wetenskap, som warit förnämsta föremålet för deras studier; de kände en öfwerwinnetig åfsky för att nedstiga från den lysande thron, till hwilken de hunnit uppstiga genom tålamod, och ifrån hwars höjd de herrskade öfwer werlden genom deras föregifna hemlighet att läsa i det tillkommandes bok och att känna sina samtidas öden.

Bland de nitiska förfäktare af denna inbillade förmansträtt kan man räkna en gammal man af and-

liga ståndet, till hwilken Mannering i sin ungdom blef anförtrodd. Det är icke underligt, att hans unga elev delade hans entusiasm för denna weterskap, och bemödade sig på allt sätt att deruti göra framsteg. Han arbetade derpå med sådan iswer, att innan erfarenheten kunde bewisa honom orimligheten af detta system, Wilhelm Villi sade om honom, att denne unge ämneswen fdrenade med en rik inbillningskraft ett djupt omdöme för att uppsätta ett horosflop med största noggrannhet.

När resade stod upp så snart han såg dagen gry, och började att genast göra de astronomiska uträkningar, som wero nödwändiga för att låra känna det öde som wäntade den unga arfwingen till Ellangowan. Han gick till wåga efter alla sin konstis reglor, antingen för att gifwa den större anseende, eller för att utredna, om han ännu erindrade sig det, som han hade lärt i sin ungdom. Sedan ritade han en himmelsglob, på hwilken han sorgfältigt tecknade de åtskilliga planeterna i den ordning, i hwilken han observerat dem.

Vi skola icke trötta läsaren med anförandet af alla dessa uträkningar; det är nog att säga, att resultatet alltid wisade Mars i första rummet och i opposition med de andra planeterna, hwilket förespådde en wäldsam ödd eller en långvarig fångenskap. Då Mannering fortsatte dessa operationer fann han, att den nyfödde hade att frukta och skulle komma i fara wid sitt fjerde, sextonde och tjugonde år.

Högst besynnerligt är, att han uträknat ett nästan lika horosflop på Miss Sofi Delwoods begåran, hwilken han ålfade öfwer allt i werlden; hon hotades att förlora lifwet eller friheten inom

21 år, och hon war denna tiden aderton och ett halft år gammal.

Förskräckt öfwer denna lifhet, började Manner-
ring sina operationer åter; och resultaten blefwo
alltid desamma, i anseende till året, månaden, da-
gen och timman. Wi behöfwa icke erinra våra läs-
sare, att wi genom berättelsen om denna omständ-
ighet icke wilja på något sätt förfäktas stjerntyde-
riets sanning, utan endast låta dem finna, att
menniskans böjelse för det underbara är så stor, att
wi ofta sjelfwa bidraga af alla krafter till att förs-
willa vårt omdöme. Antingen nu den samman-
träffning, om hwilken wi nyss talat, war en af
dessa owanliga händelser, som slumpen stundom
frambringa, eller Mannering uti sina räkningar
hade twenne gånger följt samma plan, eller hans
inbillningskraft förfördes och bedrogs i lifheten af
de båda horoskopen, fände han ett så starkt och i
sin själ så djupt inpregladt intryck, att han war
nåra att sjufna. Skulle den onde vara med i spe-
let? sade han för sig sjelf. Skulle han wilja strä-
fa mig för det jag wägar betjena mig af en konst,
hwartill han är uppsinnare? Skulle det wara santt,
som Waco och Thomas Brown påstått, att,
fastän skålar och schalataner dagligen misbruka
astrologiens wetenskaper, den är grundad på säkra
och oföränderliga regler? Några ögonblicks efter-
sinnande war nog för att draga honom från denna
bedrägliga tanke. Om någre lärde hafwa antagit
den, sade han, hafwa de gjort det för att icke stö-
ta sitt tidehwarfs fördomar och willfarelser, hwar-
ifrån de sjelfwe kanhända icke alldeles woro fric.
Ware härmed huru som helst, resultatet af dessa ut-
räkningar gjorde på honom en så obehaglig werkan,
att han fattade det fasta beslutet att icke mer be-

fatta sig med denna wetenskap, hwarken på allwar eller för roskull. Han öfvertänkte en stund, huru han skulle beskrifwa för Baronen af Ellangowan hans sons horoskop. Han beslöt ändsligen att uppriktigt låta honom få weta resultatet af sina undersökningar, men tillika i alla fall öfvertyga honom, att denna wetenskap hwilade endast på så fåfånga och bedrägliga grunder. Sedan han fattat detta beslut, gick han ut på terrassen.

Om utsigten af Ellangowans nejd hade wisat sig förtjusande wid månens strålar, war den det icke mindre upplyst af den uppgående solen, som lyfte af den lifligaste glans, ehuru det war midt i November. En nog brant, men regelbunden sluttning förde honom till det gamla flottets facade. Twenne ofantliga torn stodo å ömse sidor om den förnämsta ingångsporten, öfwer hwilken man såg familjens wapen ristadt på en marmortafel. Till höger och till wensler syntes ännu windbryggans och portgallrets gångjern. Äf, en usel port af unga sammanflåtade trän war det enda stängsel, som då förswarade denna ingång, hwilken fordom varit så fruktanswärd och majestätisk.

Det skådespel af ödslighet, som föregående af-tonen framställt sig för Mannerings ersattes nu af en förtjusande utsigt. Han hade framför sig ett widsträckt odladt fält, som ömsom war genomskuret af backar och dalar, wottnade af en å, som man såg på några ställen, och som på andra ställen war alldeles öfverdäckt af träden. Spetsen af en flock stapel och toppen af några skorstenar, som syntes på långt håll, utmärkte byns läge på det stället, der ån fastade sig i hafwet. Åkrarne tycktes wara sorgfälligt brukade; de lefwande gårdsgårdar som delade dem i mindre gården, gafswo höjderna det pittoreska

ste utseende, i det de lemnade tillfälle att se boskaps-
hjordarne, som betäckte dem nästan öfverallt och
mjölkboderne, som wero spridda här och der. Det
öfversta af dessa backar erbjöd icke ett så gladt ut-
seende; men det luidade genom fluggan af de träd,
som betäckte det, ett slags omgärdning fring odlas-
de fält och tycktes alldeles affslutja dem. Hafsekusterna
na, som Mannerling upptäckte på en lång sträcka,
erbjöd honom ett icke mindre omwexlande städspel.
På några ställen såg han klipper, som wero lod-
rätt huggna, krönta af gamla fästningars ruiner,
hvilka, enligt en formlagen, wero belägna på för-
ta afstånd från hwarandra, för att hastigt kunna
bistå hwarandra i händelse af anfall; de underhöllo
alla gemenskap med hwarandra genom signaler.

Det gamla flottet Ellangowan wistade de wid-
sträcktaste och wördnadswärdaste ruiner; dess läge,
öfwer de andra fästningarne, förkunnade, att de som
byggt det, hade warit herrar öfwer denna trakt. På
andra ställen erbjöd utsigten till hafwet en fredli-
gare och mildare scene: det war små wikar emellan
rikt odlade åkrar, det war med trån betäckta uddar,
som framskötto i hafwet.

Detta landskapet, hwilket han om natten blott
kunnat ofullkomligt öfwerstäda, gjorde det största
intryck på hans förstånd och hjerta; han hade fram-
för sig det nya huset, som wäl ej war särdeles pryds-
ligt, men likwäl hade det skönaste läge. „O hwil-
ket lyckligt lif man kunde tillbringa i denna hån-
ryckande enslighet! Å ena sidan skulle det gamla slot-
tets majestätiska quarleswor erinra om denna namns-
kunniga familjs storhet, å den andra en trygg,
enkelt och bequäm bening wara nog för den wises
begär. — O min Sofi, hwilken lycka wi skulle
smaka här, långt ifrån en ond och förderfwad werld!

„O min Sofi, hvarföre är det mig icke tillåtet
 „att tillbringa här min lefnad, ofänd af werlden,
 „men ömt älskad af dig! Ja, Sofi, här, hwad
 „skulle felas i vår sällhet? Nej, hwad skulle jag
 „fråga efter rikedomar, titlar och wärdigheter! Alla
 „mina slätter äro i ditt hjerta!“ Wi skola icke län-
 gre för:sätta vår förälskade resandes drömmar; se-
 dan han tillbragt några minuter i betraktelser, tog
 han vägen till det gamla slottet.

Då han kom in i första gården, såg han, att
 dess majestätiska prakt swarade fullkomligt mot dess
 imponerande ingång. Fagaden innehöll en lång rad
 af stora fönster, som woro omgifna med huggen
 sten; öfwer dem stodo inskrifter och halft upphöjda
 figurer, hwaraf några woro ännu i temligen godt
 stånd, och andra betäckta med murgrön och åtskilli-
 ga slingrande örter. I gamla tider hade på en af
 gårdens sidor flera byggningar warit; men de hade
 blifwit föröfrda på Parlamentets befallning under
 de borgerliga krigen. Denna del war mycket mera
 skadad än det öfriga af byggnaden; der woro flera
 öppningar, genom hwilka Mannering såg ett
 skepp, hwilket war bewäpnadt som kapare och låg
 för ankar på den lilla redan. Medan han betrak-
 tade dessa ruiner, hörde han i det inre af slottet rö-
 sten af Sigenerskan, som han hade sett aftenen före;
 ut; i det han närmade sig till ett hål i muren,
 kunde han lätt betrakta henne, utan att upptäckas
 af henne, och han trodde sig se en af de gamla Si-
 byllorna. Merrillies höll i handen en låpp af
 kornelltrå; hon betjente sig deraf för att teckna sina
 magiska kretsar. Hennes klädsel liknade till en del
 de Skottska böndernas, till en del Orientens quin-
 nors. Hennes yllefsjortel war svart-, hwit- och grå-
 randig, ett grönt band omwred hennes slända; hon

började spinna och sjunga med full hals. Det var omdöligt för Mannering att tydligt höra hennes wisas ord; han fattade blott något af innehållet, som tycktes betyda:

Surra, surra, sköna slända,
 Fall ej, jag dig ber,
 Långt lif skall du goßen sända
 Som i waggan ler.
 Lycklig skall han lifwet njuta
 Utan sorger sent det sluta!
 Surra, surra, sköna slända!

Under det Mannering hörde rimmet af betyda sista ordet, upphäufde wår Pythonisa en djup suck, då hon såg sin tråd brista. Hon tog sin slända och måtte tråden med sin arms längd. Sedan hon slutat detta arbete, började hon mumla mellan tänderna: „Skörden är icke säker, haglet hotar brodden; och, om han kan komma till sitt tjuguförsta år!“ — Mannering wille börja tala med profetiskan, då en röst, så sträf som båljornas brusande, hördes: „Merrillies, gamla trollpacka, Satans dotter, helfwetets portwäferska! Merrillies, Merrillies!“

„Här är jag, här är jag, herr Kapiten.“

I samma ögonblick syntes den så kallade Kapitenen midt ibland ruinerna. Det war en sjögast af medelmåttig längd, hans skrynfliga panna, hans mörkbruna hy, hans tjocka och swarta skägg, hans grofwa, muskulösa lemmar, allt förkunnade, att en mycket större man icke skulle hafst lätt att måta sig med honom. Hans ansigte wisade intet drag af denna bekymmerslöshet, af denna otwungna glädje, som man märker hos sjömän, då de äro på land, och som kanhända är orsaken till det förtroende och den wänskap, som man i allmänhet wisar dem;

hans var deremot hårdt och bistert; hans stirrande blick, den stråfwa tonen af hans röst, allt ingaf förskräckelse. „Hwar är du, gamla pulverhexa?“ ropade han med en ton, som tycktes vara något utländskt, ehuru han talade Engelska ganska wäl. „Jag har redan wäntat på dig öfwer en timme; kom genast för att sığna mitt skepp, så att wi få en lycklig resa, och må fan ta dig sedan!“

Då han slutade dessa ord, blef han warse Mannering, som i den ställning han hade tagit, för att gifwa allt på Merrilies operationer, tycktes gđmna sig under en halft nedfallen hvalfbåge. Kapitenen stannade, och lade genast handen på sina pistoler: „Hwad gör ni der, min låra kamrat? Ni tyckes sđfa någon ting?“ Mannering, som blef något förvirrad af denna personens åtbörder och öfwermodiga ton, twefade, om han skulle svara honom, då Merrilies kom utur hvalfwet och gick till sjömannen, som frågade henne sakta, i det han pekade på Mannering: „Utan twiswel ett färdseksmdte?“ — Hon svarade honom i samma ton: „Ja, man må gđmna sig så mycket man will, färdseksmdten tyckas regna ned från skynne.“

„Ah, god dag, min herre!“ sade Mannering, „ni är utan twiswel ägare till det skeppet, som jag ser på reddan.“

„Ja, min herre, jag är dess Kapiten; namnet Dirk Hatteraid är nog känt på dessa kuster. Jag fruktar lifa så litet att såga er mitt namin, som att förklara, att detta skepp och dess laddning, tillhöra mig.“

„Jag förmodar, min herre, att ni icke har något sådant att dölja hwarken ert namn eller ert stånd.“

„Nej, för tusan dj . . . .! Jag har nyss gjort en lysande expedition. Jag kommer från den Man-

„med en fullständig laddning af Franskt brännwin;
 „Jamaica:rom, veritabelt Ostindiskt the, Holländskt
 „distilleradt enbärbrännwin. Om ni behöfwer nå-
 „got, min herre, så befall, och denna afton skall
 „jag låta bära det till er.“

„Min herre, jag tackar er; jag är resande, och
 „har icke behof af något sådant för ögonblicket.“

„I detta fall går jag och söder mina ärender,
 „så framt ni icke will göra mig den äran att spisa
 „frukost om bord hos mig; ni skall blifwa ganska
 „wål emottagen, det försäkrar jag er; fastän jag
 „är sjöman, låner jag dock höfsligheten.“

Kapitenens ansigte wisade en högst odräglig bland-
 ning af oförsämdhet och rådsja. Han hade en röf-
 wates utseende och språk, som, fruktande att wara
 iaktånd, förstår sig för att wisa en fri och wän-
 lig uppsyn. Manuering tackade honom med få
 ord för hans ädelmodiga bjudning, och genast gick
 Hatteraick med Merrillies till den delen af ru-
 inerna, der han först wisade sig. Detta lika så ålsk-
 wårda som dygdiga par begaf sig på en ganska slut-
 tande gångstig till hafsstranden, der en båt med
 fyra roddare wäntade dem. Det war utan twifwel
 en observationspost i händelse af anfall. Kapite-
 nen skyndade sig att stiga i båten för att komma
 till sitt skepp, medan Sigenerskan, som stod quar
 på stranden, anfåtrade sig på åtskilligt sätt, teck-
 nade cirklar omkring sig på marken och i luften
 med sin stof och gjorde tusen korstecken i det hon
 sjöng af alla krafter.

Femte Kaptlet.

Eå snart Kapitenen kommit om bord på sitt skepp, lät han sätta till alla segel, lösa tre kanonskott för att salutera flottet Ellangowan, och som han hade fullkomlig medvind, kom han ut i öppna sjön med största hastighet.

„Åh min Gud, min Gud!“ ropade Sir Bertram, som nyss kommit till Mannering, „se nu har han rest, denna djefwul i menniskohamn, hälften Danske, hälften Holländare, hälften Engelsman! Åh, min herre, han är alla våra tullbetjenters, alla våra fryshares förskräckelse. Han fördräftar dem liksom en nattuggla fördräftar de små foglar, som samlas för att förolämpa henne. Men då jag talar om tullarne, vill jag säga er, att frukosten är färdig, och att det bästa the....“

Mannering, som war högst förwånad öfwer det sått, hwarpå tankarne förblandades i den hederliga Sir Bertrams hufwud, gjorde honom några frågor om den så kallade Kapitenen, som nyss afseglat.

„Åh, min herre, han är ett slags Officerare och nog elak undersåte, men som ingen vågar störa i hans smygghandel. Hans kanoner respektera icke mer Ostindiska kompaniets skepp än hans Majestäts; han har ensamt skadat Engelska handeln mer än alla kopare sammantagne.“

„Det förefaller mig ganska underligt, att en sådan man finner något beskydd på denna kust.“

„Åh, min bästa herre, man behöfwer förse sig med the, med brännwin och rom: Kapitenen lemnar dessa waror för godt pris, och gifwer lång kredit; då deremot i Kipplettingan allt är mycket

„dyrare, och man måste betala kontant. Dehutom
 „mottager denna raske Kapiten i utbyte timmer,
 „hafre, korn, och allt som passas i hans handel.
 „Men frukosten är framsatt, och Magistern färdig
 „att låsa till bords.“ Herr Sampson gjorde dens-
 na fördrättning ganska långsamt och högtidligt.
 Theet fanns wara förträffligt, och Baron Ber-
 tram skyndade sig att berätta, att Kapiten Hats-
 teraick hade försett honom dermed för ganska bill-
 ligt pris. Mannering vågade föreställa med
 mycken foglighet, att statsmedlens förkofran kan-
 hånda ferdrade. .... — „Statsmedlens förkofran,
 „min herre? ....“ Baron Bertram hade aldrig
 varit i stånd att sammanfoga twenne begrepp,
 ehuru enkla de måtte wara; alla hans kunskaper
 om Statens inkomster sträckte sig blott till att
 känna uppboordsmän och tjänstemän wid tullen.
 „Statsmedlen, min herre,“ upprepade han „åh dessa
 „herrar behöfwa icke vår hjelp; de äro talrika nog;
 „dehutom skola soldaterna lemna dem handdräckning —
 „ni skall wäl icke utan förundran höra, herr Man-
 „nering, att jag icke är Frededomare, icke engång
 „Besittare. — Nej, herr Mannering, Gottfrid
 „Bertram af Ellangowan kan icke säta efter sitt
 „namn en tiel, som den minsta jordägare i dessa
 „trakter har rättighet att taga och teckna på alla of-
 „fentliga handlingar. Jag wet wäl, hwem jag har
 „att tacka för denna förtret. I sista sessionen gaf jag
 „min röst åt min kusin Lord Balruddery hellre
 „än åt Sir Thomas Rittlecourt. Jag blef ut-
 „struken ur Frededomarnes och till och med Besit-
 „tarnes lista. Den tiden nalkas, då man åter skall
 „välja dessa embetsmän; nå wäl min herre, jag
 „är säker, att man skall förbigå mig, emedan mina
 „omwänner påstå, att då jag innehade embetet, jag

„icke gjorde något sjelf, och att jag lemnade Das
 „vid Guffoe omisorgen att bestyra om allt efter
 „sitt eget behag, liksom jag wore en man, som
 „låt mig dragas wid näsan; de hafwa ljugit.
 „Jag har uppsatt sju protokoller i min lefnad, och
 „Magister Sampson har skrifwit dem alla med
 „egen hand. Utan den ohyckliga händelsen med
 „Mac-Zuttars; om de edsvurne samlat sig två
 „eller tre dagar förr; om man hade kunnat ertap-
 „pa honom och instånga honom i ett fängelse eller
 „i en kyrka, skulle man nog hafwa sett, att Bar-
 „on Bertram af Ellangowan war wård att....“

Mannerling beundrade sig att genom sina åt-
 hördor bewisa honom, huru billig han fann hans
 förtrytelse. „Jag måste medgifwa, herr Baron, att
 „det är nog hårdt att se, er ej engång wara Greds-
 „domare i ett land, hwaruti edra förfäder hafwa
 „spelat en så stor rol.“

„Det är ganska sannt, herr Mannerling; men
 „jag är icke högfärdig, jag har ingen åregirighet;
 „jag tänker sällan nog på mina ädla förfäder; för
 „öfrigt har jag icke godt minne; men jag önskade,
 „att ni hade hört min far, då han berättade Mac-
 „Dingwallies ärofulla dater wid Jerusalem och
 „Jericho. De hade kanhända gjort bättre, em de
 „rest till Jamaica, som Sir Thomas Rittles
 „courts farbror, och i stället för att pryda sitt
 „slott med flera utländska sällsyntheter, uppfylla det
 „med kanel, rom och the, — jag hade då varit
 „rikare; men han må yrwas bäst han will, det blir
 „alltid en stor skillnad mellan hans landtjänkarbo-
 „ning och slottet Ellangowans åldriga och ädla
 „torn.“

Baron Bertrams förtrytelse hade snåningom
 blåt sig, men slutligen stigit till sin största höjd,

ja att han blef alldeles andtruten, och nödgades upphöra att tala för att andas. Detta gaf Manner i ng tid att öfwerwåga de bekymmer, som woro förenade med denna hederliga landtjunkares lefnads-sätt, hwars sällhet och lugn han en timme förut afundades: han såg för sig en god, uppriktig, redlig man, som icke tycktes wara i stånd till att känna minsta sorg, men som lifwål war inwärtas plågad af afunden. Det är sannt, att hans bekymmer, jemförde med verkliga sorger, icke kunde wara af någon wigt på lifwets väg; men sådana äro Guds synens hemliga wågar; de som icke äro blotta ställde för att röna stora olyckor, hafwa tusen hemliga bekymmer, som störa själens lugn.

Manner i ng, som önsklade lära känna inwärdarnes seder i denna trakt, begagnade Baron Wertrams hastiga tyfknad för att fråga honom, hwilken så angelågen sak Kapiten Hatteraick kunde hafwa att afgöra med Egenerstkan.

„Han kan icke hafwa någon annan, än att låta henne signa sitt skepp. Ni skall weta, herr Manner i ng, att dessa sjelfständiga handelsmän, som lagarne kalla lurendrejare, hafwa icke en skymt af religion; de känna blott en mängd widskepelser, som blott bestå i wißa ordasätt, beswårjelser och trollerier.“

„Willfarelse och lögn!“ ropade Magistern, „De taga blott sin tillflykt till Djefwulen.“

„Förlåt herr Magister, ni skall alltid hafwa ett ord med i laget (det war de första orden, som den stackars mannen hade talat på hela morgonstunden, undantagande då han låste till bords). Ni lemnar icke wår gäst tid att infalla med ett enda ord. I anledning af beswårjelser och trollerier, har ni haft den godheten, herr Manner i ng

„att syfvelsåtta er med det som ni lofwade oss i går
„afton?“

„Jag börjar tro med herr Magistern, att astro-
„logiens wetenskap är fåfång, tom, bedräglig och
„af intet värde, och att en förnuftig människa icke
„bör sätta tro till spådomar, som äro grundade på
„uträkningar; likwäl, emedan det wore möjligt att
„spådomar, som blifwit gjorda blott för ro skull,
„kunde hafwa bedrägliga följder, så beder jag er
„att frifälla mig från att svara på er fråga.“

Man föreställer sig wäl, att detta undwifande
svar endast mer ökade Baron Bertrams nyfiken-
het. Mannering beslöt i ögonblicket att icke
blottställa den nyfödde för oråfneliga olågenheter ge-
nom den underrättelsen, att hans horoskop war all-
deles olyckligt; han åtnöjde sig med att lemna pap-
peret i Baron Bertrams händer och råda honom
att icke bryta sigillet förrän efter fyra förslutna år;
tillika förfunnade han honom, att om sigillet skulle
brytas före denna tiden, barnet blottställades för de
största faror. Baron Bertram ingick i dessa wil-
lor och lofwade att iakttaga dem med största nog-
grannhet. Det öfriga af denna dagen, som Man-
nering, på den entrågnaste begäran, tillbragte i
Ellangowan, erbjöd ingen märkwärdig händelse.
Följande dagen satte sig wår resande wid solens för-
sta strålar upp på sin fromma gångare, tackade
Baron Bertram hjertligt för sin nöjsamma gäst-
frihet, tog farwål af Magistern, önskade hela
den öfriga familjen all wälgång, och begaf sig till
England.

S j e t t e K a p i t l e t.

Så snart Milady Ellangowan var i stånd att höra berättelsen om det, som tilldragit sig under den tiden hon legat till sängs, talade man för henne i flere dagar icke om annat än den wackra unga mannen, som hade ställt hennes sons horeskop; man önskade tusende sinom tusende wälsignelser öfwer honom, och berättade de minsta omständigheter om hans klädsel och hans hästs rustning. Denna berättelse gjorde det största intryck på Miladys sinne, ty hon hade en god dos af widselepelse. När hon hade så mycket återwunnit hälsan, att hon kunde arbeta, var för henne intet angelägnare göromål, än att förfärdiga en påse af sammet för att deruti innesluta det horeskop, som hennes man lemnat henne. Hon war hundra gånger frestad att bryta sigillet; men låttrogenheten wann seger öfwer nyfikenheten; hon hade till och med den försigheten, intan hon inneslöt det, att omgifwa det med dubbel pergament, som hon sammansyddde med mycken sorgfällighet. Hon satte påsen omkring sin sons hals med fast beslut att icke lösa den, förrän den utsatta dagen, att tillfredsställa hennes nyfikenhet, war kommen.

Baron Bertram, å sin sida, för att gifwa sin son en lysande uppfostran och börja den ifrån waggan, öfwertalade Magistern att öfwergifwa sin skola för att bo i slottet. För en summa, som icke fullkomligt swarade mot en betjents halfwa lön, ålades Magistern att meddela den unga Lord Ellangowan sin widsträckt lärdom, de behag och wackra seder, som han icke hade förwärfwat, men som han aldrig trott sig wara förutan. I denna

Inrättning fann Baron Bertram en dubbel fördel: han war säker att finna en tålig och benågen ähdsrare, då han war ensam, och ett ämne till skämt, då han hade sällskap.

Omkring fyra år efter denna händelse föreföllo stora förändringar i Ellangowans nejd; de som gåfwo oft på de allmänna ärendernas gång, hade länge tänkt, att Ministrarnes ombyte war oundwifligt. Efter några veckor, som tillbragtes bmsom mellan hopp och fruktan, sedan man predikat mot missbruk, druckit förbättringarnes wänners skål, sedan man wägat sin förmyndighet och sin person för att upprätthålla oppositionspartiet, sprack bomben slutligen: Ministrarne ombyttes och Parlamentet upplöstes.

Sir Thomas Rittlecourt och en annan ledamot, som war i samma belågenhet som han, återkommo till sin fäderneort, hwarest de blefwo ganska kallsinligt mottagne. De woro den gamle förvaltningens anhängare, och den nyas wänner hade redan samlat ett ganska betydligt parti till John Featherheads förman, som hade de bästa hästar och de bästa jagthundar i hela Grefskapet. Ibland dem som rest upprorets standar, utmärktes Gilbert Glofin, Baron Ellangowans Fullmäktig. Antingen han fått något afslag eller han erhållit allt hwad han kunnat begära, gick han alldeles öfwer till det andra partiet i hopp om befordran. Han hade röst i walförsamlingarne såsom Förwaltare af Ellangowans egendomar, men han tog så wäl sina mått att Baron Bertram äfwen ägde en, och man behöfwer icke i förtid säga, hwilket parti hans herre walde. Han hade ingen svårighet att öfwertryga honom, att det wore ganska hedrande och ganska fördelaktigt för honom att sätta sig i spetsen för ett

parti, hwars makt öfades dag ifrån dag. Han lade genast handen till werket, genomblåddrade alla familjens pergamenter, undersökte alla dess anspråk wid de ättfylliga epokerna af dess storhet, och genom efterletningar, uträkningar och jemfningar, genom affortningar å den ena och tilläggningar å den andra sidan, lyckades det honom att tillskapa tie nya voterande, som icke underlåto att infinna sig på walförsamlingen. Denna owäntade förstärkning afgjorde segren till Baron Ellangowans fördel; hans fullmåktig hade den äran att dela denna herder med honom. Gottfrid Bertram utnåmdes till Fredsdomare och Gilbert Gloßin till hans första Bisittare. Denna syßla hade alltid varit förremålet för Baron Bertrams önskan, icke derföre att han ålskade mödan eller icke fruktade för ansvar; men det tycktes honom, att han kunde ganisla wäl uppfylla denna plats, och han war öfwerlysgad, att han blifwit utesluten derifrån blott genom ränker och afund. Ett gammalt Skottiskt ordspråk säger: lemna aldrig åt en däre en fåpp, som är skodd i begge ändar. Baron Bertrams uppsdrande bewisade snart, huru riktigt och förnufrigt detta ordspråk är. Han hade knappast tilltrådt sitt einbete, förrän han började utöfwa sitt kall med all möjlig strånghet, utan affeende och utan skonsamhet mot hwilken som helst. Jag har låst på något ställe, att en Fredsdomare skref till en Bokhandlare för att begära en samling af lagarne, och yttrade sig: sänd mig Rättwisans Swård. Det är troligt, att denne lärde Embetsman, så snart han war i besittning af detta swård, betjente sig deraf, för att blindt hugga till höger och wenster. Baron Bertram war icke så ofunnig, men han betjente sig deraf med lika ringa ur-

sfiljning; han ansåg sin utnämning till detta em-
bete såsom ett bewis af sin Monarks ynnest, och
glömde, att han fordom hade ansett såsom en, gan-
sfa stor heder för sig och sin familj att genom kas-
baler uteslutas från denna befattning.

Han uppdrog sin Adjutant, herr Sampson,
att upplåsa hans fullmakt. Då han hörde dessa
ord: Konungens nådiga wilja är, att, kunna
de han icke afhålla sig ifrån att utropa: „ack, den
„hederlige och wärdige mannen! Jag är öfwerlygad,
„att du icke haft större nöje, än jag känner i detta
„ögonblick!“ Som han icke wille wisa sin erkänsla
blott med orden, öfwerlemnade han sig alldeles åt
det nit, som eldade honom, och sökte att genom out-
tröttlig werksamhet bewisa att han war wärdig den
heder, som skett honom.

Nya quastar söpa alltid wäl säger ords-
språket. Jag wet af erfarenheten, att så snart en
ny ståderska kommer till mig, de olyckliga spinda-
larne, som så länge arbetat i lugn på sina wäfs-
war i mitt bibliotek, mista i en hast sina bonin-
gar, och söka darrande någon fristad för den dö-
den, som hotar dem.

Från första stunden Baron Wertram tillträd-
de sitt embete, wisade han en obeweflig strånghet
mot landstrykare och folk utan försvar, som nästan
i ett århundrade hade bodd ganska fredligt i hans
grannskap. Han werkade så mycket, att alla deras un-
derwerk upphörde, hans betjenters fåpp botade halta
och lama, gjorde de blinda seende och de döfwa höran-
de; han förklarade ett osörsenligt frig mot smyg-
skyttar och alla dessa låttingar, som ödelade fisk-
dammarne, trågårdarne och dufshusen.

Hans werksamma uppsigt förskaffade honom i
början det största bifall, men som det goda kan

verka till ondt, om det drifves för långt, hade han beredt med mätta och foglighet jöka affstafa de gamla misbrufen. Vår goda vän Baron Bertram's obetänksamhet nit satte flera olyckliga i den största förlågenhet, antingen att wanan att tiggas och icke göra något blifwit obotlig hos dem, eller att verkliga bräckligheter hade gifwit dem, så att säga, rättighet till kånstofulla hjältars förbarmande. Den gubben, som i trettie år ordentligt gått rund i grannskapet, och som mottogs snarare som en gammal bekant än såsom en tiggare, slickades till ett arbetsbus. Samma öde drabbade en beskedlig gumma, som war frökt under årens tyngh, och som for igenom byn på en skottfärre och gick ifrån hus till hus lika så hastigt som en falsk plåtsedel går ifrån man till man. Man hörde henne icke mer ropa till sin förswen med en högre och försärligare röst än den, som största delen af våra unga Lordar låta höra, då de beställa skjutshästar. Denna stackars fäniga, som i fyrtie år tjenade till lekball och roslighet för barnen, inneslöt i ett af ortens fångelser, och der, beröfwad den fria lusten och solens strålar, hennes enda njutningar, dog hon efter några veckor. Den gamle sjömannen, som i flera år hade förtjust inwånarne genom berättelsen om sina drabbningar, landtsförwisades af det skålet, att han hade Jrländskt uttal och förderfwade landets språk. Ut i öfwerdriften af sitt nit lät Baron Bertram förbjuda alla gårdsfärländande, wid strängaste straff, att waga sig inom hans domsaga.

Alla dessa förändringar förorsakade snart knot och flagan. Ländtboarne äro icke af tråd eller sten; man kan icke röra wid deras sedwanor utan att förörna dem; bondbustrurna förjde, att de icke mer kunde gifwa en allmosa åt dessa beskedliga tiggare,

som kallade dem mina wackra och goda madam-
mer, och som berättade dem nyheter om hela grann-
skapet. Glidorna beklagade sig öfwer att icke mer
kunna förse sig med knappnålar, band, snörnålar,
m. m. Gummorna kunde icke fördraga, att de icke
nu kunde utbyta sina ägg mot snus och kottlekar.
Alla dessa omständigheter gjorde, att Baron Ber-
tram förlorade allmänhetens kärlek, som han hit-
tills hade ägt; personer af hans egen familj skona-
de honom icke. Åh, sade de suckande, att en
Greenside, en Brunville, en Wiewforth
hade uppfört sig på detta sätt, deröfwer borde man
icke undra, de woro främlingar; men att en El-
langowan, en ättling af en i så många sekel
wärdad ätt, så fördrifwer de fattiga, huru fästigt!
En af hans förfäder fick tillnamnet den Elaka
Lorden, och kanhända förtjente han det för de elak-
a sällskapers skull, i hvilka han triffes, och för
den wanan han ådragit sig att dricka sig så full,
att han förlorade förståndet, men aldrig, aldrig ha-
de han gått till denna ytterlighet; han war högst
fågnad af att se slottets stora kökspis alltid om-
gifwen af dessa olyckliga; han hade låtit framställa
bord för dem på gården ända till slottsporten, och
Milady kom sjelf på långfredagen för att gifwa till
hwar tiagande tolf styfwer i koppar till åminnelse
af de tolf Apostlarna.

Sådane woro de samtal, som höllos i Ellango-
wans trakt på två till tre fjerdingar, så långt
wår Fredsdomares domsaga sträckte sig. Han upp-
wäckte snart ett annat misnöje, som war ännu stör-
re, genom det han förwisade en kelsoni af Sigena-
re, som i många år hade bodd på Ellangowans äs-
gor. Läsaren har redan lärt känna en af dess med-
lemmar.

S j u n d e K a p i t l e t.

Fästän man nog känner dessa wandrande Sigenersfloccars karakter, som i början öfversvämmade en stor del af Europa, och som till och med ännu på några orter utgöra ett särskildt folkslag, beder jag läsaren att förlåta mig en kort digression om dem, som bebodde Skottland på denna tid.

Hela werlden wet, att Skottlands Konungar i början betraktade Sigenarne, såsom en oberoende folkstam, men att de småningom framtogo dem mycket af deras privilegier, och att de slutligen behandlade dem såsom andra Statens medlemmar, då de inständes till domstolarne. Dastadt alla förordningars strånghet, som utfärdades i anseende till dem, blomstrade dock deras samfund. Under de allmänna olyckorna skades det med ett stort antal personer, som hungern, förföljelser och andra frigets plågor hade beröfwat all utväg till uppehälle. Genom denna blandning förlorade samfundet mycket af sin utmärkande karakter: det blef en blandad folkstam, som bibehöll all sina förfäders lättja och bedräglighet; men det förenade dermed en djershet, hwilken det utan twifwel erhållit af de Nordens inwånare, som hade förenat sig med dem.

Sigenarne reste i spridda floccar, som hwar hade sin oberoende hufvudman; de hade lagar, som nödgade hwarje stam att förblifwa inom den omkrets, som war densamma anvisad, och det minsta ingrepp i dessa stadgar förorsakade blodiga twister. Läsaren torde gerna wilja känna den målning, som en författare i sist förflutna århundrade gjort om dem.

„För det närwarande finnas i Skottland nästan tvåhundrausen personer, som gå och tiggas ifrån

Dörr till dörr, utan att räkna en mängd af blygsamma fattiga, hvilka lefwa endast af de allmosor som för dem samlas i kyrkorna. Denna massa af tiggare är icke allenast onyttig, utan äfwen alldeles förstörande för staten, isynnerhet i ett så fattigt land. Fastän dessa lösdriwares antal är dubbelt starkare än det war i början, och det i följd af tidens olyckor; kan man likwäl säga, att det alltid är i Skottland nästan hundratusen af dessa tiggare, som känna hvarfen werldsliga eller andliga lagar. Ingen offentlig embetsman har kunnat känna eller intyga antalet af födda och döda ibland dem, fastän man upptäckt tåta mord ibland dem. De äro icke allenast en förderflig och prejande pålaga för godsägarene, som nödgas gifwa dem allmosa, om de icke wilja blifwa hotade och öfwerfallne af dem, utan de plundra äfwen alla enstaka gårdar. När de gjort någon god fångst, draga de sig undan i skogarne, hwarest de i några dagar hålla kalas. Man finner dem alltid på marknader, på torg, wid begravningsgar och wid alla folksamlingar. Deras beständiga syfvelsättning, så wäl måns som quinnors, är att dricka, att swärja, att löpa gård ifrån gård, att slåss med hwarandra.“

Örfattaren till denna förfråcande tasla såg intet annat medel att utrota det onda än att göra denna flås till husflafwar. Det är sannt, att deras antal har blifwit betydligt minskadt, men de äro många nog ännu för att kunna begå tusen prejerier och sätta menniskor i beständig oro.

Flera mödosamma handwerk, såsom swarfweri, Fopparslageri, woro dem isynnerhet förbehållna; de förenade dermed en liten gårdshandel och konsten att skära törnkäppar. Dessa woro deras näringsfång. Hwar stam hade en mötesplats, och man

undwef sorgfälligt omkretsen af detta slags flyttbara låger. Några medlemmar af dessa horder hade roande talanger, som gjorde, att man efterfrågade dem: flere öfwade musiken med framgång, och det war ibland dem, som man fann de bästa violin- och flöjtspelare: de utmärkte sig genom sin skicklighet i jagt och fiska. Under wintren sysselsatte sig quinnorna med att spå och männerna med att snatta, isynnerhet om astronomen, då de funno någon fristad i stället på någon lantgård. Deras wilda karakter, deras affsky för allt ordentligt arbete, deras djerskhet gjorde dem fruktade öfwerallt der de wistades; för öfrigt woro de lände för att wara ganska hämdgirige, och man wiste af erfarenheten, att då de blifwit på något sått förolämpade, de ansölo sina fiender på ett förtwisladt sätt, och att intet afseende war i stånd att hålla dem tillbaka. Det war, så att säga, till Europa öfwerförda Amerikanska wildar, som på engång njöto sin sjelfständighet och de borsgerliga lagarnes beskydd.

En af dessa wandrande flockar, hwaraf Meril Lies war en medlem, hade nedslagit sina bopåsar på ågor, som lydde under Baroniet Ellangowan; de hade der uppsatt några kojor; detta kallade de de sin tillflyktsort, och der funno de en fristad, då de icke reste.

De hade så länge bebott denna ouppodlade mark, att de ansågo sig såsom des ågare; de påstodo till och med att de wunnit ågande rätten genom de tjänster, som de i frigstider gjort Baronerne af Ellangowan, genom det de förhärjat de närboende Baronernas länder, som woro deras fiender.

De tjänster de gjorde wid denna tid, woro af en mildare beskaffenhet: quinnorna stickade wantar åt Milady och flöjwelftrumpor åt Milord. De kom

mo och presenterade sin gård om julaftonen med många ceremonier; de äldsta af dessa Sibyllor wälsignade den äkta sången på bröllopsdagen och spådde barnens öde. Karlarne lagade porcellinet, följde Milord på jagt och skötte hans hundar; barnen plockade nötter och schampinjoner, och bar dem till slottet. Alla dessa frivilliga tjänster belöntes med Gudsherrens beskydd, stundom med utdelning af kött, öl, brånwin, i den mån, som omständigheterna fördrade, att man wisade sig förre eller mindre frilösthett.

Detta utbyte af tjänster, som ägt rum i mer än tvåhundra år, gjorde, att invånarne i Darnsleugh ansågos som Ellangowans underjäter. Det roade Baron Gottfrid Bertram att upprepa, att låttingarne woro hans goda wänner. Han hade trott sig brottslig till otacksamhet, om han icke stundom hade nyttjat sitt gälslande namn för att förswara dem inför domstolarnes. Åh, denna wänslap war på punkten att utsläckas för alltid!

Darnsleughs invånare bekymrade sig föga om allt det som hände brottsslingor och lösdriifware i grannskapet, undantogande då någon af deras folk deruti war blottställd. De hade derföre icke den minsta oro öfwer den strånghet, som den nya Fredsdomaren wisade. De woro öfvertygade att Baron Bertram icke wille tåla andra förojare än dem som bodde på hans ägor, och som jekade sin näringsgren endast under hans sårskilda, uttryckliga eller stillatigande beskydd. Baron Bertram själf war långt ifrån att förfara strängt mot sina gamla grannar; men han blef genom omständigheterna nödgad dertill.

Wid de första sessionerna, som föreföllo, fick vår nya Fredsdomare offentligt bitande förebräfler

af flere Baroner af det parti, som war emot hans:
 „medan ni låtsar“ sade man till honom, „att wis-
 „sa den största iswer för att upprätthålla den go-
 „da ordningen, för att håmma misbrufen och för-
 „tjena namnet af outtröttlig embetsman, har ni
 „ingen skam att underhålla de största kanaler, som
 „finnas i riket, och att tåla, att de bo på obetyd-
 „ligt afstånd från ert hus.“

Baron Bertram hade intet att svara deremot.
 Han höll ock så god min, som han kunde, till
 sessionens slut. Då han återwände hem, grubblas-
 de han under hela wägen på de säkraste och rättas-
 ste medlen att befria sig från detta pack, som släc-
 kade hans lysande anseende. Han wunn öfwer sig
 sielf det fasta beslutet att betjena sig af största gyn-
 nande tillfälle; det bröjde icke att erbjuda sig.

Sedan war wån blifwit utnåmd till Fredsdo-
 mare, hade han låtit sätta wid ingången till sin
 gård en ny och ganska wackert målad port; han
 hade öfwen låtit med taggiga, starkt sammanflåta-
 de buskar tillsluta flera hål, som funnos i murar-
 ne, och som lemnade barnen en genomgång för att
 förstöra fågelbon och åt gofvar och flickor att ind-
 tas. En hotande påskrift, uppsatt på muren in-
 nehöll i stora bokstäfwer: I lagens namn för-
 bjudes att gå i genom här. Midt emot war
 en annan skrift, som underrättade allmänheten att
 fällor i form af råssaxar blifwit satta i muren af
 sådan styrka, att de kunde sönderbryta ett orlår.

En hop af unga gofvar och flickor, förskräckta
 af denna hotelse, hade stannat på gräsplanen för
 att plocka blommor. Baron Bertram befälde
 dem med all den wrede, som han war i stånd,
 jag will icke säga att fatta, men att uttrycka, att
 genast packa sig bort. Man gaf icke minsta akt

på hans befallning; han wille bortdrifwa dem, den den ena efter den andra; de gjorde motstånd. Hans betjenter togo fåga werksam del i detta krig; lifswål war en ibland dem mer beslutsam och bewåpnade sig med en kuirpiska, och några flickor flydde skrikande.

Detta war den första stöt, som träffade den förening, som så länge warat emellan slottet Elslangowan och byn Dernelough. Inwånarne på detta sistnämnda ställe hade i början icke funnat tro, att man på allwar förklarade dem krig; de blefwo först öfwertrygga derom, då de sågo sina barn undfågnade med pistlsmållar eller gripna af skogswaktarne, och isynnerhet då de sågo frededomaren undersöka deras näringsfång och wisa dem sin förundran deröfwer, att de tillbragte största delen af dagen med att sofwa.

Då Eigarne sågo sig så anfällna och förskrädda, trodde de, att de kunde fritt utdöfwa wedergållningsrätten; de afhögo träden, fergåfwo hundarne och hårtjade såden. Frededomaren å sin sida sparade icke befallningar att gripa, att bota och sätta i fångelse upphofsinnånnen till dessa förödelser. Dastadt all deras skicklighet att undwisa råttwisans efterspaningar blefwo två eller tre medlemmar af Derneloughs folk ertappade och öfwerbewisade. En yngling om tolf år, som roade sig med att utbda fiskdammarne fördes om bord på ett löpmansskepp för att deporteras, twenne yngre blefwo strängt risfäde, och en af deras gamla sibhlor inneslöt i ett tuckhus.

Lifswål woro icke Eigarne sinnade att lemna en ort, som de så länge bebodt, och Baron Bertram hade ganska swårt att beröfwa dem deras

tillflyktsort. Detta lilla frig fortwarade å omse
fidor i fem till sex månader med samma håstighet.

A t t o n d e K a p i t l e t.

Då wi berätta de åtskilliga omständigheterna
om detta slags frig med marronslafwar, böra wi
icke glömma att underrätta läsaren, att några år
redan förflutit sedan Mannerings besök på slottet
Ellangowan. Den unga Henrik Bertram
war ett det ålsfwärdaste barn man någonsin sett,
så wäl genom sina regelbundna anletsdrag, som ge-
nom sin sickslighet att handtera sin lilla sabel och
sin bössa; han war nära att ingå i sitt femte år.
Hans lifliga karakter, som utvecklades dag ifrån
dag, dref honom att löpa omkring öfwer allt; han
kände ganska wäl hela Ellangowans trakt, och wiste
hwar de skönaste blommor och de bästa nötter
funnos. Alla hans waktare woro i beständig ång-
slan, ty han wille beständigt flåtttra på det gam-
la slottets ruiner; det hände mer än en gång, att
han ensam besökte Eigenarnes by, och Merrilies
åtog sig alltid omsorgen att följa honom hem.
Gästån hon, efter sin brorsens deportation, icke be-
gagnade den tillåtelse hon hade att ingå i slottet,
röjdes icke, att hennes harm sträckte sig ända till
den unga Henrik; twertom bar hon honom ofta
tillbaka på sina armar, under det hon sdr att roa
honom sjöng Sigenersvisor, eller också satte hon
honom på sin boricke, och glömdes icke att förse
hans små fidor med pepparkaker eller frukter.
Denna quinnas gamla tillgifwenhet för familjen
Ellangowan, som man hos henne sökte att ut-

rota, begagnade alla tillfällen att uppenbara sig. Hon upprepade med nöje, att hon förutsåg, att den lilla Henrik skulle en dag blifwa familjens ära, att han skulle öfwerträffa alla sina förfäder, till och med Arthur och Mac-Dingawais, som döddes i fältslaget wid den blodiga wiken. En gång blef goßen sjuk. Merrillies tillbragte natten under skönstret; hon wille hwarken ingå i huset eller öfvergifwa den post hon hade walt, förrän man hade försäkrat henne, att krisis war öfwerstånden, och under hela denna tid hade hon icke underlåtit att sjunga de wisor, som hon ansåg såsom förträffliga feberfördrifwande medel.

Denna quinnas tillgifwenhet för den unga Henrik wäckte misstankar, icke hos Baron Bertram, som aldrig war hastig att förmoda något ondt, men hos Milady, hwars hellsa war ganska swag.

Hon war långt kommen i sitt andra wälsignade tillstånd, och som hon icke kunde gå ut, hade hon anförtrött uppsigten öfwer sin son åt en af sina pigor; men hon märkte, att hon war för ung och för yster; hon bad derföre Magistern att hafwa ett öga på den lilla Henrik under hans wandringar. Herr Sampson älskade mycket sin unga elev; han war förtjust öfwer hastigheten af hans framsteg, ty han hade redan kommit så långt med honom, att han kunde hopslägga tre stafwelfer. Föreställningen att Eigenarne skulle öfwerallt tala om detta underverk och utgifwa honom för den andra Adam Smith, gjorde att han icke twifade att åtaga sig denna uppsigt, ehuru den war högst motbjudande för alla hans sedwanor.

Det war lösligt att se denna Guverndr, sysselsatt med uppläsningen af något matematiskt problem, med ögonen fästade på ett barn om fyra

är, som i sina språng, förde honom i tusen besvärliga omständigheter: han förföljdes af for fem till sex gånger; en gång föll han i en häck af taggiga buskar, hvarifrån han hade största måda att uppkomma; en annan gång, då han wille plocka en wottenlilja för sin lärjunge, sjönk han ned ända till halsen i ett lårr. Egenarne togo deraf anledning att säga, att Baron Bertram anförtrött sin sons uppfostran åt en gås; den gode herr Sampson fördrog denna obehagliga händelse med ett ofördt sinneslugn. Han utropade endast: förunderligt!

Wid denna tid beslöt Baron Bertram att använda de yttersta medel för att fördrifwa Egenarne. Hans gamla tjenstebjon skafade på huswudet och Magistern wågade göra honom en indirekt föreställning med den utlåtelsen: Ne moveas carinam (wåga dig icke ut på djupet). Antingen Baron Bertram icke förstod detta ordspråk, eller icke begrep meningen, stod han fast wid sitt beslut och började förfara mot Dernelcughs innewånare med all lagarnes strånghet. Hwarje dörr blef tecknad af en rättens betjent med befallning att flytta nästa fardag. Egenarne brydde sig ej det minsta här om. Slutligen kom S:t Martins dag, som war den sista tidpunkten; alla mått woro tagna för att utdrifwa dem. Ett tillräckligt antal af rättens betjenter samlades för att göra allt motstånd fåfångt; de förkunnade Egenarne, att de borde resa samma natt, och som de icke wisade minsta tecken till lydshet och undergifwenhet, inslogo rättens betjenter, enligt deras instruktion, fönster och dörrar. Detta sått att fördrifwa en motsträfwig åbyggare brukas ännu i några delar af Öfra Skottland. Egenarne sågo först på denna förstörelse med en djup tystnad;

och utan att göra det minsta motstånd, beslöto de ändtligen att sadla sina boriccor och bereda sig till afresan. Detta war snart gjort, ty de äro liksom Tatarerne, en dag är nog för dem för att flytta sitt husgeråd till ett annat ställe.

Ett slags hjertflämning hindrade Baron Bertram att bewista denna förrättning; han lemnade denna omsorg åt sina Visittare under sin Substitut, François Kennedys anförande, hwilken sedan någon tid ofta besökte slottet, och om hwilken wi skola få tillfälle att tala mer än en gång. Baron Bertram walde denna dagen för att besöka en af sina wänner, som bodde ett par mil ifrån Ellangowan. Daktadt alla frösiqthet:smått han hade tagit, kunde han icke undwika att möta sina gamla åbyggare under deras flyttning.

Detta möte skedde på en trång stig wid foten af ett nog brant berg. Fem till sex mån utgjorde förtroppen; de woro insvepte i sina långa kappor, hwilket gjorde, att de liknade spöken; deras ofantliga slofande hattar dolde till hälften deras bistra bgon, twenne af dem woro bewäpnade med böfkor, en tredje bar en bred hirschfångare utan skida; alla hade dolkar, men de buro dem icke uppenbart; efter dem kom raden af boriccor, som woro lastade med troßen och några små wagnar, hwaruti denna landtförwisade flocks gubbar och barn sutto; quinornorna woro rödflådda och hade stora halmhattar på hufwudet; gossarne, med bart hufwud och barfota, utgjorde eftertroppen. Wägen, som war trång mellan twenne sandbackar, war icke mycket bred; Baron Bertrams betjent red stolt fram och smållde med sin piska, för att gifwa dem tillkänna att lemna plats åt hans herre. Man gaf icke minsta upp-

märksamhet på honom; då bådjade han skrifa till dem som wero honom närmaßt: „maka er, gif plats „åt Milord!“ — „Hafswa wägen hwar!“ swarade en af Eigarne, utan att röra hufwudet, „den är så wäl gjord för våra åsnor som för hans „wadra häst.“ Eom denna mannens ton war djers, till och med hotande, trodde Baron Bertram det wara försigtigast att sticka näsven i byrsäcken, och att saktmodigt rida på sidan em denna processjon på den lilla plats, som lemnades honom.

För att icke tyckas wara brydd af deras oförlighet, ty ingen hade helsat honom, icke engång låtsat igenkänna honom, talade han till en af dem: „Egidius,“ sade han till honom, „wet du, att „din son Gabriel mår wäl?“ (Det war den som han låtit deportera). — „Hade jag fått en motsatt tidning,“ swarade han med en hotande blick, så „skulle jag haft beswäret att underrätta er derom.“

Baron Bertram fann icke tjenligt att förlänga samtalet; han fortsatte sin wäg med mycken inbda, emellan folk, som han kände, och som långt ifrån att möta honom med högaftning och wördnad, wisade honom blott föraft och hotelser; han kunde icke hindra sig att eftersinna hwad han såg. Den folkstam han förjagat, war uppfylld med laster; men hade han sökt att förbättra den? De woro icke oordentligare wid denna tid, än då han ansåg dem såsom utgörande en del af sina underhafswande; om han icke blifwit utnämnd till Frededomare; hade det wäl någonsin fallit honom in att behandla dem så? Worde han icke åtminstone hafwa anwändt några förbättringsmedel, innan han satte sju familjer under bar himmel, och det i den oblida årstiden? Han kände sig rödd af ånger och medelmkan, då

han såg så många gamla bekanta bortvandrade, som så ofta gifwit honom tidsfördrif och nöje.

I samma ögonblick han wille wända sin häst för att rida en korswäg, syntes Merrilies, som tagit en biwäg, i en häst för honom på en temligen hög fulle. Vi hafwa redan anmärkt, att hennes klädsel alltid war besynnerlig; fanhånda gjorde hon det för att gifwa sina spådomar större wigt.

Denna dagen hade hon ett stort rött kattunssklåde lindadt omkring hufwudet i form af en turban; hennes långa swarta hår föll i slåtor öfwer hennes arlar; hon höll en hwit säpp i sin högra hand. „Jag vill wara förddömd,“ sade betjenten „om det icke är Sigenerskan, som har afbuggit de unga askarne i parken.“ — Baron Bertram swarade honom intet; han höll beständigt sina ögon fästade på detta slags spöke, som stod öfwer honom.

„Fortsått er wäg, Herre af Ellangowan, fortsått er wäg, Baron Gottfrid Bertram!“ sade Sigenerskan till honom. „Ni har utsläckt sju olyckliga hushålls eldstäder; se till, om elden i ert kök derföre skall brinna bättre! Ni har förslödet sju hyddors dörrar; se till, om edra trån derföre skola trifwas bättre! Ni har trampat under fötterna halmnen af sju hyddors tak; se till, om taket på ert hus derigenom blir waraktigare! Ni kan nu låta edra getter ligga i Derneloughs boningar; se till, om hararne skola komma af sig sjelfwa i ert skafferi! Fortsått er wäg, Baron Gottfrid Bertram; hwad återstår er mera att önska efter den seger ni wunnit öfwer oss? Ni ser för er trettie personer, som hade utgjutit sin sista blodsdropa för er, för att bewara er för minsta sårnad: ja, se här äro trettie personer, som ni drifwit från

„deras fristad, och som icke weta, hwar de skola luta
 „sitt hufwud. Våra barn hafwa ingen annan
 „tillskyft än vår samn. Baron Ellangowan, jag
 „önskar icke något endt öfwer den lilla Henrik, ej
 „heller öfwer det barn, som Milady bär under sitt
 „tjerta, Gud beware mig derifrån! Må himlen gø-
 „ra dem geda och barmhertiga, och icke gifwa dem
 „sin fars tänkesått! Ni kan resa, Baron Gottfrid
 „Bertram; dessa äro de sista ord, som ni skall
 „höra komma ur Merrilies' mun; se bär den sista
 „skäppen, som jag skurit i Ellangowans skog.“ Med dessa
 ord sönderbröt hon den, och kastade bitarne på vägen.

Då Margareta af Anjou förbannade sin son
 som darrade för hennes fötter, hade hon icke en så färs-
 astande uppsyn. Baron Bertram öppnade munnen
 för att svara henne och grep i fickan för att upp-
 taga en half krona, men Signerskan gaf honom
 icke tid att svara eller gifwa henne sin gåfwa, hon
 lepp hastigt för att komma till sin tropp.

Baron Bertram återkom hem tankfull och
 grubblande; han talade icke för någon om det möte han
 gjort, men hans betjent war icke så tystlåten. Denne
 berättade detta upptråde för alla han fände, och swer
 på sin salighet, att om djefwulen någonsin talat
 genom en quinnas mun, så hade han wist betjent
 sig af Merrilies' på denna olyckliga dag.

~ ~ ~ Nionde Kapitlet. ~ ~ ~

Baron Bertram glömde icke under sina embets-
 förrättningar att hafwa uppsigt öfwer Statens upp-
 hördsmän. Smyghandeln drefs nästan allmänt på
 alla delar af Skottland, emedan ön Man erbjöd
 mycken lätthet för denna handel. Största delen af
 innerwånarne, isynnerhet bland det lägre folket,

delstog i denna rörelse, och det hände ofta, att Tullförwaltarne förolämpades i sina embetsförrättningar till och med af dem, som hade bordt beslydda dem.

Wid denna tiden hade Frans Kennedi, om hwilken wi redan talat, en syftla wid Tullstaten; werksam, modig och rådig, hade han gjort flera betydliga beslag och följaktligen ådragit sig dessa oberoende handelsmāns hat. Han war en rik Adelsmans naturliga son; han war ganska munter, sjöng mycket wäl, och dessa egenskaper gjorde honom omtyckt i de bästa sällskapskretsar i trakten.

Han kom ofta till Ellangowan, hwarest han alltid war wäl emottagen. Hans munterhet och listighet drogo Baron Bertram ofta ur det grubbel, hwaruti de finliga saker försatt honom som han företagit sig, sedan han blifwit Fredsdomare.

Man erhöill underrättelse, att Kapiten Hatteraicks skepp, lastadt med liförer och andra waror, låg för ankar icke långt ifrån Ellangowan. Som Chefen för smyghandlarne råfnade på den efterlåtenhet, som Baron Bertram alltid wisat mot lagbrytare, hade han icke fruktat att lemna underrättelse om sin ankomst och beskaffenheten af sin laddning. Deras kom, att Kennedi, försedd med Fredsdomarens befallning, åtföljd af ett stort antal bönder, som ganska wäl kände trakten, och af ett starkt detachemang soldater, begaf sig till aflastningsplatsen, och efter en hårdnackad drabbning, hwaruti både och sårade funnos å omse sidor, bemäktigade sig alla fat, fastager och balar, och lät i triumf föra dem till närmaste publika magasin. Hatteraick swor på Tyska, Holländska och Engelska, att han skulle hämnas förskräckligt på denna förbömda tullsnok och alla hans handilångare; alla de som kände

honom, woro ganska öfwerlygadt, att han skulle hålla ord.

Några dagar efter Egenarnes afresa frågade Baron Bertram, under det han frukosterade med sin maka, om det icke war deras älskade Henriks födelsedag. „Fyra år äro förflutna, sedan jag hade den lyckan att gifwa honom lifwet;“ svarade Milady Bertram, „således kunna wi uppbräta den unga Engländerens skrift.“

Baron Bertram wille gerna wisa sin myndighet i småsaker. „Nej, min bästa wän,“ sade han till henne, „wi skola icke öppna den förrån i morgon. Wid sista sammankomsten, som jag bivitstade, sade oss Sherifen, att dies inceptus.... du förstår icke latin; men det betyder, att en dag bör icke räknas, förrän den är slutad.“

„Detta ordspråk har ingen förnuftig mening.“

„Det kan wara sannt, min bästa wän; men jag tror man har goda skäl att fastställa denna lag, och wi böra råtta oss derefter. Men då jag talar om vissa tidpunkter, önskar jag, såsom Kennedy säger, att ingen St. Martin fanns i almanackan. Jag erinrar mig, att jag underskrifwit en wexel till Jenny Cairers förman, och jag såg gerna, att betalningen uppsköts till Kyndelsmeskan. I anledning af Kennedy är jag mycket säker, att han kommer och helsar på oss i dag. Han är på wakt wid Wigton, emedan ett af Hans Majestäts skepp skall anfalla Hatteraicks futter; således skall jag få det nöjet att med honom dricka en butelj Franskt win till vår älskade Henriks wälgång.“

„Jag önskar, att Kennedy lemnade Hatteraicks i fred. Hvem tvingar honom att göra mer än andra? Hvarföre åtnöjer han sig icke med att

„Sjunga, att roa sig, utan att söka skada någon?
 „Jag såg äfwen gerna, min wän, att du icke blans-
 „dade dig med alla dessa saker. Behöfde wi nå-
 „gon sin skicka till Kippletringan för att köpa vårt
 „behof af the och brännwin, då Kapiten Hatter-
 „raid besökte dessa kuster?“

„Min bästa wän, du förstår icke något af dessa
 „saker. Tycker du det är rätt, att en Embets-
 „man tål, att hans hus tjänar till nederlagsplats
 „för smughandlare? Kennedi skall låta dig se
 „Kongl. Maj:ts förordning om de straff, som föres-
 „stå dem som gynna detta slags folk; och du
 „skall finna, om jag kan tillåta, att en Hatter-
 „raid kommer för att nedläggga sina waror i
 „Ellangowans gamla slott.“

„Min bästa wän, hwad wore för ondt deruti,
 „att det gamla slottets hwall betäckte på några
 „dagar några fat brännwin? Jag är öfvertygad,
 „att Hans Majestät skulle höra med nöje, att
 „en del af dess undersåter kan förse sig med the och
 „brännwin till ett pris, som är lika så drägligt
 „för den fattiga som för den rika. Det är werk-
 „ligen främligt att lägga så högt tull på warer,
 „som enadast komma från Antwerpen. Hwad hade
 „du och Kennedi att göra med Hatterraid?
 „Hwad hade du för obytt med Sigenarne? Jag
 „fruktar beständigt, att man skall berätta mig den
 „tidningen, att min son blifwit mördad.“

„Jag säger det ännu engång, min bästa wän,
 „du förstår icke dessa saker. Men der kommer
 „Kennedi i strålande galopp.“

„Det är bra, det är bra!“ ropade Milady, i det hon
 „gick ut, „iag önskar, att du själf förstod dem.“

Sedan Baron Bertram slutat detta samtal,
 „gick han ut, strålande af glädje, för att möta sin

wån, som ankom alldeles andtruten. „Efynda
 „er, Baron Bertram,“ sade han till honom,
 „stig genast upp på det gamla slottets ruiner,
 „ni skall få se den der bösken Hatteraick förföljd
 „af ett Hans Majestäts skepp.“ Vid dessa ord
 steg han af hästen, lemnade den till en ung gose,
 och flåtttrade sedan upp till ruinernas spets. Han
 följdes dit af Baron Bertram och af flera andra
 bland folket i huset, som wero försträckt af kanons-
 skotten, hwilka tydligt hördes.

Uifrån höjden af dessa ruiner, hwarifrån ut-
 sigten sträckte sig långt, sågo de kuttern, hwars alla
 segel woro hisade, och som styrde till den lilla wi-
 ken; han förföljdes hårtigt af en slup, som gaf
 honom ett lag, och kuttern beswarade det genast
 på pistolskotts afstånd. „De wilja åntra!“ ropade
 Kennedy, hårtigt af glädje; „se nu ligga de bord
 „om bord med hwarandra. Åck, den bösken! Han
 „kastar sin last i watten. Jag ser den gamla Mantz,
 „som kastar det ena fatet efter det andra; det är ett
 „knepp af den öfwerdådige Hatteraick; men
 „slupen har vinden öfwer honom. Mod, mina wän-
 „ner; angripen honom, angripen honom; I hafwen
 „honom fast; mod! . . . .“

Kuttern, som manövrerade med mycken skicklig-
 het, war nära att undkomma, i det han omseglade wi-
 kens wenslra udde, då hans mast krossades och
 styrmannen stupade. Åskådarne förutsågo wäl följa-
 den af denna händelse, men de kunde icke se det,
 emedan kuttern förswann för deras ögon, då han
 omseglade udden. Slupen tillsatte alla segel för
 att upphinna honom; men i fruktan att stöta på
 klippor, nödgades han söka öppna sjön och att ge-
 ra en lof för att åter komma upp i vinden.
 „Kuttern blir tagen,“ ropade Kennedy, „med både

„gods och besättning; jag skyndar till Barrochs
 „udde, hvarifrån jag kan se allt. Ellangowan,
 „inom en timma är jag tillbaka; tillred en bål
 „punsch, och spar icke citronerna; wi skola ur den
 „dricka den lilla Henriks skål, och ta mig tusan,
 „smyghandlarne komma och oroa oss.“ Med
 dessa ord satte han sig till håst, och började gas-
 loppera.

På ungefär tusen stegs afstånd ifrån huset på
 vägen till den skogbewärta udden, som kallas Bar-
 roch, fann Kennedi den lilla Henrik under sin
 Mentors wård; han hade flere gånger lofwat
 honom att sätta honom på sin håst. Denna gose
 tyckte mycket om att höra honom sjunga och se ho-
 nom göra rasspelarekonster; så snart han nu blef ho-
 nom warse, bad han honom uppfylla sitt löfte.
 Kennedi såg ingen swårighet att tillfredsställa ho-
 nom; han wille defutom något motsäga Magistern,
 hwars blick och ahletsdrag redan uttryckte förebräelse.
 Han tog derföre den lilla Henrik, satte honom fram-
 för sig på håsten och red vidare. Den stackars Magi-
 sters anmärkningar kunde icke höras; han besinnade
 sig i några minuter, om han icke borde löpa efter dem,
 men han erinrade sig, att Kennedi war husets
 förtrogna wån; derförligt tyckte han icke mycket om
 hans sällskap för hans alltför fria och werdsliga
 skåmts skull. Han fortsatte derföre sin promenad
 och återkonr lugnt till slottet Ellangowan.

Älskardarne, som stodo på det gamla slottets
 ruiner, följde med ögonen örlogsskeppet, som efter
 ganska långsamma rörelser slutligen hann att om-
 segla Barrochs udde och förswann helt och hållet.
 Några minuter derefter hörde de åtskilliga kanon-
 skott, hwarpå en förskräcklig explosion följde, och
 snart ett tjockt moln af rök uppstod mellan träden.

De åtskilldes, i det de gifade på åtskilligt sätt om
fatterns öde; de flesta woro af den tanken, att
han blifwit tagen, så framt han icke blifwit skjuten
i sank.

„Min bästa wän, nu är middagstimmen;“ sade
Milady Bertram, „skall jag låta duka eller
„wänta, tills Kennedi återkommit?“

„Jag wäntar honom hwar minut, min bästa
„wän; kanhända han har i sitt sällskap några af
„slupens Officerare.“

„Du gör mig rådd Bertam; hade du icke
„kunnat säga till förut derom; jag hade då låtit
„duka det stora bordet, jag hade då tagit mina
„målt och sitta derfter; ty för att säga dig san-
„ningen är en orstef förnämsta rätten af vår mid-
„dag; jag hade då flådt mig litet, och gifwit dig
„rent linne, eller åtminstone en balsduk; men det
„roar dig blott att göra mig enot.“

„Du wet wäl, min bästa wän, att det är mig
„omöjligt; men san ta det runda bordet, haledu-
„fen, påflådnigen! Allt skall gå bra. John,“
sade han till en berjent, som war sysselsatt att duka
bordet, „hwar är Magistern och Henrik?“

„Det är mer än två timmar sedan herr Sam-
„son återkommit, men jag har icke sett her-
„Henrik.“

„Har min son icke återkommit?“ ropade Mi-
lady, „Säg åt Magistern, att jag will tala med
„honom.“

„Men Sampson,“ sade hon, „är det icke
„det underligaste jag någonsin sett på jorden, att
„ni, som hos oss har husrum, kosthåll, wed, twått,
„och desutom erhåller hundra riksdaler om året för
„att waka öfwer min son, — är det icke rätt

„underligt, att ni lemnat honom ur ögnafigte i tre timmar?“

Den stadens Magistern gjorde en djup bugning för hvar anmärkning, som Milady gjorde öfver de förmåner han njöt; han berättade för henne darrande, huru Kennedy tagit Henrik på sin häst, oaktadt alla invåningar.

„Jag har icke mycket att tacka herr Kennedy för den möda han gjort sig;“ svarade hon häftigt; „kanhända har han låtit honom falla af hästen, kanhända har en lönkula träffat honom, kanhända . . . .“

„Det är mycket sannoliktare, min bästa vän, att de varit om bord på friggsskeppet; de omsegla väl Barrochs udde, så snart hafvets flod stiger.“

„Kanhända göra de skeppsbrott.“ svarade Milady.

„Jag trodde verkligen,“ sade Magistern, „att herr Kennedy skulle kommit tillbaka för mer än en timme sedan; men jag bedrager mig icke, jag hör hans hästs hofslag.“

„Ah,“ sade betjenten skrattande, „det är Grisfel, som går i wall med korna; han skall nog wakta dem.“ Magistern rodnade ända upp till hvidtåg, icke för detta bittra skämt skull, som han vid ett annat tillfälle icke engång hade känt, men i anledning af sina betraktelser.

„Jag har orätt,“ sade han, „jag hade borde gifwa akt på Henrik.“ Med dessa orden tog han sin hatt och klapp, och gick med en hastighet, som han aldrig hade visat förut och ej heller sedermera.

Baron Bertram fortsfor att meddela Milady sina gifningar. Han såg ändtligen friggsskeppet, som tillfäst alla sina segel; men långtifrån att

närma sig till stranden, war det snart ur ögonsigtet. Milady hade en så swag helsa, — hon förskräcktes så af det minsta, att hennes make och herre nästan icke mer gaf akt på det som uppväckte hennes fruktan och bekymmer; men han blef alldeles förvirrad, då han såg den oro, som rådde bland hans betjening, isynnerhet då man kallade ut honom för att säga honom i hemlighet, att Kennedi s håst kommit ensam till stället, med fadern under buken och betriet afflitet, och en bonde berättade honom, att smyghandlaren s flepp brannit som en småltugn på andra sidan om Barrochs udde; att han hade gått igenom skogen, och sett hvarken Kennedi eller den lilla Henrik, utan blott herr Sampson, som war alldeles andlös och sprang som en galning.

Snart blef en allmän förvirring i Ellangowan. Baron Bertram och alla hans tjenstsjon af båda lednen begåfwo sig med hastiga steg till Barrochs skog; arrendatorerne och landtbrukarne i grannskapet förenade sig snart med dem, somliga af tillgifwenhet, andra af nyfikenhet. Flere båtar utskickades för att undersöka kusten å bänse sidor om udden, ty man tycktes frukta, att barnet hade fallit utför dessa fösliga brädjup.

Det war nästan mörkt, då man började genomleta skogen i alla riktningar för att upptäcka några spår af den lilla Henrik och hans följeflagare. Nattens mörker, vådrets hvinande, som bortförde löfvet i hwirflar, de rop, som hördes å alla håll, för att fråga hwarandra, om man icke upptäckt något, allt bidrog att göra detta uppträde lika så förskräckligt som iutrefant.

Efter flere timmars fruktlös sökande förenade sig de åtskilliga letande för att meddela hwarandra sina

anmärkningar. Den olycklige *Ellangowan's* smärta kan icke beskrifwas; likwäl war den kanhända icke så stark som den, hwilken sönderstet den stackars *Magisters* hjerta. „Hwarfere har jag icke dödt „i hans ställe!“ upprepade han hwarje ögonblick med förtwiflans ton. De personer, som togo minst del i denna olyckliga händelse, föreslogo tusen sannolikheter; hwat och en sade sin tanka, som wedertades af en annan. Några tänkte, att de personer, som de sökte, woro om bord på friggssleppet, — andra påstodo, att de begifwit sig till nästa by, som låg endast en half mil derifrån, — några sade sakta, att de kanhända hade gått om bord på kuitern, hvars spikror woro drifna till stranden.

I samma ögonblick hörde man från hafsstranden ett så starkt, så skarpt, så genomträngande rop och så olika dem, som beständigt skallade genom skogen, att man war öfwertygad, att det förkunnade någon upptäckt af största wigt. Alla menniskor började begifwa sig dit och gingo utan betänkande på stigar, dit man i andra omständigheter hade frustat att endast fasta ögonen. „Hitåt mine herrar, „hitåt!“ ropades beständigt från stranden. *Ellangowan* kommer, utom sig, och genomtränger hopen, som, betagen af fasa, betraktade den olyckliga *Kennedis* lif. Wid första påseendet tycktes det, som hade han slagit ihjäl sig genom ett fall ifrån klippan, som på detta ställe reser sig till mer än hundra femtie fots höjd; kroppen låg till hälften i watten och till hälften på stranden. Bloden, som började stiga, upplyste armarne och kläderna, hwilket gjorde, att åskådarene först trodde, att han war wid lif; men det war flera timmar sedan hans puls upphört att slå, — han war utan rörelse och aldeles kall.

„Min son, min son,“ utropade den olycklige

Baren Bertram, „hvar kan han vara?“ Alla munnar öppnades på engång för att meddela honom åtskilliga gissningar, då någon lät höra ett ord om Egenarne. Inom få minuter var Ellan-gowan på höjden af brådjupet; han kastade sig på den första häst han fann, och red i strålande galopp till byn Dernelough. Der rådde tyfynaden, förödelsen, midt uti det tjockaste mörker. Då han steg af hästen för att närmare undersöka, förvillade han sig i spillrorna af de taf och dörrar, som han låtit nedbryta; då framställde sig Merrilies spådom, eller rättare förbannelse, för hans själ: Ni har förstört sju hyddors dörrar; se till, om edra trån derföre skola triswasbåttre.

„Gif mig min son åter!“ ropade han gråtande, „gif mig min ålskade Henrik åter! Och må allt, som tilldragit sig mellan oss, wera glömdt!“ I det han slutade dessa ord, såg han ljus i en af de förstörda hyddorna; det var i den, som Merrilies hade bebott. Ellan-gowan närmade sig till dörren, som han fann tillsluten; men förtwifslade hans krafter, så att han inslog den med första stöten.

Fastän hyddan war öfvergifwen, förkunnade allt, att hon nyss warit bebodd; det war eld i spisen och några födoämnen i en kittel. Under det han war sysselsatt att undersöka med den största uppmärksamhet allt det, som funde gifwa honom något hopp, att hans son ännu lefde, fastän i detta farliga folks händer, kom Anders, hans gamla trågårdemästare. „Ack, min herre,“ ropade han, „hwem skulle någonsin hafwa sagt mig, att jag skulle få se det som jag ser i dag! Min herre, begif er hastigt till slottet!“

„Är min son återfunnen? Mår han wäl?“
 „Anders, är min son återfunnen?“

„Nej, Milord, nej; men . . .“

„Han är bortröfwad; jag är så säker derpå, som att jag lefwer; de hafwa röfwat honom ifrån mig, jag vill icke gå härifrån, innan jag får någon underrättelse om honom.“

„Milord, skynda att begifwa er till slottet; wi hafwa skickat efter Eberisen; wi skola waka här det öfriga af natten, i fell Eigenarn skulle återkomma. Men, Milord, om ni ännu en gång vill se Milady . . . . hon är på grafwens brädd.“

Baron Bertram såste störtande och förvirrade ögen på budbäraren, som förfunnade honom en så bedröflig tidning. „På grafwens brädd!“ upprepade han flera gånger med en quäsd röst, „På grafwens brädd!“ — Trädgårdsmästaren halp honom upp på hans låst; och på wägen upphörde han icke att upprepa: „Modren och barnet! Begå på en gång! — Nej, detta öfwerlefwer jag aldrig.“

Wi skola icke bjuda till att beskrifwa det smärtsande uppträde, som wäntade honom, när han kom hem. Tidningen om Kennedys olyckliga död hade blifwit utspriidd i slottet utan warsamhet, och man hade till och med den oförsligtigheten att tillåga, att den lilla Henrik hade fallit med honom ifrån höjden wid Warrochs udde, och att hans kropp blifwit bortförd af ebban. Då Milady hörde denna berättelse, war hon ganska långt borta i sitt wälsignade tillstånd. — Då hennes olyckliga make återfåtr sin sansning, fann han sig wara far till till en dotter och enkling.

mem

T i o n d e K a p i t l e t.

Kantonens Sherifs Substitut -ankom följande dagen till Ellangowan i daggrynningen. Den makt, som i Skottland är förenad med detta embete, är ganska widsträckt: Sheriferne hafwa rättighet att undersöka alla brott, som begås i deras domsaga, att gripa, förhöra och fängsla misstänkta personer.

Detta embete innehades wid denna tiden af en wälsinnad, och bildad man, och fastän han wisade något pedanteri och bisterhet i utöfningen af sina pligter, war han allmänt älskad och wördad, och berömdes såsom en sika så redlig som upplyst Embetsman. Hans första omsorg war att inhämta alla undermåttelser, som kunde gifwa någon upplysning om denna förskräckliga händelse, för att uppiätta deröfwer ett noggrannt och utförligt protokoll. Af dessa undersökningar sådt man det icke wara sannolikt, att Kennedy af en händelse fallit från höjden wid Barroch; wi skola anföra några skäl, som styrkte denna mening.

Liket hade blifwit fördt i en fiskares hydda; men man hade warit omtänkt att lägga det i samma ställning som man funnit det; härmed började Sherifen sin undersökning. Fastän lemmarne hade fastliga kontusioner samt till och med woro frösade, upptäckte man på hans hufwud ett ganska djupt sår, som enligt en i sin konst ganska erfaren Kirurgs berättelse, blifwit gjordt med ett skärande instrument. Sherifen anmärkte afwen med mycken skarpsinnighet, att ansigtet war ganska hwitt, ögonen utstående utom deras grop, och halsens ådror utomordentligt uppswållda. Hans halsduk hade blifwit rubbad; den war utan knut, alla weck ha-

de försvunnit, den war jern och spånd, liksom hade man betjenat sig deraf för att draga en ganska tung börda.

För öfrigt war den olyckliga Kennedis pung orörd, och, hwad som syntes ännu förunderligare, man fann i hans fickor hans pistoler ännu laddade. Snyghandlarne hade alltid kânt honom såsom en ganska modig man och ganska sliktlig att föra wapen, hwilket han bewisat wid flera tillfällen. Sherifen frågade, om den döde icke plågat bära andra wapen. Baron Bertrams betjenter swarade, att han wanligtvis bar en hirschfångare, men att de icke erinrade sig, om han burit den på denna dagen. Likets betraktande gaf icke någon annan upplysning om sätet, hwarpå Kennedi förlorat lifwet. Man anmärkte åfwen, att hans händer woro starkt hopknäppta och uppfyllda med jord och mossa. Alla dessa tecken gafswo anledning till åtskilliga gissningar, men lemnade icke något såkert bewis.

Sherifen undersökte sedan stället, der man funnit liket och efterfrågade i hwilken ställning det hade legat. En ofantlig klippa tycktes hafwa fallit med Kennedi ifrån höjden af brädjupet; den war så fast, så tät, att den icke hade förlorat mycket af sin massa under fallet. Sherifen anmärkte, att dess färg tillkännagaf, att den icke warit utsatt för luftens åverkan. Man steg sedan upp på Warrochs bergspets, för att undersöka stället, hwarifrån klippan hade fallit, och man såg wid första ögonkastet, att det war omöjligt, att en enda menniskas tyngd funnat komma den att löfna, och att dertill hade behöfts fem eller sex man bewåpnade med häfstänger. Gräset war mycket trampadt och wisade spår efter flere måns fötter, som hade slä-

gits med håfthet. Andra spår, som woro mindre tydliga, förde den fläckliga Eherisen i en ganska tåt snäslög.

Genom uppmärksamhet leddes Eherisen af fotspåren till det tjockaste stället, en wäg som man endast kunnat taga i affigt att gånna sig.

Der funnos flera tydliga tecken att man slagits på ett förbittradt sätt: på flera ställen woro trädens quistar beröfwade sina löf och wridna. Lifsom någon olycklig, som blifwit wälsamt dragen, hade fasthållit sig wid dem. Marken war der ännu mera trampad än på något annat ställe, och man såg der på flera ställen spår efter blod. Allt bewisade, att det lyckats för flera personer att bärna sig en wäg genom trädens grenar. På några ställen war marken jemn; lissom hade man släpat en säck full med såd, eller någon kropp af samma storlek.

På ett öppnare ställe midt i skogen, såg man, att marken war gul och lerig, och ryggen af Kennedis reek war släckad af denna sårg. Slutligen ledde fotspåren de letande ungefär tusen steg ifrån Klippans spets till en liten slätt, hwarest man upptäckte flera blodlesrar, ehuru man sökt dölja dem med löf och jord. Man fann i ett buskage den olycklige Kennedis hirschfångare utan skida, längre bort hans båste och wärjgehäng, som tycktes wara sorgfälligare gömda.

Eherisen lät med mycken noggrannhet mätas fotspåren: några svarade emot den olycklige Kennedis, de öfrige woro dels större, dels mindre; men allt utwisade, att en håftig strid förefallit mellan fem till sex personer. Man såg äfwen hår och der spår efter ett barns fot; men som de upphörde att synas, och den stora wägen, som gick igenom

Barrochs flog, låg nära till småskogen, så gifas de man, att bariet funnat springa bort, under det striden påstod, och då man icke mer hörde taslas em detta barn, införde Sherisen, som upptecknade alla dessa omständigheter i sitt protokoll, deruti, att han trodde, att den unge Henrik Wertram flannat i Kennedis mördares wäld.

Man bemödade sig sedan att upptäcka upphofsmännen till brottet. Misstankarne föllo lika på smughan lorne och på Sigenarne. Man wiste med säkerhet, att Kapiten Hatteraicks skepp hade blifwit lågornas rof. Twenne bönder, som bodde på högra sidan af Barrochs wif, hade sett, fastän på långt håll, kuttern, afmastrad, med mycken midsa segla omkring udden; någon tid derefter sågo de honom brinna i samma ögonblick, som Konungens skepp förföljde honom med alla segel tillfatta.

Kutterns lågor afloföde alla dess kanoner, och snart sprang han i luften med en förskräcklig knall. Konungens skepp nödgades för sin egen säkerhet att söka öppna sjön och hålla sig på afstånd. Sherisen frågade dem flere gånger, om de icke hade sett båtar affändas från kuttern. De kunde icke svara med wisshet; men de erinrade honom, att det war möjligt, att kuttern legat emellan dem och båtarna, och att de i detta fall icke funnat se dem.

Man war ganska öfwertrygad, att det skepp, som war förgånget, tillhörde Dirk-Hatteraick. Han war känd i dessa trakter; för öfrigt wäntades han wid denna tid. Ett bref från Kapitenen på Hans Majeståts skepp, som meddelades Sherisen, lemnade intet twiswel i detta afseende; han sände till och med utdraget ur sin jurnal, som innehöll: att han denna dagen blifwit anmodad af herr Franz

Kennebi, Inspektör öfwer Hans Majeståts tullar, att hålla sig på frykning, för att gifwa aft på Dirk-Hatteraicks skepp, och att han sjelf med alla sina underhafwande skulle infinna sig på wakt på stranden för att hindra den landstigning, som denna bof kunde företaga; att han omkring flockan nie sett ett skepp, som fullkomligt liknade det som man angifwit hos honom; att han, sedan han gjort flere signaler utan att erhålla swar, hade gifwit eld på honom, som då hisat Hamburgsk flagg; att han, efter tre timmars strid wid Warrochs udde, affskjutit kutterns mast, men att han på någon tid icke funnat begagna denna omständighet af frustan att stöta på någon dold klippa; att han, sedan han omseglat Warrochs udde, sett skeppet stå i full låga, och att det sannolikt blifwit öfwergifwet af sin besättning. Elden hade börjat i några fat med brännwin och andra brännbara ämnen, som utan twifwel med flit woro ställda på däck. Branden blef snart så stark, att ingen af hans båtar wågade nalkas, isynnerhet då hettan löfde fanonerna; att han trodde, att besättningen, sedan den satt eld på skeppet, råddat sig i sina jullar; att han i denna öfwerlygelse styrte till ön Man, för att affståra undanslykten för smyghandlarne, hwilka äfwen i den förmodan, att de dolt sig i två eller tre dygn i strogarne, icke skulle underlåta att komma och söka en fristad på denna ö, men att han icke hört talas om dem.

Sådan war Befälhafwaren, på Hans Majeståts skepp Blixten, Wilhelm Pritschards berättelse. Han slutade sitt bref med beklagande, att han icke haft den lyckan att taga till fånga dessa bofwar, som haft den ofdrickamba djerfheten att gifwa eld på Hans Majeståts flagg. Han tillade, att,

om han i sina fryktningar mötte Hatteraick, han icke skulle underlåta att försäkra sig om hans person och öfwerlemnna honom till domstolarne.

Som det tycktes nästan wißt, att futterns besättning råddat sig i skogarne, war det mer än sannolikt, att om dessa banditer hade mött Kennedi, de hämnat sig på honom för deras skepps förlust, man måste afwen frukta, att de i sitt rasferi jemwål mördat den lilla Henrik, hwars far sedan lång tid ådragit sig Hatteraicks hat. Hvad som gjorde denna gissning mindre sannolik war, att det tycktes omöjligt, att tjugufem till trettio personer funnat gömma sig i skogarne så, att de undwikit alla efterspaningar man gjort, och att man bordt hafwa sett deras jullar på stranden; i den wädliga ställning, hwaruti de woro, nästan utan hopp om tillflykt, war det icke troligt, att de skulle hafwa begått ett dubbelt mord endast för nöjet att hämnas. Man swarade på dessa inwändningar, att jullarne hade funnat smyga sig bort, utan att man blifwit dem warse, emedan alla menniskor hade ögonen fästade på skeppet, som stod i låga, och fanhånda besättningen tagit det beslutet att förgås tillika med detsamma, hellre än att låta taga sig. Hvad som gaf denna förmodan någon sannolikhet war, att man icke mera återsåg Hatteraick eller någon af hans matrosar på ön Man, och man på stranden endast såhn en mans lik, den enda utan twifwel, som blifwit dödad i drabbningen.

Sherifen hade intet annat att göra än att efterlysa de personer, som utgjorde futterns besättning och att utlofwa en belöning åt dem som fångslade dem eller upptäckte Kennedis banemån.

En icke mindre sannolik mening war, att det

ta mord blifwit begånget af de fista inbyggarna i Dernelough. Man wiste, att de blifwit högst för-
törnade öfwer Baron Bertrams uppsörande emot
dem; att de hade utöft hotelser och fastliga förbans-
nelser. Ett barns berättande tycktes wara ett
brott, som wote mera öfwerensstämmande med Ei-
genarnes sedwanor än med smyghandlars karakter,
och man förmodade, att Kennedi blifwit dödad,
under det han welat förswära den lilla Henrik.
Man erindrade sig, att Kennedi några dagar
förut mycket bidragit till Eigenarnes fördrifwande,
och att de derwid nyttjat skällserd och hotelser.

Sherifen erhöll äfwen den olyckliga Baron
Bertrams och hans kammarjägnares berättelse om
deras möte med Merrillies. Hennes tal wäckte
de swåraste misstankar. En ung hustru, som plees-
kade nätter i Barrochs skog samma dag, som den
olyckliga händelsen föreföll, påstod, utan att likwäl
wåga försäkra det med ed, att hon der hade sett
Merrillies, eller åtminstone en quinna af hennes
wärt, hennes storlek, i en hast komma ur småskos-
gen, och att hustrun ropat på henne, utan att er-
hålla swar. Denna, ehuru obestämmda, berättelse be-
styrktes genom den eld man funnit i kajan. Emel-
lertid tycktes det wara otroligt, att denna quinna,
sedan hon gjort sig skyldig till ett så fastligt brott,
skulle hafwa kommit samma afton i sin gamla bo-
ning, emedan hon wäl kunde föreställa sig, att man
skulle komma och undersöka den.

Merrillies arresterades och förhördes. Hon
påstod ståndaktigt, att hon på den dagen, då Ken-
nedi inbrådades, kommit hwarfen till Derneloughs
by eller till Barrochs skog. Flere personer af henn-
es slägt försäkrade med ed, att Merrillies den-
na dag icke warit ur det läger, som de uppslagit

twenne mil ifrån Ellangowan. Deras ed förtjente wäl icke mycket förtroende, men intet bewis fanns för motsatsen. Man anmärkte under förhöret, att hon hade ett sår på armen, och att den war omsindad med en af den lilla Henriks nåsdukar. Glockens hufwudman swarade härpå, att detta sår kom af en bestraffning, som han gifwit henne med sin piska, och hwad nåsduken beträffade, så wore det icke underligt, sedan man i två månader skulit så mycket linne ifrån flottet, att Merrilies kunde hafwa en nåsduk efter den lilla Henrik, och denna omständighet kunde icke göra henne skyldig till ett så grusligt brott.

Man anmärkte, att Eigeneriskan under förhöret åtnöjde sig med att swara kallt, att hon alldeles icke wiste något om tullsnofens dödd (denna titel gaf hon Kennedy); men hon wistade den häftigaste förtrytelse öfwer det man förmodade henne vara i stånd att göra den lilla Henrik Bertram det minsta ondt. Hon sattes i fängelse, och hölls länge der; slutligen lössläpptes hon och förswisades landet såsom en illa beryktad quinna. Man kunde icke förskaffa sig den minsta upplysning om den lilla Henriks öde; och sedan denna händelse gjort mycket uppteende, glömdes den slutligen. Warrochs bergespets behöll tillnamnet Tullsnofens språng.

m o n

E f t e K a p i t t e t,

Omkring sexton år efter den fastliga händelse, som wi nyss berättat, i en ganska kall och mörk aftonstund i November månad, hade ett sällskap af några wänner förenat sig, omkring en stor brasa i

wårds-huset Gyllne Armens fõl i Kippletringan. Mistriß Candlish höll detta wårds-hus ganska wål. De samtal, som ågde rum i detta sällskap, skola bewisa, huru få händelser föreföllo under denna långa tiderymd.

Mistriß Candlish, majestätiskt sittande på sin med svart läder öfwerklädda länstol, plågade sig och några systrar i grannskapet med förträffligt the. Från höjden af sin thron öfwer såg hon med ett ögonkast sina tjenstehjons rörelser, som woro syfvelsatta att werkställa hennes befallningar. Församlingens kantor och flockare rökte sin pipa, och förfriskade strupen då och då med grogg. Kapellanen Bearcliff, som njöt den största aktning i hela byn, hade låtit gifwa sig en knatte punsch; några arbetskarlar drucko med nöje swagdricka.

„Drinner elden? Röcker det icke? Är salen stådad? Är allt färdigt för att mottaga dem?“ frågade Mistriß Candlish en piga, som nyss inkommit.

„Ja, min fru.“

„Gud bewara mig ifrån att brista i aktning för dem, isynnerhehet i den belågenhet, hwaruti de nu äro.“ tillade Mistriß Candlish, i det hon wände sig till Kapellanen.

„Det strider mot ert tänkesätt, min fru, det strider mot ert tänkesätt.“

„Jag gifwer er mitt hedersord, att det skall blifwa mig ett werkligt nöje att förse dem med allt som är dem nödigt för bättre pris, än de skulle finna på något annat ställe.“

„Komna de i sin berlinerwagn?“ frågade Kapellanen.

„Det wet jag icke.“ Svarade Kantorn. „Miss Bertram kommer alltid till häst; hon underlåter

„aldrig någon söndag att bewista gudstjensten; det är verkligen ett hånryckande nöje att höra henne sjunga psalmerna.“

„Ja, men då hon återwänder till sin far, är hon alltid åtföljd af den unga Carl Hazlewood;“ sade en af squallersystrarne, „jag undrar mycket, att Milord Hazlewood tål det.“

„Man kan finna det underligt, att han nu tål det; men det war en tid, då han skulle funnit sig mycket hedrad deraf.“

„Ack, det war en tid!.....“

„Jag är ganska öfvertygad, min kära granne,“ sade Mistriß Candlish till henne, att, fastän Hazlewoods famili är en af de äldsta i landet, det har varit en tid, då han icke wägat hoppas att komma i släktskap med Ellangowans. Wet ni, min bästa wän, att Gottfrid Bertram härstammar från Dingawaies? Jag kunde en wisja, som gjordes om hans dotter, då hon förmodades med Konungen af ön Man; wänta, den berättas så:

Lyckliga Bertram, din dotter Drottning är;
Den lotten är högre, än allt hwad ni begär.

„Herr Skreigh, ni måste sjunga den för oss.“

„Min goda fru,“ swarade han, i det han swäljde sin sup med mycken gravitet, „tror ni, att wi förwärfwat stora talanger i musiken för att förnedra dem med att sjunga werldsliga wisor, och iihinnerhet på en lördag.“

„Nå skynka, gör er icke så nödbuden; jag har hundra gånger hört er sjunga ganska lustiga wisor om lördagen och till och med om söndagen..... Hwad deras berlinerwagn angår, herr Kapellan, tror jag icke, att de betjenat sig af den sedan Miladys dödd för femton eller sexton år tillbaka

„Ja. Jag har sändt Jakob, min betjent, med
 „en af mina skåsar; jag undrar nog, att han än-
 „nu icke återkommit. Matten är ganska mörk,
 „och wågarna äro ganska elaka, isynnerhet midt
 „emet Warrocheudden; men de hafwa intet att
 „frukta, om de komma ihåg att hålla sig till hö-
 „ger. Det är ännu ett ställe, der flera personer blif-
 „wit anhallne; men Jakob känner wågarna gan-
 „sка wäl. Jag hör någon bulta på; utan twiswel
 „komma de. Greta, är du döf? Gå då, och
 „låt upp.“

„Kära fru, det är en helt ensam resande. Skall
 „jag föra honom upp i stora salen?“

„Tig, ditt stora nöt. . . . Det är nå on Engels-
 „man. . . . Resa wid denna tiden, utan betjent!
 „Du kan göra upp litet eld åt honom i den gröna
 „kammaren.“

„Min kära fru,“ sade den resande, i det han
 infom i köket, „är ni så god och tillåter mig sätta
 „mig wid elden? Det är rätt kallt.“ Hans röst,
 hans uttryck, hans sätt att wisa sig, förwårswade
 honom genast wärdinnans wälvilja. Han war stor,
 wäl wärd, hade ett mildt och föreförmående ansigte.
 Sedan han slagit sin öfwerrock, såg man, att han war
 ganska junggt klädd i svart; han tycktes wara om-
 freng fyrtyfem år. Hans uppförande utmärkte en
 förnäm man, hans ställning utwifade något mi-
 litäriskt.

En lång wana hade gifwit Mistriß Cand-
 lish en fin och säker känsla för att urskilja sina
 gästers beskaffenhet, och efter denna kannedom rät-
 tade hon sin omsorg, sin aktning och sin höflighet.
 Wid detta tillfälle öfwertråffade hon sig sjelf i tjens-
 aktighet och höflighet. Den resande bad henne
 gifwa någon befallning att slöta hans häst; hon

sprang själf för att rekommendera honom hos drängen. „Alldrig har ett så wacker creatur inkommit till vårt stoll.“ sade denne. Detta swar ökade ännu mer hennes wördnad för den resande; hon war angelägen att låta honom sätta sig på hennes länstol, och frågade honom ganska höfligt, hwilken förfriskning hon kunde få den äran att bjuda honom? — „En kopp af ert the, min fru, om ni will wara så god.“ Hon tillfredsställde genast hans begäran med den största artighet.

„Wi hafwa en rätt wäl möblerad sal, som är ganska bequäm för resande; men den är tin- gad för en hederlig Adelsman och hans dotter; jag har skickat en betjent med en af mina hästar för att hämta dem; Innan fort sola de wara här. De hafwa icke mer i werlden den rang som fördom. Ack, detta lifwet är blottstäldt för så många omwexlingar! Beswårar icke tobaksröken, Milord?“

„Alldeles icke, min fru, jag har länge varit wan derwid. Tillåter ni mig att begära af er några upplysningar om en familj i denna trakt?“

Man hörde tydligt bullret af en wagn, och Mistriß Candlish flyndade sig att öppna porten för att mottaga sina nya gäster; men hon återkom genast med postiljonen, som berättade, att Milord icke kunnat begifwa sig på wägen, emedan han mädde ganska illa. „Gud hjälpe dem!“ Utropade Mistriß Candlish, „det är i morgon sista dagen, som de få tillbringa i sitt hus; allt skall försäljas.“

„Det är möjligt;“ swarade postiljonen, „men jag försäkrar er, att Baron Bertram mår så illa, att han icke kan resa.“

„Baron Bertram!“ Repade den resande;
 „Jag hoppas, att ni icke talar om Bertram
 „på Ellangowan.“

„Om honom sjelf; och om ni är en af hans
 „vänner, så kommer ni i rätt tid för att ännu
 „en gång se honom.“

„Hans helsa är då mycket förstörd.“

„Och hans finanser lika så.“ tillade Kapellanen,
 „Hans borgenvärer skola låta sälja allt. — Jag fäns
 „ner wäl upphofsmannen till allt detta. Jag vill
 „icke säga naninet; men Mistris Candlish wet
 „ganska wäl hwilken jag menar.“

Hon gaf honom en ganska uttrycksfull wink,
 och tillade: „han är mig wäl skyldig en liten sum-
 „ma; men jag wille hellre förlora hälften af min
 „egendom än drifwa denna goda herre ur sina få-
 „ders slott.“

„Man wet ganska wäl,“ tillade Kapellanen, „att
 „Glossin skyndar så mycket att sälja det, emedan
 „han fruktar, att en manlig arfwinge anmäler sig.
 „Jag har hört personer säga, som förstå sig gan-
 „ska wäl på sådana saker, att om en manlig arf-
 „winge finnes, skulle man icke kunna sälja detta
 „gods, icke engång för att betala Baron Ber-
 „trams skulder.“

„Det är flere år sedan Milady födde en son;“
 swarade den resande, „han är utan twiswel död.“

„Man kan icke säga något derom,“ swarade
 Kantorn med en hemlighetsfull ton.

„Jag försäkrar er,“ war Kapellanens swar,
 „att han längesedan är död. Man har icke hört
 „talas om honom på hela tjugo åren.“

„Det är icke tjugo år sedan;“ inföll wårdinnan
 hastigt, „det blir icke mer än sexton år i slutet af
 „denna månad. Denna händelse förorsakade mycket

„Uppseende i hela denna trakt; barnet försvann sam-
 „ma dag, som Tull-Inspektoren Kennedi omfem-
 „Om Milord har rest i denna trakt wid den tiden,
 „så måste han hafwa käunt Kennedi; det war en
 „ganska wäl uppfostrad och älskward man; alla
 „Adelsmän i landet sökte hans sällskap; han har
 „många gånger kommit i detta hus; han medförde
 „alltid glädjen. Jag war då ung och nyligen gift
 „med Amtman Mac-Candlish; jag har i ho-
 „nom lidit en stor förlust, jag upphör aldrig att
 „sakna honom, denna älsklade man (en suck!). Jag
 „kan försäkra er, att Kennedis sällskap behagade
 „mig mycket; han war smyghandlarnes affworne
 „fiende och förde mot dem ett oförsonligt frig.
 „Man bör weta, att ett frigskepp låg på waft i
 „Wigtons wif; Kennedi lät underrätta des Kom-
 „mandant, att Dirk-Hatteraicks skepp wäntades.
 „Ni minnes wäl Dirk-Hatteraick, herr Kapellan?
 „Jag är öfwertygad att ni haft affärer med honom.
 (Kapellanen swarade henne bejakande med en nick.)
 „Denne Hatteraick war en öfwerdådig sälle; han
 „slogs med frigskeppet, tills hans eget flög i luften
 „som agnar. Kennedi, som wille wara den förste
 „att gå om bord på hans Majeståts skepp, sprang
 „med sådan brådska, att han föll i hafwet från
 „spetsen af Warrochs udde.“

„Min bästa fru,“ sade den främmande höfligt,
 „ni säger icke, hwart barnet tog wägen.“

„Det war i herr Inspektorens sällskap, och man
 „tror, att det hade samma öde.“

„Ni bedrager er ganska mycket; sade Kapellanen
 till henne, „man wet otwifwelsaktigt, att den lilla
 „Bertram bortröfwades af en Eigenerska wid
 „namn Merrillies. Jag tycker mig ännu se
 „hennes wilda och hotande ögon; hon wille göra

„Baron på Ellangowan något spratt, emedan han
 „lätit sätta henne i fängelse för det hon stulit från
 „honom en knif, gaffel och sked af silfwer.

„Med er tillåtelse,” sade Kantorn till honom,
 „ni är så långt ifrån sanningen som frun.“

„Hvilka underrättelser har ni om denna sak?”
 frågade den fränmande honom, och vände sig till
 honom med mycken artighet?

„Jag kan icke upptäcka dem.” svarade han
 med ett orafels ton.

Efter flera förnyade anmodningar af sällskapet,
 och isynnerhet af den resande, omgaf sig Kantorn
 med ett tjockt moln af tobaksrök, och ifrån medel-
 punkten af denna helgedom började han, sedan han
 hostat och spottat tre gånger, i sin diskantton, liksom
 han ståt framför sin notpulpet, på följande
 sätt:

„Hwad wi skola hafwa den äran att säga eder,
 „mina käraaste bröder, jag missläger mig, mina kä-
 „raaste wänner, hwad wi skola hafwa den äran att
 „saga eder, är icke en för ro skull diklad fabel
 „utan en sann historia, som bör tillstoppa munnen
 „på alla ogudaktiga, deister, atheister och andra
 „otrogna.“

„I skolen då weta, mine Herrar, att den högwä-
 „borne Herren af Ellangowan icke wistade sådant
 „nit och sådan werksamhet, som han bordt wisa, för
 „att rensa sina besittningar från trollpackor och troll-
 „karlar, som ofredade dem; han glömdde ordspråket,
 „som säger: Därlicke, att en trollkarl andas
 „samma luft som du. Han hade warit gift i
 „trenne år, och ägde ännu inga barn. Han wän-
 „de sig till en Sigenerska, wid namn Merils-
 „lies; det är den ryktbaraste trollpacka, som nå-
 „gonsin warit till.

„Jag har sett henne, denne *Merrillies*,“ ropade *Mistress Candlish*, „hon har supit två „supar wid detta bord.“

„Lyft, min fru! låtom oss fortfara med vår berättelse. *Milady Bertram* blef hafwande, och samma natt hon förlöstes wisade sig wid slottet *Ellangowan*s port en gubbe, som war flådd på ett besynnerligt sätt: hans skalliga hufwud war alldeles bart, åfwen som hans ben och armar, ehuru det war winter; ett hwitt och yfwiigt skågg räckte ända ned till midjan; i forthet, — man slöppte honom in, och då *Milady* blifwit förlöst, frågade han på det nogaste om timmen af barnets födelse, och utgick sedan för att observera stjernorna. Då han återkom, sade han till herren i huset, att des son hotades af en stor olycka; att han skulle bewara honom derifrån, om han uppfostrade honom i gudsfruktan och satte honom under en from Prestmans wård, som skulle bedja Gud med honom och för honom. Gubben försvann, och man har sedan icke sett honom åter.“

„Jag ber hela sällskapet om förlåtelse,“ sade postilionen, som hade hållit sig på ett wördsamt afstånd, medan *Elzeigh* talade, „men jag kan försäkra er, att denna främling hade mer hår på hufwudet än trån finnas i *Barrochs* skog; han hade ganska wackra stöflor, hjortlådershandskar och en ny hatt.“

„Ni känner då denna sak, gunstig herr *Falpb*,“ sade lantorn till honom med en förastande ton.

„Icke mycket, jag försäkrar er; allt hwad jag kan säga er är, att jag wid denna tid bodde nedanför wägen som går upp till *Ellangowan*. Natten då den unga *Lorden* föddes, kom en främmande och bultade på vår hyddas dörr, min mor befallde mig att ledsaga honom till slottet, emedan han,

„Så han ridit ensam, hade kunnat falla i något
 „brådjup och slå sig ihjäl. Jag erinrar mig ganska
 „wål, att han war ung, stor och wål wärt, och af
 „hans klådsel kunde man sluta, att han war en En-
 „gelsk Adelsman. Jag säger ännu engång, att hon
 „hade en ny hatt, wackra stöflor och hjortklådershands-
 „skar. Det är sannt, att han kastade en blick på
 „de gamla tornen, och mumlade något för sig sjelf
 „mellan tånderna; men han förswann icke. Jag såg
 „honom gå in genom det nya husets port, och han
 „gaf mig för mitt beswår en wacker ny halfrona.
 „Han red på ett ganska wackert, wål sadladt grått
 „sto; jag har aldrig sett ett så wackert kreatur, un-
 „dantagande det, som står i stallet denna afton.“

„Tyft då, herr Jakob!“ sade Kantorn till ho-
 nom, „er berättelse skiljer sig ifrån min endast
 „hwad mannens utseende angår; jag wiste icke, att
 „ni hade sett honom.“

„Så att, mine herrar, Baron Bertram,
 „för att afwända den olycka, hwaraf hans son ho-
 „tades, anmodade en wörduadswård prestman att
 „waka öfwer honom natt och dag.“

„Ud, det är herr Sampson, som kallades
 „Magistern,“ sade postiljonen.

„Det är ett stort färbuswud utan snille, utan
 „lårdom.“ tillade Kapellanen. „Det har icke warit
 „honom möjligt att säga fyra ord på predikstolen.“

„Wi äro icke här för att baktala.“ swarade
 Kantorn kallt, som förargades öfwer, att man
 föll honom i talet.

„Denne hederlige Prestman wakade således natt
 „och dag öfwer den unga Lorden. Det hände, att
 „då barnet war fem år gammalt, des far öppna-
 „de ögonen öfwer sina begångna fel, och fattade det
 „fasta beslutet att ifrån de under Ellangowan ly-

„dande ägor fördrifwa alla trollskarlar och trollpates
 „for. Kennedi biträdde honom kraftigt att verka
 „ställa sitt beslut. Han öfverhopades med förban-
 „nelser. Merrillies, som war bekant med men-
 „niskofslågters fiende, swor, att hon inom tre da-
 „gar skulle hafwa den lilla Henriks hufvud.
 „Jag har dessa underrättelser af god hand, det är
 „af ett äfyna wittne. Wilson, Baron Ber-
 „trams kammarjenare, har sagt mig, att Mer-
 „rillies wifade sig för hans herre på Singlesides
 „wägen; att hon förebrädde honom allt det onda,
 „som han hade gjort hennes stam, och lofwade att der-
 „före taga en förfräddlig hämb. Wilson kunde
 „icke säga, om det verkligen war Merrillies
 „eller djefwulen, som iflädt sig hennes skapnad.“

„Wah!“ sade postiljonen, „jag kan icke säga
 „något derom, emedan jag då icke war i landet;
 „men jag wet, att Wilson har icke mera mod
 „än en hare, och att han skulle wara rädd för sin
 „egen skugga.“

„Hurudan blef upplösningen af allt detta?“
 frågade Mannering otålig.

„Upplösningen, utgången och slutet af allt det-
 „ta war,“ swarade Kantorn, „att under det alla
 „menniskor betraktade den jagt, som ett frigslepp
 „gjorde efter luredrejarnes futter, Kennedi lem-
 „nade dem hastigt och red i strålande galopp
 „till Barrochs skog. Han mötte den lilla Hen-
 „rik, som promenerade med sin informator, han
 „tog barnet och satte det framför sig på hästen.
 „Den gode presten lopp efter dem med största
 „skyndsamhet. Han war nära att upphinna dem,
 „då trollspöcken Merrillies, eller, snarare sagdt,
 „djefwulen, som antagit hennes skapnad, hastigt
 „uppfom ur jordens sköte, och wille bortdrifwa bar-

„net från Kennedi. Denne, som war modig
 „som ett lejon, drog ut sitt swärd; men, oaktadt
 „hans motstånd, fattade honom djefwulen och ka-
 „stade honom i luften som en fjäder ifrån höjden
 „af Warrochs udde. Följande dagen fanns hans
 „lik wid hafsstranden; men jag bekänner uppris-
 „tigt, att jag icke kan säga, hwart barnet tog
 „wägen. Den Embetsmannen, som bestridde She-
 „riffsemetet, och som nu innehar ett högre em-
 „bete, trodde, att den lilla Henrik blifwit för-
 „till ett aflägsset land, och att han skulle återkomma.“

Manneri ng hade icke kunnat hålla sig ifrån
 att småle wid flera ställen af denna berättelse. Han
 ärnade gära ännu flera frågor, då en ung, ganska
 liflig man, med galonerad west och en kofard på
 hatten, inträdde i köket. „God aften, godt folk!“
 sade han; „Kunnen I lemna mig en plats wid....“
 Då han blef warse den främinande, tog han af
 sin hatt med wördnad, bugade sig djupt, och öf-
 werlemnade till honom ett bref. „Ellangowans
 familj,“ sade han till honom, „är i den största
 „bedröfwelse, och kan icke mottaga något besök.“

„Jag wet det. Min fru, wille ni hafwa den
 „godheten och föra mig i det rum, som ni ämnat
 „åt denna wördnadswärda familj?“

„Alltför gerna, Milord.“ svarade Mistriß
 Candlerish, och befallde sitt folk att bära upp ljus.

„Unge man,“ sade Kapellanen, „efter den res-
 „sa som ni gjordt, skulle ni frukta för detta glas?“

„Jag skulle frukta! Jag skulle då icke wara
 „wärd att tjena den herre jag har. Er skål, mi-
 „ne herrar!“

„Får man fråga Er om er herres namn och
 „stånd?“

„Denne adelsmans, som nyss gått ut?“

„Ja, min vän.“

„Ah, det är den namnkunnige *Sfwerfte Man* i *nering* ifrån *Ostindien*.“

„Den, om hwilken allmänna tidningarna så ofta talat?“

„Han sjelf. Det är han, som återtagit *Eudoburn*, förhvarat *Chingaloro*, slagit och skingrat flere frigshårar. Jag har haft äran att åtfölja honom i alla hans fälttåg.“

„Ack, store Gud!“ ropade *Mistress Candlish*. „Hvad skall jag gifwa honom till aftonmåltid?“

„Gif er tillfreds, kära fru; han håller tillgodo med hvad ni har. Ni har aldrig sett en så enkel man, fastän han har så mycket snille som sjelfwa fan.“

Emedan det samtal, som föreföll i föket, icke kan lära våra läsare något märkligt, skola vi införa dem i *Sfwerstens* rum.

T o l f t e   K a p i t l e t .

Sfwersten gick af och an i rummet både på längden och på bredden, i djupa tankar, då *Mistress Candlish* inträdde för att mottaga hans befallning. Han gaf den så, att den förorsakade minsta bryderi och rubbning i huset, och bad henne tillika att så tala några ord med henne.

„Det tyckes mig min fru,“ sade han, „om jag rätt förstått dessa herrars samtal, att, då *Baron Bertram* hade den olyckan att förlora sin son, detta barn war på sitt femte år.“

„Intet är sannare, *Milord*, fastän man har många gifningar om på hvad sätt han förlorade honom. Nu är det en gammal historia, som

„Hwar och en berättar på sitt sätt; men hwad som
 „är wist, är, att barnet war på sitt 5:te år,
 „som Milord har ganska riktigt sagt. Denna tidning,
 „hvilken utan warsamhet berättades för Miladi,
 „som war långt gången i sitt wålsignade tillstånd,
 „kostade henne lifwet. Hon dog natten efter sam-
 „ma händelse, i det hon gaf Fröken Lucie lifwet.“

„Kan ni erinra er tidpunkten, på hwilken
 „goßen förswann?“

Efter något eftersinnande swarade wårinnan:
 „det war nästan på den tiden af året, i hwilken
 „wi nu äro,“ och då hon jämförde wisa omstån-
 „digheter, bestämde hon denna tid till omkring slut-
 „et af November.

Mannerling gick två eller tre gånger öfwer
 golfwet stillarigande; men han gaf wårinnan en
 wink att icke ännu gå bort. „Det är då santt,
 „min fru, att Baroniet Ellangowan skall säljas?“

„Uck, Milord, det skall i morgon tillhöra den
 „mestbjudande; möblerna och redskapen skola äfwen
 „säljas. Man säger allmänt i landet, att denna
 „auktion sker i denna årstid, blott emedan friget är
 „orsaken, att ganska litet penningar äro i omlopp,
 „och att någon skall erhålla det nästan för intet.
 „Hade jag någonsin trott att jag skulle se sådant!“

„Hwar skall auktionen hållas?“

„Milord, enligt kungörelsen, på sjelfwa Ellan-
 „gowan.“

„Hvem är den, som skall hafwa inseende öfwer
 „auktionen?“

„En ganska hederlig man, Substitut åt Sheri-
 „fen, som nu innehar ett betydligt embete wid Kung-
 „liga hofwet. Om Milord önskar se honom, så
 „är han nu hemma; han kan bättre än någon an-
 „nan gifwa er underrättelser om barnets försvinnande

„de, emedan han gjorde sig mycken möda för att
„upptäcka upphovsmännen till en så faslig gerning.“

„Och han heter, min Fru?

„Mac-Morlan, Milord, en ganska hederlig
„man, som talar wäl och . . . .“

„Var god och helsa honom från Öfwerste Ma-
„nering. Han skulle gära mig ett nöje, om han
„wille komma och spisa aftonmåltid hos mig och
„medtaga alla de papper, som angå auktionen, som
„skulle hållas i morgon. Ni gör mig en stor tjänst,
„min bästa fru, om ni håller tyst, hwad jag nyss
„sagt er.“

„Var öfwerlygad, Milord, att jag aldrig skall
„öppna munnen derem. Jag önskade mycket, att
„Milord (en nigning) blef ägare af denna wack-
„ra egendom (åter en nigning), emedan dess
„numvarande ägare måste öfwergifwa den (en suck),
„hellre än den bösken Glossin, som riktat sig, i
„det han förstört sin beskyddare, sin bästa wän. Jag
„skall själf gå till herr Mac-Morlan.“

„Will ni wara god, min fru, och såga till min
„betjent, att han bär mitt skrifttyg upp till mig.“

„Ja, Milord.“

Enom mindre tid än fem minuter, satte sig Ma-
nering framför elden med allt som war honom
nödvändigt för att skrifa, och som wi hafwa till-
stånd att kasta våra blickar öfwer hans arlar, sko-
la wi gifwa våra läsare del af hans brefs inne-
håll. Det war skäldt till Arthur Merwyn, herre
till Merwyn Hall i Westmoreland. Sedan han un-
derrättat honom om några händelser, som förefals-
lit sedan deras skiljsmesa, yttrade han sig:

„Skulle ni ännu fortfara, min kära Merwyn,
„att förebå mig min melankoli? Tror ni, att ef-
„ter tjugeser år, efter så många beswärligheter, blef-

„syrer och lidande af alla slag, ni ännu skulle kunna återfinna denna så glada, så muntra Guy Mannering, som flåtrade med er ända till spetsen af Skiddan med sådan wighet, eller som jagade med sådan eldighet i en hel vecka utan att tröttna. Ni, min bästa wän, hwars dagar hafwa så fredligt framflutit i den husliga sällhetens sköte, — att ni har ännu samma bøjlighet i knåna, samma lifliga inbillningskraft, som är följden af er friska och starka kroppsbyggnad, äfwen som af ert själslugn, som ni kunnat bewara i en stilla och fredlig lefnad. Hwad mig angår, ifrån den stund jag ågt känsla af mig sjelf, har jag beständigt måst strida mot oråfneliga hinder; jag har aldrig varit fri från fruktan, twifwel, oro. Ifrån min barndom har jag varit lyckans lefkoll; och om stundom min bräckliga farkost haft medwind, har det aldrig varit i det ögonblicket, då det war nödwändigt. Jag skall med få ord teckna för er historien om min ungdom och om de olyckor, som jag rådt i min manliga ålder.“

„Min barndoms historia, torde ni säga, kan icke erbjuda något owanligt: om den icke varit fullkomligt lycklig, war den åtminstone draglig. Min far, som war en yngre son af en ganska gammal, men föga bemedlad familj, lemnade mig wid sin dödd intet annat än titel af familjens hufwudman och omsorgen att wara mina systrars och bröders beskyddare. De hade en sådan kärlek till mig, att det minsta företräde, som de tyckte sig märka i mina wänskapsbetygghet war dem en orsak till afund och tråtor.“

„En min farbror, som war Biskop, wille att jag skulle blifwa prest, och erbjöd mig ett ganska rift pastorat: en annan min farbror, som war handlande, wille, att jag skulle ingå i handeln och blif-

wa hans kompanjon. Dessa begge anbud kunde icke fresta mig, fastän de erbjödo mig utsigten till titlar, wärdigheter, eller till en ofantlig rikdom. Jag walde hellre att sitta upp på en dragonhåfts sadel än att nedgräfwä mig i ett kontor, eller i en kyrka. Biskopen föreslog mig desutom att gista mig med Prostens i Lincoln systerdotter, och handelsmannen wille förskaffa mig till maka enda dottren till den gamla Sloethorn, den rikaste winhandlaren i de tre Konungarikena.“

„Jag rådfrågade endast mitt hjerta, och jag giste mig med Sofi Bellwood, som icke hade en skilling i hemgift, men hwars mildhet och fänslofullhet wero mig en ersättning för alla lyckans gäfwor.“

„Ni torde ännu inwända, att min militäriske bana i Ostindien bordt gifwa mig tillfredsställelse, och deruti bedrager ni er icke. Ni underlåter utan twiswel icke att erinra mig, att då jag bedrog mina slågtingars hopp, jag blottställdes mig för att ådraga mig deras hat, och att likwäl Biskoppen testamenterade mig sitt bibliotek, sina handskrifna predikningar och sin dyrbara samling af de förränsta personer af Anglikanska kyrkan; att Paul Manning förordnat mig till ensam arfwinge af sin ofantliga förmögenhet. Jag medgifwer allt detta, min Fåra Merwyn; men alla dessa förmåner äro nästan onyttiga för min lycka. Jag har sagt er det, jag bär i min barin ett frö till lidande, som förgiftar alla ögonblick af min lefnad, och som icke skall lemna mig fderån wid grafwen.“

„Jag skall försöka i detta bref att gifwa er något begrepp om min beklaganswärda belågenhet; ty jag skall aldrig hafwa mod att gödra det munzteligt. Jag skall icke dölja något för er; ni skall

få weta den olyckliga händelse, hwarifrån min melankoli börjar sitt datum, på det hädanefter ingen fråga derom måtte wara emellan oss."

„Min Sofi följde mig, som ni wet, till Ostindien. Hon war ganska enkel i sin smak och sitt sätt att wara; men olyckligtvis för oss war hon fallen för en fjollig glädrighet. Min sårskilda smak war studerande och ensamhet: men huru skulle jag tillfredsställa den, då jag nästan alltid war i spetsen för mitt regimente, och i ett land, hwarest man är nödgad att erbjuda gästfrihet åt alla dem som presentera sig med en wiß grad?"

„På en tid af oro och buller, då wi flera dagar woro beständigt under wapen för att bibehålla vår linje, ingick en ung man, wid namn Brown, såsom volontär i vårt regimente, och som frigsflåndet behagade honom mer än handeln, blef han quar hos oss i egenskap af kadett. Jag måste göra detta olyckliga offer rättwisa: han uppförde sig öfwerallt med sådan tapperhet, att alla swåra och farliga företag tycktes uteslutande tillhöra honom."

Jag nödgades resa bort på några wæckor i ett ärende på en afslågsen ort, och wid min återkomst finner jag denna unga man införd i mitt hus såsom min hustrus och min dotters Riddare. Denna tillställning mißhagade mig mycket, fastän jag icke hade minsta orsak att klandra hwarken hans uppförande eller hans karakter. Rånhända hade jag funnat fördraga denna förtrolighet, utan en annan kadetts trolösa råd, som war plågad af åregirighet och svartsjuka; han gjorde mig uppmärksam på hwad han behagade kalla kärleksförbindelser mellan min maka och Brown. Sofi war uppriktigt dygdig, men stolt öfwer sin dygd, fann hon sig

förslampad af min svartsjuka, och hade den oför-
sigtheten att bjuda denna unga man hellsa på of-
tare, ehuru han såg ganska wäl, att dessa besök
mishagade mig och uppväckte hos mig tusen mis-
tankar. Snart uppkom mellan Brown och mig
en oöfverwinnelig antipathi. Han sökte snart att
quäwa mina misstankar, men i min fördom tillfref
jag hans steg endast brottsliga affigter. Då han såg
sig afwisad med- förakt, gjorde han icke det min-
sta försök att taga mig ur willfarelse. Som han
hade hwarfen slågtingar eller wänner, måste han
finna sig frestad att undersöka med den största
uppmärksamhet en persons uppskrande, som njöt
denna dubbla förmån.“

„Ni kan icke föreställa er, min bästa wän, allt
hwad jag lider, då jag berättar detta; likwäl
kan jag icke motstå behofwet att framställa för
edra ögon den förskräckliga händelse, som trycker
mig med en oöfverwinnelig smärta.“

„Fästän min mafa icke mera war ung, ägde
hon ännu en owanlig skönhet, och, hwad som
må tillåtas mig att tillägga till min ursäkt, hon
war högst inbillse beröfwer, att man fann henne
skön. Jag har redan sagt er det: jag hade als-
drig förut hyst det minsta twiswel om min So-
fis dygd; men, bedragen af listiga intalnin-
gar, inbillade jag mig, att hon satte föga wärde på
min wänskap, och att det föga bekymrade henne,
att jag war ett rof för tusen plågsamma twiswel.
Den unga Brown besökte henne ofta i min fräns-
waro; kanhända ansåg han mig som ett slags
tyrann, som genom den rang jag innehade, trode
de mig åga rättighet att förödmjuka alla dem,
som stodo under mitt befäl. Om han märkte
min dåraktiga svartsjuka, är ingen twiswel, att

han icke betjenade sig deras för att straffa mig för de förödmjukelser jag lät honom rona. En af mina verkliga vänner wille ställa mig till freds och låta mig betrakta dessa stulna besök som mindre förolämpande, eller åtminstone förlätligare, genom det han försäkrade mig, att min dotter war deras föremål, och att Brown betjenade sig af hennes mors förord för att låra henne känna hans tänkesätt. Dessa anspråk af en ung man, utan förmögenhet och utan börd, borde icke mycket smickra min egenfårlek, men åtminstone hade jag icke bortdt blifwa förolämpad deröfwer, emellertid kände jag, att jag war det i högsta grad."

„Det minsta wäder är nog för att upptända elden, som glöder under askan. Jag har alldeles glömt, hwad som gaf anledning till vår twist; jag erinrar mig blott, att det war under ett fortspel. Jag började med att säga honom några ganska stickande ord, och slutade med att slocka honom en utmaning. Wi begåfwo oss följande morgonen i god tid utom fästningen på vår garnisons gräns. Jag tog detta försigtighetsmått, på det Brown måtte kunna rådda sig, i fall han segrade. Jag önskade det uppriktigt; men ack, mitt första pistolskott störtade honom till marken. Wi bjödo till, Archer och jag, att bispringa honom, då flere looties, ett slags banditer i landet, lockade af hoppet om rof, rusade emot oss. Det lyckades oss blott med mycken möda att återkomma till våra hästar, och det war först efter en ganska enwäg strid, hwaruti Archer erhöill flera dödliga sår, som wi slutligen slogo oss igenom."

„För att lägga rågan på denna fördömda dagens olyckor, hade min maka, som gifat till or-

saken, hvarföre jag gått ur fåstningen, följt mig i en palanquin, och fångades af en annan tropp af dessa röfware. Hon befriades snart genom ett detaschement af vårt regimente, men jag blef snart warse, att sorgen alldeles förstörde hennes helsa, som redan war swag och trånande.“

„Då Archer såg sig döden nära, bekände han för mig, att han uppdiktat alla de upplysningar han hade gifwit mig om Browns förmodade förbindelse med min maka. All denna så sent kommande förklaring funde icke lindra sjukdomens framsteg; min stackars Sofi dog efter ett halft år, sedan hon ömt öfwerlemnade mig sin dotter, som ni behagat taga i er vård för någon tid. Min Julies helsa rubbades åfwen, så att jag nödsakades nedlägga mitt befäl och återresa till Europa, hwarest fosterlandets luft, tiden och föremålens nyhet snart skingrat hennes swärmodighet och återställt hennes helsa.“

„Nu, då ni känner min historia, min bästa Merwyn, skall ni icke mer fråga mig om orsaken till min melankoli; tillåt mig att underhålla den i mitt hjerta. Den berättelse, som jag nyss gjort för er, har bordt nödga er att medgifwa, att om lyckan icke förgiftat den fall, som hon förbehöll åt mina äldre år, så har hon åtminstone uppfyllt den med maldrt och galle.“

„Jag hade bordt förena med min berättelse omständigheter, i hwilka er gamle förmyndare icke hade underlåtit att finna ett förut bestämdt ödesmakt. Ni skulle skratta, om jag gaf er del af dessa omständigheter, isynnerhet som ni känner mitt sätt att tänka om denna föregifna wetenskap. Lifwål har jag sedan min ankomst till wårds huset, hwarifrån jag nu skrifwer till er, hört en

sammanträffning af nog utomordentliga händelser; och då jag försäkrat mig, att den är rätt bewisad, rätt afgjord, skall det blifwa för oss ett ämne för en ganska allvarsam undersökning. Jag kan icke säga er något för ögonblicket; jag väntar någon, som skall gifwa mig underrättelser om ett gods, som skall försäljas i grannskapet. Det har ett låge, som behagar mig mer än något annat, och jag hoppas, att ägaren icke skall afslå mitt anbud. Jag beder er framföra min hälsning till Mistress Merwyn, och jag ålägger er, ehuru ung och ålskvärd, att omfamna min Julie i mitt ställe.“

„Farväl, min bästa Merwyn. Jag tillhör er för hela lifwet.“

Guy Mannering.“

Han hade knappt slutat försegla sitt bref, då man underrättade honom om Mac-Morlans ankomst. Såsom denne man kände Öfwerstens uppriktiga och redliga karaktär, och som han själf war hederlig och rättfärdig, ansåg han det för sin skyldighet att uppriktigt säga honom sin tanke om det ärende, som honom war uppdraget. Han beskref på ett klart och tydligt sätt egendomens utgifter och inkomster. „Man kan blott förwärfwa den med det willkor,“ tillade han, „att ingen manlig arfwinge anmålar sig, och i följd af detta förbehåll äger Ropären att behålla i sina händer största delen af inrepspriset ända till en bestämd tid, för att lagligen bewisa det barnets ödd, som har förswunnit.“

„Hvarföre då taga sin tillflykt till ett excus, tist afstämde från sin egendom?“ frågade honom Mannering.

Mac-Morlan kunde icke hålla sig ifrån att

le. „Ser ni icke,“ svarade han honom, „att det är, på det födparen må kunna uppsöra i råkning intrefket af de penningar, som han anses hafwa gifwit, och likväl utan att lösa på pungen. För öfrigt är allt detta tillståldt efter en mans plan, som blir en ibland inroparne. Det har lyckats honom att fungöra denne auktion genom medel, som endast han förstär använda, och efter all sannolikhet skulle han blifwa ägare af Ellangowan, utan att hafwa betalt en styfwer.“

Sedan man öfwerlagt om medlen att hindra denna auktion, talade Mannering och Mac-Morlan länge om den lilla Henriks försvinnande wid dess femte år. Denne sistnämnde upprepade flere gånger, att han trodde, äfvensom Ebericfen, att goßen war ännu i lifwet, och att han före eller senare skulle wisa sig. I detta hopp åtskiljdes de ganska nöjda med hwarandra.

Följande dagen, som war en söndag, begaf sig Mannering till fyrkan i statsuniform. Han såg der ingen ifrån Ellangowan, hwaraf han sågt, att Baron Bertram mädde wårre. Han anmodade Gabos att rida dit och underrätta sig derom. Hans swar war, att Fröken Bertram hoppades, att de kunde komma till Rippletringan följande dagen.

~~~~~

T r e t t o n d e K a p i t l e t .

~~~~~

Följande dagen begaf sig Mannering i god tid till Ellangowan. Han behöfde icke fråga om wägen: en auktion är ett slags allmän högtid, till hwilken hwar och en löper. Efter en timmes ridt i ett ganska wackert landskap, såg han på långt håll slottets gamla torn. De återkallade hos hos

nom alla de fånssor, som denna syn hade väckt hos honom, flera år förut; han war då i sin ålders vår och i sin första kärleks förtjusande hånryckning; nu beröfwad allt, som varit honom kärt i werlden, mått af ära, dragen ifrån höghetens och rikdomens blåndwerk, åstundade han intet annat än en fredlig fristad för att der underhålla sin melankoli under wäntan att nedstiga i grafwen. „Ack!“ sade han för sig sjelf, „de som låtit uppföra dessa ofantliga mäsor, för att göra sitt namn wördadt och beskydda sina efterkommans, de, hade de funnat förutse, att en af deras öfvingar skulle se sig skamligt förjagad ur sitt hus och twungen att tiggas en tillflyktsort? — Försynens hemligheter äro ogenomträngliga: solen skall fortfara att bestråla dessa torn, då de blifwit en nedrig bofs egendom, liksom hon fordom bestrålade deras grundläggares lysande ständar.“

Dessa betraktelser ledsagade Mannerling ända till husets port, som denna dagen war öppen för alla menniskor. Han inträdde med hopen, som gick ifrån det ena rummet till det andra, somliga för att wälja de saker, som de ärnade inropa, andra af nyfikenhet. Detta skådespel war en tafs af bedröfwelse och sorg, äfwen för främmande. Måblerna, uppstaplade för allmänhetens bequämlighet, framställde en bild af oordning, förödelse och plundring. Mannerling wäntade nog länge, innan han fann någon, som kunde svara på hans frågor. Slutligen sade honom en gammal piga, i det hon astorkade sina tårar med sitt förflåde, att hennes husbonde mädde något bättre, och att hon trodde honom wara i stånd att lemna huset denna afton; att Fröken Lucie wäntade en postwagn i hwart ögonblick; att man hade burit

Baron Bertram i sin länstol bakom det gamla kottet, för att hämta frisk luft och för att icke hafva för ögonen denna bedröfliga tafel.

Mannerling gick genast ut för att begifva sig till honom. Det dröjde icke länge, förrän han såg fyra personer tillsammans på en liten upphöjning: denna ställning gaf honom tid att betrakta dem och öfvertänka sitt lilla inträdestal.

Baron Bertram, alldeles lam, satt i sin länstol i nattmössa och nattrock, med benen omwäladade med flanel. Magistern stod framför honom med händerna i kors flöddade på sin läpp; till höger om den sjuka war ett ungt fruntimmer, wårt som en nympf, som kastade då och då sina blickar på wägen, för att se, om wagnen skulle ankomma, och sysselsatte sig sedan med mycken sorgsällighet att ombinda flanellet, som omgaf hennes fars ben, eller att svara på de många frågor, som han gjorde henne med mycken twärhet. Den fjerdde personen war en wacker yngling, som tycktes dela fröken Lucies omsorg och oro. Han war den förste, som blef Mannerling warse; han skyndade sig att gå emot honom för att höfligt bedja honom att respekttera den sjukas olyckliga belägenhet. Mannerling stannade, sade honom, att han war främmande, att Baron Bertram haft den godheten för lång tid sedan att falla honom sin wän; att han icke haft den oblygheten att wisa sig hos honom på en bedröfwelsens dag, om han icke trott det wara sin skyldighet att erbjuda denna wördnadswärda familj sin tjenst i ett ögonblick, då den tycktes wara alldeles öfwergifwen.

Baron Bertram fäste sina blickar på honom på det sättet, att man kunde tro, att han icke lände honom. Magistern war för mycket fördjupad

i sina betraktelser för att lemna minsta uppmärksamhet åt det som hände omkring honom.

Den unga mannen hvisklade några ord till fröken Lucie, som gick emot den främmande med mycken försynthet och tackade honom för hans ädelmodiga anbud. „Ack,“ sade hon, med tårfulla ögon, „jag fruktar, att min städars far icke är i „stånd att igenkänna er.“ Hon gick bakom lånstolen, och Hufwersten följde henne. „Pappa,“ sade hon, „se der herr Mannerling, en af edra gamla „wänner, som kommer för att få weta, huru ni „mår.“ — „Han är wälkommen,“ svarade gubben, i det han bemödade sig att sätta sig upp, och smålog med ndje. „Min goda Lucie, huru kan du „mottaga denna hederliga Adelsman här i kölden? „Låtom oss gå ned i huset. Magister, tag nycklarne till det röda winet. Herr Mannerling be- „höfwer förfriska sig.“

Det är omöjligt att beskrifwa de känslor, som Mannerling rönt, då han jämförde detta mottagande med det sätt, hwarpå han blef emottagen wid sitt första besök. Han kunde icke återhålla sina tårar, hwilket tillwann honom fröken Lucies förtroende. „Ack,“ sade hon, „detta skådespel är „bedröfwande till och med för en främmande; men „det är mycket bättre för min städars far, att han „icke känner allt som tilldrager sig, och sin fastliga „belågenhet.“

En betjent i livré kom och talade högt med den unga Adelsmannen: „herr Carl,“ sade han till honom, „Milady wäntar er med otålighet, och „har ålagt mig att säga er, att ni genast skall be- „gifwa er till slottet.“

„Säg henne, att du icke träffat mig.“

„Nej, nej,“ svarade Lucie med mycken häf-

righet, „gå genast, om ni icke will öka de sorger,
„som denna fasliga dag förorsakar mig. Denna
„hederlige man skall hjälpa oss att sätta min far i
„wagnen, jag är ganska öfwerlygad derom.“

„Er unga wän, bästa fröken, kan råfna på
„mitt nit.“

„Färväl då!“ sade Carl och gick bort med bråds-
skande steg, liksom han blott mot sin wilja tagit
sitt beslut.

„Hwärt går då Carl?“ frågade den sjuke,
som utan twifwel varit wan wid hans närvaro
och hans sorgfällighet, „hwärt löper han så hastigt?“

„Han återkommer inom en liten stund, min far.“

Fröken Lucie hade knappt slutat dessa ord, förr-
än hon hörde flere röster midt ibland ruinerna. Läs-
saren erinrar sig utan twifwel, att man nedsteg
ända till hafwet genom det gamla flottets hwall;
ifrån denna betäckta wäg hördes ljudet af rösterna.

„Uck, store Gud,“ sade han, „det är den bofwen
„Glossin! Din han kommer hit, skall hans åsyn
„gifwa min far döden.“ Herr Sampson gick
fram emot Kamererarn. „Gå bort,“ ropade han
till honom, så snart han såg honom, „gå bort!
„Är det icke nog att drifwa honom ur sitt hus,
„will ni äfwen mörda honom? Gå bort!“

„Gå ni er wäg, herr Magister!“ sade Glossin
ofdräsländt till honom. „Då ni icke kan säga twenne
„ord på predikstolen, så bör ni icke bjuda till att
„predika här. Wi komma med lagen i handen, och
„wi öfwerlemna er wigwattenswispen.“

Denna mannens blotta namn hade förorsakat
den häftigaste retning i alla Baron Wertrams
nervor; men ljudet af hans röst gjorde på honom
en elektrisk werkan. Han reste sig upp utan hjälp,
och wände sig till Glossin: „gå bort, niding!“

strek han till honom med en stark och liflig röst,
 „Gå bort, fastliga huggorm, som jag uppväckt i
 „min barm! Fruktar du icke, att dessa torn, som
 „mina förfäder byggt, skola nedrasa på ditt hufvud?
 „Svara mig wilddjur; då jag mettog dig, war du
 „icke utan slågtingar, utan wänner, utan tillflykt,
 „utan tillgångar? Och nu, drifwer du icke detta
 „fattiga barn ur sina faders hus? Lemnar du
 „henne icke utan wänner, utan tillflykt, utan till-
 „gångar? Gå bort!“

Om Glossin hade varit ensam, hade han utan twiswel gjort narr af dessa förebräelser; men en främling och de personers närvaro, som hade åtföljt honom, nödgade honom att hålla sin oförfämdhet tillbaka. „Baron Bertram,“ svarade han med en stammande röst, „ni kan icke skylla på mig . . . . Det är er wårdselöshet, som . . . .“

Mannerling lände sin barm stiga till sin hjjd. „Min herre,“ sade han till honom, „jag will icke ingå i undersökning om denna sak; jag will blott säga er, att ni ganska illa walt tid och ort för att tala om denna sak; ni gjorde mig en tjänst om ni genast gick bort.“

Glossin, som war stor, groflemmad och stark, hade icke lust att så snart gifwa wisa. „Min herre,“ svarade han, „jag känner er icke, och jag skall icke tillåta någon som hållt att tala till mig ur denna ton.“

Mannerings ögon lågade, hans kinder blefnade och darrade; han tryckte sina händer med sådan styrka mot sin nedra läpp, att blodet framträngde. „Min herre,“ sade han till honom, i det han närmade sig till honom med knytta näs war, „det är lika mycket, om ni känner mig eller icke; jag, jag känner er; och jag swär wid Gud,

„som hörer mig, att om ni icke packar er bort i
„ögenblicket utan att swara ett enda ord, skall jag
„låta er tumla ned ända till hafsbotten.“ Det
sått, hvarpå Mannerling uttalade dessa ord, gjorde
ett sådant intryck på Glossin, att han gjorde
höggerom, i det han stammade några stafwelser, och
befriade dem från sin förhatliga närvaro.

„Om han icke hade lydt er,“ sade postiljonen,
som nyss kommit dit, „hade jag fattat honom i
„fragen, den skurken, med samma nöje som jag swåla
„jer ned en god sup.“ Han gick till fröken Lucie,
för att säga henne, att postwagnen wäntade henne.
Ack, man behöfde den icke mera! Den ansträngning,
söm Baron Bertram gjort sig, hade uttömt det
öfriga af hans krafter: så snart han åter satt sig
på sin stol, afled han utan att uppgifwa en enda
suck. Hans anletsdrag förändrades så litet, att
man endast märkte hans död af de rop, som frö-
ken Lucie upphäfde, då hon fann hans puls icke
mera slå.

Fjortonde Kapitlet.

Den hop, som war förenad i Ellangowan, ha-
de blifwit dragen dit, antingen af nyfikenhet eller
af hopp om winst, utan att bry sig om den olyck-
liga familjens belågenhet, som beröfwades allt. Så
personer kände detta husets angelägenheter. Baron
Bertram, som war alltid innesluten och nästan be-
röfwad sina förståndsformögenheter, hade sedan
flere år icke det minsta umgänge med sina grannar,
som icke engång kände hans dotter; men då
ryktet utspribbes, att sorgen öfwer att se sig drif-
wen ur sitt hus hade gifwit honom döden, runno

fårar ur allas ögon, lifa så hastigt som watten upprann ur klippan, som profeten slog med sin staf. Man började berömma denna gamla och wärdnadsvärda familjs ära, godhet och redlighet, och hvar och en ansåg för sin skyldighet att afböda den heliga skuld som man är skyldig olyckan.

Mac-Morlan lär sedan fungöra, att auktionen skulle uppskjutas, och att den unga fröken skulle förblifwa i besittning af alla till Ellangowan hörande egodelar, ända till dess hon hunnit rådfråga sig med sina wänner, och bewisat sin olyckliga far den sista äretjensten. Glossin, som i några minuter tycktes deltaga i den allmänna hånaden, hade den djersheten att trofsa allmänhetens förtrytelse och yrka, att auktionen skulle fortsättas. „Jag tager på mitt ansvar“ swarade honom Mac-Morlan, „alla följer af det uppskof, som jag förordnat. Nya fungöresser skola beståmma dagen, då auktionen skall åter börjas. Det är borgenärernas förmån, att de inropande äro talrike; detta bröjsmål, denna andra fungörelse, kunna icke annat än bidraga dertill. Får öfrigt, jag upprepar det, skall auktionen nu icke äga rum; jag tager det på mitt personliga ansvar.“

Glossin smög sig undan, och det war hans lycka. När wån Jabos hade hållit tal för alla pojkar i byn: de framryckte, bewäpnade med stenar, och beredda sig att mottaga Glossin på ett sätt, som han icke wäntade sig. Man syfvelsatte sig sedan att inreda några rum för den unga fröken och ett annat för lifet. Man nering trodde, att hans närvaro i Ellangowan war icke allenast nu onödig, utan att den kunde synas mindre passande. Han gjorde den anmärkningen, att flere familjer, som woro i släktskap med Ellangowans,

och som af den hämtade sin förnämsta glans, icke skulle underlåta att uppvisa sina slägtregister, fastän de tycktes hafwa alldeles glömt dem under Baron Wertrams långvariga olyckor; och att äran att anföra denna ceremoni skulle påyrkas och disputesas af sju eller åtta ganska rika Adelsmän, som aldrig hade betänkt det wara deras skyldighet att i lifwet erbjuda den afslidne en fristad.

Som podset Ellwangsens försäljning war uppskjuten på fjorton dagar, beslöt han begagna denna tid för att göra en liten resa. Innan han for bort, begärde han ett samtal med herr Sampson. Så snart Magistern blifwit underrättad, att en Adelsman öfscade tala med honom, skyndade han att efterkomma hans begäran. Han bugade sig ganska djupt tre till fyra gånger, afbidade stöende att få weta hwad man åstundade af honom. „Herr Sampson,“ sade Mannerling till honom, „min kallelse har utan twifwel öfverraskat er, och ni söker till att gissa, hwad dess föremål kan wara?“

„Så framt det icke är för att fråga mig, om jag kan åtaga mig att låra något af edra barn de sköna wettenskaperna; men det är mig omöjligt, jag har en annan pligt att uppfylla.“

„Nej, herr Sampson, mina anspråk gå icke så högt: jag har blott en enda dotter, och jag förmodar, att ni icke will åtaga er, hennes uppfosttran.“

„Nej wißt icke; liksom har fröken Lucie mig att tacka för alla de kunskaper hon förwärfwat i språken och wettenskaperna, ehuru denna wiktiga omsorg isynnerhet tillhörde hennes Guvernans.“

„Jag gratulerar er; det är just om fröken Lucie, som jag will tala med er. Det tyckes mig, att ni icke känner igen mig.“

Magistern, som alltid hade varit mycket tanförspridd, var så betagen af sin Patters döds, att han icke kunde erinra sig hvarken Astrologen eller den främmande, som tog hans Patters parti emot Glossin. „Lika mycket,“ sade Mannering, „jag är en gammal bekant af den aflidne Baron Bertram, och jag önskar isfrigt att kunna göra hans dotter någon tjänst. Jär öfrigt ämnar jag få på detta godset, och i detta fall önskar jag, att allt were i ordning. Wille ni wara god och åtaga er att använda denna lilla summa till de dagliga utgifterna?“

„Ödrunderligt!“ ropade Magistern, i det han upphöjde pungen, „Om Milord will wänta.“

„Omdöjligt, omdöjligt, min fåra herre!“ sade Mannering till honom och lemnade honom.

„Ödrunderligt!“ ropade Magistern åter, i det han följde honom uppsöre troppan med pungen i handen och bad honom wänta några minuter.

Mannering war redan ur huset, och hörde icke mer Magisterns utrop, som aldrig i sin lefnad hada haft i sina händer en så betydlig summa, fastän pungen icke innehöll mer än trettie guineer. Han började eftertänka, huru han skulle använda ett så dyrbart depositum. Lyckligtwis föll det honom in att rådfråga herr Mac-Morlan, som sade honom, att man icke kunde bättre uppfylla gifwarens affigt, än om han öfwerlemnade dessa penningar till fröken Bertram.

Flere personer i grannskapet skyndade sig erbjuda fröken Bertram en tillflyktsort. Hon fände den största wedermilja för anbud, som tycktes wara förestafwade snarare af barmhertigheten och medlidandet än af målwiljan och wänskapen. Hon beslöt att afbida swar från en tant, som hon hade i Single-

fide, och till hwilken hon nyss skrifwit för att underrätta henne om sin olyckliga belågenhet.

Varon Bertrams begrafning skedd med ansständighet, men utan ståt. Den olyckliga unga fröken bebadde numera endast på nåder det hus, hwaruti hon blifwit född; i hwilket hennes omsorger, hennes tålmod, hennes mildhet hade förlånat hennes fars lif till flere år. De bref hon erhöi från Mac-Morlan gafswo henne hopp, att hon icke så snart skulle se sig nödgad att öfwergifwa denna fristad, och att man skulle hafwa åstning för hennes öfverför. Nej, ödet hade beslutit annat!

Den till auktionen utsatta dagen kallades, och Mac-Morlan wäntade med högsta ertålighet Mannerings ankomst, eller åtminstone hans fullmakt, han såg hwarken den ena eller den andra ankomma. Dagen före den afgörande hoppades han, att Öfwersten skulle följande morgonen komma för att frukostera med honom. Han ålade sin hustru att tillreda det bästa the hon hade; alla tillredelser woro onyttiga. „Om jag funnat förutse detta,“ sade Mac-Morlan för sig sjelf, „så hade jag sökt någon, som funnat motwäga Glossin och betäcka sitt anbud.“ Alla dessa bestraktelser tjänade till intet.

Den i lungbressen utsatta timmen slog, och Frimurarefalen i Rippletringan, som war den utsatta samlingsplatsen, öppnades för allmänheten. Genom föregående förklaringar, genom uppläsning af åtskilliga papper, wann Mac-Morlan så mycken tid, som omständigheterna tillåto; han hade icke låst långsammare, om det varit hans egen dödsdom. Hwar gång dörren öppnades, wände han ögonen dit; om han hörde det minsta buller

på gatan; sökte han att urskilja en håsts hofslag. All hans wäntan blef bedragen.

Efter flera bud, fanns Glossin äga det högsta. Mac-Morlan måste då slutligen sörkunna: Enligt lag är Gilbert Glossin ägare af Baroniet Ellangowan med underlydande ågor. Denna hederliga Embetsman wågrade bewista det kalas, som den nya herren af Ellangowan gaf. Han kom hem med genomborradt hjerta, och förddunde hundra gånger dessa Indianska Nabobers ostadighet och nycker, som icke weta, hwarken hwad de ästunda, eller hwad de wilja gära, och hwillas hufvud lifnar en flöjel.

Emot klockan sex om aftonen ankom en kommissionär, temligen drucken, enligt pigans berättelse. Han medförde ett paket, som Szwärste Mannering affärdat för fyra dagar sedan från en stad, som låg wid pass fem mil ifrån Ellangowan. Han anmodade Mac-Morlan, att i hans namn och för honom iropa den egendomen, som skulle såljas till den mestbjudande. Han bad honom tillika swara honom under adress till hans wän Arthur Merwyn, emedan särskilda angelägenheter skulle quarhålla honom ännu någon tid i Westmoreland.

Wid läsningen af detta bref betogs Mac-Morlan af ett sådant anfäl af wrede, att han fastade sitt blååhorn i denna stackars flickans panna; han tog sin kurrpiska och gaf denna försunliga kommissionär en sådan bestraffning, att det är troligt, att han på lång tid icke hade lust att dricka sig full.

~~~~~

Femtonde Kapitlet.

~~~~~

Så snart fröken Lucie blifwit underrättad om den nya olycka, som drabbat henne, skyndade hon

sig att sluta tillredelsen till resan. Mac-Morlan som biträdde henne i hennes flyttning, bad henne, beswor henne så ämt att mottaga en fristad hos honom, tills hon erhållit svar från sin kusin, att hon hade trott sig vara otacksam, om hon vägrat detta anbud af wänskapen.

Mistress Mac-Morlan, som hade ett godt hjerta och erhållit en sorgfällig uppfostran, ägde i anscende till seder, odling och kunskaper allt som fröken Lucie kunde fordra för att ålska hennes sällskap. Hon war derföre öfvertygad att hafwa funnit för ögonblicket en säker och behaglig fristad, och denna föreställning gaf henne nog styrka och mod att betala tjenstehjonen deras lön och mottaga deras farwål. Då en uppriktig tillgifwenhet, grundad på aktning och tacksamhet förenar tjenstfolket med herrskapet, är skilsmessan alltid swår; i denna belågenhet war den smärtsam och sönderslitande. Huru många wälsignelser erhöill icke vår unga faderlösa, huru många önskingar för hennes wälfärd! Med hwilken känsla lyftes icke hennes af tårar fuktade händer. Dessa goda menniskor gingo snyftande bort; i salen war endast Mac-Morlan, den unga fröken och Magistern quar.

„Nu“ sade fröken Lucie med quädd röst, „återstår mig blott att säga farwål åt den äldsta, den bästa af mina wänner. Måtte Gud wälsigna er för allt det goda ni gjort för mig, min låra herr Sampson. Jag skall söka att draga gagn af eder underwisning och af edra råd, och i hela min lefnad skall jag behålla minnet af er wänskap, af den wänskap ni bewisat både min far och mig. Jag wägade hoppas, att ni någon gång ger mig underrättelse om er. — War god och mottag detta swaga prof af min erlänsla.“

Magistern stod upp, förwånad öfwer det han nge hört. Föreställningen, att han en dag skulle skiljas från fröken Lucie, hade aldrig kommit i hans sinne. Han kastade på bordet det papper han erhållit, och som innehöll några guldmynt.

„Jag medgifwer,“ sade Mac-Morlan till honom, „att det är ganska ringa i jämförelse med de mångfaldiga tjänster ni bewisat; men anstår digheter!“

„Egennyttnan leder mig icke,“ inföll Magistern häftigt, „icke egennyttnan; men att tro mig vara i stånd att öfvergifwa detta fåra barn! Jag som i mer än tjugo år spiset wid hennes fars bord, öfvergifwa henne, då hon är i sorg och anfäktning! Nej fröken Lucie, ni har aldrig trott det. Ni har icke hjerta att bortjaga min älskade herres hund; ni skall icke behandla mig hårdare. Nej, min goda fröken, så länge hjertat slår i mitt bröst, skiljer jag mig icke från er. Jag skall icke vara er till last; jag har redan tänkt på medel att försörja mig. Tillåt mig att säga er, hwad som Ruth sade uill Maemi: Tala mig icke i det sinnet, att jag skall öfvergifwa dig och wända tillbaka igen från dig; dit du går, dit will jag också gå; der du blifwer, der will jag också; ditt folk är mitt folk, och din Gud, är min Gud. Det ställe, der ni skall sluta edra dagar, skall även se mina slutas, och der will jag blifwa begrafwen. Himlen skall öfverflöddigt uppfylla min önskan, om han tillåter mig andas min sista suck på samma stund som ni.“

Under detta tal, det längsta, som Magistern hållit i hela sin lefnad, woro hans ögon fulla af tårar. Fröken Lucie och Mac-Morlan kunde

icke återhålla sina. „Herr Sampson,“ sade Mac-Morlan, som tog sin tillflykt ömsom till nådus och snusdosa, „mitt hus är nog rymligt, „om ni vill emottaga en fång, under all den tid „som fröken Lucie hedrar oss med sin närvaro. Ni „skall göra mig så väl som min familj det största „nöje, som skall förtjusas öfver att åga en så värde- „nadsvärd man, som ni är i alla afseenden.“

För att förefomma de invändningar fröken Lucie funnat göra i anseende till denna tillbökning af besvär, hade Mac-Morlan den grannliga uppmärksamheten att tillägga: „Jag har ofta beth- „dande angelägenheter, som mina skrifvare icke för- „stå att utreda, och jag skulle finna mig ganska „lycklig, om jag då och då kunde få begagna herr „Sampsons kunskaper.“

„Jag skall använda dem med största nöje, twifla „icke derpå;“ svarade Magistern, „jag känner dub- „bla bokhålleriet fullkomligt.“

Postiljonen, som inkommit för att till säga, att wagnen wäntade dem, war vittne till detta upp- tråde, och då han gick ifrån dem, underlåt han icke att berätta för Mistriß Candlerish, att han aldrig sett något så rörande, och att han icke trodde, att någon bättre menniska än herr Sampson fanns på jorden.

Mistriß Mac-Morlan mottog sina uga gäster på det wänligaste sätt; hennes man skyndas- ge sig att säga honom, öfwen som för alla af sin familj, att som han behöfde Magisterns råd i sa- ker af största wigt, han hade bedt honom att på någon tid mottaga ett rum hos honom. Mac-Morlan trodde sig böra taga detta mått för att förefomma allt slämt öfwer denna Sigisbó, som war af ett så owanligt och nytt slag.

Magistern uträttade noggrannst allt arbete, som uppdrogs honom, ehuru långvarigt och mödosamt det war. Man anmärkte, att han, sedan han frukosterat, förswann ordentligt på samma timme, och återkom blott för att spisa middag, och arbetade sedan ända till quällen i skriffammaren.

Tjorton dagar efter sin ankomst wisade han sig för Mac-Morlan med ett af glädje strålände ansigte, och fastade med en triumferande mine twenne guineer på bordet.

„Hwad vill ni jag skall göra med dessa guldstycken, herr Sampson?“

„Betala de utgifter ni har för mig, aftningens wärde man, och gifwa det öfriga åt fröken Lucie för hennes behof.“

„Men, herr Sampson, det är jag, som är er gäldenär: ni förtjenar mycket mer, än ni förtärer.“

„I det fallet“ swarade Magistern, i det han gnuggade händerna, „är allt för fröken Lucie.

„Rätt bra; men wägar jag fråga er?“

„Detta guld är ganska ärligt förwärfwad; det är frukten af mitt arbete, jag har erhållit det af en ung man, som jag gifwer dagligen tre timmars undervisning i språken.“

Sedan Mac-Morlan gjort ännu några frågor, inhämtade han, att denna så ädelmodiga lärjunge war ingen annan än den unga Carl Hazlewood, att han kom alla dagar för att wänta sin läromästare på Mistriß Candlerhs wårdehus, och att det war hon, som förskaffat honom denna så öfriga och friskstiga lärjunge. Han blef mycket förwånad öfwer hwad han hörde. Magistern war onekligt en förträfflig man, en ganska flicklig och lunnig lärare; men att en ung man reste hwar dag nästan tre mil för att wara tre timmar tillsammans med en pedagog,

Mac-Morlan kunde icke föreställa sig, att lärles-
fen till wettenskaperna war nog måftig att werka
ett sådant under. Han trodde sig derföre böra bru-
ka någon list för att utlocka sanningen af den stae-
fars Magistern; detta försigtighetsmått war onödigt,
ty den hederliga Sampson war alltid utan list och
mistroende. „Wet fröken Bertram, min wän,
„på hwilket sätt ni anwänder en del af er tid?“

„Anu icke, och Carl har bedt mig rådt myc-
„ket att icke säga henne något derom, emedan hon
„kanhända skulle tro sig wara förbunden att wä-
„gra den lilla hjälp, som denna lärjunge sätter
„mig i stånd att erbjuda henne. Men herr Carl
„wet wäl att det icke är möjligt, att wära möten
„på ett wårdshus kunna blifwa länge obefanta, och
„han önskadn wißt gerna kunna komma och taga
„sina lektioner här.“

„Han har rått, han har rått. Säg mig, an-
„wänder ni dessa tre timmar helt och hållet till att
„explicera eller förklara autorerna?“

„Nej wißt icke. Får att fördrifwa ledsnaden
„af ett för tråget studerande, taga wi wår tillflykt
„till några förtroliga samtal. Neque semper arcum
tendit Apollo (Apollo spanner icke alltid bågen).“

„Tillåter ni mig fråga er, hwilket är det wan-
„liga föremålet för edra samtal?“

„Ack min Gud, bästa herre, wi tala om Ellans
„gowan, om min fordna husbonde, och jag will
„erinra mig, äfwen om fröken Lucie; ja, ja,
„jag kommer ihåg, att wi tala om henne ganska
„ofta. Ni skall weta, att Carl Hazlewood
„lifnar mig deruti. Så snart wi komma på det-
„ta kapitel, kunna wi icke återhålla oss mera; och
„som jag sade honom leende, fröken Lucie snats
„tar ifrån oss hälften af våra lektioner.“

„Åh hå!“ sade Mac-Morlan, „Wärdet blås
 „ser från detta håll. . . . Jag gifvade wäl. . . .“
 Han bådjade öfrverläggga om det uppförande han
 borde iakttaga, så wäl i anseende till hans beskyd-
 dande som till honom sjelf. Den gamle Hazlewood
 war rik, måttig, hämdgärrig, ärelysten, och wille,
 att hans söns maka skulle förena rikdomens med
 bördens förmaner. Som han hade den högsta tan-
 ske om Fröken Bertrams förstånd och omdöme,
 beslöt han att begagna sig af första tillfälle för att
 gifwa henne del af hwad han fått höra.

Han utträttade detta på det enklaste och natur-
 ligaste sätt. „Fröken Lucie,“ sade han, „jag skall
 „gifwa er en ganska god tidning: wår goda wän
 „Sampson har haft den lyckan att finna en disci-
 „pel, som gifwer honom två guineer för tre lektio-
 „ner i Grekiska och Latin.

„Denna nyhet gör werkligen lifa stort nöje som
 „förbrundan; hwem kan wara så frukostig? Har Hs
 „werste Mannering återkommit?“

„Nej, det är icke han, utan en af edra bekanta; det
 „är Carl Hazlewood, han talar om att komma
 „och taga sina lektioner här, om det icke oroar er.“

Louise rodnade ända upp till hwitdgat. „Jag
 „ber er,“ sade hon, „samtyck icke dertill. Carl
 „har haft ledsamhet nog derför.“

„För de gamla språkens skull? Det är en ål-
 „der, då ynglingar måste studera dem; men nu är
 „det wäl af hans fria wilja.“

Fröken Bertram lät samtalet upphöra, och
 Mac-Morlan sökte icke att förnya det, emedan
 han trodde, att hon tänkte på det beslut hon skulle taga.

Följande dagen hade fröken Lucie tillfälle att tala
 med herr Sampson: „jag tackar er af allt mitt
 „hjerter“ sade hon, „för alla bewis af tillgifwen-“

„het, som ni ger mig. Jag har hört med mycket
 „nöje, att ni funnit en förtrofflig discipel; men jag
 „måste säga er, att det sått, hwarpå han tager
 „sina lektioner, måste kosta honom mycken möda.
 „Det wore kanhända bättre, att ni för någon tid
 „bodde i hans grannskap.“

„Hwad vågar ni föreslå mig fröken Lucie?
 „Jag skall icke skilja mig från er, om jag än skulle
 „blifwa Kronprinsens Informator. Men jag för-
 „står er; ni är för stolt att dela med mig.“

„Nej, herr Sampson, jag är icke stolt, jag
 „har icke orsak att vara det; ni är den enda vän,
 „som min far hade öfver. Uti allt annat vill jag
 „anse såsom pligt att följa er vilja; men war god
 „och säg till herr Carl, att ni talat wid mig om
 „hans studier, och att hans förslag att komma i
 „detta hus för att taga lektioner, är alldeles oan-
 „tagligt, och att han icke bör tänka derpå.“

Magistern gick alldeles förbryllad bort, och då
 han igen slog dörren efter sig, kunde han icke hins-
 dra sig ifrån att mumla mellan tänderna: „Vir-
 „gilius har rätt; Varium et mutabile (förän-
 „derligt och ombytligt).“

Följande dagen visade han sig med en högst
 mulet och bekymmersfull uppsyn. „Herr Carl,
 „fåde han till fröken Lucie, i det han öfverlemnade
 „till henne ett bref, „har sagt mig, att han icke
 „mera kunde fortfara att taga lektioner af mig.
 „Han har tillfälligt ersatt mig för denna penningeför-
 „lust; men hwem kan någonsin ersätta honom den
 „förlust han gör af talanger, wettenskaper och kun-
 „skaper af alla slag, som han icke underlåtit att för-
 „wärfwa, om han fortfarit att vara min discipel?
 „Jag vill blott tala om brefsstilen: han behöfde
 „mer än en timma för att skrifwa dessa fyra ord,

„och lifwål sönderfret han fem till sex Conceptlaps
 „par. Swilken skada! Inom några månader has
 „de jag lärt honom att skrifa korrekt, på ett klart,
 „enkelt och lätt sätt, jag hade gjort honom till en
 „kaligraf; men ske Guds wilje!“

Carl Hazlewoods bref innehöll blott några
 rader. Han beklagade sig bittert öfwer fröken Ber-
 trams obemärliga stränghet, som beröfwade honom
 ndjet att se henne, och wågrade honom tillåtelsen att
 underrätta sig om hennes hälsa och att erbjuda henn-
 ne sin tjänst. „Men“ tillade han slutligen, „er
 „hårdhet är fäfang, den kan icke förändra den wörds-
 „nadsfulla tillgifwenhet, som jag helgat er för hes
 „la lifwet.“

Genom Mistriß Candlerhs trånga rekoma-
 mendationer förskaffade sig Magistern några discip-
 lar, som wist woro ringare än Carl Hazlewood
 i anscende till rangen, och isynnerhet till fritofstighet-
 ten; emellertid erhöi han af dem ett hederligt arf-
 wode, och hans hjerta war intaget af glädje, då
 han hwar lördag öfwerlemnade till Mac-Morlan
 sin lilla penningssumma. Han behöi för sig blott
 det som war honom oundwifligt nödwändigt till
 tobak.

Wi wilja lemna Ripplettringan för att syfvelsät-
 ta oss med war hjälte; ty läsaren kan wäl förestäl-
 la sig, att han skall ännu förlora honom ur ögon-
 sigtet på ett fjerdedels århundrade.

Sextonde Kapitlet.

—

Eedan Mannering varit vittne till Baron
 Bertrams död, företog han en liten resa med

förefats att såkert återkomma innan den till Ellans gewans bortauktionering utfatta dagen. Han begaf sig till Edinburg och ålade sin wån Merwyn att adressera hans bref på en liten stad som ligger wid wägen wid påf femtie mil ifrån Ellongowan, och hwar igenom han måste komma wid återresan. Hans wån war noggrann att skrifwa honom till; men han gaf honom såga behagliga tidningar. Som wi redan tillåtit oss en gång att upptäcka hans brefs hemligheter, skola wi ännu en gång lemna läsaren ett utdrag af det som han erhöi på sist omtalade ställe:

„Jag ber er tusen gånger om förlåtelse, min gode wån, för det jag twungit er att åter öppna med egna händer ert hjertas illa låsta sår. Alla personer, som haft tillfälle att tala med mig om Brown, hafwa alltid försäkrat mig, att fröken Julie war föremålet för all hans önskan, och att det endast war för henne, som han kom så ofta till er. Det kan wara; men i denna förutsättning är det icke mindre sannt, att i den ställning, hwaruti ni befann er, ni bordt straffa hans djershet och oförskämhet. Alla wisa och upplysta män förena sig i det omdömet, att den medborgerliga menniskan affäger sig den naturliga rättigheten att sjelf taga hämd blott under det tyfsta villkor, att lagarne skola bewara honom för all förolämpning, för allt öfwerwäld. En öfwerenskommelse upphöjer oss till förpligtande, då villkoren icke noga iakttagas af de kontraherande. Skulle man wäga säga mig, att jag icke äger rätt att förswara min ära och mitt lif emot en stråtröfware, äfwen som mot en wild, som icke känner lagar och domstolar?“

„Frågan att weta, om man kan mota wäld, kan icke afwäras utan afseende på den förolämpade person

nens belågenhet. Om jag är lika så väl bewäp-
 nad, lika så stark som min fiende; om jag icke för-
 fer att drifwa honom tillbaka, är man nödsakad
 att medgifwa, att religionen återhållit min arm
 och gifwit mig en verklig quäkares stoliska mod;
 kan jag icke säga det samma, om jag anfallas i
 anseende till min åra? — Hwad säger jag? En
 beskymsning, så obetydlig den må wara, kan det
 icke för hela den öfriga lifetiden hafwa de bedröfs-
 ligaste följder för den som mottagit den, och göra
 honom mer ondt än en stråtröfware, som alldeles
 utplundrat honom? Hafwa domstolarne makt att
 gifwa honom skadestånd? Tillhör icke denna rätts-
 tighet helt och hållet honom sjelf? Om röfware
 komma och begära min pung, om jag är utan
 wapen, eller jag har hwarken skicklighet eller mod
 att föra dem, då må jag wänta, att domstolen
 gör mig rätt. Men hwem vågar säga mig, att
 jag är skyldig att wänta tåligt så länge och blott-
 ställa mig för att förlora lifwet, då jag har med-
 len med mig att försvara så väl det som min
 pung? Jag frågar er: om jag lider en skymf,
 som wanårar mig i alla hederliga menniskors ögon,
 om jag derför icke fordrar upprättelse, står det i
 Öfwerhusets makt att gifwa mig den? Hvilken laglig
 orsak, hwilket riktigt och förnuftigt skäl skulle kunna be-
 röstwajna mig rättigheten att försvara hwad som jag har
 fårast på jorden, och som gäller mer än guld och
 silfwer? Jag vill icke tala om det, som religio-
 nen föreskrifwer oss i detta afseende, tills man kan
 uppvisa för mig en gudomlig lag, som gör det
 till ett brott att försvara vårt lif och vår egen-
 dom. Om man medgifwer, att ingen sådan lag
 finnes, så frågar jag, hwilken skillnad kan wara
 mellan min egendoms och min heders försvar?

Förgråfves säger man mig, att det kan hända man blir skymfad af en förnam man, som är oförwittlig i sina seder och grundsatser; alla dessa förutsättningar skulle icke kunna upphäwa den rättighet jag äger att förswara min egendom. Om jag wore skymfad af en sådan man, som jag nyss nämt, skulle jag i tyshet sucka öfwer att nödgas fordra upprättelse af honom, liksom jag skulle beklaga en modig fiende, som i en träffning erhöll ett dödligt hug, i det han sökte afwäpna mig. Jag vill derföre lemna upplösningen af denna fråga åt Rasuristerna: jag vill blott anmärka, att jag finner en stor skillnad mellan den som gör en lek af att utmana till en duel, och den som ser sig tvungen dertill för att bewara sin åra. Jag tycker att en man som icke har mod att hämnas den skymf han lidit, och som fördrager den tåligt, icke bör smickra sig med hoppet att intaga ett rum i samhället och deruti njuta den allmänna aktningen.“

„Ett förslag att bosätta er i Skottland skulle hedra mig, om jag icke wore öfwerlygad att ni, då ni närmade er till edra wänner, icke skall förlora något af den åra ni förwärfwat, och att ni alltid skall erhålla samma aktning. En man, som tillbragt en del af sin lefnad i Ostindien, måste rysa, tyckes mig, wid blotta föreställningen att lemna Devonshire för att nedsätta sig i WestMoreland; men att han wäljer sin boningsplats i Galloway, jag bekänner för er, att detta beslut synes mig alldeles öfwer naturligt, och att jag måste anse det endast såsom en werkan af stjernornas inflyttelse. För öfrigt om, såsom jag förmodar, det gods ni will köpa, ligger i grannskapet af detta gamla slott, hwarest ni spelade en astrologs rol för wid påf tjugo år tillbaka, har

jag all orsak att hoppas, att ni öfvergifwer er förefats, om ni erinrar er de astronomiska uträkningar, som ni gjorde wid denna tid, och hwarom ni talar med mig med så stor hänryckning. Ware härvid huru som helst, så önskar jag dock uppriktigt, att den gode herr Bertram och hans Magister, som ni så ofta beskrefwit för oss på ett så löjligt sätt, måtte vara bland de lefwandes antal.“

„Jag wille, min sára Mannering, här kunna sluta mitt bref, ty det är mig högst obehagligt att berätta er det, som jag likwål måste meddela er. I förhand will jag säga er, att alla er dotters Julies affigter äro rena, och hafwa blott ett berömmwärdt ändamål; men jag bär icke ödla något för min akademiskamrat, för mitt hjertas wån. Er dotter, min wån, liknar er mycket genom sina romaneska tänkesätt; hon har sin lilla dos fis af egenkärlek, och hwilken wacker flicka war någonsin utan den? Enligt all sannolikhet skall hon ärfwa er egendom. Denna omständighet bär synas alldeles obetydande för dem som känna er Julie så, som jag känner henne; men för andra, hwilken frustan måste hon icke uppväcka, att detta älsklade barn bedrages af någon sliktlig förödrare?“

„Jag har gjort er råkenuslap för det sätt, hwars på det lyckats mig att draga henne ur sin melankoliska liknisdhet. Jag har lyckats så wäl, att hon nu promenerar i trädgården ända ifrån morgonen dittida och ofta i månskenet, medan andra ligga i sängen eller sitta wid ett spelbord. Denna owanliga förwandling är resultatet af mina skämtsamma utlåtelse; men den händelse, som jag bär berättat för er, är icke af denna beskaffenhet, och jag tror, att den snarare är ert werk än mitt.“

„I de fista fjorton dagarne, som förflutit, har

jag hört flere gånger, dels om natten, dels om morgonen bittida, ljudet af en quarttsång, som upprepade denna Hinduiska sång, som er dotter så mycket älskar. Jag trodde i början, att någon af mina betjenter, som älskade musiken och icke kunde följa sin smak om dagen, begagnade nattens tystnad för att efterleta de toner han om dagen hade hört i förmaket. Den sista natten dröjde jag något längre än vanligt i min skrifkanmarer, som är rätt öfver Julies rum. Huru stor blef min förvåning att tydligt höra quarttsångens ton under mina fönster ifrån sjösidan!

„Som jag önskade weta, hwilken det kunde wera som kommit för att gifwa en serenad på denna stund, öppnade jag sakta mitt fönster; men jag war icke ensam på wakt. Ni erinrar er, att Julie isynnerhet tyckte om detta rum för balkongens skull och för utsigten till sjön. Nå wäl, min wän, jag hörde fönsterhafens aftagas och fönstret snart öppnas. Julie började tala med någon, som svarade henne med en ganska liflig och eldig ton: allt hwad wi hafwa gjort hittills, kan icke tjena oss till något. Jag öppnade mitt fönster helt och hållet för att bättre höra allt hwad som föreföll wid detta möte i den Spanska smaken; men det buller jag gjorde, störde de samtalande; Julie gick åter in och tillslöt fönstret. Årors buller hann snart till mit dörr, och jag såg en båt, som styrdes med mycken skicklighet, ganska hastigt aflågsna sig och rikta sitt lopp till sjöns motsatta kust.

Följande morgonen frågade jag flere af mitt tjenstfolk om sidspeglaren. Sfogswaktaren sade mig att under det han gått omkring, hade han twenue gånger sett en båt under flottets murar, att blott en person satt deruti, och att han hade hört tonen

af en quartsköft. Jag ansåg det icke vara klokt att göra honom andra frågor, i fruktan att blottställa fröken Julie. Morgonen derpå under frukost, yttrade jag något om serenaden, och jag såg den stackars Julie rodna, blefna, och nära att må illa. Jag låtsade icke blifwa det warse, och skynade att ombyta samtalsämne. Ifrån denna stund den låter jag en lampa brinna i mitt rum, och fönstren stå öppna för att upptäcka, hwent som gde de nattliga besöken. Jag har sagt till fröken Julie, att årstidens stränghet och de fuktiga dymorna satte mig i fruktan, att hon skulle skada sin hälsa, om hon fortsatte dessa ensamma promenader. Fröken Julie har mottagit mina anmärkningar med en undergifvenhet, som icke ligger i hennes karaktär, och för att säga er hwad jag tänker, tyckes mig denna lydnad wara resultatet af det lilla uppträdet, som jag nyss beskrefwit. Julies karaktär liknar förmycket hennes fåra pappas, för att någonsin kufwa den med wäld; men också har hon förmycket förstånd för att icke göra alla nödwändiga uppoffringar för att undanröddja misstankar.

„Nu tillhör det er att föreskrifwa mig, huru jag bör förhålla mig. Jag har icke sagt något här om för min fåra hustru, emedan hennes nit att förswara sitt föns rättigheter utan twiswel gjorde det till hennes skyldighet att föreställa mig, att det war alldeles onödigt att göra er reda för dessa småsaker, och hon hade trott sig pliktig att anwända sin wältalighet och predika för fröken Mannerling, och jag twiflar, att Julie hört hennes långa predikningar med så mycket tålmod som jag sjelf ofta gör det af skyldighet. Kanhända finner ni sjelf, att klosheten bör förbjuda er all förebräelse i detta afseende, och att ni icke

bör låta förmoda, att ni är underrättad om dessa omständigheter. Julie liknar en af mina vänner: hon har en liflig och lätt upptänd fantasi, och en känslfullhet, som alltid är färdig att förstå för hennes ögon så väl det goda som det onda. Hon är full af behag, och jag kan säga utan smick, att hon är lika älskvärd och quick, som hon är sön.“

„Jag har uträttat ert ärende, i det jag omfamnat henne af allt mitt hjerta, och till belöning tryckte hon min hand med alla sina krafter. Återkom, så snart möjligt är, och räkna på min oföränderliga tillgifvenhet.

Arthur Merwyn.“

„P. S. Ni åstundar wißt att få weta, om jag gjort några upptäckter om upphöfsmannen till serenaderna; jag svarar er uppriktigt: Nej. Jag känner ingen i denna trakt, som genom sin förmögenhet och sin rang kan göra anspråk på fröken Julkes hand; ty jag förmodar, att denna musikanter icke är annat än en ättling. På andra sidan af sjön midt emot Merwyn är en pastörsbagares hus, som är samlingsplatsen för alla resande, lycksikare, poeter, musikanter, målare, hvilka komma för att söka ingifwelse på dessa målningsrika orter för en ringa wedergållning, som de betala till husets ägare; om Julie wore min dotter, skulle jag frukta, att hon wore föremålet för någon af dessa herrars uppmärksamhet. Hon är god, känslfull och ganska romanest; hon underhåller en oafbruten brefwexling med en af sina vänner; bör man icke frukta, att hon önskar hafwa någon, som är föremålet antingen för hennes känslor eller för hennes bref. Ännu en gång farväl!“

„Om jag hade mindre wigt på denna angelägenhet, hade jag icke gjort er wänskap för mig, rättwisa, och funnat blifwa brottslig genom det, jag lemnat er i ofunnighet om allt.“

Så snart Manne ring låst detta bref, afskickade han genast en kommissionär till Macs Morlan med nödig fullmakt att kupa godset Ellansgowan, och begaf sig i största hast till sin wän Merwyn.

Sjuttonde Kapitlet.

Då Manne ring ankom till England, war honom intet angelägnare än att sätta sin dotter i en god pension. Som hennes framsteg icke woro så hastiga, som han önsklade, tog han henne derifrån wid slutet af första quartalet; hon hade derförre knappt tid att blifwa bekant med alla sina kamrater; men hon fndt en förtrogen wänskap med fröken Mathilda Marchenout, som war nästan af hennes ålder. Det war till denna ömme wän, som de talrika bref skrefwos, hwilka afsändes ifrån Merwyn-Hall under den tid, fröken Manne ring wisstades der. Det är nödigt för läsaren att känna några utdrag af denna långa brefwerling.

Första Utdraget.

„Ack, min kära Mathilda, wet ni, hwilken börd ni pålägger mig då ni åskar, att jag skall berätta er mina lefnadshändelser? Er olyckliga wän har icke upphört att lida ifrån sin wägga. Huru mycket fordras för att ådraga oss en strång förebörlse, en bestraffning? Den minsta försumlighet, ett grammatikaliskt fel i ett Franskt thema, några

fäfla noter i en sonat. Hvaraf jag mest måste lida, är min fars karaktär. Jag kan icke rätt säga för er, om jag har för honom större beundran och vänskap än fruktan: den lysande framgång han haft i sin civila och krigiska bana, hans wana att segra öfwer alla hinder genom sin kraft och sin flöhet, allt har bidragit till att gifwa honom en håstig och föraktande karaktär, som icke kan tåla minsta motsägelse eller nedlåta sig till den minsta ursäkt; å en annan sida kan man icke märka att han är en man af största förtjenst. Erinnrar ni er, att jag sagt er, att det ryktet blifwit utspridt, och detta rykte hade blifwit bekräftadt af några ord, som undfölla min stackas mor, att min far ägde en öfwernaturlig wettenskap, som gaf honom förundgan att läsa i det tillkommande, ehuru tjockt det mörker är, som omgifwer det. En man som anses i allmänheten för att wara ägare af en hemlighet, hwilken så upphöjer honom öfwer hans likar och gör honom, så att säga, till deras herre, borde han icke wara ett föremål för wördnad och beundran af alla dem som känna honom?"

„Ni torde säga mig, att jag har ett romaneskt tänkesätt; men märk, min kära Mathilda, att jag är född i talismanernes, widskepelsens och trollskarlarnes land, och att jag blifwit waggad med berättelser, den ena förunderligare än den andra. Jag älskade ni hade sett våra tjenstehjons mörkbruna ansigten i djup andakt omkring en trollskarl, höra med gapande mun de sagor han berättade för dem antingen på prosa eller på vers. Det är icke underligt, att våra Europeiska författares dikter äro fälla, sedan jag sett de förwånande verkningar som Indiske berättare kunna åstadkomma.“

Andra Utdraget.

„Se nu, min bästa Mathilda har jag förtrott er alla mina känslor, jag vill icke säga i anseende till Browns häglomst, utan i anseende till hans person. Jag är öfvertygad att han lefwer, och att han är mig trogen. Det war min mor, som lätade honom medlen att uppvakta mig; hon begick en oförsigtighet, jag måste medgifwa det, emedan rangen och rikedommen satte en öfwerstiglig färmur mellan den unga mannen och mig. Som jag blott war ett barn wid denna tid, kunde man icke fördrå af mig, att jag skulle wara elokare än den, som naturen hade gifwit mig till ledsagerska. Min far war nästan beständigt sysselsatt med militäriska förrättningar, jag såg honom blott sällan, och olyckligtvis ingaf mig hans närvaro mera fruktan än förtrostan. Hade det varit annorlunda, så skulle vi nu alla wara lyckligare.“

Tredje Utdraget.

„Ni frågar mig bästa Mathilda, hvarföre jag icke underrättar min far, att Brown är ännu i lifwet, eller att han åtminstone öfwerlefswat sin blösur; att han skrifwit till min mor för att underrätta henne om sin fullkomliga hellsa och om hoppet som han hade att komma ur sin fångenskap. En soldat, som är wan att se sina likars blod rinna på slagfältet, känner kanhända icke den minsta rörelse öfwer en händelse, som gjort mig så olycklig. Att öfvertyga min far, att Brown lefwer, och att han alltid nårer samma hopp, wore det icke att förnya hans oro och störa hans lugn? Om det lyckas Brown att komma ur banditernes händer, skall han snart wara i Europa, och då får man tänka på sättet att låta min far weta hans tillwarelse.

Men' och om mitt lifswa, mitt käraste hopp skulle f r dras, hwartill tjänade det mig att hafwa gjort ett förtroende, som  terfallade så många sm rtssamma h gkomster? Wore det icke bättre, att detta alltid förblef en hemlighet? Min f d rars mor frustade så mycket, att min far skulle känna w r förbindelse, att hon heldre l t misstanken falla på sig själf än att uppenbara det werkliga föremålet för Browns besök. O min  lskade Mathilda, ehuru stor min w r dnad  r för hennes minne, kan jag icke hindra mig ifrån att ogilla hennes  rediga m tt; de woro likaså förolämpande för min far, som farliga för henne och mig; m  hennes  ska hwila i fred! Hon lät sig ledas mer af sitt hjärta än af sitt f rstand; och hennes dotter, som  rft alla hennes swagheter skall hon w ga upplyfta den själva, som betäcker hennes fel?"

Fjerde Utdraget.

Merwyn-hall.

„Om Ostindien  r d nadt f r trollkarlar, så är detta skapadt f r romaneska sinnen: naturen wisar sig här öfwerallt hög och majestätisk; bullret af wattenfallen, bergen, hwilkas spetsar förlora sig i skyarne, sj darne, hwilkas stränder på ett behagligt s tt affsk ra de närgränsande ägorna och öfwerallt framwisar de mest romantiska utsigter; allt förtjusar  gat och intager inbillningskraften. Jag anser mig lycklig, att åtminstone detta föremål finnes, för hwilket min far kan dela min h nryckning: han  r icke allenast en stor beundrare af naturn, utan öfwer målare och sköld; jag har haft det största ndje, då jag hört honom göra anmärkingar öfwer de stora werklningar, som dessa praktfulla utsigter  st dkomma på oss. Jag önskade, att han wille bosätta sig

i detta förtjusande land; men hans förslag är att flytta, längre till nordén, och jag tror, det är der föder han nu reser i Skottland: han har en synnerlig kärlek till detta land, för några hägdomstjefers skull, som det återkallar. Således, min goda Mathilda, skall jag skiljas ännu längre bort från er, utan att hafwa kunnat få en bestämd öfning; hwad jag skall wara lycklig, då jag kan skrifwa till er. Kom, mitt hjertas älskade wån, kom och mottag ett rum i er Julies hus."

"Jag bor för det närvarande hos herr Merwyn, min fars gamle wån: hans maka är en god kvinna, hälften borgarhustru, hälften Adelsdam; i anseende till förstånd, åtbörder och ton kan jag icke jemföra henne med någon bättre än med min mor Gåsen. Ni ser, att jag icke har glömt pensjonens quickheter. Herr Merwyn är af ett helt annat slag. Det fordras mycket, om han skulle uppväga min far; men han roar mig, han tål mina små nycker. Han är alldeles intagen af sig sjelf, däreftig, inbilsk och stundom fantastisk och fnarrig. Jag roar mig med att låta honom flåtra på klipporna och sedan gå ned i dalarne för att beundra wattenfallen. Han kommer alldeles andlös derifrån; men i det stället måste jag berömma hans åkrar af rofwor, lucern, kldfwer ic."

"Han anser mig, af hwad jag kunnat märka, för en liten alldeles romanesk flicka, för ett nog wacker (tillåt mig uttrycket), nog godt barn. Jag tycker om, att han håller sig wid att dömma om mina yttre egenskaper, och att han icke söder att utgrunda mina tänkesätt. Han är skämtsam och till och med något bitande; han berättar för oss sin ungdoms händelser, och jag bemödar mig att betala hans artigheter med ett halft småleende,

med en blid, och hårigenom åro wi de bästa wåner i werlden.“

„Nej, min bästa Mathilda, ehuru förtjusande detta romantiska låge är, då man likwäl måste lefwa med sådant wårdfolk, hur skall man då uthållas da tidens längd, om det icke wore i den ljuswa wåntan, hwaruti jag dageligen är, att erhålla edra färfödda underrättelser. Jag beder er, försumma icke att skrifwa mig till åtminstone tre gånger i weckan.“

Femte Utdraget.

„Huru skall jag funna underrätta er om det, som nyligen händt mig? Mitt hjerta sammandraget sig, och min hand darrar så, att jag icke kan hålla pennan. Hade jag icke rätt, då jag sade er, att han lefde ännu, och att jag hoppades återse honom. Huru har ni, min bästa wån, funnat förmoda, att mina känslor för honom snarare war en flyktig inbillningskraftens nyckel än en verklig af hjertat förestafwad tillgifwenhet? Jag war ganska ung, det är sant, då jag lärde känna honom; men jag kände ganska wäl, att jag älskade honom med en uppriktig och sann kärlek, och att intet kunde fömma mig att glömma honom. Måtte det, som jag vill säga er, för alltid blifwa er en helig underpant af mitt oinskränkta förtroende till er wänfkap.“

„I detta hus har man den wanan att lägga sig i god tid; men mitt hjerta, som war quäfdt under otålighetens och ledsnadens tyngd, tillåt mig icke att genast öfwerlemnna mig åt sömneu. Jag låste dertföre wanligtvis en eller två timmar, då jag war ensam i min kammare; den har, såsom jag nämt för er, en liten balkong, hwarifrån man har utligt öfwer en förtjusande sid. Jag skall förtälja att derom gifwa er en beskrifning.“

Elettet Merwyn, som är ett slags fästning, är beläget på en bergeudde, som framskjuter öfver sjön. Under balkongen är klippan lodrätt huggen, och wattenet är nog djupt för att bära en julle. Jag lemnade wanligtvis mitt fönster halföppet för att se det förtjusande skådespelet af månans återkastade strålar. Jag war djupt syfvelsatt med att njuta denna syn, och min själ öfwerlemnade sig till den ljufwaste melankoli; den djupaste tystnad rådde omkring mig och erinrade mig om en förtjusande scen i Venetianska Rödymannen. I en hast hörde jag på afstånd ljudet af en quartflöjt. Jag tror jag sagt er, det war Browns mest älskade instrument. „Hvem kan roa sig så“ sade jag för mig själv, „att musicera i så kall wäderlek, fastän den war klar? Årstriden är för långt framliden för att lecka musikålskare.“ Jag närmade mig till fönstret och åhörde med större uppmärksamhet. Eldstens ton upphörde flere gånger; men jag blef warse då han åter lät höra sig, att han närmade sig till mig. Jag hörde slutligen ganska tydligt den Hinduiska sång, som jag så gerna spelar; ni wet den personens namn, som lårt mig den. Jag igenkände samma toner. Skulle wädren på sina wingar föra till mig nyheten om hans död! . . . . Jag tveksade i några minuter att nedstiga på balkongen; jag hade knappast styrka dertill. Jag hade aldrig förmått mig dertill, om jag icke haft den innerliga öfwerlygelsen, att han war i lifwet. Jag gick ner darrande och med klappande hjerta. Jag såg en liten båt, hwaruti blott en man satt, — Mathilda, det hwar han. Jag igenkände honom genast, liksom hade det varit på Isusa middagen. Han styrde sin båt under balkongen. Jag kan omöjligt erinra mig, hwad han sade till mig, eller hwad jag

swarade honom. Jag war qnåfd af mina tårar, ehuru glädjen kom dem att rinna. Wi hindrades genom en hunds skällande. Brown begaf sig bort, sedan han bedt mig i morgon wänta honom på samma rumme. Hvilken skall följden blifwa af alla dessa steg? Jag wet det alldeles icke. Himlen, som ryckte honom ur öddens armar, och gaf honom styrka att bryta sina böjer; himlen, som bewarat min far från att wara en mans mördare, som för honom byser afstning och tillgifwenhet, himlen kan endast draga mig ur denna irrgång. — Allt hwad jag kan swara är, att Mathilda skall aldrig behöfwa rödna öfwer sin wän, min far öfwer sin dotter, och ej heller min älskare öfwer sitt wal.

Andertonde Kapitlet.

Wi skola fortfara att gifwa våra läsare utdrag af fröken Mannerings bref; de skola tjena till att lära känna hennes goda förstånd, renheten af hennes grundsatser och tänkesätt; de skola tillika bewisa, huru många fel en wårdsfödsad uppfostran ådragit henne; de skola wisa oss hennes mers wilsfarelser och falska uträkningar, som behagade att i hemlighet gifwa sin man namn af tyrann, tills hon slutligen nödgades frukta honom som sådan; som beständigt sysselsatte sig med romaners läsning så långt att hon åtog sig att tillstålla och styra en inwecklad kärlesshandel i sin egen familjs sköte och låta sin dotter, som knappt war femton år gammal, deruti spela den förnämsta rolen; som roade sig att gifwa ett hemlighetsfullt utseende åt alla sina gärningar, och darrade hwar minut, att hennes make,

hvars lugn hon fört, skulle upptäcka sanningen af denna kvinna, hwilken, sedan hon börjat använda lögn och list, antingen för ro skull eller af motfågelseanda, sedan nödgades betäcka den ena osanningen med den andra, irrade länge i en mörk labyrinth, som hon hade byggt, och hwaruti hon sjelf inneslutit sig, fåfångt bemiddande sig att komma derutur, och slutligen lidande det rättwisa straffet för sitt oförstånd.

Den unga mannen, hwilken hon gjorde till familjens förtroligaste wån, hwilken hon tillåt att yttra sina känslor för hennes dotter, lyckligtwis hade denna unga man hederliga och rebeliga grundsatser, som föreskrefwo honom ett wisare och förståndigare uppförande än Milady Mannering kunde hoppas. Man kunde icke förebrå honom annat än hans låga börd, ty för öfrigt ägde han alla de själens och kroppens egenskaper, som kunna rekommendera en ung man; men kunde man fordra af honom, att han skulle finna wägen ur den irrgång, hwaruti Milady Mannering hade inwecklat honom? Kunde man hoppas, att han skulle öfvergifwa den unga personen, som war begåfwad med alla goda egenskaper, och som lät honom se, att hon gaf honom företrädet? Hans kärlek hade icke warit ursåktelig i sjelfwa hufvudstaden, mycket mindre i en liten fästning.

De händelser, som påfölja, äro berättade i Mannerings bref till sin wån Merwyn. Wi skola icke misbruka läsarens tålmod genom anförande af flera omständigheter, utan fortfara, såsom wi hafwa lofwat, att lemna honom utdrag af de bref, som fröken Julie skref till sin wån.

Sjette Utdraget.

Jag har återsett honom, bästa Mathilda, jag har återsett honom twenne gånger; jag har

icke underlåtit något för att bewisa honom; huru farliga hans besök woro för honom och för mig. Huru många skäl har han icke uppräknat för mig! Han påstår sig äga rättighet att återopa det hopp, som min mor gifwit honom, och som jag sjelf stadfäst. Han har vågat tala med mig om ett hemligt äftenskap; jag har wedersagt alla de falska grunder, på hvilka han wille stöddja sig. Droa er icke; jag äger styrka att motstå honom; han skall aldrig öfvertala mig till ett så dåraktigt, så brottsligt steg: men huru skall jag draga mig ur den labyrinth, hwaruti jag är innesluten, både genom ödet och genom min mors oförsigtighet? Jag har öfweriänkt detta så mycket, att jag icke mer har någon tanke quar. Kan jag fatta ett bättre beslut än att bekänna allt för min far? Han förtjenat detta förtroende af mig för den outödeliga godhet, som han beständigt har för mig. Efter den länndom jag sorgfälligt sökt inhämta om hans karaktär, wisar han sig hård och håstig endast då han tror, att man bedragit honom; och jag föreställer mig att i detta hånseende war han aldrig rätt fänd af den person, som han så ömt älskade. Det är äfwen något romaneskt i hans sätt att se och känna: jag har sett honom gråta wid berättelsen om en wacker gerning, om en hjeltes död, en uppoffring, medan han förblef kall, då han hörde stora olyckor berättas. Brown påstår, att min far är hans personliga fiende, och att hans låga börd är ett hinder, det är sannt, men icke öfwerwinneligt. Jag will gerna tro, bästa Martha, och jag önskar det uppriktigt för er egen skull, att ingen af edra förfäder blifwit de namnfunniga fältslagen wid Azincourt och Poitiers. Om jag icke kände hans afgudiska wördnad för en af

hans förfäder, som i dem utmärkte sig, skulle jag icke wara hållsten så förskräckt att yppa för honom mitt hjerta.“

Sjunde utdraget.

„Jag har nyss erhållit ert bref, min bästa Mathilda. Jag tackar er af allt mitt hjerta för edra wisa råd och för den nya försäkran om er wänskap; ni kan räkna på min, den skall först sluta med lifwet.“

„Ni ber mig underrätta er om Browns härkomst, och hwarföre min far finner sig så förtörnad öfwer hans anspråk. Ni skall lära känna hans historia i få ord. Han är född i Skottland; men som han i späda barndomen miste sina föräldrar, anförtroddes wården om hans uppfostran åt en Holländsk familj, som stått i förbindelse med hans. Han ingick i handeln, och skickades tidigt till ett af våra Ostindiska kontor. Hans beskyddare hänvisade honom till en af sina korrespondenter, hwars dödd han utan twifwel icke wiste. Brown såg sig derföre nödgad, då han kom till Indien, att taga kondition såsom bokhållare i en Banquiers hus. Detta hus gjorde cession på en tid, då några olyckor, som våra frigshärrar lidit, förmådde Generalen att uppmäna alla unga Engelsmän, som woro i stånd att bära wapen. Brown, som alltid tyckt om frigsståndet, skyndade sig att öfwergifwa handeln, oaktadt de fördelar den lofwade honom, och ingå i frigstjensten; han älskade äran mer än rikdomar. Det öfriga af hans historia känner ni. Föreställ er, bästa Mathilda, huru mycket min far skall finna sig förolämpad, han som hatar handeln, oaktadt han har att tacka för nästan hela sin rikedom sin farbror, som idkade detta hederliga yrke. Tilllägg, att han alltid haft en affky för Holländarne, och

dem på hwad sätt han skall upptaga begäran att gifwa sin enda dotters hand åt *Van Beeft Brown*, som blifwit uppfostrad af barmhertigheten. Nej, bästa *Mathilda*, han skall aldrig samtycka dertill. Jag är långt ifrån att gilla detta högmöd; emellertid, skall jag säga er det, namnet *Mistress Van Beeft Brown* låter icke särdeles wackert för mitt öra; och, huru barnsliga äro wi att värdera det ena namnet mer än det andra.

Attionde Utdraget.

Allt är förloft, bästa *Mathilda*. Jag får aldrig med att yppa mitt hjerta för min far. Hwad säger jag? Jag har all orsak att frukta, att han redan känner min olyckliga hemlighet genom en annan wäg. Jag kan icke mera räkna på förtjensten af en fullkomlig förtröstan på hans godhet. I går afton kom *Brown* till det wämliga mötet; wi hade sommit öfwerens, att hans sibi skulle förkunna mig hans ankomst. Som sjöns wackra låge lockar många resande, som besöka den både natt och dag, hade wi smickrat oss, att i fall *Browns* besök upptäcktes af någon, han skulle anses för en musikaliskare, som begagnade naturens tyfina för att med toner uttrycka sina känslor. Det tycktes mig, att om någon såg mig på min balkong, jag kunde säga, att detta instrumentets ljud hade lockat mig dit. I det ögonblicket jag lofwade *Brown* att säga allt för min far, hörde wi sönstret öppnas i herr *Merwyns* kabinet, som är alldeles öfwer min kammare; jag gaf min wän tecken att draga sig undan, och gick in i mitt rum med ett swagt höpp, att vårt möte icke blifwit observerat. Och, bästa *Mathilda*, jag blef snart tagen ur min willfarelse följande morgonen i frukostsalen, i det jag fastade ögonen

på Merwyn. Jag har aldrig känt mig mera besvärad; jag fann tydligen af hans mine, af hans ton, af hans blickar, att han war underrättad om våra möten.“

„Mina promenader inskränka sig nu inom parkens omfrets, och den aldrakäraste herr Merwyn vill gärna göra mig den äran att alltid wara i mitt sällskap. Jag har flere gånger märkt, att han sökt utgrunda mina tänkesätt, i det han undersökt mina anletsdrag. Han har sagt mig, att han mycket tyckte om flöjtens ton; han har swurit öfwer sina hundars wildhet, som hindrat honom att höra den längre; han har berömt sin skogswaretarens noggranna uppmärksamhet, som gör fem till sex runder om natten med sin laddade bössa. Jag wet, huru mycken åktning jag är skyldig min fars gamla wån; men han må icke drifwa mig till det yttersta, eller skall jag bewisa honom, att Mannes rings blod rinner i mina ådror; jag råder honom att sätta en gräns för sina anmärkningar; för sitt skämt; om jag gör mig den moddan att swara honom, twiflar jag att han blir särdeles nöjd med mig.“

„Jag är honom tacksamhet skyldig för det han icke sagt något för sin hustru; jag är ganska öfvertygad, att hon wet intet, och det är en stor lycka för mig. Huru många predikningar hade jag icke måst höra om faran att läsa romaner. Hon hade då icke underlåtit att upprepa för mig sex till sju gånger å rad, huru kall och farlig för helsan sjärlusten är, isynnerhet om natten, att ingenting är hälsofammare än att wäl tillsluta fönsterluckorna &c. &c.“

„Hwad beslut skall Brown taga, bästa Martha? — Jag kan icke förutse det. Jag förmodar emellertid att han af fruktan att upptäckas

skall upphöra med sina besök. Han bor på andra sidan af sjön i Dawsons wårds hus."

„För att lägga rågan på min oro, har min far oförmodadt ankommit; han tyckes wara ganska missnöjd. Man wåntade honom icke, som jag hört hushållerskan säga, förrän efter sju eller åtta dagar. Jag är mycket öfvertygad, att det icke är för att öfverraska sin wån, som han kommit så oförmodadt. Han har mottagit mig med en kall och brydd uppsyn, och detta owåntade mottagande har betagit mig styrka och mod att bekänna för honom allt hwad som förefallit i anseende till Brown."

„Han har sökt inbilla oss, att hans elaka hynne kom deraf, att han icke kunnat få köpa ett gods, som mycket behagade honom. Han hade intet angelågnare än att med Merwyn begifwa sig till wårds huset, som jag redan nämt för er. Ni kan föreställa er, i hwilken ångslan jag war ända till deras återkomst. Om han finner Brown och igen känner honom, hwad skall följden blifwa?"

„Lyckligtvis hafwa de icke upptäckt något. Min far talar nu om att hyra ett hus i grannskapet af slottet Ellangowan, som jag hört wäl en milion gånger nämnas. Han tyckes wara öfvertygad att den egendom, som låg honom så mycket om hjertat, snart skall utbjudas på auktion. Jag afsänder icke detta bref, förrän jag nogare känner hans planer och affigter."

„Jag har nyss haft ett samtal med min far efter frukosten; han bad mig följa sig i biblioteket. Jag öfwerdriswer icke, om jag säger er, att mina ben swigtade under mig; jag hade knappt styrka att stå, och darrade i alla mina lemmar. Ifrån min spådastr barndom har jag aldrig närmat mig till honom utan fruktan; han tyckes wälka samma

fånsla hos alla dem som nalkades honom; han gaf mig en wink att sätta mig. Jag har aldrig i min lefnad lydt hastigare, ty jag kunde icke längre stå på mina ben. Han gick länge af och an i rummet. Ni har sett honom; ni wet, huru uttrycksfulla hans anletsdrag äro; hans ögon äro af naturen ganska lifliga; men wreden eller sorgen kommer den att gnistra af en hundra gånger lifligare eld; han plågar bita sig i läppen, när han nödgas kufwa sin håftiga karaktär.“

„Det war första gången jag fann mig ensam med honom sedan vår ankomst till England. Som han wille dölja sin oro, såg jag wäl, att han eftertänkte, huru han skulle börja samtalet om det ämne, som jag mest frustade.“

„Till min stora förwåning fann jag snart, att jag hade bedragit mig, och att oaktadt de upptäckter, som Merwyn funnat meddela honom, han icke tänkte på Brown. „Julie,“ sade han till mig, „min kommissionär skrifwer till mig ifrån „Skottland, att han hyrt för mig ett ganska wäl „möbleradt hus, hwilket är försedt med allt det, som „jag kan behöfwa till mitt hushåll. Det ligger blott „en half mil ifrån det gods, som jag änskar köpa.“ Han stannade, liksom för att wänta mitt svar. — „Bästa pappa,“ sade jag till honom, „öfwer „allt hwat jag är med er, skall jag finna mig „nöjd.“ — „Hå, — min mening är icke, att du „skall wara der utan sällskap.“ — „Det sällskap, „som ni wäljer skall alltid wara mig behagligt.“ — „Jag tycker icke om denna ytterliga undergifwenhet. Dina svar erinrar mig beständigt om „våra Indiska slafwars ewiga Salamatcer. Jag „wet Julie, att sällskap roar dig; jag ärnar bju „da en dotter af en min wän, som är död för

„Fört tid sedan, att komma och tillbringa några månader med oss.“ — „Högt värddade pappa, jag besvärjer er i Guds namn, ingen Guvernant!“ Min fruktan kom mig denna gång att glömma all försigtighet. — „Nej, min fröken, det är icke en Guvernant, utan en ung person, som är uppfostrad i olyckans skola, och jag hoppas, att de goda efterdommen hon skall gifwa dig, skola lära dig ett uppförande, som är dig och din familj värdigt.“

Hwad skulle man svara på denna förebräelse? Jag trodde, att det slockaste beslut war att tiga i några minuter. — „Vägar jag fråga er, söta pappa, om detta unga fruntimmer är Skottska?“ — „Ja, min fröken, hon är Skottska.“ — „Talar hon mycket efter landets uttal?“ — „Du gör mig slutligen otålig; tror du, att jag, lågger så mycken wigt derpå, om man uttalar E mer eller mindre slutet; jag ber dig fästa uppmärksamhet på hwad jag säger dig; jag talar verkligen uppriktigt. Du vill gerna ingå wänsskap, och för att betjena mig af dina uttryck, du söker ifrögt sympatetiska förbindelser (hvilken allusion, bästa Mathilda!). Nå wäl, jag skall gifwa dig tillfälle att finna en verklig wän. Jag har beslutit bedja detta unga fruntimmer att komma och tillbringa några månader hos oss. Jag vägar hoppas att du visar henne all din uppmärksamhet, all den aktning, som wärdnånde själar alltid hafwa för den olyckliga dygden.“

„Derom kan ni wara öfvertygad, bästa pappa. . . . Den wän, som ni vill gifwa mig, har hon rödt hår?“ (O Mathilda, hvilken förfräcklig blick min far slungade på mig! Ni skall säga mig, att jag wäl förtjente den; jag medgifwer det. Jag wet icke, hvilken önd ande hade ingifwit mig alla dessa frågor).

„Det är nog då jag säger dig, min kära Julie,
 „att detta unga fruntimmer öfverträffar dig i yttre
 „behag, i klofhet, och i synnerhet i tillgifvenhet för
 „sina vänner.“

„Tror min sista pappa, att detta företråde är
 „en så stor rekommendation? Uck min Gud, bästa
 „pappa, ni börjar blifwa allvarsam. War öfver-
 „tygad, att det är nog, att denna unga person re-
 „kommenderas af er, för att aldrig behöfwa klaga
 „öfver min brist af aktning och uppmärksamhet.
 „Bästa pappa, har hon någon betjent? Om hon
 „icke har någon, vill jag skynda att förse henne
 „dermed.“

„Nej..... nej.... för att tala egentligen, har
 „hon ingen betjent; men jag årnar gifwa ett litet
 „rum åt hennes fars Huspredikant, en förträfflig
 „man.“

„O Gud wälsigne oss! En huspredikant, så
 „ta pappa!“

„Ja, fröken, en huspredikant. Hwad finner du
 „för underligt i detta ord? Hade wi icke en Hus-
 „predikant i Ostindien?“

„Ja, pappa; men då war ni befälhafwande.“

„Jag hoppas wäl ännu wara det..... åtmin-
 „stone i mitt hus.“

„Utan twifwel; men säg mig, bästa pappa,
 „skall han meka litanian för oss?“ Den skenbar-
 „a enfaldighet, hwarmed jag gjorde honom denna
 „fråga, kom honom att förlora sin allvarsamhet.

„Julie,“ sade han leende till mig, „du är
 „en skalkaktig flicka; men jag förläter dig. För
 „att åter tala om våra gäster, är jag öfvertygad
 „att det unga fruntimret skall behaga dig, och att
 „du måste älska henne. Hwad Huspredikanten an-
 „går, så är det en ganska wördnadswärd man,

„men något löjlig; han skall aldrig märka, att du skrattar öfver honom, så framt du icke med flit vill låta märka det.“

„Bästa pappa jag är förtjust att låra känna detta drag af hans karaktär. Ännu en fråga: är detta hus wi skola bebo, lika väl belåget som detta?“

„Det är möjligt, att du icke finner det så. Först har du der ingen sjö under dina fönster; och du får icke höra någon annan musik än den man uppsåder i rummen.“

„Detta Herkulesslag förkrofsade mig; jag hade icke styrka att svara; emellertid uppehöll mig hoppet, och kanhända hade jag gifwit bewis derpå under samtalets gång. Brown lefwer, sade jag för mig sjelf; han är fri, och i England. Jag bör bewäpna mig med tålmod och hopp. — Wi resa inom twenne dygn till vårt nya hemvist; jag skall snart låra er känna våra gäster, som utan twifwel hafwa uppdrag att spionera mitt uppsärande. Jag skall skrifwa er till genast efter min ankomst. Hvilket sällskap skall jag finna! En pjåka i bondbkläder, en gaminal pedant i kastan. Garwål, bästa Mathilda. Jag skall icke låta er blifwa okunnig om något som angår er.

Julie Mannering.“

Woodbournes hus, som Mac-Morlan hade hyrt för Mannerings råkning, war widlyftigt, väl möbleradt och belåget wid foten af en backe, som war betäckt med reslig skog på norra och östra sidan. Fagaden hade utsigt till en gråsa plan, som å ömse sidor war begränsad af ganska wackra trån. Walom huset lågo ålerfält, som utsträckte sig ända till stordummen; en trågård i gammal smak, men väl underhållen, en ganska väl

planterad lund af frukttrån gjorde denna boning ganska bequäm för en hederlig familj, såsom och den i allmänna dagbladen införda fungebörelsen beskref. Mannering, ehuru nyligen kommen från Ostindien, ålskade hvarken präst eller yppighet; han hade för mycket egenfårlek för att vara fåfånglig; han bestört inrättat sitt hushåll såsom en landtman af medelmåttig förmodgenhet, utan wåra nuwarande millionärers ståt och skryt.

Han hade icke öfvergifwit sitt förslag att inlöpa godset Ellangowan: Glossin, enligt hwad Mac-Morlan sade, skulle snart drifwas derifrån, emedan flere af borgenärerne bestredo honom rättigheten att i sina händer behålla nästan hela beloppet af auktionssumman; de beredde sig att stånna sin gäldenär till domstolarne och att åska, att de i brist af betalning måtte berättigas att utlysa en ny auktion. Det torde synas underligt, att Mannering behöll en sådan fårlek till denna boning, hwarest han blott hwilat twenne nåtter i sin ungdom; men omständigheterna wid detta besök hade gjort det starkaste intryck på hans sinne. Det tycktes honom att hans öde war förenadt med Ellangowans; han önskade ifrigt wara ägare af den terrass, på hwilken han hade låst i stjernorna det olyckliga öde, samt wåntade denna familjs arfwinge, och som sammantråffade så utomordentligt med flera händelser, som tilldragit sig i hans familjs. För öfrigt, sedan engång detta förslag inpreglat sig i hans hufwud, war det honom högst motbjudande att afstå ifrån en plan, som den boswen Glossin hindrat honom att verkställa. Således bidrog äfwen egenfårleken att öka hans begär att tillhandla sig denna gård.

N i t t o n d e K a p i t l e t .

Vi skola nu se oss om efter Brown och meddelas läsaren ett bref, som han skref till sin vän Delasserre:

„Min gamla vän och vapenbroder!“

„Jag är öfvertygad, att ni på det högsta längtar att höra fortsättningen af min historia. Jag har sagt er, att jag ansåg det klokt att göra en liten vandring i West Morelands berg med Dudley. Det är en ung Engelsk artist, med hwilken jag gjort bekantskap, en förträfflig yngling, jag förstår er: han målar temligen och ritar ganska wäl, spelar ännu bättre flöjt, och hans sällskap är alltid intressant. Med så många förenade talanger skulle han kunna tro sig äga rättighet att sätta sig öfwer ynglingar af hans ålder; men, min kära Delasserre, han är alldeles utan anspråk och ojemförligt blygsam.“

„Wid återkomsten från vår lilla resa till fots, hörde jag, att fienden hade kommit för att göra en rekognoscering. Min wård underrättade mig, att Merwyn hade kommit till hans wårds hus med en kamrat. „Hwad för en människa är den sistnämnde min kära wård?“

„En Officer med en hård och strång blick och med en hotande panna. Riddaren Merwyn frågade mig, som hade jag varit inskr polisen: har ni icke herbergerat hos er en wid namn Dawson? — Jag svarade honom bejakande, men aftade mig wäl för att säga honom något om edra promenerader på sjön om nätterna. Herr Merwyn må wara Riddare och fërnäm herre; men jag skall aldrig förråda någon af mina gäster, om jag

„äfwen skulle weta, att han warit ända under hans
„fönster; det tillhör honom att sjelf se efter. Nej,
„nej, Josef Hodges skall icke förråda någon.“

„Ni bär inråmna med mig, att intet annat
war mig öfrigt än att betala denna hedersman och
resa, så framt jag icke hellre wille göra honom till
min förtroque, och jag war långt ifrån att hafwa
minsta lust dertill. För öfrigt hörde jag, att war
fordna Öfwerste war i fullt återtåg till Skottland
och förde med sig den stackars Julie. De som
skulle forsla bagaget, underrättade mig, att de
skulle taga sitt winterquarterm i Woodbourn. Må
Öfwersten hålla sig på sin wakt! Jag wäntar,
tills han gått inom sina förskansningar, för att
ännu engång öfverraska honom..... Kära herr
Öfwerste, ni som jag är skyldig så mycken tack-
samhet, akta er och tänk på att förswara er!“

„Jag försäkrar er, min bästa Delasserre,
att jag nödgas tillstå, att min hetsighet att winna
mitt ändamål något strider mot mina grundsatser.
Wore det icke bättre, säger jag för mig sjelf ibland,
att twinga denna så stolta, så öfwermodiga man
att gifwa sin dotter namnet Brown, än att sjelf
bönfalla om och erhålla af Konungens nåd tillå-
telsen att bära hans namn och hans wapen? Det
är blott en betraktelse som bryr mig: Julie är
ganska ung, och hennes sinne helt och hållet ro-
maneskt; jag wille icke locka henne till ett steg,
som hon framdeles skulle ångra. Nej, nej, jag
wille icke för allt i werlden att hon någonsin skul-
le funna förebrå mig, om det endast wore med ett
ögonkast, att jag warit orsaken till hennes olycka,
ännu mindre att gifwa henne tillfälle att säga till
sin man (såsom det stundom händer i våra dagar),
att om han lemnat henne tid till eftertänka,

hade hon uppfört sig med kloshet och försigtighet; min bästa Delasserre, jag skall aldrig höra sådana förebilder. Jag finner mig i en ganska brydsam belägenhet; jag vet väl, att en ung person i den ställning, hvaruti Julie är, icke har ett klart och bestämt begrepp om det offer man fordrar af henne; hon vet icke, hvad hinder betyda; och om hon inbillar sig, att kärleken liknar en wacker blomsterpydd parter, så bedrager hon sig: detta är det femtonde seklets romanskrifwares drömmar. Hon skall vara ganska illa beredd att bebo detta Schweiziska eremitage, om hwilket wi talat så ofta, och isynnerhet att trotsa de swårigheter, som wi måste öfvervinna för att komma till denna lyckliga tillflyktsort; jag kan icke hafwa minsta twifwel om allt detta. Ehuru Julies skönhet och känslfullhet hafwa gjort på mitt hjerta ett intryck, som intet kan utplåna, will jag dock, att hon fullkomligt känner de fördelar hon försakar för min skull, innan jag samtycker till att emottaga uppoffringen deraf.“

„Är jag för högmödig, bästa Delasserre; då jag inbillar mig, att detta prof kunde bidra till min önskans ernående? Är jag för inbilsk, då jag förmodar, att mina så personliga egenskaper och mitt fasta beslut att lefwa blott för att göra Julies lycka genom alla medel som stå i min makt, borde uppgå i räkning emot min låga härkomst och min saknad af rikedom? Vår jag medgifwa, att skillnaden i sätt, seder, ton och framställning af hvad som angår nöjen och tidsfördrif; vår jag medgifwa, säger jag, att denna åtskillnad skall tillsluta hennes ögon för den utsigt af sällhet, som jag skulle erbjuda henne, och förstöra hela värdet af en gränslös och lika så ren som

begennyttig tillgifvenhet? Jag vill icke tala om Öfwersten; det är hos honom en sådan blandning af goda och onda egenskaper, att man kan säga, att de goda blifwit alldeles quäfda af de onda; och allt som kan bedröfwa hans dotter är, att jag är i den grymma nödwändigheten att göra en stor skillnad mellan dem begge. Ware hur som helst, så bjuder jag till af alla krafter att bibehålla min glädthet. Jag har rönt för många motgångar, jag har mött för många hinder för att wara inbillsk och räkna på en lätt framgång; men också har jag dragit mig för många gånger ur den största förlågenhet, och det på det utomordentligaste sätt, för att kunna fålla mödet.“

„Jag önskade, att ni skulle se denna trakt, jag är ganska öfvertygad, att dess anblick skulle förtjusar er: för min del framställer den för mina ögon dessa Schweiziska landskaper, som man så ofta beskrifwit för mig. Fastän jag är född midt ibland Skottiska bergen, som man alltid försäkrat mig, har jag en oredig hågkomst af den: mitt minne föreställer mig snarare Zeland's wida slätter, hwarest jag tillbragt min ungdom; men jag är ganska öfvertygad, efter de känslor jag i detta ögonblick röner, äfvensom igenom orediga erinringar, att jag tillbragt de första åren af min lefnad ibland klippor och berg; och emedan, oaktadt min frånvaro, jag erinrar mig de sandfäls, som jag så länge haft för ögonen, måste de hafwa gjort på mig ett outplånligt intryck. Jag påminner mig, att, då jag ännu war barn, och wi flöttrade på detta Mysore's berg, som är så namnfullt genom sin höjd, och ännu mer genom sin majestätiska belågenhet, jag blef lifligare rörd än ni och Camerer, som wore wane wid dylika slädespel.

„Fästän jag blifwit uppfosttrad i Holland, behaga alltid bergen mitt hjerta, och brusandet af en fors förtjusar lika så behagligt mitt öra som tonen af de visor, hvarmed jag blifwit insöfd. Jag har aldrig rönt dessa konstör så lifligt som emellan dessa klippor och sjöar: ingenting är mig så mycket emot, som att icke hafwa er bredvid mig för att betrakta denna sköna ensliga natur. Jag har försökt afrita några utsigter; men jag gör ingenting som duger, Du dlen deremot gör mästestycken; han förer sitt ritstift med en hastighet, som tyckes vara öfvernaturlig; och jag, utsuddad, ändrar tjugo gånger, gör icke annat än ujselheter, hwaruti dag och skugga äro förblandade på det plumpaste sätt; jag gör icke annat än karikaturer. Jag ser mig derföre inifrånkt till min flöjt; musiken är den enda af de sköna konsterna som man behogat låta mig låra.“

„Skulle ni någonsin hafwa gifat, att Öfwersten är målare. Jag förmodar icke, att han trott wandra sig genom sina talangers uppträckande för sina subalterner; men jag kan försäkra er, att han målar förträffligt. Sedan han lemnat Merwyns Hall, blef Dudley anmodad att begifwa sig dit. Det tycktes, att Riddaren behöfde ännu en sittning för att få sitt porträtt fullbordadt, hvarpå Mannering blott funnat arbeta fyra gånger, emedan han nödgades resa hastigt. Dudley har försäkrat mig, att han ganska sällan sett en så kraftig och lätt pensel på en gång. Öfwersten hade äfwen haft den uppmärksamheten att pryda porträttet med en af honom författad vers. Åh himmel! skoll ni utropa, Det är Saul ibland Profeterna! Öfwerste Mannering roa sig med att göra vers! Man måste tillstå, att denna man gjordt sig så mycken nöda för att ddlja sina talanger, som andra göra

sig att visa dem. Erinrar ni er, huru stolt och förbehållsam han war emot oss? Hvilken motvilja han hade att inblanda sig i samtal, ehuru intressant det war! Hvad skall jag säga om hans tillgifvenhet för denna Archer, som war så mycket under honom i alla afseenden, och som icke ägde någon annan förtjenst än att vara bror till Grefve Archefield, Pair af Skottland. Jag tänker, att om Archer längre öfwerlefswat sina bleshyrer, som han fick wid Cuddyboran, han hade gjort oss uppsatcker, som kanhända förlarat för oss de besynnerligheter och motsatser, som wi märkt i denna verkliga originella mans karakter. Han upprepade för mig hundra gånger: jag har något att meddela er, som skall bringa er ifrån den elaka tanke ni haft om Öfwersten. Men döden tog honom hastigt, och om han tänkte göra mig någon upprättelse, så som han tycktes gifwa mig tillfånna, hade han dock icke tid att verkställa sitt beslut.“

„Jag har förefatt mig att begagna den torra wäderleken wi nu hafwa, för att utsträcka mina wandringar i denna romantiska trakt; och Dudley, som är lika så god gångare som jag, skall följa mig någon tid. Wi skola besöka Cumberland; Dudley skall der sluta sin wandring och derifrån återvända till Maryborne för att innesluta sig i sin fjerde wåning och arbeta på hwad han kallar den indrågtiga delen af sitt stånd. Han påstår, att intet lefnadsfått gifwes, som framställer twenne så motsatta åsikter som en ritares: om någon gång en konstålskare beslutar köpa en samling af hans ritningar, huru många gånger nödgas han icke att öppna sin portfölj för okunniga, som kalla sig kännare, eller för granskare, som endast ledas af afunden? Om hösten, sade Dudley, är jag lika så fri, lika så oberoende

som en wild Amerikan. Jag njuter efter behag och efter hela omfattningen af min smak naturens stora scener; men om wintren och åfwen om våren, är jag icke allenast inifrånhet och fånge i mitt usla kysse, utan åfwen dänd till det fastliga qualet att fördraga andras nycker och nedswälja den förtret, som påhållare af alla slag gdra mig; jag är verkligen en gallerislas. — Jag har lofwat honom att förskaffa honom er bekantskap; jag är öfwerstygad, att ni skall blifwa nöjd med hans sätt att tala om sin konst, och att han skall blifwa förrikt öfwer den hänryckning, hwarmed ni skildrar edra berg och forsar.“

„Jag har blifwit underrättad, sedan Dublin lemnade mig, att jag kan inkomma i Skottland på en twårwäg genom widsträckt hedar; jag skall taga denna väg, fastän den är något längre, för att gifwa Öfwersten tid att slå sitt ligger; jag skall icke dröja att komma och rekognoscera det. Farväl, bästa Delasserre! Jag tror icke jag får något gynnande tillfälle att skrifwa er till före min ankomst till Skottland.“

~~~~~

Ungonde Kapitlet.

Läsaren försatte sig i tankarne, en wacker och kall morgon i Noveinber, på en wid sträcka af hedar wid foten af denna kedja af berg, hwaribland Skiddan och Saddhebad uppresa sina höga toppar; han fäste sina blickar på en liten gång, och som man blifwer warse blott af twenne smala grönsskande kanter; han skall der se en ung wandringsman, fem fot och åtta tum lång, stark som en Hercules, gående med jemna och säkra steg, med

en militäris hållning, som svarar fullkomligt emot hans wårt. Hans drägt är så enkel, att man deraf icke kan sluta till hans rang eller stånd: man kan taga honom för en Adelsman, som för sitt nöje wolt detta sätt att resa, eller för en person af lägre rang, som icke är wan att resa bequämligare eller att hafwa wackrare kläder. Hans bagage bestod af ett band af Shakespear i den ena fickan, och ett litet knyte med linne i den andra. I denna rustning wandrade Brown med en tjock ekpåk i handen. Han hade nyss lemnat sin wän Dudley, och han började sin ensamma resa till Skottland.

På de två eller tre första fjerdedelsmiln war han nästan melankolisk, emedan han såg sig beröfwad det sällskap, wid hwilket han war wan; men denna swärmodighet skingrades snart af hans naturliga munterhet och genom wandringens och den friska fäldens werkan. Han hwislade under det han gick, icke för det han hade brist af tankar, utan emedan han icke hade annat sätt att uttrycka dem.

När han hade den lyckan att möta en bonde, underlåt han icke att säga honom något fågnande. Dessa grofwa och bistra bergsbor kunde icke underlåta att säga för sig sjelfwa: se der en hederlig yngling; Gud beware honom! Glickorna, som buro sin mjölk till torgs, kastade mer än en blick på hans kämpelika wårt.

Wasp, en liten gråffwinshund, hans trogna följeslagare, lika så munter som han, gjorde tusen bugter på hedarne och återkom sedan för att fågna sin herre och bewisade honom, att han delade resans nöje. Doktor Johnson har sagt, att sällan händes i lifwet, att man smakar ett så lifligt nöje,

som det man roner i en god postwagn, som hastigt framrullar; men om han i sin ungdom, fri och oberoende, haft tillfälle att resa till fots i ett romantiskt land på en wacker winterdag, tror jag wist, att denne store moralist tänkt annorlunda.

I det Brown beslöt att gå genom Cumberlands ödsliga hedar för att inkomma i Skottland, war hans förnämsta driffjäder begäret att se ruinerna af den namnkunniga Romerska muren, som man ser bäst i denna riktning. Hans uppföstran hade blifwit nog wanwärdad, och war endast ofullkomlig; likwäl hade hwarfen hans ständs dagliga göromål eller ungdomens någon förmått honom öfwergefwä studierna; han hade alltid med nöje betjenat sig af tillfället att lära. „Se der är Romarnes mur!“ Sade han i det han flåtttrade upp på en höjd, hwarifrån han upptäckte helt och hållet denna majestätiska minnesmärk af fornsåldren. „Hwilket werk. . . . wid gränsen af deras rike! Hwilken utsträckning hwilket utseende af makt och storhet! Efter några århundraden, då frigskonsten blifwit förändrad, hwad skall återstå af Baubans och Coehorns arbeten? Några swaga spår; men, dan detta förwånande folkets minnesmärken skola fortfara att wäcka wördnad och beundran. Dess fästningswerk, dess wattenledningar, dess theatrar, dess brunnar, alla dess publika byggnader bära samma stämpel af majestät som dess språk. Våra nya monumenter, äfwen som våra språk, tyckas endast wara sammansatta af deras ruiner.“

Sedan Brown så filosoferat i några minuter kände han hungrens behof; han fördubblade sina steg för att snarare komma till ett hus, som han såg på sin wäg.

Detta wårds hus, ty det war icke något annat,

låg i en dals, i hwilken en liten bäck rann; det war nästan betäckt af ett ofantligt askträd, omkring hwilket man byggt ett slags stall med mellanflåttade grenar. Brown såg der en sadlad häst, som åt hafre. Byggningarne i denna del af Cumberland likna redan något de Skottiska i plumpet och fattigdom. Detta husets utseende lofwade icke mycket om dess inredning, ehuru skylten föreställde ett ofantligt frus, som tömmes af sig sjelft; en skrift i hieroglyfiska bokstäfwer förkunnade, att hästar och menniskor ganska wäl undsfågnades der. Brown, som icke war granntyckt, ingick utan betänlande.

Det första föremål han blef warse, då han infom i köket, war en landtman i kort tröja, stor, tjock, frisk som en nötkärna; han war sysselsatt att nedsluka breda skifwor af kokadt orkott, och då och då såg han i fönstret för att se, om hans häst åt; en stor mugg med öl war på sidan om honom, och han förde den flitigt till sina läppar. Wärdinnan i huset war sysselsatt med att baka bröd; elden war efter landets plågsed upptänd i en stor spis, som war byggd i midten af köket och omgifwen med bänkar; på en af dem satt en ganska stor quinna i röd kjortel, prydd med en ofantlig mössa i form af en turban; hon rölte sin pipa i god ro.

Brown begärde, att man skulle sätta något att äta fram för honom. Wärdinnan skyndade sig att astorka ett hörn af bordet med sitt degiga förkläde, satte för honom en tallrik, en knif och en gaffel, wisade honom orkottet, och bjöd honom att efterfölja herr Dinmouts goda exempel; hon frammatte åfwen ett stöp öl. Brown dröjde icke att hedra så wäl det ena som det andra. Under någon tid war han, liksom sin bordskamrat, för mycket

syfvelsatt för att blifwa sårdeles uppmärksamme på hwarandra, undantagande då de omfattade sina stöp, då försummade de icke att helsa hwarandra genom tefen. Slutligen, då Brown började roa sig med sin hund, fann den Skottska arrendatorn sig åga tid att börja ett samtal. „Ni har der en liten „wacker gråffwinehund, kamrat; han måste jaga „ohyran bra, om han är wäl uppfostrad, ty allt „beror deraf.“

„Jag tillstår, att hans uppfostran har blifwit „något wanwärdad, och hans förnufts förtjenst „är att wara en artig reskamrat.“

„Ack, min herre, hwilken synd! Jag ber er om „förlåtelse, men jag nödgas säga er, att man icke „kan ursäktas, om man wårdslösar en walps eller „ett barns uppfostran; dessa äro twenne föremål, „sem förtjena all vår uppmärksamhet. Jag har „hemma sex gråffwinehundar, utom mina gårds- „hundar: jag har den gamle Peppar, den gam- „le Senap, den unga Peppar, den unga „Senap, den lilla Peppar och den lilla Se- „nap; jag har haft största omsorg att wäl dreße- „ra dem, antingen med pisskan eller rosenkransen, „eller med smekningar; också förstå de mig nu wid „minsta tecken och lyda mig i allt som jag befäller „dem. Jag önskade ni skulle se dem.“

„Jag twiflar icke, min herre, att de äro wäl „dreßerade; men det tyckes mig att ni för ett så „stort antal af hundar har nog få särskilda namn.“

„Det är ett eget infall af mig. Hertigen sjelf „har skickat till arrendegodset Charlie-Hope för att „begära af Dinmout en liten Peppar och en liten „Senap; han skickade Grieve, sin skogwaktare; jag „låt honom löpa så i skogarne och på fälten dag och „natt, att han blef sjuk deraf.“

„Jag förmodar, att ni har mycket wilbbråd i
„er trakt?“

„Wilbbråd, min vän! Jag är wiß på, att
„det är flere härar omkring mitt arrendegods, än jag
„äger får och lam; hwad rapphöns, fasaner, wilda
„änder och beckasiner angår, finner man dem skock-
„tals; har ni någonsin råfat att skjuta en hwit
„rapphöna?“

„Jag har blott sett en sådan i Kervicks
„Museum.“

„Jag tror er på ert ord. Huru många En-
„gelsmän besöla icke dessa trakter, och resa tillba-
„ka, utan att hafwa sett några hwita rapphöns.
„Ni tyckes mig wara en hederlig ung man; om ni
„will komma och helsa på Dandie Dinmout på
„Charlie-Hopes arrendegods, skolen I se hwita rapp-
„höns, ni skall skjuta dem och äta dem.“

„Utan twifwel gifwes icke bättre bewis, att
„man sett hwita rapphöns än att man ätit dem;
„jag skulle anse mig mycket lyttlig, om jag kunde
„mottaga er bjudning.“

„Om ni har tid, min samrat? Och hwem
„hindrar er att komma hem med mig? På hwad
„sätt reser ni?“

„Till fots, min herre; och om detta wackra
„kreatur tillhör er, är det mig omöjligt att följ-
„ja er.“

„Wißt icke, så framt ni icke tror er åga styr-
„ka att tillryggalägga två mil i timmen; men ni
„kan hwila öfwer natten i Riccarton, hwarest ett
„wårds hus är; eller om ni tycker mera om att
„stanna hos skogswaktaren Grieve, han skall mot-
„taga er med mycket nöje; jag skall stiga af hos
„honom för att begära en liten tår; jag skall säga
„honom, att ni kommer. . . . Wänta. . . . Mam;

„ma lilla, kan du låna herrn din ihans sto? Jag skall återfånda det i morgon bittida med en af våra drängar tillika med hyran.“

„Stoet kom hem först i går ganska sent; det haltar.“

„Godt, godt! Vi skola icke mer tala derom. Ramrat, kom till mig i morgon så tidigt ni kan. Mamma, hur mycket är jag er skyldig? Jag vill resa. . . . Det blir sent, och ni wet sjelf, att edra hedar icke stå i bästa rykte.“

„Sy, herr Dinmout! En man som ni bør icke söka att wäcka misstroende till ett land genom utspridande af ett elakt rykte. Jag försäkrar er, att man der icke anhållit någon allt sedan Sawrey Culloch, den fringsfarande främaren, för omkring, nu är tillbaka; Rouley Averdees och Jakob Penny hafwa blifwit afträttade i Carlisle, och jag försäkrar er, att nu finnes intet annat än hederligt folk i Beweastle.“

„Det blir sannt, när den onde blir blind, och det sker icke så snart. Hör mig, fåra mor: jag har rest genom Greffskaperna Galloway och Dumfries, jag har warit på Carlisses marknad, och jag kommer derifrån; jag vill icke blifwa plundrad, då jag är mitt hem så nära, och derföre säger jag er farwål.“

„Ni har warit i Greffskaperna Galloway och Dumfries?“ frågade honom den gamla quinnan, som satt och rökte och ännu icke sagt ett ord.

„Ja, fåra mor, jag har warit der, och jag har der farit mycket omkring.“

„I detta fall måste ni känna flottet Ellan-gowan.“

„Som tillhörde Gottfried Bertram? Jag

„känner det ganska wäl; ågaren är död för om-
kring fjorton dagar sedan.“

„Han är död!“ repade gumman, i det hon la-
de ifrån sig sin pipa och gick till dörren; „han är
död! Är ni fullkomligt öfvertygad derom?“

„Ja wißt; ty denna händelse har gjort myc-
ket upprende i hela trakten; han dog ju just wid den
tiden, då auktionen skulle gå öfwer hans fastig-
heter och lëndren. Hans död har oröat många
menniskor. Man sade, att han war den sista tel-
ningen af en ganska gammal familj. Många
hafwa varit ganska bedröfwade öfwer hans död,
emedan hederliga menniskor blifwa beständigt säll-
syntare i Skottland.“

„Han är död!“ upprepade den gamla quinnan,
som läsaren utan twifwel gifat wara Eigenerfkan
Merrillies, „han är död! Det rubs
bar något min plan ’ Säger man, att han
är död utan arfwingar?“

„Nej, låra mer, det är blott af detta skäl,
som Baroniet blifwit såldt. Jag har hört sägas,
att om en manlig arfwinge varit till, man icke
hade funnat sälja det.“

„Baroniet är såldt!“ upprepade Eigenerfkan
med ett slags utrop af förtrytelse. „Och hwilken
är den, som har wågat köpa Ellangowan utan
att wara af Bertrams familj? Hwem har
sagt dem, att den låra lilla Henrik icke skulle
återkomma för att återfordra sitt gods? Hwem
har haft den djersheten att köpa Baroniet Ellan-
gowan med dess underlydande ågor?“

„Ah, min goda gumma, det är en af dessa
pennsåktare, som skulle köpa sjelfwa fan; jag tror,
att han heter Glossin.“

„Glossin? Det är icke möjligt Den-

„na Glossin, han, som jag burit på mina ar-
 „mar mer än hundra gånger, ty hans mor war
 „icke mycket rikare än jag..... han, hafwa den
 „oskrifskänndheten att köpa Baroniet Ellangowan!
 „Barmhertige Gud, i hwilka tider lefwa wi! Jag
 „har önskat honom ondt, men aldrig, att han skul-
 „le gå så långt i galenskap..... Låt mig be-
 „grunda allt detta“ Hon grubblade en stund, i
 det hon höll arrendatorn, som war otålig att re-
 sa, fast wid rocken; likwål stannade han godsin-
 t, då han såg, med hwilket deltagande denna quin-
 na åhörde hans svar.

„Sanningen,“ sade Eigeneriskan med en högs-
 tidlig ton, „skall blifwa känd på jorden, och haf-
 „wet icke mer dölja deras hemlighet..... Kan
 „ni säga mig, om Ellangowans Eherif är dens-
 „samme, som war det för femton eller sexton år
 „tillbaka?“

„Nej, han har en bättre syftla i Edinburg;
 „man säger att..... Men god natt, fåra mor!“

Hon följde honom ända till stallet, och medan
 han satte bufsjorden, sporrarna, kappsäcken och
 betslet i ordning, gjorde hon honom ännu flera
 frågor om Sir Bertrams dödd och om hans dotters
 belågenhet; men den årliga Arrendatorn kunde en-
 dast gifwa henne ganska ofullständiga underrättelser.

„Känner ni byn Dernelcugh, wid pås en fjert-
 „dings wåg ifrån slottet Ellangowan?“

„Ja, min goda gumma, det är ett ödelagdt stäl-
 „le, omgifwet med gamla träd; jag har rest der-
 „igenom, då jag förryade mitt orrendekontrakt.“

„Det war en ganska behaglig ort.“ sade Merri-
 lies, „Har ni blifwit warse en stor gammal pil
 „midt på gräsplanen? Nej, utan twifwel äro
 „dess rötter i jorden; men dess grenar hafwa blifs-

„wit förtårda af elden! Det är mycket längesedan
„jag hvilat mig och insomnat under detta wackra
„tråd!“

„Jag ta er med ert Ellangowan, ert Dern=
„cleugh och dessa trån! Låt mig stiga till höft!
„Wänta Se der något för att dricka min skål
„eller för att köpa tobak; det är bättre än att roa
„er med att prata gamla historier.“

„Jag tackar er, min hederlige herre. Då ni
„nu har svarat på mina frågor utan att söka upp=
„tacka min mening dermed, vill jag gifwa er ett
„godt råd, hwartill ni icke mer begriper skålet.
„Wärdinnan kommer och bjuder er fårdsupen; hon
„skall fråga er, om ni årnar rida genom skogen
„eller öfwer hedarne. Swara henne hwad ni vill;
„men afsta er wäl“ tillade hon med en stark röst,
„att taga den wägen, som ni sagt!“ Arrendatorn
lofwade henne det leende, och Sigenerskan gick bort.

„Årnar ni följa hennes råd?“ frågade honom
Brown, som hade hört hela deras samtal.

„Nej, wist icke; jag vill mycket hellre, att
„wärdinnan skulle weta den wäg jag vill taga än
„denna Det är sannt, man kan icke myc=
„ket lita hwarken på den ena eller på den andra.
„Jag förmanar er på det högsta att icke sofwa
„denna natten här.“

En stund derefter kom wärdinnan för att bju=
da fårdsupen. Hon underlät icke, såsom Merril=
lies hade sagt, att fråga Arrendatorn, om han
skulle rida genom skogen eller öfwer hedarne. Han
swarade, att han skulle rida öfwer hedarne. Han
tog farwäl af Brown, i det han bjöd honom än=
nu en gång att följande dagen hellsa på honom i
Charlie=Hope, och begaf sig i sträckande galopp
på wägen.

Tjuguförsta Kapitlet.

Brown hade icke bortglömt Arrendatorns bjudning. Under det han betalade sin förtäring, kunde han icke hindra sig ifrån att flere gånger kasta blicken på Merrilies. Hennes ansigte war brungult, såsom wi hafwa sett, att det war wid Manneringes sista besök i Ellangowan; hennes svarta hår började gråna och hennes panna att betäckas med skrynflor; men hon hade alltid samma blick, samma liflighet i sina åtbörder, i sin gång, hwilket till en del kom af det werksamma lefnads-sätt hon alltid hade fört. Man har anmärkt, att en beständig kroppsöfning underhåller lemmarnas mjukhet och sinnets liflighet. Hon stod wid fönstret, och denna ställning gjorde hennes resliga wäxt märklig. Hon höll blicken beständigt fästade på Brown; wid hwart ord hon sade, wid minsta åtbörd hon gjorde, tycktes hon darra. Brown å sin sida war högst förwånad, att han icke kunde betrakta detta ansigte utan rörelse. Har jag sett henne i drömmen? sade han för sig sjelf, eller erinrar hon mig om någon af dessa plumpa figurer, som jag sett i Ostindiska pagoderna?

Medan han öfwerlemnade sig åt sina betraktelser, och wårinnan sökte efter småpenningar för en half guiné, gick Merrilies hastigt fram och fattade hans hand. Brown trodde, att hon wille spå honom; men hon hade helt andra tankar. „Säg mig, jag beder er i Himlens namn, säg mig, unge man, hur heter ni, och hwarifrån kommer ni?“

„Jag heter Brown, låra mor, och jag kommer ifrån Ostindien.“

„Ofrån Ostindien!“ utropade hon med en suck,
 „Det är då icke han..... Jag är en gammal to-
 „fa..... Jag tycker mig alltid se den, som jag
 „så mycket efterlångtar. Emedan ni kommer från
 „Ostindien kan ni icke vara..... Ni har ett an-
 „sigte, en röst, som erinra mig om gamla handels-
 „ser. Lycka på resan! Dröj icke att begifva er
 „åstad. Om ni möter någon af vårt folk, så
 „blanda er ei i något, gör dem intet förnär, och
 „de skola låta er fortsätta er resa i fred.“

Brown, som nyss hade bekommit sitt skilse-
 mynt, lade en plåt i hennes hand, tog farväl af
 värdinnan, och begaf sig bort i ögonblicket. Han
 gick med stora steg på samma väg, som Arrenda-
 torn tagit, och på hvilken spåren efter hans håst
 ännu syntes. Merrilies följde dem en stund
 med ögonen, mumlande mellan tänderna: „jag
 „skall återse detta barn..... ja, jag vill gå till
 „Ellangowan..... Sir Bertram är således död.....
 „hville han i fred!..... Döden betalar alla skulder.
 „Det var en hederlig man; han hade ett godt
 „hjerter..... Jag kan hjälpa Sherifen att drifva
 „några harar ur buskarne. Jag vågar icke mycket,
 „då jag gör denna lilla resa..... Ja, ja, jag
 „skall återse mitt kära Ellangowan innan jag dör.“

Brown gick med stora steg på en smal gång-
 stig, som förde öfver stora hedar, kallade Cum-
 berlands ödemark; han gick förbi en enstaka gård,
 som låg några steg ifrån vägen. Dinmout ha-
 de, såsom hofspåren utvisade, der gjort ett besök,
 antingen för angelägenheters skull eller för sitt nöje.
 Jag önskade, sade Brown för sig själf, att denne
 hederlige Arrendator hade väntat mig der; jag ha-
 de då kunnat få några underrättelser om vägen,
 som jag bör följa i denna öfen.

Det tyckes verkligen, att naturen welat åtskilja twenne fiendliga nationer genom en gräns, hwars anblick förkunnar fördöelse. Detta ouppöblade och wilde land är icke engång betäckt med träns och klippor, man finner endast der sandhögar och små buskar. Man möter der endast några usla kojor på långt afstånd från hwarandra; man ser sällan en liten fläck besädd jord på hwilka några utmargrade hästar beta; man brukar tjundra dem, för att bespara sig mödan att sätta dem i stall. Detta är landbrukarens förnämsta egendom. Inwånarne hafwa i sin karakter något af landets hårdhet och wildhet; de äro hårdare och djerfware än på något annat ställe i Cumberlånd; dit taga alla brottslingar sin tillflykt, som söka undkomma lagens nåpst. De stå i så elakt rykte i närgränsande orter, att en gammal polisförordning fanns, och finnes enhanda ännu, som förbjöd Westcastles inwånare att taga barn ifrån denna trakt till lågsofvar. Det är wißt en stor orättwisa att gifwa sin hund ett elakt namn för att hafwa skäl att stympa honom; man är ännu orättwisare, då man gifwer en wiß kaff af menniskor ett elakt rykte, det är att nödga dem göra den tanke rättwis, som man har om dem.

Brown hade hört talas om dessa omständigheter: det samtal som förefallit mellan Arrendatorn, wårinnan och Eigenerflan, och som han hade ganska wäl förstått, war icke tryggande; men han war icke rådd; han bar icke något med sig, som kunde fresta råfrarne; han gick derföre muntert sin wäg i hopp att innan dagens slut wara ur öfwen; han hade icke räknat rätt. Han war knappt halfwägs på dessa hedar, förrän horisonten började mörkna: wågen, som han följde, war ganska trång emellan twenne sandäsar, uppfylld med större och mindre sten.

nat, och stundom affsüren af hålvågar och watten-
samlingar. Han begrep icke, huru en häst kunde
komma öfwer en så claf wäg; likwäl kunde han
icke twifla derpå efter spåren, som han såg gans-
ska tydligt; han tyckte sig till och med höra ett
guåggaande på afstånd. Öfwertrygad att Dinmout,
churu till häst, icke kunde komma fortare än han,
fördubblade han sina steg, i hopp att upphinna ho-
nom; i samma ögonblick återkom hans lilla hund
helt förskräckt till honom, tiutande af alla krafter.

Brown ilade med största hastighet upp på en
liten höjd för att upptäcka, hwad som få hade
förskräckt hans hund. Han såg framför sig i en
dåld en man, som han igenkände för att vara
Dinmout, stridande af alla krafter emot twenne,
som angripit honom; han war af hästen och hade
intet annat wapen än sitt pistfäst. Wår resande
ilade till hans bistånd; men innan han hannit till
honom, såg han honom störta till marken och er-
hålla flere sparkar i hufwudet af en hans
fiender, som nedrigt misbrukat sin seger; den
andra bosiwen skyndade sig emot Brown, i det han
ropade till sin kamrat att följa honom, „emedan,“
sade han, „den ena har fått sin del, och att man
„bör gifwa detsamma åt den andra, om han behöfs-
„wer det.“

Blott de icke hafwa sljutgewår, sade Brown
för sig sjelf, på denna tränga gångstig trotsar jag
deras jablar och dollar. Boswarne rusade genast på ho-
nom med största ilska; men då de sågo, med hwilken
sicklighhet han förde sin ofantliga pål, funno de
snart, att de hade göra med en man, och att se-
gren skulle kosta dem mycket, om de möjligtwis
skulle erhålla den. En af dem skrek till honom:
„gå wågen öfwer hedarne, låt oss vara i fred; wi
„hafwa intet att göra med er.“

Brown wille icke mottaga deras anbud och

lemna den stackars Arrendatorn i deras wåld, hwilken de åtminstone hade plundrat, om de ock lemnat honom lifwet. Striden börjades med håstighet, då Dinmout, som blott blifwit döfwad, åter sansade sig, stod upp och återtog sin piska, och lopp till slagfästet. Såsom röfvarne hade mycken möda att kämpa emot honom ensam, trodde de det icke wara flokt att försöka strida mot dessa två Herkuler: de togo flykten öfwer hedarne så fort deras ben orkade, och i hålarne hade de den lilla hunden, som under anfallet icke upphört att bita dem i benen och göra en lycklig diversion till sin herres fördel.

„För tusan! Er lilla hund jagar ohyran „bra.“ Dessa woro de första orden, som Arrendatorn, alltid munter, men betäckt med blod, uttalade; han igenkände genast sin befriare.

„Jag hoppas, min herre, att edra sår icke äro „farliga?“

„Åh för tusan! Om mitt hufvud är ännu „på mina arlar, så är det wist icke dem jag har „att tacka derföre, men wäl er, och jag tackar er „derföre af allt mitt hjerta. Ni är wäl god och „hjelper mig att taga min häst, och ni kommer „med mig. . . . De skurkarna hafwa gått att söka „förstärkning, och deras tropp dröjer wist icke länge.“ Lyckligtwis för dem låt hästen taga sig utan minsta motstånd, och Brown berömdde hans lårfasthet.

„Wi skola tala en annan gång derom. . . „Brunte är nog stark för att bära sex menniskor, „om hans rygg wore nog lång för att emottaga „dem; men, i Guds namn, skynda er att stiga „upp på baken; jag ser en tropp komma; jag tror „icke, att wi böra wänta den.“

Brown fann ganska wäl, att de icke kunde
Bergslottet i Dumfries. I.

motstå sju eller åtta personer; han gillade Årsrendatorns förslag, och Brunte fastän belastad med två mån af jättelik wårt, började traska så lätt, som hade han burit blott twenne barn. Dinmout styrde håsten med mycken omsorg och skicklighet på den elaka wägen, och det låraktiga djuret walde med sällsynt fintlighet ställena för sina fötter. Emellertid war wägen så elak, de nödgades taga så många omwägar, att de icke lemnade ridsfrarne långt efter sig. „War icke rädd,“ sade den oförskräcktä Skotten, „så snart wi kommit på andra sidan fjön, kunna wi skratta åt dem.“ De kommo snart till brädden af en bred graf, midt uti hwilken en liten bäck rann, eller snarare ett slags träsk. Dinmout styrde sin häst till ett ställe, hwarest watten tycktes rinna friare. Brunte stack sin nos i watten, men drog den straxt tillbaka, skakade dronen, och gjorde allt sitt bemödande för att komma derifrån.

„Bore det icke klokare,“ sade Brown, „att afstiga och låta hästen själf wälja ett wad?“

„Nej, nej, låt honom hålla på. Brunte har mera förstånd än många fristna.“ Med dessa ord eftersläppte han tyglarne och låt dem ligga på djurets hals. „Gå, min goße,“ sade han till honom, „gå, gör efter ditt hufwud, gå hwart du will; men drag of snart härifrån!“

Brunte, öfwerlemnad till sig själf, började traska upp emot strömmen, och stannade på ett ställe, som lofwade mycket mindre, efter Browns tanke; men oakadt denna tillfredsställande sannolikhet, twiflade djuret icke, som utan twiswel redan kände det, att ingå deruti, och war snart på andra sidan.

„Det fågnar mig, att wi äro öfwer dessa hedar; nu kunna wi rida dugtigt.“ Han styrde genast till

en stor wåg, som hade blifwit anlagd af Rommarne; deri bdrjade Brunte trafwa, så att han tillryggalade ånda till två mil i timmen; han tog sig ingen annan hwila, än att han stundom öfwer gaf att trafwa för att endast gå. „Jag funde wäl drifwa något på honom,“ sade Arrendatorn, „men wi äro icke så lätta, och det skulle verkligen wara skada att språnga det stadars djuret; jag har icke sett något så wackert på hela marknaden.“ Brown erinrade honom att skona sin häst. „Ni gjorde wäl, om ni satte en nåsduk omkring ert hufwud; den skarpa kolden kan förwårra edra sår.“ „Hwad behöfwes det? Man måste låta blodet stelna; det är bästa plåstret.“

Brown, som i sin militäriske bana hade sett sår af alla slag, nödgades medgifwa inom sig, att han aldrig sett någon man, som mottagit så starka stötar med sådan lifnöjdhet.

„Bör wäl en man fråga efter dessa rispor?“ tillade Arrendatorn „Jör öfrigt, oroa er icke; inom tie minuter äro wi i Skottland, och ni kan icke underlåta att följa mig till Charlie-Hope.“

Brown skyndade sig att mottaga den gästfrihet, som erbjöds honom. Natten hade alldeles inbrutit, då de kommo till en liten å, som slingrade sig genom en ång: flippor, som woro alldeles beståta med gräs, uppreste sig på de båda stränderna; de erbjödo ingen förtjusande och romantisk ansblick; likwäl war dock denna landtliga utsigt, denna slätt, på hwilken man icke såg hwarken gårdesgårdar eller murar, icke utan sitt behag; den erinrade om dessa ensliga och fredliga tillflyktsorter, som Patriarkerne walde för att låta sina hjordar beta. Öfwerlesworna af några gamla torn förkunnade, att detta land icke warit alltid bebott blott af landt-

brukare, och att dessa slätter mer än en gång hade tjänat till slagfält. Brunte sleg ned på en liten gångstig till ett wad, som han kände mycket wäl, gick öfwer än, började traswa med mycken snabbhet wid påß en fjerdingsswåg, och närmade sig till tre eller fyra icke mycket lögga, men ganska widsträckt byggningar, och som genom sitt låge bewisade, att man wid deras byggande ganska litet frågat efter symmetriens regler, det war Årrendegården Charlie-Hope. Wid sin ankomst hörde de en förstråcklig koncert, som iogt och gårdshundar hëllo. Dinmout lät höra sin röst, och owäsendet upphörde i samma ögonblick.

En dörr öppnades till hållsten; men flickan, som gjort dem denna tjänst, slog den hastigt igen för dem, för att hafwa tid att såga till matmodren, att husbonden ankommit med en annan man. Brunte gick omkring, kom till stalldörren och förkunnade sin ankomst genom flere gnäggningar, hwilka snart besvarades. Brown hade nog att göra för att afsta Wasp för det föga wänliga inottagande, som wäntade honom af en mängd hundar, hwilkas karakter tycktes hafwa mera likhet med deras hårda namn än med deras husbondes godhet och gästfrihet.

Inom mindre tid än en minut kom en stallebrång för att taga Brunte, medan en ung quinna, frisk och wälmående, med ett behagligt ansigte och i en ganska snygg drägt, hoppade upp om Dinmouts hals, och betygade utan tillgjordhet det nöje hon kände: „min kära man, du har varit ganska „länge borta.“

Slut på första Delen.

U p s a l a ,

tryckt hos Em. Bruzelius. 1822.

Bergslottet i Dumfries,

eller

Stjerntydaren och Sigenerskan,

af

Walter Scott.

Efter tredje Engelska Upplagan.

Öfversättning

af

S. N. W ah r m a n.

Andra Delen.

Stockholm, Upsala, Carlstad, Westerås
och Örebro,

Em. Bruzelius,

1822.

Första Kapitlet.

Landtbrukarne i Skottland äro nu för tiden mera hyfsade och bättre uppfostrade än deras fäder woro; man återfinner icke mer deras grofwa seder, deras bondliga wäsen; allt har der blifwit ändradt eller rättadt efter deras grannars exempel. Utan att förlora något af sin fria och redliga karaktär, odla de nu konster, om hwilka deras förfäder aldrig hört talas. De hafwa gjort stora framsteg, icke allenast i åkerbruket, utan i allt som angår lifwets trefnad och bequämlighet. Deras hus äro bättre indelade; deras kläder och deras boningar hafwa mycken likhet med stadernas, och sedan trettie år har till och med yppigheten inträngt i deras klippor. Gordom hade de den wanan att dricka omåttligt; nu känner man knappast omåttligheten der; de behålla alltid samma karaktär af tjenstaktighet och gästfrihet; de hafwa icke förlorat någon af sina dygder, och hafwa blott afslagt de fel, som man förebrådde dem.

„Fan till quinna!“ sade Dinmout, i det han sakta drog sig ur hennes armar, „fan ta dig, min kåra Willie; ser du icke denna hederliga framsling?“ Willie skyndade sig att göra sin ursäkt: „Jag war så glad att se min goda man, att jag icke fästat uppmärksamhet..... Ack, store Gud, hwad felas er begge två?“ de inträdde i matsalen, och hon såg tecken af blod på deras kläder.

„du har åter borat med någon af Bewcåstles banditer; det är icke rätt, min vän. Huru kan en gift man, som har en stor familj, glömma, att han är far, och blottstålla sig....“ Vid dessa ord uppfylldes hennes ögon med tårar.

„Tyft, tyft, min goda hustru!“ sade Dinmout till henne på ett ganska vänligt sätt, „Tro icke det, tro icke det! Denna herrn skall säga dig att, sedan jag lemnat Gieves hus, hwareft jag druckit en tår, jag tog vågen öfwer hedarne. Brunkte lopp med stora steg, då twenne hofwar kommo upp ur ett dike, anföllo mig oförmodadt och kastade mig af hästen; jag försvarade mig, så länge jag kunde, men slutligen hafwa de fullkastat mig och utan denna tappre man, som kom till min hjälp, hade jag der lemnat pungen och lifwet. tacka honom, min kära Millie, ty näst Gud är han min räddare.“ Med dessa ord tog han ur fickan en ofantlig låderpung och öfwerlemnade den till sin hustru för att inneslutas i hennes skåp.

„Gud wälsigne denna tappre man,“ sade Millie, „som jag tackar honom af allt mitt hjerta; men hwad skola wi göra för honom? Gästfriheten skulle wi icke neka den uflaste tiggare.... så framit icke“ tillade hon, i det hon kastade på pungen en uttrycksfull blick, som målade lifa mycket begäret att wedergålla och sorgen att öfwergeifwa sin egendom, „herrn will wara god och emottaga.“

Brown förstod att värdera detta ädelmodiga anbud, som gjordes med största enfald, och hwaruti den goda quinnan sökt att wisa all möjlig grannlagenhet. Hon såg wäl, att hans flåddjel, det blod och den smuts, hwarmed han war betäckt, gjorde honom till ett föremål för medmön-

fan. Han skyndade sig att säga dem, att han hette Brown, att han war Ryttnästare i Hans Majestats tjänst; att han reste för sitt nöjes skull, att han gjorde det till fots, för att wara friare och för besparing. Han bad den goda quinnan syfvelsätta sig med sin mans sår, som hon ännu icke haft tid att undersöka. Mistriß Dinmout war wanare att se sår i sin mans hufvud än att mottaga Ryttnästare. Hon kastade en blick på bordsduken, som icke tycktes henne wara snygg nog; hon låt uppskjuta måltiden några minuter och tog sin man under armen för att låta honom sätta sig.

Dinmout stod genast upp, gjorde tre till fyra språng liksom för att roa sig åt sin hustrus oro, satte sig slutligen åter på sin stol och anförtrrodde sitt tjocka, feta och runda hufvud till sin låra Millies undersökning. Brown, som warit wan att se sitt regimentes fältskår operera, undersökte såret med största sorgfällighet. Arrendatorskan tycktes förstå sig på sårs förbindning; hon afslippte de med blod besudlade håren, hon tvättade dem, uppfyllde dem med linneskaf, som hon doppat i ett arkebuseradwatten, hwars förträffliga egenskap war känd i orten för att hafwa verkat flera förunderliga kurer; hon fäste kompresserna med förband, och oaktadt den sårades motstånd, beträffte hon allt med en naktmössa; hon baddade blånaderna på armarne och armlarne med ljumt brännvin; men Dandie kunde icke förmås att undergå denna operation, så framt icke hans kirurg gaf honom åtminstone tre tygar. Millie erbjöd sedan Brown sin tjänst. Han svarade henne att han endast behöfde ett tvättfat och en handduk. „Jag borde förr hafwa tänkt derpå;“ svarade hon, „men jag vågar icke öppna

„dörren, ty alla de små barnen äro der och begära komma för att helsa på sin pappa.“

Brown begrep då orsaken till bullret, som han hörde wid dörren, och som något öfverraskat honom. Knappt hade arrendatorskan öppnat den (det hade aldrig fallit henne in att föra sin gäst i en särskild kammare), förrän en svärm af barn, alla snuggt klädda, utkom, antingen ifrån stallet, dit de gått för att helsa på Brunte, eller ifrån köket, der de hörde sagor, och den yngsta halfnaken ur sin sång; alla tåslade att komma först till sin söta pappa, för att fråga honom hwad han hade med sig åt dem från sin långa resa. Wår Riddare med det sönderslagna hufwudet började med att omfamna och smeka den ena efter den andra; sedan utdelade han pipor, pepparkakor m. m. och då deras stormande glädje något lagt sig, sade han till sin gäst: „det är min hushållerskas fel, herr Ryttsmästare, det är hennes fel.“

„Gud hjälpe mig!“ ropade Millie, som nyss kommit in med ett twättfat och en handduk. „Huru skall jag blifwa fri ifrån dem? Jag har intet att gifwa dessa stackars barn.“

Genom det Dinmout sluffade somliga i ryggen, smekte eller hotade de andra, lyckades det honom att få dem ur salen; han behöll blott en liten gose och en liten flicka quar, de begge yngsta af familjen. Han brukade mindre omswep för att drifwa ut alla hundarne, undantagande den gamla Peppar och den gamla Senap; han tyckte sig wara deras ålder, deras långa tjänster denna åra skyldig. De hade dragit sådan nytta af de tåta bestraffningar de erhållit, att de icke gjorde någon swårighet wid att i sin sällskapskrets upptaga Wasp; som ända dittills beständigt hållit sig under sin her-

res stol, för att undvika hundbett' eller piss' smållar.

Arrendatorskan hade redan vridit halsen af ett par kapuner; hon hade lagt dem på halstret, för att få dem så mycket snarare färdiga; hon tillade ett duktigt stycke kallt orfött, ägg, smör, honing, kakor och frukter af alla slag för att utgöra måltiden. Hon lät framåra förträffligt hembrygdt öl, och flere buteljer brännvin. Det är så soldater, som finna en så god måltid efter en marsch- eller bataljdag; Brown, som hade slagits och mycket gått, gjorde wårdbinnans bjudning den största åra.

Arrendatorskan besallde slutligen en ung tjock och fet piga, hwars kinder woro röda som korall, att afduka bordet, och i stället framsätta socker och varmt watten. Brown begagnade detta tillfälle för att fråga sin wård, om han icke ångrade, att han icke följt Eigenerskans råd.

„Hwad wet man?“ svarade han, „det är så besynnerligt folk. Kanhända hade jag undvikit en olycka blott för att falla i en annan. Emellertid, om denna fattiga gumma någonsin kommer till Charlie-Hope, skall jag gifwa henne en butelj brännvin och ett skålpund tobak till winterfågnad. Det är besynnerligt folk, som min far sade.... De äro blott elaka, då de hafwa elaka rådgifware.“

Under det Brown och hans wård så fortsatte samtalet, swäljde de ännu några glas öl och brännvin. Brown nekade att dricka längre, oaktadt Dinmouts bjudningar, hos hwilken han ursåktade sig med dagens beswårligheter och med faran att förwårra sina sår. Man ledsagade honom i en liten ganska snygg kammare, och han fann en förträfflig fång. Lakanen woro ett beröm för matmodrens driftiga omsorg; de woro så hwhita som snön, ut-

bunskade en ganska behaglig ånga genom den omsorg man haft att lägga dem i listor, som woro uppfyllda med wälluktande blemster.

Wasp kom och stickade sin herres band för att begära hans tillstånd att lägga sig wid hans fötter, och sömnen kom snart Brown att glömma dagens faror och beswårligheter.

Andra K a p i t l e t.

Brown steg ganska tidigt upp, och gick ut för att betrakta sin nya wåns arrendegård: han såg ingenting omkring gården, som war wärdadt med någon smak. Trågårdens war alldeles wårdslösad; den wisade intet spår, att man gjort sig minsta möda för att gifwa den detta behagliga och leende utseende, denna snygghet, som man märker med så mycket nöje i de Engelska arrendegodsens trågårdar. Här war allt wildt och stråft; men det syntes tydligt, att det war i brist af smak och icke af wårdsödsbet, af slättja eller af fattigdom. Ståhusen och sårhusen woro uppfyllda med utwalda och högst sorgfälligt underhållna kreatur; orarne woro särdeles utmärkte genom sin wårt och sin fetma. Stallet war försedt med twenne rader hästar af den största skönhet. Då man såg det talrika antalet af tjenstebjon sjungonde syfvelsätta sig med sina särstilda hysslor, war det ett bewis, att de woro nöjde med sitt öde; i förthet, allt röjde en rik arrendator, men utan yppighet och prål.

Gården war wäl belågen på en sluttning, nedan för hwilken en bäck rann; detta låge bewarade den för utdunstningarna af stillastående watten. Brown

såg några steg derifrån hela den glåbtiga skocken af barn, som lekte och roade sig med att bygga små hus omkring en widlyftig, med sprickor uppfylld ek, och hwilken kallades den briunande busken, i anledning af en gammal fornsågen, enligt hwilken trollskarlar fordom haft sitt tillhåll der.

Gården war skild ifrån betesmarkerna genom widsträckt hedar; fordom hade der några skansar varit, hwaraf nu icke minsta spår återstod.

Brown sökte göra sig bekant med barnen; men de flydde, undantagande de två yngsta, som stannade för att betrakta honom, då de woro på wißt afstånd. Han riktade sina steg till den ledjan af klippor, som gick igenom de sumpiga hedarna, om hwilka wi hafwa tolat; hon årnade klättra upp på dem, då han såg en man, som nedsteg derifrån. Han igenkände snart den hederlige och årliga arrendatorn Dinmout, fastän han war betäckt med en grof herdefapprock, och hans hufvud war instuckt i ett slags karpus, som war mycket bequämare än en hatt i den belågenhet, hwaruti han war. Då Brown, som war wan att dömma menniskor efter deras wårt och mustlers styrka, blef honom warse i morgondimman, kunde han icke utan öfverrasning, jag må säga, nästan icke utan beundran, se denna jättelika man, hwars alla lemmar stodo i ett så skönt förhållande till hwarandra. Dinmout gjorde Brown, hwilken han ännu icke haft tillfälle att rått betrakta, samma komplimang. Efter de wanliga höflighetsbetygelserna frågade Brown sin wård, om hans sår mycket smärtat honom under natten.

„Jag crinrar mig icke mera hwad som tilldragit sig i går,“ swarade honom den ofdräcktta bergsbon, „men nu, då jag är frisk och fastande, tyck

„Kës mig, att om wi begge wore på andra sidan
 „om sjön med en god espå i handen, wi icke skul-
 „le frukta för ett halft dußin af dessa ban-
 „diter.“

„Är ni icke något oförfäktad, att ni icke tager
 „er några timmars längre hvilat efter de konfusio-
 „ner ni fått?“

„Konfusioner, herr Ryttmästare! Aldrig skall
 „man konfusionera mig. En gång, då wi woro
 „på råsjagt, fortfor jag att följa mina hundar,
 „och jag hade fallit från en flippa af mer än
 „tjugo fots höjd. Nej, ingen kan skryta af att haf-
 „wa konfusionerat mig så framt jag icke varit druck-
 „sen, eller jag blifwit öfverraskad om natten. För
 „öfrigt behöfde jag att med egna ögon se, i hvil-
 „ket tillstånd mina får woro; ty då jag är borta
 „tänka wallsjonen endast på att roa sig, att spela,
 „och jag har gått omkring på flippan för att se allt
 „med egna ögon; ty derifrån upptäcker jag hela be-
 „stämningen. Under vågen har jag mött några wän-
 „ner, som hafwa sagt mig, att man i dag tillställt
 „en råsjagt; vill ni komma med mig på den? Ni
 „skall få rida på Brunte.“

„Jag fruktar, att jag nödgas taga affsed af er,
 „herr Dinmout.“

„Hwad säger ni? Lemna oss så snart; det är,
 „omöjligt; jag tillåter det aldrig. Man finner icke
 „alltid wänner som vi på Bewcastles hedar.“

Brown hade ingen orsak att påskynda sin af-
 resa; han mottog derföre utan omsöpp den werk-
 ligen wännsöpsfulla bjudningen att tillbringa åtta
 dagar i Charlie-Hope.

Ärrendatorskan hade gjort sig möda att tillreda
 en anseelig frukost. Då man nämde för henne om
 råsjagten, tycktes hon icke wara mycket nöjd; men

hon blef hvarken öfverraskad eller oroad: „Din
„die, du är redan far till stora barn; lifwål blir
„du icke förnuftigare. Du håller dig icke stilla,
„förrän man bär dig hem med ett afbrutet ben.“

„Droa dig icke, min wån; du wet, att jag
„skulle kunna gå på en spånd lina.“

Dinnout bad Brown att snart sluta sin
frukost. „Jorden upptinar snart.“ sade han, „och
„hundarne skola hafwa fullkomligt wäderforn af
„djuret.“

De dröjde icke att sitta upp till häst, och Din-
nout åtog sig att wisa vägen. De lemnade snart
dalen och kommo mellan klippor, hwilka nästan
widrörde hwarandra, och endast lemnade en smal,
men icke farlig genomgång. Man såg till höger
och till wänster följgångar, i hwilka, under is-
löfningen eller starka regn wattenet störtade sig i
forsar. Dimmorna woro ännu icke fullkomligt
skingrade, utan fladdrade i bomullslika södfwor
på klippornas spersar, eller nedruuno på deras sidor
i form af flytande diamanter. Då man följde den-
na trånga stig, på hwilken Dinnout lät sin häst
trafwa, utan att wisa minsta frukten, ankommo
de till mötesplatsen, hwarest flere jägare, somlige
till fors, andre till häst, samlades från alla håll.
Brown kunde icke begripa, huru råslagt kunde
anställas midt ibland dessa klippor, hwarest hästar
som woro wane wid slätten icke kunde gå utan
största nöda, och woro i fara, om de togo ett
felsteg på en half tum, att falla med sin ryttare
ned i brådjuget. Hans förwåning minskades icke,
då han ankom till jagtplatsen.

De hade småningom kommit till toppen af ett
berg, som beherrskade en ganska djup och trång dals;
der hade jägarne samlat sig i drågar, som hade

förefommit hufwudstadens språttar nog löjliga, nog osmakliga. Som alla kämparne hade samlat sig af det dubbla skålet att roa sig och att utrota ett glupskt och skadligt djur, hade den stackars råfwen lika så mycket att frukta, som hade han blifwit förföljd på öppna slätten. Emellertid förswarades han något af sin fasta boning, och jordmånens beskaffenhet emot sina oförsonliga fienders iswer. Dalens begge sidor förswarades af ganska branta jordhögar; de klippstycken, som nedföllö från den lilla gångstigen nedryckte på flera ställen högar af buskar, torrt ris och gräs, hwaruti den stackars råfwen kunde finna en fristad för ögonblicket.

Öfwer denna dåld, hwilken, såsom wi hafwa sagt, war ganska trång, men djup, woro jägare till häst och till fot. Hwar och en Årendator förde med sig twenne af detta slags wilde jagthundar, som woro ganska allmänna i landet för några år sedan, men hwilkas race blifwit bortblandad. Rantonens skogwaktare, hwilken erhöll en belöning för hwar råf, som döddades, war redan i djupet af dålden med flera koppel jagande hundar, hwilkas skall genljuddes öfwerallt och frambragte ett bulder, som liknade åskans mullrande på afstånd; hundar af alla slag hade blifwit sånda förut under en herdes uppsigt. Åskådarne, som stodo ofwänför dålden, höllo sina hundar i koppel, färdige att släppa dem lösa på råfwen, så snart de anfallande nedanföre hade twungit honom att lemna sina förskansningar.

Denna wilde tafla, så fänd af jägare af profession, war för åskådarne en behaglig syn. De rörliga figurer, som krönte bergets topp, målade sig på ett alldeles pittoreskt sätt i himlens blåa azur; man såg hundarne otålige att komma i frihet, åtgåde af sina kamraters ställande, som de hördes un-

der dem, bemöda sig att slita sina band. Då man såg ned ifrån höjden, intogs synen på ett icke mindre behagligt sätt; dimmorna hade blifwit tunnare och lätto då och då genom sina genomskinliga fildor se jägarne's åtskilliga grupper och deras rörelser. Stundom förjagade en wädersflåt dem alldeles; då såg man tydeligt den lilla bådens silfverwågor, som slingrade sig i denna wilda enslighet. Man såg herdarne, som heppade med den största wighet ifrån den ena flippan till den andra, utan att hafwa minsta traktan för faran; sedda på ett så långt afstånd, tycktes de wara lifa så många Pygmæer, som wero sushelsatte att uppmuntra sina hundar, hwilka knappast syntes. Då dimmorna återkommo, kunde man märka jägarne's rörelser, blott af deras hundars tjutande och skällande: detta döfwa buller, då det hån till åstådarnes dron på höjden, tycktes komma från jordens inelsswor. Då råfwen, sedan han flere gånger ombytt fryphål, slutligen nödgades lemna däliden och söka sig på längre håll en sårare fristad, lösläpptes genast harhundarne, som snabbare än råfwen och likaså grymme, innan fort dödade honom.

På denna morgonstund dödades fyra råfwar. Brown, som hos Indiens Rabober hade sett tigra och elefantjagt, medgaf, att han warit mycket road på denna dag. Då jagten war slutad, kommo ett stort antal af jägare att efter wanligheteu spisa midtag på Arrendegodset Charlie-Hope.

På återwägen hade Brown någon stund sällskap med Grefskapets Skogswaktare; han gjorde honom flera frågor om hans sysslas beskaffenhet; men denne swarade på ett sätt, som gaf honom anledning att tro, att hvarken hans samtal eller sällskap woro Skogswaktaren särdeles behagliga; den

na undwel isynnerhet med mycken sorgfällighet att se honom i ansigtet. Det war en ung mager och spenslig man med gulbrun hy, som hade en stark froppsbeskaffenhet för sitt hårda yrke; hans fysiologi hade icke detta uttryck af uppriftighet och munterhet, som man wanligtvis ser på jägares ansigten; han såg under lugg, han tycktes wara förvirrad och förlågen, då någon fäste sina blickar på honom. Brown gaf honom något brödspenningar och sölte upphinna sin wård.

Då man framkom till arrendegården, behöfde man icke wänta för att sötta sig till bords. Den driftiga Arrendatorskan hade skattat fårhuset och hönsgården, och det sått, hwarpå hon mottog sina nya gäster, ersatte för öfrigt allt som kunde felas i måltidens anrättning.

T r e d j e K a p i t l e t.

Vi skola icke uppehålla oss med att berätta Browns sybelsättningar under de följande dagarne; som han tillbragte dem antingen med att promenera eller jaga, skulle dessa berättelser icke wara särdeles intressanta för läsaren. Men wi tro oss böra låra honom känna ett landnådje, som ensamt tillhör Skottland, och som man kunde kalla laxjagt. Denna jagt, på hwilken man förföljer eller anfaller fisken med fleruddiga kastspjut eller med långa ljusterjern, brukas mycket wid den lilla ån Esk's mynne. Den hålles stundom om dagen, men vanligare om natten. Man betjenar sig då, för att upptäcka fisken, af halinfacklor eller af fyrfat, i hwilka en klar och gnistrande eld underhålles med torrved eller stickor, doppade i tjära.

Man reste ifrån Charlie = Hope med alla till:

rustningar, som detta slags jagt fordrade. Somliga begåfwo sig på en stor båt på det stället af ån, hwarest den är bredast, för quarndammarnes skull, medan andra å ömse stränder, skakande sina facklor och swångde sina kastspjut, föreställde Bacchanternes nattliga dansar. De förföljde fiskarne håftrigt, af hwilka somliga följde strömmen för att undwika sina fiender, och andra sökte en fristad under trädens rötter och under stenar; men det minsta tecken upptäckte dem för fiskarne, som woro på båten: fenornas glans, wattenets hwirflande woro tillräckliga för att wisa dem rätta stället, der jernet borde nedkastas.

Alla de som woro wane wid denna jagt, woro mycket syßelsatte; men Brown, som såg den för första gången, lednade snart wid att föra lusterjernet och kastspjutet utan annan påföljd ån att skrubba armen mot stenarne, som omgåfwo stranden, och mot hwilka han riktade sina hugg i hopp att träffa fiskarne: för öfrigt fann han icke mycket nöje uti att se laxarne hoppa i båten, hwilken de öfverswämmade med blod. Han bad derföre, att man skulle sätta honom i land, hwilket genast skedde, och ifrån höjden af en brant klippa hade han det nöjet att betrakta detta uppträde efter sin bequämlighet. Han tänkte flere gånger på sin wån Dudley, då han såg den pittoreska och romantiska werkan, som skuggan af träden, klipporna och fiskarnes åtskilliga grupper förorsakade. Då eldarnes aflågsnade sig, tycktes de honom uppkomma ur ån och spela på dess yta, liksom dessa lyktgubbar hwilka, enligt landets fornsågner, komma för att utwisa mördbade personers grafwar; snart såg han dem på afstånd blott såsom punkter; ett ögonblick derefter blades deras mäska och låto honom åter

flörja klippornas, trödens och fiskarnes former; hwilkas ansigten funnat göra ett Pandæmonium lyder.

Sedan Brown roat sig en stund med att betrakta ljusets werkan, begaf han sig ästad till arrens degården och betraktade i förligående andra grupper af fiskare; ty de åro alltid tre eller fyra tillsammans, en med bloket, och de öfriga med sina wapen färdiga att bugga sitt rof. Han såg en fiskare hwilken kraftigt låmpade med en ofantlig lax, som han hade hugait, men som han icke war i stånd att draga ur watten; han gick ganska nära derintill för att se stridens utgång. Denna gruppens bloksförrare war skogswaktaren, hwars mörka och trumpna utseende Brown redan med förundran hade märkt. „Kom hit, min herre, kom hit min herre; betrakta detta djur, det är så stort som en suga„ga.“ Dessa woro de första orden, som sadades till honom, så snart man blef honom warse. „Tryck honom emot botten, håll honom wäl, men lemn honom i watten.“ ropade man ifrån stranden till fiskaren, som i ån och ibland i stycken låmpade med denna fisk och åfwen måste strida mot strömmen. Man war i största osäkerhet, om det skulle lyckas honom att taga sitt rof, eller han skulle nödgas öfvergifwa det. Brown hade knappt kommit till klippans fot, förrän han ropade: „Nå, fåra skogswaktare, lyft upp ert blok.“ Denne hade knappt igenkånt Browns röst, som närmade sig till honom, förrän han i stället för att upplyfta det, lät det falla i watten, liksom af wåda.

„Fan ta dig, Gabriel!“ ropade fiskaren, som knappt igenkåndes wid det swaga skenet af gnistorna, som flöto på watten, „fan ta den menniskan! Fan kan icke göra det minsta utan ljus; om det

„lyckades mig att draga laren till lands, skulle han
„fullslå mig med ett slag af sijerten.“ Han beslöt
derföre att hålla honom quar i watten, tills han
fick hjelp, hwarigenom han slutligen drog honom
ur watten.

Fågarens uppförande gjorde det lifligaste in-
tryck på Brown; han kunde icke begripa, hwar-
före denne utsläckt sitt blod genast wid hans an-
komst. Skulle han wara en af dessa banditer,
som jag mött för några dagar sedan? sade han
för sig sjelf. Denna förmodan war icke orimlig
men den stödde sig icke på någon antaglig likhet.
Han hade icke kunnat se deras ansigten, som woro
nästan alldeles betäckta af ofantliga, skofande hat-
tar; han hade icke engång haft tid att gifwa akt
på deras klädesplagg. Han beslöt att söka upplys-
ning derom hos sin wård, så snart tillfälle dertill
ypades.

Våten blef alldeles uppfylld med fisk; ty mer
än hundra laxar woro dödade. Man utwalde de
wackraste för de förnämsta arrendatorerna; det öf-
riga delades emellan herdarne och andra personer af
mindre rang. Dessa laxar skulle tjena till att blans-
das med potåter och löf, hwarmed detta folk föder
sig hela året om. Man utdelade öl och enbärs-
brännwin ibland dem, utan att glömma hwad de
kallade laxfitteln. Man kokade två eller tre
af de wackraste laxar till äftonmåltiden. Brown
följde sin wård och hans wänner i ett ofantligt,
med röd uppfylldt kök, hworest quallswarden war
framsatt på ett ekbord, omkring hwilket fem eller
sex generationer hade kunnat finna rum. Den lif-
ligaste och mest stormande glädje rådde ibland
gästerna; man hörde icke annat än gapskratt och
skämt ibland dem.

Brown sökte med ögonen den trumpna och fåordiga sfogswaktaren. Han vågade gdra några frågor för att få weta, hwem han war. „Det är rätt ledsamt, mina wänner“ sade han till dem, „att den ibland er, som höll bloket, medan hans samrat kämpade med en ofantlig fisk, hade den osfickligheten att släppa det.“

„Osficklighet!“ swarade en ung ganska munster herde (den som hade tagit den stora laren), „jag är fullkomligt öfvertygad, att Gabriel gjort det med slit Han kan icke tåla, att någon gdr en sak så bra som han.“

„Han är ganska ledsen öfwer det som händt honom,“ swarade en annan, „eljest wore han här; Gabriel är så god gosse som någon af oss.“

„Är han infödding här?“ frågade Brown.

„Nej, det är för ganska kort tid sedan han kommit till denna Ranton; men han är en förskräfflig jägare; han är född i en liten by i Grefskapet Dumfries.“

„Och huru kallar ni honom?“

„Gabriel.“

„Det är ett döpelsenamn; men hans släktnamn?“

„Gud wet det. Wi bry oss icke om sådana småsaker; wi mottaga de menniskor som komma till oss, utan att söka weta något mer.“

„Ni börr weta, min herre,“ sade en gammal herde, som stod och talade med mycken munwighet, „att slägterna äro ganska talrika i detta land, och att man, för att åtskilja dess ledaunder, gifwer dem ett tillnamn, stundom af den ort de bebo — så kallar man till exempel vår goda husbonde Charlie Hope — stundom af deras sficklighet i något wißt yrke — så kallar man den ena Jås-

Jägaren, den andra Musikanten. Som Gabriel „icke varit länge här, har han ännu icke fått något tillnamn; men det passar sig icke att tala illa om honom i hans frånvaro; om han icke förstår „fiske så bra som flere af de närvarande, så vet „man, att han icke jagar råf illa.“

Sedan flere timmar blifwit tillbragta med skratt och skämt öfver åtskilliga föremål, gingo de förnämsta jägarne sin väg för att sluta sin aftenstund, hvar och en efter sin smak, och för att icke föra ungdomens glädje, som dämpades af deras frånvaro.

På denna aftenstund, så wäl som på de öfriga, som Brown redan tillbragt på Charlie-Hope, sysselsatte man sig med åtskilliga tidsfördrif, uti hwilka den friaste och wänligaste glädje rådde. Husmödrarne i trakten, som infunnit sig wid denna högtidlighet, woro de första, som gåfwo allt derpå, att Carlwagnen war i midten af sin bana, och att punschbälarna fylldes för ofta, för att icke frukta för någon glömska, någon oansständighet. De föreslogo ett mindre farligt och mera werksamt tidsfördrif; och den goda Millie gaf dem första eftermiddaget. Snart låto pipor och skallmejor höra sig; och nästan hela natten tillbragtes med dans wid instrumenternas ljud.

Följande dagen anställdes utterjagt på skottbäll, och dagen derefter kaninjagt med snara. Jag hoppas att våra resande icke skall förlora något i lärorens aftning, om han än wore passionerad älskare af jagt, då jag säger honom, att den lilla Peppar på denna sista jagt bröt sitt framben, och att den unga Senap war nära att blifwa strypt. Brown utbad sig af Dinmout såsom en särskild hyllning, att den stadens kaninen måtte

fåttas i frihet och återsändas till sin kula. Arrens
 dottern, som icke gifwit minsta akt på en sådan be-
 gåran, om en annan hade gjort den, åtnöjde sig
 wid detta tillfälle att uttrycka sin högsta förundran,
 och att säga till honom: „Det är, på min åra,
 „en lustig begäran; men emedan ni tar detta djur-
 „ret i försvar, så skall ingen lefwande själ, icke
 „engång den onde, göra det något ondt, åtmin-
 „stone icke så länge jag lefwer. Jag skall sätta ett
 „märke på det samma, att man måtte igenkänna
 „det och respektera Ryttmästarens gunstling. Det
 „gläder mig att finna tillfälle att göra något som
 „är honom behagligt; men jag kan aldrig begripa,
 „huru man kan hafwa meddunkan med en kanin.“

Sedan Brown tillbragt en vecka i alla slags
 lustbarheter och landtuden, sedan han mottagit tus-
 sen bewis af sin wårds uppriktigaste och sannaste
 wånskap, beredde han sig att lemna Liddels strå-
 der och Charlie-Hopes gästfria gård. Alla barn,
 hwilkas förtroliga wån han blifwit, sprungo hop-
 tals fram omkring honom, så snart de hört talas
 om hans afresa. Han nödgades lofwa dem mer
 än trettie gånger, att han snart skulle återkomma
 för att spela för dem på sin flöjt den wisan, som
 de tyckte så mycket om, och att upprepa den för
 dem, ända tills de hade lärt den utantill.

„Kom snart tillbaka, herr Ryttmästare!“ sade
 till honom en tjock, ganska munter gosse, „kom
 „snart, och Genay skall bli er hustru.“ Denna
 flicka, som war knappt tolf år gammal, lopp för
 att gömma sig bakom sin mor.

„Herr Ryttmästare,“ sade i sin ordning en liten
 alldeles trind flicka, som knappt war sex år gam-
 mal, i det hon torlade munnen och upplyfte sig
 på tårna för att mottaga eller gifwa en kyss.

„Kom snart igen, och det är jag, som skall bli en hustru.“

Man måste hafwa ett ganska hårdt, ganska färsklöst hjerta för att utan saknad kunna lemna så hederligt folk. Den goda Arrendatorskan framträdde med en Romersk matronas blygsamhet och enfald och rådde sina röda kinder åt den unga resande: „Vi förstå icke mycket herr Ryttmästare; men om ni likväl någonsin har behof af oss.“

„Tillåter ni mig, min goda fru, att begära en tjänst af er; vill ni vara af den godheten att göra mig en sådan west, som er låra man bår?“

„Det skulle icke finnas en ulltapp i huset, om vi icke genast gjorde åt er en så mader west, som man någonsin burit; i morgon skall jag tala med wäfwarn. Lycklig resa, herr Ryttmästare! Var så lycklig, som ni förtjenar, och som vi önska; ni skall då icke afundas någon menniskas lott.“

Det är nödigt att underrätta läsaren, att Brown lemnade Wasp, sin trogna reskamrat, för någon tid i pension i Charlie-Hope. Han insåg, att som klockhet, till och med hemlighet, behöfdes i alla de steg han förefatt sig taga, han kunde förträdas genom denna följeslagare. Han öfwerlemnade honom till den äldsta goßens uppsigt, som lofwade honom, upprepande en gammal wisa, en bit af sitt brödd, ett rum i sin sång, och isynnerhet att alfa honom för farliga jagtnöjen, hwaruti Peppare och Senapper blifwit så ofta sympade. Brown tog afsked af honom och rustade sig till att begifwa sig på wägen.

Det är ett gammalt bruk i dessa berg att wara nästan hela dagen till häst; isynnerhet hwar

Ärendatorerne angår. Denna plågsed kommer utan twifwel af behofwet att waka öfwer sina widsträcktä betesmarker, som utgöra deras förnämsta rikdom. Kanhända en entusiastisk fornforskare skulle härleda denna wana ifrån deåa föreningar, som ägde rum ibland de gamle Skottarne, då stundom fyrtiusen man till häst samlades för att biversta sina barders begrafningar.

Ware härmed huru som helst, så är det wißt, att de mycket tycka om att rida; de begripa till och med icke, huru det är möjligt att resa på annat sätt, så framt man icke är oundwifligt twungen af sin rang eller af sin fattigdom. Enligt denna plågsed wille Dinmout för ingen del tillåta, att hans gåst skulle resa till fots: han erbjöd honom att åtfölja honom ända till första staden i Grefskapet Dumfries, dit Brown hade adresserat sina saker, och hwarifrån han årnade begifwa sig till trakten omkring Woodbourne, Julie Manerings nuwarande hemwist.

Under wågen frågade Brown sin reskamrat om skogswaktarens karakter, som war med på råsfjagten; men han kunde icke erhålla annat än obestämda och ofäkra underrättelser, emedan denne först erhållit denna syftla wid den tiden, då Dinmout for omkring på marknaderna. „Det är en „slug klippare,“ tillade Ärendatorn, „och jag vill „slå wad, att Egenare=blod rinner i hans ådror; „men för öfrigt war han icke på hedarne om af-tonen, då jag utan er..... Om jag finge återse „deåa skurkar, skulle jag lått igenkänna dem..... „Det finnes äfwen hederligt folk bland Egenare..... „Om jag någonsin återser denna gamla gumma, „som är lång och torr som en stång; skulle jag gifwa henne penningar att köpa sig tobak, och jag är

„öfwerlygad, att denna lilla skänf icke skulle wara
„förlorad för mig.“

I det ögonblicket de skulle åtskiljas, tryckte den
hederliga Arrendatorn Browns hand länge, och
sade slutligen: „Herr Ryttnästare, året är alltid
„gott, när man kommer ut med att betala, hwad
„man är skyldig. Då jag betalt mitt arrende, flådt
„änko min Millie och våra barn, så behöfwer jag
„penningar endast för att köpa socker och brännwin,
„och jag tänker i detta ögonblick, huru jag med så-
„kerhet skall utlåna dem. Jag har hört sägas, att
„ni herrar Officerare finner er stundom nödsakade
„att göra oförmödade omkostningar; kanhända ni då
„kunde beswåra er med hundra eller tvåhundra gui-
„neer. Ni förstår wäl, att jag hellre mottager er
„underskrift än guld eller silfwer; om den händelsen
„inträffar, så skrif ett par ord till mig, ni göra
„mig en tjänst.“

Brown wårderade, såsom han borde, denna
hederliga landtbrukares grannlaghet, som låtsade
begära en tjänst, då han sjelf wille göra en; han
tackade honom ganska hjertligt för hans ädel-
modiga anbud, och gaf honom sitt löfte, att om
någonsin omständigheterna fordrade det, han icke
skulle draga i betänkannde att anlita hans pung.
De åtskildes slutligen, sedan de gifwit hwarandra
tusen förjåkringar om den trofastaste wännskap.

F j e r d e K a p i t l e t.

Då Brown skilde sig ifrån Dinmout, tog
han en postwagn i affäret att begifwa sig till Rip-
pletshagan för att underrätta sig om familjen i
Woodbourne, innan han wille wisa sig för fröken

Julie; han war på ett afstånd af wid påß tre mil derifrån; han nödsakades taga en biwäg, och till råga af förwirring började det snöga. Postiljonen for flera fjerdingewäg utan att wisa den minsta oro eller fruktan att taga misse om vägen; han bekände det icke, förran det war alldeles natt. Endn, som icke upphörde att falla, gjorde denna ewighet ännu brydsammare, emedan blåsten dref den i den unga förswännens ögon och tillät honom icke att se det minsta spår. Brown afsteg och fastade sina blickar på alla sidor för att upptäcka någon bönig, der han kunde förfråga sig; men då han icke såg någon, nödgades han befälla den unga mannen att föra längre. De woro i en ganska widsträckt och tätt planterad lund, hwilket gaf Brown hopp, att något slott skulle finnas i grannskapet. Sedan han rest med största swårighet wid påß ännu en fjerdingewäg, förklarade postiljonen, att hans hästar icke kunde taga ett steg mera; „men jag ser ett ljus genom dessa trån,“ tillade han, „det är utan twiswel ett bebodt hus,“ „jag skall der förfråga mig.“ Han nedsteg af hästen med största mod, så beswårad war han af en wid kapprock och af ett par sidflor, som i anseende till lådrets tjocklek kunde jemföras med Ajax's sköld. Han rörde sina ben med den största långsamhet, då han gick på upptäckt. Brown förlorade tålmodet; han steg ned af wagnen, bad postiljonen bli quar hos sina hästar, medan han sjelf skulle gå till detta hus. Den unga mannen lydde honom gerna.

Brown började gå långs efter en gårdsgård, som sträckte sig till det stället, ifrån hwilket huset syntes, i hopp att finna en genomgång; men fann slutligen en grind, som gick till den planterade

lunden, hwilken på detta ställe war ganska widsträckt. Brown twelade icke att taga denna wäg, men snart förlorade han ljuset ur ögonfigtet: så tätt stodo träden. Den slingrande gångstigen, som han såg ganska wäl, då han gick in i skogen, wisade icke mera något spår, som funde göra den igenkännelig. Med mycken swårighet banade han sig en wäg emellan träden, han gick nära en half fjerdingswäg utan att se ljuset eller något som lifnade en boning; likwäl förlorade han icke modet, utan följde samma riktning. Det kan icke wara ett irrbloß, sade han för sig sjelf, jag har för länge set: det på samma ställe. Han war på en ganska ojemn och sluttande mark; och såsom snön dolde deß remnor, föll wår resande flere gånger, fastän han gick med mycken warsamhet. Han hoppades återfinna sin wäg, isynnerhet då han märkte, att snön föll mycket starkare än förut; hans otålighet hade ännu icke tillåtit honom att göra denna anmärkning; han beslödt dock att göra sitt yttersta bemödande, och till sin stora förundjelse såg han ljuset framsför sig, utan twifwel på en hög plan, som låg midt emot honom. Det dröjde icke länge förrän han såg sig ännu en gång bedragen i sitt hopp, ty han märkte sig wara på höjden af en ganska djup skölgång, och att han måste öfwerfliga den för att komma till det önsade förenmålet. Under det han ganska försigtigt sökte sätta sina fötter så, att han icke skulle halka, nedsteg han med mycken måda, tills han kom till botten af en ganska trång bål, i hwilken en bäck rann, som i detta ögonblick war alldeles tillfryszen. Han fann sig hindrad af flera kjojors spårkor, hwilkas swarta murar ännu syntes. Det lyckades honom dock att komma öfwer bäcken, han började klättra

med så mycken möda som fara, och kom slutligen på den höga planen, hvarifrån huset skimrade.

Det var nog svårt för honom, isynnerhet vid ett så swagt sken, att skönja denna byggnads beskaffenhet: den förefom honom emellertid af fyrkantig, ganska litet hög form, och i det närmaste bofällig. Kanhända hade den i äldre tider tjänat till gömhål eller fångelse, kanhända ock till boning, men intet mer än ett tåmligen vidt hwalf återstod. Då Brown närmade sig, såg han, att skenet kom ifrån en af dessa smala skottgluggar, som pryda de gamla slotten.

Nyfikenheten dref honom att undersöka denna byggnads innandöme, förrän han wille inträda; han såg derför genom den lilla öppningen. Det wore omöjligt att föreställa sig en hufveligare fördörelsens styggelse än den som nu erbjöd sig för hans blick. Elden war upptänd i midten, och röken, som i hwirflar hade genomlupit alla hwalfwets delar, gick ut genom en öppning tvärt deröfwer. De af röken swärtade wäggarne fördunnade genom sin åldrighet, att de blifwit byggda för mer än trehundra år tillbaka: två eller tre tunnor, några listor och packor woro der uppstaplade utan ordning.

Brown syfvelsatte sig förnåmligast med att betrakta inwånarne. Han såg på en med ett tåfvelsdwergen halmbådd en så magerlagd man, att han hade tagit honom för ett lil; om han legat i swepning. Då han uppmärksammare betraktade honom, dwertygades han, att han låg i själtdaget, emedan han hörde några af dessa djupa och smärtsamma suckar, som wanligen föregå själens och kroppens afföndring. En quinna satt på en sten bredwid denna usla bådd; hon stödde sina armbågar på sina knän, och hennes ansigte befann sig i

fluggan af en jernlampa, hwars sfen upplyste den döendes ansigte. Då och då låskade hon hans mun, i det hon sjöng med låg röst och med ensformig ton ett slags bön, som folket ännu nyttjar på några orter i Skottland och norra England, i den widsepliga tron att lätta själens utgång.

Sångerskan upphörde, och den döende svarade henne med två eller tre quäfsda suckar, som förkunnade en smärtsam strid emellan naturen och döden.

„Gonblicket kommer icke,“ mumlade quinnan mellan tänderna, „nej, han aflider icke, så länge han har detta i tankarne..... detta återhåller honom..... jag måste öppna dörren.“ Hon stod upp, och ristade dit sina feg, i det hon wäl afstade sig att icke se sig om tillbaka; hon undansköt riglarne; ty fastän denna boning tycktes vara öfvergiftwen, war den stängd med mycken omtänka.

Brown, som hade ombytt rum, befann sig midt emot henne, då dörren öppnades; hon studsade tillbaka, då hon såg honom inkomma; och Brown häpnade något, då han igenkände Sigersnerikan, som han hade träffat i Bewcastle. Öfwen hon igenkände honom; och den oro, som målades i hennes ansigte, hennes förvirrade mine, gäfwon henne utseende af den goda heran, som gaf främlingen tecken att icke ingå i hennes makes farliga flott.

„Hade jag icke förmanat er,“ sade hon genast till honom med en förebrående ton, „att icke bry er om något annat än att följa er wäg? Afsta er för att en gång till begå ett dylikt fel.....“
„Ni har inträdt i dödens boning.“

I det hon sade dessa ord, wände hon sin lampa till den sjukes ansigte, hwars hissliga drag undergingo dödens ryckningar. Linnebindlarne, som

omgåfwo hans hufwud, woro blodade, äfwensom hans tålle och hans halmibädd. Wid denna fastliga syn spratt Brown tillbaka af förskräckelse.

„Eläka quinna,“ repade han, „hwem har fört
„fått denna man i detta tillstånd?“

„De som hade rättighet dertill.“ swarade Merrilies, i det hon kastade en uttrycksfull blick på halmibädden. „Han har haft en lång och smärtsam
„bäddskamp; men nu är han befriad. Jag wiste
„väl, att han icke skulle öfwergå till andra werl-
„den, förrän ni hade kommit. . . . han roflar. . . .
„det är slut. . . . det är slut.“ — De hörde hvar
det af flera röster. „De komma snart,“ sade hon
till Brown, „ni är dödsens man, om ni då ha-
„be tio lif att förlora.“

Brown såg ganska orolig omkring sig för att
finna något wapen; han kunde icke upptäcka något.
Han skyndade sig till dörren i affigt att rädda
sig mellan träden; men Merrilies quardad hos
någon med en kraftig hand. „Blif här; gör intet
„bussler, och ni är räddad. Rör er icke det minsta,
„hwad hållt ni skulle se eller höra. Intet ondt
„skall hända er.“

Brown crinrade sig i denna wådliga belägen-
het det första råd, som denna quinna gifwit ho-
nom, och fann, att allt befallde honom owillkor-
ligt att lyda henne. Merrilies rådde honom,
att han skulle gömma sig under en halmhög, som
war wid andra ändan af hwalfwet midt emot lifet.
Synen betröfde honom sorgfälligt, och kastade på haf-
men fem eller sex gamla säckar, som lågo på golf-
wet. Brown satte sig i ordning, så godt han
kunde, för att kunna betrakta hwad som skulle
hända, och befallde sin själ i Guds hand, under
det han afbidade utgången af denna förfärliga

händelse. Eigenerfkan började sedan utsträcka lifets armar och ben och lägga dem i deras naturliga läge. „Man blir icke dröja, tills det blir kallt,“ mumlade hon mellan tänderna. Hon lade på hans bröst en med skadersiktigt salt uppfylld taltref, satte ett uppträndt ljus bakom hans hufvud och ett tvärs hans fötter, och började åter sin lifslång, medan hon väntade deras ankomst, hvilkas röster hon hade hört.

Brown var en tapper och modig soldat, men han var menniska; han kunde icke afhålla sig att darra i alla sina lemmar. Han öfverförlides med en kall svett. Hon har icke dödt för mig, sade han för sig sjelf, att de för att mörda mig efter behag..... midt i natten..... om jag dock hade wapen..... skall jag ropa på hjälp?..... Säggen mer än hon skulle höra mig. Nu är jag i en elak quinnas händer, som står i förbund med räfsware, i hvilkas grundsatser och tänkesätt hon utan twifwel länge deltagit. Han bemödade sig att fördrifwa denna föreställning; han betraktade noga denna quinnas ansigte, i hopp att deruti uppträffa några drag af medlidande och mensklighet; men hans hopp bedrogs. Intet hos henne röjde känsla eller medömkan. Om hon icke är brottslig, tänkte han för sig sjelf, så är det wist icke af mensklighet, som hon gämt mig, utan af någon nyck, till hwars orsak jag icke kan gissa.

Merrillies å sin sida war äfwen på sin wakt: hon lyfnade uppmärksamt till det minsta buller hon hörde. Hon syfvelsatte sig sedan med lifet med ett nit, en uppmärksamhet, eller, snarare sagdt, med ett nöje, som bewisade, att hon war won att uppfylla denna sorgliga skyldighet; hon beträkte det med en gammal svart kappa, men

lemnade ansigtet öppet, sedan hon tillslutit munnen och ögonen, och astorfat alla blodfläckar. „Nu, när han väl.“ sade hon med uttryckt af tillfridsställelse.

I samma ögonblick infommo tre eller fyra färlor, som alla hade ansigten och klädebonad som röfware af profesion.

„Hvad, din trossacka, du lemnar dörren öppen?“ Sådan war den hetsning Merrillics af dem erhöill.

„Och när har ni någonsin hört, att man skall tillsluta dörren, då en död är i huset? Tror ni, att hans själ funnat uppskjuta riglarne för att komma ut?“

„Han är således död?“ sade en af dem; i det han närmade sig till sängen.

„Ja, jo; han är riktigt död.“ svarade honom en af hans kamrater; „man måste gifwa honom, fälsupen.“ Och tog ur en vrå en butelj brännvin, midan Merrillics skyndade sig att gifwa dem pipor och tobak. Då Brown såg hennes beställsamhet att uppaga dem, fände han hoppet återföddas i sitt hjerta; han förmodade, att hon brådskade att sätta dem i gång att dricka och röka, på det de icke måtte få tillfälle att komma till det stället, der han war dold.

Femte K a p i t l e t.

Brown hade tid att betrakta de nyligen ankomna. De woro fem, af hwilka twenne tycktes wara verkliga matroser; de tre andra, af hwilka den ena war gammal, och twenne ännu unga, lifnade dem på intet sätt; deras bruna hy, deras

svarta hår röjde, att de woro af samma släkte som Merrilies. En kopp, fylld med brännvin gick laget omkring under det osmakligaste skämt: „skål för hans lyckliga resa!“ sade den ena; „Det war flokt af honom,“ svarade en annan, „att han wille ligga under jorden, ty här uppe är det nog kallt Han fruktar icke mer hwarken wind eller storm; nu är han i hamnen“ Merrilies, läs upp de wanliga böderna, att hans skuta icke måtte stöta på någon sandbank, eller flippa.“

„Jag will icke bedja hwarken för honom eller för någon af er,“ svarade Merrilies, „edra galna hundor; tiderna äro mycket ändrade, allt sedan jag gjorde mig ett nöje af att bedja för de döda. Menniskorna woro då menniskor De kunde lemna sina dörrar öppna natt och dag. Då funnos goda menniskor, som med nöje gäfwos en fattig Sigenerska en fjortel eller ett förkläde. Det fanns ingen af släkten Johan Jaa, stor eller liten, som julaften icke erhöll så mycket bröd, att flere korgar kunde fyllas. Men ni Ni hafwen öfvergifwit råttträdighetens bana; det är icke underligt, att er går så illa. I ären wanartade förderfwade. I wiljen äro hederliga människors föttwaror och dricka deras öl, sofwa i deras sängar, plundra deras hus, upprycka deras trån och röfwa från dem allt som tillhör dem. Edra händer äro färgade med blod; I, edra hundar, hafwen utgjutit det mer än tappra frigsmån. Betänken det öde, som förestår er. Hvad slut skolen ni taga, skolen ni uti er sista stund blifwa så lyckliga, som er kamrat har warit? Nej, ni skolen blifwa ett skådespel för allmänheten, som med glädje skall se er hänga,“

Man svarade på denna profetia med ett gällt gapsträtt. „Hvad fan gör ni här gamla tola?“ sade en af Eigenarne till henne, „Kan ni icke fortsfara att gå omkring och spå i Cumberland? Utervänd genast dit, gamla trollspacka, och sälj åt dem er balsam; ty nu duger ni till intet annat.“

„Duger jag icke mer till något annat? Jag dugde till något annat, då jag hindrade Johan Ballie att strypa dig, och det lyckades mig att afwäpna honom. Du måste komma ihåg det, pultron.“

Nya gapsträtt upphåfdes på den kämpens bekostnad, som hade behöft denna Amazonens hjelp. „Kära mor,“ sade en af sidsmännerne, „tag denna löpp; ni har wäl förtjent den; tänk icke mer på denna storskrätares usla skämt.“

Merrillies nedswäljde bränwinet, och för att göra ett slut på samtale, gick hon och satte sig nära wid Browns fristad, så att man ganska swårt hade kunnat komma till honom utan att nödgas henne stiga upp; men de visade icke minsta uppsåt att störa henne.

De satte sig omkring elden, hwarest de hade ett långt samtal; men som de talade sakta och ofsta på tjusspråket, förstod Brown icke mycket deraf. Han hörde likwäl, att frågan war att göra sig af med någon. „Han skall få sin kaka.“ sade en ibland dem. Han lutade sig sedan till sin grannes öra. — „Jag will icke blanda mig i den,“ sa en. — „Är du rädd, Jacob?“ — „Jag är icke räddare än du, men jag har icke glömt Barrochs Udde, det är för wid pass sexton år tillbaka; ni känner Tullsnoken.“ — „Jag har hört den der berättas, som ligger der,

„hwilket gapsskratt han uppbåfde, då han wissade
 „och, på hwad sätt han låt denna stora föllarrotta
 „heppa. Man kan lyckas en gång; men frus
 „kan gå så länge till brunn.“ — „Hur för tu=
 „san skola wi bära och åt?“ — „Wi måste ålägg=
 „ga någon af våra kunnskapare att hafwa ögat på
 „den gunstige herrn.“

„Den gamla Merrillies har insomnat,“
 sade en annan, „hon börjar prata i sömnen; hon
 „skulle wara rådd för sin slugga; man måste fruk=
 „ta; att hon sjunger för högt; man borde
 „försäkra sig om denna skata.“

„Man har intet att frukta.“ sade den gamle
 Eigenaren, „Merrillies skall aldrig förråda en
 „hemlighet. Det är sant, att hon har sitt eget
 „besynnerliga sätt att tala, men ni kan wara
 „utan oro.“

De fortsatte sitt samtal på deras språk och
 gjorde till hwarandra tecken, och ganska uttrycks=
 fulla åtbörder, men nämnde aldrig sakerna med de=
 ras rätta namn. Då slutligen en ibland dem hade
 trott sig märka, att Merrillies hade waknat,
 sade en af de yngre, att hon skulle bära fram
 haren, för att se om han war set. Den unge
 mannen gick för att framtaga bakom dörren en
 kappsäck, som Brown igenkände för sin. Han
 tänkte genast på den olyckliga ynglingen, som han
 hade lemnat i wagnen. Utan twifwel hafwa röf=
 sarne mördat honom, sade han för sig sjelf, och
 denna fasliga tanke plågade honom grusligt. Han
 blef ännu uppmärksammare, då han såg röfvarne
 upptaga hans kläder: hans linne: han hoppades
 uppsnappa några ord af dem, några åtbörder, som
 kunde underrätta honom om hans postiljons öde;
 men de woro för mycket nöjde med fångsten som

de hade gjort, för mycket sysselsatte att undersöka hwar artifel, för att hafwa tid eller lust att språka om sattet, på hwilket detta rof fallit i deras händer.

I all annan omständighet hade Brown icke funnat tåla, att man så skulle dela det som tillhörde honom; men hwad kunde han göra i den belågenhet, hwaruti han war? Han tänkte endast på att rädda sitt lif.

Sedan de hade delat i lika lotter allt hwad de hade funnit i kappsäcken, började de åter dricka, och tillbragte största delen af natten med detta tidsfördrif. Brown hoppades emellertid länge, att de slutligen skulle blifwa alldeles druckna, och att han då kunde passa på tillfälle att undkomma; men de höllo sig på sin wakt, och upphörde att dricka, då deras hjerna började upphettas. Tre af dem lade sig, medan en fjerde stod på post, och han aflöstes efter twenne timmars wakt. Efter twenne waktombyten uppväckte posten alla. Det är icke möjligt att beskrifwa det nöje Brown kände, då han såg dem rusta sig till deras afresa. Hwar och en gjorde sig en packa af det som fallit på hans lott wid utdelningen af sakerna i kappsäcken; de lemnade likwäl en del deraf quar i reserv. Twenne af dem sökte i alla vrår (man försreställte sig huru Brown kunde wara till mods), och framdrog under halmbögen, der lifet låg, en spade och en säfwel, den tredje tog en stör; de gingo genast ut, och quarlemnade i sin håla blott de twenne matroserna.

Efter en half timma kom en af dem, som hade gått ut, tillbaka, och hwissade till en af sina kamrater. De lade lifet i matrosflådnigen, som hade tjänat till swepning, och bortburo det. Den

gamla Sibyllan wakenade genast, eller, snarare sagdt, låtsade wakena; hon lopp genast till dörren, för att försäkra sig, om hennes gäster begifwit sig bort, återkom till det stället, der Brown war dold, och befallde honom med sakta röst att stiga upp och följa henne. Han lydde genast. Han wille wäl, innan han gick ut, taga sina penningar eller åtminstone sina papper; men Merrilies satte sig på det kraftigaste deremot; han insåg snart att om han widerörde röfrarnes saker, mistankarne skulle falla på denna quinna, hwilken, enligt all sannolikhet, hade frälst hans lif; han öfwer gaf derför sin föresats, och åtnöjde sig med att tillägna sig en hirsschfångare, som en af röfrarne hade kastat på balmen. Då han såg sig åter på fötter och bewäpnad, trodde han sig nästan fri från de faror, som hotat honom, men det dröjde icke länge, förrän han fann, att hans ben hade alldeles domnat af källden och af det obequämliga läge, hwaruti han tillbragt natten; friska lusten och gåendet återställde snart blodets omlopp. Det swaga skenet af dagen, som började gry, öflades af den starkt tillfrusna snöns glans. Brown kastade hastigt en blick omkring sig för att kunna igenfånnadenna tillflyktsort. Det lilla tornet, hwaraf icke mer återstod än hwalfwet, hwaruti han tillbragt natten, låg på en klippa, som framsköt öfwer ån, och som war tillgänglig endast på följgångens sida; de tre andra sidorna woro ganska branta och, så att säga, lodrätt huggna: dällden war så trång, att trädens toppor från de begge motsatta sidorna på flera ställen widerörde hwarandra, och bildade då ett slags ishwalf öfwer ån, som igenkändes af dess swarta färg. De kommo till ett ställe, der dällden war mycket mindre höptrångd; det är der ruinerna woro, i hwilka

Brown förwillat sig. Brown fäste icke stor uppmärksamhet på dessa byggningar, som woro utan tak, utan dörrar och utan fönster; likwäl stannade hans ledsagerska ett ögonblick, liksom för att gifwa honom tid att betrakta dem; sedan gick hon den smala gångstigen, som förde till småskogen. Brown war icke utan oro, då han såg, att hon tog en wäg, på hwilken spår efter menniskor syntes. Det war utan twifwel den wäg, som rdfsarne hade tagit, då de begåfwo sig till hwalfwet. Ett ögonblicks eftersinnande war tillräckligt för att undantöja all misstänka. Denna quinna, som hade beskyddat honom, då han war utan minsta försvar, hade icke dröjt att verkställa sitt uppsåt, tills han kommit på fria fältet och blifwit bewäpnad. Han fortsfor derför att följa henne med ett fullkomligt förtroende.

De gingo öfwer den lilla ån på samma ställe, hwarest de personer, hwilkas spår de följde, hade gått öfwer den förut. Dessa spår kommo ifrån den förstörda byn och riktades till skölgången. Mer rillies wel af ifrån sin wäg och walde en ganska swår och farlig stig midt ibland de klippor, som beherrskade dessa förfallna murar. Ehuru det war ganska swårt att igenkänna den för snöns skull, som betäckte den, gick Mer rillies med stadiga och säkra steg, hwilket bewisade, att hon fullkomligt kände trakten. Brown, som igenkände samma wäg han hade gått aftenen förut, förundrade sig, att han icke brutit halsen af sig.

De kommo slutligen till största höjden af klipporna, hwarifrån ögat upptäckte på ena sidan en alldeles öppen slätt i en stråcka af två till tre fjerdingswäg, och på den andra en widsträckt ganska tjock skog.

Merrillies hörde flere karlars röster, som genljude från djupet af dalsden; hon visade med fingret för Brown en liten nog tät skog på något afstånd. „Wägen till Rippeltringen,“ sade hon till honom, „är på andra sidan; skynda er att begifwa er dit; ni har här att frukta för ert lif mer än någon i werlden.... men wänta.... man har tagit allt ifrån er.“ Hon fände i en ofantlig fjortelsåck af låder, hwarutue hon tog en pung. „Edra föräldrar hafwa ofta gifwit Merrillies och hennes slägt almosa.... Hon har utbådat lifwet endast i hoppet att finna tillfälle att gifwa er ett swagt prof af hennes erkänsla.“ Med dessa ord lade hon pungen i hans hand.

Denna kvinna är galen, sade Brown för sig sjelf; men ögonblicket war icke gynnande för att inlåta sig i frågor och swar; ty de röster de hörde under sig, woro utan twifwel röfrarnes.

„Huru skall jag kunna återbetala dessa penningsgar, eller belöna er för allt det goda ni har gjort för mig?“

„Jag har tu ting att utbedja mig af er;“ swarade hon, „först, att ni aldrig talar om det som ni sett denna natt; för det andra, att ni icke lennar detta land, utan att hafwa sett mig ännu en gång. Jag skall låta er så widare underrättelse om mig på wårdehuset Gyllne Armen i Rippeltringen, och då jag kallar er, ni må wara i kyrkan, på torget, på ett bröllopp, på en begrafning, det må wara en lördag eller en måndag, det må wara wackert eller fult wäder; så skall ni lemna alla för att se mig.“

„Hwilleu nytta skall jag hafwa deraf, min gode gumma?“

„Ni skall deraf draga en ganska stor nytta,
 „och detta är allt som syfvelsätter mina tankar i
 „detta ögonblick. Jag är icke galen, fastän jag
 „lidit nog för att blifwa det; jag talar icke dår-
 „skap; jag är icke drucken. Jag wet ganska wäl
 „hwad jag begär af er; jag wet, att Jörshynen här
 „bewarat er från tusen faror i utrikes land, och att
 „jag är det verktyg hwaraf Den behagar betjena sig
 „för att förskaffa er edert fädernearf åter. Lofwa
 „mig derföre det som jag begär af er, och betänk,
 „att jag frälsat ert lif i den förskräckliga natten,
 „som förflutit.“

„Nå wäl, min gumma, er begäran af mig
 „är så utomordentlig och så obetydlig, att jag icke
 „kan wägra er den; jag skall åtminstone få tillfå-
 „le att återlemna er edra penningar med intresse.“

„Det är godt, det är godt; tänk icke på dessa
 „penningar, de tillhöra er; tänk på att halla ert
 „löfte, och akta er för att wäga följa mig eller se
 „efter mig.“

I det hon sade dessa ord, gick hon ned med
 största skyndsamhet, fördjupade sig i skolgångens
 buskaget, och förswann.

Dastadt det gifna förbudet sökte Brown ett
 ställe på klippan, hwarifrån han utan att blifwa
 sedd, kunde se allt som föreföll nedanför. Han
 lade sig framstupa bakom en buske, som war wid
 kanten af en klippa, och derifrån sänkte sig hans
 blickar ända ned i daldens djup. Han blef warse,
 såsom han förmodade, sina kamrater från föreliden
 natten, med hwilka tre eller fyra personer snart
 förenade sig. De hade bortskottat snön på ett ställe
 le, som war wid klippans fot och der grävt en
 bred och djup graf för att deruti nedsätta lifet,
 omkring hwilket de stodo stillatigande och tycktes be-

gråta förlusten af sin kamrat. De förblefwo icke länge i denna tankfullhet, ty de lade alla handen wid arbetet. Då Brown såg, att de snart skulle sluta sitt arbete, trodde han det wara klokt att följa Sigenerskans råd och att gå med stora steg, tills han hunnit under träden. Det war hans första omsorg att undersöka den pungen, som Sigenerskan hade öfverlemnadt honom. Han hade mottagit den liksom med sin wilja och nästan med öfvertygelse, att han förnedrade sig, i det han mottog en gåfwa af en dylik person. Men han war i förlågenhet, och detta lån kom i rättan tid för att draga honom derutur. Alla hans penningar, undantagande några få riksdaler, woro i kappsfåcken, som Merrillies wänner hade röfwat ifrån honom. Det fordrades tid för honom för att erhålla ett svar ifrån sin bankier eller ifrån sin wän på Charlieope; han trodde sig derföre kunna betjena sig af dessa penningar, som man lånat honom, emedan han hoppades kunna innan fort betala det med intresse. Det kan icke wara någon stor summa, sade han till sig sjelf. Under det han gjorde dessa betraktelser, öppnade han låderpungen, och trodde, att han deruti skulle finna på sin höjd två eller tre guineer; men huru stor blef hans förwåning, då han såg en stor mängd af guldmynt, af åttskillig pregel, och hwissas wärde steg åtminstone till tvåhundra guineer; desutom flere ringar och andra smycken af wärde.

Brown fann sig mycket brydd, då han såg sig innehafware af en skatt, som war så mycket öfwer den summa, som blifwit röfwad ifrån honom, och som utan twiswel härflöt från flera stölder. Hans första tanke war att gå till en fredsdomare, att anförtro honom den skatt, som war i

hans wård, och att berätta hwad som händt honom; men han fann snart, huru oförsigtigt och farligt detta steg skulle wara: för det första skulle han bryta mot sitt löfte; för det andra skulle han kanhända blottställa en quinnas lif, som wägar sitt för att frälssa hans, och som sjelf skulle lått genom för mycket ädelmod hafwa förorsakat sin undergång. För öfrigt war han främling, utan medel att bewisa sitt stånd och sin rang. Jag skall icke förhastna mig, utan betänka hwad jag bör göra, sade han för sig sjelf. Kanhända någon garnison ligger i Kippletringan; jag kan der träffa några Officerare, som känna mig; de skola bistå mig med sina råd för att undwika allt, som kunde skada denna gamla stackars toka. En fredsbomare kunde utfärda befallning. . . . Jag har gifwit henne mitt hebersord; jag bör hålla det, hwad som helst måtte hända. För öfrigt behöfwer jag åter antaga en drägt, som bättre passar till min rang.

Efter alla dessa betraktelser beslöt Brown att taga tre till fyra guineer ur pungen; han tillslöt den sorgfälligt med fast beslut att icke öppna den, förtän han kunde återlemna den till henne, som hade gifwit honom den, eller lagligen nedläggga den i någon public Embetsmans händer. Han wille i början kasta bort sin hirschfångare midt i skogen; men då han betänkte, att han möjligtwis kunde träffa röfvarne på vägen, beslöt han att behålla den; som hans klädsel och hans ställning röjde en militär, kunde man icke finna det underligt, om han bar wapen. Sedan war resande stoppat sin pung i fickan, gick han med stora steg till den vägen som blifwit honom anvisad.

S j e t t e K a p i t l e t.

Julie Mannering till Mathilda
Marchmont.

„Huru kan ni förebrå mig, min goda och älskade Mathilda, att min vänskap fallnar, och att jag tänker på att ombyta vän? Kan jag glömma, att jag walt er för att anförtro er hemligheter, som jag icke wägar tillstå för mig sjelf? Ni är icke mindre orättwis mot er stackars Julie, då ni säger henne, att fröken Lucie skall intaga eder plats i mitt hjerta. Jag bekänner för er uppriktigt, att fröken Lucie icke har de egenskaper, som jag alltid åstundat hos den personen, som skulle blifwa min förtrogna. Det är en förtjusande flicka, jag försäkrar er det; hon behagar mig mycket, och jag måste till och med påstå, att våra samtal på eftermiddagen och om aftnarne beröfwa mig en del af den tiden, som jag offrade för att tillskrifwa er; men hon saknar alldeles den wackra werldens sed, behag och ton. Jag måste likwäl säga er, att hon är måstare i Italienskan och Franskan. För dessa kunskaper har hon att tacka ett det plumpaste widunder, som ni någonsin sett i er lefnad. Hwersten har gjort honom till ett slags Bibliotekarie; han tröttnar aldrig att berömma honom, för att bewisa, som jag tror, huru falsk och bedräglig allmänhetens dom är, och att aldrig något, som lyder derunder, må förlöjligas. Jag erinrar mig, att då wi woro i Indien, han hade hem med sig en liten hund af blandad race, hwars ben woro krofiga, dronen breda och så raka som en hares, med en swans, som sopade marken. Han tog honom till sin gunstling, oaktadt alla ing

wändningar man gjorde honom, och jag erinrar mig, att ett bland de skäl, som föranledde honom att gifwa Brown namn af skamlös, war, att denne tillåtit sig skämta öfwer Wingos dron och ben. Jag tror werkligen min kära Mathilda, att det är af ett lika skäl, som han är denna fula erkepedant så tillgifwen. Detta widunder får sitta wid vårt bord, hwarwid han låser wälsignelsen till bords med en ton, som nog liknar en mångelskals skrif. Då man ser honom nedstuka i sin sirupe de födoämnen, som framsättas för honom, utan att gifwa sig tid att frydda dem, ja, icke en gång smaka på dem, skulle man tro sig se en trågårdedrång fylla sin skottfärra med sin skofwel.“

„Efter måltiden hörer man honom med en icke mindre besynnerlig röst än förut låsa tacksågelsen; han går sedan ur matsalen och löper för att få tag i någon ofantlig, alldeles massåten och neddammad lunta i kalfskinsband. Jag skulle wänja mig wid att se denna widunderliga warelse, om jag finge skratta med någon öfwer honom; men om jag för Lucie tillåter mig det minsta skämt öfwer hennes herr Sampson (det är den odrågliga människans namn) wisar hon sig så förlägen, så lidande, att jag icke har mod att fortfara, pappa rynkar ögonbrynen, kastar på mig hotande blickar, biter sig i läpparne, och säger mig slutligen några mindre behagliga ord.“

„Det är icke om denna besynnerliga warelse jag wille tala med er; hans namn har kommit under min penna endast emedan han, såsom ganska bewandrad i de gamla och moderna språken, har gjort fröken Lucie ganskt lård i de sistnämnda; och om hon icke studerat Latin, Grekiska och Hebreiska, så är det derföre, att hon haft det förståndet att

med styrka motstå sin outtröttliga pedagogs uppmaningar.

Lucie har verkligan ett stort förråd af grundliga kunskaper; hon är begåfvad med ett minne, hvarigenom hon kan göra trogna utdrag af våra läsningar flere dagar efter sedan wi hållit dem; jag begriper icke, huru hon kan finna så stort nöje i denna syfvelsättning, men den roar henne mycket. Hvar morgon läsa wi något tillsammans, och jag börjar nyfket mer tycka om att studera Italienskan än då den osmaklige Chichipichi kom att döda oss med ledsnad.

Kanhända min wänskap för fröken Lucie mindre kommer af de talanger, hvarmed hon är utrustad än af de behag, som felas henne. Hon känner icke en enda musikalisk not, och hwad dansen angår, känner hon ingen annan än böndernas i hennes by. Jag är derföre i min ordning hennes lärnästarinna; hon mottager med förtjusning underwisning på harpa, och jag har redan kommit så långt med henne, att hon kan göra några ballettsteg. Jag försäkrar er, att jag i henne skall få en god elev."

"Om aftonen läser pappa stundom för oss; jag kan säga er, att ni aldrig hört någon läsa så wäl våra skalder; han är långt ifrån att imitera dessa declamatorer, som icke göra någon åtskillnad mellan att läsa ett stycke och att spela det, som i ett sällskap göra så många åtbörder, wridningar och grimaser, som wore de verkligan på teatern. Pappa läser som en man af smak, gifwer sin röst den höjning, som ämnet fordrar, utan minsta tillgjordhet eller anspråk. Lucie läser äfwen ganska wäl; jag söder draga nytta af hennes underwisning."

"Wi göra långa promenader, fastän kölden är

ganska skarp. Ni skall derföre icke undra, bästa Mathilda, att jag icke skrifwer er så ofta till, som jag fordom gjorde. Jag skulle kunna tillägga, för att ursäktas min ikenbara försumlighet, att jag icke skrifwer er till, emedan jag icke har något nytt att säga er. Mitt hopp, min fruktan, min oro i anseende till Brown plåga mig icke mer. Jag wet att han är i frihet, att han mår wäl..... Jag nödgas bekänna för er, att det tycktes mig, att han wäl kunnat underrätta mig, hwert han tagit wägen. Vår brefsverling är icke utan fara, jag medgifwer det; men det är icke mycket smickrande för mig, att det är herr Van Beest Brown, som har gjort denna upptäckt, och som först brutit..... Jag svarar honom, att om han trott sig böra taga detta beslut, så är jag icke obenågen att följa hans exempel. Jag har sagt för mig sjelf mer än en gång, att jag hade handlat som en toka..... Emellertid har jag en så god tanke om den sträckars gossen, att jag icke anser hans tyfnad endast såsom en följd af någon utomordentlig händelse.“

„För att återkomma till fröken Lucie: nej, min kära Mathilda, hon skall aldrig i mitt hjerta få den plats, som ni uteslutande innehar der. Således, min älskade, har er flagan, som ännu mer lärar mig känna wärdet af er wänskap, icke minsta gränd. Jag bekänner det: hon är en älskward flicka, ganska ömsint, ganska wänskapsfull, och jag känner få personer, hwilkas tröst och hjälp jag med sådan förtrostan skulle begära som hos henne, i hwad man kallar verkliga sorger. Men stora omhållningar äro sällsynta i lifwets lopp, och wi behöfwa i hwarje ögonblick en wän, hwars smak och tänkesätt öfwerensstämma

med våra. Hvem vet bättre än ni, bästa Mathilda, att hjertats sår endast kan läsas med sym-
pathiens balsam? Och fröken Lucie har ännu
icke minsta begrepp derom. Om jag wore sjuk,
skulle fröken Vertram icke ett ögonblick öfverge-
wa min hufvudgård hwarken dag eller natt, hon
skulle icke spara omsorg och möda för att förskaffa
mig helshan åter; men hvad skulle hon kunna göra
mot hjertats feber? Det är endast min älska-
de Mathilda, som förstår att bereda mig en
helsosam dryck; Lucie skulle icke lyckas bättre der-
uti än hennes gamla informator. Hvad som för-
tretar mig, är att se denna kallsinliga nunna hos-
wa en älskare efter sin smak. Deras ömsesidiga
tillgifvenhet, hvarpå jag icke kan twifla, liknar
mycket en episod i en roman. Vi bör weta, att
hon skulle ärfwa en ofantlig förmögenhet; hon har
förlorat allt genom sin fars slöseri och hans kom-
missionärs bedräperi. Hon är tillbedd af en bland
de älskwärdaste Adelsmän i trakten. Som denna
unga man en dag skall ärfwa en ganska stor för-
mögenhet och intaga en ganska utmärkt rang, låt-
sar hon att förkasta hans anbud, i det hon föres-
täller honom den skiljemur, som rikdomen satt
mellan dem. Men jag är öfvertygad att, oaktadt
all hennes förbehållsamhet, hennes blygsamhet, hen-
nes hängifvenhet, hon är slug och listig. Jag är
öfvertygad, att hon älskar den unga Hazlewood,
att denne gifet till hennes kånsla, och att han icke
skulle underlåta att förklara för henne sina tänkes-
fätt, om han funne tillfälle dertill, utan att blott-
ställa sig för att missbaga min far. Vi bör we-
ta, att Öfwersten beständigt bemödar sig att wisa
fröken Lucie alla de små artigheter, som hvarje
annan ung man, som wore i Hazlewoods ställe,

skulle tro tillhöra sig uteslutande. Jag bekänner för er, att om jag wore i Carls ställe, skulle jag icke vara utan oro, då jag hörde de artigheter, som min föra pappa aförig röttnar att säga till fröken Lucie; hans wördnadsfulla helsningar, hans uppmärksamhet att gifwa henne hennes handskar, att hjälpa henne påtaga hennes schal, hans ifwer att erbjuda henne sin arm..... I sanning, jag är frestad att tro, att den unge Hazlewood icke är af wårt tidehvarf.“

„Föreställer ni er, hwilken löslig och bedröflig figur er stackars Julie måste göra i denna grupp? På ena sidan är det min pappa, som spelar älskare för min wän, på den andra sidan den unga Carl, som åhörer med gapande mun det minsta ord, som går från hennes läppar, och uppslufar henne, så att säga med ögonen..... Och emellertid fäster ingen uppmärksamhet på mig, icke en gång den fastliga, den wänjeliga herr Sampson, hwars stora, runda och dunkla ögon alltid äro riktade på Lucie, hwilken han betraktar med en förnöjelse, som gränсар till hänrykning, om det wore möjligt, att denna bild kunde åga någon känsla. Allt detta, jag bekänner det, gör mig stundom tafatt, byster, bedröfwad, i forthet — styga. Här om aftonen war jag förtretad öfwer alla minner både af de begge älskande och af pappa sjelf, att, då jag såg mig alldeles glömd, jag riktade mitt skämt emot Carl; det war icke möjligt för honom att underlåta swara derpå, utan att sela mot höflighetens lagar; han satte sig genast i förwarsstånd. Jag fortsatte mina anfall..... Jag bekänner för er, Mathilda, att det är en intagande, förståndig, älskwärd, wäl danad yngling. Jag har sett få, som kunna jämföras med honom.“

„Då vi woro långst inkomne i samtale, hann en half suck, preßad ur Lucies bröst, till mitt öra. Jag wille icke fullfölja min seger; jag walde hellre att wisa mig ädelmodlg. För öfrigt fruktade jag, att pappa skulle märka mina små konster. Lyckligtwis för mig war han fördjupad i beskrifningen af ett wißt folkslags drägt i Ostindien, hwilket han wille upplysa, i det han ålade fröken Lucie att med sin nål afbildade deras figurer, deras drägrer, deras wapen. Han började sin ritning för tredje gången, medan Lucie efter all min öfwerhygelse sysselsatte sig med helt annat än turbaner och sablar. Jag säger det ännu en gång, bästa Mathilda, lyckligtwis sysselsatte sig icke min far med mig; ty hans genomträngande och stundom förskräckliga blick. . . . Han är en afswuren fiende till allt löfetteri. Carl hörde ganska wäl Lucies quädda suck; han uppstod i ögonblicket, liksom hade han begått ett brott, i det han under några ögonblick skänkte sin uppmärksamhet åt en wån, som förtjenste den så litet. Man kunde skratta, då man såg honom genast närma sig med en alldeles ångrande mine, till fröken Lucies arbetsbord; han gjorde för henne några alldeles obetydande anmärkningar. Man swarade honom i en ton, som borde synas wara densamma som den wanliga för all annan person eller en så slug åskådare, som en Julie war. Carl blef slagen af hennes förebräelser; han stod utan att wåga framstamma en enda stafwelse. Ädelmodet ålade mig som en pligt att blifwa medelarinna. För att kunna göra det, blandade jag mig i samtale med en persons ton, som icke hade märkt något, och som icke tog minsta del i det som nyss tilloragit sig. Sedan jag återställte lugnet och freden, tredde jag mig icke kunna göra något bättre

för att underhålla dem i deras ljuswa drömmar
än att föreflå dem ett parti schack. Swad mig an-
går, satte jag mig bredwid pappan för att gnabbas
med honom på mitt wanliga sätt; han syffelsatte
sig beständigt med att rita för fröken Lucie. Jag
hade tillställst så, att de spelande sutto wid ett bord
af laminen, och Öfwersten arbetade wid det andra.“

„Är schackspelet mycket roande, pappa?“

„Jag har hört sägas det.“ sade han, utan att
göra mig den äran att se på mig.“

„Jag tror det verkligen om jag skall dömma
„af den uppmärksamhet, som Sir Carl och Frö-
„ken Lucie använda derpå.“

„Pappa såg upp och höll ritstiftet upplyft. Utan
twiswel märkte han intet, som kunde gifwa honom
minsta oro, ty han bordsade i samma ögonblick ar-
beta på en Mathrata-turbans omslindningar med
samma lugn, som då jag först störde honom.“

„Huru gammal är Lucie, söta pappa?“

„Huru kan jag weta det, kära barn? Jag
„tror att hon är nästan wid samma ålder som du.“

„Jag tror, att hon är äldre, pappa, och papp-
„pa säger mig ofta, att hon förstår mycket bättre
„än jag att vara wårdinna wid måltiden och wid
„thebordet. Det tyckes mig, söta pappa, att ni
„gjorde wäl, om ni för alltid öfwerlemnade henne
„detta presidentskap.“

„Min kära Julie, antingen är du alldeles to-
„fig, eller will du wisa dig mycket wårre, än jag
„någonsin trott.“

„Bästa pappa, jag beder er hafwa bättre tan-
„ka om mig; jag will för allt i werlden icke an-
„ses för en tofa.“

„Hwarföre skall du då uppföra dig, som wore
„du det?“

„Jag vågar tro, att uti allt hwad jag sagt er,
 „bästa pappa, intet finnes som förräder kärskap.
 „Hela werlden wet, att ni war en ganska wacker
 „man (Ett småleende af Hswersten) i er ungdom
 „(rynkning på ögonbrynen). Den måste wäl wa-
 „ra förbi, och jag ser icke, hwarsföre ni fruktar att
 „tillfredsställa er smak. Jag är blott ett barn;
 „men det tyckes mig, att om en klock maktas om-
 „sorger kunde öka ert lifs sällhet. . . .“

„Min far fattade min hand på ett sätt, som be-
 visade både den smärta han kände och den ömhet
 han hade för mig, och förebrädde mig strängt för det
 jag skämtade öfwer hans käraaste böjelser. „Julie,
 sade han till mig, „jag nödgas flere gånger till-
 „sluta ögonen för din djerfhet, din nådswisheit,
 „emedan jag finner att jag är den första orsaken
 „till dina fel genom min försummelse att waka öf-
 „wer din uppfostran. Jag borde icke lita på ditt
 „omdöme i en sak af denna wigt. Men du icke
 „gör något afseende på den afstning, som jag bär
 „för din olyckliga mors minne, wörda åtminstone
 „detta olyckans hederwårda offer. Betänk, att om
 „det minsta ord af ditt mer än otidiga skämt kom
 „till hennes öron, skulle hon se sig twungen att
 „lemnna denna fristad för ögonblicket, och att hon
 „skulle finna sig utan stöd, utan beskyddare i werl-
 „den, hwars trolöshet hon alltför ofta erfarit.“

„Hwad kunde jag swara honom, kära Ma-
 thilda? Intet. . . . Jag kände mitt fel. Det
 war af godt hjerta, som jag bad honom om
 förlåtelse och lofwade att framdeles wara förnufti-
 gare. Följaktligen är jag bragt till den fullkomli-
 gaste ömwerksamhet. Jag kan icke, utan att fela mot
 grannlagenheten och hedern, motsäga den stackars
 Lucie i hennes kärlek; fastän hon förtjenar det nå-

got litet genont sin brist af förtroende till mig.
 Jag kan icke mer våga skämta med pappa öfver
 en så finfing sak. Jag måste derföre bränna små
 papperskrullar eller rita Asiatiske hufvuden på vi-
 siufort. Jag försäkrar er, att det hårom aftonen
 hade lyckats mig att göra ett ganska lifnande por-
 trätt af Hyder-Ally. Stundom tager jag min
 tillflykt till min harpa; men det är mig omdjligt
 att knöppa en hel aria. Om jag tager en bok,
 läser jag honom bakfram. Jag kan icke neka, att
 Browns tystnad mycket oroar mig. Om han
 varit nödgad att lemna landet, så hade han icke
 rist utan att skrifwa mig till. Skulle min far
 hafwa uppsnappat hans bref? Nej, nej, jag kån-
 ner hans grundsatser i detta afseende; jag är öfwer-
 tygad, att han icke skulle öppna ett bref, som wo-
 re staldt till mig, om han ock wä e wiß på, att
 man deruti gifwer mig det rådet att rymma ut
 genom fenstret under skydd af mörkret. Store Gud,
 hwilket ord undfaller mig! Ni bdr banna mig,
 bästa Mathilda, att jag wägar skrifwa det till
 och med på skämt..... Det kan icke räknas mig till
 stor förtjenst, om jag aktar mig för ett så brott-
 sligt uppförande. Herr Van Beest Brown är icke
 en nog ifrig, nog beslutssam man för att sätta den
 person han öfskar i en sådan förlågenhet; han är
 mån att lemna henne tid att betänka sig..... Jag
 will likwäl icke dömma honom, utan att hafwa
 hört honom, eller det minsta twifla på hans karak-
 ters ädla ståndaktighet, hwilken jag så ofta berömt
 för er..... Om jag trodde honom wara i stånd
 att twifla, att frukta, att tänka på en annan, skulle
 jag snart trösta mig öfwer hans förlust.“

„Hwarföre då, torde ni säga mig, emedan ni
 fördigr af er wän en så hjeltenuddig ståndaktighet,

hwarfbre bryr ni er om det, som Carl Hazleswood företager? Hvad rör det er, att han försklarar sin kärlek för fröken Lucie eller för hwilken som helst? Jag har gjort mig denna fråga tusen gånger, och mitt sinne framställer för mig till allt svar, att det är obehagligt att blifwa alldeles glömd, äfwen af personer, på hwilka wi icke hafwa minsta anspråk. Åh, huru barnslig jag är! Om jag ingår i alla dessa omständigheter, min låra Mathilda, så är det, emedan ni sagt mig, att de roade er, hwilket jag icke wägar alldeles tro. Jag erinrar mig, att då wi på våra ensliga promenader låto vår inbillningskraft resa i Geernas och Sylfernes land, ni endast tyckte om heroiska berättelser, hwaruti tappre riddare, dwärgar, jättar, spöken, syner och gengångare förekommo; mig behagade mer de något invecklade händelser, som man stundom finner i sin familjs söte. Ni hade welat resa på de wida hafwen, trotsa stormar, flippor, hafsdjur och styra med en säker hand ert majestätiska skepp midt ibland alla de sammanswurne elementerna, jag hade hellre welat styra min swaga farkost på en lugn sjö, på hwilken man endast behöfwer någon liten skicklighet för att undwika de dolda flipporna, på hwilken man icke kan förwärfwa sig ett stort namn, men hwarest man icke är blottställd för stor fara."

„Jag är öfvertygad, att ni mycket skulle älska min pappa. Ni skulle förtjusas af att höra honom tala om sina sköldemärken, om sina förfäders waspenbrogder. Ni skulle icke kunna hindra er ifrån att intagas af wördnad och beundran för hans utomordentliga talånger, som ännu enses för öfvernaturliga. Ni skulle äfwen älska fröken Wernstram för de namns skull, som finnas i henns"

framträd, och som äro lifa så svåra att skrifwa som att uttala, och emedan hennes födelse tjänar till epok för en högst utomordentlig händelse. Ni skall tycka om vår boning, som är omgifwen af fjärdar, berg och pittoreska ruiner. Om det wore of tillåtet att göra ett byte skulle jag hellre wälja edra sköna gräsplaner, edra lundar, edra parterrer, edra drishus och er goda tanke sällskap, hwilken lifa ordentlig i sitt lefwerne, som ett ur i sina rörelser, bewisar mēhan, innan hon åter sin frukost, tager sig sin goda lur efter middagsmåltiden och spelar sitt parti kort innan quälswarden. Jag skulle tycka om hennes tjocka swarta hår, och hennes kuff, som är ännu fetare än de. Märk nog, om jag får bedja er, att Brown icke är inbegripen i detta byte; jag älskar hans glädtiga lynne, hans lifliga och quicka samtal, hans enkla och öppenbjerliga höfslighet, hans höga wärd, hans kropps wacker proportioner, regelbundenheten i hans anletsdrag, och isynnerhet hans uppriktighet och redlighet, som skulle pryda riddareåldren. Han är en modig, tapper, älskswärd, fänslofull och förståndig riddare; således, då wi öfwerwäga allt, tror jag att wi göra rätt, om wi åtnöja of med den lott som fallit på vår del.“

S j u n d e K a p i t l e t.

Julie Mannerling till Mathilda
Marchmont.

„Det första bruk jag gör af min återwunna helsa, min bästa Mathilda, är att underrätta er

om de fastliga uppträden, som förefallit smickring
mig. Hvad det tillkommande är ogenomträngligt!
Hvad det är oförståndigt att skämta öfver det öde,
som väntar oss! Då jag slutade mitt sista bref
till er, var jag sjelfwa glädjen; jag använde
alla mina swaga talanger för att måla er smak
för utomordentliga scener och förunderliga berättels-
ser. Hvad jag var långt ifrån att förutse, att
jag skulle berätta för er dylika händelser, och till
hvilka jag varit vittne! Hvilken stillnad, bästa
Mathilda, att hafwa för ögonen ett tydligt upp-
tråde och att läsa det skildradt af en våltalande
penna! Hvilken stillnad mellan att se sig hängan-
de wid en halfmurken gren öfver ett fastligt brå-
djup och att betrakta denna belågenhet i en stor-
målares teckla! Men jag vill icke gå i förwäg
för händelserna.“

„Första delen af den berättelse jag har att ge-
ra för er, är ganska färskräckande; men den har
intet sammanhang med det som rör mitt hjerta.
Ni bör weta, min goda Mathilda, att detta
land är mycket gynnande för smyghandlarna från
den Mar, som ligger midt emot. De äro ganska
talrika, djerfwa, beslutsamma. De hafwa mer än
en gång kommit hela Grefskapet att båswa, då
man welat sätta gräns för deras bedrägliga han-
del. Embetsmännen wisa, antingen af fruktan eller
af ännu förfärligare skäl, blott en skugga af upps-
sigt öfver deras handel, och strafflösheten har en-
dast tjentat till att gifwa dem större djerfhet och
fräckhet. Min far, som nyligen nedsatt sig i den
na trakt och icke är bekladd med något publikt em-
bet, borde efter all sannolikhet icke hafwa något
ohytt med dem; men han har sagt oss hundra gån-
ger, att Mars varit rådvande wid hans
födelse.“

„Men ware härmed hur som helst; förleden torsdag, wid påß flockan tie förmiddagen, i samma ögonblick då Hfwersten och Carl tillrustade sig att gå på becksinsjagt wid stranden af en sjö, som ligger på obetydligt afstånd, och Lucie och jag ihjelsatte oss med vår plan till studerande och arbete, blefwo wi alla förskräckte, då wi hörde bulret af flera hästars hofslag, som närmade sig på uppförswägen. Som jorden war starkt tillfrusen, åstadsommo deras steg ett ljud, som hördes på ganska långt håll. Några minuter derefter sågo wi fyra bewäpnade män till häst ankomma till införsporten, hwilka förde hwar sin handhäst, som war mycket lastad; allt hos dem rörde förwirring och förskräckelse; då och då wände de sig om för att se om de icke woro förföljde. Min far och Carl gingo emot dem för att fråga dem om orsaken till deras owäntade besök.“

„Wi äro tjenstemän wid tullen,“ sworade de, „wi hafwa bemåttigot oss en half mil härifrån dessa hästar, som äro lastade med lurenbråjerigods; smygghandlarne hafwa förenat sig och förfölja oss, en fastlig död skall blifwa belöningen för vårt nit i Hans Maj:ts tjenst. Wi hoppas, att en tapper Officer icke skall tillåta, att man mördar för hans ögon menniskor, som icke begått annat brott än att noggrannt uppfylla sina skyldigheter; wi lemnas oss under Hfwerste Manneringss beskydd.“

„Min far, som alltid är intagen af entusiasm för frigsståndets åra, hade icke wågrat Hans Maj:ests ringaste betjent sitt beskydd. Han befallde genast, att warorna skulle läggas på ett säkert ställe, att portarne skulle sorgfälligt tillslutas, och att alla menniskor skulle taga till wapen i händelse af onfall. Carl hjälpte honom med mycken skicklig-

het i alla hans anstalter. Sjelfwa den dumma Sampson tog en reeböfva, som låg honom till hands; då han sökte ladda den, låt han trycket gå löst och det felades icke mycket, att han gjort en blodig besvärjelse. Förunderligt! utropade han graviteriskt; det är hans vanliga utrop. Dastadt man bad honom öfvergifwa detta wapen, wille han aldrig samtycka dertill; han begärde till och med, att man åter skulle ladda hans böfva; men som det icke är swårt att narra honom, lade man blott litet frut i fångpannan. Dessa omständigheter har jag lärt känna endast genom Sir Carls berättelse några dagar derefter. Han gaf det största beröm åt den oförskräckthet, som den stackars Magistern wid detta tillfälle ådagalade, hwilken jag hade trott wara så rädd som en hare.“

„Då pappa hade slutat alla sina anstalter till förswar, och han bewäpnat och pekerat sin lilla tropp, kom han till mig och Lucie och anmodade oss nedstiga i källaren för att wara säkra för all fara; men jag bad honom på det högsta att låta oss blifwa quar i det rummet, hwaruti wi woro; likwål bekänner jag, att jag darrade i alla lemningar; men min karakter har så mycken likhet med min fars, att jag hellre wille hafwa för ögonen faran, som hotar mig, än att wänta den afsidens, och att endast genom berättelser få weta dess framsteg.“

„Lucie, blef som döden, tycktes wara förstelnad; hennes blickar woro beständigt fästade på Carl; hon hörde icke hans böner, att hon måtte öfvergifwa främre delen af huset. Så framt port och dörrar icke inslogos, hade wi icke mycket att frukta; ty fönstren betäcktes med bollar och kuddar och, till den stackars Magisterns stora sorg, med folianter, som hastigt framburos från biblioteket,

man glömde icke att lemna tillräckligt rum för att kunna gifwa eld på de anfallande, om så behöfdes.“

„Nedan alla woro i fruktan och skakning, gick pappa stilla och lugn genom alla rum. Han gaf sin garnison den uttryckligaste befallning att icke skjuta, förrän han gaf signalen dertill. Hazlewood, som brann af begär att erhålla sin Chefs aftning, tiente honom till Adjutant; han wisade den sörsta flöthet i sättet att uträtta de åtskilliga ärenden, som uppdrogos honom.“

„Den djupa tyftnad, som rådde omkring oss, blef slutligen afbruten genom ett doft och aflågsset buller, som man skulle hafwa tagit för en siröms brusande. Snart kunde wi icke mera twifla, att det war flera hästar, som nalkades med snabba steg. Jag hade gjort i ett hörn af ett förrster en liten öppning, genom hwilken jag betraktade fiendens analkande, och jag upptäckte snart mer än trettis man till höft komma upp i alleen till slottet. Det är mig omdjligt att gifwa er det minsta begrepp om dessa röswares förskräckliga utseende. Näst int den oblida åretiden hade de nästan alla bröstet och benen bara; de hade blott en enkel nåsduk omkring hufvudet; de woro alla bewäpnade med sablar, kùxor och pistoler. Fastän en frigares datter och wan att se soldater af alla slag, måste jag säga er, att jag aldrig sånt en sådan förskräckelse som den, hwaraf jag integs wid anblicken af dessa banditer, hwilkas hästar woro betäckta med swett och fradga. Då de funno portarne tillslutna, upphåfde de de fastliga rop, utböste förbannelser och hotelser af alla slag, så uppretade woro de öfwer att se deras rof dem fränryckas.“

„Då de sågo, att man gjort anstalter till förswar, stannade de för att rådplåga med hwarans

dra. Några minuter därefter svårtade en af dem sitt ansigte med frut och närmade sig till porten, med en hvit nåsduk wid ändan af sin bössa; han begårde få tala wid Öfverste Mannerling. Jag skålfde i hela min kropp, då jag såg min far öppna fönstret för att fråga, hvad han åstundade.“

„Vi åstunda återtaga de waror, som skålmars röfvarat ifran oss; min Löjtnant har uppdragit mig att säga er att, om ni låter återgifwa oss dem, skola wi begifwa oss bort, utan att utdöma minsta hämd; i motsatt fall skola wi tända eld på huset och utrycka inelssworna på alla dem som finnas der.“ Han beledsagade denna hotelse med de försträckligaste swordomar, som han flera gånger upprepade.“

„Hvem är er Löjtnant?“ frågade honom pappa.“

„Det är den herren, som rider på den gråa hästen, och som bär en nåsduk omkring armen.“

„Nå wål, såg åt den herren, att om han icke i ögonblicket packar sig bort med sin röfvaritropp, så skall jag låta gifwa eld på dem.“ Med dessa ord tillslöt pappa fönstret för att sluta samtalet.“

„Knappt hade parlamentären återkonimit till sin tropp, förrän wi hörde ett hurra eller, rättare sagt, ett försträckligt skral, hwarpå en allmän salswa mot vår garnison följde. Gönsterrutorna spräcktes, men medelst de försigtighetsmått man tagit skadades ingen af de belägrade. De yafwo oss ännu tre salswor, utan att man besvarade dem med ett enda skott.“

„Pappa märkte, att de bewäpnade sig med yror och järnstörrar, utan twifwel i afsigt att uppbryta porten. Han ropade med en stark röst: „Ingen mer än Hazlewood får skjuta. Carl, sköt ni Parlamentären, jag skall draga om“

„Sorg om Edjtnanten.“ I samma ögonblick fällde han honom ned af hästen. Carl war icke mindre lycklig: han lät Ambasadbären bita i gräset, hwilken närmade sig med en yra i handen.“

„Denna dubbla förlust betog smyghandlarne modet; de drogo sina sårade undan, och begäfwos sig hastigt bort. Garnisonen tog farväl af dem med en allmän salfwa; men jag tror icke, att de gjorde dem mycket ondt.“

„Banditerne hade knappt verkställt sitt återtag, förrän wi, till min stora tillfredsställelse sågo en tropp soldater ankomma; de woro inquarterade i en by i grannskapet, och marscherade på första underrättelse man gifwit dem om anfallet på Woodsburne. En del beledsagade tullbetjenterna, hwilka transporterade sin fångst till en liten sjöstad, som war endast några mil aflågsen, och den andra, som bewecktes af mina tårar och böner, samtyckte att tillbringa tjugufyra timmar med oss, för att drifwa smyghandlarne tillbaka, om de åter wisade sig.“

„Detta war, bästa Mathilda, orsaken till min första oro. Jag glömde säga er, att röfvarne lemnade i en hydda i grannskapet den af deras kamrater som hade swårtat sitt ansigte med frut, utan twifwel, emedan han war utur stånd att bortföras: han dog wid pås en timme derefter, och igenkändes; det war en bonde i grannskapet.“

„Wi erhöillo lyckönskningar af hela grannskapet, och alla medgäfwos, att om smyghandlarne stundom funno ett så wäl anfördt motstånd, de icke skulle wara så djerfwe och så oförskämde. Pappa utdelade belöningar bland tjenstfolket; han berömde på det högsta det mod och den kallblodighet, som Haggewood wisat. Han glömde hwarken Lucie eller mig: han betygade oss sin tillfredsställelse för

Det wi icke hade förut honom i hans operationer genom vårt skrif eller våra böner; han begagnade sig af tillfället för att erbjuda Magistern att byta snusdosor. Detta anbud behagade mycket den hederliga Sampson; han kunde icke blifwa nödt på något att på alla sidor betrakta sin nya snusdosa. „Hon är så wacker,“ sade han, „som wore hon af rent guld.“ Den goda mannen bedrog sig icke, ty hon är helt och hållet arbetad af denna metall. Men man måste göra honom rättvisa: jag är öfvertygad, att han icke varit mera nöjd, om han fått de verkliga värde, än han war, då han trodde henne wara af förkyld koppar.“

„Han war icke utan sysselsättning i flera dagar för att sätta åter på sitt ställe de talrika foliantter, som hade tjent till att förbomma fönstren, och för att bota den slada, som de hade lidit. Han bar till oß flera kuler, som han hade utdragit med största försigtighet. Om jag öfde min wanliga munterhet, kunde jag komma er att skratta, i det jag berättade för er den beströfning han wisade oss, då han såg de blesstyrer, som St. Thomas af Aquino och St. Johan Chrysostomus lidit; jag förbigår denna komiska berättelse. Jag måste meddela er en händelse af ganska olif beskaffenhet; men jag känner mig så tröt till både kropp och själ, att jag nödgas bortlägga pennan. Farväl tills i morgon. Jag låter detta bref icke förr afgå, för att icke göra er orolig öfwer er

Julie Mannerling.

Till Mathilda Marchmont.

„Jag går att återtaga, bästa Mathilda, träden af den berättelse, som jag nödgades afbryta i går afton.“

„I två dagar å rod war vårt samtalsämne nästan blott den belöfning, som wi hade utfärdat, och de ledsamma följder wi hade att frukta. Vi sade till pappa, att försigtigheten kanhända fördröjde, att wi skulle draga oss undan till Edinbourg, eller åtminstone till Dumfries, hwarest ganska godt sällskap finnes. Detta förslag misshagade honom. Han svarade oss kallt, att han icke kunde tillåta, att ägarens hus, så wäl som dess möbler och de förråder, som der funnos, skulle blifwa snyghhandlarnes rof; att han aldrig haft behof af råd för att förswara sin familj. „I det jag här kvarblifwer lugn, bewisar jag röstrarne, att jag icke fruktade dem; och den wälförmägen de erhållit, bör icke fresta dem att blottställa sig för att mottaga en dylik. Men wisar jag mig rädd, så fördubblas jag deras djerfhet och uppmuntrar dem att åter börja deras öfwerwäld.“ Trygga genom hans anmärkningar, och ännu mera genom den lifnöjdhet, hwarmed han talade om vår fruktan, som han sade vara inbillad, fattade wi åter mod, och wi började åter våra wanliga promenader. Emellertid fingo de betjenter, som följde oss, då wi gingo ut, befallning att medtaga sina böcker; jag märkte afwen, att min far lät patrullera hwar timme om natten. Tre dagar hade knappt förflutit, förrän wi hade en ännu större oro än den, som snyghhandlarne förorsakat oss.“

„Jag tror att jag sagt er, att en liten sjö ligger på ett obetydligt afstånd ifrån huset. Det är mötesplatsen för alla Aldelsmän i graunsskopet för att der skjuta bekasiner. Under det wi frukostade, föll det mig in att säga, att det skulle roa mig att se denna sjö, medan den war betäckt af is; att man mycket berättat för mig om skridsko-

öfning och slådpartier; att detta slådespel skulle wara mycket roande. „Endn är tillfrusen,“ tillade jag, „wi kunna göra denna promenaden till fots, Lucie och jag.“

„Carl erbjöd sig genast att följa oss; wi sams tyckte dertill, med vilkor, att han skulle medtaga sin jagtbössa. Han skämtade en stund öfwer tanken att låta honom gå på jagt genom snön; emellertid befallde han, för att ställa oss tillfreds, sin betjent, hwilken stundom tjente honom till jägare, att följa honom med sin bössa. Huvorsten som icke tycker om någon sammankomst i fria luften, å framt det icke är regimentsmötet, quarblef hemma, Lüstens friskhet tycktes gifwa oss styrka och wigghet. Wi kömmo snart till sjöstranden, och denna promenad syntes oss ganska angenäm; de hinder wi hade mött, hade för oss endast varit ett nöje. Om wi hade något swårt ställe att öfverkomma, så hjälpte oss Carl; om en sluttnings war för bratt för hal, skyndade han sig att understödja oss. Jag såg, att Lucie war förlagen för det wi förorsakade honom ett så stort besvär.“

„Sjöns stränder erbjödo en förtjusande anblick. Den ena af dessa sidor omgafs af ett brant berg, som war betäckt med ofantliga isstycken, hwilka glänste som kristall. Midt emot war en liten skog af tallar, hwilkas med snö betäckta grenar åter kastade solstrålarne på det besynnerligaste och pittoreskaste sätt. Dess yta war betäckt med en myckenhet menniskor, som åtskillde sig genom sina ställningar, åtbörder och rörelser. Somliga framträdde på sina skridskor med gladans hastighet, som flyfwer lusten, andra sturo med behag åtskade namn i isen. De som äldre icke tillät att öfverlemna sig åt dessa häftiga kroppsrörelser, hade förenat sig wid

ett vårdshus, framför hwilket de kygge närvarande socknarnes ungdom körde i fäpp med slås-
trofware; det är omöjligt att säga er, med hwil-
ken iswer, hwilken oro de tåslande använde sin styr-
ka och skicklighet.“

„Vi gingo omkring sjön; Carl gaf oss armen.
Jag såg med nöje, att denna unga man helsade
alla menniskor med godhet, och att han tycktes
vara allmänt älskad. Vi wille slutligen återwända
hem. Vår jag låta er weta alla dessa omstän-
digheter? Hwilket intresse kunna de hafwa för
er och för mig? Bästa Mathilda, en
menniska, som är i fara att drunkna, håller sig
fast wid alla greuar, som han finner, ehuru swaga
de må wara; jag lifnar en sådan. Jag tillgriper
alla medel, som erbjudas mig, och det i hopp att
finna en ursäkt för den förskräckliga olyckshändelse,
som jag nu will berätta för er. . . . Jag känner
ert hjerta, bästa Mathilda; det är sympathien,
som förenat oss; ni kan icke underlåta att beklaga
mig och fortsära att älska mig.“

„Vi gingo åter hem, i det wi följde en med
granar omgifwen gångstig. Lucie hade lemnat
Carls arm, (hon mottager den endast, då hon
oundwifligt behöfwer den); hon följde ganska tätt
efter oss, och betjenten några steg på längre håll.
Sådan war vår ställning, då Brown i en hast
synes för oss; man skulle kunnat säga, att han
stått upp ur jorden. Jag igenkände honom, oak-
tadt hans wårdslösa drägt, för att icke säga mer,
och oaktadt förändringen af hans anletsdrag. Of-
werraskningen och fruktan aftrugade mig ett skri.
Hawlewood kände icke orsaken till min oro. Då
han såg Brown framtråda för att tala med mig,
befallde han honom med stolthet att gå bort och

att icke förfråda det fruntimmer, som han hade den äran att beledsaga. Brown svarade honom i samma ton, att han icke behöfde hans undervisning för att weta, på hwad sätt han borde uppföra sig mot den ena af dessa Damer snarare än mot den andra..... Jag förmodar, att Carl trodde honom wara en smyghandlare, som wille hämnas på Hwerstens dotter, och att han icke förstod hans svar. Han tog bögan ur betjentens hand, lade an emot Brown, och befallde honom åter att gå bort. Mitt skri, ty förfråckelsen tillät mig icke att säga ett ord, mitt skri påskyndade olyckshändelsen. Då Brown såg sig bli hotad, ilade han emot Carl, och fattade honom med en kraftig hand; det hade nästan lyckats honom att afwäpna Carl, men i striden gick skottet löst, Carl sårades i axeln och föll. Detta är allt hwad jag såg af detta uppträde, ty jag bles sanslös; men Lucie har sagt mig, att upphofsmanen till denna händelse stannade för att betrakta den tafsia han hade framför sig. Då han såg flera personer ifrån sjösidan springa fram, gömde han sig bakom en häck, och ifrån denna tiden har man icke mer hört talas om honom. Betjenten gjorde intet försök att fasttaga honom, och den berättelse han gjorde för flere personer, förmådde dem snarare att bistå mig än att löpa efter en förtwiflad menniska af en kolossaliskt wårt och en utomordentlig styrka.“

„Hazlewood bars till Woodbourne utan någon widrig händelse; han lider mycket, men jag tror icke, att hans sår är farligt. Hur skall det gå med Brown? Han har lika mycket att frukta af landets lagar som af familjen Hazlewood, hwilken icke skall underlåta att uppröra himmel och jord. Huru skall han draga sig undan deras för-

följelser? Huru skall han förswara sig inför Domstolarna, om han blir arresterad? Man har sagt mig, att lagarne äro så strånga i detta land, att han kan dömmas till döden. Huru skall jag finna medel att underrätta honom om den fara, som hotar honom? Du icke illa dolda sorg är en annan fälla till sorg för mig; det tyckes mig, att allt som omgifwer mig, skall upptäcka min hemlighet.

Jag har varit ganska sjuk i tvänne dygn, men den tidningen jag erhållet, att Carl mådde mycket bättre, att man icke funnat gripa den, som sårat honom, och att man wiste otwifvelaktigt, att det war en smygghandlare; denna nyhet, bästa Mathilda, har swallat mitt blod. Då efterspaningarne riktas mot smygghandlarna, kan Brown få utwäg att undkomma och finna en fristad. Emellertid wet jag, att talrika troppar af infanteri och kavalleri utarschera genom landet i alla riktningar; jag hör aldrig talas om arresteringar, utan att komma i fara att blifwa sjuk.“

„Hwad som mest tröstar mig är, att Carl fortfarande att påstå, att fastän han icke känner, i hwad affigt den personen, som sårade honom, närmade sig till och, det war utan uppsåt skottet löshades. Bestjenten förskärrar derewet, att befäns mynnihg riktades mot Carl af den som hade afwäpnat honom. Lucie är icke långt ifrån att deltaga i samma tanke. Jag anklagar dem icke för osanning; men medgif, min bästa, att man är mycket att beklaga, då vårt öde beror af en annans vittnesbörd. Jag är så öfvertygad som att jag lefwer, att det är en alldeles ouppfätlig händelse.“

„Kanhända jag gör rätt, om jag förtror Carl allt; men han är nog ung, och jag känner den första wederswilja att låta honom få weta mina dår-

flaper. Jag har äfwen tänkt på att bryna mitt hjerta för Lucie; i denna affigt började jag med att fråga henne, om hon erindrede sig den manners anletsdrag, hvilken vi hade den olyckan att möta i hon gjorde då för mig en så fastlig, så förfråskande beskrifning, att jag icke hade mod att bekänna för henne, att jag något ömkade mig öfver denna röfwarens öde. Man måste medgifwa, att fröken Lucie är mycket förblindad af fördomar, ty det är swårt att finna en sönare man än denna stackars Brown.“

„Jag hade icke sett honom på lång tid, och wid detta oförmödade möte wisade han sig icke i en drägt, som war till hans fördel; likwäl bekänner jag, att han tycktes hafwa wunnit i ställning och behag. Hwad hans anletsdrag woro uttrycksfulla! Skall jag återse honom? Hwem skulle kunna swara på denna fråga? Säg mig uppriktigt hwad ni tänker. Swara mig genast, min bästa Mathilda; ni finner, att i den belågenhet, hwaruti jag är, jag icke kan betjena mig hwarken af edra råd eller edra förebräelser. Den förfråskelse, som råder omkring mig, betager mig alldeles alla mina förmögenheter. Föreställ er ett barn, som, roande sig med att leka omkring en mycket konstigt sammanfatt maskin, har widbrött, utan att wilja det eller tänka derpå, trycket till den förnämsta driffjädren: wid fedjornas och hjulens buller, wid wassarnes och håstygens rörelse, wäntar det sig i hwarje ögonblick att blifwa froghadt, och har hwarken styrka eller mod att fly. Jag är i samma belågenhet.“

„Jag bör icke lemna er i okunnighet, att pappa har wisat mig den lifligaste ömhet. Han är fullt komligt öfwertryggad att mina nervanfäll äro en nödvändig följd af den förfråskelse jag haft. Jag wä-

gar hoppas, att Brown fannit utväg att fly till England, till Irland eller ön Man. Om jag wägar förmoda detta, skulle han kunna afvida, huru Carls blefve skall slutas. Gud ske lof, lagarne äro der mycket mindre stränga än i Skottland..... Han skulle hafwa allt att frukta om han hade den olyckan att arresteras i detta Grefskap; Gud beware mig ifrån att någonsin höra en sådan tidning! Äf hwad det sinnets och hjertats lugn, som jag började njuta, warat kort! Jag will icke trötta er längre med min smårtsamma flagan. Fare wäl bästa Mathilda, älska alltid dmt er

Julie Mannering."

Å t t o n d e K a p i t l e t.

IBland de personer, som wisade iswärf för att upptäcka Carl Hazlewoods mördare, utmärkte sig Gilbert Glossin, den nya ägaren af Baroniet Ellangowan, och en af de ryktbaraste Fredsdomare i hela landskapet. Man wiste icke rätt de hemliga driffjädarne till hans nit; men läsaren, som redan känner honom, torde finna, icke utan någon grund, att kärleken till det allmänna bästa icke war den enda werlande till hans steg, och att han hade en annan ärelystnad än att erhålla titel af werksam och nitissk embetsman.

Sanningen är, att den ärans mannen fann sig mycket mindre lycklig, än han wäntade sig, då det genom list och ränker hade lyckats honom att göra sig till arftagare af sin wälgörares egendom. De betraktelser han nödgades göra, gäfw

honom icke anledning att följna sig öfwer framgången af sina konstgrepp. Han fastade sina blickar omkring sig; han funde icke dölja för sig sjelf, att han blifwit ett mål för hela grannskapets förakt, och att han icke kunde hoppas blifwa upptagen i Adelsmännernes sällskap, ehuru han hade lifa stor rang och förmyndighet. Han war utesluten från alla deras sammankomster, och fann sig alldeles isolerad, — en föga tillfredsställande belågenhet för hans egenfårlek. Han fände sig förödmjukad i twenne affcenden: först, emedan man föraktade honom för hans låga härkomst skull; för det andra, emedan allmänheten bar affsty för honom för de medels skull, som han användt för att upphöja sig till en rang, till hwilken han icke hade några rättmätiga anspråk. Folket dömdo honom ännu strängare: ingen gaf honom tittel af Baron af Ellangowan, man åtnöjde sig med att kalla honom hertig Glossin.

Så öfwerdriswen war hans högfärd och äreslystnad, att han icke ansåg sig för slagen; han försummade intet för att upphjelpa sitt rykte. Det hände ofta att han gaf en half krona åt en tiggare, som hast den uppmärksamheten att kalla honom Baron af Ellangowan, i det han ödmjukt begärde ett runstycke.

Han fände ännu mer, huru litet han war afskad, då han eftersinnade det sätt, hworpå hertig Mac-Morlan war mottagen i de bästa sällskaper. Ehuru denne war i ett mycket lägre stånd än han, war han lifa högaftad, wärdad, älskad af den fattiga som af den rika. Hans förmyndighet war ganska medelmåttig, men den hwilade på den fastaste grundwal, alla redliga menniskors högaftning och wärdnad.

Glossin war för klok för att låta se den sorg, som tårde honom, eller hwad jem war orsaken dertill; han aftade sig wäl för att låta hëra den minsta flagan, det minsta knot i detta afseende; han insåg, att hans upphjëlse war nog ny för att femma folk att glömma hans härkomst och de konstgrepp han dertill nyttjat.

Han betjenade sig med slughet af den fännesdom han förwårfwat om menniskohjertats swaghet, och tog det fasta beslutet att begagna alla tillfällen, som skulle erbjudas honom för att göra någon tjänst åt hwilken som helst, som wille mottaga den. Han förutsåg, att han i de egendomsstrifter, sem kunde uppkomma bland Baronerna i landskapet, skulle rådfrågas i anseende till sina djupa kunskaper i lagfarenheten. Han hoppades att det genom tålmod och slughet skulle lyckas honom att blifwa efterfrågad och att spela en stor rol.

Efter anfallet på Szwercste Mannerings hus föreföll händelsen med Carl Hazlewood. Dessa begge omständigheter tycktes Glossin wara det fördelaktigaste tillfälle han kunde åstunda för att gifwa ett högt begrepp om sin verksamhet, om sitt nit, om sin noggrannhet att wårdigt förrätta en Fridesdomares embete, och isynnerhet om sina sällsynta kunskaper i den skrifna lagen och den sedwänliga. Han war fullkomligt bekant med smyghandlarnes alla konstgrepp alla undstycker, hwilka han länge bistått med sina råd, sina underrättelser och någon gång med sin person. Denna förbindelse hade upphört för många år sedan, och det kom icke i hans tankar, att i det han gjorde strånga efterspaningar, han kunde mot sin wilja blottställa någon af sina gamla wänner, som icke skulle undrlåta att nyttja wedergjällningsrätten. Han war öfwertrygad, att hans lärdom och erfarenhet lätt

skulle draga honom ur alla förlågenheter, hvaruti han kunde komma. Enligt denna öfvertygelse trodde han, att han borde arbeta endast med afseende på sin egen fördel.

Han insåg, att det var mycket viktigt för honom att vinna Öfverste Mannering's högaktning, hwars öfstat war att köpa sig i landet, och isynnerhet att göra sig behaglig för den gamla Hazlewood, som war af en så hög rang. Om det lyckas mig, sade han för sig sjelf, att upptäcka, fångsla och dömma de brottliga, så har jag den tillfredsställelsen att fördröjula, att nedfatta MacMorlan i folkets ömdöme, hwilken i egenskap af Ekerifens substitut det isynnerhet åligger att göra dessa efterforskningar, och som icke bör tåla att en annan uppfyller af nit de förrättningar, som han är förbunden att uppfylla af skyldighet.

Aggad af så fräftiga driffiädrar, försummade Blossin intet för att lära känna och låta hålla, om möjligt wore, några af upphofsmännen till det anfall, som gjordes Woodbourne, och isynnerhet den som hade sårat Carl Hazlewood. Han utlofwade stora belöningar, han upptänkte ättskilliga medel; han wände sig till de gamla bekantskaper, som han hade bland luredrejarne och deras wärda handslangare, och sökte öfvertygga dem, att det war mycket fördelaktigare för dem att uppföra två eller tre landstryfaren än att låta den förhatliga mistanken falla på dem, att de gynnat denna illgerning.

Under någon tid woro alla hans försök fåfånga, emedan folket hjälpte eller fruktade smygbandarne. Slutligen lyckades det honom att upptäcka, att en man af samma wärde och ställning som den, som hade sårat Hazlewood, hade legat, dagen förut

innan denna händelse skedde, i wårds huset Gyllne Armen i Kipplettingan. Glossin reste genast för att fråga Mistress Candlish, som han kände sedan lång tid tillbaka, och hwars wänskap han smickrade sig åga; och, för att nyttja hans egna uttryck, trodde han sig vara ganska wäl anskrifwen hos henne; men kanhända hade han uppgjort räkningen utan att fråga sin wård.

Mistress Candlish mottog honom ganska kallt, och gaf föga aft på alla hans försåkringar om höga aktning och tillgifwenhet.

„Vi ha en ganska wacker morgon, Mistress Candlish, sade Glossin.

„Wacker nog herr Glossin.“

„Kan ni säga mig, om Fredsdomsrarne komma och spisa middag hos er i dag efter wanligheten?“

„Jag tror, ja, jag inbillar mig det. Jag har brådtom, herr Glossin, jag måste lemnar er; jag ber om förlåtelse.“

„Ett ögonblick, jag beder er, Mistress MacCandlish! Ni har mycket brådtom, min wän. Det tyckes mig, att det skulle vara en ganska god sak att hos er upprätta en klubb hwaruti alla kantonens Adelsmän skulle samlas en gång i månaden.“

„Ni har rätt, om denna samling bestod endast af hederwårda Adelsmän..... då skulle det vara en god sak.“

Den lifnöjdhet, hvarmed Mistress Candlish mottog detta förslag, nedslog icke Glossins mod: han trodde, att han gjort det på ett för obeståndt sätt, och att hon skulle mottaga det med nöje, då hon wore öfvertygad om detta förslagens framgång; hon hade icke wågrat på ett afgörande sätt, men

hon hade wisat twifwel. Enligt detta sått att se saken fann sig Glossin icke fördölad af det svar han erhölet af henne.

„Ni har alltid nyckel fäst i ert mårds hus?“ tillade han.

„Tänkligen, herr Glossin; men det föreskommer mig; att ni frågar mig, som wore jag för polisen.“

„Beware mig Gud derifrån! Men jag tänker att ni icke skall wägra, att tjena en af edra gamla wänner. Säg mig, jag beder er. Säg mig, erinrar ni er hafwa herbergerat hos er försliden weda en ung, gosska lång man?“

„Min själ, jag kan icke säga er det, min herre; jag ser icke efter, om de som bo hos mig äro långa eller korta, jag är nöjd, då de betala mig.“

„Och om de icke betala er, så lemnar ni dem kredit; ha, ha, ha!“

„Den unga mannen, om hwilka jag talar med er, war klädd i en brun syrtut med stålknappar, utan puder i håret. Hans blåa ögon äro lifliga och genomträngande, han har en romersk näsa. Han reser till fots, utan betjent, utan saker; det tyckes mig omöjligt, att ni icke skulle erinra er att hafwa sett honom.“

„Jag har annat att göra än att beswåra mitt minne med sådana småsaker, att utforska alla personer, som bo i mitt wårds hus, att gifwa allt på deras ögon, deras udsor....“

„Nå wäl, Mistress Candlerish, wet, att denna unga man misstänkes för att hafwa begått ett stort brott, och det är på dessa gosska sannolika misstankar, som jag i egenskap af embetsman uppmanar er i lagens namn att säga mig sanningen; om

„ni vågrar att svara mig, skall jag tvinga er
„på ed.“

„Lappri! Jag fruktar icke att afslåga ed,
„det är icke första gången; men i sanning, jag begriper
„icke, hwad ni vill jag skall säga er om en fattig
„yngling, som jag knappast sett i förbigående; des-
„utom, innan jag går ed, måste ni tillåta mig att
„rådfråga herr Mac Grainer, min biskofader.“

„Det är onödigt att beswåra denna wördnadswör-
„da prestman; jag skall befria er från alla edra
„betänkligheter, då jag säger er, att den unga man-
„nen, som jag söker, är den, som sårat er unga
„vän, Carl Hazlewood.“

„Sterc Gud, hwem hade trott honom wara i
„stånd att begå en sådan gerning. — Om frågan
„warit om stöld, om tråter med smyghandlarne,
„skulle alla Mistres Fridesdomare icke hafwa funnat
„frådrycka mig ett enda ord; men om det är sant
„att det är han, som sårat den unga Hazlewood!
„Jag kan icke tro det, herr Glossin; det är en
„uppfinning af er egen fabrik; det är icke möjligt,
„att en så from, så ärlig yngling....“

„Jag ser, att ni icke har något förtroende till
„mig, Mistres Candlish; men lasta ägonen på
„denna berättelse, som är undertecknad af åhna
„wittnen, och såg mig, jag beder er, om banditens
„efterlysning, som begått brottet, icke inträffar på
„den unga mannen, som bott hos er?“

Mistres Candlish läste med mycken uppmärk-
sambet det popper, som Glossin lemnat henne;
då och då tog hon af sina glasögon och upplyfte
sina blickar till himlen, eller astorkade ägonen, ty
hon hyste en synnerlig ömhet för den unga Ha-
zlewood. „Emedan det är så,“ repade hon sedan
hon slutat läsningen, „öfwerlemnar jag er honom

„såsom en nedrig bnf. Nej, hwad menniskorna äro
„falska och bedrägliga! Jag har aldrig sett något
„ansigte, som mera uttryckte godheten, redligheten.
„Jag har tagit honom för en ståndsperson; men
„jag ser, huru jag bedragit mig. — Att sära Carl
„Hazlewood, och det i hans låra fröknars när-
„varo! Låt hänga honom, herr Glossin, jag
„beder er för all ting derom.“

„Ni tillstår då för mig, Mistress Candlerish,
„att den personen, hwars efterlysening ni låst, le-
„gat i ert wårdehus dagen före den fastliga hån-
„delsen.“

„Ja, min herre, jag tillstår det, och jag till-
„lägger, att jag funnit honom ganska ålskwärd,
„det är icke för den omkostnad han gjort, ty han
„åtnbjöde sig med en bit färstef och ett stöp öl till
„middag; jag bjöd honom med nöje att dricka the
„med mig; han wille icke spisa oftonmåltid, emes-
„dan, som han sade mig, han war ganska trött af
„den natten han sist tillbragt; jag wet icke, om
„han bedragit mig eller icke.“

„Skulle ni händelsewis känna hans namn?“

„Nej, icke fullkomligt; men han sade mig, att om
„en gaminal Sigenerska skulle fråga efter honom.“

„Aj, aj! Kaka söker make. Nej den bnfwen!“

„Ware hur som helst; innan han gick, betalade
„han sin förtäring, och glömde icke pigan. De äro
„icke att beklaga hos mig, herr Glossin; ty fastän
„de icke få lön, äro de alltid klädda som fröknar.“

„Nå wäl,“ sade Glossin till henne, i det
„han föll henne i talet, „han sade er, att om en
„gaminal Sigenerska skulle fråga. efter hwem?“

„Herr Brown. Att swara, att han hade gått
„ut för att promenera, och att han skulle återkom-
„ma till middagen; men jag har icke sedan åter,

„sett honom. Jag wäntade honom med mycken
 „osäkerhet; jag hade sjelf tillredt ett fdrträffligt
 „frukase på kycklingar, hwilket jag sällan gdr, herr
 „Glossin. Men store Gud, hade jag funnat tro,
 „att den promenad han skulle gdra!..... Att den
 „war fdr att döda Carl Hazlewood, denna mil-
 „da och oskyldiga warelse; stackars lam!“

Sedan Glossin, såsom en skicklig examiner
 lemnat henne tid att utsläsa sin fdrtrytelse, frågade
 han henne, om den unga mannen lemnat hos hen-
 ne några saker eller papper.

„Han har öfwerlemnad mig en ask och pennins-
 „gar fdr att löpa åt honom ett halft dussin skjor-
 „ter. Jag har beställt dem; men den banditen
 „skall icke få dem.“

Glossin bad henne att få se asken; hon swarade
 honom intet, om icke: „jag wet icke hwad den in-
 „nehåller; men rättwisan skall hafwa sin gång.
 „När man anförtror oss något, äro wi ansvarige
 „derfdr. Om ni will, skall jag låta hitkalla Ka-
 „pellanen Bearcliff. Wi skola uppskrifwa allt
 „hwad han lemnat mig, och ni skall gifwa mig ett
 „quitto derpå i Kapellanens närvaro, eller hwad
 „som är bättre, deponera det hos honom. Jag är
 „då lugn, och rättwisan är tillfredsställd; det är
 „billigt, att hwar och en tager sina fdrsigthets-
 „mått.“

Mistress Candlish ödrjade fatta misstankar,
 då hon såg Glossins obengägenhet att låta henne
 tillkalla Kapellanen Bearcliff, han samtyckte slut-
 ligen dertill. Kapellanen kom, och Mistress Can-
 dlish frambar asken, som inneslöt Sigenerskans pen-
 ningpung. Då Mistress Candlish såg det betyds-
 liga antalet af guldmynt, som blifwit slagna på
 årskilliga orter, fagnade hon sig i hemlighet öfwer

den försigtighet hon brukat, innan hon lemnade
 affen till Glossin. Denne låtsade den största
 oegennyttighet och skyndade sig att förestå herr
 Bearecliff att mottaga den i förvar, sedan inven-
 tarium deröfwer blifwit upplatt för att återlemna
 den på tid och ort åt den lagliga ägaren. „Hwad
 „mig angår,“ tillade han, „will jag icke för allt i
 „werlden göra mig personligen ansvarig för en så-
 „dan skatt, som endast kan samlas genom brottsli-
 „ga medel.“ Han företog sig sedan att undersöka
 det popper, som omgaf pungen, det war ett bref,
 adresseradt till B. Brown Esq. det öfriga af
 utanskriften war sönderriswet.

Mistress Candlish, som i detta ögonblick
 fruktade att komma i förlågenhet för det hon mot-
 tagit i sitt wårds hus ägaren af en så mistänkt
 skatt, och att hon skulle anklagas för att hafwa
 gynnat hans undanflykt, skyndade sig att låta Glo-
 sin förstå, att hennes postiljon hade haft ett långt
 samtal på sjön med denna galafogel Brown, sam-
 ma dag som den unga Hazlewood blifwit sårad.
 Josef Zabus, som läsaren redan känner, anmodas-
 des med mildhet att upptiaktigt säga, om han icke
 inlåtit sig i samtal med en ung man, som sofwit
 i Mistress Candlishs wårds hus dagen före den,
 då Carl war nära att förlora lifwet.

„Det är ganska sannt,“ sade Zabus, „att jag
 „språkat med honom på sjön samma dag.“

„Och hwarom handlade samtalet?“

„Ah min sann, om allt hwad som föll öf in.“

„Men såg mig bara, om hwad och hwem ni
 „taladen?“

„Han gjorde mig flera af dessa frågor, som
 „alla främlingar göra.“

„Men i förthet: hwad sade han er?“

„Han talade om skridskolöpare, och isynnerhet om Stevensons skicklighet, som då vann priset. Han talade äfven om flera damer.“

„Om hvilka damer, min vän, och hvad sade han er om dem?“

„Om fröken Julie Mannering och om fröken Lucie Bertram, som ni känner ganska väl, herr Glossin; de promenerade denna dag på sjön med den unga Hazlewood.“

„Hvilka underrättelser gaf ni honom om dessa damer.“

„Jag tyckte det var nog att säga honom, att fröken Lucie Bertram hade ägt en ganska stor rikedom, men att den blifwit rödswad ifrån henne, och att fröken Julie Mannering med det första skulle gifta sig med Carl Hazlewood; jag gjorde honom uppmärksam derpå, att hon stödde sig på Carls arm, ty de woro icke långt ifrån oss.“

„Och hvad swarade han er?“

„Han frågade mig, i det han såg på mig med en förskräcklig uppsyn, em jag war fullkomligt öfwertrygad om det som jag sade honom; jag swarade, att ingenting war sannare, att jag hade dessa underrättelser af god hand. Ni wet, herr Glossin, att Johan Elverse, min släktinge, och äfven något litet eder, är första fockpojken i Woodbourne; han har sagt mig hundra gånger, att detta giftermål war en afslutad sak.“

„Hvad sade den främmande er, sedan ni meddelat honom alla dessa nyheter?“

„Han swarade mig icke mer ett enda ord; han gaf icke mera akt på skridskolöpare eller slådar, ehuru det war det skönaste ögonblicket; han lemnade mig hastigt och gick till tallskogen, som lig-

„ger framför Woodbourne; jag har sedan icke hört
„talas om honom.“

„Han måste hafwa ganska hårdt hjerta, ganska
„svart själ,“ tillade Mistress Candlerish; „för att
„måga lösa skott på den stackars Carl, och det i
„hans älsfwärda fröfens närvaro, som han är på
„punkten att öfva; o det wilddjuret!“

„Ack, Mistress Candlerish,“ svarade Glossin,
„detta mord var långt förut öfverlägdt. Småa
„handlarne hafwa welat hämnna sig, — de haf-
„wa funnit medlet dertill genom det de mördat
„den tillkommande mågen till den, som mottagit
„dem ja illa.“

„Stor Gud!“ utrepade Kapellanen, „Hvad wi
„äro swage, då wi äro öfwerlemnade åt oss sjelf-
„wa, och den gudomliga nåden icke leder oss! Dr-
„det bånd är alltid i vår mun och i vårt hjerta.“

„Jag är blott en ofunnig stackare, ett få,“
sade Fabos i sin ordning till dem, „jag borde icke
„tillåta mig ett tala inför er, mine herrar; men
„jag kan icke underlåta att säga, att det tyckes mig
„rätt underligt, att en mördare fattar beslut att
„döda sin fiende med de wapen, som han först må-
„ste röfwa ifrån honom: han borde hafwa sådana
„föret till hands; ty sådan som ni ser mig, an-
„swarar jag dertill, att det icke finnes en enda mens-
„niska i hela Skottland, som är i stånd att taga
„ifrån mig min döda, för att sedan rikta den emot
„mig; således tror jag, att edra afseningar äro så-
„ringa. Om ni icke hafwen något mer att sä-
„ga, så går jag, med förlof, och söker mina hästar.“
Glossin lät stalldrängen komma, som varit vitt-
ne till Postilionens samtal, och frågade honom,
om den främmande icke bar något wapen. — „Nej,“

swarade han, „utom det att han efter wanligheten
„bar en stor hirschfångare hängande wid sidan.“

Kapellanen, som endast tänkte på det som för-
rehadet, glömdet Glossins upphäjelse; tog honom
som en gammal bekant i armen och sade: „det tyck-
„tes mig ganska afgjort, herr Gilbert, att en
„bandit, som föresatt sig att taga lifwet af någon,
„icke går och påpassar honom utan wapen; Tabos
„anmärkning war ganska riktig och förnuftig.“

Glossin betjenade sig skickligt af en öfvers-
gång för att ombyta samtalsämne, och för att
vinna alla ledamöter i denna förening, tänkte han,
att hwars och ens egna fördel war det werksams-
taste medlet. „Huru mycket galler sockret, Mis-
„tress Candlish? Jag skall skicka till er min Hof-
„mästare för att göra sitt inköp för ett år. Will ni
„vara god, bästa fru att tillreda åt oss till nästa lörd-
„dag en god middag för åtta personer? Jag hopp-
„as, att herr Bearcliff gör oss den äran att
„vara i vårt sällskap, — min wän, Tabos, du
„skall dela denna fröna med din kamrat. Farväl,
„godt folk, mitt embetes skyldigheter kalla mig åt
„annat håll; wi se hwarandra åter.“

„Han är lika så listig, lika så werksam, som
„hin onde är arg,“ sade Kapellanen till Mistress
Candlish, som presenterade honom ett glas öl,
„han spar hwarken sin tid eller sina penningar för
„att uträtta sina ärender; hwilken menniska!“

„Tiden skall lära oss mycket,“ swarade typas-
ren, „allt som glimmar är icke guld; många falska
„penningar äro i omlopp.“

„Ack, min Gud!“ ropade Tabos, „skulle den-
„na fröna wara falsk? Jag skall söka upplys-
„ning derom.“

Nionde Kapitlet.

Glossin hade med mycken sorgfällighet upprektnat alla de esterrättelser, som han hade förskaffat sig på wårds huset Gylne Armen; men de woro icke tillräckliga för att gifwa honom tydlig kunskap om den främmandes stånd, rang och affjiter; han kunde icke uppträcka, om han war uppretad af svartjukan eller af håmdgirigheten; han öfwerlemnade sig åt tusen gissningar, utan att stanna wid någon. Jag må lyckas eller icke i mina esterspaningar, sade han under det han gick med långsamma steg, så har jag dock bewisat, att intet ligger mig så mycket om hjertat som Manneringens och Hazlewoods familjers angelägenheter; men hwad det skulle wara ärofult för mig att gå segrande ur denna striden och derigenom twinga mina fiender att beundra mig, om de icke wilja högafta mig.

Huru stor war hans förnöjelse och glädje då en af hans betjenter wid hans hemkomst skyndade sig att underrätta honom, att Mas-Guffoe, fångwaktaren, och tre polisbetjenter hade medfört en fånge, och att de woro i fästet, medan de wäntade på Hans Nåd. Han steg eller, snarare sagdt, störtade sig af hästen. „Säg till min Sekreter, att han genast kommer till mig; du finner honom i gröna salen syfsetsatt med att affskrifwa min generalberättelse; laga så att allt är i ordning i min skriffammare.“

Hans Sekreterare lät icke länge wänta på sig. „Herr Screw,“ sade Glossin till honom, „tag Georges Mackenzies; Brottmåls-Lagfarens bet, slå upp artikeln Vis publica et privata, uppläs för mig den paragrafen, som handlar om

„wapens bårande. — Det är godt, gif mig mitt
 „register, min nattrock, och låt fången intomma;
 „nej, nej, wi skola börja med fångwaktaren. Nå
 „wål, min låra Mac-Guffoe,” sade han till
 honom, i det han såg honom intråda, „hwar har
 „ni gjort detta lyckliga fynd? Berätta mig det med
 „sidofta utförlighet.“

Eedan fångwaktaren gjort tufen grimaser, tu-
 sen förwridningar, framdröfde han sitt ofantliga
 rödbrusiga ansigte ånda till Fredsdomarens bröst,
 och sade till honom med den wördnadsfullaste ton,
 som han war i stånd att taga. „Ers Måd skall
 „weta, att jag begaf mig till det stället, som Ers
 „Måd hade anwisat mig, med de befallningar, som
 „Ers Måd hade gifwit mig. Under wågent möter
 „jag en tjock karl, hwars beskriwning i efterlys-
 „ningen jag trodde mig igenkänna. — Hwad söker
 „ni här?” sade han till mig. „Ni kommer utan
 „twifwel för att stjåla quaster i Ellangewans sko-
 „gar. — Jag behöfwer icke stjåla dem, swarade
 „jag honom; herr Glossin är en af mina wänner
 „för lång tid tillbaka, och....“

„Alla dessa widlystigheter äro onyttiga,” sade
 Glossin till honom, „till saken, till saken!“

„Jag tog upp ur min ficka en butelj bränn-
 „win, och jag bjöd den åt min man.“

„Ät hwilken?“

„Ät den som är der.“ swarade Mac-Guffoe,
 i det han pekade på flöket. „Jag märkte, att han
 „raglade, och att han började flamma. Man måste
 „supa honom omkull, sade jag för mig sjelf,
 „man måste supa honom omkull. Då wi hade
 „tdömt war butelj, bjöd jag honom mycket höfligt,
 „mycket wacker, att följa mig till nästa frog. Der
 „började wi åter att supa på tappreste sätt både

„enbårsbrännvin och finkel. Han hade nyss in-
 „sömnat på bordet, då mina vänner inträdde, och
 „vi bemäktigade oss den sotswande, som icke gjorde
 „mera motstånd än en laminunge. Nu har han
 „tagit sig en god lur, han är frisk som en nötkärs-
 „na och färdig att svara på alla frågor, som Ers
 „Måd behagar göra honom.“

„Hade han wapen?“ frågade honom Glossin.

„Ers Måd wet väl, att dessa menniskor aldrig
 „gå utan att hafwa en hel arsenal på sig.“

„Har ni funnit några papper hos honom?“

„Se der hans taffel!“

„Det är bra, Mac-Guffoe, det är bra min
 „goße; gå ned och håll wakt wid porten; då ni går
 „förbi, så såg till edra kamrater, att de föra fången
 „till mig.“

Redjornas slamrande hördes på trappan, och
 snart såg Glossin en kort man, af en stadig och
 stark kroppsbyggnad, framtråda; hans hår hade bör-
 jat gråna; men allt hos honom röjde, att han
 war skapad att kämpa med fördel mot den första
 som wågade anfälla honom. Den hederwårde
 Embetsmannen och den hederwårde fången sågo
 på hwarandra några minuter, utan att säga ett
 ord. Glossin hade utan twifwel igenkånt fången;
 men han öfwerlade, på hwad sätt han skulle börja
 sitt förhör. Han afbröt slutligen tystnaden med
 dessa ord: „hwad, det är ni, Kapiten! Det är
 „många år sedan man sett er på dessa kuster.“

„Ni bedrager er, jag är främling. Kan ta
 „mig, om det icke är första gången jag sätter foten
 „på dessa orter.“

„Rögnen är för grof, herr Kapiten, den galler
 „icke.“

„Den måste gälla, herr Fredsdomare, ta mig
„hundra tunnor tusent!“

„Och hwilken titel antager ni, medan jag upps-
„sätter på ett ojäfaktigt sätt, hwad ni är, eller
„åtminstone hwad ni har varit?“

„Tunder tusan! Jag är Janson ifrån Rux-
„haven.“

Glossin stod upp, tog fram ett par puffertar
och laddade dem med låtsadt alskwar. „Ni kan gå
„bort,“ sade han till sin Sekreter, „och taga dessa
„raska män med er; ni väntar mig i nästa rum.“

Sekreteren wille föreställa honom den fara, för
hwilken han blottställt sig, i det han blef ensam
med en så förströcklig man, ehuru denne war fång-
slad i jern; men Glossin gaf honom icke tid der-
till, utan utskuffade honom med största otålighet.
Knappt woro de borta, förrän Glossin, sedan han
gått två eller tre gånger omkring i rummet, ställ-
de sin länstol midt emot den stolen, på hwilken
fången satt, riktade mynnningen af sina pistoler emot
honom, och sade till honom med en stadig röst:
„är ni Kapiten Hatteraiæ, ja eller nej?“

Fången wände ögonen till dörren för att låta
förstå, att han fruktade att någon skulle höra dem.
Glossin stod upp och öppnade dörren för att öf-
wertygga honom, att ingen war som lyssnade; han
satte sig åter på länstolen och upprepade sin fråga:
„Är ni Kapiten Hatteraiæ, ja eller nej?“

„Millioner tusan! Då ni wet det, hwaraföre
„frågar ni mig det?“

„Jag frågar er det, emedan det förundrar mig
„mycket att träffa er på dessa orter, och emedan det
„tyckes mig, att försigtigheten bords förbjuda er
„nalkas dem.“

„Gör tusan! De som tala så till mig äro väl oförfäktigare än jag.“

„Ganska bra, Kapiten, ganska bra; hwad, utan wapen och betungad med bojor, wägar ni hota! Jag skall draga försorg om er. Det tyckes mig, Kapiten, att ni icke borde hafwa glömt hwad som hände wid Warrochs udde..... Jag inbillar mig, att ni känner Tullsnofens Udde.“

Hatteraick rynkade på ögonbrynen, och såg på Glossin med en försträcktlig uppsyn. „Hwad mig angår,“ tillade den sistnämnde, „så är det hårdt för mig att nödgas bruka stränghet mot en gammal bekant; men jag måste fullgöra mitt embetes skyldigheter; jag skall genast låta er resa med fångskjuts till Edinburg.“

„Gör fan i wäld, det skall ni icke göra! Har ni glömt, att jag gaf er hälften af min laddnings wärde i wexlar på handelshusen Ban: Weest och Ban: Bruggen?“

„Det är så långesedan, Kapiten, att jag uppriktigt bekänner för er, att jag glömt det; för öfrigt war det belöningen för den möda jag gjorde mig.“

„Belöningen för er möda? Wid Weelzebub, såg för er tyftnad.“

„Det war frågan om en fördel, och jag har, som ordspråket säger, tagit min W a t t s ur skolan.“

„Det är godt, det är godt! Jag känner medlet att tvinga er att sätta honom dit igen. — Jag hade uppdrag att uppsöka er och meddela er en wiß upptäckt, som är wiktig för er.“

„Angående goßen?“

„Ja, myn Heer.“

„Skulle han ännu wara i lifwet? Jag tror det icke.“

„Han är så lefwande som ni och jag.“

„Hwad säger ni? Rättwisa himmel! Men det är i Ostindien?“

„Nej, för tunnor tusan, han är i Skottland, på dessa kuster, i ett grannskap.“

„Min kära Hatteraick, säger ni mig verkligtigen sanningen? — Om så är, så äro wi begagnade förlorade; han måste igenkänna er. Hwad mig angår, så kan hans ankomst blifwa mig dyr; jag säger det ännu en gång, om han är i grannskapet, så äro wi begagnade förlorade.“

„Det blir er ensak. Hwem war, som förde honom till oss, jag beder er? Hwem war, som mottog belöningen dertfore?“

„Hwad skola wi göra, min kära Hatteraick? — Om ni skulle skrifwa ett ord till er Löjtnant Brown? Jag skall gifwa er folk för att uppöka och fasttaga honom.“

„Det är icke möjligt; Brown sofwer den ewiga sömnen.“

„Han är död? Det är utan twifwel wid Woodbourne, som han blifwit dödad?“

„Ja, myn Heer.“

Glossin quäsdas af de oroliga känslor, som uppstego i hans bröst; stödjande hufvudet mot handen, medan hans medbröttslige i god ro tuggade sin bus, sade han för sig sjelf: „jag är förlorad, alldeles förlorad, om arfwingen kommer och anmåler sig, och hwem wet, om icke han förenar sig med Kennedis släktingar? — Hatteraick, wi hafwa icke ett ögonblick att förlora. Jag kan icke gifwa er friheten; men jag kan sätta er på ett ställe hwarifrån ni kan förskaffa er den. Jag skall i denna natt sätta er i det gamla slottet; jag skall förse edra wäktare öfwerflöddigt med brännvin; Mac — Gus-

„föde skall falla i den snara hwaruti han tagit er.
 „Rosten har förtärt fönstergallren; de äro knappt ser
 „alnar öfver marken, som lyckligtvis är betäckt
 „med snö.“

„Men dessa manschetter?“ sade Hatteraick
 till honom, i det han visade honom sina ledjor.

Glossin stod upp, letade i sitt skåp och fram-
 tog en ganska fin såg. „Se der,“ sade han, „se der
 „en mäktig wån! Ni känner trappan, som förer till
 „hafsstranden.“

Förtjust skakade Hatteraick kraftigt sina bojor,
 lifsom hade han redan varit befriad, och stod upp,
 i det han räckte sin befriare handen. Glossin lade
 fingret på hans mun med en hemlighetsfull blick,
 i det han visade honom dörren och gaf honom yt-
 terligare föreskrifter med låg röst. „Då ni rymt,
 „är bäst att ni begifwer er tillbyn Dorneleugh.“

„För tusan, glömmet ni, att den blifwit för-
 „störd?“

„Ni har rätt. Ni kunde taga min slup, som
 „är fastbunden wid stranden och begifwa er ut på
 „sjön; men nej, wänta mig wid Warrochs udde.“

„Wid Warrochs udde?“ svarade Hatteraick,
 alldeles förvirrad. „I hålan? Jag wäntade er
 „hellre på hwarje annat ställe; den luktat illa.
 „För tusan, jag har aldrig besökt den, medan han
 „lefde, jag wille icke se hans skugga. Sy, jag må
 „skämmas, sy! Man skall aldrig åga, att Dicks
 „Hatteraick varit rädd. Ja, jag skall wänta
 „er der, herr Glossin.“

„Det är godt,“ svarade honom Glossin „jag
 „skall låta vårt folk infomma.“

„Mac-Guffoe,“ sade Frededomaren till ho-
 nom, i det han såg honom infomma, „jag wet
 „icke hwad jag skall göra med denna föregifna Ras

„Piten Janson; det är för sent att sända honom
 „till ertens fångelse; kunde wi icke i det gamla stes-
 „tet finna ett nog säkert rum, hwaruti wi innesluts-
 „ta honom under denna natt?“

„Der finnes ett, derpå är jag wiß; ty jag er-
 „inrar mig, att medan Sir Bertram lefde, min-
 „onkel höll der en fånge i tre dygn; han wille lå-
 „ta flytta honom till ett annat fångelse, men fån-
 „gen hade rymt.“

„Jag wet allt detta; men saken är ganska oli-
 „ka. Denna man skall der tillbringa blott en natt
 „såsom i förwar. Inneslut honom wäl och håll
 „er i rummet näst intill; jag skall sända förfris-
 „ningar till er, för att muntra er att tillbringa
 „natten. Jag råder er att alltid hafwa ögat på
 „er fånge, ni ansvarar dertför. Ni kan lifwäl
 „tillåta honom att uppgåra eld, årstiden fordrar
 „det; i morgon bittida gifwer ni honom frukost.“

Sedan Glossin gifwit alla dessa befallnin-
 gar och utdelat brännwin i öfwerflöd, lät han fån-
 gen, såwensom dess wäktare, gå till de dem anwista
 rum, ganska wäl öfwertrygad att ingen af dem skulle
 tillbringa natten med att bedja eller stå på wakt.
 Det war ej heller troligt, att han sjelf skulle till-
 bringa den hel och hållen med att sofwa.

Han war i en ganska betänkelig belågenhet: hans
 sinne war plågadt af tusen sorger, af tusen fastliga
 skräckbilder. Han wände sig och wände sig om hundra
 och hundra gånger i sin söm, utan att kunna insomna;
 slutligen inslummade han. Snart plågades han af
 förskräckande drömmar: han hade beständigt fram-
 för ögonen sin wälgörare, än blek och wanställd,
 döende på sin lånstol, än ung och blomstrande,
 full af styrka och helia, drifwande honom ifrån
 flottet Ellangowan. Det tycktes honom sedan, att

han efter en lång och beswårlij reja genom mörka skogar ankom till ett wårds hus, som återskallade af glädjehrop, att han, då han inkom, såg Kenned i betäckt med blod, hållande i handen en bakpunsch; derifrån förde honom hans inbillningskraft i ett fångelse tillsammans med den wilda Hatteraick, som war dömd till döden och som bekände sina synder med hög röst. Sedan wi hade dödat honom, tyckte han sig höra syndaren säga, drogo wi oss undan i en håla, hwars ingång war fänd blott af en man; wi rådslogo länge om hwad wi skulle göra af goßen; wi årnade anförtra honom åt Eigenarne, då wi hörde skrik af menniskor, som förföljde oss. En man inkom i vår håla; det war den, som ensam fände den hemliga ingången. Wi gjorde honom till vår wås medelst hälften af vår laddnings wårde, som han hade räddat. Han rådde oss att slika goßen till Holland, och följande dagen togo wi goßen om bord. Denna man hette. . . . Det är osanning, skrek Glossin, det är osanning. . . . det är icke jag, som gifwit detta råd, nej, det är icke jag. . . . icke jag.

Denna dröm war skildringen af det som tilldragit sig wid Kennedis död.

Som Glossin isynnerhet kände smyghandlarnes wägar, hade han, medan man war sysselsatt med att göra efterspaningar i Warrochs skog, begifwit sig rakt fram till hålan, emedan han trodde, att han der skulle finna Tullinspektoren såsom fånge. Han kom i affigt att blifwa medlare; men han fann dem alla förskräckt öfwer det brott, som de nyss begått. Breden och raseriet hade wilit för eftertanken; Hatteraick sjelf war plågad af fruktan och samwetsagg. Wid denna tid war Glossin fattig och öfwerhopad af skulder; men han hade

Baron Bertrams förtroende, hwars gods han förwaltade efter eget bebehå. Med ett ögonkast hade han sett, att han skulle hafwa alla medel i händerna att rikta sig på sin herres bekostnad, om arfwingen förswann.

Frestad af de summinors retelse, som smygghandlarna erbjödo honom, och af hoppet att förwårfa ännu större, beslöt han att mottaga deras anbud och lofwade dem att wara tyst. Han hade föreställt dem, att deras egen säkerhet fordrade att afslågsna den lilla Henrik, emedan han redan hade omöddne nog för att göra reda för allt det han hade sett.

Om något skulle kunna förminska fasan, som denna trolösa och förrådiska Agents uppförande båd wäcka, så wore det den ställning hwaruti han då war. Man kunde säga, att han icke hade tid att öfwerlägga, att frestelsen war stark, att han war i röfrarnes wäld, och att han måste frukta för sitt lif, om han icke mottog deras anbud, att det war honom omöjligt att ropa på hjelp, att han war ensam och utan wapen i en håla som ingen fände.

Plågad af denna hämnande dröm, af sitt samwetes aggande, spritter Glossin upp ur sömnen, uppstiger och sätter sig i fönstret. Landskapet, som wi beskifwit i början af första delen, war nu alldeles betäckt af snö, hwars glänsande hwithet gjorde ett starkt afbrött mot mörkret, som rådde öfwer böljorna. Glossin war långt ifrån att njuta detta slädespel, som, ehuru sorgligt och enformigt, dock war imponerande och majestätiskt. Han kastade ifrigt sina blickar på det gamla slottets ofantliga torn. Han såg deruti twenne ljus: det ena i den lilla kammarens fönster, i hwilken Dirk Harteraijck war innesluten, och det andra i hans

wåltares rum. Har han redan undkommit? frågade han sig sjelf. Kan det lyckas honom? Dessa skurkar, som aldrig uppfylla sin skyldighet, skulle de hafwa wålat denna natt med noggrannhet för att fullborda min undergång? — Om man i morgon finner honom i sin skrubb, skall man icke underlåta att i morgon föra honom till allmänna fångelset; Mac-Morlan skall underrättas derom, han skall fullfölja denna sak, — Hattera icke blir igenkänd, han tvingas att bekänna allt, — allt skall upptäckas.

Under det dessa plåganbe betraktelser uppfyllde Glossins sinne, märkte han, att det war mindre ljus i det ena fönstret, och att ljuset war skyndt af någon ganska mörk kropp. Hvilken oro, hwilken ångslan kände han icke? — Han har befriat sig från sina bojor, sade han för sig sjelf; han syftelsätter sig nu med att lösa gallret, — hwilket bulser han gör! Han uppväcker sina wåltare. Må fan strypa denna fåne, denna kanarie, detta Holandska nåt! Men ljuset synes åter, — skulle han hafwa öfvergifwit sitt företag? — Nej, se der är han åter i fönstret, det är alldeles uppfyllt, han bemödar sig utan twifwel att tränga sig igenom.

Ett doft buller, som han hörde, och ljusets sken förkunnade honom, att det lyckats Hattera icke att rymma. Han såg honom snart gå ned till hafwet. Åger han styrka att ensam sljuta ut slupen och att ro den? Jag borde gå ned för att hjälpa honom; men se der är han på wågorna, om jag icke bedrager mig, — jag kan icke mer twifla derpå. Gud ske lof! Måtte han uppväcka en storm, som uppslukar denna båt!

Sedan han gjort denna så wännskapsfulla och oegennyttiga önskan, såg han, att slupen närmade sig

till Barrochs udde, och snart derefter war det honom icke mera möjligt att se den, och som han kände sig mycket lugnare, lade han sig åter i fången.

T i o n d e K a p i t l e t.

Huru stor blef waktkarlarnes oro och beströ-
ning, då de upptäckte, att deras fånge hade
rymt. Guffoe inställde sig hos Glossin
med hufwudet alldeles förbrölladt af de starka
dryckers dunster, hwarmed han fyllt sig, och af
fruktan att blifwa affatt. Fredsdomaren gjorde
honom de hårdaste förebräelser för hans wårds-
löshet; han sade honom, att han icke gaf honom
förlåtelse under annat willor, än att han skul-
le waka natt och dag för att återtaga sin fånge.
„Använd“ sade han, „alla medel, som du will;
„rådspåga om du will, Egenare, trollkarlar, fan,
„om så behöfs; men tag fast på Carl Hazles
„woods nedriga mördare! Du wet, att Derne
„cleugh är alla landstrykares, alla förswaröldses
„och brottsslingars tillflykt; res med dina kamrater
„för att undersöka det med största försakallighet.
„Du kommer sedan och gör mig råfenskap. Far-
„wål, lemna mig!“

Mac-Guffoe bugade sig djupt, och gief ut,
uppfylld af erkänsla och beundran för den nya her-
rens af Ellangowan mildhet.

Sedan Glossin afskedat dessa Myrmyndoner,
dröjde han icke att sjelf förfoga sig till Barrochs
udde för att tala med Hatteraick. Han hoppa-
des inhämta af honom utförligare underrättelser
om sättet hwarpå Ellangowans arfwinge återkom-
mit i sitt fädernesland.

Liffom råfwen, som närmar sig till åteln, ber han ser framsför sig, tog Glossin tusen omwägar för att komma till ingången af hålan, och det i fruktan att man skulle följa efter hans spår. Gifwe Gud, att snö föll, sade han för sig sjelf, den skulle betäcka mina spår; om någon af polisbetjenterna skulle märka dem skulle de föra honom rätt fram till vår tillflyktsort; jag skall följa hafsstranden och söka bana mig en väg genom dessa klippor.

Han nedsteg derföre med mycken swårighet till stranden, och tog vägen helt nära wid hafwet medan floden bärjade stiga. Än såg han bakom sig, för att öfvertyga sig, att ingen följde honom eller gaf akt på honom ifrån slottshöjden eller från Warrochs skog; än wände han med oro sina blickar till hafwet för att upptäcka, om något skepp eller någon båt kom emot honom. All fruktan han lände för sin personliga säkerhet, fördrefs under några minuter genom betraktelser af alldeles olika slag. Han war på samma ställe, der man funnit Kenebids döda kropp; han igenkände det, då han såg klippan, som blifwit nedstörtad med honom ifrån Warrochs udde. Det är sant, att hon war bestäckt med is och sand, men man igenkände den lätt af dess storlek och form. Man finner nog, att han aldrig warit frästad att taga detta ställe till mål för sina promenader; också war han der för första gången, sedan den fasliga händelsen, som åter framställde sig för hans minne med alla sina omständigheter. Han erinrade sig på hwilket sätt det lyckats honom, då han gick ur hålan, att smyga sig igenom den bestörta folkhoppen, som stod omkring lifet, fruktande att någon skulle fråga honom, hwär ifrån han kom. Han tyckte sig ännu höra Warren

Bertrams genomträngande skrif: gif mig min son åter, gif mig min ålsklade son åter! — „Store Gud,“ ropade han, „hvad de plåger jag lider i detta ögonblick, straffa mig för allt hvad jag gjort eller låtit göra! Huru mycket jag redan har lidit; och hwem wet, huru mycket jag ännu måste lida! Huru många gånger har jag icke önskat att hafwa undergått denne olyckliges öde, och att han ännu wore i lifwet och wid fullkomlig hellsa! Men all denna sena ånger är fåfång.“

Han samlade alla sina krafter för att wäpna sitt mod och för att bortdrifwa de smärtsamma betraktelser, som uppreswo hans hjertas sår. Han gick med hastiga steg till hålans ingång, som låg så nära till det stället, der lifet blifwit funnet, att smygghandlarna kunde höra alla gisningar, som man hade gjort om sattet, hwarpå offret för deras hämd hade omkommit.

Det är icke möjligt att föreställa sig, mycket mindre att beskrifwa, på hvad sätt denna ingång war fördold. Öppningen war icke vidare än ett råshål. Den war anlagd i en lodrätt huggen klippa, och midt emot reste sig en ofantlig sten, som tillika tjenade till att dölja den för främmandes ögon och att upptäcka den för de bekanta. Det war blott ett ganska trångt rum mellan klippan och den stora stenen, och som det beständigt war uppfyllt med wass och torra quistar, som floden ditsförde, war det omöjligt att komma till öppningen, innan man borttagit allt detta; ingen hade gjort sig den mödan, om han icke haft säkra tecken. Till ännu större försigtighet plågade alla smygghandlare, som togo sin tillflykt dit, tillstoppa ingången med wäl söndersmulad hafsmossa, som

tycktes hafwa blifwit bitfastad af wågorna. Glossin, churu modig och beslutsam, angreps af en hjertflåmning, han kände sina knån swigta under sig, då han beredde sig att intrånga i brottets boaning för att hafwa ett samtal med den största bos, den förskräckligaste ibland menniskor. „Han har ingen fördel af att göra mig ondt,“ sade han för sig sjelf, „jag går in.“ Han nyttjade den försigtigheten att ladda sina puffertar, lade sig på magen och betjenade sig af sina knån och armar för att intrånga. Öppningen war i början så trång, att en menniska knappt kunde komma igenom; men den utwidgades snart och förde till ett ganska widt och hōgt hwalf. Glossin hörde snart Hatteraids hessa och stråfwa röst: „Hwem är der i alla djeflars namn?“ sade han.

„Ni är i mörker, Kapiten.“

„Gör tunder tusan, hwar wille ni, att jag skulle hafwa tagit ljus?“

„Jag skall gifwa er det.“ sade Glossin, som försatt sig med fosforiskt eldtyg och ett ljus.

„Det wore ganska wål, om ni åfwen gjorde upp eld, ty fan ta mig, om jag är warm.“

„Ni har rätt, detta rum är kallt och fuktigt.“

Glossin skyndade sig att samla några spillror af tunnor, som funnos i hålan, kanhända sedan Hatteraids sista besök. „Huru will ni, att här icke skall wara kallt,“ sade denne till honom, „det fryser, och jorden är betäckt med snö; jag är genomfrusen och nära att dö; jag wet icke, huru jag fått styrka att komma till detta förddmba hwalf, som erinrar mig om så många obehagliga saker.“

Elden började quiftra. Hatteraids närmade

ett bruna ansläkte derintill och sina färdliga händer med samma begärlighet som en uthungrad människa närmar sig till ett väl dukadt bord. En tjock röd uppsteg i svarta hvirflar, och omgaf honom på alla sidor; han åtnöjde sig med att tillsluta ögonen, utan att tänka på att gå derifrån; röken skingrades sedan i flippans remlor och utgick genom tusen omärkliga sprickor. „Jag har medfört frukost åt er,“ sade Glossin till honom, „bröd, skinka och brännvin.“ Hatteraick bemåkrigade sig genast buteljen, och höll den länge för munnen, „Det är nektar,“ sade han, „huru det uppsfrislar en människa! Det uppvärmer hjertat. Nu känner jag mig helt annorlunda; ännu en liten tår till Ers Måds, wälgång.“

„Ganska bra, Kapiten, ganska bra; jag är nöjd med er, mitt barn; jag kan gifwa er detta namn, ty ni har mig att tacka för lifwet; låtom oss nu tala om våra angelägenheter!“

„Om våra angelägenheter! Tusan par trasor, — såg: om mina angelägenheter.“

„Litet tålmod, min wän! Jag skall bewisa er att våra angelägenheter äro de samma, att wi icke kunna åtskilja dem.“ Hatteraick gjorde en förskräcklig grimas, och Glossin fortsfor efter ett ögonblicks tyfinad så: „Huru har det då gått till, att goßen undkommit?“

„Hwad tusan, war jag hans wäktare? Min Löjtnant Brown öfwerlemnade honom till sin kusin, som war bosatt i Middelburg och handlade under firma Van-Weest, Van-Bruggen. Han sade honom, att detta barnet war faders och mors löst, och att han trodde, att man kunde uppskötra det till en god betjent. Huru har han undkommit?“

„Det är godt, min wän; men såg mig, blef
han uppfostrad såsom en betjent?“

„Nej, nej, kusinen fattade wänskap för honom, gaf
honom sitt namn, försåg honom med lärmeästare
och sände honom sedan till Ostindien. Han hade
ärnat att skicka honom åter till Skottland, men
Löjtnanten försäkrade honom, att det skulle mycket
skada deras handel.“

„Tror ni, att han har en rätt tydlig hågkomst
om sin familj?“

„Hur fan vill ni, att jag skall känna, hwad
han wet eller icke wet? Jag minns, att han wid
tjue års ålder gjorde bekantskap med en annan liten
skålm som han, hwilken war i samma belågenhet;
de föresatte sig att rymma och resa till England;
de hade redan gått om bord och manövrerade som
tweenne små djefwulsbytingar; något litet senare,
och båten hade warit förlorad.“

„Gifwe Gud, att man låtit dem resa!“

„Det är icke mitt fel.“

„Men huru har han återkommit från Ostindien?“

„Kan jag weta det? Handelshuset, i hwilken
han war anställd, misshäskades i sina speculationer,
och des fall skadade mycket huset i Middelburg.
Jag har kommit hit med en god laddning i hopp
att upphjelpa oss; men den dumma Brown har
förstört oss, i det han låtit sig dödas af Hfwerste
Mannerling.“

„Är ni med dem?“

„Ja wißt; jag fruktar icke för att tillstå det.
Gifwe Gud, att jag hade fört befålet wid anfall-
let! Men jag war syhelsatt på annat håll.“

„För att återkomma till denna yngling....“

„Millioner bomber och granater! Jag hade
wål rätt, då jag sade er, att wi skulle tala om
edra angelägenheter.“

„Ni wet med wissbet att han är i trakten?
„Af hwem wet ni det?“

„Gabriel har sett honom och talat med
„honom.“

„Hwem är denne Gabriel?“

„En ung Eigenare, som man låt pröfva till
„matros för emfring sexten år sedan, och som blef
„satt om bord på den fördömde Pritchards skepp;
„det war Gabriel, som gaf oss underrättelse, att
„Blixten jagode oss. Denna hederliga gose utwer-
„skade att han blef utskickad i årender samma dag sout
„Kennedi fick sin del. Gabriel reste till Ostindia-
„en på samma skepp, som bar vår yngling: han
„igenkände honom ganska wäl af Baron Bertrams
„anletsdrag, men sjelf blef han icke igenkänd; han
„ypade sig ej för ynglingen. Som Gabriel
„haft den olyckan att bära wapen mot sitt faders-
„nesland, rymde han; han har återkommit till
„Skottland och försäkrat mig, att han talat med
„honom.“

„Det är då alldeles wist, att han är i
„detta land? Min fåra Hatteraick, wänner
„emellan.....“

„Er wån! Och för hwem tager ni mig, herr
„Glossin?“

(„Fördömda bos!“ sade Glossin för sig sjelf.)
„Säg mig, Kapiten, är det någon af er besättning,
„som sårat den unga Hazlewood?“

„Tror ni, att wi alla förlorat förnuftet? Den
„fördömda Browns dårskap har redan nog mycket
„skadat vår handel.“

„Emellertid har man sagt mig, att en wid namn
„Brown hade sårat Carl Hazlewood.“

„Jag går i god för, att det icke war min
„Wdjtant, ty det är sex dagar sedan han blifwit

„begrafwen i Dernelough. För tusan, tror ni, att han stigit upp ur sin graf för att komma och gifwa eld på den unga Carl Hazlewood.“

En stråle af ljus upplyste Glossins förnuft. „Har ni icke sagt mig,“ frågade han Kapitenen, „att vår unga man bar namnet Brown?“

„Ja, myn heer; Van Beest Brown; detta namn gafs honom den gamle Van Beest och Van Bruggen.“

„Gud ware lof!“ ropade Glossin, i det han gnuggade händerna, „vi kunna icke mer twifla derpå; det är han, som begått detta brott.“

„Men, herr Glossin,“ sade Hatterick, „hvilket intresse har ni uti denna sak?“

Glossin, hwars snille alltid war rift på utswägar, eftertänkte i några minuter, gick sedan fram till smyghandlaren med en mine af förtroende och wänskap och sade: „ni wet, min bästa wän, att vår förnämsta omsorg bör wara att befria oss från denna yngling.“

„Tunder tusan, hwad vill ni säga?“

„Jag säger icke, att man måste skrida till det yttersta med honom; om det är möjligt att — att — att — Han är blottställd för att arresteras genom förvisningsordres, antingen emedan han bär er löjtnants namn, som understått sig att anfälla Woodbourne med wäpnad hand och med en tropp, eller emedan han sökt taga lifwet af den unga Hazlewood.“

„Jag förstår er; men hwilken winst skall ni draga deraf? Han skall förswinna från denna ört, emedan han tagit en annans namn. Det är godt; men ännu en gång: hwad winner ni derwid?“

„Er anmärkning är ganska riktigt och förnufts-

„tig, min fåra Hatteraick; men hör mig wål:
 „jag skall börja med att sätta honom i fångelse,
 „tills han på lagligt sätt bewisat sitt stånd och sin
 „rong, och jag gifwer er mitt hedersord, att Gils-
 „bert Glossin af Ellangowen skall finna medel
 „att låta förklara all börgen han kan framte, för
 „ogiltig. Men säg mig, min wån, på hwilket ställe
 „tycker ni att jag bör sätta honom i fångelse?“

„Hwad angår det mig?“

„Det angår er mer än ni tror, min fåra Hat-
 „teraick. Ni wet wål, att de woror man tagit
 „ifrån er, blifwit förde ifrån Woodbourne till Portans-
 „ferry. Det är der jag årnar innesluta ynglingen.“

„Når det lyckats er att arrestera honom.“

„Lappri, Kapiten, det skall snart lyckas mig;
 „war wiß derpå. Ja, jag skall innesluta honom i
 „Portansferry; ni wet att fångelsset ligger helt nära
 „till packhuset.“

„Jag wet det; nå wål!“

„Jag skall laga så, att alla kustbewakare och
 „alla tullbetjenter blifwa skingrade. Ni skall kom-
 „ma om natten med er futter, bewåpnad med allt
 „desß manskap. Ni skall återtaga edra handelswa-
 „ror och bortföra ynglingen.“

„Till Amerika?“

„Ja, min wån.“

„Till Jericho?“

„Hwart ni will, min wån.“

„Skall man låta honom dricka ur den stora
 „koppen?“

„Intet wåld, min fåra Hatteraick!“

„Nej, nej, herr Glossin, intet wåld....
 „Deruti kan ni lita på mig..... Wi fånna hwar-
 „andra af gammalt..... Men säg mig, hwad för-
 „del har jag af att beswåra mig med ynglingen?“

„Det angår så wäl ert som mitt bästa; och ni
„har wäl icke glömt, att jag denna morgon satt er
„i frihet.“

„Millioner bomber och granater! Det är jag,
„jag ensam, som satt mig i frihet.“

„Nu är icke tid att skämsa, min fåra Hatter-
„raick. Jag upprepar, att det gäller så wäl er
„som min wälfärd; det är wår gemensamma sak.“

„Wår gemensamma sak! Är det icke ni,
„som ensam bemåttigar er den unga mannens arf?
„Har Dicks Hatterraick fått en skilling deraf?“

„Tålmod, min wän! Ni skall icke blifwa
„glömd.“

„Hwad! Wi skola dela kafan?“

„Är det er mening att bo med mig på Ellans-
„gowan?“

„Nej, för fan i wäld! Men ni kunde gifwa
„mig hälften af wärdet. Bo tillsamman med er!
„Bewara mig Gud derifrån! Med det som ni gif-
„wer mig, skall jag löpa ett skönt hus, en wacker
„trädgård, och jag skall der lefwa lycklig som en
„Borgmästare. Jag skall sätta lejon af trä wid
„porten, en Schweizare med sin bardisan och sin
„pipa; jag skall äga de skönaste tulpaner.“

„Det är bro, Kapiten; men såg mig, jag be-
„der er, hwartill tjenar det er att hafwa rika och
„präktiga egendomar i Hellsand, om ni blir hängd
„i Skottland?“

Hatterraick blef alldeles slagen. „Hängd?“
sade han med en darrande röst.

„Ja, fåra Kapiten, hängd: för det ni mördat
„Kennedi och bortröfwat Baron Wettrams arfs-
„winge. Det skall icke engång med djefwulens
„hjelp lyckas er att undwika det lide, som wäntar
„er, om den unga mannen skulle få tillfälle att

„gifwa sig tillkänna; således råder jag er att tänka på er egen räddning, innan ni tyfvelsfäster er med trågårtsrörningar. Förstår ni mig, herr Kapiten?“

„För tusan, jag tror ni har rätt.“

„Jag vill bewisa er, att jag verkligen är er vän,“ sade Glossin, som hade märkt det intryck han gjort på hans sinne. „Jag skall gifwa er en bankosedel på en ganska hederlig summa....“

„Hwad, är det hela ert ädelmod? Gidimmer ni, att jag gaf er hälften af min laddnings värde, och hwarfdre, om er behagar? För att förstå er att låta mig oförord uträtta mina ärender.“

„Men min vän, ni betänker icke, att jag förskaffade er medel att återfå edra waror.“

„Ja, med min lifsfara; jag hade gjort det lika så wäl utan er.“

„Jag twiflar derpå, Kapiten, jag twiflar; ni skall finna packhuset ganska wäl bewakadt. Nå wäl, låtom oss komma öfwerens! Jag skall göra uppoffringar; men jag hoppas ni skall hafwa samwete.“

„För tusan, ni gör mig galen med edra anmärkningar. Hwad? Ni hae stulit, deltagit i ett mord, ni tänker på ett nytt, och ni wägar tala om samwete för mig! Säg mig, ärnar ni göra er af med den unga mannen?“

„Nej, men sätta honom under er uppsigt.“

„Under min uppsigt! Jag förstår er, herr Glossin, jag förstår er, — jag skall befria er ifrån honom?“

„Jag wille icke, att man skulle anwända hårda medel utan en oundwiflig nödwändighet; förstår ni mig, min fåra vän?“

„Hårda medel?“ upprepade Hatteraid, mumlande. „Jag önskade ni hade varit wid Wars-

„föckes udde, då wi fastade Tullsnoken söni en
 „tordyswel. Jag önsade ni hade lånt den fruktan,
 „de samwetsagg, som wi fände, och som icke haf-
 „wa upphört att förfölja mig.“

„Hwad betydde dessa betraktelser? Har rådslan
 „förryckt er hjerna? Erinra er, att luntan är tånd,
 „och bomben är färdig att spricka.“

„Nej för tuhnor tusan, jag är icke rådd.“

„Hwarföre fruktar ni då att beswära er med
 „en yngling? Säg mig, har ni ännu någon quar-
 „af er gamla besättning?“

„Nej, de äro alla döda. Jag hade ingen mera
 „quar än den förddömda Brown. Jag har wäl
 „ännu en ung Eigenare; men wi skola skicka ho-
 „nom till andra ändan af werlden; med några gui-
 „neer reser han gerna; för öfrigt skall han göra
 „det af aftning för sin tant Merrilles.“

„Merrilles, säger ni. Refwer denna gamla
 „trollpacka ännu?“

„Ja, myn heer.“

„Är hon i detta länd.“

„Ja myn heer; hon war i Detneleugh, då man
 „begrof min Löjtnant; jag hade ditsändt twenne
 „af mitt folk, och de funno der några Eigenare!“

„Nytt bryderi, Kapiten! Frukta ni icke, att
 „denna gamla herän....“

„Nej; hon har swurit wid Salomon, att hon
 „aldrig skall säga, hurdet gått med Kennedi, blott
 „man lemnade hennes lilla Henrik lifwet.
 „Hon skall icke bryta mot sin ed, jag går i bors-
 „gen derför; man skulle snarare få en dödd att tala
 „än rycka från henne en hemlighet.“

„Det är godt, min wän. Nå wäl, wi kunde
 „skicka honom till Seeland, till Hamburg eller hwart
 „som helst, som ni tycker påstående.“

Hatteraick närmade sig till Glossin, betraktade honom ifrån hufvudet till fötterna, och sade till honom, i det han bemödade sig att småle :
 „herr Baron af Ellangowan war lagn, jag skall
 „stadga edra rättigheter, jag skall skaffa er de per-
 „gament, som fattas er.“

„Merrillies skulle kunna hjälpa er.“

„Nej, för tusan! Jag vill icke hafwa något
 „att göra med denna Belzebubs dotter. För tu-
 „san, det är nog att hafwa nyttjat henne en gång.
 „Då den unga mannen är i mitt wäld, så skrif till
 „mig ett par ord för att låta mig få weta edra
 „affigter, och — lita på mig.“

De båda beggärdiga wänner uppgjorde planen till sitt fälttåg. Kuttern skulle komma till Warrochs udde och kryssa der i några dagar. De afskildes slutligen, i det de gåfwo hwarandra flera wänskapsstecken, men med innerligt förakt, med afsky och fruktan för hwarandra.

Elfte K ap i t l e t.

Då Glossin återkom hem, fann han bland de papper som lemnades till honom, ett bref af största wigt. Det war undertecknadt af M. Protocol, Prokurator i Edimburg och stäldt till herr G. Glossin, Sir Gottfrid Bertrams Intendent på Ellangowan; han underrättade honom om Margreta Bertrams af Singleside död, och bad honom gifwa alla derwid intreförade personer del af denna sorgliga händelse, på det de måtte kunna wara närvarande wid sigillernas uppbrytande, om de så funno för godt.

Glossin såg, icke utan besynner, att Procuratorn i Edinburg icke kände de förändringar, som förefallit i Ellangowan. Han wiste wäl, att arfsrätten till Singleside tillhörde fröken Lucie; men man hade allt att frukta, att någon nyck af ägarinnan gifwit den en annan riktning. Sedan han öfvertänkt hwilket parti han skulde taga i denna sak, såg han i ett enda ögonkast alla de personliga fördelar, som han deraf skulle kunna draga. Om det lyckas mig att wara fröken Lucie nyttig, sade han för sig sjelf, skall jag winna hela Kantonsens högaaktning och förtroende, och jag skall se mig satt öfwer all fara att skadas af Hatteraicks tilltag. Jag skall i publiken gifwa mig en karaktär, som felas mig. Hwad som helst man må säga om mig, skola de tjenester, som jag gjort, tala till min fördel och fullkomligt urskulda mig. För öfrigt kunde man icke sannolikt förmoda, att han uppriktigt önskade gifwa fröken Bertram slas bestånd för den orätt han gjort henne? Denna förmodan war icke orimlig, om man betänkte, att hans egen nytta icke förnärmades, att han icke påkostade något, icke wågade något. Ware härmed hur som helst; han beslöt att följande dagen begifwa sig till Woodbourne.

Det war icke utan bröderi och oro, som han begaf sig på wägen: han fruktade att finna sig i sällskap med Öfwersten, hwars oppriktighet och redlighet han kände; men han fattade mod, då han betänkte den skicklighet och det omgångeswett, som naturen hade gifwit honom. Han hade mycken fintlighet, slughet, presenterade sig med behag, kände den förnärmare werldens ton, bruk och seder; han ägde desutom en orubblig skamlöshet, som han sorgfälligt dolde under munterhetens larf. Med för-

fröstan på sina utvägar ankom han till Woodbourne wid påß flockan tie om morgonen; han anmålde sig såsom en Adelsman, som önskade uppvakta fröken Bertram, och sade icke sitt namn, förrän han war wid dörren till frukostsalen.

„Herr Gilbert Glossin,“ sade betjenten med hög röst, „åstundat tala med fröken Lucie.“ Detta namn erinrade fröken Lucie om hennes olyckliga fars sista ögonblick; hon blef blek som döden; hon war nära att blifwa sjuk, och hade fallit på sin stol, om icke fröken Julie skyndat sig att understödja henne; denna gaf henne armen för att hjälpa henne på ut. I rummet quardblefwo endast Öfwersten, Carl Hazlewood, med armen i band, och Magistern, hwars dygdiga förtrytelse röjdes af hans ögons glans och af hans ansigtes rödnad och uppswallning.

Den hederliga Glossin blef något slagen, då han såg det inträff, som hans ösyn förorsakat; men han fann sig snart. „Jag vågar hoppas,“ sade han, i det han gick fram, „att det icke är för min skull, som Damerna dragit sig undan.“

Mannerling sade till honom med en torr och kall ton, att han icke wäntade sig den årgn att erhålla ett besök af herr Glossin, och att han icke kunde gissa, hwad orsaken dertill kunde vara.

„Jag har tagit mig den friheten att infinna mig hos er för angelägna sakers skull, som sårskildt angå fröken Lucie.“

„Om Mac-Morlan, hennes fullmåktig, kan tråda i hennes ställe så är jag öfvertygad, att hon helst såg det.“

„Jag ber om förlåtelse herr Öfwerste, ni är en erfaren man i werlden; ni wet, att det gifwes omständigheter, i hwilka det är mycket bättre, att

„de intresserade personerna förklara sig mellan hvar-
andra, än att de nyttja juristers biträde.“

„Om herr Glossin vill göra sig den mödan
att skriftligen underrätta om orsaken till sitt be-
sök, så försäkrar jag, att fröken Lucie skall tänka
derpå med den största uppmärksamhet.“

„Ni har rätt, herr Hwerste; men det wore så-
frare och wigare att förklara sig viva voce. Jag
finner. jag ser tybligt, att mitt besök före-
kommer wälgadt; men jag hemställer till ert sun-
da omdöme; vill ni hellre bortwisa mig utan att
känna orsaken, som fört mig till er, än att själf
se, af hwilken wiät de upptäckter jag har att gö-
ra kunna wara för den älsfwärda fröken, som har
den äran att wara under ert beskydd.“

„Jag är långt ifrån att wilja bortwisa er; jag
skall fråga fröken Bertrani, och jag beder er
wara god att wänta på hennes swar.“ Hwersten
gick ut, och Glossin blef stående quar i rummet,
ty ingen hade bedt honom sätta sig; sedan han gått
två eller tre gånger fram och tillbaka, tog han slutlis-
gen en stol med en halft förwirrad, halft oblyg uppsyn.

Som ingen sade ett ord till honom, började
han själf samtalet. „Wi hafwa en wacker dag,“
sade han, „herr Sampson.“ Ett slags döst
brummande war Magisterns enda swar. — „Ni
kommer aldrig och helsar på edra wänner i Ellan-
gowan, herr Sampson; ni skall der finna alla
edra gamla bekanta. Fastän många åro, som icke
kunna betala, har jag icke bortwisat någon af wördnad
för vår wälgörarens minne; jag har aldrig welat göra
något ondt, ware hwem som helst. det är icke min
karakter. Jag wet, herr Sampson, att den He-
liga Skrift förbömmer den fattiges förtryckare.“

„Och den boswen, som plundrar den faderlösa.“

swarade Magistern, "Anathema, Anathema öfwer honom! Ware han förbannad, Mäcka!" I det han talade dessa ord, stod han upp, tog sin bok under armen och började gå med stora steg i en grannabbers ställning.

Glossin förvirrades icke, eller åtminstone tänkte han, att det icke war förmanligt för honom att synas wara det. Han wände sig till Carl Hazlewood, som sysselsatte sig med att läsa de ansemina dagbladen. „Är der något nytt, herr Carl?" frågade han honom. Hazlewood upplyfte ögonen, såg på honom och stod papperen till honom, liksom han hade varit på ett kaffehus i sällskap med en främmande. Som han lagade sig till att gå ut, sade Glossin till honom: „jag ber om förlåtelse, herr Carl, om jag tager mig den friheten att quarhålla er; men jag kan icke underlåta att yttra för er min fågnad öfwer att se er fullkomligt återställd. Carl åtnöjde sig med att svara med en lätt böjning på hufvudet. Detta swar, ehuru ganska kallt, uppmuntrade wår lagkarl. „Jag är öfwerlytigad," tillade han, „att ingen med sådant deltagande hört den olyckliga händelsen som jag, och det för Kantonens bästa, af högaftning för er wördnadswärda ått, som är dess förnämsta prydnad, och af tillgifwenhet för er, som är ämnad att fortsätta den. Jag talar till er som en wän, herr Hazlewood, och såsom en man, som känner saken. Jag står alltid till er tjenst."

„Jag tackar er för ert anbud, min herre; men jag tror mig icke behöfwa edra tjänster."

„Det är ganska wäl swaradt, ganska wäl; jag tycker om att finna denna klofhet hos unga män. Vi skola tala om er blefyr, — jag har all anledning att hoppas, att jag innan kort skall sätta

„upphofsmanen till denna sälliga gerning i sålert förvar; hans straff bör blifwa exemplariskt.“

„Jag ber er åter om förlåtelse, min herre; men ert nit öfverskrider min önskan. Jag har all anledning att tro, att detta bändt utan uppsåt, och att icke minsta öfwerläggning ögt rum. Om frågan hade varit om otacksamhet, trolshet, skulle ni se mig intagen af förtretelse; det är sådana brott, som jag aldrig kan förlåta.“

My förödmjukelse, sade Glossin för sig sielf; jag skall ombyta samtalsämne. „Jag gillar ert tänkesätt, herr Carl; det är ädelt och er värdigt. Jag skall aldrig hafwa någon medöman med en man, som är i stånd att wara otacksam. Men jag märker, att wi här tyckas leka med afbrutna insäll. . . . Jag wet, att ni tycker om jagt, och att ni frundom kommer till Ellangowans nejd; jag vågar hoppas, att ni behagade göra mig den åran. . . .“

Carl svarade på denna bjudning endast med en ganska lätt hufvudets böjning. Glossin såg sig nödsakad att låta samtalet stadna. Öfwersten inträdde, och sade: „jag fruktar, att jag låtit er vänta nog länge, herr Glossin; jag har icke underlåtit något för att förmå fröken Bertram att nedstiga och tala med er om angelägenheter, som särskildt angå henne, såsom ni gjort mig den åran att säga mig; allt mitt bemödande har varit fåfångt. Hennes motvilja kommer utan twifvel af de olyckliga händelser, som förefallit, och som hon ännu icke kunnat glömma; hon har uppdragit mig att bedja er låta mig weta, för hwilken sak ni gjort er denna möda.“

„Det gör mig ondt, herr Öfwerste, ganska ondt, att fröken Lucie kan tro, att jag på något sätt förolämpat henne, eller haft uppsåt dertill.“

„Min herre, der ingen klogan är, behöfvas icke
„ursäkter och förklaringar. Ginner ni någon be-
„tänklighet wid att uppa er för mig, som tills wi-
„dare åtogit mig att wera fröken Bertrams be-
„skyddare?“

„Ingen, herr Hfwerste, ingen. Hon kan icke
„finna en wördnadswårdare, en henne wärdigare
„wän, och jag känner ingen man, till hwilken jag
„har större förtroende än till er.“

„War då så god och låt mig weta, hwarom
„frågan är.“

„Gerna, herr Hfwerste; herr Carl Hag lewood
„är icke en person för mycket. Jag tager så myck-
„ten del i fröken Lucies wälfärd, mina affigter
„äro så rena, att jag icke skulle frukta att förklara
„mig inför hela werlden.“

„Jag tror, att min wän Carl bryr sig gans-
„ska litet om att höra och tala om alfwarsamma
„saker. — Nu äro wi allena, herr Glossin; tillåt
„mig bedja er att tydligt och bestämdt framställa
„hwad ni har att säga. Jag är soldat, ganska
„häftig, ganska otålig, och jag hatar isynnerhet ora-
„tariska omswep. Derföre till saken, om er beha-
„gar, herr Glossin!“

„War god och genomgå detta bref.“

Hfwersten läste brefsuett och återlemnade det, se-
dan han i sin plånbok upptecknat det underskrifna
namnet. „Jag finner icke, att denna sak är så in-
„wecklad,“ sade han, „det är klart, att fröken
„Bertram skall ärfwa sin slögtinge.“

„Men, herr Hfwerste, här kommer en sak emel-
„lan, som endast jag kan förklara. Jag wet, att,
„då fröken Margreta Bertram bodde på El-
„langowan hos min wördnadswärda wän, hon
„gjorde ett testament till fröken Lucies förman;

„herr Sampson och jag wero wittnen dertill. Jag
 „beder er tro, herr Hfwerste, att jag förstår mig
 „något på sagsaker; jag har arbetat derpå i mån-
 „ga år, och fastän jag nu icke behöfwer använda
 „dessa kunskaper för att hafwa min anständiga bergs-
 „ning i werlden, försäkrar jag er, att jag icke wil-
 „le bortgifwa dem för det sönaste landtgodts. Det
 „är ganska ljust, ganska förnådande att kunna kom-
 „ma sina wänner till hjälp och låta deras rättig-
 „heter segra i trets af afunden och ordskan.“

Glossin trodde sig hafwa gjort ett ganska
 starkt intryck på Manneringss sinne, emedan han
 såg honom rätt allvarsamt estertänka. Han war
 långt ifrån att förmoda, att Mannering, af
 fruktan att skada fröken Bertrams intresse, gjorde
 allt wäld på sig för att icke öfwerlemnna sig åt
 den häftiga frestelsen han fände, att kasta honom
 ut genom fönstret.

Hfwersten stillade sig, och lät Glossin sielf
 hålla låstal öfwer sina talanger, sin sliktighet, sin
 skarpsinnighet. Slutligen frågade han honom om
 han wiste, hwar gäfwobrefwet war.

„Jag wet..... jag tror..... jag hoppas det
 „skall lyckas mig att förskaffa er det.“

„Jag beder er att göra det så snart som möjligt.“
 sade Hfwersten, „ni har intet mer att säga mig?“

„Ni har mycket brådtom, herr Hfwerste. Jag
 „känner personer, som tro sig kunna göra anspråk
 „på någon ersättning för omsorg, möda, oro, bråk
 „deri, som detta mål förorsakat dem. Hwad mig
 „angår, är min högsta önskan wunnen, om fröken
 „Lucie och hennes wårda wänner äro nöjda med
 „mitt uppförande mot dem; det är det enda ors-
 „wode, som jag vågar begära till belöning för de
 „steg som jag tagit, och dem jag ytterligare ärnar

„taga Se der är gåfwobrefwet, herr Hfwerfte!
 „Det hade varit en stor tillfredsställelse för mig,
 „om jag fått den åran att lemna det i frökens
 „händer och att muntligen försäkra henne om den
 „lifliga del jag tager i den lyckliga utgången af en
 „sak, som kan trygga hennes wälfärd. Men emes-
 „dan det icke är möjligt att Hfwerwinna hennes
 „motwilja, och att taga henne ur hennes willfa-
 „relse, så beder jag er att wara min tolf hos hen-
 „ne, och att säga henne, att, om hon någonsin be-
 „höfwer mitt vittnesbörd i anscende till gåfwobref-
 „wet, det skall blifwa för mig ett verkligt nöje,
 „att infiana mig på hennes första anmaning.
 „Herr Hfwerfte, jag har den åran att säga er far-
 „wål; mina angelägenheter falla mig.“

Glossin sade dessa ord med sådan trygghet och sådant lugn, att Mannerling ångrade sig, att han mottagit honom så kallt. Han följde honom ända till dörren och tog farwål af honom med mycken större höflighet, än han hade wisat honom under samtalet. Glossin begaf sig bort, föga nöjd med den tanka om sig, som han gifwit Hfwersten, och förödmjukad af sättet, hwarpå man mottagit honom och de försigtighetsmått man hade tagit. Hfwersten Mannerling, sade han, hade bordt tala med mera afstning och uppmärksamhet med en man, som gör sig den mödan att komma sjelf för att förkunna den flicka han tagit i sitt beskydd, att hon är swer en ränta af sprahundra guineer. Denna nyhet borde icke wara lifgiltig för en flicka, som icke äger en styfwer. Hwar och en annan än jag hade funnat draga fördel af denna sak..... Det är sannt, att det icke hade varit utan swårighet. Men det är icke wårdt att tänka derpå.

Glossin hade knappt satt sig upp på sin

håst, förrän Hfwersten skickade ett bud till Mac-Morlan för att bedja honom komma till sig. I det han såg honom inkomma, Hfwerlemnade han honom fröken Bertrams gåfwobref och begärde hans utlåtande om dess giltighet. Mac-Morlan blef på det högsta glad, då han genomläste denna skrift. „Detta dokument är ganska giltigt,“ ropade han, „intet felas deruti. Det är den der Glossjins werf..... och hwilken kan-bättre än han uppsätta en skrift efter alla de former, som lagen fordrar? Men hwem kan weta, om den gamla tofan på Sins-gleside icke gjort någon senare disposition, och huru skall man upptäcka det? Någon borde wara tillstådes å fröken Bertrams wågnar wid sigillernas uppbrytning.“

„Skulle ni kunna åtaga er denna kommission?“

„Nej, herr Hfwerste, jag är ledamot af Jury (en af de edswurne).“

„Nå wäl, jag skall sjelf åtaga mig den. Jag skall taga Magistern med mig; han är en af witts neua. Men jag behöfde wäl känna någon god Advokat i Edimburg.“

„Den mannen, som förrättade i Kantonen en Sherifs embete, står nu wid Kungliga Hofwet i den största nåd, jag skall gifwa er ett bref till honom, och jag är Hfwertygad, att han skall mottaga er ganska wäl.“

„Det sågnar mig hjertligt, min käre Mac-Morlan, att ni alltid går raft fram till målet. Skole wi låta fröken Lucie weta denna läckliga händelse?“

„Ja wißt; ni behöfwer hennes fullmakt; för öfrigt går jag i borgen för hennes tydlåtenhet, hennes kloshet, hennes jemna siäne.“

Mac-Morlan hade ganska riktigt bedömt fröken Bertram: denna owäntade nyhet förorsakade

ingen ändring i hennes sinnelag, i hennes wärliga sätt att wara. Det är sannt, att hon på aftonsstunden i samtal med Mac-Morlan frågade honom, lifsom af tankspriddhet, huru högt familjen Hazlewoods räntor kunde stiga; men äga wi rättighet att af denna fråga sluta, att hon sökte weta om arftagarinnan till en förmögenhet af 400 Guineers ränta kunde hoppas att blifwa den unga Lord Hazlewoods maka?

~~~~~

T o l f t e K a p i t l e t.

~~~~~

Mannerling dröjde icke att resa till Edimburg i Magisterns sällskap. De reste i en postswagn, emedan han, som kände herr Sampsons wämliga tankspriddhet, trodde sin skyldighet wara att icke blottställa honom för att sitta till håst, i fruktan att någon stalldrång satte honom så, att han fick ansigtet wändt åt swantzen. Med biträde af sin kammartjenare, som till håst följde wagnen, lyckades det honom att föra Magistern frisk och sund i ett wårdshus i Edimburg. Vid denna tid hade man förqäfwes frågat efter en Tavern.

Intet märkwärdigt föreföll på deras resa, om icke att herr Sampson twenne gånger glömdes, att han war i Öfwerstens postswagn och förwillade sig från sin wäg. Första gången fann honom Barnes i en djup öfwerläggning med en landtsfelmästare; frågan war, om man borde göra en stafwelse lång eller kort i ordet Malobathro, som förefommes i Horatii 7:de Ode, andra Boken, och på hwad sätt man borde öfversätta detta lyriska stycke; den andra gången affteg han för att betrakta ett slofters ruiner, och som man berättade honom, att en

Knapp fjerdingswåg derifrån låg Bengångarens märkvärdiga graf, slyndade han öfwer berg och backar dit; Barnes lopp efter honom, fattade honom i en flis af rocken och återsförde honom. I dessa twenue omständigheter tänkte han icke mer på sin patron, än om denne ännu varit i Ostindien. Han utropade blott efter sin wana: „förunderligt!“ „Jag är tankspriid, jag medgifwer det.“ Barnes war högst förwånad öfwer sin herres rålamod, ty han wiste honom icke tycka om att wänta eller blifwa glömd. Öfwersten gjorde Magistern icke den minsta förebräelse, gaf honom icke det minsta tecken af förtrytelse och misöndje; det tycktes, att naturen danat dem för att lefwa ewigt tillsammans. Om Manner i ng behöfde någon bok, tog Sampson genast fram henne; om han frågade efter någon uttolkare för att förstå ett swårt ställe, behöfde han blott gifwa sin önskan tillkänna, och den war i ögonblicket uppfyllt; war han i twifwel om någon citation af de klassiska auktorerna, fann han en allmän ordbok i Magisterns huswud, som icke wifade högmot, då man rådfrågade honom, eller misöndje, då man glömdde honom. Manner i ng, hwars karakter war eldig och stolt, förtjustes öfwer att åga till sin tjänst detta wandrande bibliotek, som erbjöd honom allt det biträde han behöfde, utan att gödra honom minsta möda eller bråk.

Rnappt hade de ankommit till Edimburg och tagit quarter i wårdshuset St. Georg på Bristols strandgata, förrän Öfwersten befallde sin berjent att förskaffa sig en ledsagare, som kunde föra honom till Rådsherrn Pleydell. Han befallde Barnes att hafwa åga på Magistern, och begaf sig åstad med en portschåsbärare, som wanligtwis uträttade detta slags ärender. Det war wid bdrjan af Ames

rikansska kriget; byggnadernas yppighet hade ännu icke gjort stora framsteg i Skotlands hufvudstad. Domstolens Veteraner hade icke på minsta sätt förändrat sina seder; man förundrade sig icke öfver att träffa på krogen de ryktbaraste Advokater med deras hufvudmän. Fastän de unga studerande gjorde narr af dessa gamla plågseder, forsoro de icke dess mindre. Vid gläsen undersöktes och afbömdes de viktigaste saker. De gamle Rådsherrarne upprätthöll den sed, antingen de hade funnit den fastställd, eller emedan de för länge iakttagit den, och med för mycket nöje för att frestas att förskäfa den. Ibland gamla plågseders beundrare och nitiska förswarare utmärktes Paul Pleydell, en man af största förtjenst, lika berömlig genom sina talanger som genom sin redlighet.

Mannering gick med sin ledsagares biträde genom flera ganska smutsiga och trånga gator, och kom på den höga gatan, som återskallade af ostrons handlares skarpa skrik och bjällrors larm. „Klockan är åtta,“ sade wägwisaren, „Konungen är på sin thron.“

Det war länge sedan Mannering befunnit sig på en hufvudstads bullersamma gator, hwarest wagnarnes slårande, handtverklarnes skrik, de drickandes sånger, omverlingen af de grupper, som hwarje ögonblick förnyas, ljusens mängd, erbjuda, isynnerhet om natten, en täfla, som intager inbillningskraften, fastän alla dess delar, hwar för sig betraktade, gifwa åskådaren blott ett ganska swagt intresse. Husens höjd blef märkligare genom werkan af ljusen, som woro fördelade på det oordentligaste sätt och tycktes förlora sig i skynne; detta skådespel, som man ännu kan njuta, war mycket märkwärdigare wid denna tid.

Mannering fick icke tid att betrakta detta; hans ledsagare gick ifrån dessa bullersamma upptråden och förde honom på en så trång gata, att twenne menniskor knappt kunde gå der i bredd. De kommo till foten af en nog illa underhållen trappa. Sedan de uppstigit en stund med mycken försigtighet, hörde man med fördubblade slag bultas på dörren; den öppnades, och Hfwersten undfågnades med en konsert, som utgjordes af en hunds håstiga skällande, en katts dofwia jamande, en flickas skarpa skrik och en mans starka och fylliga röst. „Sultan,“ skrek han, „Sultan, will du tigg! Tyft min pojke, tyft!“

„Bewara of Gud,“ sade flickan i sin ordning, „om er hund hade bitit ihjål min katt, så hade herr Pleydell aldrig förlåtit mig det.“

„Hwad frågar man efter er katt?“ svarades det. „Ni säger då, att herr Pleydell icke är hemma?“

„Ja, han är aldrig hemma om lördagen.“

„Utan twifwel, emedan det är sabatsafton....“

„Hwad f.. har han att göra?“

Mannering framkom och såg en landtman af en kolossalisk wårt, insvept i en wid, grågul rodingott, i stöflor, med en med warduf betäckt hatt, och en ofantlig pisska under armen. „Ni säger, min goda wån, att herr Pleydell icke är hemma?“

„Han är wäl hemma,“ svarade flickan leende, „men icke hos sig; han finar lördag.“

„Mitt kära barn, jag är fränmande, jag har ganska angelägna ärender, och ni gjorde mig en tjänst om ni wille säga mig, hwar jag skulle kunna träffa honom.“

„Ers Måd skulle längesedan hafwa varit på Bergslottet i Dumfries. H. 3

„tavern Clerihugh, om jag icke hade trott, att ni
„ville se Rådsherreus hus.“

„Nå wål, min wån, för mig till denna ta-
„vern.“

„Jag fruktar,“ sade flickan, „att han blir ond
„öfwer det man kommer och oroar honom på lörd-
„dagen; men han är ganska höflig, isynnerhet emot
„främlingar.“

„Jag skall också gå till tavern,“ sade wår
wån Dinmont, „jag är resande, och har ange-
„lägna ärender.“

„Det är omöjligt,“ sade flickan till honom,
„ni är blott en simpel man. Store Gud, jag wo-
„re förlorad, om han wiste, att jag wissat er till
„honom.“

„Det är godt, mitt wackra barn;“ svarade Mr-
rendatorn, hwars egenfårlek fann sig något stött,
„men jag begår icke hans kunsaker för intet, så
„litet som någon annan.“

Med dessa ord, steg han utföre trappan, och
Mannering följde honom. Denne förwånades
mycket, då han såg den främmande bana sig wåg-
genom trångfeln, skuffande och kullkastande utan åts-
skillnad hwar och en, som han mötte. „Han sö-
„ker sig wälsågnad;“ sade ledsagaren, „det skall
„icke dröja länge..... man skall gifwa honom en
„lektion i höfligheten, det må han wänta sig.“
hans spådom uppfylldes icke: de personer, som
Dinmont hade skuffat och kullkastat, dömdo af
hans wårt, att det skulle blifwa lika swårt att ska-
fa honom som en klippa, och nöjde sig med att
förbömma honom inom sig själfwa. Efter några
minuter stannade Dinmont för att säga till öf-
werstens ledsagare: „jag tror min wån, att här är
„gömhålet.“ — „Ni bedrager er icke, här är
„gömhålet.“

Dinmont gick utan att tväla i en ganska mörk gång, började stiga uppför en trappa, som icke war bättre upplyst, och som snart till en öppen dörr. Han ropade på betjenten med samma ton som han ropade på sina hundar. Mannering såg sig omkring, och kunde icke begripa, huru mån, som utöfwade en wettenskap, och som njöto allmän högfästning och wördnad, kunde förena sig på ett sådant ställe. Det inre af huset swarade mot dess ingång; allt förkunnade, att det snart skulle falla i ruiner. Ett fönster war i gången, hwaruti våra rättsökande stodo; det lemnade om dagen genomgång för ett swagt sken, och utdunstade beständigt en ganska obehaglig ånga, men isynnerhet om astone. Midtemot war en öppning, som förde till köket, hwilket war upplyst endast af fönstrets halfdag, då det war öppet, eller af spiselden. Hwilket skådespel framställde sig för Manneringens ögon! Ett slags Pandæmonium: mån och quinnor, nästan nakna, woro syfellsatte att sätta ostron på elden, att steka fisk. Wärdinnan själf, i tofflor, till hälften prydd med en smutsig mörka, war än wid stekpannan, än wid kitteln, och mottog och gaf befallningar ganska hastigt; hon tycktes wara den andra Canidia i sitt laboratorium.

De stojande gapskratt man hörde å alla sidor, bewisade, att arbetena woro började och fortsattes till allmän förnöjelse. Det war icke utan möda det lyckades betjenten att wisa Mannering och Dinmont det rum, hwaruti Rådsherrn wedersquidte sig efter weckans besvär. Det är omdjligt att beskrifwa den förwåning, hwaraf Öfwersten intogs, då han kastade ögonen på denna församling.

Herr Pleydell war en högst älskwärd, ganska munter man; hans blick war liflig och skalksk

tig; han war stådad i sina åtbörder, äfvensom i sitt tal. Han bortlade wanligtvis sin peruk och sin forta kappa, då han war i sällskap med dessa lustiga samrater, och tog, för att ketjena öf af hans uttryck, den påfande dråten.

Denna dag hade de satt sig klockan fyra till bords, och på förslag af en bland dessa hederwårda ledamöter hade församlingen beslutit att roa sig med en lek, som nu är nästan alldeles glömd, och hwilken allmänt kallades tofars högtid. Det gifwes flere sätt att spela den, men som oftast afgjorde tärningarne, hwem som skulle föreställa den eller den personen, eller spela dess karakter, eller uppläsa en hop satiriska verser; om hans minne felade, måste han undergå ett straff, det war att nedswälja flera glas, eller att erlægga en plikt, som tjenade till att betala utgiften för kalaset.

Pleydell och hans wänner lefte denna lek med den allwarstammaste uppmärksamhet, då Mannering inträdde. Rådsherrn, som blifwit enhålligt utnåmd till Konung, satt på en bred, gaussta upphöjd länstol, som tjente honom till thron; han hade en krona af murgrön på sitt hufwud och kassade majestätiskt sina gnistrande blickar på alla sitt Hofs ledamöter, som låtsade att wisa honom deras undergifwenhet, deras wörduad, deras kärlek och deras trohet. O Themis, sådana woro då i Skottland dina tjenares udjen! Din mout gick först in och ropade: „det är han, eller fan ta mig; ja det „är han sjelf; ack, hwilken lustig maskrad!“

Sedan man anmält Öfwerste Mannering, som önskade tala med Rådsherrn, wände denne sig om och fann sig något förlågen, då han såg denna Engelska Adelsmans eleganta ställning; men han

förörade icke rådhögheten. „Swerste Ceremoni-mästare,“ ropade vår nya Justinianus, „ser ni icke denna tappra riddare, som kemmer för att bibringsta vårt tornerspel och denna rika Intendent öfwer våra fungliga skåferier. Waren wälfomre! I skolen wid mitt Hof finna beskydd och säkerhet. Jag lägger detta på min Justitie-Ministers answar.“

„Wapenbårholder och Wåpnare, låten dessa främlingar sitta wid mitt bord! Jag will, att de en dag skola funna säga, att de haft denna åra. I morgon tala wi om alfwarfamma saker. Låtom oss i dag icke tänka på något annat än att betygga dem, det ndje som jag har att se dem wid mitt Hof. „Bågar jag erinra Ers Majeståt,“ sade Ministern för Snrikes årender, „att i morgon är söndag?“ — „Jag wet det.“ — „Truktar icke Ers Majeståt att missbaga sitt presterskap?“ — „Det wore fanhända, båt tre, att det wäntade tills måndag.“

Mannering, som i början war willrådig, om han borde närma sig eller draga sig tillbaka, beslödt att inblanda sig i denna förening af tokar, fördbummande inom sig sjelf Mac-Morlans tankspriidhet, som hade adresserat honom till en narr, då han likwål lofwat rekommendera honom till en wis, förståndig och upplyst jurist.

Han bugade sig wördsamt tre gånger och begårde att få nedlägga sitt kreditiv för Hans Skottiska Majeståts fötter. Den alfwarfambhet, hwarmed han deltog i detta sällskapets ton, det wördnadsfulla sätt, hwarpå han mottog den stol, som Swerste Ceremonimästaren erbjödd honom, förskaffade honom allmänna handklappningar, som upprepades tre gånger. „Kan ta mig, om icke denne är lika så galen, som de andra.“ sade Arrendatorn, i det han satte sig utan frus wid åndan af bordet.

Man bjöd Manneering ett glas rött vin. Han drack Hans Majeståts och des Rikes wälgångsskål. „Ni kan säga oss,“ swarade Monarken, „så wäl som General Mannering hade gjort det, hwilken bewisade oss så stora tjenster i våra Frig „mot Granrike, om Gascognes winer förlora något „af sin godhet, då de öfwerföras till norra Skotts „land.“

Öfwersten blef på ett behagligt sätt smickrad af denna fina allusion på den åra, som en af hans försåder förwårswat; han swarade, att han war långt ifrån att likna denna tappra Riddare, men att han wågade försäkra, att Hans Majeståts win war excellentissimum.

„Det är för kallt för min mage.“ sade Arrens batorn, i det han satte ifrån sig sitt glas, som han likwäl hade alldeles iömt.

„Denna elaka egenskap bår förbättras,“ swarade honom Konung Paul den Fjärde, „wi weta, „att den fuktiga luften i ert sumpiga Hiddesdale „nåddgar er att nyttja starkare drycker. Seneschal „låt fransätta brännwin för Intendenten öfwer „mina hjordar, en af mina trognaste och rikaste „undersåter! Denna dryck är mera i hans smak „och mera öfwerensstämmande med hans tempera- „ment.“

„Emedan wi warit nog djerske,“ sade Mannering, „att örea Ers Majeståt i denna behagliga fristad, hwarest Eders Majeståt hwilar sig „från sina mödosamma arbeten, wågar jag wäl und- „derdånigst anhålla om den nåden att få en audis- „ens på utsatt dag? De angelägenheter, som fört „mig i des hufwudstad, äro af största wigt. Jag „wet, store Konung, att ni fått tillnämnet de fas- „derlöses fader.“

Monarken öppnade Mac-Morlans bref, genomläste det hastigt och ropade med sin wanliga röst: „Lucie Bertram, stadsars goda barn!“

„Plikt, plikt!“ ropade alla gästerna, „Hans Majestät har talat som en simpel privat man.“

„Alldeles icke.“ svarade Konungen, „Jag frågar denna ädle Riddare. Är det ett brott af en Konung att älska en flicka utan förmyndighet och namn? Känner kärleken åtskillnad i stånd? Den store Jupiter, Konungars Konung, har han icke älskat simpla dödliga?“

„Jag upprepar det, mina wänner, plikt, plikt!“ skrek man å nyo.

„Nå wäl, bort med Konungawäldet, om man, för att åga det, måste förorsaka nöjet, sällheten! Jag följer Carl den Femtes exempel, och nedlägger en makt, som icke tillåter mig att öppna mitt hjerta för wänskapens kånflor; jag är nu icke mera än er like, thronen är ledig.“

Med dessa ord lemnade han sin krona, nedsteg af den upphöjda thronen med mycken wighet, begärde att man i nästa kammar skulle bära ett twåttfat, en handduk och the, och gaf Hfwerste Mannerling tecken att följa efter.

Rådsherren behöfde blott två minuter för att twåtta ansigtet och händerna, och åter påsätta sin peruk; denna förändring gjorde honom nästan oigenkännelig. „Herr Hfwerste,“ sade han till Mannerling, „det finnes menniskor, för hwilka man måste taga sig wäl till wara, huru man roor sig; man måste frukta dem lika så mycket, antingen de äro för skalkaktiga, eller hafwa för litet förstånd. Jag kan icke bättre bewisa det förtroende jag har till er, än derigenom att jag wisar mig för edra ögon sådan som jag är..... Men såg mig, war

„så god, hwad vill of den der grofwa farlen, som
„förljer er som en ffugga?“

Dinmout astog sin hatt, bugade sig, i det han
ströf högra benet tillbaka. „Jag är Dinmout
„från Chorlie Hepe,“ sade han, „ni måste erinra
„er mitt namn; det är för mig som ni advocerat
„i den stora processen.“

„Om hwilken process talar du då, din tof?
„Tror du, att jag kommer ihåg alla dem, som
„komma och rådfråga mig?“

„Jag trodde, att då man icke glömmet att be-
„tala.“

„Gif mig dina papper, och tig; kom tillbaka
„måndagsmorgon klockan tio.“

„Jag har inga papper.“

„Du har inga papper, min wån?“

„Nej på min ära. Ni har sagt mig, att ni
„hellre wille höra mig sjelf föredraga min sak.“

„Om jag sagt en sådan dårskap förtjenar jag
„att blifwa mållös; min tunga har warit orsaken
„att mina dron skola lida. Säg mig din an-
„gåenhet med få ord; du ser, att herr Öfwersten
„wäntar.“

„Om herr Öfwersten har brådtom, kan han ta-
„la först, jag skall wänta.“

„Dummet Jöns, kan du icke begripa, att han
„icke bryr sig om din sak, och att det icke skulle
„roa honom att förtro sina angelägenheter åt dina
„länga dron?“

„Det är godt; ware hur som helst med både
„det ena och det andra! Ni skall då weta, att
„Jakob Dawson och jag äro ännu som hund
„och katt. Ni skall weta, att våra ågor gränsa
„till hwarandra, och att han, för att komma till
„sin stora ång, måste taga en wäg, som är myck-
„et

„stenig och ganska lång; han finner det beqämligare att gå genom mina beteshagar, och det kan jag icke tåla.“

„Huru högt beräknar du skadan, som det kan förorsaka dig?“

„Det hö, som jag derigenom förlorar, skulle kunna föda twenne får i vanliga år.“

„Således din tof, vill du för några hötappar, som knappt gälla tre eller fyra Riksdaler, blott stålla dig för att påkostna hundra eller tvåhundra guineer?“

„Det är icke för sakens värde, det är för rättvisans skull.“

„Min wån, det är med rättvisan, som med den fristliga kärleken; den måste börja med oss sjelfwa. Bry dig om din hustru och dina barn, och lemna Dawston i fred.“

„Jag vill hellre“ sade Dinmout, i det han wände sin hatt omkring mellan händerna, „förlora hälften af hwad jag äger än att tåla en osförrätt. Gården Charlie Hope är ingenting skyldig till gården Eleugh.“

„Hå hå! Frågan är om en hederspunkt. Och för tusan, hvarföre åtaga sig icke edra egendoms- herrar att afgöra denna tråta sig imellan?“

„Jag wet intet derom;“ svarade Arrendatorn, i det han skakade på hufwudet, „wi hafwa utgifwit mycket, Dawston och jag.“

„Emedan I ej kunnen komma wänligt öfwerens, så tag er hwar sin påf?“

„För tusan, detta hafwa wi redan försökt tre gånger; men wi hafwa icke kunnat afgöra något; wi äro begge stora och starka: för öfrigt wore det icke en dom wid wederbörlig domstol.“

„Nå wål, ditt nåt, tag då hwar sin wårja,
„och skona icke hwarandra.“

„Om ni tror, att jag icke gör emot lagarna,
„så går jag in derpå.“

„Ta dig f., din tof, som han tagit din far!
„Ser du icke, att du kommer mig på förlust af en
„dyrbar tid för att höra dina dokumenter? Är du
„icke galen, som will börja en förderflig process
„för ett sådant lappri. Res du hem, uppsök Dams-
„ston, frärliga dig med honom, drick med honom
„ett glas, och låt allt wara slut!“

Dinmout, som icke war mycket nöjd med
detta svar, stod ordrlig.

„Har du ännu något att säga mig, min wån?“

„Jag wille tala med er om arfwet efter den
„gamla Margreta Bertram på Singleside.“

„På hwad sätt kan denna saken angå dig?“

„Jag har icke minsta släktskap med Bertram's
„familj. Jag wet, att den fordom war måftig;
„men Johanna Listup, Guvernans i Singles-
„sides hus, födde twenne döttrar, som dro borta
„resta. Hon hellsade på oss i Hiddleedale, emedan
„wi woro i släktskap genom giftermål på min mors
„swågerfars sida; hon war åtsöljd af sin husbons
„de. Hon war mycket bedröfwad, det kan jag för-
„säkra er; men Sir Bertram på Singleside gif-
„te sig med henne hemligt, och betalade alla afgif-
„ter till kyrkan. Jag beder er, herr Rådsherre, att
„säga mig, om jag icke behöfwer frukta att få nå-
„got obytt med råttwisjan.“

„Jäde det minsta.“

„Då är jag nöjd. Jag är icke rådd, men jag
„säger för mig själf: det är möjligt, att Margre-
„ta Bertram i sitt testamente icke glömt oss. Se
„der allt hwad jag hade att säga er. Jag önskar er

„god natt och beder er mottaga. . . .“ — „Behåll
 „dina penningar min wån; jag tager intet af mi-
 „na klienter om lördagsaftonen, isynnerhet, då man
 „icke medför några dokumenter. Farväl min käre
 „ra Dinmour!“

Arrendatorn bugade sig för honom och gick.

T r e t t o n d e K a p i t l e t .

„Ers Majestät,“ sade Mannering leende,
 „har utmärkt sin affägelse från regeringen genom
 „mildhet och nådebewisningar; jag tror icke, att
 „den gode Arrendatorn tänker mera på processa.“

„Ni mistager er, herr Schwerste; min oegens-
 „nyttighet skall endast tjena till att göra mig mitt
 „arswode och min klient förlustig. Han gifwer sig
 „ingen ro, förrän han funnit någon, som uppå-
 „gar honom att fullfölja den plan han har i huf-
 „wudet. Nej han skall wißt icke afstå från affä-
 „ten att bdrja en process. Men jag har welat låta
 „er känna en annan af mina swagheter: jag säger
 „alltid sanningen om lördagsaftonen.“

„Jag wägar tro, att det hånder er äfwen nå-
 „gon gång under loppet af weckan.“ sade Man-
 „nering till honom med samma skämtande ton.

„Utan twifwel, när mitt stånd tillåter mig det.
 „Jag är, som Hamlet säger, alldeles oegennyttig,
 „då jag icke har uppdrag af mina klienter att fram-
 „bära deras ansöknningar eller flagomål till dom-
 „stolarne; men oportet vivere; det är ett axiom,
 „fullt af mening och sanning. Det fågnar mig,
 „herr Schwerste, att min gamla wån Mac-Mors
 „än föreskaffat mig förmånen att göra er bekant;
 „skap. Det är en fullkomligt hederlig man, gar.“

„ska werksam, ganska funnig. Han har länge wa-
 „rit min substitut, då jag war Sherif. Han be-
 „kläder nu detta embete i sjelfwa werket. Han
 „känner den lifliga del jag tager i familjen El-
 „langowans öden, och isynnerhet den stackars
 „Lucies. Hon war tolf år gammal sista gången jag
 „såg henne; hon war redan då en ganska ålskwärd
 „och wacker flicka, anförtrödd åt den bäraktigaste
 „faders omsorg. Min wänskap för henne är af
 „ännu äldre datum, herr Öfwerste: jag blef ålagd
 „i egenskap af Sherif att göra undersökningar an-
 „gående ett mord, som blifwit begånget i grannska-
 „pet af Ellangowan samma dag, som detta barn
 „kom till werlden, och då genom en obegriplig flie-
 „kelse hennes bror, knappt fem år gammal, för-
 „swann; om han blifwit mördad eller bortröfwd,
 „har jag icke funnat upptäcka. Nej, herr Öfwerste,
 „jag kan aldrig glömma det skådespel af sorg och
 „förtwiflan, som Ellangowans hus framställde
 „på denna olyckliga dag. Fadren utan sansning,
 „modren ödd i sin sång; denna fattiga warelse nå-
 „stan öfwergifwen utan annan hjälp än sina tårar!
 „Lagkarlar, herr Öfwerste, hafwa icke mera ett
 „hjerter af jern än militärer hafwa det af stål. Wi
 „äro wane wid samhällets brott och olyckor, såsom
 „ni wid frigets jammor och plågor, och fanhånda
 „behöfwa wi begge två någon stoicism: men olyc-
 „ka öfwer den soldat, hwars hjerta är så hårdt
 „som hans wärja! Olycka öfwer den lagkarl, som
 „går sig en ära af att wara kånslöds! Men utan
 „att tänka derpå, förlorar jag min lördageafton.
 „Will ni wara af den godheten att anförtra mig
 „de papper, som angå fröken Bertram? Herr
 „Öfwerste, i morgon går ni mig den äran och
 „mottager en middag utan frus och komplimenter,

„en middag på en gammal ungkarls sätt? Jag
 „sår nu berätta er, att jag spisar middag flockan
 „tre på slaget; det fågnade mig, om ni kunde
 „komma en timme förr. Om måndag sker begraf=
 „ningen; wi arbeta för en fader= och moderlös
 „flicka, jag finner det icke olämpligt, allt wi taga
 „en half timme af söndagen för att undersöka hen=
 „nes anspråk och öfwerlägga tillsammans. Jag fruk=
 „tar; att den aflidna gjort något hemligt testamen=
 „te. I detta fall skulle wi förlora vår tid och
 „vår midda; men om rättvisan finnes på vår si=
 „da, skola wi weta förswara den.“

„Herr Öfwerste, ni hör, att mine undersåter
 „äro otålige öfwer ett för långt interregnum; jag
 „beder er icke följa mig, det wore att missbruka
 „er höfslighet. Om denna sammankomst skulle gö=
 „ra er något nöje, hade ni bordt börja högtiden
 „med oss, och genom grader kommit till.....
 „till..... till omåttligheten. God natt, herr Öf=
 „werste! Jag väntar er i morgon omkring flock=
 „kan tu. Henrik, du skall följa denna herre till
 „hans quarter.“

Öfwersten återkom till sitt quarter, och kunde
 icke begripa, huru en så lård man, som Rådsherrn
 war, kunde roa sig med sådana barnsligheter, men
 beundrade tillika hans redlighet, uppriktighet och
 fänslofullhet. Följande morgonen wid den tiden,
 då Öfwersten och hans fåordiga följeslagare hade
 slutat den frukost, som Barnes hämtat åt dem,
 inträdde herr Pleydell utan att låta anmäla sig.
 han war klädd med mycken snygghet och till och
 med ståt, allt förkunnade hos honom en embets=
 mans alfwar, som lifligt kände sina förrättningars
 wigt, och war nitiss att uppfylla dem; man kunde
 icke igenkänna den affatta Konungen af

annat än af hans genomträngande, eldiga och skalk-
altiga blick.

„Herr Öfwerste,“ sade han med mycken listlig-
het, „iag har trott mig kunna betiena mig af min
„kungliga myndighet för att komma och erbjuda
„er min tjänst, så wäl i anseende till det andliga
„som werldsliga. Will ni, att iag skall följa er
„till kyrkan eller till templet? Ni wet, att en
„Advokat är af alla religioner, Trös Tyriusve.
„Will ni använda er morgon på ett annat sätt,
„så står iag alltid till er tjänst. Iag beder er
„ursägta min enträgenhet, iag har trott mig böra
„följa de gamla plågsederna. Iag är född på en
„tid, då en Skotte hade trott sig bryta mot alla
„gästfrihetens pligter, om han lemnat sin gäst ett
„enda ögonblick allena, utom de timmar, som till-
„höra sömnen. Iag beder er uppriktigt såga mig,
„om iag icke begått en obetänksamhet.“

„Nej wißt icke, min bästa herre, det sågnar
„mig på det högsta att hafwa er till styrman på
„det olända haf, på hwilket iag befinner mig.
„Iag skall med nöje höra några af edra predika-
„ter, hwilkas talanger gjort Skottland så stor he-
„der: edra Blair, edra Robertson, edra Hen-
„ry. Iag mottager ett anbud med den listligaste
„erkänsla. Ni ser min reskamrat,“ sade han till
honom, i det han drog honom något afsidet och
wisade honom Magistern, som war försänkt i djupa
tanke. „Han är så tankspridd att han behöf-
„wer en wåktare. Barnes, min kammartjenare,
„har erhållit detta uppdrag; men iag fruktar, att
„han i dag uträttar det illa, emedan Magistern
„omtalat för mig sitt förslag att göra ganska långa
„promenader. Han är en raritet, som man
„måste förwara med största omsorg.“

Pleydell hade fastat ägonen på herr Campson. „Jag skall förskaffa er“ sade han, „en wåf-tare, som är alldeles skapad för honom.“ Han ropade på betjenten, och befälde honom att säga till Zinlaison att genast komma till honom. „Herr Öfwerste,“ tillade han, „jag skall anförtro er wån, till denna ärliga man, han skall föra honom öfwerallt, dit han önskar gå, till kyrkan, till torget, till hamnen, och återföra honom utan minsta wådliga händelse på det flocks lag ni utsätter; dersigenom kan Barnes använda sin tid i all frihet.“ Denna öfwerenskommeelse war snart gjord, och Öfwersten ålade Zinlaison att waka öfwer Magistern under den tid de skulle tillbringa i Edinburgh.

Rådsherren och Öfwersten begåfwo sig till Dominikaner-kyrkan; det dröjde icke länge. förrän Predikanten steg upp i predikstolen. Hans yttre gaf ingen fördelaktig tanka om honom. Hans swarta och opudrade peruk gjorde hans ansigtets blekhet så mycket märkligare; han war tjock och kort; hans händer, som han stödde på predikstolens brädd, tycktes snarare skapade för att tjena honom till stöd än till åtbörder. Han tycktes wara i en plågsam belågenhet. „Denna man är icke såker på sig.“ hwissade Mannering till Rådsherren. — „Fru?“ „ta intet; det är en förträfflig Advokats son; han skall icke skåmma ut sin härkomst, jag går er i borgen dertför.“

Rådsherren bedrog sig icke. Predikanten skildrade på ett beståmdt, klart och begripligt sätt människans skyldigheter emot sin skapare, emot sina lifar och emot sig sjelf. Han bewisade, att hennes förstånds ljus icke är tillräckligt att låra henne såsna dem, och att uppenbarelsens biträde är för hen-

ne oundvikligt. Han betjenade sig af wäl wälda allusioner, af likställiga språks anförande, af riktiga och wäl underhållna metaforer. Han eldades småningom, och hans uttal, som i början tycktes wara osäkert, blef starkt och wälljudande.

Ehuru denna predikan icke war ett mästestycke af wältalighet, tillstod Mannerling, att han hört den med största nöje, antingen genom dess lärdom, eller genom bewisens styrka och slutsöklighetens riktighet för att skildra de tjenester, som religionen hade gjort samhället. „Ack,“ sade han, då han gick ur kyrkan, „om ordets tjänare alltid talade detta språk, „så hade man aldrig behöft tänka på någon reformation.“ — „Hwad som isynnerhet behagar mig,“ svarade honom Pleydell, „är att denna hedersliga prestman icke har i sitt tal eller i sina åtbörder något af denna fariseiska ton, som man förbrår flera hans medbröder; han har haft flere twister med reformatörerna.“ — „Och hwilken är er tanke, herr Rådsherre, om denna punkt?“ — „Jag tror, herr Schwerste, att en hederlig man kan vinna saligheten utan att blanda sig i dessa twister; men för att tala uppriktigt, beder jag helst på det rum, der mina förfäder hafwa bedt, och låser helst de böner, som de hafwa låsit. Men middagstimmen nalkas.“ De gator, som gingo till Rådsherrens hus, woro icke af den beskaffenheten, att de kunde gifwa ett högt begrepp om den mottagning han hade att wänta. På ljusa dagen tycktes de honom ännu smutsigare och trångare, än han funnit dem dagen förut. Husen stodo hwarandra så nära, att man hade funnat räkka hwarandra händerna genom fönsterna ifrån den ena sidan till den andra. Den ganska mörka trappan, de trånga gångarne gjorde ett föga behagligt in-

tryck på Mannerings sinne; men han fick tillräcklig ersättning, då han inträdde i biblioteket. En ganska rumlig sal, prydd med några målningar af Jamiejon, den Skottiska Ban-Dyck, innehöll flera tjuen utvalda band och af de bästa upplagor. „Se der mitt yrkes instrumenter!“ sade Plyndell till honom, „En advokat utan böcker i historien och litteraturen är blott en handtjarklare: han kan wara en god murare, men han kan aldrig göra anspråk på titel af byggmästare.“ Mannering satte sig i förstret, och njöt med hänryckning den förtjusande utsigt, som landskapet framför honom erbjöd.

Rådsherrn såg med nöje Öfwerstens öfverraskning; men han störde honom i hans betraktelser för att tala med honom om fröken Bertrams angelägenheter. „Jag hoppades,“ sade han till honom, „finna medel att på ett ofstridigt sätt bewisa detta fåra barnets rättigheter till godset Singlefide; men allt mitt forskande har varit fåsångt. Den aflidna hade fullkomlig rättighet att disponera derom efter eget behag; men man bär väl hoppas, att hin onde icke öfvertalt henne att glömma blodsbandet. Hennes fullmägtig wet, att ni är här; han underlåter wißt icke att tillfända er ett bjudningskort att biversta begrafningen; jag råder er att icke afslå det. Jag skall sedan följa er till det huset hon bebodde, och wi skola vara närvarande wid sigillernas uppbrytning och testamentets uppläsning. Hon hade i sin tjänst, eller snarare i sitt slafveri, en stackars faderlös flicka; jag vill tro, att hon tänkt på hennes framtid till ersättning för allt det som hon låtit henne lida. Profwet har varit starkt och hårdt.“

Trenne nya gäster anmälde, och Rådsherrn flyndade sig att presentera dem för Hfwersten. Det war tre snillrika Adelsmän, af muntert sinnelag och älsfwärd karakter. Också fêrefom oftonstunden icke lång för ledamöterna af detta wänslapsfulla sällskap.

Når Mannering återfom i sitt quater, fann han en biljett, som bjöd honom till att bîwista fröken Margreta Bertrams på Singleside begrafning och att infinna sig flockan ett eftermiddagen i den aflidnas hus för att begifwa sig till Dominikaner-fyrkan. Han kom till ett hus af obetydligt utseende, beläget i en af förstäderna; han fann det lått, emedan det brukas i Skottland, att ställa wid porten af ett hus der ett lif är, twänne tiggare med långa swarta kapper, hållande i handen fåppar, som äro pryddes med frusflor. Twenne betalde gråtare, som gjorde sig all möda att synas rörde af den innerligaste sorg, öppnade för honom dörren till salen, hwaruti alla de bjudne woro församlade.

Ännu bibehålles i Skottland den plågseden att bjuda alla den aflidnas släktingar till begrafningen; slutligen har den urartat till grimasser och förorsakar stundom löjliga uppträden, då den aflidne icke haft den lyckan att göra sig älsfwärd i lifstiden.

Margreta Bertram war olyckligtwis en af dessa egoister, som föga bry sig om att göra sig wänner; också woro alla de personer, som kommo för att wisa henne den sista äretiersten, icke intagne af någon smärtsam och sorglig känsla, knappt bemeddade de sig att synas wara det. Mannering såg sig midt ibland en mängd fusiner i tredje, fjerde och femte led, som antogo en så anständig mine, som dem war möjligt. Efter några minuters tyft-

nad bärjade hwar och en ett samtal med sin grann-
 ne, liksom med sakta röst, liksom hade de wa-
 rit i en med döden kämpande persons fam-
 mare. „Vår vän,” sade en af dem, som
 med mjuka öppnade sina läppar, af fruktan att rub-
 ba sina anletsdrag, „har samlat för andra.“ —
 „Hon war ganska hushållsaktig“ svarade man. —
 „Har ni någon nyhet, herr Öfverste?“ frågade ho-
 nom en af Adelsmännen, som han dagen förut
 hade sett hos Rådsherrn; han gjorde denna fråga
 med en så låg ton, med en så quädd röst, att
 man kunnat tro honom vara på punkten att upp-
 gifwa andan. — „Ingen,” svarade honom Man-
 ner ring. — „Jag förstår er,” sade den första sams-
 talaren med en enfattig röst och i en mans ton,
 som tror sig vara ganska väl underrättad, „jag
 förstår; här finnes ett gåfwores Men
 „hvad skall det blifwa af den stackars Jenny
 „Gibson?“ — „Låta sin middag bero af ett testas-
 „mente, det är att blottställa sig för en lång fasta.“
 svarade man. — „Jag fruktar,” sade en politikus,
 som stod bredvid Mannering, „allt är ännu icke
 „slutadt med vår vän Tippoo-Sahib. Det fun-
 „de väl hända, att han spelade Ostindiska Kompa-
 „niet något elakt spratt. Jag wet af god hand,
 „att det är oroligt i Indien.“ — „Jag wet,” sade
 en annan, som inblandade sig i samtalet, „att
 „fröken Margreta hade några af Kompaniets
 „obligationer; Öfversten skulle kunna säga oss,
 „hvilket det säkraste och hastigaste medlet är för
 „att wända dem i penningar Men se der
 „lifbjudaren!“

Herr Mortelose framträdde med all den gra-
 vitet, som hans synliga fordrade; det tillhörde ho-
 nom att uppnämna de personer i ordning som skulle

hålla hörnen af bårklådet, efter graden af deras slägtskap. Herr Lifbjudaren fruktade att förtörna någon, utan att vilja det; ty alla fröken Margareta's slägtningar tåflade om denna heder. Något knotande hördes; men wår wån Dinmout, som war utur stånd att styra sig, lått snart sitt missnöje utbrista. „Jag tror,“ sade han med hög röst, „herr Lifbjudare, att ni wäl hade kunnat låta mig få ett rum bland bårrens bårare; jag hade bus, rit lika så wäl som någon af de adelsmän, som äro här.“ — Herr Mortelcke, föga nöjd med detta tilltal, rynkade på ögonbrynen, såg på honom med en föraktande uppsyn och slyndade att nedstiga med jällskapet, som war något förtörnadt öfwer detta oförmodade infall.

Lifprocessen började sitt tåg med prestaswerna i spetsen; deras med hwitt frusflor pryddes staswar woro talande sinnessbilder af den lycka den aflidna haft att undwisa förtälets pilar. Ser utmånade hästar wisade på deras gamla schabraf. åtskilliga dödens attributer och familjen Single sides wapen. Lifet åtföljdes af ser forgwagnar, hwaruti släktingarne suto. De twungo sig icke mer fôr att såga med hög röst allt hwad de tänkte och fôr att meddela hwarandra sina gissningar om på hwad sätt fröken Margareta torde hafwa förordnat om sin förmyndighet. De som hade största hoppet, iakttago en klok tystnad. Den Gullmåttige, som ensam kände den aflidnas yttersta wilje, swarade blott enstafwigt på alla de frågor, som gjordes honom.

Precessionen stannade wid fyrkeporten midt ibland en talrik hej af fattiga halfnakna hustrur, som höllo sina barn på armen eller wid handen. Lifet bars till familjen Single sides graf. En inskrift med stora, till hälften utplånade bokstäfwer

underrättade, att Kapiten Bertram, den första af namnet Singleside, en ättling af det gamla och namnkunniga huset Ellangowan, hade uppbyggt denna grafvärd för sig och sina efterkommande år 1650.

Under det man återvände till den oflidnes hus, hwars lif man nyss nedsatt i hennes förfaders grift, fördomde de fleste personer i wagnarne hästarnes långsamhet; så otåliga woro de att få weta testamentets innehåll och att slippa sin oroliga wäntan.

Fjortonde Kapitlet.

Lucianus berättar i en af sina fabel, att en tropp apor, som blifwit öfwade med största sorgfällighet, spelade en tragedi till alla åskådarnes förnöjelse; men att de glömdo sina roller för att återtaga sin gamla wana, emedan en lustig bus fick det infallet att omstjelpa en forq med udter framför dem. Denna fabel afmålar ganska naturligt den hastiga förändring, som förorsakades i slågtingarnes uppsförande och tal: de skyndade att aflägga den mask, som de endast med wedersilja hade tagit, och wisade sig i sitt naturliga tillstånd. De som en tims förut lysto andåktigt sina ögon upp till himlen, eller ödmjukt nedslogo dem till jorden, undersökte nu med en skamlös snålhet alla husets wrår och gämslen, öppnade alla lådor och skåp; slutligen funno de en lårlig brewwerling mellan den oflidna och Herr D'Keane, Löjtnant wid Infanteriet; en anteckning, som fanns på omslaget, underrättade, att hon hastigt brutit wänsskap med Löjtnanten, emedan han icke betalt henne intresse på en summa af tvåhundra guineer, som hon lånat honom. Man fann fle-

ra förskrifningar till sedelhafwaren, hwilkas underskrift ingaf stötre förtroende än den furtiserande ledigtantens; en påse, uppfylld med åtskilliga mynt, ringar, ierbängen, snusdosor af guld och silfwer m. m.; men testamentet, som war förnämsta föremålet för deras efterletningar, fanns ingenstades.

Öfwersten började tro, att gåswebreswet, som Glossin öfwerlemnat honom, war det enda, som kunde uppwisas; men hans wån Pleydell, som nyss ankommit, rådde honom att icke för mycket öfwerlemnna sig åt detta hepp. „Jag känner“ sade han, „den personen, som är sterbhusets Utredningsman; jag ser på hans mine, på hans åtbörder, att han wet mycket mer än någon af oss.“

Medan hoppet att finna testamentet syhelsätter allas sinnen, låtom oss betrakta två eller tre personers uppförande, som tyckas wara de ifrigaste. Denna frodiga farl, som med sin pissa under armen och händerna i fickorna framrader sitt breda ansigte öfwer Utredningsmannens arlar, är wår wån Dinmout. Denna lilla gubbe, som ser ned, som ännu är i morgondragt; hans hepp grundar sig derpå, att han hwar söndag kom för att spela ett parti kort med fröken Margreta, och att han aldrig beflagade sig, då han hade förlorat. Denna stora tölsp, hwars feta hår är ombundet med en ännu fetare låderrem, är en tobakshandlare, som war fröken Margretas wån. Som hans magasiner woro uppfyllda wid Amerikanska frigets början, tredubblade han sina warors pris för hela werlden, undantagande för fröken Bertram, som af erkänsla gaf honom titel af Kusin. Denna unga dåre, som icke insett, huru oanständigt det är att i en sådan församling wisa sig i stöflor och sporrar, tillbragte ofta aftonstunden hos den gamla fröken, som myc-

fet tyckte om unga måns sällskap; men man påstår, att han war nog oflok för att bortglömma henne under hennes första sjukdom, att han war nog oförsligtig för att wisa sig för henne, då hon hade främmande, och att fêrarga hennes pappoja och fatt.

Den personen, som mest wäckte Mannerings deltagande, war den stackars flickan, som ödet dömt tåla så många år sin gamla matmors nycker och elaka lynne. Man hade af råd låtit henne införmå; hon stod blygsam i en wrå, och kunde icke begripa, huru främmande skulle tillåta sig att leta i alla lådor, som hon ifrån barndomen war wan att anse såsom heliga. Alla som gjorde anspråk på arfwet, undantagande den hederliga Dinmout, betraktade henne med ganska ondt öga.

Denna fattiga flicka förjde upprifligt sin matmor, oaktadt all den elaka behandling hon rånt af henne; hennes tårar runno ymnigt. „Din tola,“ sade tobakshandlaren, „är du rädd, att det icke är „nog watten i huset?“

„Fört, herr Utredningseman,“ ropade den otålige Dinmout, „låtom of skynnda!“

„Ett ögonblicks tålmod, om er behagar! Det „war ett ganska flokt fruntimmer, fröken Bertram, „— ett fruntimmer af förstånd och godt omdöme; „hon förstod att wälja sina wänner och de personer, som hon hedrade med sitt förtroende. Hon har „warit omtänkt, mortis causa, att långesedan ned- „läggas i säker hand uttrycket af sin yttersta wilja.“

„Jag will slå wad om hundra emot ett,“ sade Pleydell till Mannering, „att han har testas „mentet i sin ficka. Låtom of skynnda, om er behagar;“ tillade han och wände sig till Utredningsmannen, „se här ett gåfwobref, som är utfärdadt „för flere år tillbaka till förmån för fröken Lucie

„Bertram af Ellangowan.“ (alla närvarande blefwo bestörta.) „Ni kan såga of, herr Protocol, om något senare dokument finnes.“

„Var god och anför mig ett dokument, herr Pleydell.“

Han började hastigt genomgåna det.

„Han är för lugn, herr Öfwerste,“ sade Rådesherren, „jag är öfwertrygad, att han har ett annat i fickan.“

„Eå må han wisa det, och f... ta honoin!“ sade Mannering, i högsta grad otålig. „Hwar före dröjer han?“

„Jag wet det icke. Han måste finna ett stort nöje uti att hålla of i wäntan och roa sig åt wår omwifhet.“

„Nå wäl, herr Protocol, hwad tänker ni om detta dokument?“

„Det är ganska wäl uppsatt, herr Pleydell.“

„Men det är upphåfwet genom ett annat af senare datum, och hwaraf ni är ågare?“

„Något sådant, jag nefar ej dertill.“ Herr Protocol upptog ur sin ficka en liten ciselerad dosa, som war förseglad med swart lack i de fyra hörnen. „Det dokument, som jag skall hafwa den äran att wisa er, herr Pleydell, är tie år senare än det jag nyss läst.“

„Var då så god och uppläs det för of.“

Sedan herr Protocol åskat ljud, började han uppläsa skriften med hög höst, långsamt och tydligt. Hepp och fruktan målades ömsom på de fringståendes ansigten; man war långt ifrån att förmoda hwad det innehöll.

„Jag gifwer och testamenterar med fullkomlig egendomsrätt,“ lydde testamentet, „all min egen dom både löst och fast, guld, silfwer och fordrin-

„gar, och synnerligen mitt gods Singleside med underlydande ågor, till Peter Protocol, hwars urskillning och redlighet jag känner,“ (min wärdsnadswärda wån wille nödvändigt att dessa uttryck skulle nyttjas), „med efterblifwande wilkor.“ (De ansigten, som förlängt sig så, att de gäfwro herr Mortclofe det skönaste hopp, började nu att åter få sitt wanliga utseende).

„Som jag har den äran att härstamma i rät linje ifrån den gamla och namnkunniga familjen Ellangowan, genom Andreas Vertram, högstsalig i åminnelse, den första af namnet Singleside, yngre sonen af Alain Vertram, sextonde Baronen af Ellangowan; så ligger mig intet dunnare om hjertat, än att se denna gamla ått fortplantas och blomstra. Henrik Vertram, Gottfrid Vertrams son och närmaste arfwingge, har blifwit bortröfwad i en spåd ålder ifrån sina tröstlösa föräldrar; men wi äro försäkrade om, att han ännu är i lifwet, ehuru han lefwer flyktig i aflågsna länder. Wi hafwa anledning att hoppas, att den gudomliga Försynen, som aldrig öfwergifwer honom, skall åter insätta honom i hans faders arf.“

„Så snart detta inträffar, är ofwannämde Peter Protocol skyldig, såsom han ock härmed förpliktat sig, att afhända sig godset Singleside med underlydande ågor, allt löst och fast, som genom närwarande blifwit öfwerlemnadt, undantagande likwäl den ersättning, som han finner sig lagligen kunna fordra för sin hafda möda, och att återställa allt in natura till ofwannämde Henrik Vertram, wår ålskade slägtinge, så snart han gifwer sig tillkänna.“

„Under all den tid han wistas i främmande land,
 „och i händelse han icke skulle åter wisa sig i Skotts-
 „land, skall merandånde Peter Protocol, vårt
 „Testamentes Exccutor, fördela räkterna och inkom-
 „sterna af vår egendom, sedan han förut uppburit
 „hwarad han finner wara skäligt till ersättning för
 „sin omsorg och sitt besvär, i fyra lika delar, för
 „att användas till verk, hwilkas wal wi öfwerlemn-
 „na åt hans skofbet. Han skall förwalta allt i
 „vårt namn, såsom laglig ägare, och kan utnämna
 „de personer, som skola föreställa honom efter hans
 „död. Han skall betala, ty detta är vår wilja, en
 „summa af hundra guineer till Mistress Rebecca,
 „för de tjänster, som hon gjort oss, och en lika stor
 „summa till Jenny Gibson, som wi hafwa
 „uppfosttrat af barmhertighet; hwilken summa skall
 „användas för att lära henne ett hederligt yrke.“

Efter några minuters djupaste tystnad, bad
 herr Pleydell om tillåtelse att läsa testamentet;
 han öfwertygade sig, att det war i tillbörlig och
 laglig form; han öfwerlemnade det till herr Pro-
 tocol, utan att göra den minsta anmärkning.
 Han wände sig till Mannerling, och sade: „Jag
 „tror gerna, att Protocol icke är sämre menniska
 „än någon annan; men om han icke blir en bos,
 „måste man medgifwa, att det icke är i brist af
 „tillsfälle, prisad ware den testamentarades wisa om-
 „tänka!“

„Det tyckes mig,“ sade Quasquil, som icke
 längre kunde återhålla den wrede, som quäfsde ho-
 nom, „att man aldrig sett något testamente af
 „denna beskaffenhet. Jag skall taga mig den fri-
 „heten att fråga herr Protocol, hwilka de per-
 „soner äro, som fröken Margreta rådfrågat om
 „en så vigtig sak, och hwilket skäl kunnat förmå

„henne att tro på ett barns tillsworelse, som wi
„alla weta hafwa blifwit mördadt, för många år
„tillbaka.“

„Min herre,“ swarade honom herr Protocol,
„jag vågar hoppas, att ni icke skall fordra af
„mig, att jag skall bättre känna wår förträffliga
„och wärdiga wåns skäl, än hon kände dem sjelf.
„Det war ett ganska gudfruktigt fruntimmer; det
„är möjligt, att hon om detta barnets öde haft
„uppenbareller, som äro öfwer wårt beärdepp.“

„Jag känner ganska wäl hennes rådgifware och
„förtrogna.“ sade tobakshandlaren, „Mistress Re-
„becca der har hundra gånger sagt mig i min
„bod, att hon icke begrep på minsta sätt, huru hen-
„nes matmor hade bestyrt om sina angelägenheter
„efter den beråttelse, som en gammal Egenerska
„hade gjort för henne, att hennes slägtunge war
„ännu i lifwet; Mistress Rebecca är här, och
„kan säga, om jag har orätt. Jag tror wäl, att
„hon icke skall glömma det öfste hon gaf sin mat-
„mor, som skänkte henne en half krona för att hål-
„la saken tyst; men hon skall icke wåga påstå, att
„jag uppdiktat, hwad jag nyss sagt.“

„Jag wet werkligen icke, hwad ni will säga
„mig.“ swarade honom Rebecca med mycken
trygghet.

„Rätt wäl, rätt wäl, fåra wån! Ni förtjenar
„de penningar man gifwit er.“

„Mine Herrar,“ sade Protocol, „det tyckes
„mig, att intet mer bör quarhålla oss här. Jag
„skall wid domstolen nedläggga min wördnadswårda
„och ädla wåns testamente; hwar och en må läsa
„det, uttyda det efter sitt eget behag, och gbra sig
„underrättad derom, om honom behagar; men för
„det närwaran betror jag, att all öfwerläggning skule

le wara onyttig. Mistress Rebecca, ni skall hafva
„wa ägat öfverallt, tills huset är utrymdt.“

Wår wån Dinmout, hwilken liksom de andra fann sig bedragen i sitt hopp, hade utsträckt sig på den aflidnas länstol, och roade sig med att soppa dammet med sin piska. Starft fördjupad i en tanke, som han icke hade mod att yttra, hade han icke tagit någon del i samtalet; han hade icke tänkt på att göra den minsta anmärkning öfwer en sak, som syntes honom så klar som dagen. Men då han hörde testamentets executor tala om att utrymma huset, stod han upp, gick fram midt ibland de församlade, som han icke litet förwånade genom den oförmodade fråga han gjorde: „Och hur skall det gå med den stackars Jenny Gibson? Det tyckes mig, att innan wi åtskiljas, wi borde skjuta tillsammans och göra något för henne.“

Det behöfdes icke mera för att fördrå de flesta af de närwarande att genast begifwa sig bort. Quasquil svarade, eller mumlade svarare mellan tänderna, att han hade hustru och barn, och att han borde hellre tänka på deras behof än almösa åt främmande; han förswann i samma ögonblick. „Denna lilla Gendrillon“ sade tobakshandlaren, „bör anse sig ganska lycklig gerom den donation hon erhållit; i alla fall tillhör det herr Protocol, såsom testamentets executor att draga omsorg för henne.“ En annan tillade med hårdhet, att man borde rätta sig efter fröken Bertrams wilje och låta denna förswarslösa flicka lära en handafsjöjd. Som han icke kände bättre folks seder, wände han sig till öfwersten i hopp att winna hans bifall; men han fann dennes blick så kall, så föraktande, att han icke dröjde att draga sig undan.

Herr Protocol war verkligen en hederlig man: han skyndade sig att förklara, att han i ångest skulle åtaga sig denna flickas sak; „men“ tillade han, „jag förklarar, att jag icke är skyldig dertill, och att jag endast gör det såsom en almosa.“

Dinmout stod genast upp, sedan han skafat sig i sin wida rodingott som en rapphönsbunt, som kommer ur wattenet, och ropade med stark röst: „Fan ta mig, herr Protocol, om detta stackars barnet skall någonsin mottaga en almosa af er! Hon skall komma med mig till Charlie-Hope; min goda Willie skall åga ett barn mera; hon skall icke bli ond derbörwer. För öfrigt, som Jenny har länge varit tillsammans med en förnäm dam, så måste hon kunna läsa, skrifa och hafwa den förnämre världens seder. Men om hon äfwen icke skulle fånna något om allt detta, skola wi lemna henne uppsigten öfwer våra barn, på det hon må gifwa dem goda efterbömen. Herr Protocol, ni kan förwara de hundra guineer, som hon erhållit i testamente, och förwalta dem till hennes förmån. Jag skall sörja för hennes behöfwer. Tycker du om mitt anbud, fåra barn? Jag skall hyra en plats för dig i postwagnen till Jeddart; derifrån måste du rida, ty aldrig har någon wagn kommit till Hiddesdale. Det skulle mycket fånga mig, om Mistres Rebecca wille åtfölja dig och tillbringa en eller två månader i Charlie-Hope, tills du blifwit wan wid orten.“

Medan Mistres Rebecca gjorde nigning på nigning och förmanade flickan att wisa sin tacksamhet i stället för att stå och gråta, tog Rådeherren sin tillflykt till tobakdosan. „I sanning, sade han till Öfwersten, „när jag har den lyckan att träffa någon af dessa goda och länslofulla bergsbor, tyckes det mig,

„att jag åter och dricker. Jag skall wedergålla
 „honom efter hans önskan; jag skall hjälpa honom
 „till att ruinera sig, det är icke möjligt att hindra
 „honom derifrån. Hör mig Hiddesdale, Dan-
 „die, Charlie-Hope!“

Arrendatorn vände sig om till Rådeherren med
 en ganska nöjd uppsyn, ty han hyste största wårde-
 nad för en så namnkunnig Advokat. „Du vill då
 „icke afstå från din process, min wån?“ sade
 Pleydell till honom.

„Nej, wist icke: ingen tycker om att förlora
 „sina rättigheter, eller se sig utskrottad på egen
 „bestednad. Emedan ni icke will hjälpa mig att
 „få rätt, så skall jag söka en annan Advokat.“

„Sade jag er det icke, herr Öfwerste?“ sade
 Pleydell sakta. „Nå wäl, min fåra Dandie,“
 tillade han, „emedan det är omöjligt att bota dig
 „för din galenskap, så bör den wara fullkomlig:
 „det är icke nog att hafwa en Advokat, man bör
 „åfwen hafwa en kommissionär. Wed herr Pros-
 „tocol att skicka dina papper till mig, och jag
 „skall wisa honom den wäg han bör taga. Herr
 „Öfwerste, wi hafwa icke något mer att göra här;
 „slåtom oss gå!“

„Tusen, tusen tack,“ sade Dinmout till ho-
 nom, i det han gnuggade händerna med en för-
 nöjd mine, „nu är jag fullkomligt trygg. Ack, mine
 „stackars Dawson, wi få se, om du skall fortsara
 „att gå öfwer mina ågor; nu är du i goda händer.“

Femtonde Kapitlet.

„Har ni tid,“ sade Mannering till Pley-
 dell, „att snart utföra denna hederliga landtmans-
 „nens sak?“

„Jag kan icke säga er det, ty jag känner den
 „ännu icke; men jag wet, att om wi lyckas, skulle
 „han komma triumferande tillbaka; jag önskar upp-
 „riktigt att kunna vara honom nyttig. En af de
 „största olägenheter, som äro förenade med vårt
 „yrke, är, att en jurist sällan ser sakerna i deras
 „rätta synpunkt. Då våra klienter komma och
 „rådgåga oss, hafwa de wanligtvis blott ett swagt
 „föro af wrede eller hat i hjertat; de gå ifrån oss
 „ursinnige och andas endast hämd; våra råd göra
 „på dem santma werkan, som sporren eller piskan
 „göra på en saktmodig häst. Huru många gånger
 „har jag icke sett genom mitt fönster menniskor,
 „som kommit till mig, stadna nedanför min trap-
 „pa, willrådig, obeslutsamme, om de skola göra
 „den dårskapen, som de föresatt sig. Jag måste
 „likwäl säga, att om man i vårt stånd finner fle-
 „ra dårskaper och skålmstycken än i andra, så gör
 „det afwen större tjänster. Ju swartare skorstes-
 „narne äro, ju mer hafwa de tjänat till att befria
 „huset från en obehaglig och skadlig rök. Jag skall
 „se till, att vår mans ifrån Hiddesdale sak utöf-
 „res med sparsamhet och skynsamhet, och att han
 „icke behöfwer betala mer än de utgifter, som ound-
 „wifligt fordras.“

„Gör ni mig det nöjet och spisar middag med
 „mig?“ sade Mannering, till honom i samma
 „ögonblick de skulle åtskiljas. „Min wård har sagt
 „mig, att han har ett stycke förträffligt wildbråd
 „och ganska godt win.“

„Er bjudning är lockande; men jag kan icke
 „mottaga den. Nej det är mig alldeles oönskligt:
 „jag har gedomål för hälften af veckan. Men
 „hör: det är ganska kallt; om edra angelägenheter
 „tillåta er att wistas här ännu några dagar, och

„ert wildbråd fan wänta ända till thorsdagen“

„Så kommer ni och spisar middag hos mig?“

„Jag lofwar er det.“

„Det är således en afgjord sak. Jag vill till-
„bringa åtta dagar i denna stad, och om vårt
„wildbråd icke vill wänta of, skall jag bedja min
„wärd att framsätta ett annat i stället.“

„Det skall wänta på of, war öfwerlygga der-
„om; men jag glömde att lemna er dessa biljetter,
„som jag skrifwit enkom för er denna morgon;
„ni kan deraf göra hwad bruk ni behagar. Gär-
„wål herr Öfwerste! Min skrifware wäntar mig.
„Om thorsdag, på paroll!“

Då Öfwersten genomdagnade de recommendations-
bref, som Pleydell lemnat honom, blef han an-
gänt öfverraskad att deribland se Skottlands
utmärktaste Literatörers namn: David Hume, John
Home, Ferguson, Adam Smith, Robertson m. fl.

Jag måste lyckönska Rådsherren, sade Öfwer-
sten för sig själf, till det lyckliga walet af hans
bekantskaper; se der en lista på namn, som ljuda
ganska wäl för örat! Innan att wäga ingå i en
sådan sällskapskrets, bör en militär, som nyligen
kommit från Ostindien, bemäda sig att sätta si-
na begrepp i någon ordning.

Mannering underlåt icke att göra bruk af
dessa inträdesbiljetter.

Wi beklage ganska uppriktigt, att det icke står
i vår makt att underrätta om det nöje han hade,
då han besökte män, som tillsammans förenade he-
la månan af de menliga funskaperna, och som
sökte förlåtelse för sina talargers öfwerlägsenhet
genom sin nedlåtenhet och sina milda och hyfsa-
de seder.

Följande thorsdag försummade herr Pleydell

icke att begifwa sig till Öfwerstens quarter på ten utsatte timmen. Han fann willbrådet löckert, wisset *excellenssimum*, och underlåt icke att såsom en werflig kännare hedra så wäl det ena som det andra. Det wore likwäl swårt att afgöra, om den goda måltiden gjorde honom mera nöje än Magisterns närvaro, som han lät med mycken flicklighet och quickhet tjena till sitt eget och några gästernas nöje, som Öfwersten hade bjudit. Den stæfars Sampsons lakoniska och enkla svar på Rådsherrrens försåtliga frågor, rejde så hans karakters endfald, att Öfwersten sjelf blef öfverrasskad och beswårad deraf.

Då Rådsherrn lemnade sitt snilles wanliga flislighet flykten och utströdde med fulla händer saltet af sitt skämt, som war ganska esta fint och mildt, men stundom bittert och stickande, började den stæfars Magistern se på honom med en uppsyn, som målade lika wäl öfverrassning som fruktan. Hans antagonist hade icke större nöje, än då han drog henom in i något swårt ämne; han roade sig då att se, med hwilken munda, hwilken swårighet Magistern samlade sina tankar för att swara på hans listliga anfall; han omböt i hwart ögonblick frågans föremål, återkom med sina inläst under olika former, stympade eller ändrade sina citationer. Herr Sampson swettades af ångest för att drifwa sin fiende ur des förskaneringar; men hans mandorer woro så långsamma, så inwecklade, att då han trodde sig anfalla med fronten, han war oroad på flankerna. Manne ring jemförde Magisterns försvar med en frigshår af Indianer, som är fruktanswård genom des antal, imponerande genom sin wackra uppställning, men som icke förstår att ändra position eller bataljlinje. Magistern, ehuru

ganska tröttad och nästan andlös, försvarade beståndigt sitt fält. Han glömde aldrig denna märkliga strid; han upprepade gerna, att Rådsherrn var en ganska lård och ganska roande man.

Gästerna begåfwo sig bort den ena efter den andra, och endast Rådsherrn och Magistern stannade kvar hos Mannerling. Samtalet föll snart på fröken Bertrams testamente. „Hvilken galenskap har intagit denna gamla tokens hufvud?“ sade herr Pleydell. „Huru har hon kunnat besluta att „göra den stackars Lucie arflös för ett barns skull, i „förmodan att det lefwer, om hvilken man dock icke „haft den minsta underrättelse på många år? Jag „beder er ursäkt mig, herr Sampson, om jag, „utan att wilja det, förnyar er sorg, då jag talar „om den olyckliga händelse, som utan twifwel all- „tid är närvarande för ert minne. Jag förstår „er, att jag aldrig funnit mig så förlågen, som „då jag talar om denna sak; knappt kan jag säga „tre ord å rad. Herr Hwerste, såfångt berömmes „ni Pythagoras', edra Braminers beundransvärda „tyftnad, herr Sampson öfwerträffar dem; den „wise wet, att hans ord äro dyrbara, han slödar icke „med dem.“

„Ni har rätt, herr Rådsherre,“ svarade Magistern, i det han torlade ågonen, „det var en ganska olycklig dag för hela familjen Ellangowan, „men isynnerhet för mig. Åh, hvarföre blef jag „icke dödd i stället för detta fåra barn!“

Hwersten begagnade anmärkningen för att fråga herr Pleydell om utidriga underrättelser angående den lilla Henriks försvinnande; och Rådsherrn, som aldrig talade så gerna om något, som om ett brottmål, isynnerhet, då det gaf honom tillfälle att låta weta, med hvilken sällfaldighet han be-

handlade sådana saker, berättade för honom ganska noggrant, hvad som tilldragit sig. „Och hwilket är er mening?“ frågade honom Mannerling.

„Att Kennedy blef mördad af smyghandlarne.“

„Och angående gossen?“

„Att han blef det afwen; derpå kan man icke twifla. Han war nog gammal för att kunna göra reda för allt det han hade sett, och bofwarne hade icke twiflat att verkställa ett nytt Bethlehems tiskt barnamord, emedan de deruti funno sin fördel.“

Magistern tordade snysta och utgjuta en strömt af tårar.

„Det talades om en Elgenerska efter testaments uppläsning.“ sade Öfwersten, „Margareta Bertram hade icke haft någon annan anledning, att tro barnet wara i lifwet än denna quinnans berättelse.“

„I sanning, herr Öfwerste,“ svarade honom Rådsherrn, „det förtryter mig, att jag icke fallit på denna tanke, och att ni varit den första, som gjort denna anmärkning. Jag rodnar öfwer min oestertänksamhet; jag will begagna denna verkliga upplysande idé. Ring, jag beder er.“ Betjenten infom nästan i ögonblicket.

„Min wän,“ sade Pleydell till honom, „gå genast till wårds huset Luckie Wood; du finner der Drive, min skrifware. Säg honom, att han genast skall komma, och att jag betalar hans rådgöring.“

„Kanhända han icke är i det tillstånd, att han kan wisa sig för Nädig Herrn.“

„Gå du bara, och gör inga inwändningar; jag skall betala ditt besvär.“

„Ja, herr Öfwerste,“ sade Pleydell, „wi kunna kanhända få några esterrättelser af Elgenerskan;

„Om det lyckas mig att få någon ledtråd, skall ni se, om jag icke förstår att utreda denna labrint af orätrådighet. Jag skall tvinga Stjernerkan att bekänna bättre än genom någon sträckbänk; ni skall se om jag äger konsten att förnä ett vittne att tala, som envisas att icke vilja säga något.“

Drivez dröjve icke länge att komma, nled läpparne ännu flottiga af de färdötter han nyss spissat, emedan han icke tänkt på att torka sig, för att så mycket snarare åslyda Rådsherrrens befallning. „Drivez,“ sade Rådsherrn till honom; „ni skall gå i dögenblicket för att upptäcka Margareta Bertrams gamla koferskes hemvist; hör efter hvar ni vill. Men om ni finner nödigt att wända er till herr Protocol, till Tobaks-handlaren, eller någon annan af detta folk, så wisa er icke sjelf; sända dit något fruntimmer af er bekantskap, de finnas nog, som med nöje skola göra er denna tjänst. När ni funnit henne, så bed henne, å mina wågar, att komma till mig i min studerskammar i morgon klockan åtta på slaget.“ — „Och för hwilken sak skall jag säga henne?“ — „Ni må säga henne hwad ni vill; ni behöfwer icke weta, hwad jag vill henne, det angår blott mig; men gldm icke att uttryckligt säga henne, att jag wäntar henne i morgon på klockslaget åtta; gå min wän och ådagalägg er klockhet.“

„Denna yngling gör mig de största tjänster,“ sade Rådsherrn, sedan han hade sett honom gå ut, „han är i stånd att skrifwa efter min diktering tre nätter å rad utan att insomna, eller rättare att säga, han skrifer lika så wäl, då han sofwer, som då han är waken. Jag är öfvertygad, att ni aldrig lånt någon menniska, som är så beständig i sina wanor, så ordentlig i sina oordentligheter.“

„heter. Han har blott twenne dryckesställen, det
 „ena för sommaren, det andra för wintren; jag är
 „alltid wiss på att finna honom der, när jag be-
 „höfwer hans tjenst; jag har all anledning att tro,
 „att han aldrig fläder af sig, och att han aldrig
 „sofwer i sin sång.“

„Det tyckes mig, att han icke alltid måste wa-
 „ra i stånd att uppfylla sina skyldigheter.“

„Ni bedrager er, herr Öfwerste; om han wore
 „så drucken, att han icke kunde tala, skulle han
 „dock skrifwa ganska wäl. Jag erinrar mig, att
 „jag en aften blef kallad att uppsätta ett pretokell
 „öfwer en blodig tråta; det war en lördag. Jag
 „war på wårds huset Clerihugh; man satte en fama-
 „mare i ordning för mig till mitt arbete; jag fråk-
 „gade efter Drive: fyra karlar burs honom till
 „mig, så död af dryckenskap, att han icke kunde
 „öppna mun eller ögon. Jag hade knappt satt
 „pennan mellan hans fingrar och lagt papperet fram-
 „för honom, han hade knappt hört min röst, förr-
 „än han började skrifwa så prydligt, så korrekt som
 „någon. Man behöfde blott doppa pennan i blåck-
 „hornet; dertill hade han icke styrka; jag har al-
 „drig sett honom skrifwa så wäl. Det blir sent,
 „herr Öfwerste, kom i morgon på frukost till mig;
 „ni skall få höra mig fråga den gamla Rebecca.“

„Ni frukosterar för bittida.“

„Jag kan icke göra annorlunda; em man icke
 „såg mig sårdig att mottaga besök flockan nie,
 „skulle ryktet utspidas, att jag haft ett anfall af
 „slag, och ni finger wäl huru mycken skada denna
 „falska tidning skulle göra mig i anseende till mi-
 „na klienter.“

„Nå wäl, jag skall gå ifrån min wana; jag
 „skall wara hos er i morgon flockan äta.“

Följande dagen kom Öfwersten till Rådsherrn på utfatt timme, fördommande Skottlands strånga föld. Han fann Mistress Rebecca, sittande wid brasan, med schockadkoppen på sitt knä, inlåten i ett allvarsamt samtal. „Var fullkomligt öfwertry-
„gad, Mistress Rebecca,“ sade Pleydell till henne, „att jag är långt ifrån den tanken att wil-
„ja tabla hwad er matmor gjort för er; jag för-
„säkrar er på min heder, att jag önskade hon gif-
„wit er en fyra gånger större summa; ni förtjenar
„det för ert goda uppsörande.“

„Det tyckes mig, herr Rådsherre, att det icke
„är rätt att berömma någon i personers närvaro,
„som kunna inwända något deremot. Om man
„wiste, att jag här varit ensam med er?“

„Jag försäkrar er, att mitt stånd och er ålder
„skola fullkomligt rättfärdiga oss; kanhända ni war-
„rit i farligare frestelse för eder dygd?“

„Tror ni, herr Rådsherre, att jag kommit till
„er för att skämta?“

„Nej, min bästa; ni har kommit för att beråta
„ta mig historien om Sigenerskan. Jag är helt och
„hållet bra.“

„Ni skall då weta, herr Rådsherre, att det är
„för omkring ett år sedan som min matmors lå-
„fare rådde henne att dricka Gilslands brunn, det war
„den tiden, då huset Ellangowans olyckor war för-
„remålet för alla samtal; detta misshagade henne
„mycket, emedan hon war ganska stolt öfwer att
„härstamma från denna familj. Flere twister föres-
„fölls mellan min matmor och Baron Bertram
„om de lånade penningarne; hon beklagade sig öf-
„wer att icke blifwa betald, han åter öfwer det att
„hon fordrade för stor ränta; men det angår mig
„icke. För att återkomma till det som jag hade

„Den åran att säga herr Rådsherrn: medan wi
 „woro wid Giselands hälsobruun kom någon af
 „sällskapet att säga, att Baroniet Ellangowan war
 „till salu, och iifrån detta ögonblicket fattade min
 „matmor hat till fröken Lucie Bertram: hade
 „det icke varit bättre, sade hon, att denna flicka,
 „som icke duger till något på jorden, hade dött i
 „stället för denna stackars gose, som hade bibehållit
 „lit detta sköna gods? Är det icke högst olyckligt,
 „att den förste Adelsmannen i hela Kantonen icke
 „har någon arfwinge, och att namnet Ellangowan
 „är på punkten att utslodna? En gammal Si-
 „generska, hwars blick war försträckt, kom till
 „henne, och sade med mycken listlighet: Hwem är
 „som vågar säga, att huset Ellangowan skall slock-
 „na i brist af manlig arfwinge? — Det är jag,
 „som säger det, och jag har mina skäl att säga
 „det, swarade henne min matmor, som war ett
 „fruntimmer af stort förstånd. — Jag känner er
 „ganska wäl, ehuru ni ej känner mig, sade Sigeners-
 „skan, i det hon fattade hennes hand. Mistress
 „Margreta Bertram af Single-side, hör mig.
 „Den lilla Henrik Bertram, som man tror
 „wara dödad wid Warrocks udde, lefwer ännu; det
 „är så sannt, som att solen lyser för oss, och att
 „detta watten rinner till hafwet; Henrik Ber-
 „tram lefwer så wäl som ni och jag. Han har
 „mycket att frukta ända tills han ingår i sitt tjuge-
 „första år; men om wi begge ännu äro i lifwet
 „wid slutet af nästkommande November månad,
 „skola wi se rätt förunderliga saker. Tro icke, att
 „jag talar så till er för att erhålla penningar; jag
 „behöfwer dem icke. Margreta Bertram af
 „Single-side, glödm icke hwad jag sagt er; det är
 „den sanning.“

„Var denna kvinna icke ganska stor?“ frågade Mannering henne hastigt. „Hade hon icke så swarta hår och ögon som ebenholz, hade hon icke ett ärr öfver wänstra ögat?“

„Alldeles så, undantagande att hennes hår började gråna. Alla de som sett henne, skola aldrig glömma henne, och jag tror med all sannolikhet, att min matmor difterade sitt testamente efter denna kvinnans berättelse; ty, som sagdt är, hade hon fattat affly för den unga fröken Ellangowan. Det kostade mycket på henne, att skicka henne en hjälp af tjugo guineer. Rebecca, sade hon till mig, denna flicka, icke nog att det wackra godset Ellangowan går genom henne förloradt, fordrar ändå, att Singlestones jord skall uppfylla hennes behof; det skall icke ske. Jag hoppas, herr Pleydell, att hwad fröken Werram testamenterat mig, blifwer mig utbetald, ty jag kan försäkra er, att jag har tjent henne med största trohet.“

Rådsherrn skyndade sig att skingra hennes fruktan och frågade henne, hwilket beslut Jenny Gibson tagit. „Hon har mottagit Dinmouts anbud,“ swarade hon, „och jag har äfwen mottagit det för min råkning; han har gjort det med sådan wälwilja, att det wore otacksamt att afslå det. Deßa Dinmoutar“ tillade hon, „äro ganska hederliga menniskor, fastän min matmor icke älskade dem, och blef ond, när man sade, att de wore hennes släktingar. Dastadt allt sitt högmod, mottog hon med nöje de skinkor, ostar och det wildbråd, som skickades till henne ifrån Charzlie Hope.“

Herr Pleydell tog afsked af Mistress Ag-

„beefka. „Jag tror,“ sade han, sedan hon gått, „att jag känner Sigenerskan.“

„Jag årnade säga er det samma,“ svarade Hs-
werfsten honom.

„Hennes namn, om er behagar?“

„Merrillies.“

„För fan i wäld, hur känner ni henne, herr
Hswerfste? Ni sätter mig verkligen i förwå-
ning.“

Mannerling berättade för honom sitt första
besök på slottet Ellangowan för omfråg tjugo år
sedan; han gjorde honom till och med förtroende om
det utomordentliga horoskop, som han uppsatt.

Pleydell såg på honom med största upp-
märksamhet, och utropade slutligen: „Jag förvånade
„mig att i er huspredikant hafwa funnit en djup
„theolog; men jag wäntade wist icke att i hans
„husbonde finna en Albumazars lärjunge. Ehuru
„stor wördnad jag har för astrologien, är jag of-
„wertygad, att Sigenerskan skall upplysa oss mera
„än alla edra astronomiska uträkningar. Jag skall
„skrifwa till Mac-Morlan; att han skall upp-
„röra himmel och jord för att upptäcka henne. Å
„min sida skall jag icke försumma något; fastän
„jag icke är Sherif, äger jag rättighet att biwista
„Fredsdomrarnes sammankomst. Intet har någons-
„sin legat mig så mycket om hjertat som att upp-
„tacka Kennedis mördare och att weta, hwart
„Ellangowans arfwinge tagit wägen. Jag skall
„skrifwa till Sherifen i Roxburghshire, afwens-
„som till en af Fredsdomrarne i Cumberland; de
„äro mina wänner och ganska werksamma och luns-
„niga män.“

„Jag hoppas,“ sade Mannerling till ho-
nom, „att om ni kommer i grannskapet af Woods

„beurne, ni gör mig den äran och begår gästfrihet
„hos mig.“

„Utan twifwel; jag fruktade ni skulle glömma
„att föreslå mig det. Det är tid att frukostera;
„ty jag har nu ingen stund att förlora.“

Följande dagen åtskiljdes de begge wännerna,
och Sswersten reste för att återwända i sin familjs
sköte. Hans resa gick lyckligt för sig, och utan
någon händelse, som förtjenar berättas.

Sextonde Kapitlet.

Vi måste återgå med vår berättelse till den tiden,
då den unge Hazlewood sårades. Denna olyck-
liga händelse hade knappt förefallit, förrän Brown
eftertänkte de obehagliga följder den kunde hafwa
för fröken Mannering och för honom sjelf. Efter
riftningen af hufvudets mynning, då skottet lefades,
hade han icke mycket att frukta, att såret skulle
wara dödligt, men han trodde det wara försigtigast
att afslågsna sig för att undwika en arrestering i
ett främmande land, och isynnerhet på en tid, då
det war honom omöjligt att lagligen bewisa sin
rang och sitt stånd. Han beslöt derföre att för någon
tid söka en fristad på den närgränsande kusten af
England och att der lefwa förböld, om möjligt
wore, ända tills han erhållit tidningar från sina
wänner wid regimentet, och wexlar ifrån sin kom-
missionär: då wille han återtaga tecknen af sin
rang och erbjuda den unga Hazlewood. och dess
wänner all den förklaring och upprättelse, som de
kunde fordra. Enligt denna föresatts afslågsnade
han sig hastigt, och begaf sig utan hinder till fäp-
ingen Portanferry; ett fartyg låg segelfärdigt till

Ullouby i Cumberland; han gick om bord derpå med fast beslut att wistas i denna lilla sjöstad, tills han erbållit bref och penningar ifrån England.

Under den lörta öfwerfart han hade att göra, inlåt han sig i samtal med skepparen, som sjelf war ågare af fartyget: det war en ganska munter gubbe, som wid tillfälle någon gång besattat sig med smyghandel, liksom flere andra fiskare på denna kust. Sedan de talat om lifgiltiga ämnen, sökte Brown att leda samtalet på familjen Mannering. Sjömannen hade hört talas om anfallet på Woodbourne, han ogillade på det högsta smyghandlarnes uppsdrande.

„Det är icke bra,“ sade han, „genom ett sådant uppsdrande skulle de wända upp och ned på hela landet; nej, nej, det är icke bra. Då jag hade inlåtit mig i detta yrke, slogs jag som förutwislad mot tullbetjenterna. Ah, jag skonade dem icke, och jag gaf dem bytt om bytt. Lyckades det dem att bemåftiga sig kaddningen, så mycket bättre för dem; men om jag någonsin tänkt på att tillåtna mig det som icke tillhörde mig,— nej, nej, aldrig. Smyghandlare böra alltid respekttera privatas egendom. — Och hwad gjorde de Öfwerste Mannering? — I sanning, han uppsförde sig icke som en wis och klok man, då han blandade sig i denna sak. Jag klandrar honom wisst icke derföre, att han frålsat några smyghandlares lif; men det passar icke för en förnäm ståndsperson att gifwa eld på några fattiga stackare för några fat brännwin och några packor thes skull. Emellertid är han dock en man af åra, en Officer af stor förtjenst.“ — „Hans dotter“ frågade Brown med en swag och osäker röst, „är på punkten att gifwa sig med en ung man af ganska hög familj, som jag hört sägas.“

„Ni menar den unga Hazlewood? Swar
 „söndag kommer han på punkten till Rippletringan
 „med den sista herrns af Glasgowan dotter, och
 „med min dotter, som tjänar i Woodbourne; hon
 „har försäkrat mig, att den unga Hazlewood
 „icke tänker mer på fröken Mannering, än ni
 „tänker på henne.“

Brown, som bittert förebrädde sig att förbä-
 stadt hafwa trott twertom, hörde med ett obestre-
 ligt nöje att hans misstankar woro utan grund, och
 att Julie war beständigt trogen. Hwad skall hon
 tänka om mig? sade han för sig sjelf. Huru skall
 hon dömma om mitt upförande? Åger hon icke
 rättighet att tänka, att jag föga bekymrar mig om
 hennes lugn, och att jag sätter föga värde på
 hennes äktning? Sjöbusens bekantskaper med Wood-
 bourne gaf honom tillfälle till en brefwerling; han
 bestodt genast att betjena sig deraf.

„Er dotter“ sade han, „tjänar i Woodbourne,
 „Jag har känt fröken Mannering i Ostindien,
 „och fastän jag nu icke har samma rang, som jag
 „då ägde, har jag all anledning att tro henne icke
 „wara liknöjd om mitt öde. Jag har olyckligtwis
 „en gång kommit i oenighet med hennes far, som
 „war min öfwerste; jag är öfwerlygga, att den
 „unga fröken skulle göra allt för att utwärka min
 „förlåtelse. Kanhända er dotter kunde öfwerlemnna
 „ett bref till fröken för detta ändamål, men hennes
 „far owetande, för att icke blottställa henne för för-
 „sta öfwerilningen af hans wrede.“

Sjöbusen swarade honom, att hans bref skulle
 öfwerlemnas ganska såkert och med den största hem-
 lighet. Efter denna försäkran hade Brown knappt
 ankommit till Allouby, förrän han skref till Julie
 för att betyga henne, huru bedröfwad han war

öfwer följderne af sin oförsigtighet, och bedja henne att gifwa honom tillfälle att själf förswara sin sak. Han fann det icke tjenligt att ingå i någon förklaring af det sannolika bländwerk, som bedragit honom, och innehållet af hans bref war i så mörka uttryck, att om det fallit i främmande händer, till och med i hans öwännos, han icke behöfde frukta, att man gifode till hans tänkesätt, ej heller hwarisån det kom. Gubben åtog sig att säkert öfwerlemnade det till sin dotter i Woodbourne, och som han för sin handels skull snart borde återkomma till Allouby, lofwade han att till honom återbära ett swar.

Vår resande iurättade sin hushållning i Allouby på ett sätt, som swarade mot hans betryck för ögonblicket, mot hans önskan att förblifwa oföänd, och att så litet som möjligt wisa sig bland all-nånheten. Enligt denna plan antog han sin wån Dudley's namn och yrke; han war nog öfswad i målarenkensten, för att upprätthålla detta anseende hos sin wård. Han sade honom, att han heppades snart få sina saker och bref ifrån Wigton, stod beständigt wid dörren, så mycket försigtigheten tillät, och wäntade otåligt swar på de bref, som han skrifwit till sin kommissionär, till de la Serre och till sin Öfwerste-Löjtnant; han anmodade den första att skicka honom penningar, han bad den andra att så fort som möjligt sammanträffa i Skottland, han yrkade ifrigt hos den tredje, att sånda honom ett betyg i laglig form för att bewittna hans stånd och rang och hans uppförande wid regimentet, hwar gång hans tjänst blifwit fördröad. Han såg sig i en sådan förlågenhet af penningertillgångar, som uttömdes dag ifrån dag, att han slutligen öfwerwann sig att skrifwa till Dine

mout för att bedja honom låna sig för någon tid en liten summa: han trodde säkert, att som han war blott på ett afstånd af tre mil ifrån honom, han inom få dagar skulle erhåll~~et~~ ett gynnande svar, i tyngnighet som han låtit honom weta sin olycka att på sin väg hafwa blifwit alldeles utplundrad. Eburu ganska otålig, wäntade han dock med fullkomlig trygghet swaret på dessa särskilda bref.

Härwid bör man anmärka, för att icke anslags hans brefwerlande wänner för församligbet, att posten wid denna tid war mycket långsammar, än den är sedan herr Palmers snillrika uppfinning. Hvad den hedersmannen Dinmout angår, som han knappt erhöll ett bref hwart fjerdedels år, så framt han icke hade någon process (ty då skickade han ordentligt till posten en gång i weckan), lågo paketerna under hans adress ofta en eller två månader på postmästarens fönster bland dagblad, wisor, pepparkaksbitar, allt efter den syfta han skötte. För öfrigt war då i bruket, och det är ej ännu alldeles glömdt, att låta breswen wandra ifrån det ena kontoret till det andra stundom på ett afstånd af sex till sju mil, innan de aflemnades, hwilket medförde den nyttan, att breswen lågo för de nyfiknes ögon öfver postdirektörernas infomster och satte de breswerlandes tålmod på prof. Det är derför icke underligt, att Brown förgäfwer wäntade i flera dagar på ett svar, och oafstodt sin sparsamhet, war hans pung nästan tom, då den unga fislaren öfwerlemnade till honom följande bref:

„Ni har uppfört er med den grymmaste oförsigthet; ni har bewisat mig, huru liten tro jag bär sätta till edra försäkringar, att intet i werlden war er lärare än min wälsfärd och mitt lugn.

Ert oförstånd hade lått kunnat fösta en ung man af förtjenst och ära lifwet. Jag bör säga er ännu mer: jag har varit farligt sjuk genom följden af er öfwerilning. Bör jag tillägga, att jag varit ganska orolig öfwer de ledsamheter det kan tillflynda er, ehuru ni gifnit mig så många skäl att icke taga den minsta del i det som angår er? Öfwersten blir borta i några dagar; den unga mannen, som ni sårat, är fullkomligt återställd, och jag har orsak att tro, att man wigt icke känner orsaken till er wäldsamhet. Tänk icke på att wisa er här; vår förbindelse har funnit bindet af en så försträfflig och så wäldsam beskaffenhet, att wi icke mer böra tänka på att förnya vår breswerling; den har redan förorsakat för många olyckliga händelser. Gärwål då för alltid; men war öfwerlysgad, att ingen i werlden uppriktigare önskar er wälgång än

J. M.

Detta bref innehöll detta slags esterrättelser, som man endast gifwer för att göra alldeles motsatsen af hwad man tillstyrker; åtminstone war detta Browns första tanke. Han frågade ynglingen, om han kom ifrån Portanferry.

„Äh, min herre, jag är den gamle Johnes tons son; detta bref har blifwit mig öfwerlemnadt af min syster Petronella, som är piga på Woodbourne.“

„Min fåra wån, när begifwer ni er härifrån?“

„I afton, då floden stiger.“

„Jag will resa med er; men som jag icke will landstiga wid Portanferry, wille jag gerna, att ni satte mig i land på något annat ställe af kusten.“

„Intet är lättare.“

Ehuru lifsmedel och husrum funnos för ganska billigt pris i Allouby war dock Browns böde

i sista tillstånd, sedan han betalat sin wård och köpt de kläder, som woro honom oundgängliga. Han efterlemnade en skrifwelse till postkontoret, att hans bref skulle ställas till Ripplettringan, dit han ämnade begifwa sig för att återfördrä den skatt, som han lemnat i Mistress Candler's förvar. Han trodde, att allt ålade honom skyldigheten att återtaga tecknen af sin rang, så snart han förskaffat sig de papper, som fordras för att bewisa hans karaktär såsom Officer i Hans Måjeståts tjänst, och att han då borde erbjuda den unga Hazlewood en fullkomlig upprättelse. Om han icke är alldeles utan sunt förnuft, sade han för sig sjelf, skall han nödgas tillstå, att han ensam är orsakert till allt det som händt, och det genom sitt obetänksamma uppförande.

Nu se wi åter vår resande på en ganska stormande hafswik. Winden war emot, regnet föll i skurar, och den stigande floden war för dem en swag hjälp att öfwerwinna detta dubbla motstånd. Farkosten war tungt lastad, och utan twifwel till en del med lurenrejargods, den hade ett betydligt låck och framskred ganska långsamt. Brown, som ifrån sin barndom lärt sjötjensten, och som kände alla handgrep, använde alla sina krafter och kunskaper för att styra båten; han lemnade åran endast för att återtaga styret. Han behöfde all sin skicklighet och erfarenhet för att öfwerwinna de hinder, som winden och den beständigt stigande floden satte emot dem på ett så farligt farwatten.

Sedan de tillbragt natten med att lofera på kanalen, sågo de i dagsgrynningen ett intagande landskap på Stottslands kust; winden upphörde att blåsa, och hafwet hufde sig mindre; snön, som fallit i stor mängd, hade blifwit bortfopad af blåsten;

det är sant, att de högsta klipporna visade ännu sin alabastermantel, men all lag mörk var fri derifrån, undantagande några ställen der den var uppstapplad till en förskräcklig höjd. Fastän man då var i den obehagligaste årstiden, framställde stranden dock en förtjusande taffla. Deß uddar, deß wifar, deß oordentliga bugter, deß pittoreska former behagade så mycket ögat som den mest symmetriska plan. På några ställen war kusten omgifwen af lodräta klippor, på andra sluttade den sakta och nästan omärkligt. Några hyddor af olika form och storlek återkastade den uppgående solens strålar, och träden, fastän beröfwade deras löf, frönte på det behagligaste sätt dälternas höjder. Brown betraktade detta skådespel med denna hänryckning, som alltid en naturens wån känner, isynnerhet då han kommer ifrån det djupaste mörket för att hafwa för ögonen en så behaglig taffla. . . . Deß hwem kan beskriwa en människas känslor, som är född i bergsbyggen och återfinner sig der efter en lång frånvaro? Hwem skulle wäga påstå, att de känslor, som han rönt i sin barndom icke kraftigt verkade på hans sinnen och förstånd och icke gaf honom den munterhet, som han hade i detta ögonblick. „Min wån,“ sade han till den unga matrosen, „såg mig huru fallas denna med „slog frönte udden, som jag ser till höger af wiken?“

„Barrochs udden, min herre.“

„Deß detta gamla slott, wid hwilket en ny byggnad står, allt detta tyckes utgöra byggnader af „ganska stort omfång. . . .“

„Det är det gamla och det nya slottet. Det „skulle göra mig största nöje att besöka det, innan „jag fortsatte min resa.“

„Jag försäkrar er, att det är ett ganska bes
Wergslottet i Danfries. II.

„Synnerligt slott. Detta stora torn tjänade till landfrkänning liksom Ramsøy's torn på ön Man. I gamla tider hafwa här flera drabbningar förefallit.“ Brown hade gerna velat weta något fullständigt; men det är sällsynt, att en fiskare är antiquarius. Den unga matrosens hela lärdom inkränkte sig till de få orden, som wi nyss anförde: att det war en landfrkänning och att flere drabbningar der förefallit för ganska lång tid tillbaka.

„Jag får väl weta mer, då jag kommer på stället,“ sade Brown. Båten styrdes till udden, der slottet låg, och hwars bild hafwet, oafbradt sin rörelse, återkastade.

„Jag tycker,“ sade ynglingen, „att ni här far friga i land så bequämt som på något annat ställe. Se här det stället, der de inneslötö sin lilla flotta, som de kallade den; det tjänar icke mer till samma bruk. Uppföre denna smala trappa bar man warorna ända öfver klippan. Jag har mer än en gång burit sådana i mänskenet.“

Han hade knappt slutat sin berättelse, förrän de, sedan de omfeglat udden, funno sig framför en liten hamn, som war danad dels af naturen, dels genom slottets fordna ägares outtröttliga arbetsamhet, som icke försummat något för att sätta sina båtar och små fartyg i skydd. Ingången till denna hamn war emellan twenne klippor, som stodo hwarandra så nära, att icke mer än ett fartyg kunde på en gång komma igenom. Man såg äfwen på hwardera sidan twenne ofantliga ringar fastslagna i klippan, hwilken enligt en folksägen tjänat till att om natten fasthålla en stor kedja som ufskräcktes och låstes med ett ofantligt lås. Med tillhjälp af huggjern hade man gjort ett slags strandbro; men stenen war så hård, sade ynglingen, att

en god arbetare, som arbetat ifrån dagsgrynningen ända till natten, lätt kunde bära bort alla stenbitarne i sin midsa. Denna bro hade gemenskap med slottet genom trappan, som vi redan omtalat. Man kom äfwen dit ifrån stranden, om man wille klättra öfwer klipporna.

„Det är bra att lägga i land här,“ sade ynglingen, „emedan wågorna på alla andra ställen stiga för högt, och vi icke skulle kunna finna någon annan plats, der jag kunde sätta så wäl er som mina waror på det torra. — Nej, nej,“ svarade han Brown, som erbjöd honom penningar, „vi har arbetat för er öfwerfart; Vi har arbetat bättre än jag och bättre, än någon af vårt folk skulle hafwa gjort. Garwål, min herre, jag önskar er en lycklig resa!“ Med dessa ord sköt han sin båt till foten af klippan, och lemnade Brown med det lilla paketet, som han fört i Allouby, midt emot slottets ruiner.

Nu se vi vår resande på ställen, som äro honom alldeles ofände, utan slågtningar, utan wänner på flera mil omkring och hwad som war warre ännu, nästan utan penningar. Han trodde wist icke att han efter så många års resor stannade som en tiggare, eller åtminstone som en lsdrifware under ruinerna af det gamla slott, hwaruti hans förfäder utöfwat en oinskränkt makt.

Sjuttonde Kapitlet.

Han gick in i slottet Ellangowan genom bakporten, som wisade honom flera spår af den sorgfällighet man fordom haft för att tillsluta den med säkerhet. Brown, som vi hådanefter skola kalla

Bertram, emedan han satt foten på sina förfäders ägor, irrade länge ifrån det ena rummet till det andra, hwilka woro nästan alla i ruiner. Han beundrade denna majestätiska byggnads fasthet, ofta dess präst; men han tröttnade icke att betrakta dess widsträckthet. I twenne rum, som hade genomgång till hwarandra, fann han öfwerlygande bewis, att de varit bebodda för kort tid sedan; i en affskild kammar såg han flera tomma buteljer, halft afgnagna ben och alla öfwerleswor af en måltid. I ett hwalf derintill, som war försedd med en ganska stark dörr, fann han en stor mängd halm och tecken, som utwisade, att man helt nyligen der upptändt eld. Hwad han war långt ifrån att förmoda, att alla dessa i sig sjelf obetydande omständigheter stodo i närmaste sammanhang med hans egendom, hans heder, ja, med hans lif,

Sedan han tillfredsställt sin nyfikenhet, i det han kastade en hastig blick på det inre af slottet, gick han till den stora ingångsporten, som öppnades till en wid gräsplan; han stannade der för att njuta den förträffliga utsigt som den erbjöd. Han hemdbade sig förgåfves att gå till Woodbournes läge, och sedan han temligen såkert utgrundat Ripplingens, wille han, innan han begaf sig äftad, å nyo undersöka de ruiner, som han nyss besökte. Han betraktade med wördnad den pittoreska werkan, som de ofantliga tornen gjorde, hwilka stodo på hwor sin sida om ingången och gjorde dess hwalfbåges uppbjörning så mycket märkligare. En gammal familjs wapensköld syntes ännu huggen i en ganska hård sten. I ett silfwerfält syntes tre warghuswuden, och på en lodrät stolpe en björn, som war genomborrad af en pil; sköldhållarne woro twenne

stående wildar, som höllo hwardera i ena handen en ef, hwars rötter stodo upp i luften.

Hvem wet, sade Bertram för sig sjelf, om de måltiga Baronerna, som walde detta wapen, efterlemnade till sina efterkommande detta slott, som de befäst med så nycken omsorg? Kanhända irrade omkring i främmande land, utan att weta, huru stor deras förfäders ära och makt varit, medan deras arf blifwit en wäldskräktares rof. Hwad är det jag känner? Finnas föremål, som i oss uppväcka orediga känslor, liksom af en fåfång dröm eller liksom dessa illa bildade, illa kända rörelser, som min gamla Bramin kallade anticiperad tillwarelse? De syner wi hast under skymnen, ståla sig åter oredigt fram för vårt minne, och de föremål, som hafwa något sammanhang dermed, gifwa vår inbillningskrafts spöken werklighet. Huru många gånger hafwa wi trott oss vara i sällskap med personer, som wi aldrig sett, och hwilkas anletsdrag, röst och åtbörder icke woro oss obekanta? Skulle jag icke vara i denna belågenhet, då jag betrakta dessa ruiner? Jag kan icke öfvertyga mig, att jag icke redan haft ett begrepp om dessa twenne ofantliga torn, om denna majestätiska port, om denna rymliga borggård; skulle jag hafwa sett dem i min barndom? Skall jag finna i denna nejd dessa ömna föräldrar, hwilkas hågkomst jag ännu bewerar, och som jag lemnade blott för att falla i de strängaste herrars händer?

Brown, som icke war i stånd att bedraga mig, har alltid sagt mig att jag blifwit bortröfwad på södra Skotslands kust i en strid, hwaruti min far förlorat lifwet, och jag erinrar mig mer än wäl detta försträckliga uppträde.

Det stället, som Bertram hade wakt för att

bättre betrakta detta gamla slott, war just det, hwarest hans far uppgifwit sin sista suck. Det war under en gammal och tjock ek, som kallades Råttwisans Tråd, emedan det hade tjenat till flera afrättningar; det war det enda som fanns på denna plan. Den besynnerligaste slump gjorde, att Glossin nu war i samtal om sitt förslag att utwidga sitt hus och att nedrifwa alla dessa ruiner, hwilkas prast war honom obehaglig; han kom upp ur det underjordiska hwalfwet med en Landtöficer, som befattade sig med byggnadskonsten. Bertram wände ryggen till dem; han war till en del gämb af ekens grenar, så att Glossin icke kunde se honom, innan han kom honom nära.

„Ja, min herre,“ sade Glossin, „jag har sagt er det flere gånger. Det gamla slottet är helt och hållet byggt af huggen sten; det öfwerensstämmer med statens fördel, att det alldeles förstöres, emedan det är smyghandlars tillflykt.“ — Då Bertram hörde dessa ord, wände han sig hastigt om till Glossin, som icke war tie steg ifrån honom. „Ni will nedrifwa slottet?“ sade han till honom. Hans anletsdrag, hans röst lifnade så hans olyckliga fars, att Glossin, då han såg och hörde honom, trodde, att hans fordnas herre hade uppstått ifrån de döda. Han spratt tre till fyra steg tillbaka, blek och darrande, liksom hade han fått ett dödligt sår. Han återhåmtade sig snart, i det han eftersinnade, att han icke hade någon wälnad för ägonen, utan en lefwande person, en man, som han oförrättat, och som kunde låra känna sin börd och sina rättigheter, om han icke nyttjade största omtänka och slughet, och att den minsta försigtighet kunde förorsaka hans fullkomliga undergång. Emellertid war hans sinnesdröelse så stark,

att han sade till honom med en stammande röst:
 „I Guds namn, min herre, såg mig, huru ni kom-
 „mit hit.“

„Ingenting är så enkelt; jag har stigit i land
 „för en quart sedan i den lilla wiken, som är ne-
 „danför detta slott, och det har reat mig en stund
 „att betrakta dessa wästra ruiner; jag vågar hop-
 „pas, min herre, att det icke är någon oartighet.“

„Dartighet! Nej, min herre,“ svarade Gloss-
 sin, som smänningom sansade sig och hwiskade nå-
 gra ord till sin följeslagare, som öfwer gaf honom i
 ögonblicket för att gå ned till huset. „Nej, min
 „herre, det är ingen oartighet; alla konstålflare,
 „hwilka, som ni, komma för att tillfredsställa sin
 „nyfikenhet, skola alltid blifwa wäl emottagna.“

„Jag tackar er, min herre. Man kallar denna
 „byggnad det gamla slottet, som jag hört så-
 „gas?“

„Ja, min herre, för att skilja det ifrån det nya
 „huset, som är min boning.“

Man bör märka, att Glossin under följande
 samtal war i den grymmaste otålighet att weta,
 hwilken hågkomst den unga Bertram hade bewar-
 rat af de orier, som varit vittnen till hans barn-
 doms lekar. Han brukade största försigtighet i alla
 sina svar för att undwika alla namn, alla händel-
 ser, som kunnat hjälpa Bertram att fästa sina
 tankar; han fände all den ångest, som i så många
 affeenden måste plåga honom. Emellertid gjorde
 honom hans högmöd och egennytta känslors, lik-
 som den Amerikanska wilben mot alla qual af hans
 fiender. Han nedtygade sitt upprörda samvetes rop
 och öfwerwann fruktan för oräkneliga faror, af
 hwilka han såg sig omgifwen.

„Vågar jag fråga er, min herre, till hwilken

„familj dessa ruiner hëra?“ frågade honom Bertram.

„Det är min egendom, min herre; jag heter „Glossin.“

„Glossin Glossin!“ upprepade Bertram, liksom hade han väntat sig ett annat svar. „Jag beder er om förlåtelse, herr Glossin, jag är kanhända för frågvis; men får jag fråga er, om er familj länge ägt detta gods?“

„Jag tror det har blifwit byggt för ganska lång tid sedan af Dingawaierna.“ Genom detta undflyende svar undwel han ett uttala namnet Bertram, som hade funnat återfalla pågkomster, som han gerna wille afslägsna.

„Ni känner utan twifwel den inskrift, som står mellan wapenskölden och frisen?“

„Jag jag jag känner den icke rätt.“

„Jag tror, att der står: Wår rätt gör wår styrka.“

„Ja, jag tror det är nästan så.“

„Wägar jag fråga er, om det är er familjs devis?“

„Nej icke alldeles min familjs jag förmodar, att det war de första ägarne devis.

„Min är ännu icke gjord en af mina wänner i Edimburg arbetar derpå han skall sända mig den inom få dagar. Jag har gifwit honom orden: Den som gjort sig till herre

deraf, är dess grundläggare.“

„Om jag wore i ett ställe, min herre, så wälske jag hellre den första; den är ädlare, uttrycksfullare.“

Glossin, som blef alldeles förwirrad, åtnöjde sig med att säga: „det är möjligt.“

„Jag wet icke hvarsöre“ svarade honom Bertram, „denna majestätiska ingång, detta wapens

„bevis påminna mig om en gammal romans, som jag sjungit många gånger; en af stancerna innehöll en spådom; hör:

Segren skall dock sanningens blifwa

Och förtryckarn få förakt,

Och Försynen framdeles gifwa

Vertrams ätt des fötöna“

„Jag kommer icke ihåg rimmet, men jag tror det war makt.“

Må s. ta ditt minne, sade Glossin för sig sjelf, det är alltför troget.

„Säg mig, min herte, känner man i detta land en romans, som gjordes öfwer Konungens på en Kän dotter, hwilken rymde för att följa en Skottsk adelsman?“

„Det finns ingen på jorden, som så litet är kännare af antiquiteter som jag,“ svarade Glossin.

„Då jag war barn, skulle jag hafwa sjungit för er hela romansen ifrån början till slut. Ni skall weta, att jag war ganska ung, då jag lemnade Skottland, mitt fädernesland. Den som bortförde mig, försummade intet för att komma mig att glömma all häglomst af den ort, som sett mig födas. Ni torde taga det som jag säger er för ett barnjoller; men jag tror han fruktade, att jag skulle undkomma.“

Han hade rätt, sade Glossin för sig sjelf, i det han likwäl framförde några illa utsagda stafs-welser, han, som wanligtvis talade ganska redigt. Den håstiga rörelse han kände under detta plågsamma samtal, tyktes betaga honom målet och förkorta hans wärt; han satte emsamt sina ben fram och tillbaka, vred sina händer, eller fingrade på sina wästknappar. I förthet: han kände alla en bös smärtsamma spasmer, som ser sig på punkten att

blifwa upptäckt. Bertram gaf icke minsta akt derpå; han war alldeles fördjupad i sina betraktelser. „Ja, min herre,“ sade han till Glossin, utan att märka förvandlingen i hans anletsdrag, „fastän midt ibland utländska sjömän, wårdsidsade, „jag icke mitt modersmål; någre talade Engelska, „och då jag kunde draga mig undan ensam i en „vrå, hade jag icke större nöje än att sjunga min „favoritromans; jag har glömt orden, men jag kom „mer ganska wäl ihåg melodien. Det är mig omöjligt att säga er, hwad som i detta ögonblick på „minner mig den.“ Han tog upp sin flöjt ur fickan och började blåsa en enkel melodi. Utan twifwel wäckte denna melodi en sliakas uppmärksamhet, som war syhelsatt att twåtta linne; hon började åfwen sjunga:

„Hwem skola hwalfwen här förbida?

Hwem skall de tunga bojor lida?

Warrochs udde, jag dig ser;

Men jag ser dig aldrig mer!“

„Stort Gud!“ ropade Bertram, „Det är „min romans; jag vill bedja denna flicka upprepa „den för mig.“

Om jag icke hindrar honom, sade Glossin för sig sjelf, så upptäckes allt. Han ta romanser, romansskrifware och dem som sjunga dem, „Ni får „tid att syhelsätta er dermed en annan gång;“ sade Glossin högt, „wi hafwa nu alswarsammare „saker att tala om.“

„Hwad vill ni säga, min herre?“ svarade honom Bertram, i det han wände sig till honom utan att lemna sin flöjt,

„Jag tror, att ni heter Brown?“

„Hwad angår det er, min herre?“

„Van Beeft Brown, om jag icke bedrager mig?“

„Ännu engång, hvad angår det er?“

Glossin såg öfver hans axel för att förwiisa sig, att den wolt han wäntade war på wägen; den framryckte med stora steg. „Ja, min herre, ni är Van Beeft Brown.“

„Min herre, ni gör mig slutligen otålig; det angår er icke.“

„Det angår mig så mycket, att jag arresterar er i Konungens namn.“ Han fattade honom i krågen, medan tvänne af hans handlangare fattade honom i armen. Bertram hade icke mycken mod att göra sig lös; han lät en af dem, som höllo honom, rulla ned ånda utföre backen; han drog ut sin hirschfångare och satte sig till motwårn. „Mårken, mine herrar,“ sade han till dem, „att jag icke will sätta mig emot den lagliga makten; beråden mig, att I ågen en befallning, som berättigar er att arrestera mig, och jag gifwer mig utan minsta motstånd; men utan den, så åften er att nalkas mig, om I hållen ert lif fårt! För hwilket brott är jag anlagad? Hwem har uppdragit er att arrestera mig?“

Glossin befallde en af Polisbetjenterna upplåsa arrestorderna, som woro utfärdade mot Van Beeft Brown, anlagad för att hafwa försåtligt och med berådt mod lofat ett skott på den unga Carl Hazlewood, i uppsåt att döda honom, och för andra brott och misgärningar, för hwilka han, då han blir arresterad, skall ställas inför närmaste Fredsdomare. Bertram stack genast sitt wapen i skidan och öfwerlemnade sig frivilligt till polisbetjenterna. Dehe wågade icke nalkas honom, ännu mindre åtaga sig att födra honom, om han icke blef

fångslad. Till skäl för detta försigtighetsmått förregåfvo de det våldsamma sätt, hvarpå han hade befriat sig ifrån dem; men Glossen vågade icke samtycka till att göra honom denna alldeles onödiga skymf, och befallde, att man skulle wisa fången all den aftning, som omständigheterna medgåfvo. Som han fruktade att införa honom i sitt hus, men åfwen att en annan Frededomare skulle befatta sig med förhöret, befallde han sätta sin nya wagn i ordning (han hade köpt en sådan för några dagar sedan). Under dessa tillrustningar lät han förwara fången i ett af det gamla slottets rum, dit han lät uppbåra förfriskningar.

~~~~~

Slut på Andra Delen.

~~~~~
U p s a l a,

tryckt hos Em. Bruzelius,

1822.

Bergslottet i Dumfries,
eller
Stjerntydaren och Sigenerskan,

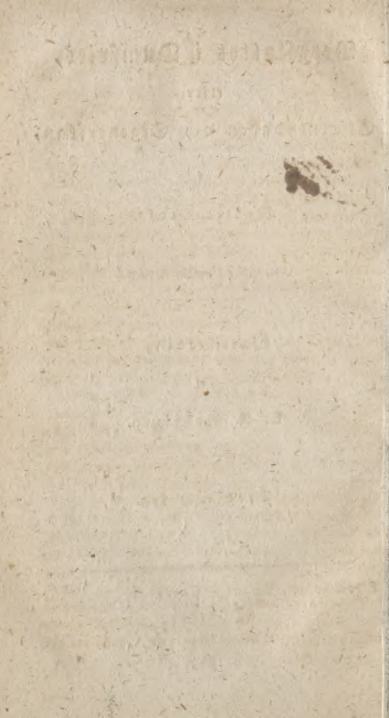
af
Walter Scott.

Efter tredje Engelska Upplagen.

Öfversättning
af
S. N. Währman.

Tredje Delen.

Stockholm, Upsala, Carlstad, Westerås
och Örebro,
Em. Bruzelius,
1822.

Första Kapitlet.

mem

Nedan man tillrustade herr Glossins wagn; sysselsatte han sig med att skrifa ett bref, som kostade honom mycken tid; det war till hans granne (så plågade han kalla Sir Robert Hazlewood), Chef för en af de äldsta och mäktigaste familjer i landet, och som efter familjen Ellangowans fall tycktes hafwa ätt den inslytelse och myndighet, som denna förut ögt i Kantonen.

Den som representerade denna ätt wid denna tid war en gubbe, som war bäraktigt stolt öfwer sin familj, som bestod endast af en son och en dotter; för öfrigt hade han en alldeles stolt lifnöjdhet för hela det öfriga menniskoslägtet. Han visade mycken anständighet och till och med ädelhet i alla sina gerninger, emedan han fruktade sina granars förtal. Hans grundsatser om rättwisa hade kanhända en ännu mera bestämmande driffjäder. Han hade det högsta begrepp om den äktning, som man war hans gamla familj skyldig, isynnerhet sedan han erhållit den stolta titeln Baronett af Skottland. Han hyste det djupaste hat mot huset Ellangowan, emedan en fornsågen underrättat honom, att en af hans förfäder warit nödsakad att hålla i stegbögeln åt en Ellangowan, och hjälpa honom att stiga till häst. Han visade mycket tillgjordhet och mycket ceremoniel i sina obetydligaste gerningar, och sysselsatte sig högst sorgfälligt med det som angick etiketten. Han hade ett alldeles eget

sått att tala, som ganska ofta gjorde honom löslig; han hopade ordspråk på ordspråk, citationer på citationer, och inträffade sig i långa perioder, som han ofta icke mer kunde sluta.

Det var till denna person, som Glossin skulde skrifwa; han tog alla möjliga försigtighetsmått för att smickra hans fåfånga och förwårfsa sig hans ynnest. Se här hans bref:

„Herr Gilbert Glossin“ (han war frestad att tillägga Baron af Ellangowan, men flocks beten dſwertmann fåfången) „har den åran att fram-båra sitt ödmjuka wërdnadsoffer för Sir Robert Hazlewood och underrätta honom, att han denna morgon haft den lyckan att gripa Sir Carls mördare. Som allt gifwer anledning att tro, det Sir Robert sjelf will åtaga sig mödan att förhöra den brottsliga, så skall Gilbert Glossin draga omsorg att föra honom antingen till ett wårdehus i Rippletringan eller till slottet Hazlewood, allt som Sir Robert befäller. Han beder herrn att låta honom få weta hans affigter; han skall anse såsom sin pligt att samwett-grannat råtta sig derefter. Han skall sända till ettdera af dessa ställen alla bewis och dokumenter, som han haft den lyckan att förskaffa sig.“

Glossin låt en betjent frambåra detta bref; han glömdde icke att befälla honom nyttja största skyndsamhet. Han låt Bertram sätta sig i hans wagn med twenne polisbetjenter, och följde dem till håst i sakta traf ända till det stället, der wågarna till Rippletringan och Hazlewood sammanstöta, hwarest han wäntade på sin utfickades återkomst. Denne ankom en half timme derefter med ett högst sorgfälligt hoplagdt bref, som war försedt med famil-

jens sigill och wid ändan af ett band med Skottiska Baronernas insegl. Det war så författadt:

„Sir Robert Hazlewood af Hazlewood helsar herr Glossin, och tackar honom för den möda han gjort sig för en sak, som angår Hazlewoodska familjens säkerhet. Han beder honom wara god och födra fången till slottet Hazlewood, för att der förhöras. Han hoppas, att herr Glossin skall medföra alla bewis och dokumenter, såsom han nämnt i sitt bref. Så snart förhöret är slutadt, hoppas Mylord och Mylady Hazlewood, att herr Glossin, så framt han icke mottagit någon annan bjudning, gör dem den äran att spisa middag hos dem.“

Ganska bra, sade Glossin för sig sjelf; jag har foten i stigbögeln, jag skall snart sitta upp; men man måste börja med att sätta denna unga själm utur stånd att slada mig. Det skall icke kosta mig mycken möda att förnä Sir Robert till allt hwad jag will. Således skall jag hafwa den dubbla fördelen att handhafwa målet, samt att wara i skydd för allt ansvar och från all förhatlig misstanke.

Medan han öfwerlemnade sig till detta smickrande hopp, ankom wagnen till slottet, och infor på en gammal och majestätisk uppförsväg, som war framför klostret; så kallade man slottet Hazlewood. Det war en widsträckt byggnad, uppförd på åtskilliga tider, hwars större och wackraste del hade tjent till ett kloster under Drottning Marias tid. En Hazlewood, denna familjens stamfar, erhöll i donation af kronan byggningen med underlydande ågor. Detta wackra gods hade ett förtjusande läge, wid brådden af en ström, som wi redan omtalat. Hela nejden erbjöd en mörk och melankolisk utsigt, som fullkomligt swarade mot husets byggningsfäst, men alle förkunnade ågarens rikdom och förnåma stånd.

Så snart Glossins wagn hade stannat wid porten, gick Sir Robert i fönstret för att recognoscera sina gäster. Efter det höga begrepp han hade om sig sjelf och sin familj, satte han ganska litet värde på Sir G. Glossin, som han erinrade sig hafwa sett som en Advokats skrifware; emellertid kände han mindre motvilja att mottaga honom wänligt, då han såg, att på wagnsdörarne stodo blott twenne inbundna G. Det är wäl sannt, att man för detta ikenbara tecken af blygsamhet hade att tacka herr Cummings långsamhet, som wid denna tid war sysselsatt med att uppsätta framträd och wapen åt twenne Konungens kommissarier i Nordamerika, åt twenne nya Pairs af Irland och twenne handlande på Jamaica; han hade ännu icke haft tid att arbeta för den nya Baronen af Ellangowan. Detta dröjsmål war icke oförmånligt för herr Glossin; det förskaffade honom Baronettens högaaktning och förtroende.

Medan polisbetjenterna bewakade fången i ett slags förmal, infördes Glossin i den stora sällskapsalen, som war rikt dekorerad och prydd med alla Sir Roberts förfäders porträtter. Glossin, tvungen att inom sig sjelf erkänna, att han på intet sätt kunde jemföra sig med representanten för denna lysande följd af namnkunniga personer, som insåg allt som felades honom i anseende till sin hörd, trodde, att han skulle råtta detta misöde genom undergifwenhet, artighet och försäkringar om wördnad och tillgifwenhet; men alla hans bugningar och alla hans wördnadsbetygelser tjenade till intet annat än bewisa, att Huset Ellangowan numera blott representerades af en från skolbänken undsluppen quidam. Han hade wäl kunnat medgifwa, att om han smickrade Baronettens egenfårlek, det war

„Jag gifwer er mitt hedersord, min bästa herre, och ni kan lita derpå, att det ifrån den stunden varit mig omdjligt att tåla luften af talygljus.“

Glossin bemödade sig att betyga, såsom Sir Robert och hade väntat, huru stor del han tog i de obehagligheter, som Nådig Herrn hade rånt wid denna tid, och beklagade honom för den olyckliga inslytelse de hade haft på hans sällsynta egenskaper. Han erbjöd honom sin tjänst såsom skrifware, besittare, eller under hwilken benämning som helst. „Jag har ingen annan åstundan,“ sade han, „än att gifwa er en riktig kunskap om målets beskaffenhet. Till en början tror jag, att det icke är den minsta swårighet att bewisa, det den arresterade haft den oförskämda och boscisska djerfheten att lösa ett skott på Sir Carl Hazlewood af Hazlewood; om han har fräckhet nog att neka dertill, vågar jag tro, att Sir Carl icke skall twela att beslå honom med osanning.“

„Min son är icke nu hemma, herr Glossin.“

„Så hafwa wi åtminstone hans betjents ed, och jag förmodar icke att minsta twifwel kan uppstå om mördarens verkliga person. Jag fruktar blott en sak, nemligen, att enligt den förklaring, som den förlåtande och ädelmodige Sir Carl haft den godheten att göra, åtminstone som man sagt mig, man anser denna sak som tillfällig och alldeles icke öfwerlagd; i detta fall wore det möjligt, att den unga boscissen genast sattes i frihet och kunde fortsara att åsyfta de wördnadswärdaste personers lif.“

„Jag har icke den åran att känna den person, som nu bekläder Kongl. Maj:ts Ömbudsmans embete,“ swarade honom Sir Robert med en ganz sällsamt högtidlig ton, „men jag vill gerna tro, min

„herre, jag är till och med innerligt öfvertygad,
 „att äfwen i den förmodan att det möjligen kun-
 „de bewisas, det den unge Hazlewood blifwit
 „särad blott af oaktsamhet, af en händelse, han
 „icke kan underlåta, oaktsadt all sin skonsamhet, äf-
 „wen då man betraktar detta anfall i den fördelofs-
 „tigaste dag för dea anklagade, jag säger det än-
 „nu en gång, herr Glossin: jag är öfvertygad,
 „att han måste medgifwa, att detta öfwerdåd för-
 „tjenar mer än sängelse, mer än deportation.“

„Jag är fullkomligt af er tanke, Sir Ro-
 „bert, men jag nödgas säga er, att jag wet icke
 „hwarföre eller huru, men jag har varit vittne
 „dertill i Edimburg: ledamöter i Parlamentet, som
 „tilltro sig wandra på den strängaste rättwisans
 „wägar, hafwa påstått, att man icke bör ge-
 „ra afscende på stånd och rikedom, och jag fruk-
 „tar“

„Hwad min herre, utan afscende på stånd och rik-
 „dom. Wägar ni säga mig, att personer af hög börd,
 „och som erhållit en emot deras rang swarande
 „uppföstran, kunna höra en sådan lära utan att
 „rysa af förtrytelse? Nej, min herre, det är icke
 „möjligt. Att snatta en frukt på fria fältet är
 „blott ett wanligt brott, men den minsta stöld,
 „som göres i en kyrka, är ett helgedomsrån. Ja,
 „min herre, brott hafwa sina grader, som måste
 „bestämmas efter den rang, som den förolämpade,
 „osförrättade personen har i samhället: wil ifrån
 „den satsen, herr Glossin, och ni fullkastar sam-
 „hällsbyggnaden.“ För detta utslag ex cathedra
 bugade Glossin sig djupt; men han tog sig den
 friheten att gausla wördjant låta Sir Robert
 betänka, att om man till och med antog, att dom-
 stolarne kunde hafwa något afscende på denna för-

för att tjena sin egennytta; men utan att weta det sjelf, deltog han i samma mans högmöd och anspråk, som han wille göra till sin narr.

Baronetten mottog honom med ett slags förtro-
lighet, som icke hade annat ändamål än att låta
sin egen höga öfwerlägsenhet så mycket bättre fram-
lysa och i synnerhet sin artighet och höfslighet. Han
började samtalen med en af dessa adliga fraser, hwaraf
man betjenar sig mot småfolk. Han tackade Glossin
för den möda han gjort sig för en sak, som
helt och hållet angick den unga Hazlewood per-
sonligen. Han tillade med ett nådigt leende, i det
han visade sina förfäders porträtter: „J sanning,
„herr Glossin, alla dessa wördnadswärda perso-
„ner stå i lika stor skuld hos er, som jag sjelf, för
„den möda, den oro, de beswårigheter ni behagat
„åtaga er för en af deras åttlingar. Om de kun-
„de tala, min herre, så är jag ganska förwissad, att
„de skulle förena sig med mig för att tacka er för
„den wiktiga tjänst ni gjort familjen Hazlewood,
„då ni tagit del i en ung mans liden, som skall
„fortplanta deras namn och fortsätta deras ära;
„tillåt, att jag tackar er för dem, för Sir Carl
„och för mig.“

Glossin bugade sig djupt tre gånger, först
för Baronetten, sedan för de adla personer, hwilkas
porträtter han hade framför sig, och slutligen för
deras wärdiga unga åttling. Sir Robert hade
känsla för detta wördnadsoffer af en ofrälseman.
Han sade till honom med en högst wänlig och för-
trolig ton: „Nu, min låta herr Glossin, min
„goda och verkliga wän, tillåter ni mig att jag
„betjenar mig af edra insigter för att utföra detta
„mål. Jag är icke wan att förrätta en Fredsde-
„mares embete; dessa göromål passa för andra Adels-

„mån, hwilkas husliga angelägenheter fordra mindre omsorger, waksamhet och drift.“

„Ehuru obetydlig min tjenst kan wara,“ swarade Glossin, „och ehuru den är alldeles onddig för Sir Robert, erbjuder jag den med största nöje; men såsom hwar och en wet, huru djupa Mylerts kunskaper äro både i den skrifna och i den sedwanliga lagen, förmedlar jag icke, att jag kan wara honom nddwändig, och ej en gång nyttig.“

„Jag medgifwer, min bästa wån, att ni kan öfwertryga er derom, att jag icke är så alldeles främmande i lagfarenhetens wanliga gång; min uppfostran war först riktad på juridiken; jag bör till och med tillstå, att jag utmärkte mig genom nog hastiga framsteg både i det theoretiska och praktiska, att jag kom nog långt fram i tillämpningen af våra lagar, stadgar och författningar; men ack, i våra dagar förefomma så sällan tillfällen, då en man, som åger en wiß rang, en wiß förmyndighet, som bär ett kändt och utmärkt namn, som upphöjt sig genom sina förfäders och sin egen förtjenst till de första embetsmannas wärdigheter, kan finna sig uppdraget ett honom wärdigt mål, till exempel att förswara någon af sina Vairer, så att jag ser mig twungen genom affmak och en öfwerwinnelig motvilja att affåga mig allt advokatskap. Den första aft man lade på mitt bord, min låra herr Glossin, war en rättgång i anledning af en handel om talg mellan en slagtare och en ljuslidpare; kunde man fordra, wänta, hoppas, att jag skulle nedlåta mig att nedtala, smutsa, profanera min mun genom uttalande af begge parternas påbelaktiga namn, deras låga handwerkstermer och deras mer än osmakliga dilett, som är förenad med deras oädla handwerk?

„biuda till att som hastigast befria oss från hans
„förhålliga person.“

Andra Kapitlet.

Fången framställdes för dessa begge wärdiga domare. Glossin, antingen genom sitt samwetes förebråelser eller för att följa den plan han föresatt sig att låta allr det förhålliga af denna rättegång skrifwas på Sir Roberts räkning, selsatte sig med att titta under bordet, att läsa och sätta i ordning de papper, som angingo denna sak; han wägade icke en gång att i hemlighet kasta en blick på den anklagade, oftrare än blott då han war wiß på, att hans embetsbroder icke såg honom. Sir Robert antog en uppsyn, hwaruti en Embetsmans allwar och en förnäm mans förolämpade högmöds afmålades, och sade majestätiskt: „Mine herrar
„Besittare, sätten er wid ändan af detta bord! —
„War så god, min herre, och se mig rent i ansigtet
„och upphöj röstten för att swara på de frågor, som
„jag will gära er.“

„Gär jag taga mig den friheten, min herre,“
sade Brown, „att först fråga er, hwem jag har
„den äran att swara. De personer, som framhaft
„mig inför er, hafwa icke gifwit mig den minsta
„underrättelse häröf.“

„Säg mig, min herre, hwad mitt namn och mitt
„stånd kan hafwa gemensamt med de frågor jag
„will gära er?“

„Kanhända intet; men det är möjligt, att
„det har mycken inflytelse på det sätt, hwarpå jag
„bessluter swara.“

„Nå wål, gunstig herre, så wet, att ni står framför Robert Hazlewood af Hazlewood, och framför en Fredsdomare i denna Ranton; det är allt hwad jag kan säga er.“

Detta svar gjorde på den anklagade icke all den werkan, som Baronetten deraf wäntade; han fortsatte förhöret med en beständigt tilltagande afsmak. „Man kallar er Van Weest Brown, min herre!“

„Ja, min herre.“

„Nå wål. Kan ni säga oss, hwilken titel ni gifwer er?“

„Rytmästare i hans Majestäts tjenst.“

Baronetten blef ganska öfverraskad, då han hörde detta svar; men han återhåmtade sig från sin bestörtning, då han såg på Glossin, hwars ögo röjde, att han icke trodde det minsta deraf, och hwilken tillade med ett argt småleende, som uttryckte harm och förakt: „Jag hoppas, min wån, att innan wi åtskiljas, wi skola finna er äga en ödmjukare och sannare titel.“

„Om ni kan bewisa det, min herre, så underkastar jag mig utan minsta motstånd allt det straff, som en bedragare förtjenar.“

„Mycket bra, min herre, mycket bra! Wi få se. Känner ni den unga Carl Hazlewood af Hazlewood?“

„Jag har blott en enda gång sett den unga mannen, som, enligt den äran ni gör mig att säga, bär detta namn; och jag beklagar högst den obehagliga händelse, som.....“

„Ni erkänner således, att ni är orsaken till det skott, som satt den unga Hazlewoods af Hazlewood lif i fara, som har betydligt skadat hans

ifråckliga låra, hade de ock ett annat medel att öfverbewisa den anlagade Van Beest Brown.

„Van Beest Brown; är det den anlagades namn? Nej, store Gudar, hvad! Den unge Hazlewood har varit i fara att förlora lifwet, har fått axeln skadad, såsom huset Hazlewoods sålts, skärs attest bewisar, bestryker och intygar, och af hwilken! Af en obekant hof, som kallas Van Beest Brown? O tempora, o mores!“

„Jag bekänner, Sir Robert, att man icke kan tänka på denna förifråckliga händelse utan att rysa. Jag beder er tusen gånger om förlåttelse, om jag åter upprepar hvad jag hade den äran att säga er. Enligt papperen (han framvisade Dirk-Hatteraicks taskebok) synes det, att en person af samma namn varit med i smyg-handlarnes anfall på Woodbournes gård, och jag tror nåstan, att det är vår fånge; det skall blifwa lätt för er, Sir Robert, med den urskiljning och omdömeskraft ni äger, att öfwertygga er derom.“

„Det är samma person, min kära Glossin, war wiß derpå; det wore att göra äfwen den föraktligaste klaf af menniskofslågtet en för stor föröslämpning att förmoda, det twenne personer finnas i werlden som bära det förifråckliga namnet Van Beest Brown.“

„Ni har rätt, Sir Robert; er anmärkning är den riktigaste och skarpsinnigaste; men oaktadt all er omdömeskraft, vågar jag säga, att ni ännu icke känner den rätta driffjädren, som satt denna hof i rörelse. Jag tror mig kunna framvisa den för er, jag slutar det af mina anmärkningar och gissningar. För min del twiflar jag icke i det minsta, att detta mordiska försåt varit för-

„anledt af händlyftnad. Man har welat hånna
 „det hjeltemod, sem Sir Carl, alltid wård det
 „ädla namn han bår, har wisat i Woodbourne, då
 „han förswarade det emot denna boswens och hans
 „medbrottsliges anfall, hwilka tro sig wara öfwer
 „lagen.“

„Jag skall undersöka det, min fåra wån, jag
 „skall inhämta alla esterrättelser, som fordras för
 „att upplösa gåtan och upptäcka den hemlighet af
 „bostycken, som ni låter mig gifva till.... Ni
 „har rätt; det är händlyftnad, och, store Gud, ut-
 „öfwad af hwilken, och emot hwilken! Den har
 „blifwit besluten, öfwertänkt, anlagd mot den un-
 „ga Hazlewood af Hazlewood, bdrjad, satt i
 „werkställighet och nästan fullbordad genom en Wan
 „Weest Browns hand! Wi lefwa i nog olyck-
 „liga dagar, min wårde granne,“ (detta tillägg lät
 „Glossin förstå de hastiga framsteg han hade
 „gjort i Baronettens höghafning) „i de dagar, då
 „samhällets murar skakas i deras grundwal, då alla
 „band slitas, då alla stånd förblandas i en för-
 „sträcklig oerdnig, då de flönaste mästestycken af
 „statens byggningskonst nedbrytas af ogudaktiga och
 „oheliga händer. På min tid, min fåra herr
 „Glossin, war nyttjandet af wårjor och pistoler
 „uteslutande förbehållet för personer af en hög
 „bdrd, då de hade någon twist att afgöra; pöbeln af-
 „gjorde sina tråtor med de wapen, som naturen
 „gifwit dem; allt slutades med blånade ögon, brut-
 „na resben och utslagna tänder. Men i våra da-
 „gar tror sig den plumpaste bonde öga rättighet att
 „lefwa som en löpman; pöbeln vågar tala om he-
 „der, om upprättelse. Beware of Gud! Men lå-
 „tom of icke förlora tid. Wi skola föra fram den-
 „na unga landsfyrskaren Wan Weest Brown och

„högra axel genom bly, som fastnat deruti, såsom hans familjefirurgs betyg bewittnar?“

„Allt hwad jag kan säga er, min herre, är, att jag wißt icke känner, huru swårt han blifwit sårad, och jag är högst bedröfwad deröfwer. Jag mötte honom på en trång wäg i sällskap med twenne unga damer och åtföljd af en betjent; utan att gifwa mig tid att tala, utan att tillåta mig fortsätta min wäg, tog den unge mannen böfhan, som betjenten bar, och lade an på mig med stolt befallning att stiga tillbaka. Jag war icke i sin nelag att lyda denna befallning, ännu mindre att lemna honom tillfalle att beröfwa mig lifwet, såsom han tycktes ämna. Jag rusade på honom i affigt att afwäpna honom; det hade lyckats mig, då olyckligtwis skottet small och straffade den unge mannen på ett skarpare sätt än jag önskade, ehuru han kanhända förtjenat det genom sitt orättwisa och obetänksamma anfall.“

„Således, min herre,“ sade Baronetten, hwars anletsdrag förkunnade den djupaste harm, „ni medgifwer, min herre..... att ni haft den tanken, min herre,.... det uppsätet, min herre, att röfwa från den unga Hazlewood hans wapen, hans jagtböfha, hans försvar.... med ett ord,.... och det, gunstig herre, på allmän wäg? Jag wägar tro, min goda granne, att ni skall i denna bekännelse finna ett tillräckligt skäl att hålla denna föregifna Kapiten?“

„Det är utan allt twifwel, Sir Robert; ert utslag är så rättwißt som något kan wara; desutom är jag öfwertygad, att i allt detta är något hemliat förstånd med smyghandlarne.“

„Ni har rätt, min herre. Och ni, herr Van Beeft Brown, som kallar er Ryttnästare, det

„är ganska möjligt, att ni är med i detta tjufsbänd.“

„Jag försäkrar er, min herre, att om jag icke vördade er ålder, och om jag icke beflagade er willfarelse, skulle jag anse mig högst förolämpad och ganska illa upptaga edra anmärkningar.“

„Min ålder, fåra herre min willfarelse, fåra herre jag försäkrar, jag förklarar Säg mig, gunstig herre, har ni några papper, något dokument, som kan bewisa, att ni verkligen åger rättighet att falla er Ryttmästare?“

„Jä för det närvarande, men med det första eller andra budets återkomst.“

„Huru kommer det till, min herre, att ni såsom Ryttmästare i Kongl. Majeståts tjänst funnat våga resa i Skottland utan saker, utan rekommendations- och kreditbref, — med ett ord: utan att hafwa det minsta medel att bewisa ert stånd och er rang, som jag redan haft den åran att fråga er?“

„Min herre, jag har haft den olyckan att hafwa blifwit bestulen, alldeles utplundrad.“

„Så sa! Ni är den resande, som tog en postwagn till Ripplettringan, som befallde postiljonen att wänta midt på landsvägen, som sände snart derpå twenne af sina medbrotsliga för att prygla den stackars goßen och fränrofsa honom alla de saker han förde?“

„Jag war verkligen i postwagnen, som ni sagt, jag for wilse, då jag sökte vägen till Ripplettringan; wårdsbuswårdsinnan skall kunna intyga, att dagen efter min ankomst till henne, jag hade intet angelågnare än att efterfråga min unga ledsagare.“

„Tillåt mig att fråga er, min herre, hwar ni tillbragte natten; det war wäl icke uti jödn, som jag tror.“

„Jag anhöller ödmjukast,“ svarade honom Bertram, hvilken erinrade sig det löfte han gifvit Eigenskan, „att ni friskallar mig ifrån att svara på denna fråga.“

„Jag förstår er, min herre: har ni icke tillbragt denna natten i Dernleugh's ruiner? Jo, jo, min herre, i Dernleugh's ruiner.“

„Jag har redan haft den öran att säga er, att jag icke kan svara på denna fråga.“

„Som ni behagar, min herre; men ni tycker väl icke illa wara, om man slickar er i fångelse, — det är allt hwad jag kan säga er, min herre. War så god och läs dessa papper, och såg of, om ni är Van Beest Brown, som deruti omtalas.“

Man bör märka, att Glossin, då han satte papperen i ordning, warit omtänkt att undandraga några stycken, som tillhörde Bertram, och polisbetsfenterne funnit i hwalfwet, hwaruti sakerna i kappsäcken blifwit delade. Bertram kastade ögonen på dem och sade: „bland dessa papper äro några, som tillhöra mig och som lågo i min taskof, som röfwades ifrån mig på postwagnen. Det är uppsatser af obetydligt värde; men jag ser, att man warit omtänkt att bemåfriga sig dem, emedan de på ett obestridligt sätt hade bewisat mitt stånd och min rang, hvilka för öfrigt böra intygas af de öfrige. De äro blandade med en sjömans räkningar, hvilken efter allt utseende bar samma namn som jag.“

„Will ni inbilla mig, min herre, att på samma tid twenne personer funnos af det utländska och barbariska namnet Van Beest Brown?“

„Jag kan icke säga er, om i detta landet finns den gamla och den unga Hazlewood; men om så är, hwarföre skulle icke en äldre och en yngre Van Beest Brown finnas. För att tala alf-

„varsamt, min herre, har jag blifwit uppfostrad i
„Holland, och jag wet, att mitt namn låter något
„hårt och obehagligt för en Engelsmans äron.
„Emellertid“

Glossin, som märkte att den anslagade år-
nade ingå i en förklaring, som var nog finfig för
honom, skyndade sig att falla honom i talet, och
det endast för att afvända Sir Roberts uppmärks-
samhet, som icke kunde säga ett ord eller göra den
minsta åtbörd, så förargad var han öfver den
olidliga jämförelse, som den anslagade gjort; ådrors-
na på hans hals och tinningar woto swällda på ett
owanligt sätt; hans anletsdrags märfliga förändring
förkunnade, att han fått en ganska swår förölämp-
ning, på hwilken hans wärdighet icke tillät honom
swara. Medan han rynkade ögonbrynen och fäste
sina blickar orörlig på bordet, fördjupad i tankar
och i en håstig kramp i alla sina nerver, skyndade
sig Glossin att komma honom till hjälp. „Med
„er tillåttelse, Sir Robert,“ sade han, „wägar jag
„ödmjukast erinra er, att det är tid att sluta ert
„protokoll. Utom de bewis wi redan hafwa, will
„en af Bisittarne med liflig ed intyga, att den
„hirschfångare, som wi denna morgon tagit från den
„anslagade, och hwaraf han gjorde ett brottsligt
„bruk emot personer, som talade i lagens namn, —
„han skall intyga, säger jag, att polisbetjenterna ta-
„git detta wapen ifrån smyghandlarne samma dag,
„som de anfdillo Woodbourne. Jag will icke tillå-
„ta mig någon anmärkning om denna sammanträff-
„ning; kanhända min herre har den godheten att
„förklara för oss, på hwad sätt han åtkommit detta
„wapen?“

„Jag beder er ännu en gång, frifälla mig ifrån
„att swara på denna fråga.“

„Jag har ännu en annan att gära er: ni har
 „lemnad till Mistress Candlish i Rippeltringen
 „en penningpung, innehållande en stor mängd af
 „guldmünt, slagna på åtskilliga orter, samt andra
 „dyrbarheter; jag hoppas, Sir Robert, att ni
 „äger rättighet att fråga herrn, huru han kunnat
 „blifwa ägare af en så besynnerlig fött.“

„Herr Wan Beeft Brown, ni har hört de
 „frågor, som denna Hfverhetsperson behagat gära
 „er, hwad kan ni hafwa till svar derpå?“

„Jag har mina särskilda orsaker att icke gifwa
 „något.“

„I det fallet, min herre, fruktar jag, att vår
 „skyldighet ålägger oss att utfärda arrestbefallning
 „emot er.“

„Som er behagar, min herre; men betänk väl,
 „hwad ni gör. Erinra er, att jag haft den åran
 „såga er, att jag är Ryttmästare i Hans Majestäts
 „tjänst Jag har nyligen återkommit ifrån
 „Östindien; det är således omdjligt, att jag har
 „förbindelse med de smygghandlare ni omtalar. Jag
 „försäkrar er, att min HfversteLjtnant för det när-
 „varande är i Nottingham med GeneralStaben af
 „min korps; Majoren bor i Kingston wid Them-
 „sen. Jag underkastar mig allt slags wanära, om
 „ni skrifwer till dessa båge ställen, och ni icke er-
 „håller svar, som bewisa sanningen af hwad jag
 „säger. Om ni så tycker, kan ni äfwen skrifwa
 „till min Regimentsfullmäktig, eller“

„Allt det der är bra,“ svarade Glossin,
 „som fruktade att Sir Robert skulle bifalla Ber-
 „trams begäran, för att icke blottstålla sig för an-
 „svar att sätta en Ryttmästare i fängelse, „allt det
 „der är ganska bra; men har ni icke någon bekant
 „på närmare håll?“

„Det finnes blott twenne personer i detta land,
„som kånna mig: den ena är Arrendator i Hiddes-
„dale, som kallas Din mout på Charlie-Hope; men
„han kan icke säga något annat om mig, än hvad
„jag redan sagt er.“

„Det är nog, Sir Robert: jag förmodar, att
„herrn vill anmoda oss att sätta honom på fri fot
„på en bendes borgen. Ha, ha, ha!“

„Hvem är den andra personen, som ni kånner?“
frågade honom Baronetten.

„En Adelsman, som jag fruktar att nämna för
„särskilta orsakers skull. Jag har haft den äran att
„tjena under honom i Ostindien, och han äger för
„mycken heder och rättfärdighet för att wåga mig sitt
„wittnesbörd, både såsom Adelsman och soldat.“

„Och hwilken är denna ädla person, min herre?
„Jag förmodar en korporal, en sergeant?“

„Sfwerste Guy-Mannering, den sista Sfe-
„wersten för mitt Regimente.“

Sfwerste Mannering, sade Glossin för sig
sjelf, „hwem kan hade någonsin twislat derpå.“

„Sfwerste Mannering!“ upprepade Baronet-
ten, hwars namn så när hade alldeles förändrat hans
tänkesätt. „Min bästa herre,“ sade han sakta till
Glossin, „denne unga man, fastän han bär ett
„ohyggligt namn, presenterar sig likwål med en blyg-
„sam trygghet; hans ton, hans sätt ett swara, råda
„en ung man, som erhållit en wärdad uppfostran,
„eller åtminstone lefwat bland bättre folk; han på-
„står sig hafwa förrättat ganska bedräande tjänster i
„Ostindien. Jag tror det were bäst att wi icke af-
„gjorde något före Sfwerste Mannerings åter-
„komst, som nu wistas i Edimburg.“

„Wiskerligen, Sir Robert: man kan wist icke
„finna någon kompetentare domare än ni uti denna

„sål; jag måste likwål taga mig den friheten att
 „ganska wårdsamt föreställa er, att wi kanhända
 „skulle handla högst lättjinnigt och oförsigtigt, om
 „wi släppa denna unga man på fri fot blott i för-
 „litande på hans egen försäkran, som icke bdr wa-
 „ra af någon wigt, förrän han anskaffat bewis,
 „och kunde ådraga oss ett ganska stort answar, om
 „wi skulle tillåta oss att hålla honom i civil arrest
 „i stället för att sätta honom i ett publikt fångelse.
 „Jag upprepar det för er, Sir Robert, ni är den
 „enda kompetenta domaren; men tillåt mig att så-
 „ga er, att jag nyligen varit i fara för allmänhe-
 „tens omdöme för det jag förwarat en person i ett
 „privat hus, som jag trodde vara ganska såkert,
 „isynnerhet som jag desutom låt polisbetjenter håll-
 „la wakt. Denna man rymde, och min heder blott-
 „ställdes; man förebrådde mig för brist af waksam-
 „het och försigtighet såsom Öfwerhetsperson. Jag
 „nämner denna omständighet blott i förbigående;
 „jag skall med wårdsnad råtta mig efter det beslut
 „ni fattar.“

Glossin wiste ganska wäl, att då han rörde
 på denna strång, han skulle afgöra sin Embetsbro-
 ders utslag, hwilken, oaktadt sin öfwerdrifna egen-
 kärlek, misstrodde sina egna insigter. Delså affade
 denne sitt utslag i följande ordalag: „Herr Wan
 „Beest Brown, jag önskade kunna såga herr Ka-
 „piten, och jag skulle såga det med nöje; om ni
 „blott hade anfört ett halft skäl, att ni tjänat i den
 „hederwårda korps, wid hwilken ni säger er vara
 „Ryttmästare, eller i något annat Kongligt Regi-
 „mente; men intet intygar, intet bewisar det, intet
 „öfwerthygar derom; jag skall detsföre såga er, herr
 „Wan Beest Brown, att wi äro af den tanken,
 „att i betraktande af omdöjligheten, i hwilken ni är att

„framte ett tillräckligt och lagligt bewis, och det
 „genom följden af den stöld ni påstår blifwit mot
 „er begången“ (ett påstående, öfwer hwilket jag för-
 behåller mig att frändeles utlåta mig), „och som
 „jag finner er ägare af en betydlig skatt och af ett
 „wapen, för hwars åtkomst ni är skyldig att göra
 „oss reda, wi äro af den tanken, säger jag, wi haf-
 „wa beslutit och afgjort efter mogen öfwerläggning,
 „att förwara er i ett fångelse, eller, rättare sagdt,
 „lemna er derstädes ett rum till Öfwerste Mannes-
 „rings återkomst, hwilken ni återopar er, och hwil-
 „ken för det närwarande befinnes i Edimburg! . . .“

„Tillåter ni mig, Sir Robert,“ sade Gloss-
 sin, „att ännu göra en ödmjuk anmärkning? Wä-
 „gar jag fråga er, om er affigt är att sända denna un-
 „ga man i Kantonens fångelse? Om ni ännu icke beslus-
 „tit detta, wägar jag föreställa er, att det wore mindre
 „bryderi att sända honom till fångelset i Portanferry,
 „dit man kan föra honom utan att blottställa honom
 „för allmänhetens ögon; jag wägar tro, att denna
 „omständighet förtjenar att tagas i öfwerwågande;
 „endast i den förmodan, att den herättelse han gjort
 „för oss, icke är en fabel; i Portanferry är garni-
 „son för att bewaka sakerna i packhuset, och då
 „man rätt öfwerlägger allt, emedan ni beslutit att
 „bewaka herrn, är det bättre, att sådant sker af
 „soldater, emedan han säger sig wara Officer; jag
 „föreslår er derföre, Sir Robert, att sända ho-
 „nom till Portanferry.“

Arrestbefallningen beslöts enligt Glossins an-
 märkningar och man förkunnade Bertram, att
 han följande morgonen bittida skulle affdras till
 Portanferry; men för att icke blottställa honom för
 de elaka wägarne om natten, skulle han tillbringa
 den på flottet Hazlewood.

Denna fångenskap kan icke vara så grym, som den jag uthårdat bland wildarne i Ostindien, sade Vertram för sig själf; den kan icke fortvara länge. Jag tror, att den onda antagit denna gamla narres och skurken hans embetsbroders skepnad, som beständigt talade mellan tänderna och icke kunde begripa den enklaste berättelse.

Glossin tog afsked af Baronetten, i det han flera gånger bugade sig ända ned till golfwet och bad tusen gånger om förlåtelse, att han icke mottog hans bjudning och anhöll hos honom ödmjukast att ursäktas honom hos Milady och Sir Carl, som han skulle hafwa den äran att uppvakta med det första.

„Jag hoppas,“ svarade Baronetten med en ganska wänlig ton, „att man aldrig skall säga, att vår familj brustit i uppmärksamhet, i aftning mot någon enda af våra grannar, min fåra herr Glossin, och för att så mycket bättre bewisa er det, har jag föresatt mig att ofta komma till er utan ceremoni och såsom en wän.“

Nu är frågan, sade Glossin, sedan han war ensam, att finna Hatteraick och hans besättning, att bortskaffa den posten, som bewakar allmänna posthuset; sedan skola wi taga vår tillflykt till någon owanlig händelse, i hwilken själfwa hin onde, icke skall upptäcka det minsta; allt beror af vår skyndsamhet — hwilken lycka, att den der Mannering befinner sig i Edimburg; hans förbindelser med denna unga man gör vår ställning mera berättälig, — han såltade sin hästs steg. Kanhända är det bättre, om jag underhandlar med arfwingen? Kunde jag icke begära af honom en dryg summa, för det jag återlemnar honom hans arfwegods, och låta allt det förhatliga af denna sak falla på Hatteraick? Nej, nej, — jag har för många wittnen

emot mig: Hatteraid, den unga Sigenaren och den gamla trollpackan — Nej, nej, jag måste hålla mig wid min första plan. Sedan han tagit detta beslut, satte han sporrarne i hästens ljumskar och red fram i sträckande galopp, för att verkställa sina planer.

Tredje Kapitlet.

Följande morgonen bittida sattes Bertram tillika med sina begge lika så mistroende som fåordiga wåktare, i samma wagn, som fört dem till Hazlewood, för att nu föras till Portanferry's fångelse. Denna lilla sjöstads fångelse låg nära till packhuset; och byggnader lågo på stranden och den bakre sidan försvarades af en wall af huggen sten, bygd i sluttning för att hindra och bryta wågorna, som drefwos af floden eller winden. Framsidan war omgifwen med en hög mur; midt uti byggnaden fanns en liten gård, på hwilken husets olyckliga hyresgäster erhöllo någon gång tillstånd att hämta frisk luft och njuta froppsrörelse. Detta hus war ett tukthus; men det tjenade stundom till reserv för Kan-tonens fångelse, hwilket war gammalt, illa belåget och för trångt för att mottaga alla fångar ifrån Rippeltringans område. Mac-Guffoe, som ar-
resterat Bertram, och som nu hade uppdrag att bewaka honom, war der fångwåktare eller inspektor. Han befallde att wagnen skulle wara tillsluten, tills den war på gården, och utfärdade ytterligare befallningar till sina underhafwande. Den stråfwä och hotande tonen af hans röst uppväckte några små trasiga pojars uppmärksamhet, hwilka upphörde med sina pappersdrakars lustsegling, för att omgifwa

herr Glossins wagn och betrakta de personer, som suto deruti. Den stora porten öppnades under ledjornas och riglarnes skrammel af Mistress Mac-Guffoe, som genom sin höga wårt och sitt solbatlika utseende tycktes wara ganska tjenlig till att upprätthålla ordningen bland dessa hyresgäster och att undfåga dem med den wanliga tuften, då hennes man war borta eller drucken. Denna Amazonens skarpa och hotande röst utdelade en post åt hwar och en af de talrika tjenare och tjenarinnor, som omgäfwit henne; hon sade dessa wänliga ord till sin fåra maka: „haf ögat öfwerallt, se öfwer murarne!“

„Jag far i dig. din gamla trollpacka!“ swarade henne hennes ålskwärda maka och tillade flera andra epitheter, som wi ej wåga upprepa af wördnad för läsaren. „Will ni gå upp, god herre,“ sade han till Bertram, „eller tycker ni mera om „att wistas i det allmänna rummet?“

Bertram hade knappt stigit ur wagnen, förrän han belades med bojor, till de små byrldses stora fågnad, som beträffade upptrådet blott på afstånd af fruktan för Mistress Mac-Guffoe. Denna skyndade sig att stänga dörren, sätta ledjor, lås och riglar i ordning; hon wred om med begge händerna en ofantlig nyckel, som hon hängde wid bälret om sin röda stubb. Bertram stod midt på den lilla gården, som wi omtalat, hwarest flera fångar andades med wållust en frisk och ren luft och kände sig lyckliga att hafwa kunnat få sträcka sina blickar öfwer detta fångsel. Man kan göra sig ett begrepp om deras sällhet, om man betänker, att, undantagande de utomordentliga tider, då flygelportarne öppnades, ingen annan utsigt fanns än fångelsens murar, himlens hwalf och den stenlagda gården, en lika så behaglig tafel som, för att betjena

mig af en skalds uttryck, ett agn i ett sjuft dga. Denna utsigt hade gjort några fångar alldeles menniskohatande eller stoiska; den hade alstrat i flere andras hjertan, som blifwit lefwande inneslutna i denna förskräckliga graf, en kånslöshet, som gjorde dem döden högst önskanswärd, såsom den der skulle förskaffa dem en fredligare tillflykt.

Mac-Guffoe hade tillåtit Bertram att hwila sig ett ögonblick på gården och kasta en blick på sina olycksramrater. Hvilken tafs! Fäsliga ansigten, i hwilka misgerningen, utswäfningen, eländet woro präglade; tjuftwar, bankruttspelare, förfäflare, sedför, mördare, funnos i denna tränga omfrets sammanpackade för hushållnings skull. Bertram kände en obestreflig hjertklämning, då han såg sig för ögonblicket nödsakad att wara i ett sådant sällskap.

„Jag hoppas, min herre,“ sade han till fångwaktaren, „att ni ger mig en egen kammare.“

„Och hwad får jag derför?“

„Hwad ni får? Jag skall icke mer än två eller tre dagar förblifwa här, och det wore mig högst obehagligt att wara tillsammans med sådant folk.“

„Och hwarför behöfwer jag bry mig om sådant! Säg mig bara!“

„För att swara er på ett sätt, som passar för ert tänkesätt, försäkrar jag er, att jag skall rikligt bewisa er min erkänsla för den artighet ni har emot mig.“

„Men när, Kapiten, och huru? War så god och säg; det är frågan eller, rättare sagdt, de två frågor jag har att göra er.“

„Så snart jag är i frihet, och jag erhållit de penningar jag wäntar från England.“

Mac-Guffoe skakade hufwudet för att låta

honom förstå, att han icke hade mycken förtrostan på hans löften.

„Jag heppas min wän, att ni icke håller mig för en misgärningsman.“

„Jag bryr mig icke om sådant; men om så ware, har ni icke uppfört er som en flok och erfaren man; det är så wist, som det är sannt, att solen lyser för oss.“

„Säg mig då, hwarföre jag icke wisat mig flok eller erfaren?“

„Hwarföre? Emedan man måste wara bra förtyckt för att lemna en sådan stor summa åt wår binnan på Gyllne Armen, — kan ta mig, om jag någonsin anførtrott henne en sådan ifatt. Intet nödgade er att göra er af med edra penningar och låta föra er i fångelse utan att åga mynt att betala er hyra. Om ni hade det, skulle ni betjena er deraf, och tro icke, att man wille skinna er; wi hafwa samwete och wi äro icke sådant folk, som begåra dukater för en butelj swagdricka.“

„Jag förstår er, min herre, jag kan bewisa min rättighet att återfordra detta anførtrodda gods, så snart jag will, och jag skall så utwäg att betala er all den tjenst ni gör mig.“

„Jag will icke blanda mig häruti; men er wisstelse här kan blifwa långwarig, och den kredit jag gifwer er, anses för att utgöra en del af er hyra. Ni tyckes mig wara wältänkt, min herre; jag är dmhijertad, min herre, och min hustru upphörer icke att upprepa för mig, att min godhet skall förstå mig. Om ni will gifwa mig en afignation på wårdsbuswården så är jag öfwerlyg, att Glossin skulle godtgöra mig det i ögonblicket Jag känner några omständigheter, angående en fånge som rynt, ifrån Ellango-

„wan War säker, min herre, att han gerna
„skall göra mig denna tjänst.“

„Det är godt, min herre; om inom en eller två
„dagar jag icke är fri härifrån, skall jag gifwa er
„den assignation, som ni begär.“

„Det är nog, min herre, jag skall låta ledsaga
„er upp, der ni skall bo som en Prins; men märk
„min wän, att jag icke will hafwa någon twist
„hwarken om er hushyra eller om det förskott jag
„gör er :

„För kammaren tretton (Engelska) skillingar i
„weckan, en guiné, för möbler; en half guiné i
„veckan för att ligga ensam, en half krona för att
„ersätta Donat Laidar, som eljest enligt ordningen
„borde ligga tillsammans med er, och som nu måste
„sofwa på balm, eller kanhända på bara golfwet;
„men lika mycket.“

„Fortsar, min herre.“

„Hwad mat och lifdrer angår, skall ni få det
„bästa som finns, och tro icke att jag tager af er
„mer än trettio procent öfwer wårdsbhuspriset, och
„det för att betala pigans skor, som måste gå upp
„och ned. Då ni åstundar det, skall jag komma
„och tillbringa en del af aftonen med er för att
„föredrifwa er ledsnad. Jag har druckit mer än en
„gång tillsammans med Glossin, ehuru han är
„Tredsdomare, derom kan ni wara öfwertrygad, min
„wän. Om ni behöfwer eld, ljus, blir det en sak
„särskildt, emedan dessa förenödenheter icke äro till-
„lättna. Jag har låtit er weta de särskilda artifi-
„lar, som ni måste betala; jag tror icke, att jag
„glömt något; desutom behöfwer jag icke säga er,
„att man alltid har små utgifter, som man icke kan
„förutse.“

„Det är godt, min herre; jag tager min till-“

„flykt till ert samwete i nöddigt fall Jag sanning,
„jag kan icke stå längre.“

„Så icke så, jag beder er Jag vill wiht
„icke twinga någon, och om priserna icke behaga er,
„så åger ni frihet att icke mottaga. Jag vill icke
„tvinga någon, jag säger det ännu engång, jag har
„endast welat uppfylla en höfligheteplykt. Om ni
„tycker mer om det allmänna rummet, så gör det
„mig lika mycket; jag har då mindre besvär
„Se det är allt hwad jag vill säga er.“

„Min wån, ni kan wäl begripa, att jag icke
„will twista med er om sådana småsaker. Skynda
„er att wisa mig det rum, som ni ämnar mig, ty
„jag behöfwer wara ensam.“

„Kom då, följ mig, Kapiten!“ sade spetsbof-
wen, i det han gjorde en fastlig grimas, som skulle
wara ett småleende. „Det fågnar mig, att jag kan
„saga er för att bewisa er, att jag har sam-
„wete, önskar jag att f. . må ta mig, om jag be-
„går blott en skilling om dagen för rättigheten att
„bårita frisk luft på gården; ni kan der promenera
„tryggt wid påß i tre timmar, och der roa er med
„hwad ni behagar.“

Sedan han gifwit honom detta gEDA löfte, bjöd
han honom att stiga upp i sitt rum, och wisade
honom en liten ganska trång stentrappa, wid hwars
öfra ända war en stark dörr med jernbeslag och o-
fantliga spikar, tillsluten med en jernrigel och ett
groft hånglås. Bakom denna dörr war en liten
gång; på hwardera sidan woro tre små hwall, och
i hwart och ett af dem en usel halmbådd; längst
in war en kammare af mindre ohyggligt utseende,
det will säga, som mindre liknade ett fångelsehål,
om man likwäl undantager fedjorna och låsen, och
de tjocka jerngaller, som förwarade fönstren, än det

sämsta lyffe i den sämsta frog. Detta rum tjena-
de wanligtvis till sjukrum för sångarne, och man
hade nyss drifwit Donat Laidier derutur (som borde
få en af de begge sångarne, som stodo der) för att
lägga honom på haln, oaktadt den feber, som för-
tärde honom. Denna flyttning hade skett genom
Mistress Guffoes omsorg, medan hennes man
underhandlade med Bertram, ty hon hade förut-
sett följden af deras samtal. Utan twifwel hade
denna utdrifning icke skett utan motstånd; en af
sångstolparne war sönnerbruten, gardinerna hade fal-
lit midt på golfwet, och liknade de fanor, som kas-
stas i en Generals tält, hwilken wunnit en seger.

„Frukta icke Kapiten, att sådant mera händer;
„som nyss händt.“ sade Mistress Guffoe. I ögon-
blicket lade hon sig på knä för att aftaga hans bo-
jor, och lyfvelsatte sig sedan med att laga den sön-
nerbrutna sången. Hon anwände flera knappnålar
för att hopfåsta gardinerna, än en knypplerska be-
höft till en spets; hon skafade sedan tåckena, som
icke blifwit det på flera månader, och sade till Ka-
pitenen med en ton af förnödelse och försäkran:
„Jag hoppas, att ni skall sofwa sött; åtminstone
„är felet icke mitt. Om ni behöfwer lakan, huf-
„wudkluddar, serveter, handduk, så säg blott ett ord;
„wi hafwa allt i förråd; min mans skåp är fullt
„deraf, men han befattar sig icke med sådant.“

„Jag beder er i himmelens namn att gifwa mig
„det som jag behöfwer, och det gör mig lika mye-
„ket, om ni eller er man anskaffar dessa saker.“

„Ganska godt, ganska godt, min herre. Ni skall
„blifwa betjenad, och frukta icke, att man tager in-
„förstull af er, fastän wi äro grannar med tull-
„kammararen. Jag skall gå och göra upp eld och till-
„reda en middag; i dag får ni icke en så sårdeles

„god måltid, emedan wi icke wäntade äran af ert besök.“ I det hon sade dessa ord, skyndade hon sig att taga folkorgen och att lägga kol på hälsstret, som icke gjort tjänst på flere månader; hon gjorde detta med sina händer, och tyckte icke engång, att det war nödigt twätta dem för att lägga saknen i ordning. Äf huru litet detta linne liknade den goda Millie Dinmouts. För att icke komma ur en lång wana, upphörde fångwäkterskan icke att brumma och knota, under det hon förrättade detta arbete, för hwilket hon likwäl skulle få betalning; hon gick slutligen bort, i det hon mumlade mellan tänderna, att hon wille tusen gånger hellre bewaka sina fångar på gården i tre timmar än att tillfredsställa dessa unga språttböfars nycker och infall.

Sedan hon gått ut, såg sig Brown nödsakad antingen att promenera i kammarerna på längden och på bredden, eller fästa sina blickar på hafssytan genom tjocka galler, som nästan tilltäckte fönstret. Man måste likwäl säga sanningen, att han hade äfwen tillfälle att roa sig med att läsa de inskrifter, som smärtans eller förtwiflans hand hade ristat på detta förskräckliga fångelses nedrökt wäggar.

De ljud som hunno till hans öron, woro ej heller af mycket angenämare beskaffenhet, än de föremål, som mötte hans syn. Hafsflodens dystra och enformiga buller, ledjors och jernstångers skrammel, då man öppnade låsen eller tillslöt dem, sårade hans öron, som wågornas brusande hade döfwat. Stundom hörde han fångwäktarens dunbrande röst, eller hans wärdiga mufas skarpa och heta stämning; en förträfflig koncert, hwaruti ondskan, wreden och raseriet afbildades efter naturen. Stundom låt den ofantliga Cerberus, som stod i hand på gården, och

hvilken de små gofvarne retade genom slag på porten, sitt förskräckliga skällande höras.

Hans enslighet fördes af en pigas ankomst (en allmän glädjeslicka, som blifwit insatt för sina utswäfningar), med insjunkna ögon och röda hår, hon kom för att duka bordet. En dålig, trasig duk, fullsmetad med flott, lades öfver ett murket bord, som war fullt med en halstum tjockt damm. Hon lade bredvid en afstött tallrick, en jerngaffel, som mist twenne af sina uddar, en knif, som skärsliparen aldrig haft den åran att röra, en lerskål uppfylld med senap öfver bröddarne, pryddes den ena ändan af bordet, och midt emot ställdes ett sprucket glas, som tjänade till saltkar, uppfyllt med en blandning af peppar och salt; dropparne efter fingrarne utvisade, att man icke längesedan betjänat sig af denna angenäma blandning. Denna älskwärda Hebe kom snart med ett fat skifvor af orstef, som simnade i ett haf af gult flott och ljunt watten, tillägg till dessa läckra råttor ett ofantligt stycke svart bröd. Hon frågade honom, hvilken dryck han befällde. Brown, som icke kände sig hafwa synnerlig matlust, begärde win, som mot hans wäntan war dragligt; han spisade till middag oft och bröd. Sedan hans uppåferska afdukat bordet, sade hon till honom, att hennes herre bad om sin hälsning, och lät fråga, om herrn önskade, att han skulle tillbringa afstundunden hos honom.

„Tacka honom på mina wägnar; jag behöfwer „wara ensam. Kan ni förskaffa mig blåck, pennor, „papper och ljus?“

„Ni kan icke få något förrän i morgon; wi „skola först köpa.“

„Vjüd då till att skaffa mig några böcker,“ sade han och stack en skilling i hennes hand. Hon

Som snart tillbaka med en samling Newgateråttens domar, hvilka hon hade tagit i ett skrin, som tillhört en Agnes, hvilken blifwit håftad för förfälskningsbrott. Hon kastade boken på bordet och lemnade Bertram tillfälle att fördrifwa tiden med en läsning, som var föga lämpad efter hans plågsamma belågenhet och den swärmodighet, som förtärde alla hans krafter.

Fjerd e K a p i t l e t.

Fördjupad i swärmodiga och sorgliga tankar, som både hans läsning och den enslighet, hvaruti han var, uppväckt hos honom, fann Bertram sig för första gången i sin lefnad alldeles nedslagen, och nära att förlora modet. Jag har varit i fastigare belågenheter, sade han för sig sjelf, sådeles i forligare, emedan jag har intet att frukta; mera förskräckande, emedan jag icke kan förblifwa länge här, odrägligare, i alla afseenden, emedan jag åtminstone har ett taf öfwer hufwudet, lifsmedel och eld. Allt detta är sannt, men då jag läser alla dessa berättelser om brott, och finner mig på samma ställe som deras nedriga upphofsman hafwa bebott, midt ibland detta sorgliga buller, kan jag icke hindra mig ifrån att känna den smärtsammaste melancolie. Men jag vill fördrifwa den. Glyt långt ifrån mig föreställningar om brott och nedlighet. En artestering för ögonblicket i mitt fäderne-land bör icke redslå en man, som motstått årestidernas och klimaternas oblidhet, hunger, törst, och en fullkomlig öfvergiftighet i ett fiendeligt lands fängelse. Jag har brutit mer än en lans med fru Fortuna; jag har beständigt segrat, hon

skall icke kunna nedslå mig, då jag åger så många medel att beherrska henne.

Han gjorde ett modigt våld på sig och sökte se sin belågenhet i en gladare dag: Delaserre skall snart ankomma till Skottland, min Kommendants betyg kan ej heller länge dröja, och hwem wet, om icke, då Maunering får weta mina händelser, han till och med erbjuder mig sin wänskap. Jag har haft mer än en gång tillfälle att anmärka, att så snart han förklarar sig för någon, så är det aldrig af egen nytta, och att han helst skänker sin ynnest åt dem, som hos honom stå i förbindelse. I min belågenhet kan jag begära en tjänst af honom; utan att förddimjas, kan han anse såsom en åra att bewilja mig den, och detta sått att försona oss är alldeles enligt med hans grundsatser.

Hans tankar föllo naturligtwis på Julie, och utan att uppehålla sig wid att betrakta det ofantliga swalg, som åtskiljde en lycksökande soldat, utan slågtingar, fastad i ett fångelse, ifrån arstagarinnan till Öfwerstens ofantliga rikedomar; började han bygga slott i luften och att försköna dem med allt inbillningskraftens bländwark. Han blef störd midt uti sin förtjusande dröm, i det han hörde kulta slag på slag på införsporten, och bandhunden swara med samma styrka.

Efter många frågor och försigtighetsmått, som nyttjas wid dylika tillfällen, öppnades porten och någon inträdde, man satte genast före riglarna och ledjorna, en liten hund hoppade uppför trappan med största skyndsamhet och krasade på Bertrams port. Han hörde snart någon stiga uppför trapporna med tunga och omwiga steg, medan Mac-Guffoe skrek till honom, liksom han hade kommanderat ett skepps manöwer: „på denna sidan,

„på denna sidan! Åkta er för att halka! Se
der är hans rum.“

Bertrams dörr öppnades; hans lilla gråa
svinshund hoppade upp på honom och öfverhopade
honom med tusen wänskapsbetyggher. Enart såg
han öppningen af sin dörr alldeles uppfylld af sin
wän Charlie-Hope's wida, runda figur. „Nå,
min Gud, bästa wän, hwad vill allt detta säga?“
ropade den hederlige Arrondatorn, i det han med
ögonen öfverför denna sorgliga boning. „Hwad är
det jag ser, Kapiten, hwad betyder detta?“

„Det är en den blinda lyckans lek, min goda
wän,“ svarade honom Bertram och tryckte hårdt
hans hand, „det är ett misstag, och det är allt.“

„Men huru kan det hjälpas? Är det för skula
der eller för“

„Nej, min wän, och om ni har tid att sätta
er ett ögonblick, vill jag berätta er allt hwad jag
vet af denna händelse.“

„Om jag har tid? Hwad f., tror ni,
att jag kommit hit för att uppvakta Mistress Guf-
foe? Jag har kommit hit endast för er skull,
min wän; men jag förmodar, att ni nu wäl kun-
de wilja äta en bit. Jag har låtit en af mina
drängar lägga min quallsward på Brunte, och den
hederliga och kånslöfulla Mac-Guffoe har be-
hagat låta honom infomma. Medan man tillres
der den, kan ni berätta er historia för mig. Jag
är helt och hållet öra Wasp, min gosse, låt
mig höra! Stackars djur, huru glad han är att
återse er.“

Bertrams historia instränktes till hans hån-
delse med den unga Hazlewood och till hans
namns likhet med en smyghandlares.

„Lappri,“ svarade honom Dinmout, i det
Bergslottet i Dumfries. III.

han betraktade honom på det wänfapsfullaste sätt,
 „lappri! Allt det der är ingen ting: den unga man-
 „nen mår wäl, och hwad betyda några smulor bli,
 „som fastnat i hans axel? Jag önskade, att herr
 „Pleydell wore här; han skulle snart sätta er på
 „fri fot. Det är den lustigaste karl, som jag nå-
 „gonsin sett; han har icke så mycket förstånd som
 „han; jag önskade, att ni hade hört honom.“

„Säg mig, min förträffliga wän, huru har ni
 „fått weta, att jag är här?“

„Uck, på ett ganska besynnerligt sätt; men jag
 „skall säga er det, sedan wi gjort ifrån oss wär af-
 „tonmåltid; jag vill icke säga någonting, så länge
 „dessa snokar gå omfring oss och öppna sina långa
 „dron.“

Bertram dämpade sin otålighet, då han såg
 den af hans wän ombestyrda aftonmåltiden, som ge-
 nom sin snyggghet gjorde så stort afbrott emot Mi-
 streß Guffoes tillagning och retade matlusten.
 Dinmout tillade, att han war fastande allt sedan
 frukosten, men glömde, att han hade slukat två el-
 ler tre marker färstef inemot middagstiden, medan
 hans häst åt hafre. Han började äta med en af
 Homeri hjeltars matlust utan att uppehålla sig med
 att frydda maten; han gjorde intet annat, än slag-
 tade och åt, som man säger, tills hans stora hun-
 ger war stillad. Sedan han nedswåljt i ett enda
 tag nästan ett stop öl, flåsade han ut och sade till
 sin wän, i det han wisade honom ett färlår om sex
 till åtta marker (det kunde icke jemföras med Char-
 lie-Hopes; men det war icke elakt). „Jag ser med
 „nöje, herr Kapiten, att denna förtrefliga händelse
 „icke betagit oss appetiten.“

„Jag hade icke spifat en så stark middag, att
 „jag icke war i stånd att göra er aftonmåltid heder.“

„Jag tror er, jag tror er ganska gernä. Nu min fåra flicka, sedan du uppburit åt oss arad, socker, en bål och watten, skall du wara så god och stänga dörren, emedan wi hafwa något att tala med hwarandra.“

Pigan gick ut, och stängde dörren sorgfälligt. Dinmout stod upp och tittade genom nyckelhålet för att försäkra sig, att ingen lyfnade, och återkom till border. Sedan han druckit sin wån till och om lagat elden, började han sin berättelse med låg röst och med en högtidlig ton entot sin wana:

„Ni bör weta, hert Kapiten, att jag tillbragt ett par tre dagar i Edinburg för att biskupen en släkttinges begrafning, och jag twiflar icke på, att jag får betala något för min del; men allt är icke winning i detta jordiska lifwet, och hwem kan förutse allt? Jag hade också en råttegång att utföra; men här är hwarfen tid eller ort att tala derom. Så snart jag hade slutat mina angelägenheter, reste jag åter hem; denna morgon stod jag upp i god tid för att se öfwer mina hjordar; jag trodde jag skulle se dem bättre ifrån höjden af klippan, som är midt på betesmarken. Jag skall säga er i förbigående, att jag har en twist med Jakob Dawston i anledning af en gångstia, som går till denna höjd. I det jag gick uppföre, såg jag framför mig en man, som icke war någon af mina herdar. Jag förundrade mig deröfwer, emedan det är sällsynt att finna några andra menniskor i denna enslighet; då jag kom närmare, igenkände jag Jägaren Gabriel. Nå, min wån, sad jag till honom, hwad gör ni här ibland klipporna utan edra hundar? Will ni joga råfwen helt ensam? — Nej, min herre, jag wäntade er. — Jag förstår er, ni behöfwer

någon ting för att tillbringa vintren. — Nej, hederlige och värdige man; detta är icke orsaken hvaraf jag kommit hit Har ni ännu alltid vänskap för Kapiten Brown, som bott hos er? — Ja wißt, Gabriel, har det händt honom något, min gosse? — Det är en person, som tager ännu mera del än ni uti hans öden; denna person äger rättighet att befälla mig, och jag måste lyda. Det är icke af min egen drift, som jag kommit hit för att underrätta er om något angående Brown, och som icke skall göra er nöje. — Det är wißt, svarade jag honom, att allt som kan bekräfta honom, bekräfta svar afwen mig. — Nå wäl, fortfarande, det skall oroa er rätt mycket att höra, att han är på punkten att blifwa satt i fångelse i Portanferry. Om han icke tager sig till wara, verkställs en befallning att arresteras honom, så snart han kommer till Allouby. Detsdå, om ni vill honom så mycket godt, så res genast till Portanferry och skona icke er häst. Om ni finner honom i fångelse, så blif hos honom natt och dag i någon tid, emedan han behöfwer wänner, som äga mod och styrka; om ni ej gör det, skall ni ångra det icke allenast en gång, utan i er hela lifstid. — Gud hjälpe oss, min wän! svarade jag honom, hwaraf wet ni allt detta? Det är långt härifrån till Portanferry. — Fråga mig det icke; den personen, som underrättat mig härom, reser natt och dag; hederlige man, om ni vill göra en god gerning, så förlora icke ett ögonblick Jag har insett mer att säga er. — Han gick bort, i det han sade dessa ord, och fördjupade sig i småskogen; det hade varit mig ganska swårt att efterfölja honom dit till häst. Jag återwände genast till Charlie Hope för att rådfråga mig med min gos-

ba Millie, emedan jag war owis om hwad jag skulle göra. Jag tänkte bedja twenne jägare af mina wänner resa, tappre män, pålitlige och trogne. Nej, jag hade önskat ni hade hört Millie ropa, då jag hade gifwit henne del af mitt förslag: Worre det icke en skam, att Kapitenen skulle wara i någon fara och behöfwa dig, och du skulle bli quar här? — Ett bref kom till mig i samma ögonblick. Jag tog genast min piska, mina sporrar, och alla mina barn skyndade att sadla Brunte. Lyckligtwis hade jag icke tagit honom med till Edimburg, han war frisk som en nötkärna. Jag har rest med Wasp, ty man hade kunnat säga, att det goda djuret wiste, hwart jag årnade mig, och nu är jag här efter en ritt af tie mil.“

Enligt denna förwånande berättelse trodde Brown, att om den warning man gifwit hans wän, war sann, han war omgifwen af faror och i en swårare belågenhet än han trott sig wara, då han inträdde i fångellet. Det tycktes honom tillika rara flart, att en wän, som han icke kände, arbetade för honom. „Har ni icke sagt mig,“ frågade han Dinmout, „att Gabriel är af Sigersnarnes släkte?“

„Jag har alltid trott det, och hans uppsörande bekräftar det. De kånna i förhand alla olyckor som skola hända på flera mil omkring, och de gifwa hwilken som de behaga, underrättelse derom. Jag glömdde säga er, att man efterspanat den gamla quinnan, som wi sågo i Bewcastle; man har till och med uppspikat lungöresser, i hwilka man icke lofwar henne mindre än sextie guincer, om hon inställer sig af fri wilja. Jag wet, att man söker henne i hela Cumberland; men det lyckas aldrig att arrestera henne, om hon sjelf icke will.“

„Och hwarföre det, min wån?“

„Jag wet det icke. Ni torde taga det, som jag
„will säga er, för en dumhet. Man säger att
„hon ingått ett förbund med den onde, och att hon går
„igenom, hwar hon will. Sigenarne anse henne
„såsom sin Drottning, man säger, för mer än hun-
„dra år tillbaka, och att hon sett de oroligheter
„börjas, som störtrade Stuartska familjen. . . .
„Således ser ni, att om hon sjelf icke kunde gdm-
„ma sig, skulle hela hennes släkte göra det till sin
„heligaste pligt att undandraga henne från alla efter-
„spaningar. Uck, om jag hade wetat, att det war
„Merrillies, med hwilken jag talade i wårds-
„huset, hwarest jag hade den lyckan att träffa er,
„hade jag afwågt mina ord, det försäkrar jag er.“

Vertram åhörde med största uppmärksamhet
den berättelse, som stämde öfwerens i flera punkter
med allt det han sett denna gamla Sibylla göra.
Efter ett ögonblicks eftertänkande trodde han, att
han icke skulle brista; det löfte han, under berät-
telsen om hwad som händt honom i Dernelough,
hade gifwit en person, som wissade så mycken akt-
ning för Merrillies. Allt hwad han hade sett
och hört i hwalfwet, förtrodde han därför till Din-
mout, som ofta föll honom i talet för att utro-
pa: „så är det; ja det är, ta mig fan, så.“

Sedan wår wån från Hiddesdale hade hört slut-
tet af denna owanliga berättelse, skakade han sitt
stora swarta hufvud, och sade: „ni skall weta, herr
„Kapiten, att det finnes både godt och ondt hos
„Sigenarne: om de förfölja sina fiender i det ytt-
„tersta, så är det deras sak, och icke wår. Jag är
„öfwertrygad, att det lik som ni sett, war ett af dessa
„förtwislade smyghandlares. Då någon af deras
„band öddas i en drabbning, sända de hans lik till

„någon quinna, såsom till exempel till Merrils
 „lies; intet sybelsätter dem så mycket, som cere-
 „monierna wid deras begrafning; de frukta isyn-
 „nerhet för att blifwa fastade i en grop som hun-
 „dar. Dersföre hafwa de alltid Sigenerskor hos sig,
 „hvilkas hemlighetsfulla sånger äro för dem det
 „samnia som fyrkuddner och presters biträde. Se der
 „allt hwad jag kan säga er; men jag är öfwer-ty-
 „gad, att det liket, som ni har sett, war af någon
 „ibland dem, som tändt eld på Woodbourne.“

„Men min wän, Woodbourne har icke blifwit
 „uppbrändt.“

„Så mycket bättre för deß inwånare; men jag
 „har hört sägas, att man der icke lemnat sten på
 „sten; jag wet med fullkomlig wißhet, att en för-
 „skräcklig drabning förefallit der, och att många
 „menniskor deruti blifwit dödade, och jag är öfwer-
 „tygad, att Sigenare stulit er kappsäck, då de fun-
 „nit er postwagn quarstannad midt i snön. De ha-
 „de wißt icke underlåtit att betjena sig af ett så
 „skönt tillfälle, det kom för dem i grefwens tid.“

„Men om denna gamla hustru anses för en
 „Drottning ibland sitt folk, hwarföre hade hon icke
 „tagit mig under sitt beskydd? Hwarföre har hon icke
 „låtit återgifwa mig det som tillhörde mig?“

„Hvem f. . kan weta hennes skäl? Hon behöf-
 „wer warfamt omgås med dem, hon beror ofta af
 „deras godtycke, och något ondt kunde lätt falla
 „dem in. — För öfrigt wet man, att smyghand-
 „larna stå i förbund med dem; hon måste söka wa-
 „ra begge partierna till wiljes. Ni har utan twi-
 „wel hört sägas, att Sigenarne alltid äro under-
 „råttade om den tiden, då smyghandlarna skola kom-
 „ma, och det mycket snarare än de köpmän, som
 „handla med dem. Det är dersföre icke underligt,

„att de utsprida till högar och wenster uppdiktade
 „tidningar; de äro alltid öfwertrygade att deraf dras
 „ga ett godt arfwode; och ju owanligare och otrolig-
 „gare deras profetior äro, ju dyrare sälja de dem.
 „Hwem wet, om allt detta icke är en uppfinning af
 „deras fabrik? Jag försäkrar er, att jag aldrig låst
 „någon så besynnerlig historia, som den ni nyss berättat
 „mig Men jag hör någon Det är fång-
 „waktaren.“

Mac-Guffoe inträdde, och gjorde slut på des-
 ras samtal. „Herr Dinmout,“ sade han, „för
 „er skull har jag haft den eftergifwenheten att til-
 „låta er en timmes samtal med er wån; det är tid
 „att återgå till ert quarter.“

„Till mitt quarter, min wån! Det är här, om
 „ni icke tycker illa wara; jag skall dela sängen
 „med Kapitenen.“

„Omdjligt, min herre.“

„Det må wara så omdjligt som helst. Se här,
 „tag detta glas, och tig!“

Mac-Guffoe låt icke truga sig, utan fortfor
 att säga: „Det är icke mdjligt; det är emot husets
 „reglor, ni är ingen misgjerningsman.“

„Men om jag slår sönder skallen på er, tror
 „jag, att jag blir nog grof misgjerningsman för
 „att få rättighet att sofwa i detta hus.“

„Jag säger er ännu en gång, herr Dinmout,
 „att det är emot reglorna, och att jag icke will blott-
 „ställa mig för att förlora min syn.“

„Det är godt, herr Guffoe; jag har blott
 „två saker att säga er: ni wet ganska wäl hwem
 „jag är, och att jag är utur stånd att hjälpa er
 „fånge till att rymma.“

„Huru kan jag weta det?“

„Om ni icke wet det, så skall ni åtminstone

„begripa det som jag nu vill säga er: ni wet, att
 „edra angelägenheter ofta nödgas er att fara på vår
 „ström; om ni låter mig ligga i fred denna natt
 „hos Kapitenen, skall jag betala er dubbel hushy-
 „ra; om ni vågar mig det, så lofwar jag er, att
 „första gången ni wisar er i Hiddesdale, ni skall
 „så ett kol stryck, som är tillagadt af en måster-
 „lock. Välj nu!“

„Godt, godt; så enwis och besynnerlig ni är.
 „Om jag blir straffad af mina förman, så wet jag
 „hvem som skall betala laget.“ Han beledsagade
 denna berättelse med tre till fyra fastliga eder, och
 gick bort för att lägga sig, sedan han förut visite-
 rat alla dörrar, och noga förwisat sig, att de woro
 sorgfälligt stängda.

„Fästän det ännu är god tid,“ sade Arrenda-
 torn, som hade märkt, att hans wån war något blek
 och trött, „tror jag, herr Kapiten, att det wore
 „godt att lägga sig, eller om ni vill, skola wi dricka
 „om ännu en gång. Ni är ingen drinkare, icke me-
 „ra än jag, så framt jag icke är i sällskap med mi-
 „na grannar, och något i laget.“

Bertram twiflade icke att antaga sin wåns
 förslag, men då han kastade ögonen på sängen,
 blef det honom motbjudande att lägga sig i lakan
 som blifwit twättade af Mistress Guffoe.

„Jag tycker alldeles som ni,“ sade Arrendatorn,
 „fan ta mig, om man icke skulle säga att dessa
 „lakan blifwit nyttjade af kolbrännare i tre må-
 „nader; men de skola blott smutsa min wåst.“ Med
 dessa ord utsträckte han sig på den bräckliga sän-
 gen, hwars bräder knakade öfwerallt under denna
 ofantliga tyngd, och några minuter derefter gaf
 han tydliga bewis, att han hade djupt insomnat.
 Bertram tog af sin öfwerrock och lade sig wid

sin wåns sida. De owanliga händelser som mödt honom, den hemlighetsfulla ömiskhet, hwaruti han war, om det lide som ämnades honom, då han icke kunde giva till de hartska fiender som förföljde honom, och hwilken ädelmodig hand bemödade sig att försvara honom för deras slag, tillåto honom icke att trissla, att han befann sig bland en flaf af samhället, med hwilken han icke hade haft någon relation. Dessa föreställningar syfvelsatte honom någon tid men tröttheten segrade slutligen, och han delade sin samrats lugna sömn. Wi skola lemnas dem i denna fulkomliga glömska af deras mödor för att syfvelsätta oss med andra händelser, som föreföllo på samma tid.

Femte Kapitlet.

Samma dag, som Bertram förhördes, ankom Mannerling från Edimburg till Woodbourne emot aftonen. Han fann hela sin familj i samma tillstånd, som han lemnat den. Han hade icke varit så lugn, som han war, om han varit underrättad om Browns arrestering, men som de begge unga fröknarne under hela hans frånvaro hade lefwat ganska indragat, hade denna nyhet icke framkommit till Woodbourne. Ett bref hade underrättat fröken Lucie, att hon icke nu mer borde råfua på arfwet efter sin slägtinge. Dastadt den sorg denna owäntade nyhet gifwit henne, skyndade hon sig att förena sig med sin wån för att betyga för Öfwersten, huru glada de woro öfwer hans återkomst; hon förstod werkligen värdera hans grannsaga ädelmod och ansåg honom såsom sin andra far. Hon sade honom blott i förbigående, att hon

war ganska ledsen deröfwer, att han i en så elak
 åretid gjort för henne en resa. „Den har varit
 „fruktlds för er, mitt goda barn,“ sade Hfwersten
 till henne, „och jag är mycket ledsen deröfwer; för
 „min del har jag gjort ganska goda bekantskaper,
 „och jag har icke orsak att beklaga mig öfwer det sått,
 „hwarpå jag tillbragt tiden. Således min fåra frö-
 „ken bör ni i detta afseende icke hafwa någon sorg;
 „hwad war wån Sampson angår, återkommer
 „han triumferande, för det han med åra uthårdat
 „flere religionstwister med de förnämsta snillen i
 „Skottlands hufwudstad.“

„Det är sannt.“ sworade Magistern, som strå-
 lade af glädje, „Medgif, herr Hfwerste, att jag ha-
 „de att göra med tappra fiender.“

„Denna strid måste hafwa tröttat er, herr
 „Sampson?“ sade Julie till honom.

„Mycket, min bästa fröken, jag måste bestå-
 „digt wara på min wakt, då jag anföll“

„Jag har varit vittne dertill“ sade Hfwersten,
 „jag har aldrig sett en bättre disputerad seger.
 „Hans fiender nyttjade samma taktik som Marat-
 „ternas kavalleri: de anföllo på alla sidor och för-
 „dolde alltid sitt artilleri; men Sampson har all-
 „tid tappert uthårdat deras eld, och bjudit lifa wäl
 „till att förstöra de fiendiliga förskansningarne som
 „att förswara sina framryckta fältwerk. Det är för
 „sent i aften att utförligt berätta för er alla hans
 „bedrifter; wi skola spara denna intressanta berät-
 „telse till frukosten i morgon.“

Följande morgonen syntes Magistern icke wid
 frukosten; en berjent sade, att han sett honom gå
 ut ganska bittida. Man war så wån att se honom
 glömma måltiderna, att hans frånvaro aldrig oro-
 ade familjen. Hushållerskan, ett aftningswårdt frun-

timmer, en prestenska, och som hade största värde nad för herr Sampson för hans theologiska kunskapers skull, var ålagd omsorgen, att Magisterns möge aldrig skulle lida af hans tankspiddhet; hon hade alltid något färdigt för att wedderquicka honom, då han återkom. Det hände stundom, att han alldeles bortglömd sine måltider; läsaren skall öfwertygga sig derom genom följande berättelse.

Det samtal, som Pleydell haft med Öfwersten angående den unga Henriks försvinnande hade åter upprisvit alla den hederliga och känslofulla Sampsons sår. Han hade alltid innerligt förebrått sig att genom sin wårdslöshet hafwa varit förnämsta orsaken till Kennedis mord, till den lilla Henriks bortröfwande, till Baran Ellan-gowans död och till hela hans familjs undergång. Detta war ett ömne, öfwer hwilket han aldrig welat inlåta sig i samtal; men denna förskräckliga händelse war alltid närwarande för hans sinne. Den stråle af hopp, som så tydligen wisades i fröken Bertrams testamente, hade lifligt upptändt den, som han aldrig upphört att bysa i sitt hjertas grund. Han kunde icke begripa, huru Advokaten Pleydell haft den känslolösheten att icke göra mera afseende derpå. Man måste medgifwa, sade han för sig sjelf, att han icke är en särdeles erfaren man för att genomlöpa lagarnas irrgång; men också, hwad han är besynnerlig och nyckfull! Hwarföre har han icke hållit sig specielt wid de tydliga uttrycken i fröken Margreta Bertrams af Single side testamente? Hwarföre har han icke gjort sig den mödan att efterfråga? Man hade kunnat upptäcka något.

I följd af dessa betraktelser föresatte han sig att besöka Warrochs udde, hwarest den förskräckliga hån-

delsen tilldragit sig, och dit han eljest aldrig mer welat sätta sin fot. Wägen war lång, emedan, då man kom ifrån Woodbourne, man måste gå, på andra sidan om Bareniet Ellangowan för att komma till den olycksfulla udden. Dessutom fann han sig på flera ställen hindrad af snödras, och emedan väderfarne genom den smälta snön blifwit förvandlade till forfar.

Han kom slutligen fram till skogen, som war målet för resan; han gick igenom den med oro och förskräckelse, under det han sökte erinra sig ända till den minsta omständighet, som hade föregått eller följt på den ryssliga händelsen; man twiflar wäl, att han erhöll andra underrättelser, än det obestämde hopp han hade, då han begaf sig åstad. Huru många suckar han effrade! Han omwände slutligen sorgligt till Woodbourne, sedan han gjort en lång och mådosam wandring, under hwilken han sökte erinra sig, om han frukostat eller icke. Hungren, som plågade honom, öfwertygade honom om hans glömska; men snart tänkte han åter på sin lilla Henriks förlust, och återföll i samma omwifhet. Han gick icke samma wäg, som han följt, då han kom; han riktade sina steg till tornet eller, rättare sagdt, till öfwerlefsworna af tornet, som i landet kallades Derneloughs flockstapel. Läsaren bör erinra sig den beskrifning wi förut hafwa lemnat om det hwallf, hwarest den unga Bertram under Merrilies beskydd, war wittne till Hatteraicks Löjtnants död. En gammal fornsågen i landet hade gjort det till ett fäsans rum; Sigenarne, som bodde i grannskapet, hade beordrat sig att utspida denna tro, för att deraf draga fördel. Man sade, att på den tiden, då Galwegierne woro oberoende, en wif Hauine Mac-Dingawaie, bror till

den regerande Hertigen Rnarth Mac: Dingas waie, mördade sin bror, som tillika war hans lagliga Szwertherre, för att beröfwa sin brorson dess rättigheter, och hwilken, då han såg sig förföljd af alla Hertigddömetts wassaller och inwånare, som wille straffa honom för hans affskywårda gerning och beskydda den unga arfwingen, nödsakades taga sin tillflykt tillika med ett litet antal af hans medbrottsslingar till detta ointagliga torn. De försvarade sig der, ända tills de, i brist af alla lifsmedel, satte eld på sin fästning och mördade hwarandra sedan hellre än att falla i sina oföersonliga fienders händer.

Det är möjligt, att denna fasliga händelse, som skall hafwa tilldragit sig för flera århundraden tillbaka, haft någon grund; men lättrogenheten och widfsepelsen hade alldeles wanställt den genom inblandning af djefwulen och trollkarlar, så att alla resande i grannskapet hellre gjorde en stor omwäg än att de om natten färdades förbi detta ställe. Det war en sammelsplats för landstrykare, smygghandlare, brottsslingar af alla klåder i samhället, och den ofunniga hopen war öfwertryggad, att de ljus, man der såg, woro trollkarlars och trollpaddors eldar, som der höllo sin sammankomst. Wi måste tillstå, att vår wån Sampson, eaktadt sin widsträcktå lärdom och djupa kunskap i de mathematiska wetenskaperna, icke hade gjort nog framsteg i filosofiens studium för att endast twifla, om alla dessa utomordentliga sagor icke woro ett wetk af fräcka bedrogare, som betjenade sig af allmänhetens dåraktiga och dumma tro. Gödd på en tid, då man gaf de skymfligaste namn åt dem som wågade twifla på trollkarlars werklighet och på deras hellsweeteskonster, trodde han på alla dessa berättelser, såsom utöbrant

te en del af hans religion; det hade icke varit lättare att förnå honom ombyta sina tankar om dessa orimliga sagor än att göra honom till affälling. Man bör derföre icke undra, att Magistern, som insupit alla dessa fördomar, då han fann sig ensam och på en mycket mörk dag, fände någon fasa, då han gick förbi dessa ruiner.

Äf hwilken förwirring måste han icke hafwa blifwit betagen, då han, i det han kom framför den porten, som en af Ellangowans Baroner låtit der anlåga till främlingars säkerhet (man trodde, att den alltid war tillsluten, och att nyckeln förvarades af Ryrkoherden), hastigt såg Merrillies utkomma, som han genast igenkände, fastän han icke hade sett henne sedan så många år.

Hon ställde sig midt på vägen midt emot den stackars Magistern, som darrade i alla lemmar. Han årnade wända om, men fick icke tid dertill. Merrillies höll honom fast i rockfårtet, och sade till honom med en hes och sträf röst: „Jag „wiste wäl, att ni skulle komma här förbi. Jag „wet, hwad ni söker; ni blandar er i en sak, som „icke angår er.“

„Gå bort ifrån mina ögon!“ sade Magistern till henne utom sig, Gå bort! Conjuro te, sce- „leratissima... . nequissima..... iniquissima „atque miserrima..... conjuro te!“

Merrillies betraktade honom från hufwud till fötter, under det hon hörde denna följd af superlativer, som Sampson icke utan möda uttalade, fastän han samlade alla sina krafter för att göra sin röst förskräckande och impenerande.

„Är ni galen?“ sade hon till honom.

„Conjuro te..... adjuro, contestor atque „viriliter impero tibi!“

„Hwad fan betyder er förddmda rotwälska?
 „Hör hwad jag har att säga er, gamla rof, eller
 „innesluter jag er under detta hwalf, der ni skall
 „må som i skäreelden. Säg till Hfwerfte Man-
 „nering, att jag wet, hwad han söker. Han wet
 „likså wäl som jag, att blod måste rinna, och att
 „hwad som är förloradt, måste återfinnas. Se der
 „ett bref till honom! Jag begaf mig åstad för att
 „öfwerlemnna honom det genom en annan hand.
 „Jag kan hwarken läsa eller skrifwa; men jag har
 „någon, som gör mig denna dubbla tjenst. Säg
 „honom, att stunden är kommen, och att jernet är
 „i elden. Säg honom, att han rådfrågar stjernors-
 „na denna aften, såsom han gjorde för flera år
 „tillbaka. Kommer ni ihåg allt hwad jag säger er?“

„Jag wet icke,“ svarade henne Magistern,
 „om jag bär Jag dölier icke för er, att er
 „närvaro på det högsta förskräckt mig jag
 „darrar.“

„Jag har icke uppsåt att göra er något ont;
 „jag will twertom göra er en stor tjenst.“

„Gå bort! Jag skall aldrig mottaga en tjenst,
 „som skulle härfläta från olagliga medel!“

„Din däre!“ sade Merrilies med stålighet
 till honom, och såg på honom med förtrytelse och
 förakt, „Din däre! Om jag wille göra dig ont,
 „kunde jag icke innesluta dig i det underjordiska
 „hwalfwet och låta dig undergå Kennedis döde.
 „Hwem skulle någonsin upptäcka, hwart du tagit
 „wägen? Förstår du mig, store uf?“

„Wid allt hwad heligt är på jorden!“ sade
 Magistern till henne och satte sin häpp framför sig,
 liksom en wandrande Riddare lägger an sin lans,
 „i himmelens namn, afsta er wäl för att lägga
 „hand på mig. Jag tål icke, att man angriper

„mig Quinna, det gäller ert lif; jag skall försvara mig; jag är stark och modig.“ Merrilies tog honom ordet ur munnen, i det hon ryckte ifrån honom hans låpp lifa lått, berättade Magistern, som han själf hade bortryckt ett ark papper; hon omfattade honom och niddgade honom att ingå i hvalfwet.

„Sätt dig der!“ sade hon till den stackars, nästan quämda Magistern, i det hon fastade honom på en till hälften sänderbruten stol, „sansa dig, samla ditt mod, fula kyrkoforp! Har du ätit någott, eller är du fastande?“

„Jag är fastande; jag har icke smakat något.“ svarade Magistern, som småningom återfick sin tungas bruk, och som såg, att alla hans besvärjelser endast tjente till att förbittra den gamla trollpackan, fann, att hans bästa råd var att undergifva sig och tåligt afbida sitt öde, förbehållande sig lifwål att fortsätta sina besvärjelser i tanslarna, emedan han icke mer vågade att högt uttala dem. Som det icke var honom möjligt att syfvelsätta sig med twenne sårskilda begrepp, undföll honom då och då några ord af hans besvärjelser, som gjorde afbrott mot sammanhanget af hans tal på ett ganska löjligt sätt, isynnerhet då den stackars mannen, i det han märkte sitt misstag, wäntade med rysning den werkan han frambragt på denna fastliga trollpackas sinne.

Merrilies gick till en stor kittel, som stod på elden midt i rummet; hon aflyste locket, och i ögonblicket utdunstade en luft, som snart uppfyllde hela hvalfwet, och som röjde, att det, som kokades i kärlet, var helt annat än bara watten. Det var verkligen ångan af en förträffligen stufwad rått, bestående af ånder, harar, rapphöns, beckas-

här, blandad med en stor mängd potåter, löf, puré
 30 m. m. Det war mat för minst sju till åtta
 personer. „Det sågnar mig,“ sade Merrillies,
 „att ni icke ätit något i dag“ och i det samma
 uppfyllde hon ett stort lersfat med denna rätt, och
 glömdde icke att upphöja dess smak genom ymnigt
 kryddande med peppar och salt.

„Nej, jag kan icke äta något i dag,“ sade Mas-
 gistern till henne, „sceleratissima,“ det vill säga,
 „min goda fru.“

„Ät då,“ sade hon och satte fatet framför hos-
 nom, „det skall wedergicka er.“

„Jag är icke hungrig..... malefica, jag vill
 „såga, goda Merrillies.“ För sig sjelf sade
 han: luften af denna rätt är ganska lockande, men
 den har blifwit tillagad af en Canibias eller en
 Erictoes händer.

„Om ni icke i ögonblicket fattar er till att äta,
 „skall jag öppna munnen på er med denna jern-
 „slef och skall mot er wilja förnå er att nedswäl-
 „ja allt hwad jag bjuder er. Gif akt på hwad jag
 „säger er, och börja ät!“

Sampson, som trodde sig se i trollpackan
 både en huggorms öga, en krokodils gap och ett
 wilddjurs flor, fände sig icke frestad att wåga af-
 wentyret. Ångan af rätten smickrade behagligt hans
 luft; han twckade, han wågade skålen mot och med;
 men hungren är lika så dålig kasuist som elak råd-
 gifware. „Jag skall äta,“ sade han slutligen, „och
 „jag tackar er, goda Margreta.“

„Det är bra, ät er mått. Ni wet icke, hwar-
 „ifrån dessa lifsmedel komma; jag är öfwertryggad,
 „att ni ej skulle wilja förskaffa er dem för samma
 „pris.“

Skeden föll ur den stackars Sampsons händer.

„Man har måst tillbringa mer än en natt,“
tillade hon, „för att förskaffa sig dem; de som sko-
la äta dem, äro långt ifrån att gissa till, att ni
hafwer smakat derpå förr än de.“

Är det icke annat, sade Sampson för sig sjelf,
så är detta icke något tillräckligt skäl, hvarföre jag
icke skulle fullborda hwad jag börjat. Han återtog
sin sked och började äta eller snarare sluka.

„Nu skall ni dricka ett glas.“ sade Merril-
lies till honom. -

„Det vill jag gerna.“ svarade Sampson,
„Jag tackar er af allt mitt hjerta.“ En styfwer
mer eller mindre betyder ingenting i priset. Han tog
af trollpackans hand en stor skål, uppfylld med arack,
och drack ur den till hennes wälgång. Han kände
sig alldeles oförskräckt, sedan han så förfriskat sig,
såsom han sjelf berättade.

„Erinrar ni er mitt ärende?“ frågade honom
Merrillies. „Jag ser på edra ögon, att ni är
„nu en helt annan människa, än då ni inträdde.“

„Ja, Merrillies, jag erinrar mig det, och
„jag skall till punkt och pricka uträtta det. Jag
„skall lemna ert bref i Öfwerstens händer, och jag
„skall säga honom ord för ord allt hwad ni befa-
„ler mig.“

„Det blir icke widlyftigt,“ sade Merrillies,
„säg honom, att han icke underlåter att gifwa aft på
„stjernorna denna afton och att göra hwad jag be-
„der honom i detta bref, och att enligt hans åstun-
„dan

Ellangorwans ättling skall lagrar skära,
Återtaga sin makt och sin ära.“

„Jag har sett honom twenne gånger, utan att
„han blifwit mig warse. Jag känner hwilka orsa-
„ler hafwa fört honom till detta land, och den förs

„sta gången han kom hit, och på denna andra res-
 „sa. Stig upp! Vi är ännu långt ifrån Wood-
 „bourne; följ mig, och låtom oss gå!“

Sampson lydde Sirhyllans befallning, hvil-
 ken några hundra steg ledsagade honom genom sko-
 gen på en mycket fortare väg, än den han sjelf
 skulle hafva valt: slutligen kommo de till stora
 vägen. Merrillies fortfor att gå framför ho-
 nom med stora steg, tills hon kommit på en höjd,
 som beherrskade vägen.

„Stanna här!“ sade hon till honom. „Se hu-
 „ru solen strålar i detta ögonblick blåskä genom
 „de tjocka skynarna, som under hela dagen förmodrat
 „henne; se huru de upplysa slottet Ellangowans sto-
 „ra torn! Tror ni, att det icke betyder något? Se
 „hvilket svart och tjockt moln betäcker den lilla
 „wisen! Tror ni, att det icke förbådar något? Det
 „är på samma ställe vi nu äro,“ tillade hon, i
 det hon utsträckte sin högra hand och kastade huf-
 wudet tillbaka, „det är här, som jag spådde Sir
 „Bertram alla de olyckor, som skulle drabba hans
 „ått. Det är här, som jag bröt fredens staf och
 „kastade bitarna deras framför honom. Jag
 „infinner mig åter här i detta ögonblick, för att be-
 „dja den Allsmåttige att beskydda denna urgamla
 „familjs lagliga arfwinge. Han skall öfwer-
 „tröffa alla sina förfäder. Jag skall icke lefwa
 „länge nog för att wara vittne dertill och för att
 „njuta hans wålgerningar; men andra skola mot-
 „tega dem. Derelengh skall uppstå ur sitt grus.
 „Herr Abel Sampson, jag wet, att ni alltid
 „uppriktigt älskat Ellangowans familj, skyn-
 „er att frambära mitt bref till Öfwersten; betänk,
 „att den oskyldiges lif eller död beror af er nog-
 „grannhet.“

Med dessa ord lemnade hon Magistern, och gick hastigt åter in i skogen, genom hwilken de nyss kommit. Den förwånade Magistern följde henne med ögonen i några minuter, och begaf sig sedan på vägen, gående af alla krafter, såsom han fått befallning, och repade då och då: förunderligt, förunderligt!

S j e t t e K a p i t l e t.

I samma ögonblick, då Sampson, blek och wanställd, med stirrande blick, gick öfver gården, lopp honom till mötes den goda hushållerskan, som hvar minut lyfnade efter hans återkomst. „Hvad har händt er?“ sade hon. „Ni kommer mycket snarare hem än vanligt. Ni förstår er väl, det försäkrar jag er, om ni blir så länge utan mat; ingenting förderfvar magen så mycket som en långvarig fasta. Hvarföre säger ni icke åt Barnes att han gifver er en skifwa metwurst eller en bit spickessinka att stoppa i fickan?“

„Gack bort ifrån mig!“ svarade henne Magistern, som beständigt tänkte på sin sammankomst med Sigenerskan, „Bort med dig!“ sade han till henne, i det han med stora steg gick fram till matsalen.

„Ni behöfver icke gå in, det är mer än en timma sedan man afdukat. Öfwersten dricker nu kaffe. Gå i min kammare; jag har gömt åt er en bit, som snart skall blifwa färdig.“

„Bort ifrån mig! Jag säger er, att jag spisat middag.“

„Ni har spisat middag? Det är icke möjligt; Ni känner ju ingen människa i hela Kantonen.“

„Jag har spiset middag, säger jag.“

„Och med hvem?“

„Med Beelzebub.“

„Han har blifwit förryckt, derpå kan jag icke twifla Hwad skall Hfwersten säga! Uck hwad „åro wi menniskor! En så lård man! Jag trodde „wål, att han genom sitt studerande skulle förlora „förståndet.“ Efter några utrop af samma slag, gick den goda quinnan bort.

Magistern inträdde i matsalen, hwarest hans anblick förorsakade den lifligaste orolighet; han gick med stora steg, och kastade till höger och wenster sina förwirrade blickar; han war mycket blekare än wauligt; alla hans anletsdrag wro förwridna.

„J Himplens namn,“ sade Hfwersten, som märkte fröken Lucies oro, „hwad har händt er, herr Sampson?“

„Gack bort ifrån mig!“

„Hwad fattas er, min herre?“

„Jag ber om förlåtelse, nådige herre, — men „mitt arma hufwud“

„Är alldeles förwirradt, jag märker det. Sansa „er för Guds skull, och säg mig hwad som händt er.“

Sampson hade på tungan sin latinska beswarielse, men han besinnade sig och öfwerlemnade till Hfwersten Merrilies bref. Mannering uppbröt det och läste det. „Det är ett skämt man „welat drifwa med mig; men det är ganska dumt „och illa waldt. Hwarifrån kommer detta bref.“

Magistern, som stundom wisade fintlighet, isynnerhet då något angick fröken Lucie, fann ganska wål, att namnet Merrilies skulle hos henne återkalla de smärtsammaste hågkomster; han fäste sina blickar på de begge unga fröknarna, och sade intet.

„Min kära Julie,“ sade Öfwersten, „vi skos
 „lä inom ett par minuter åter vara i ert sällskap,
 „för att dricka the; jag ser, att Magistern önskar
 „tala med mig enskildt.“

„Nu, då vi äro ensamme, min kära herr
 „Sampson, förklara mig för all del hvad detta
 „betyder! Hvarifrån kommer detta bref?“

„Det kan komma från himlen, men säkert är
 „det helfwetets budbärerska, som öfverlemnade mig
 „det. Jag har emottagit det af denna fördömda
 „Merrillies händer, som hade bordt brännas för
 „mer än tjuge år sedan af bödeln såsom sköka,
 „tjuffkona, Sigenerska och trollpacka.“

„Är ni fullkomligt vis på hvad ni säger?
 „Var det verkligen hon?“

„Nej, wärdaste herre, jag har sett Merrillies,
 „jag har talat med henne, så wißt som jag har den
 „äran, att se er och tala med er.“

Öfwersten började gå med stora steg, och öfvers-
 lade för sig sjelf, om han skulle låta uppsöka Mer-
 rillies för att arrestera henne. Mac-Morlan,
 sade han för sig sjelf, bor för långt bort, och Sir
 Robert Hazlewood är för inbilsk, för snåls-
 tig, att jag skulle anmoda honom. För öfrigt,
 hwem wet, om det är möjligt att finna henne?
 Hwem wet, om hon icke fortsat att icke wilja be-
 fänna något? Nej, det fåfånga högmödet att icke
 blottställa mig för att anses för en däre skall icke
 förnå mig att förkasta den stråle af hopp, som
 lemnas mig. Blant Sigenarne finnas många be-
 dragare; men de hafwa börjat med att vara enthu-
 siaster; deras sätt att lefwa och uppföra sig är så
 besynnerligt, deras språk så hemlighetsfullt. Ja,
 jag tager det wisaste beslut; och om mina steg äro
 fruktlösa, skall man åtminstone icke förebrå mig att

jag försummat att gifwa mig anseende för flokhet och wishet.

Han drog på floksträngen; Barnes inkom och följde honom i hans kabinett. Öfwersten gaf honom befallningar, hwilkas resultat läsaren skall få weta i det följande. Vi böra låta honom lära känna en annan händelse på denna märkwärdiga dag.

Carl Hazlewood hade icke wågat wisa sig i Woodbourne under Öfwerstens frånvaro. Han war intagen af wärldnad, man kan säga, af besundran, för Mannerling, antingen för dess widsträckt funskaper eller för dess frigsdater; intet i werlden hade kunnat förmå honom blottstålla sig för att misshaga honom. Han hade märkt eller åtminstone trott sig märka, att Öfwersten gillade det sått hwarpå han uppförde sig emot fröken Bertram. Han insåg alla olägenheter, alla faror af en hemlig breswerling, som utan twifwel skulle misshaga hans föräldrar; han ansåg derföre såsom sin heligaste pligt att respektera den gräns, som hedren förbjöd honom att öfverskrida. Han trodde, att han icke kunde hafwa nog aftning för Öfwersten, som så ädelmodigt wisade sig fröken Bertrams redliga och ädla försvarare. Nej, sade han modigt för sig sjelf, jag skall icke blottstålla min älskade Lucie för att förlora den fristad hon nu äger, förrän jag sjelf kan erbjuda henne en.

Han framhårdade i detta ädla och dygdiga beslut, ehuru ofta hans häft wille wisa af på wägen till Woodbourne, under det han red fram och åter tillbaka, hwilket hände twenne gånger om dagen; han åtnöjde sig med att låta fråga huru fröknarne mädde och erbjödo dem sin tjenst, i fall de behöfde den under Öfwerstens frånvaro. Sedan

han gjort twenne så beskaffade resor, kände han frestelsen så stark, att han trodde det wara klokt att icke göra den tredje. Han bestod derföre att skicka en betjent till Woodbourne för att erhålla tidningar om dem, och göra ett besök hos en wån, som länge wäntat honom, och att wid sin återkomst wara en ibland de första, som wisse sig hos Hjersten för att gratulera honom till hans lyckliga återkomst.

När han begaf sig på wägen, tog han nödiga mått för att blifwa underrättad om Hjerstens återkomst några timmar derefter. Han föresatte sig att hwila öfwer natten hos sin wån och att följande morgonen i god tid afresa för att spisa middag i Woodbourne der han war liksom daglig gäst. Denna plan som han länge öfvertänkt, tycktes honom wara enkel och i skygd för all misstanke. Sedet, öfwer hwilket ålskande beständigt befoga sig, behagade wid detta tillfälle wara honom widrigt. Han behöfde låta skarpsko sin häst. Hennes Nåd på slottet, der han war på besök, fann för godt att låta ganska länge wänta på sig till frukosten; hans wån wille nödwändigt wisa honom de walpar, som hans favorithynda nyligen walpat. Såsom fårgorna gifwo någon anledning till twifwel om deras åkthet, gaf han honom sin jägare till biträde för att utmärka dem som man borde dränka, och dem man borde behålla. Hans wåns far höll ett långt tal för honom, hwaruti han utvecklade hela sin wåltalighet, i det han slugt betjenade sig af sin sons inflytelse på des wåns sinne, för att förmå denna sistnämnde att gifwa sitt bifall till planen af en ny wäg till slottet Hazlewood. Som han fruktade, att wår resande icke skulle inse alla fördelarne af detta förslag, fram-

ställde han det ur flera synpunkter och bewisade den minsta omständighet. Den förnämsta nyttan af denna föreslagna väg war den, att den gaf sin upphofsman tillfälle att låta bygga en bro, för att bequämare komma till ett af sina arrendegods. Den unga Hazlewood war icke synnerligt uppmärksam på den wåltaliga föreställning man gjorde honom, åndatills han hörde Glossin nämnas, och att detta förslag hade wunnit dennes fullkomliga bifall; Glossin hoppades inrätta ett blybruk i de berg, öfwer hwilka denna nya väg skulle gå. Carl förlorade icke ett ord af det, som sades honom; och sedan han inhämtat alla underrättelser, som han ansåg nödiga angående den planen, som war gillad af Glossin, sade han till sin wån, att han kunde wara ganska öfvertygad, att det icke skulle blifwa hans fel, om hans far icke fann detta förslag ganska nyttigt.

Deßa oförsedda mellankommande hinder upptogo hela morgonstunden, och Carl steg till häst tre timmar senare än han föresatt sig, fördommande af allt sitt hjerta både fruntimrens långwariga toilette och blandade eller icke blandade hundraser, och planer till nya vägar, och alla de hinder, som satt honom utur stånd att wisa sig i Woodbourne på en påsande timme.

Han hade redan kommit genom den stora alleen, som förer till slottet, då han tyckte sig se i skogen, som omgifwer den, Magistern gående med stora steg. Han ropade honom flere gånger, men för-gåfwes, emedan den stackars Sampson war helt och hållet syfvelst med det möte han nyss haft med Merrillies; hans sinne war för mycket uppfyllt af profetior för att lemna den minsta uppmärksamhet åt något annat föremål. Carl kunde

derföre icke få den minsta underrättelse om familjen på Woodbourne, ganska öfvertygad, att om han haft den lyckan att uttala fröken Lucies namn för Magistern, han förmått honom att språka en hel timme.

Då han såg, att det war onödigt för honom att skynda, låt han timmarna ligga lösa på hästens hals och låt honom gå steg för steg, så mycket hellre, som han fann sig nedanför en brant och temligen lång backe. Vägen war banad midt emellan twenne ganska höga sandåsar, och förde till ett slags terrass, hwarifrån man hade utsigt långt ut på ett förtjusande fält. Hazlewood war icke i sinnesstämning för att njuta denna sköna syn, fastän den borde hafwa ett särskildt intresse för honom, emedan all den mark han såg omkring sig, tillhörde hans familj. Vid hwar minut wändes hans hufvud och hans blickar till Woodbourne, och hans häst började wisa obenågenhet att göra alla sina volter och andra konststycken. Han drogs utur sitt djupa grubblande, genom ljudet af en röst, som tycktes honom för gall för att vara en mans, och för stark för att vara en quinnas: „Ni låter „nog länge wänta på er; hwad har hänt er på „er wäg?“

Carl upplyfte ögonen, och såg öfwer sig en quinna af ganska hög wäxt, som bar ett slags turban, formerad af brofiga nåsdukar; långa flåtor af grånade hår hängde öfwer hennes axlar och barm; en röd appa betäckte henne nästan alldeles, och hon stödde sig på en tjock jernbeslagen kåpp; wi behöfwa icke säga, att det war Merrilies.

Carl hade aldrig sett henne; också blef han betagen af en så stor försträckelse, att han ryckte till betslet med sådan styrka, att hästen så när

fallit kallånge. „Jag tror,“ sade Merrilies, „att alla de, som taga någon liflig del i familjen Ellangowans öden, icke skola sofwä i denna natt. Jag har skickat trene bud efter er för att bedja er hastigt återkomma. Jag ser, att ni rider med sakta steg till Hazlewood för att sofwä, god ro; tror ni om den unga mannen faller, att systren skall blifwa lyckligare? Nej, nej; be- drag er icke.“

„Jag förstår er icke; min goda gumma; om ni talar om fröken om ni talar om den sista familjen af Ellangowan, såg mig, jag beder er, hwad jag kan göra till dess bästa!“

„Om den sista familjen af Ellangowan!“ svarade Merrilies med mycken håstighet, „Är wäl någon annan familj än de ädle Bertramernes wärd att bära det wackra namnet Baroner af Ellangowan? Den sista familjen!“

„Hwad vill ni säga, jag beder er, min goda gumma?“

„Jag är icke god, hela werlden wet det, och det gör mig rätt ondt, att jag icke är bättre; men så elak jag är, skall jag göra det, som en god quinna aldrig skulle kunna eller wäga göra. Hwad jag vill göra, skall komma blodet att stelna hos dessa fega boswar, som endast hafwa mod för att mörda barn i waggan, eller för att rycka dem ur deras mödrars famn. Hör mig! Er far har befallt, att hela garnisonen i Portanferry skall begifwa sig till Hazlewood, emedan man sagt honom, att smyghandlarne skulle öfverfalla honom i denna natt. Ingen har någonsin tänkt på att på minsta sätt ofreda denna goda och wärdnadsvärda familj, hwars blod är ädelt och rent. Jag känner icke er far; men jag känner

„er ganska wål. Återskicka genast alla dessa soldater till deras post; wånta icke tills i morgon, såsom man önskar, emedan skjutgewären denna natt skola höras, och swården blånka i månskenet.“

„Store Gud, hwad säger ni! Efter ert utseende, efter ert tal, skulld jag tro, att ni är galen; lifwål måste jag tillstå, att jag finner ett nog besynnerligt sammanhang i det som ni sagt mig.“

„Jag är icke galen, ehuru jag blifwit håftad, risad, brännmärkt, förwisad såsom galen; men jag är det icke. Swara mig Carl Hazlewood: vill ni alltid den unge mannen illa, som sårat er?“

„Nej, wißt icke, Gud beware mig derifrån! Jag är fullkomligt låft, och jag har alltid sagt, att det war en alldeles ouppfärlig gerning; jag wille gerna säga det till den unga mannen sjelf.“

„Det är ganska godt. Bewilja mig derföre hwad jag begär af er, och ni skall gdra honom mera godt, än han gjort er ondt. Om man låter hans grymma owänner råda, är han i morgon antingen död eller borttröfwad. Men det är någon, som wakar öfwer honom. Mes i ögonblicket för att återskicka soldaterna till Portanferry; det är icke mer att frukta för huset Hazlewood, än för St. James palats.“ I det hon sade detta, gick hon bort med sin wanliga hastighet, och försvann.

Man bör icke undra, att denna quinnas oförmodade uppenbarelser, den entusiasm hon hade i sitt hemlighetsfulla tal, gjorde alltid det största intryck på hennes åhörarens sinne. Hennes uttryck, ehuru underliga, framställde lifwål en följd af förmycket sammanhängande begrepp för att anse henne såsom galen, men håftigheten i hennes uttal, i hennes årbörder, förändringen i hennes anletsdrag

röjde, att hon icke war i sin wanliga sinnesställning. Man såg, att hon talade efter inslytelsen af en inbillningskraft, som snarare war uppeldad än förwitrad. Wi behöfwa icke säga, att den unga Carl blef lika mycket öfverraskad af hennes hastiga uppenbarelse, som af hennes gåtliga och besfallande tal. Han återwände till slottet i sträckande galopp. Likwäl kom han först om natten dit, och de soldater han der fann för sig, bekräftade sanningen af den gamla Sibyllans spådom. Trettie dragoners hästar stodo till höger och wenster om slottsgallret; fyra utposter patrullerade på wägen upp till slottet, medan deras kamrater wärmdo sig omkring en stor eld. Carl frågade Detachementets Befälhafware, hwarifrån de kommo.

„Ifrån Portanferry,“ swarade han.

„Har ni lemnat der en del af er tropp?“

„Nej, min herre. Sir Robert har befallt, att wi skulle alla begifwa oss hit för att beskydda hans slott emot ett anfall, som han wäntade af smyghandlarne.“

Carl skyndade sig att träffa sin far, och sedan han betygat honom sin sonliga wördnad, frågade han, efter hwars råd han ansett det wara nödigt att tillskalla Portanferrys garnizon.

Sir Robert swarade att enligt efterfrågan gar underrättelser, meddelningar, som han hade af ett säkert, pålitligt och ganska lagligt ursprung, han hade de starkaste skäl att tro, attänka, att wara öfvertygad, att ett förskräckligt anfall skulle denna natt företagas mot hans hus af en tropp smyghandlare, Egenare och andra landstryfware.

„Men, min bästa far, tillåt mig att fråga er, hwad som kunde förmå dessa röfware att anfälla ert hus snarare än något annat.“

„Jag förmodar jag tänker jag
 „tror jag är öfvertygad, min herre, med all
 „den öfning jag bör hafwa för er erfarenhet, er
 „wisshet, er klofhet, att i de omständigheter, hvar-
 „uti vi äro, wälja dessa beshwar alltid för att släcka
 „sin hämd, sitt raseri, de personer, som äro mest
 „utmärkta genom sin rang, sina talanger, genom
 „sin börd och sina rikdomar, emedan de frukta
 „med skäl att blifwa motade, förfdjide och straffas
 „de; förstår ni mig, min herre?“

Carl som kände sin fars swaga sida, bad honom ödmjukt ursäkta, om han icke deltog i hans fruktan, och att betänka det stora antal af underhafwande, som stodo färdige på hans wink, och att för öfrigt, i händelse af allarm, den minsta signal skulle sätta hela grannskapet i rörelse, att familjens heder fahända blottställdes derigenom, att man nödgat foldater att lemna deras wakhållning wid tullhuset, liksom Hazlewoeds slott icke skulle wara nog måktigt att sjelf förswara sig. „Wåra
 „fiender,“ tillade han, „skola icke underlåta att säga, att dessa försigtighetsmått blifwit tagra utan
 „nödvändighet, och wi måste wänta öf att höra
 „det mest bitande skämt och de bitraste stickord.“

Dessa anmärkningar gjorde något intryf på Sir Roberts sinne, ty han fruktade intet i werlden så mycket, som att anses för en löjlig menniska. Han började eftersinna, i det han gick gränvitetiskt fram och tillbaka, i en mans ställning, som wäger på snillet och wisshetens wägsfål de wigtigaste frågor om statens bästa. „Jag trodde
 „jag tänkte,“ sade han efter några minuters betänkande, „att den fdrolämpning man wägar göra
 „mitt namn genom anfallet på dig, du min arf-
 „winge, min representant jag har kunnat bes

„draga mig..... men jag menade..... det tycks
 „tes mig sannolikt, bewisadt, afgjort, att denna
 „första förolämpning, som blifwit begången mot
 „min familj, skulle fullkomligt rättwisa mitt upp-
 „förande i alla menniskors ögon, som innehafwa en
 „wiß rang, och att de skulle tänka, att dessa för-
 „sigtighetsmått woro mig af flokheten förestafwade.“

„Jag beder er tillata mig att upprepa, hwad
 „jag redan haft den äran att säga er: det får jag
 „erhållit, har werkligen blifwit förorsakadt af en
 „slump; derwid war intet uppsåt, ingen öfwer-
 „läggning.“

„Nej, min herre, det war icke förorsakadt af en
 „slump; men jag ser, att ni påstår er weta mer
 „i denna sak än er far.“

„Tillåt mig föreställa er, att jag är innerligt
 „öfwerlygad.....“

„Min herre, ni är blott den andra i ordnin-
 „gen i denna sak. Jag skall icke flaga öfwer det,
 „att det roar er att motsäga er far, men jag för-
 „klarar er, att här gäller det allmänna säkerheten,
 „och att ett öfwerdåd emot Huset Hazlewood är
 „hela Konungariket Skottlands sak. För öfrigt är
 „boswen i säkerhet, och herr Glossin är af den
 „tanken.....“

„Herr Glossin, säger ni?“

„Ja min herre, denne ståndspersen, som ny-
 „ligen förwårfwat Baroniet Ellangowan. Ni sän-
 „ner, som jag tror, den personen, om hwilken
 „jag talar?“

„Ja, min far; men jag wäntade wißt icke att
 „höra er åberopa er en sådan autoritet; hela werl-
 „den wet, att det är en ärcklysten, en otacksam
 „menniska, och jag tror, icke utan grund, att han
 „är något ännu värre. Wägar jag fråga er, om

„hi någonsin gifwit denne lycksölkare namn af
„Udelsman?“

„Earl, jag ber dig att höra mig med upp-
„märksamhet; jag har aldrig gifwit honom namn
„af Udelsman i den allmänna och strånga bemär-
„kelse, som detta ord innebär, och utan twifvel
„har han wist ingen laglig rättighet att göra an-
„språk derpå; men jag tror, att han kan antaga
„det i anseende till den obetydliga och låga klass,
„ur hwilken han ågt skicklighet att draga sig, och
„för att tillkännagifwa, att han äger en hederwärd
„rang i samhället genom sin rikdom och sina
„talanger.“

„Tillåt mig fråga er, min wärdade far, om
„det är efter denna hederliga Udelsmans befallning
„och råd, som man lemnat Portanferry utan gar-
„nison för att ställa den här?“

„Wet, min herre, att Glossin aldrig tillå-
„tit sig att gifwa dylika befallningar, om man
„icke begärt dem af honom. Hwillet behof hade
„Familjen Hazlewood af hans beskydd? Skulle
„den icke kunna sjelf förswara sig? Ni bör finna
„min herre, att er förmodan är moraliskt
„fysiskt och metafysiskt omöjlig Glossin
„gifwa mig råd!“

„Jag är åtminstone öfwerhygad, att han wisat
„sig ifrig att gilla ert förslag?“

„Jag har tänkt, min herre att flokheten, höf-
„ligheten, anständigheten ålade mig såsom en skyld-
„ighet att rådfråga honom, såsom den närmaste
„Öfwerhetsperson; jag har derföre skyndat, min her-
„re, att gifwa honom del af de underrättelser jag
„erhållit angående min familjs trygghet; och fastän
„af wärdbad, och af aktning för mig han wägrat

„att sätta sitt sigill under de ordres, som jag uppsätt, har han icke funnat underlåta att gilla de wisa mått, som jag tagit.“

I samma ögonblick hördes på wägen upp till flottet hörsången af en häst, som galopperade fram. Dörren öppnades snart, och Mac-Morlan inkom. „Jag fruktar nog, Sir Robert,“ sade han till honom, „att begå en ohöflighet.“

„Er fruktan är utan grund, herr Mac-Morlan; ni begår ingen ohöflighet. Det embete ni bekläder, ålägger er att waka öfwer Kantonens säkerhet och lugn; och hwem kan förneka er rättighet, då ni uppfyller så hedrande förrättningar, att inkomma i ett af de första Skottiska Adelsmans hus?“

„Jag har verkligen också tagit mig den friheten att inkomma i ert hus endast för att uppfylla mitt embetes skyldigheter, och jag har blott ställt mig för att synas ohöflig.“

„Jag upprepar ännu en gång, att det är ingen ohöflighet,“ sade Baronetten ganska nådigt till honom, i det han gnuggade sina händer.

„Låt mig säga er, Sir Robert, att jag icke har kommit i affigt att stanna här, utan för att föra Dragondetachmentet till Portanferry, och för att säga er, att jag går i borgen derför, att intet minsta öfwerwåld skall begås emot ert hus.“

„Ni will bortföra Detachmentet, min herre, och ni går i borgen, min herre? Och hwem är ni, jag frågar er, min herre, att jag skall kunna antaga ert anbud och er borgen, antingen som af en publik eller privat man? Ni, min herre, answara för huset Hazlewood! Jag tänker, min herre jag är öfvertygad, min herre, att om en af dessa familjetafel skulle förstöras,

„skadas eller rubbas, skulle det blifwa mig ganska
 „ska swårt att sätta den i samma skick medelst den
 „borgen, som ni gör mig den åran att erbjuda mig.

„I detta fall Sir Robert, bekänner jag, att
 „jag är ganska ledsen deröfwer; men jag åger den
 „öfwerlygelsen, att ni aldrig skall hafwa orsak att
 „beklaga er öfwer mig och göra mig förebråelser.
 „Jag wet af god hand, att man utspridt ryktet,
 „att ert hus skulle anfallas, endast för att draga
 „garnisoren ifrån Portanferry; och enligt dessa ef-
 „terrättelser, som synas mig såkra, torde ni ej illa
 „upptaga, att jag betjenar mig af min makt för
 „att befalla hela Detachementet, eller åtminstone
 „största delen att genast återvända till sin post.
 „Det oroar mig, att jag redan förlorat mycken tid,
 „och jag ser, att wi skola komma ganska sent till
 „Portanferry.“

Sem Mac-Morlan war den första Magistrats-
 personen i landet, och han tycktes hafwa fast be-
 slutit att betjena sig af sin makt, sade Baronet-
 ten, ehuru högst förargad, blott till honom: „Gan-
 „ska bra, min herre..... förtråffligt, min herre!
 „Ni kan taga med er hela Detachementet, min her-
 „re..... wi skola wäl sjelfwe kunna försvara oss,
 „min herre. Men ni torde wara af den godheten,
 „min herre, att betänka, min herre, att ni hand-
 „lar på ert ansvar och på er egen fara, min her-
 „re, på ert särskildta ansvar för all den skada,
 „som Huset Hazlewood kan lida, antingen i anse-
 „ende till dess invånares personer eller till dess
 „möbler och taplor.“

„Jag handlar enligt mitt samwete och mina
 „underrättelser, Sir Robert; jag tror mig verka
 „till det bästa, jag beder er wara öfwerlyggad der-
 „om och ursäkta mig. War god och betänk, att

„nu är icke tid att inlåta sig i höflighetsbetygelser och uppföra sig efter det wanliga ceremonielet. Det är sent; jag måste resa.“

Sir Robert wärdade sig icke att gifwa Mac-Morlans ursåfter den minsta uppmärksamhet, utan började genast att bewäpna sitt folk. Carl hade gerna welat följa med Dragonerna, som redan sutto till häst på Mac-Morlans befallning, men han fruktade att förtörna sin far och oroa honom. Han ställde sig i fönstret, och kände sitt hjerta klappa af nöje, då han hörde kommando-orden *squadron, höger fallas; framåt marsch; traswa!*

S j u n d e K a p i t l e t.

Vi skola återwända till Portanferry, hwarest den dygdige Bertram och hans wärdige wän, den hederlige Arrendatorn, woro inneslutne i ett hus, som war bestämmt för de nedrigaste bofwar. Dinmout sof lika så djupt som hade han legat i sin fång, men Bertram waknade efter sin första slummer långt innan midnatten, och kunde icke för andra gången återfinna detta medel att glömma sitt besymmer. Hans själ war plågad af en förskräcklig orwiskhet om det öde, som wäntade honom, och hans kropp skakades af en feber. Han trodde, att den alltför tåppta lusten i rummet war orsaken dertill. Sedan han förgäfwes bemödat sig att öfwerwinna det slags quäfning han kände, stod han upp och sökte öppna fönstret för att andas en friskare luft. Men, det första försök han gjorde, erinrade honom, att han war i ett fångelse, och att de försigtighetsmått man tagit för att förekomma fångarnes undwikande icke tillåto detta husets olyckli-

ga inwånare att ombyta den quåfwande luft, som de andades. Bedragen i sitt hopp, stod han en stund wid fönstret. Hans lilla gråffswinsbund, fastän högst uttröttad, reste sig genast upp och kom för att fågna honom, och sökte att genom sitt döfwa skällande uttrycka huru glad han war, att han återfunnit honom. Bertram, som uppmuntrades genom sin reskamrats sällskap, wåntade, för att åter lägga sig, att febern som i detta ögonblick satte hans blod i gånning, hade något stillat sig; han kastade sina blickar öfwer hafwets wida yta. Då och då bröto sig wågorna med ett förfärligt brusande mot murarne, som försvarade denna delen af fångelse, stundom urskiljde han wid månens swaga sken de upprörda och om hwarandra kastade wågorna, som uppreste sig i form af berg. Detta förfärliga skådespel, sade Bertram för sig sjelf, är bilden af det grymma öde, som icke upphört att från min barndom kasta mig, att drifwa mig åt alla håll, och icke tillåta mig att smaka ett ögonblicks hwila eller lugn. När skall denna plågende skafning slutas? När skall jag finna en fredlig tillflyktsort, der jag kan trosta den blinda lyckans nyckel, der jag oförord kan idka wetenskaperna och de fria konsterna, hwilkas yta jag endast skådat. Inbillningskraftens dra kan urskilja, säger man, Nereidernas och Tritonernas röst i den wredgade Oceanens brusande, hvarföre kan jag icke njuta denna förmån, och se utur böljornas sköte någon Siren, någon Proteus uppstiga, som låter mig weta det öde, som är mig ämnadt, och hwaraf jag icke kan se en skymt genom så många tjocka moln, som omgifwa mig. Lycklige wån, sade han, i det han kastade ögonen på den sång, der Dinmout sof diupt och roligt, du har ingen

annan omsorg än att sätta ditt arrendegods i wäls-
stånd och skydda din familj. Sällheten följer dig
öfwerallt till belydning för dina mödesamma arbeten.
Du finner öfwerallt både själens och kroppens lugn.

Deßa betraktelser stördes af hans lilla hunds
skällande, som bemiddade sig på allt sätt att hoppa
upp i fönstret. Hans gläfs hördes af den goda
landtbrukaren, men som en wälgörande dröm hade
försatt honom midt ibland hans feta betesmarker,
mumlade han blott mellan tänderna: „Mante, tyst!“
emedan han trodde sig tala till sin wallhund.

Den stora bandhundens hessa röst på gården
svarade snart på den lilla Wasps gälla skrik. Han
hörjade tjuta så förfärligt, att Brown snart fann,
att hans fruktan härrörde af helt annan orsak än
af Wasps skällande. Han tyckte sig se på långt
håll en båt och höra årornas buller och flera far-
lars röster. Det är utan twifwel, sade han för
sig sjelf, fiskare, som natten öfverraskat, och som
kämpa mot wågorna..... Kanhända det är smyg-
handlare, som komma från ön Man..... De äro
nog djerfwa som wåga närma sig till tullen, hwar-
est en waftkorps är..... Men det är icke blott
en båt, det är ett fartyg, som är bemannadt med
en talrik besättning; det är kanhända tullbetjenter.
Bertram styrktes i denna tanke, då han såg far-
tyget styra till den lilla gränden, som skiljer tull-
huset ifrån fångellet, och att besättningen, som han
räknade till trettie man, stego i land den ena efter
den andra, smögo sig in i den lilla gränden och
quarlemnade blott tre man till waft på stranden.

Årornas buller och sjömannens rop hade först
uppväckt bandhunden på gården, hans skällande
uppväckte slutligen hans lika så grofwa, lika så
wilda husbonde. Han ställde sig i fönstret och skrek

med en Stentors röst: „Will du tiga, din fanasie, „will du tiga! Om jag kommer ned....“ Han förmodade icke tyfsta det wilda djuret, och des enwighet kom honom att tro, att något war på färde, som han icke kunde upptäcka; men hans sätta mæta, en waksammare Cerberus än den bundna, hade finare hörsel än hennes man. „Gå ned,“ ropade hon, „din lathund, och sköt din syfla så bra som det „stackars djuret; man uppbryter tullhusets portar; „hela garnisonen är i Hazlewood..... Du har icke „mera mod än en katt.“ — Den förskräckliga Amazonen gick genast ned för att sjelf efterse, hwad som förhades, medan Mac-Guffoe, som fruktade mycket mer för uppror inom hus, visiterade alla fångelserumms dörrar.

Bullret, som wi nyss omtalat, kom ifrån det inre af tullhuset. Bertram kunde derföre endast otydligt höra det, emedan hans kammarer låg på fransidan. Han hörde emellertid ett buller, som tycktes honom wara fdga naturligt i ett fångelse, isynnerhet wid midnattstund. Han twiflade icke ett ögonblick, att någon owanlig händelse föreföll. Enligt denna öfvertygelse började han draga sin wån i armen. „Willie, min fåra hustru,“ swarade denne beståndigt i sönnen, „lemna mig då i „fred! Det är ännu icke tid att stiga upp.“ Bertram skakade honom ännu starkare och uppväckte honom slutligen.

„I Guds namn,“ sade han, i det han upplyste hufwudet, „hwad är på färde?“

„Jag kan icke säga er det; men antingen är el „den lös i fångellet, eller skola wi blifwa vittnen „till något förskräckligt uppträde. Hör ni portars „na uppbrytas; hör ni det fastliga skrifet i närmas „ste huset? Hvilket larm, hwilket uppror! I Guds

„namn, min bästa vän, stig upp, och låtom hålla
„oß på vår wakt.“

Dinmout, lifa så modig och oförskräckt som
hans tappra förfäder, hörde slutligen Bertrams
bön. „På min ära, herr Kapiten, wi äro i ett
„besynnerligt hus; man will hwarken låta er låg-
„ga er eller sofwä. Det skall icke lyckas dem att
„göra mig rådd eller komma mig att fälla modet
„på fjorton dagar. Men store Gud, hwilket för-
„skräckligt larm. Jan ta er, edra skurkar, wiljen
„J tåga!“

De försökte förgäfwes att upptända ljuset, och
bussret tilltog beständigt. Dinmout gick i sin
ordning till fönstret. „J Guds namn, herr Kapi-
„ten,“ sade han, „kom hit! Man håller på att in-
„slå tullhusporten.“ Bertram närmade sig och
såg tydligt en förskräcklig tropp af smyghandlare
och röfware, af hvilka några höllo facklor, och an-
dra buro packor och tunnor, till fartyget, som de
lemnade wid strandbron, och med hwilket tre eller
fyra andra hade förenat sig.

„Wi se tydligt,“ sade Bertram, „orsaken till
„larmet; men jag fruktar, att någon förskräckliga-
„re händelse förestår. Känner ni icke lukt af rök?“

„Ni har rätt; de hafwa satt eld på tullhuset,
„den skall sprida sig till fångelse, och Gud wet,
„hur det skall gå med oss. Jag tillstår, att jag
„icke har lust att blifwa lefwande bränd.....
„Mac-Guffoe, Mac-Guffoe!“ ropade han af
alla krafter, „Mac-Guffoe, kom då, eller fan
„kroße både edra armar och ben!“

Eliden gjorde hastiga framsteg, och hwirflar af
en tjock rök drefwos förbi våra begge olyckliga fän-
gars fönster; än tillåt den dem icke att urskilja det
minsta föremål, än upplyste lågorna, allt efter wä-

brets riktning, widt omkring stranden, hafwet och fartygen, på hwilka en wild dristighet rådde. Lågorna kommo slutligen såsom en eldström ur alla tullhusets fönster, och vinden dref dem till fångelsset. Ett förskräckligt hurra hördes, det war signalen att alla själmor i grannskapet ankommit för att förena sig med smyghandlarne.

Bertram började blifwa ganska orolig öfwer det öde, som wäntade honom; man såg icke något ljus i hela huset; det tycktes, att fångwaktaren öfwergifwit sin post och lemnat de arina fångarna till rof åt lågorna, som utspredde sig beständigt mer. I ögonblicket hörde man, att ett annat anfall gjordes på fångelssets port. Fördubblade hugg med yxor och brytande med jernstänger hade snart inslagit den. Fångwaktaren och hans hustru hade gått ut, och tjenstfolket skyndade att aflemna nycklarne. Fångarne, som blifwit försatte i frihet, förenade sitt skrik med sina befriares. Midt under tumultet och oordningen, som rådde på gården, stego fyra smyghandlare, försedda med sackor, hirschfångare och pistoler, upp till Bertrams rum. „Gör tunder tusan,“ sade anföraren, „se, der det tecken man gifwit oss.“ Twenne bemåktigade sig Bertram; men en af dem hwissade honom i brat: „Gör intet motstånd, förrän ni är på gatan.“ Samma person hwissade öfwen till Dinmout: „Gödj er wån, och betjena er af er armstyrka, „när det blir tid.“

Dinmout lyddde, och höll sig beständigt wid sin wån. De begge smyghandlarne höllo Bertram i fragen, under det de gingo utför trappan och öfwer gården, som lågorna alldeles upplyste. De förde honom i en trång gränd, som war midt emot porten. Då de gingo genom hopen, skiljde de sig

från sina kamrater. Det oväntade bullret af hästar, som nalkades i sträckande galopp, ökade förvirringen ännu mer. „Hundra millioner tusan,“ sade anföraren, „hvad betyder detta? Bewaken wäl, er fånge, I ären ansvarige för honom.“ De hörde ett försträckt anfall framför sig, oordningen spreddes ibland hopen: somliga tänkte på att förswara sig, andre att fly. Man hörde flera infanterisalfwor, och man såg wärjorna blänka. „Det är tid,“ sade en af dem som höllo Bertram, „befria er och följ mig.“

Bertram betjenade sig med framgång af sin styrka; den bostwen, som han nyss drifwit ifrån sig, wille gripa till pistolen; men Dinmout sträckt honom till marken med sådan styrka, att det varit nog till att nedslå en ox. „Följ mig, hastigt,“ sade man till Bertram med en wänlig ton, och i samma ögonblick lemnade hans ledsagare den trånga gatan för att taga en omväg.

De blefwo icke förföljda; smyghandlarne woro sysselsatte på ett annat håll, och på ett för dem föga behagligt sätt. Wäbels skrif, hästarnes gnågende, handgewårens salfwor hördes med hwat minut. De funno slutligen på en forswäg en postwagn: „I Guds namn, är Ni der?“ frågade ledsagaren postiljonen, som kom emot dem. — „Ja, det är jag, och jag wille gerna wara på ett annat ställe. Öppna wagnsddörren, mine herrar, stigen upp; och ni,“ sade han till Bertram, „glöm icke hwad ni lofwat den gamla Sigenerskan.“

Bertram trodde det wara sin skyldighet att utan förbehåll och utan mistroende lita på den personen, som gjort honom en så utmärkt tjenst. Han steg utan twifkan upp i wagnen, och åtföljdes snart af den goda Arrendatorn och af sin trogna Wasp,

och wagnen rullade dragen i fullt traf af fyra starkska hästar. „Gud wälsigne mig,“ ropade Dinmout, „det är det befängdaste äfwentyr jag sett i min lefnad. Jag tror, Gud förlåte mig, att man vill föra oss till werldens ände. Och hur skall det gå med min stackars Brunte. Jag wille tusen gånger hellre wara på hans rygg än i denna wagn, om den också skulle tillhöra vår goda Herstig. Åh min Gud, min Gud!“ Bertram erinrade honom, att de foro nog hastigt för att hafwa en lång resa, att man innan fort skulle nödgas ombyta hästar, och att de skulle yrka på att tillbringa natten på första ställe der man stannade, eller åtminstone att erhålla underrättelser om målet för deras resa och bestyra om Bruntes skötsel. — „Det är godt, det är godt; — wi skola hafwa tålamod, hända hwad som hända kan; men ni måste medgifwa, att det är en rätt utomordentlig och narraaktig sak att resa så mot sin wilja och utan att weta hwart det bär.“

Han hade knappt slutat tala, förrän wagnen wände om till wenster, och som wagnsgardinerna woro uppdragna, sågo de tydligt Portanferry stå i ljus låga. De spiritubösa waror, som lågo i tullhuset, fattade eld, och hade förorsakat ett förskräckligt utbrott. De hade icke tid att betrakta det skådespel, som eldpyramiderna framställde, hwilka upphöjde sig i lusten; emedan postwagnen wel åter af i en präktig allé, och postiljonen, oakadt det tjocka mörkret, lät hästarne löpa dubbelst hastigt.

Attonde Kapitlet.

Wi skola återwända till Woodbourne, hwareft wi hafwa lemnat Sfwersten syfvelsatt med att gifwa sin kammartjenare befällningar. Då han återkom i rummet, der de unga fröknarna woro, war han alldeles fördjupad i sina tankar, alla hans anletsdrag woro förändrade och förkunnade hans själs skafning och oro. Man wiste, att han icke tålde att blifwa frågad, äfwen af de personer, som han mest älskade. Thetimmen kom; man drack det i djupaste tystnad, då en wagn stannade utanför porten och ringklockan förkunnade, att de skulle få ett besök. Det är ännu för tidigt, sade Mannerling för sig sjelf, att det skulle wara den personen, som jag wäntar.

Några minuter hade förflutit, då Barnes öppnade dörren för att annåla herr Pleydell, och denna inträdde werkligen. Man såg på hans swarta, sorgfälligt borstade klädning, på hans wäl pudrade peruk, på hans spetsmanschetter, på hans silkesstrumpor, på hans blanka med guldspånnen pryddas skor, att han gifwit sig mycken tid med sin klädsel. Mannerling mottog honom ganska wänfklapsfullt, i det han länge tryckte hans hand. „War wälkommen,“ sade han till honom, „jag hade den största längtan att se er denna afton.“

„Jag sade er, att jag skulle begagna det första ögonblick af ledighet för att gädra er ett besök; jag har wid rätten begärt en permission af åtta dagar. Det är icke någon uppoffring jag gör för er. Jag tror, att jag torde kunna wara er på något sätt nyttig, och det är med nöje jag kommer för att uppehålla mig åtta dagar i Woods

„bourne Men vill ni icke presentera mig för
 „edra älskwärda fröknar? Se der är en, som
 „mitt hjerta igenkänner; jag har alltid varit henz
 „nes familjs wån Fröken Lucie Bertram,
 „min söta wån, jag är förtjust öfwer att se er.“
 Med dessa ord tog han henne i sin famn och gaf
 henne en kyss på hwardera kinden på det ämaste
 sätt. Lucie rodnade ända till det hvita af ögon-
 nen, men vågade icke säga ett ord. „Man stans-
 „nar icke på en så wacker wåg“ sade den muntra
 gubben, och sedan Öfwersten presenterat för honom
 fröken Julie, uppförde han sig mot henne lika så
 förtroligt som mot fröken Lucie. Julie kunde
 icke hålla sig ifrån att le, då hon befriade sig ur
 hans famn. „Jag beder er tusen gånger om för-
 „låtelse,“ sade Advokaten, i det han bugade sig på
 ett sätt, som hwarken war officiellt eller pedan-
 tiskt, „men ålderdomen har sina privilegier och si-
 „na fördelar. Jag kan icke säga er, om jag bör
 „beklaga mig eller fågna mig öfwer årens tyngd,
 „emedan den förskaffar mig en så stor lycka.“

„Jag försäkrar er, min herre,“ svarade honom
 Julie leende, „att om ni fortfar att säga oss så
 „smickrande saker, så weta wi öfwen icke, om wi
 „kunna höra er utan fara.“

„Du har alldeles rätt, min låra Julie;“ sade
 Öfwersten, „min wån Rådsherrn är en ganska far-
 „lig man: det är icke långesedan jag fann honom
 „klockan åtta om morgonen innesluten i sin studer-
 „sammare ensam med en älskwärd dame.“

„Det är sannt, herr Öfwerste; men ni bör til-
 „lägga, att jag snarare hade mitt skoflad än min
 „behagliga person att tacka för den dyrbara ynnest,
 „som Mistress Rebecca tacktes gifwa mig.“

„Ni erinrar mig,“ sade Julie, att jag borde

„bjuda er en kopp the, ty utan twiswel har ni spis-
„sat middag.“

„Ja, sköna fröken, jag skall med förtjusning
„mottaga något af er hand..... Det är santt,
„att jag har spiset middag.... som man spisar på
„ett wårdehus i Skottland.“

„Tillåt mig då att låta tillaga något åt er.“ sa-
de Öfwersten, och förde handen till flockstrången.

„Dör att tala uppriktigt, vill jag hellre alldes-
„les icke emottaga något; jag har redan tagit mi-
„na försigtighetsmått. Ni bör weta, att jag gått
„ned för att aftaga mina resbyxor; de äro mig wis-
„da nog.“ sade han, i det han kastade en blick af
sjelffdröjelse på sitt ben, som tycktes hafwa warit
ganska wacker. „Jag har talat en stund med Bar-
„nes och eder raske hushållerska; emellan oss är
„öfwerenskommit, tota re perspecta, — jag be-
„der er, mina fröknar, ursäkt mig, om jag tillåter
„mig tala latin inför er, — det är öfwerenskom-
„met, att man skall tillägga twenne becksiner till
„er wanliga familjequallsward; jag har till och med
„tagit mig den friheten att yttra min tanke, ehuru
„ganska ofunnig i konsten att tillreda såsen. Der-
„för, om ni tillåter, vill jag wänta, tills qualls-
„warden blir färdig.“

„Ni skola ock spisa tidigare än wanligt.“ swa-
rade honom Öfwersten.

„Ni gör mig ett nöje, allenast denna onörd-
„ning icke beröfwar mig en enda minut af des-
„samers sällskap. Jag följer med största wördnad
„wåra faders bruk: quallswarden är min förnäm-
„sta måltid; jag vill gerna förlånga den som
„Schweizarne; några glas godt win äro ett bepröf-
„wadt medel att förjaga alla de dimmor, som stus-
„derande och gdrömål samlat i wårt hufwud.“

Pleydells eldiga och upplifwade ägon, den allvarsamhet, hwatmed han predikade sin Epikuriska lära, lifligheten af hans ärbörder, behagade fröken Julie mycket, som ifrån denna stund åhörde med största uppmärksamhet det minsta ord, som utgick af Rådsherrrens mun. Emellan honom och henne föreföll infall och quickheter, som wi likwäl skola frifalla oss ifrån att uppräpa.

Så snart man slutat dricka the, fattade Man-
nering Rådsherrn i armen, och förde honom i
sin studerkammare. „Jag ser,“ sade Pleydell
till honom, „att ni har något att meddela mig an-
gående familjen Ellangowan. Är det om lef-
wande eller döda, som min militäriske Albumas-
sar will tala med mig? Har han rådfrågat stjer-
nornas lopp? Hwar de uppenbarat för honom
framtidens hemligheter? Är hans ephemeriders råd-
ning slutad? Har han läst sin Almochodon, sin
„Almuth?“

„Nej, nej, bästa Rådsherre; ni skall blifwa
min Ptolomeus. Jag will utan apellation un-
derkasta mig ert omdöme i den sak, hwarom frå-
gan är; jag har sönderbrutit min trollstaf, min
winkelhake, min cirkel, och uppbränt min svart-
konstbok; likwäl har jag wiktiga nyheter att be-
rätta er. Merrillies, Eigenarnes gamla Ei-
bylla, har i dag mött den stackars Magistern, och
jag försäkrar er, att hon icke litet skrämt honom.“
„Werfligen?“

„Intet är sannare. Hon har till och med haft
den artigheten att börja en breswerling med mig;
hon tror utan twiswel, att jag ännu är lika så
wis i stjerntydkonsten som första gången jag såg
henne. Se här det bres, som hon låtit öfwerlema-
na mig genom herr Sampson.“

Herr Pleydell satte på sig sina glasögon.
 „Hwad det är smutsigt och osnyggt! Hwar bokstaf
 „har åtminstone en half tumslångd; raderna äro
 „så illa ställda och på så olika afstånd, att man
 „skulle tro sig se skelettet af en stekt framsågel;
 „det lyckas mig aldrig att utreda det.“

„Will ni hafwa den godheten att låsa det högt.“

„Jag skall försöka att stafska det: Ni är en
 „god sökare, men dålig finnare. Ni vill understöds-
 „ja ett hus, som är färdigt att ramla; men om
 „ni läser rätt i stjernorna, skall ni få se det upp-
 „resa sig. Gif ett handtag åt de arbetare, som
 „skola arbeta. Gär det som ni har gjort för flera
 „år tillbaka. Laga så, att en wagn finnes till
 „hands denna afton klockan tio wid wågskifnadern
 „ofwansför Portanferry, och gif befallning att man
 „låter de personer stiga upp deruti, som fråga: *I*
 „Guds namn är ni der?“

„Wänta, här är också verser:

Äter skall Bertrams ädla ätt

Winna sin rikedom och sin rätt;

Ellangowans torn skall resa sin topp

Högt till den stjernfirddda himmelen opp.“

„Se der ett bref, som riktigt är författadt i
 „gätor. Prosan och verserne äro den Eumeiska Si-
 „byllan wärdige. Och hwad beslut har ni tagit?“

„Jag har fruktat förlora tillfället att förfäffa
 „mig några underrättelser om den sak, som syssels-
 „ätter oss. Det är möjligt, att denna quinna är
 „galen, och talar efter sin oordentliga inbillnings-
 „krafts ingifwelse; men ni har sagt mig, ni sjelf,
 „att ni är öfwertrygad att hon, oaktadt sin ihärdig-
 „het att neka, känner alla omständigheter af denna
 „sakliga händelse.“

„Och ni har skickat en wagn till det utsatta stället?“

„Ni skrattar wäl åt mig; men jag tillstår, att jag gjort det.“

„Skratta åt er? Och hwarföre, om er behagar? I ert ställe hade jag icke gjort annorlunda.“

„Förlusten wore på sin höjd att betala postwaggen, som jag låtit hyra i Rippletringan. Jag har gifwit postiljonen nödig underrättelse. Den stas kars karlen skall liksom hans hästar göra en lång resa i fälden, isynnerhet om man gifwit honom en falsk underrättelse.“

„Jag tror, att den icke är det. Denna kvinna har varit tyst så länge hon trodde, att hennes besänkelse war onyttig. Hon har welat förbehålla sig åran af att spela den förnämsta rollen; hon tror sig icke wara skapad att uträtta något under en annans befäl. Jag wet, att jag icke skulle förmå henne att bekänna det minsta, om jag frågade henne juridiskt; och det wisaste beslut wi hafwa att taga, är att gifwa henne anledning att göra sina uppenbarelser af egen drift. Om ni icke har något mer att säga mig herr Öfwerste, så skola wi återgå till damerna.“

„Jag har intet mer att säga er, ehuru min själ är i den häftigaste oro. Jag råfnar minuter och ånda till postwagnens återkomst. Ni har icke samma skäl som jag att wara så otålig.“

„Hur wet ni det, herr Öfwerste? I hwad som helst gör wanan allt. Jag tager den lifligaste del i denna sak; jag förstår er det; men jag hoppas jag skall åga styrka att öfwerwinna min otålighet, om dessa damer wille hafwa den godheten att spela eller sjunga något för oss.“

„Och om Barnes drager omsorg om bevakningerna?“

„Ni har rätt, herr Öfwerste: en Advokats oro Bergslottet i Dumfries. III.

„öfwer den wigtigaste saks framgång har aldrig kun-
 „nat beröfwa honom något af hans sömn eller af
 „hans matmåltning; emellertid bekänner jag, att
 „jag skall hafwa det största nöje, då jag hör bull-
 „ret af wagnens hjul.“

Med dessa ord stod herr Pleydell upp och in-
 gick i närmaste rummet, och på hans begäran tog
 fröken Mannerling sin harpa. Fröken Lucie
 sjöng ganska behagligt, ehuru utan att hafwa lårt
 sångkonsten, och hennes wån ackompanjerade henne.
 Den gamle juristen spelade temligen violoncell; han
 spelade till och med sin stämma i amatörsconcerten
 i Edimburg; han fann så mycket nöje i detta sätt
 att tillbringa aftenen, att jag är öfwertrygad, att
 han icke en enda gång tänkte på becksinerna, —
 men Barnes kommer och säger, att bordet är dukadt.

„Säg till Mistress Allain, att hon håller nå-
 „got i reserv;“ sade öfwersten. „Jag wäntar.....
 „det vill såga, jag hoppas..... Det är möjligt,
 „att någon kommer denna natt..... Säg åt betjen-
 „terna att de hafwa ögonen på uppförswägen.“

„Bästa pappa, hwem kan ni wänta denna natt?“

„Några personer, som jag icke känner, och som
 „skola komma för att tala med mig i wißa ange-
 „lågenheter..... Jag är icke wiß på, att de komma.“

„Jag skall aldrig förlåta dem om de komma och
 „stödra wår sällskapskrets, så framt de icke medför-
 „ra min wåns, min tillbedjares glada lynne och
 „godhet, ty det är den titeln herr Pleydell gif-
 „wit sig.“

„Ack, fröken Julie;“ sade han, i det han ar-
 tigt bjöd henne armen för att ledsaga henne i mat-
 salen, „det war en tid..... Wid min återkomst
 „från Utrecht år 1738.....“

„Jag beder er, tala icke mer om det; wi tycka

„Inghet mer om er så som ni är... Ni har varit i Utrecht, min herre. Jag är öfvertygad, att ni ifrån den tiden beständigt arbetat på att fullkomligt befria er ifrån den elaka ton, som ni måst antaga i denna stad.“

„Jag ber om förlåtelse, fröken Mannerling; Holländarn är mycket artigare, mycket älskvärdare, än deras flyktiga grannar förmoda. De äro så beständiga, så regelbundna i sin kärlek, som pendeln i ett våggur.“

„De skulle snart göra mig ledsen.“

„Deras sinnesslugg är orubbligt.“

„Allt värre och värre!“

„Sedan man i detta land tillbragt tre gånger trehundra sextie fem dagar att hjälpa er påtaga er pelis, att fåtta pallen under edra fötter, eller att föra er slåde på isen m. m. kan ni utan skäl, utan orsak affræda en suckande älskare, oaktadt ett-tusen nittiesem dagots tjenster, efter min lilla räkning; han skall icke beklaga sig öfver den förlorade tiden; ni skall icke hafva något att frukta af hans harm, I skolen icke desmindre vara lika goda vänner som förut.“

„Detta är åtminstone ett beröm för Holländarn. Men herr Pleydell, ni wet, att det förhåller sig med ett hjerta som med ett glas; det skulle förlora sitt värde, om man beröfwade det sin bräcklighet.“

„Ni har rätt, fröken Mannerling; men jag är öfvertygad, att det är lika så svårt att i detta land finna ett bräckligt hjerta som ett glas som icke är fört. Men jag ser herr Sampson komma med tillslutna ögon och hopfnäppt hånader, afbidande ögonblicket att låsa wälsignelsen till

„bords, och jag känner själf af beklädnadernas lukt,
att de äro ganska väl tillagade.“

Rådsherrn satte sig till bords, glömde fruntim-
merna för ett ögonblick, och sysselsatte sig blott med
att äta. På en fjerdedels timma yttrade han ej
ett enda ord, om icke för att säga, att beklädnaderna
woro måsterligt stekta, att såsen war förträfflig, och
att *Mistress Allain* förtjente beröm.

„Jag ser,“ sade fröken *Julie*, „att jag har
en ganska farlig medtåflarinna, till och med i sam-
ma ögonblick, som herr *Pleydell* förklarar sig
såsom min tillbedjare.“

„Förlåt mig, älskwärda fröken, det är endast er
utomordentliga hårdhet, som kunnat förmå mig
att begå den obetänksamheten att äta en förträfs-
full quallsward i er närvaro; huru skulle jag fun-
na uthärda edert sdrakt, om jag icke hämtade styr-
ka, och endast af den orsaken måste jag taga mig
den friheten att bedja er om tillåtelse att dricka
vin i ert sällskap.“

„Jag förmodar, herr *Pleydell*, att det är ett
bruk i *Utrecht*.“

„Förlåt mig, min bästa fröken; hjälpsa Frans-
männerna, som äro våra modeller i allt det som
angår galanteriet, Fransmännen kalla sina traktör-
er restaurateurs (återställare, vederquickare), och
syfta derigenom utan twiswel på det kraftiga bi-
stånd, som hos dem olycklige älskare finna, som
sörgåfves kasta sig ned för sina skönas fötter.
Den belågenhet, hwaruti jag är, fordrar så mycket
större skonsamhet, som jag känner mig nödgad att
begära af er ännu en winge af denna beklädnad.....
Herr *Sampson*, jag tänker icke försaka de tår-
or, som jag väntar af den sköna *Lucies* hån-

„der Min fåra Barnes, vill ni gifwa mig
„ett glas öl.“

Medan den gamla Rådsherrn fann det största
nöje uti att höra den lika så listiga som glådtiga
Miss Mannerings svar, hwilken desutom wisade
honom all aktning och uppmärksamhet, kunde Öf-
wersten icke återhålla sin otålighet. Han wågrade
att sätta sig till bords, under förewändning att han
aldrig spisade quållsward; han började gå med sto-
ra steg fram och tillbaka i matsalen, kastade då och
då sina blickar på wägen och lyfnade uppmärksamt
på minsta buller han hörde. Slutligen, då han icke
längre kunde styra sig, tog han sin kåpp och hatt,
och gick ut; han gick ända till slutet af uppförs-
vägen, liksom han kunnat förmå de personer, som
han wäntade, att komma snarare.

„Jag hade gerna sett,“ sade fröken Lucie, „att
„Öfwersten icke wågat sig gå ut wid denna tid.
„Ni har utan twifwel hört talas, herr Pleydell,
„om den förskräckliga oro wi haft i de sista dagarne?“

„Af smygghandlarne? Ah jag har bekantskaper
„och wänner ihland dem. Jag har mer än en gång
„haft tillfälle att sända några af dessa herrar till
„domstolarne.“

„Kanhända ni icke känner det förskräckliga upps-
„träde de gjort hos oss, endast af begär att hämnas?“

„Då den unga Hazlewood blef sårad? Jag
„wet allt detta.“

„Föreställ er, min bästa herr Pleydell, huru
„stor vår förskräckelse war, då en röfware af fo-
„lokal wårt, med ett hisfligt ansigte oförmodadt ru-
„sade på oss.“

Fröken Julie kunde icke med kallt blod höra
de uttryck, som, ehuru ouppsåttliga, woro så skymflig-
ga för hennes wän. „Ni edr wetä, herr Pley-

„Del,“ sade hon, „att Carl Hazlewood tyckes
 „i alla denna Kantonens damers ögon wara en så
 „wälskapad, så fullkomlig yngling, att alla de, som
 „icke lifna honom, anses af dem såsom misfoster.“

„Åhå, tänkte Pleydell, som genom sitt yrke
 war wan att gifwa aft på ton och åtbörder; åhå,
 här är eld under askan. „Min sötta fröken Julie,“
 sade han, „jag har icke sett den unga Carl, se-
 „dan han war barn, således kan jag icke säga, om
 „damerna hafwa rätt eller icke. Men hwad de må
 „såga eller tänka, vågar jag försäkra dem, att om
 „de wilja se wackra ynglingar, så böra de resa till
 „Holland. Jag har aldrig sett en så wacker ung
 „man, som en wid namn Van Beest eller Van
 „Buster, eller något dylikt namn.“

Nu kom ordningen till Julie att nedslå ögon-
 nen och blifwa förvirrad; men i samma ögonblick
 inträdde Öfwersten. „Jag hör intet,“ sade han.

„Eliwål skola wi ännu wänta.“ tillade Pley-
 dell. „Hwar är Magistern?“

„Här är jag, min herre.“

„Hwad är det för ett werk, som ni har i han-
 „den?“

„Den lärde Delyras afhandling; jag wille
 „gera inhämta er tanke om ett ställe, hwarom
 „kommentatorerne icke komma öfwerens.“

„Jag är icke fallen för att undersöka detta den-
 „na afton. Jag förstår mig icke mycket på
 „fysiken, för öfrigt finnes här diamanter, som all-
 „deles upptaga mitt förstånd och hjertas förnö-
 „genheter. Jag vågar icke anmoda dessa ålsswår-
 „da fröknar att förlora tiden med att åhöra en så-
 „dan läsning. Gdm dersöre er Delyra till ett
 „annat tillfälle.“

Högst förwånad öfwer ett sådant swar, tillstod

den stadens Magistern sin ofantliga bok, och kunde icke begripa, huru en lård man, som Rådsherrn, kunde syfselfätta sig med sådant fjolleri. Men herr Pleydell, som nu föga bekymrade sig om det wigtiga embete han beklådde, slog i ett glas Bourgogne, gñolade halfhögt en frigswisa, och snart började de unga fröknarna att sjunga romancen: Vi äro trenne kärlekens själmän. Rådsherrn skyndade sig att sjunga sekunden dertill.

„Frukten I icke att skada er hy genom så sent wakande?“ sade Öfwersten till dem.

„Alldeles icke, pappa. Rådsherrn har beslutit att i morgen blifwa herr Sampsons elev; derförde måste wi förlora så litet som möjligt af denna aftonstund, för att njuta vår eröfring.“

Samtalet fortsattes ännu en stund. Öfwersten, som war högst orolig, tog upp sitt ur, såg derpå med en bedröfwad mine, och sade slutligen till dem:

„Det är intet hopp mer, det är tid att åtskiljas i ögonblicket.“ Men wi skola erhålla ytterligare upplysning i följande kapitlet.

N i o n d e K a p i t l e t.

I det Mannerings åter satte sitt ur i fickan, hörde han ett doft buller på afstånd. „Wist är det en wagn.“ sade han, „Nej, det är bullret af blasden, som skakas af vinden. Herr Pleydell, sått er wid fönstret, jag beder er.“

Rådsherrn, som med sin wida nåsduk i handen gestikulerade med mycken listighet bredwid fröken Julie, stod upp och omswepte sin hals med mycken försigtighet af frukten att förkyla sig. Han öppnade fönstret, och hörde ganska tydligt bullret

af en wagn, och gick genast ut, lifsom hade han spart hela sin nyfikenhet till detta sista ögonblick. Öfwersten ropade på Barnes, att han skulle låta de personer som ankommo ingå i ett särskildt rum, emedan han icke wiste, hwilka de kunde wara. Emellertid infom wagnen, innan han hunnit gifwa sin befallning. Han hörde snart Rådsherren ropa; „Gud ske låf! Det är vår wån ifrån Hiddesdale „med en kamrat af samma kaliber!“

I det Dinmout hörde hans röst, som han igenkände ganska wäl, darrade han af glädje och öfverraskning. „Hwad, det är ni, herr Pleydell!“ ropade han i sin ordning. „Nu äro wi trygge; nu „må man föra oss, om man will, ända till helfwer „tes afgrund, så är jag säker, att ni skall draga oss „upp derutur.“

Medan Arrendatorn betygade Sir Pleydell sin wörpnad, gick Bertram, bländad af ljusets hastiga sken och förwirrad af allt det som händt honom, melaniskt fram. I det han satte foten på salens tröskel, stod han midt emot Öfwersten, som i ögonblicket igenkände honom, och blef högst bestört af detta owäntade möte. Alla stodo stumma af förwåning. Man bör erinra sig, att de alla hade sina starka skäl att blifwa betagne af fruktan och försträckelse. Mannerling såg framför sig den mannen, som han trodde sig hafwa dödat i Ostindien; Julie fann sin älskare i en ganska kritisk beslagenhet; Lucie igenkände den unga Hazlewoods mördare. Bertram, som trodde Öfwerstens tyftnad och bestörtning härdrä af den plågsamma känsla han hade att se sin fiende insmyga sig hos honom, skyndade sig att förklara för honom, att det wist icke war af fri wilja han war i hans hus, och att han blifwit bortförd utan sitt samtycke, och

till och med utan att weta, hwart man fbrde honom.

„Det är herr Brown, som jag tror.“ sade Mannerling till honom.

„Ja, min Hfwerste; han har haft den åran att känna er i Ostindien, och jag vågar hoppas, att den orsak till misshandje han kunnat gifwa, icke skulle hindra er att göra honom en vigtig tjenst, genom det ni förklarar, att ni känner honom. Han wånar denna ynnest af er; ni är Adelsman, en man af åra, och med denna dubbla titel....“

„Herr Brown, jag har aldrig varit så förtwånad. Efter hwad som förefallit oss emellan, åger ni wißt rättighet....“

Han hade icke tid att sluta sin mening, emedan Rådsherrn inträdde, åtföljd af Dinmout. Sir Pleydell blef warse Hfwerstens förwirring, Julius oro och fröken Bertrams förskräckelse. „Hwad betyder allt detta?“ ropade han. „Har denna unga man Medusas hufvud i sina händer? Jag måste undersöka honom.“ Åh, store Gud, sade han för sig sjelf, det är Sir Bertrams lefwande porträtt. Heran har hållit ord. „Min bästa fröken Bertram, se, jag beder er, på denna unga mannen; erinrar ni er hafwa känt någon, som liknade honom?“

Lucie, som wid första ögonblicket hade igenkänt den förmenta röfwaren som lofat skott på hennes ålsklare, hade icke mod att fästa sina blickar på honom. „I Guds namn,“ ropade hon, „låt honom gå ut härifrån, eller blifwa wi alla mördade.“

„Mördade! Och af hwem?“ frågade Rådsherrn, något förvirrad och bewåpnad med eldgaffeln. „Mördade! Ni tänker icke på hwad ni säga, bästa fröken: wi äro här tre män, utan att räknat betjens

„terna; se der den hederlige Dinmout, som ensam är så god som ett halft duftin; öfwerlägsenheten är på wår sida. — Jag beder er, min låra Dandie, Davie, eller hur ni will heta, tag dessa damer under ert beskydd.“

„Store Gud! Sir Pleydell, känner ni icke Kapiten Brown?“

„Jag känner honom icke; men om han är er wän, hafwa wi intet att frukta; håll er nära till honom.“

Denna scen föregick med sådan skynsamhet, att den slutades, innan Magistern, som syfvelsatte sig med att läsa i en wrå, hade tillslutit sin bok. „Uff, om grafwarne kunde återgifwa sitt rof, skulle jag säga: se der min högt wördade fordna husbonde!“

„Han har rätt, han har rätt; jag är af samma tanke,“ sade Rådsherrén, „ja, se der Bertrams porträtt, hwad säger ni derom, herr Öfwerste?“

„Jag tänker..... jag tror.... jag hoppas.... Nej, aldrig såg man en så förwånande likhet.“

„Magister,“ sade Rådsherrén, „jag förbjuder er att säga ett enda ord. Sätt er, unge man.“

„Jag beder er ursäkta mig, min herre, om jag icke lyder er genast; men om jag icke bedrager mig, är jag hos Öfwerste Mannering, och jag döskade weta, om min ankomst icke förtörnat honom, eller om jag kan tro, att jag är wälkommen.“

Öfwersten sökte öfwerwinna sig sjelf: „twisla icke derpå,“ swarade han genast, „ni är wälkommen, men, isynnerhet om ni låter mig weta, på hwad sätt jag kan wara er nyttig. Jag wet, att jag har mer än en orättwisa att godtgöra er. Jag hade bortd förefomma er fråga; men er owäntade ankomst har uppväckt hos mig så smärtsamma

„hågkomster, att jag glömt att säga er, så snart jag
 „säg er, det som jag med nöje upprepar: ni är
 „välkommen; och hwilken som helst orsaken må wa-
 „ra, som förslaffar mig åran af ert besök, är det
 „mig ganska angenämt.“

Bertram betygade genom en wördnadsfull
 bugning, huru rödd han war af detta wänliga swar.

„Min låra Julie,“ sade Öfwersten, „du gör
 „wål, om du afslågsnar dig. Herr Brown, ni ur-
 „såktar det wål; wår förklaring torde återfalla i
 „hennes själ några smärtande omständigheter.“

Julie stod genast upp och gick ut. Då hon
 gick förbi Bertram, sade denna med låg röst, och
 så att han blott kunde höras af henne: „Alltid
 „samma fördomar!“ Fröken Lucie, som war
 alldeles förvirrad, följde sin wån, utan att hafwa
 mod att kasta ännu en blick på detta fäsans föres-
 mål. Hon såg likwål, att något misstag war i det
 som föreföll; men hon war långt ifrån att wilja
 anklaga den främmande såsom mördare. Öfwersten
 kanner honom, sade hon för sig sielf, och han mot-
 tager honom med afstning; det är wißt icke den per-
 sonen, som sårat Carl eller och har denne rätt, då
 han säger, att skottet blifwit lofsadt af wåda.

De personer, som quarblefwo i salen, bildade en
 grupp, som war en stor målares pensel wärdig.
 Hwar och en af dem, som utgjorde den, war för
 mycket syfvelsatt med sina egna känslor för att gif-
 wa akt på de öfrigas. Bertram befann sig ge-
 nom werkan af en oförklarlig slump, i en mans hus
 som han tredde sig hafwa rätt att hata såsom sin
 synnerliga fiende, och som han war twungen att
 wörda såsom Julies far. Mannering fände
 på en gång den lifligaste glädje, i det han fann
 sig befriad ifrån sorgen att hafwa dödat sin like i

en duell, och det största misnöje att se framför sig den, som hade förolämpat honom i hans äminaste förhållanden. Magistern, stöddande sig mot ryggen af en stol, upplyfte icke ögonen på Bertram. Den oro som skalade honom, målades i alla hans anletsdrag och i hans armars och bens owillkorliga rörelse. Dinmout, insvept i sin wida kapprock, lifnade en groft arbetad bildstod; han öppnade stora ögon, hwaruti hans öfverrassning målades. Endast Rådsherren fann sig i sitt element; man märkte det af hans eldiga blickars liflighet och af den förnöjelse som strålade på hans ansigte. Han såg framför sig den lysande framgången af en sak, som alltid skulle blifwa namnkunnig, och som skulle förskaffa honom tillfälle att utveckla alla sin wältalighets och lärdoms tillgångar. Nej, aldrig har en ung Monark warit uppfylld af så smickrande hopp, då han gick i fält i spetsen för en utwäld frighår. Han såg med ett ögonkast den wäg han borde gå, och de åtskilliga medel han borde anwända. „Mine „Herrar,“ sade han, „sätten er, jag ber; I ären „på mitt område, jag har rättighet att tjena er till „ledsagare. Sätt er, min låra herr Öfwerste, och „låt mig börja min förrättning; sätt er, herr Brown, „aut quocumque alio nomine vocaris. Herr „Magister, tag en stol; ärlige Dinmout, sträck „ut er på denna soffan.“

„Det gör jag wist icke, herr Pleydell, jag „skulle smutsa dessa wackra möbler; jag will hellre „göra ett slag och lemna er i ro för att utreda allt „detta; ty fan tu mig, jag förstår mig det minsta „derpå.“

Öfwersten, som nu igenkände Dandie Dinmout, närmade sig genast, och betygade det nöje han hade att se honom. „Efter den wackra gets

„ning, som jag såg er göra i Edimburg,“ sade han till honom, „fruktar jag icke att säga, att oaktadt edra plumpa kläder och edra spikade skor, ni skule hedra en kunglig stolsdyna, om ni satte er på den.“

„Nej, nej, herr Öfverste, jag är blott en fattig bergsbo; men jag tillstår, att det skulle mycket roa mig att höra med mina egna öron, huru Kapitenen skall draga sig ur spelet. Jag är ganska öfvertygad, att denna tappra yngling skall snart vara i frihet, om Sir Pleydell vill.“

„Ni har rätt, min fåra Dandie,“ sade Pleydell, „ni talar som ett orakel; nu måste man tåga. Alla hafwa fatt sig, som jag ser ett glas Bourgogne, innan man börjar! — Nå wål, min wån,“ sade Rådsherren, i det han wände sig till Bertram med en ganska wänlig uppsyn, „kan ni säga oss hwem ni är, eller hwad ni är?“

Oaktadt sin oro, kunde denne icke hålla sig ifrån att småle. „I sanning, min herre,“ swarade han, „det är icke länge sedan jag wiste det ganska wål; men efter allt hwad som händt mig, wägar jag icke gifwa ett bestämmt swar.“

„Nå wål, så säg oss hwad ni wiste för någon tid sedan.“

„Jag wiste ganska wål, att jag hette Brown, och att jag hade den äran att tjena såsom Kadett under Öfverstens befäl.“

„Jag kan försäkra, att han är samma person, och säga er hwad hans blygsamhet förbjuder honom att säga: det är, att han alltid utmärkt sig genom sin tapperhet och sitt goda uppförande.“

„Så mycket bättre, så mycket bättre, min herre; men det är blott en obestämd underrättelse. Kan herr Brown säga oss, hvar han är född?“

„I Skottland, som jag tror; men jag kan icke angifwa stället.“

„Hwar har ni blifwit unpfostrad?“

„I Holland; derom är jag ganska öfvertygad.“

„Minnes ni något om edra första år, innan ni lemnade Skottland?“

„Ganska ofullkomligt; emellertid har jag, tackad ware den elaka behandling jag snart derefter rönt, icke glömt, att jag i min barndom öfverhopades med smekningar, och att jag war föremålet för den ämnaste omsorg. Jag har en oredig föreställning om en man, hwars ansigte uttryckte godhet; jag kallade honom pappa, och om ett fruntimmer, hwars helsa war ganska swag; jag tror, att det war min mor. Jag påminner mig äfwen en lång, mager och torr man, som alltid war svartklädd; han lärde mig stafwa; han följde mig på mina promenader, och jag tror han war med mig sista gången.....“

Magistern kunde icke hålla sig längre. I den mån som hwarje Bertrams ord bewisade honom, att hans wälgyörares son war för hans ögon, hade han den största möda att återhålla sin rörelse; men då han hörde tatas om sig sjelf, nödgades han låta de känslor utbryta, som quäfde honom. Han lemnade hastigt sin stol, gick fram med en förwirrad uppsyn, och ropade med en stark röst: „Henrik Bertram, se på mig! Är jag icke denna man?“

„Ja!“ svarade Bertram darrande, lifsom hans själ blifwit i en hast upplyft af en ljusstråle. „Ja, jag igenkänner den hederliga och älskta Mennans röst..... jag igenkänner hans anletsdrag.“

Magistern kastade sig i hans famn, tryckte honom tusen gånger till sitt hjerta i hånryckning af en glädje, som närmade sig till wansinnighet. Ses

dan han något sansat sig, upplyfte han ögonen till himlen, och utropade: „Den som nåpser wågorna, kan åfwen göra de ondskesfullas skampningar till intet!“

Öfwerste Mannering tog sin tillflykt till sin nåsduk, Rådsherrn afterkade sina glasögon och wände sin snusdosa på alla sidor.

„Jag ta" den farlen,“ sade Arrendatorn med en quåfd röst, „han kommer mig att gråta som ett barn; det har icke händt mig allt sedan min jalig farmors död.“

„Tyft inför Rätten!“ sade slutligen Sir Pleydell; „wårt förhör är icke ännu slutadt, och wi hafwe ingen tid att förlora; jag finner, att wi hafwa arbete före nattens slut.“

„Om ni will, skall jag låta sadla en häst åt er.“

„Nej, nej, det är onödigt. Herr Magister, jag har gifwit er den nödwändigade tiden för att betyga er tillfredsställelse och hånryckning för er wån; ni måste hafwa den godheten att stilla er och tillåta mig att fortfara med mina frågor.“

Magistern hade den wanan att wara ganska lydig, ifrån hwem som helst befallningarne kommo, som gåfwo honom; han satte sig på sin länstol och betäckte ansigtet med sin nåsduk, antingen för att imitera den Grefiska målarens lyckliga konstgrepp, eller för att samla sina tankar och tacka Gud. Twå minuter hade knappt förslutit, förinnan han hastigt tog af sin nåsduk för att öfwerthyga sig, att det icke war en dröm, och sedan han erhållit den ljuswa wißheten, att det war hans elev han såg, återtog han sin ställning och iakttog den största tystnad, ända till det ögonblicket, då Rådsherrns frågor twungo honom att låna ett uppmärksamt öra.

„Nå wål, min wån,“ sade Pleybell, „min
 „fåra Bertram, ty jag hoppas, att wi hådons
 „efter icke skola gifwa er något annat namn, will
 „ni wara god och låta oss få weta alla de omständ-
 „igheter, som ni erinrar er angående sätet hwarpå
 „ni lemnat Skottland.“

„För att tala uppriktigt, min herre, ehuru jag
 „behållit denna försträckliga händelse fullkomligt i
 „minnet, så är det mig icke möjligt att rätt be-
 „stämma mina föreställningar i detta afseende; jag
 „will påminna mig, att jag stundom promenerade
 „på en ång och i en skog.....“

„Ja, min wån, det är i Warrochs skog,“ swa-
 rade Magistern.

„Tyft, herr Sampson,“ sade Rådsherrn till
 honom.

„Ja,“ fortsfor Bertram, „jag gick stundom i
 „en skog, och någon följde mig; jag tror, att det
 „war den wärdige prestmannen.....“

„Ja, det war jag, min fåra Henrik. Bewas-
 „ra dig Gud, mitt fåra barn!“

„Tig då, herr Magister, och låt oss inhämta
 „bewis, att han är samma person. Fortsar, herr
 „Bertram!“

„Jag erinrar mig som en dröm att någon höll
 „mig framför sig på sin häst.“

„Nej, nej, min fåra Henrik;“ ropade Magis-
 stern, „jag har aldrig vågat sitta på en häst, och
 „jag hade wißt icke welat sätta dig i fara, fåra
 „barn!“

„Det är i sanning odrågligt. Herr Magister,
 „betänk wål hwad ni gör! Om det händer er åns-
 „nu att säga ett enda ord, så framt jag icke frå-
 „gar er, försäkrar jag er, att jag skall taga min
 „tillskytt till naturliga Magien, och genom trenne

„cirklars tecknande i luften med min fåpp skall jag
 „lågga rågan på denna quållstundens alla hemliga
 „hetsfulla och magiska händelser: jag skall då
 „nödga Hentif Vertram att åter blifwa Ban
 „Wrest Brown.“

„Wårdaste herre, jag beder er ödmjukast om för-
 „låtelse, det war endast ett verbum volans.“

„Det är godt; men jag befaller er att tiga no-
 „leus volens“

„Jag beder er, herr Sampson,“ sade Öfwer-
 sten till honom, „bjud till att tiga; det gäller er
 „wåns bästa; fall icke herr Rådsherrn mer i talet!“

„Nå är jag stum, herr Öfwerste.“

„Nu,“ fortfor Brown, „rusade tre till fyra
 „menniskor emot oss och föttade oss af hästen; jag
 „har blott en oredig hågkomst här om; men jag ers
 „lutar mig, att under det man slogs, jag undkom,
 „och att jag fann mig i en ganska stor quinnas
 „sömn, hwilken kom fram ur småssogen, och som
 „till någon tid tog mig under sitt beskydd. Allt det
 „följande har icke något sammanhang; det är ett
 „werkligt kaos i mitt hufvud. Man bar mig till
 „hafsstranden i en grotta; man gaf mig en dryck,
 „som insöfde mig en lång tid; jag fann mig i ett
 „Holländskt köpmansskepps kajuta. Jag blef förd till
 „Holland; der gick jag i skolan med en gammal
 „handelsmans tillstånd, som fattade wånskap för
 „mig.“

„Och hwad sade han om sattet, hwar på ni war
 „hans slågtinge?“

„Han gjorde mig ett ganska enkelt och kort för-
 „troende: han underrättade mig, att min far, som
 „war Agent ibland södra Skottlands smyghandlare,
 „hade blifwit dödad i en drabbning emot tullbe-
 „tjenterna, att hans korrespondenter hade wid denna

„tid ett slepp i dessa farvatten, och att jag af
 „medlidande blifwit tagen om bord derpå, och förb
 „till Holland. Jag fann, då jag tillwårte, att
 „denna berättelse icke hade något sammanhang med
 „mina hågkomster; men hwad kunde jag göra, då
 „jag icke hade något medel att upplysa mina twif-
 „wel, och icke engång en enda wån, som jag fun-
 „de gifwa del deraf. Öfwerste Mannerings län-
 „ner det öfriga af min historia; jag fer till Ost-
 „indien för att blifwa kofhållare i ett handelshus,
 „hwars affärer förwirrades; jag beslöt att ingå på
 „den militåriska banan, och jag wägar smickra mig
 „dermed, att jag icke wanhebrat den.“

„Du är en förträfflig gosse,“ sade Weydell
 till honom, „jag går i borgen dersför; och emedan
 „du har warit utan far i så lång tid, önskar jag
 „af allt mitt hjerta att wara för dig i förs ställe.
 „Men händelsen med den unga Hazlewood?“

„Det war en tillfällighet. Jag reste i Skott-
 „land för mitt nöje skull efter en wiftelse af flere
 „dagar hos min wån Dinmout, med hwilken min
 „goda lycka låtit mig göra bekantskap.“

„Det är min lycka, endast min.“ swarade Din-
 mout lifligt, „Utan er hade tre röfware skjutit mig
 „för pannon.“

„Eedan jag lemnade min wån,“ fortsfor Ber-
 tram, „blef jag plundrad; och det är af en hån-
 „delse, då jag bodde i Rippletringan, som jag kom
 „i twist med denna unga Adelsman. Då jag wille
 „betyga min wördnad för fröken Mannerings,
 „som jag haft den äran att lära känna i Ostindi-
 „en, förtörnades den unga Hazlewood öfwer min
 „djershet och befallde mig med mycket öfwermod att
 „gå bort; och deraf uppfom denna strid, som gaf
 „anledning till den olyckliga händelsen; under det

„wi kämpade, gick skottet i hans bösta bröst, och så
 „rade honom. Nu, då jag haft den äran att svara
 „på alla edra frågor.....“

„Nej, nej,“ sade Pleydell lifligt, i det han
 gungade händerna, „ännu är icke allt slut; jag
 „har ännu flera frågor att göra er, som jag spar
 „tills i morgon bitida. Jag tror det är tid att
 „sluta mitt förhör.“

Bertram sade: „Emedan jag svarat på alla
 „de frågor, som ni behogat göra mig, vill ni wa-
 „ra af den godheten att låta mig weta den persos-
 „nens namn och stånd, som visar mig ett så lif-
 „ligt deltagande, och för hwem ni tager mig, eme-
 „dan min ankomst gjort ett så owanligt intryck.“

„Hwad mig angår, min vän, så är jag Paul
 „Pleydell, Advokat wid Skottska Parlamentet.
 „J äuseende till er, är det icke så lätt att säga på
 „ett onckligt sätt, hwilken ni är för det närvaran-
 „de: men jag beppas, att innan fort kunna falla
 „er Henrik Bertram Knight, representant af en
 „bland Skottlands äldsta familjer, arfwinge till El-
 „langowan med underlydande ågor.“ Jag glömmier,
 sade han för sig sjelf, hans fars dårskaper, och jag
 vill tjena Ludvigs sonson, den enda af denna fa-
 milj, som är wärd att bära detta namn.

Alla hade uppstått för att åtskiljas, då Hwerts
 sten nårmade sig till Bertram, som Rådsherreus
 sista ord hade alldeles förwånat. „Jag lyckönskar
 „er,“ sade han, „till den lyckliga framtid, som visar
 „sig för er; jag war en af er fars gamla wänner;
 „jag war händelsewis i slottet Ellangowan samma
 „natt, som ni kom till werlden. Jag har blott
 „oredigt känt den olyckliga händelse, som berdfwade
 „er edra förålsbrar; men ni kan tro, att då jag nu
 „ser er wid god helja under namn af Brown, har

„Jag känt mig befriad från en förskräcklig börda,
 „som en lång tid tryckt mitt hjerta, och jag finner
 „mig dubbelt lycklig, då jag har den lyckan att mots-
 „taga hos mig Sir Bertrams, min w ns arf-
 „winge.“

„Hwar äro mina f dr drar?“ frågade Ber-
 tram.

„De äro ej mera till: ert arfwegods har blif-
 „wit såldt; men jag hoppas, att det skall lyckas
 „oss att återtaga det. Jag skall smaka det första
 „nöje i min lefnad, då jag biträder er att återtaga
 „edra rättigheter.“

„Ni kan lemna mig den oms rger;“ svarade
 Rådsherrn, „denna sak tillhör mig och jag skall
 „draga fördel deraf.“

„Jag wet w l,“ sade Arrendatorn, „att ni icke
 „behöfwer mig i denna sak; emellertid, om litet
 „penningar behöfdes för att utföra Kapitenens pro-
 „cess..... Det säges, att man aldrig vinner något
 „utan penningar.....“

„Undantagande om l rdagarne.“ svarade Pley-
 dell.

„Det är sannt; men om ni w grar mottaga ert
 „arfwode på denna dagen, så vill ni icke åtaga er
 „saken, och det är ett och samma. Jag sade der-
 „före, att jag har en god pung till Kapitenens tjenst;
 „min goda Willie har hjälpt mig att w l fylla
 „den.“

„Vi behöfwa icke edra penningar, min f ra
 „Dinn out; g m dem till att förbättra ert arrens-
 „degods.“

„Till att förbättra mitt arrendegods, Sir Pley-
 „dell? Ni känner många saker; men ni känner
 „icke arrendegodset Charles-Hope. Det behöfwer ins-
 „gen förbättring, och jag wille icke gifwa det, som

„det årligen aflastar för sexhundra guineer, ren bes-
„hållning.“

„Will ni arrendera ett annat?“

„Jag wet icke; jag tror icke, att Hertigen vill
„affseda sina gamla arrendatorer, och jag wille för
„allt i werlden icke störa mina grannar.“

„Säke engång er granne Dawston?“

„Nej wißt icke; han är wäl icke så god skall-
„broder, han förtretar mig ofta; men fan ta mig,
„om jag någonsin vill frantaga honom hans plats.“

„Du är en redlig man; det är tid, att du går
„till hwila; jag är öfvertygad, att du skall sofwa
„roligare än många stora herrar. Herr Öfwerste,
„jag märker, att ni har något att säga till vårt
„hittebarn. Jag går att säga till Barnes, att
„han skall uppväcka mig i morgon klockan sju;
„ty min betjent är en sådan sjuosofware, som ni än-
„nu aldrig sett, och jag är öfvertygad, att han he-
„drat ert öl. God natt, herr Magister; god natt
„Dinmout; god natt, Bertramers, Mac-
„Dingawaiers, Arthurers, Dionysiers,
„Gottfriders, Rolanders Representanter, Urfs-
„winge till Baroniet Ellangowan med underlydande
„de ågor!“ Med dessa orden tog Rådsherrn sitt
ljus och gick ut. Innan Magistern lemnade säll-
skapet, höll han ännu länge sin lilla Henrik i sin
famn; detta namn fortsfor han att gifwa en soldat,
som war 5 fot och 8 tum lång.

~~~~~

Tionde K a p i t l e t.

~~~~~

Följande morgonen innan klockan sju, satt den
outtröttlige Rådsherrn redan wid en god brasa, i
sammetsmössa och sidennattrock; han sysselsatte sig

med att läsa alla de handlingar, som woro förenade med protokollet han hade uppsatt angående Kennedys mord. Han hade varit omtänkt att sända ett bud till Mac-Morlan för att bedja honom att genast begifwa sig till Woodbourne för en sak af största wigt. Dinmout som war ganska trött af gårdagens beswårligheter, och som fann sin säng bättre än den, som Mac-Guffoe med så mycken swårighet afstod åt honom, tänkte icke på att uppstå så tidigt. Bertrams otålighet hade icke tillåtit honom wänta att gå ut, tills hans wän hade uppgitit; men han glömde icke, att Öfwersten skulle komma till honom, och wägade derför icke lemna sin kammar, förrän han emottagit hans besök. Barnes hade enligt sin herres befallning, försatt honom med linne och allt som war honom nödigt för att klåda sig på ett snyggt och anständigt sätt; han wäntade icke utan oro sin wårds ankomst.

Några minuter derefter flappade Öfwersten sakta på hans dörr; han inkom, och deras långwariga samtal war likaså behagligt för den ena som för den andra. Lifwål meddelade de hwarandra icke alla sina hemliga tankar: Mannerling wille icke låta honom weta det horoskop han uppsatt öfwer honom, och Bertram trodde att han icke borde tala om sin kärlek till fröken Julie. För öfrigt förklarade de sig uppriktigt för hwarandra, man ran till och med säga, att Öfwersten derwid wisade hjertlighet. Bertram betygade sin erkänsla, och huru mycket Mannerings erbjudna wänskap war honom angenämt och dyrbar; men han tycktes aldrig wilja bedja derom.

Fröken Lucie war i frukostsalen, då Magistern inkom alldeles andtruten, och den lifligaste glädje war målad i alla hans anletsdrag. Denna om-

ståndighet war så utomordentlig, att hon i bdrjan trodde, att något obehagligt händt honom, som förvirrat hans tankar. Han satt, vred ögonen till höger och vänster, öppnade en stor mun utan att kunna tala. Det lyckades honom slutligen att uttrycka dessa ord: „nå wål, fröken Lucie, hwad tänker ni om allt detta?“

„Om hwad, jag beder er?“

„Om den lilla Hen...; om den, som ni kanner ganska wål?“

„Hwad:.... som jag kanner ganska wål?“

„Ja, om den unga främlingen, som ankom hit, i går i postwagn; ni kanner honom wål?“

„Den som sårade Carl?“

„Ja, ja; alldeles den samme.“

„I sanning, herr Sampson, ni har walt ett ganska besynnerligt ämne till skämt.“

„Jag tror, att denna olyckliga händelse enbart war werkan af en slump, och att wi icke böra frukta, att den förnyas, — werkan af en slump! Ha, ha, ha.“

„I sanning, herr Sampson,“ sade Lucie till honom, „jag finner er i dag ganska glad.“

„Ni har rätt, fröken Lucie; jag är utomordentligt glad, jag är till och med skämtsam, — ha, ha, ha!“

„Er glädje är så utomordentlig, att jag gerna wille weta orsaken dertill.“

„Ni skall få weta den, fröken Lucie, ni skall få weta den..... Kommer ni ihåg er bror?“

„Store Gud hur kan ni göra mig en sådan fråga? Ingen wet bättre än ni, att han försvann samma dag jag föddes.“

„Det är sannt, det är sannt; jag hade glömt

„bet, Åh, det är längesedan denna olycka hände,
„Kommer ni ihåg er wårdnadswådda far?“

„Kan ni twifla derpå, herr Sampson? Det
„är knappt en månad sedan.....“

„Det är sannt..... Jag skall icke skämta mer,
„denna hågkomst är för smårtsam. Betrakta då
„denna unga man (Bertram inträdde i samma
„ögonblick); se wäl på honom; det är er fars lef-
„wande bild. Emedan himlen beröfwat er edra
„föräldrar, så ålsten hwarandra inbördes, mina
„fåra barn!“

„Det är verkligen min fars afbild,“ sade Lu-
cie, blef, darrande och nära att swimma. Ber-
tram skyndade sig att understödja henne, och
Magistern att hämta watten.

„Herr Sampson, wid allt hwad beligt är,
„är det min bror?“

„Ja, ja, bästa fröken; det är den lilla Hen-
„rik Bertram.“

„Det är då min fåra syster!“ ropade Ber-
tram hånryckt af glädje, „o trefaldt lyckliga dag!“

„Ja, min fåra lilla Henrik, det är fröken
„Lucie Bertram, er syster. Ni skall finna henne
„ganska kunnig i Franska, Italienska och Spanska
„språket; hon skrifwer och talar korrekt sitt moders-
„mål; hon känner bokhålleriet, till och med det
„dubbla. Jag talar icke om hennes sfiicklighet att
„wäl sköta ett hushåll i alla dess delar. Man
„bör gifwa hwar och en hwad honom tillhör;
„hon har icke mig utan hushållerskan att tacka för
„dess sista nämnda funskaper; hon har att tacka den
„ålskwärda fröken Julie Mannerling för sin
„talang i musiken; suum cuique tribueto.

„Ni är således den enda person jag har öfrigt
„af min familj,“ sade Bertram till Lucie,

„Hfwersten har berättat för mig alla olyckor den undergått; men han har icke sagt mig, att jag skulle få den lyckan att återfinna er här.“

„Han hade lemnat denna omsorg“ svarade Lucie, „åt den wördnadswårda man, som är ett mönster af wänner; han har icke upphört att säga den ämmaste omsorg på min far under dess långwariga sjukdom, och intet har funnat förmå honom att hfwergifwa sin elev.“

„Mätte Gud belöna er, som ni förtjenar det!“ sade Bertram till Sampson, i det han tryckte hans hand med mycken rörelse. „Han är ganska wård den ämma hågkomst, som jag bewarat af den omsorg han hade om min barndom!“

„Gud wålsigne er begge två, mina fåra barn!“ sade Magistern. „Om det icke hade varit af kärlek till er, hade jag icke haft någon högre önskan än att hwila wid min wördnadswårda herres sida.“

„Man bör hoppas,“ sade Bertram till honom, „jag har till och med en aning, att wi en dag skola blifwa lyckliga. Himlen har gifwit mig wänner, som skola hjälpa mig att återwinna mina rättigheter.“

„Ja, ni har wänner,“ upprepade Magistern, „de äro sände till er af den, hwilken, såsom ni säger ganska riktigt, är ursprunget till all rättvisa och till all dygd. Ni har Hfwerste Mannering, en man af stor lärdom, oaktadt den ringa ledighet han haft att hfwerlemla sig åt studierna; ni har Rådsherrn Pleydell, en ganska lård man, fastän han ofta roar sig med barnsligheter, som äro en man af hans stånd föga wärdiga; ni har Dinmout, som jag tror icke wara mycket belåsen, men hwilken liksom de gamla Patri-

„arkerna, känner ganska wäl allt hwad som hör till
 „boscapsfödtfeln och landtbruket; slutligen har ni
 „mig sjelf, hwars största nöje skall blifwa att of-
 „fra åt er hela frukten af mina studier, ehuru swag
 „den må wara, och hjälpa er ersätta den förlorade
 „tiden. Ja, min kära Henrik, wi skola börja
 „med Engelska språkets grunder, och wi skola icke
 „stanna för, än ni fullkomligt känner Latin, Gre-
 „kiska, Hebreiska, Caldeiska och Syriskä.“ Läsar-
 ren har funnat märka, att Magistern wid detta
 tillfälle hållit ett längre tal, än han plågade. Or-
 saken dertill är ganska enkel, då han återfann sin
 elev, återförde honom hans exalterade inbillnings-
 kraft till den tiden, då han hade den lyckan att
 undervisa honom; han önsade intet ifrigare än
 att börja om på nytt.

Läsaren har äfwen funnat märka, att han war
 stolt öfwer de talanger, som fröken Lucie ägde,
 och att han, oaktadt sin enfald, wäl war något
 högmödig öfwer sin ofantliga lärdom.

Hans wåltalighet war alldeles fåfång; ty bro-
 dren och systera woro för mycket syfselfatte med de
 olika känslor, hwaraf de woro genomträngde, för
 att hafwa lust att åhöra den goda herr Camp-
 sons lärda declamationer.

Från Bertrams kammare gick Hfwersten i
 sin dotters klädkammare. „Ebta pappa,“ sade hon,
 i det hon såg honom inträda, „ni har glömt, att
 „wi wakade nog sent på den förlidna natten; jag
 „har ännu icke haft tid att reda ut mitt hår, och
 „jag försäkrar er, att mitt arma hufwud behöfwer
 „det.“

„Julie, det är just om ditt hufwud, som
 „jag vill tala med dig; jag begär blott några mi-“

„nuters samtal med dig; jag skall icke låta din kammarjungfru vänta länge.“

„Uck, bästa pappa, om ni wiste hwilken oreda det är i mina begrepp, så skulle ni icke säga, att några minuter äro tillräckliga för er för att sätta dem i ordning; om min kammarjungfru uträttade sin sak så hastigt, skulle hon icke quärlenna ett hår på mitt hufvud.“

„Säg mig derföre, hwarifrån denna oreda kommer, och jag skall bjuda till att med all möjlig skonsamhet hastigt afhjelpa den.“

„Det lyckas er wist icke, söta pappa, mitt hufvud är ett verkligt kaos.“

„Jag skall söka att reda det, min dotter.“ Han underrättade henne om den lyckliga ändringen i Browns öde, och det lysande hopp, hwartill Bertram ägde rättighet. Julie kunde icke dölja den del hon tog i denna owäntade nyhet.

„Nå wäl, min dotter,“ sade Mannerling till henne, „börja edra begrepp blifwa något klarare?“

„Twärtom bästa pappa; denna unga man, som tros wara död, återkommer från Ostindien i det ögonblick man war långt ifrån att hoppas återse honom, det är nästan Albusars historia, då han synes i en hast framför Candale och sin bror Haur..... Jag erinrar mig icke rätt omständigheterna; jag tror, att Candale war hans hustru, eller..... fröken Lucie kan spela den rollen, Magistern kan föreställa brodern, och vår älskade Rådsherre skall spela pantomimen efter sorgspelet. Hwilken lycka, om Miss Lucie åter inträder i sina faders arf.“

„Hwad som är besynnerligast, otroligast i denna händelse,“ sade Hwersten, „är det, att fröken Mannerling, som kände den sorg och smärta,

som tårde hennes olyckliga fars hjerta, efter hans olyckliga strid med Brown i Ostindien, icke behagat säga honom något ord till tröst. Då den unge Hazlewood sårades, hade då icke min Julie bort underrätta mig om allt, i stället för att tillåta, att denne unge man förföljdes som en nedrig mördare?“

Fröken Julie hade icke mod och styrka att svara på sin fars billiga anmärkningar; hon fällde hufvudet sorgligt ned mot sitt bröst, utan att framföra en enda stafwelse.

„Du svarar mig intet, Julie! Vill du åtminstone wara så god att säga mig, om det är första gången du sett Brown sedan hans ankomst från Ostindien? Jag har orsak att icke tro det, om jag skall dömma af din tystnad; hwad säger du derom (alltid samma tystnad)? Fröken Julie Mannering, war så god och svara mig, hwem den unga mannen är, som kommit under edra fönster, och som haft samtal med er, på den tiden ni bodde i Merwyn-Hall (intet svar)? Julie, jag befaller er det. Min dotter, jag ber dig att upptäcka för mig ditt hjerta.“

Fröken Mannering upplyfte hufvudet. „Min söta pappa,“ sade hon, „jag har warit ganska oförsigtig, huru många dårskaper har jag icke begått! Uck, borde ödet föra i ert hus den, som är orsaken dertill, eller åtminstone medbrottslig.“

„Det är utan twifwel han, som kom och gaf dig serenader, då du bodde i Merwyn-Hall?“ frågade henne Hwersten med en förändring af ton, som återlifwade Julies mod.

„Ja, min älskade far, det är han sjelf,“ svarade hon; „jag har orätt, det är sant, men jag kunde urskulda mig.“

„Urskulda er, fröken Julie, och på hwad sått, om er behagar?“ frågade Öfwersten henne tørt.

„Beware mig Gud att uttala des namn! Men tillåt mig....“ Hon öppnade sin skrifbirå, tog derutur fram ett paket af bref och öfwerlemnade dem till sin far. „Se, jag beder er för allting, bästa pappa, se, på hwilket sätt vår förbindelse börjat, och hwilken som uppmuntrat och underhållit den!“

Öfwersten gick till fönstret: han genomdagnade hastigt några sidor med mycken förvirring och rörelse; men han förmådde öfwerwinna sitt högmod och sin wrede. Han bemödade sig antaga en lugn uppsyn, i det han återlemnade paketet till sin dotter. „Ja,“ sade han, „nu är du urskuldad.... åtminstone har du lydt en af dina föräldrar; men låtom oss icke mera tala om det förbigångna, hwad som är gjordt, det är gjordt, som herr Sampson säger; jag skall aldrig förebrå dig för det du icke haft förtroende till mig; döm mina affigter efter mina gerningar; jag tror icke, att du till denna dag har att beklaga dig deröfwer. Dessa bref icke woro ämnade att framläggas för mina ögon; om jag genomdagnade dem, war det blott för att göra dig ett nöje.... Säg mig, Julie, nu äro wi wänner, eller, rättare sagdt, nu känner du mig bättre?“

„Nej, min alltför ädelmodiga far,“ sade Julie till honom, i det hon kastade sig i hans famn, „hwarföre har jag icke förr lårt känna er bättre.“

„Vi skola icke mer tala derom, min dotter; den som af högfärd skulle söla hämnas öfwer det, att man icke gjort honom ett förtroende, som han icke begärt, wore det föga wärdig. Det är

„nog, att en af min familjs medlemmar lemnat
 „mig utan att känna mig; jag hoppas, att jag
 „skall erhålla ersättning dertföre genom min dotter,
 „som icke kan underlåta att älska mig, om hon äls-
 „skar sig sjelf; jag hoppas hon icke mera skall haf-
 „wa något fördoldt för mig!“

„Var öfvertygad derom, min bästa pappa; war
 „god och föreskrif mig en plan för mitt uppförande,
 „och jag skall följa den med den största nog-
 „grannhet.“

„Det är godt, min vän,“ sade han, i det han
 gaf henne en kyss på pannan, „jag är öfvertygad
 „att hos dig finna ett hjeltemodigt uppförande. Jag
 „behöfwer icke säga dig, att er hemliga brefwerling
 „bör upphöra; hwart fruntimmer, som har den os-
 „lyckan att hafwa en sådan, förlorar sin egen och
 „sin älskares aftning..... Jag vill med sorgfälliga-
 „het studera Sir Bertrams karakter, och jag skall
 „med nöje göra allt som beror af mig för att hjel-
 „pa honom återvinna sitt arf..... Jag nekade icke,
 „att arfvingen af Ellangowan skall i mina ögon
 „wara en helt annan man än herr Van Deest
 „Brown. Sir Bertrams förfäder, har herr
 „Pleydell sagt mig, hafwa utmärkt sig i frig
 „under sina lagliga Regenters fanor på Poitiers och
 „Crecys slätter. Jag hwarken gifwer eller wågrar
 „dig mitt bifall; men jag har all anledning att
 „hoppas, att du låter mig glömma din fordna oför-
 „sigtighet, och emedan du olyckligtvis icke har på
 „jorden mer än en beskyddare, bör du anse honom
 „såsom din bästa vän; jag har ingen annan öns-
 „kan än att befordra din wälfärd.“

Början af Öfwerstens tal gjorde ett nog swagt
 intryck på fröken Julie: hon kunde endast se Öfwer
 jemförelsen mellan Bertramer och Mannerins

gar; men slutslutten som henne att bada i tårar.
 „Min värdeade far,” sade hon och utsträckte armarna till honom, „lita på den ed, som jag gör er in-
 „för Gud: ifrån detta ögonblick skall ni läsa i mitt
 „hjerter; jag skall handla blott efter edra råd; en-
 „dest er skall jag rådfråga om sättet, hvarpå jag
 „skall uppföra mig emot herr Brown — herr
 „Bertram vill jag säga. Säg mig, jag ber,
 „bästa pappa, skall Bertram fortifara att bo i
 „Woodbourne?“

„Int tvifvel; hans angelägenheter fordra det.“

„Har jag icke anledning att frukta, att han
 „will återopa sig det hopp jag haft den swagheten
 „att gifwa honom?“

„Julie, jag hoppas, att Sir Bertram skall
 „båra afstning för mitt hus, och att han skall erkän-
 „na de tjänster, som jag ämnar göra honom; jag
 „will gerna tro, att han icke skall gifwa mig min-
 „sta orsak till flagan eller missnöje. För öfrigt
 „wet jag, att om han skulle glömma sig, skulle du
 „icke underlåta att erinra honom om det, som han
 „är så wäl dig som mig skyldig.“

„Bästa pappa, jag förstår er; all er önskan skall
 „uppfyllas.“

„Jag tackar dig, min wän, nu är jag befriad
 „från all min oro; återka dina tårar, och låtem
 „oss gå ned för att frukostera.“

• E l f t e K a p i t l e t .

Eedan lugnet war något återställt hos alla säll-
 skapets ledamöter i Woodbourne, förenade de sig slut-
 ligen i frukostsalen; de fleste funno sig i en bryd-
 sam och besvärande beslagenhet. Fröken Julie dar-

rade, då hon frågade Sir Bertram, om han behagade ännu en kopp the. Bertram war förvissrad, då han fastade ögonen på sin fordnä Hfwerste. Fröken Lucie, ehuru högst glad öfwer att hafwa återfunnit sin bror, kunde icke afhålla sig ifrån att tänka på den olyckliga dagen; Hfwersten lände sig förddmjukad, då han betänkte, att hela hans förslutna lefnad i detta ögonblick undergick en allmän granskning; Rådsherrn, som helt och hållet war fördjupad i sin lagfarenhet, tycktes hafwa förlorat all sin munterhet. Hvad Magistern angår, war han i ett tillstånd af hånryckning och förtjusning: han suckade, smålog och gret på en gång, och hade icke den minsta ordning, det minsta sammanhang i sina frågor eller i sina svar. Utan att märka det, hållde han (lyckliga misstag!) all grädden i sin buljong, hwilken war hans wanliga frukost. Då han wille fylla på theldfet, göt han kokande watten öfwer Plato, Hfwerstens spanska favorithund: det arma djuret mottog denna libation med skrik, som war denna stora filosof mindre wärdigt.

Sjelfwa Hfwerstens filosofi rubbades till och med något: „I sanning, min goda wån herr Sampson,“ sade han till honom, „ni har glömt stillnaden emellan Plato och Zenocrates.“

„Den förre stiftade Akademikernas sekt, och den andra war Ekoiketernas hufwudman.“ svarade Magistern något förtretad öfwer detta för hans lärdoms förolämpande twifvel.

„Ni har rätt, min wån,“ sade Hfwersten, „men Plato har aldrig påstått, att smärtan icke war ett ondt.“

„Jag skulle snarare tro,“ sade Sir Pleydell, „att detta wärdiga fyrfotadjur, som haltande kryper undan, är af Synikernas sekt.“

„Ni har rätt,“ sade Sfwerstén till honom, „men se här swaret ifrån Mac-Morlan!“

Det war icke tillfredsställande: Mistress Mac-Morlan underrättade Sfwerstén, att hennes maka stannat quar i Portenferry för en dröbnings skull, som förefallit föregående natten och satt hela grannskapet i oro. „Hwad skall man göra herr Råds-herre?“ frågade honom Mannering.

„Jag hade gerna sett, att Mac-Morlan funnat komma och söräna sig med oss; det är en man af snille; han hade ganska wäl jekunderat mig; men det onda är icke obotligt. Wänta..... Wår wån har rymt ur fångelsét, han är ännu i fara att blifwa arresterad; man måste törja med att mota denna olägenhet..... Herr Sfwerste, om ni will wara god och låta förespänna er wagn, så skall jag följa med er till Hazlewood; det är ju icke långt dit, och jag hoppas det skall lyckas mig att bewisa Sir Robert, att han icke kan jäfwa wår bergén.“

„Af allt mitt hjerta!“ swarade honom Sfwerstén, „Men hwad skola wi göra sedan?“

„Mac-Morlan skall icke underlåta att infinna sig på er anmodan, och då skola wi fortsätta wår undersökning; wi skola forska efter bewis.“

„Bewis, Sir Pleydell! Wi hafwa ju flere än som behöfwes. Magistern och fröken Lucie igenkänna den unga Adelsmannen; ni erkänner honom för att wara sin fars lefwande afbild; han erinrar sig sjelf åtskilliga omständigheter, som förefallit, innan han bortröfwades; hwad behöfs mera?“

„Allt detta, min bästa herr Sfwerste, kan gifwa en moralisk öfwertygelse; men lemnar alldeles icke något lagligt bewis. Man kan inwända, att Bertrams erinringar äro hans egen uppsinring;

„De kunna icke bewisa något för honom. Allt hvad
 „jag kan säga med Magistern, med fröken Lucie,
 „är, att denne Abelsman liknar fullkomligt salig
 „Gottfrid Bertram; men allt detta bewisar
 „icke, att han är hans son och bör arfwa honom.“

„Hwad skola wi då göra?“

„Wi skola söka bewis. Wi funde wäl betjena
 „oss af Eigenarne; men de stå i så elakt rykte.
 „Domstolarne tro så litet deras förklaringar, till och
 „med deras eder; när jag förhörde Merrillies,
 „fortfor hon i sin föresats att neka med sådan of-
 „förskämdhet, att jag icke tror, att wi kunna betje-
 „na oss af detta medel.“

„Hwad skola wi då göra?“

„Wi funde wäl försöka att i Holland efterfors-
 „ska något bewis; men fruktan att blifwa blottställt,
 „de och efterspanade för Kennedis mord skall gä-
 „ra, att alla de, som haft någon relation med vår
 „wån, skola tiga: för öfrigt af hwilken wigt funde
 „nedriga smyghandlares vittnesbörd wara?“

„Med er tillåtelse, högtlärde och högädle herre,“
 „sade Magistern, „wågar jag föreställa er, att den,
 „hwars gudomliga godhet återgiffwit oss min lilla
 „Henrik Bertram, icke skall lemna sitt verk
 „ofullbordadt.“

„Jag tror det, herr Sampson; liksom böra wi
 „icke besmindre betjena oss af alla medel, som stå i
 „vår makt, för att erhålla bewis, och detta synes
 „mig mycket swårare än jag i början hade trott.
 „Men man måste öfwergefwä heppet att behaga de
 „sköna, om man låter sig öfwerwinnas af fruktan.
 „Nu är ni rätt hämnad“ sade han sakta till fröken
 „Mannerling „för allt det onda, som man vågat
 „saga mot Holländarne. Dem, hwilket utscende de
 „unga män ifrån Leyden och Utrecht måste hafwa,

„emedan denna wackra yngling kommer ifrån Mids-
„delburg.“

„Ni har rätt, Sir Pleydell,“ sade Magistern
till honom, „man uppfosttrar ungdomen ganska wäl
„i Hottland; men jag beder er komma ihåg, att det
„är jag, som lagt första grunden till den lilla Hens-
„rils uppfostran.“

„Jag wet det, min bästa herr Sampson, ni
„har varit honom till mycken nytta för att gifwa
„honom behag, wackra seder..... Herr Öfwerste,
„se der er wagn, låtom oss resa! Fröken Julie,
„waka öfwer ert hjerta under min frånvaro; tillåt
„icke att mig sker det minsta förfång, under den tla-
„den jag icke är i stånd att förswara det som så laga-
„ligen tillhör mig.“

Sir Robert mottog dem med största ceremoni
och efter alla etikettens reglor, emedan han hade den
största wördnad för Öfwerste Mannering, och
Rådsherrn war en af hans äldsta wänner. Han
blef något brydd, då wåra begge påhelsande hade
sagt honom orsaken, som förde dem till Hazlewood.
„Med största nöje skulle jag mottaga er borgen,“
swarade han dem, „jag beder er wåra öfwerlygga
„derom; men utom det, att anfallet blifwit bde-
„jadt, utfördt och fullbordadt mot den unga Haz-
„lewood af Hazlewood, har upphofsmannen till
„detta öfwerwåld gifwit sig en rang och en titel,
„som icke tillhör honom; han kan således icke fri-
„kallas, lösgifwas och sättas på fri fot, utan de
„största olägenheter för samhället.“

„Jag wågar hoppas,“ sade Öfwersten, „att Sir
„Robert Hazlewood skall hafwa något afseena-
„de på den förklaring jag will gdra honom. Jag
„betygar på min åra, att den unge Brown har
„tjenat under mig i Ostindien såsom Kadett.“

„Jag twiflar icke derpå, herr Öfwerfte; men
 „tillåter ni mig bedja er betänka, att denna unga
 „man har sagt, försäkrat och enwist påstått, att han
 „wore icke blott Kadett, utan Kapiten i ert Regi-
 „mente?“

„Hans befordran har flött, sedan jag nedlagt
 „mitt befäl.“

„Men åtminstone kan ni säga oss, herr Öfwer-
 „fte, om ni blifwit underrättad derom?“

„Jag bekänner uppriktigt, att jag icke wiste det;
 „familjeangelägenheter återkallade mig till England,
 „och ifrån denna tid har jag haft ganska liten re-
 „lation med Regementet: för öfrigt är namnet
 „Brown så allmänt, att det är ganska möjligt,
 „att jag läst det i allmänna tidningarne, utan att
 „fåsta uppmärksamhet derpå. Jag begär blott två
 „eller tre dagar af er, medan jag wäntar på bref
 „från hans Öfwerfte.“

„Jag wet af god hand, Sir Pleydell,“ sade
 Sir Robert, „jag är underrättad, förwißad, öf-
 „wertygad, att det icke är under namnet Brown,
 „som den unga mannen will blifwa känd, men wäl
 „under namn af Bertram, arfwinge till Baro-
 „niet Ellangowan.“

„Om äfwen detta wore sannt,“ sade Manne-
 ring håftigt, „war det ett tillräckligt skäl att sätta
 „honom i fängelse?“

„Stilla, herr Öfwerfte!“ sade Rådsherrn,
 „Jag känner och delar edra tänkesätt; jag wet, att
 „ni aldrig skoll samtycka till att gå i borgen för
 „den unga mannen, om man bewisar er, att han
 „är en bedragare. Sir Robert torde tillåta mig
 „såsom en gammal wän att fråga honom, hwari-
 „från han har denna underrättelse.“

„Sir Pleydell, jag äger den af en person,

„som har enslidigt intresse att taga alla mått, såla
 „alla underrättelser och bewis, för att uppdaga den-
 „na sak; jag beder er ursäktas mig, om jag icke
 „ingår i alla omständigheter.“

„De äro ganska intressanta, jag försäkrar er det;
 „och denna person har sagt er, att....“

„Den har sagt mig, att ryktet går ibland Egenare,
 „vandrande framare och annat sådant folk, att
 „Brown är en naturlig son af den sista Baronen
 „af Ellangowan, och att hans affigt är att
 „anmäla sig såsom laglig arfwinge.“

„Har ni wetat,“ frågade honom Rådsherrn,
 „att Sir Bertram hade en naturlig son?“

„Ja wißt, jag war fullkomligt öfvertygad der-
 „om; han hade anställt honom wid tullkammaren
 „under Inspektorens befäl, som war hans släp-
 „tinge.“

„Ganska bra, ganska bra, Sir Robert!“ sade
 genast Pleydell, för att taga ordet af Öfwer-
 sten, som icke mer kunde styra sin otålighet, „Jag
 „tackar er för er beredwillighet; jag försäkrar er, att
 „jag icke skall försumma något för att begagna det
 „förtroende ni behagat göra mig. Jag säger det
 „ännu en gång, om denne Brown verkligen är
 „en bedragare, äro wi långt ifrån, Öfwersten och
 „jag, att gå i borgen för honom. För öfrigt, som,
 „wi wilja förpligta oss att framhafwa honom, så
 „ofta ni behöfwer förhöra honom, så skulle ni be-
 „lasta er med ett stort ansvar..... Ni skulle
 „blottställa er, bör jag säga, om ni wägrar att
 „mottaga vår borgen.“

„Herr Rådsherre,“ sade Sir Robert, „ni kån-
 „ner dessa saker bättre, än jag känner dem; ni
 „har lofwat mig taga mått för att upptäcka sans-
 „ningen; således....“

„Jag upprepar mitt löfte: jag skall weta straffa denna unga man, om det lyckas mig att upptäcka att han är en bedragare.“

„Med detta villkor samtycker jag att mottaga er borgen; fastän en af mina grannar, min werkliga vän, ganska ifrigt rådt mig denna morgon att icke mottaga någon borgen. Det är han, som underrättat mig, att det lyckats Brown att rymma, att sätta sig i frihet genom wåld. . . . Men hwar skola wi finna en sekreterare?“

„Bar utan bekymmer, Sir Robert,“ sade Rådsherren, i det han satte handen till flocksträng: „Låt Drivez, min sekreterare, komma upp!“ sade han till betjenten. „Det är godt, att denna borgen icke är skrifwen med min hand.“

Dokumentet uppsattes och undertecknades; och Sir Robert, i sin egenskap af Fredsdomare, utfärdade en befallning, att Bertram, fordom kallad Brown, skulle sättas i frihet.

Rådsherren och Hfwersten kastade sig hwar i sitt hörn af wagnen, utan att säga ett enda ord under flere minuter. Mannering bröt slutligen tystnaden. „Ni har således beslutit att förfölja den stackars ynglingen?“

„Hwilken, jag! Gud beware mig för att någonsin hafwa uppsåt att göra honom minsta ondt!“

„Hwilket war då ändamålet med de löften, som ni gaf den gamla båren?“

„Jag har icke gifwit dem utan affigt. Glos sin skall snart blifwa underrättad, att wi icke bry oss om den unga mannen. . . . För öfrigt sågnade det mig rätt mycket att få höra våra fienders lösen.“

„Jag förstår er; det är icke allenaft i frig som

„man betjenar sig af lift. Och huru finner ni deras batalj-linje?“

„Ganska wäcker till utseende, men utan djuphet, utan sammanhållning; intet är lättare än att genombryta den; deras reservläger är illa anlagdt, wi skola fringrånna det.“

Våra resande mötte på wägen den unga Hazlewood, och Hfwersten berättade för honom Bertrams utomordentliga historia. Carl hörde denna nyhet med den lifligaste förnöjelse. Han reste sedan förut för att lyckönska fröken Bertram till denna lika så lyckliga som oförmodade händelse.

De personer, som quarblifwit i Woodbourne efter Hfwerstens och Sir Pleybells afresa, hade intet angelägnare än att tala om familjen Ellangowan, om dess fordnä glans, och om de olyckor den i senare tider rönt.

„Det är således under dessa af mina förfäder byggda torn,“ sade Bertram, „som jag tillbragt flere dagar såsom en landstrykare! Jag förundrar mig icke mer Hfwer de känslor jag rönt wid åsynen af dessa imponerande och majestätiska massor; jag will gå och å nyo betrakta dem; jag skall se dem ur en annan synpunkt.“

„Ålta dig wäl för att gå dit!“ sade hans syster till honom, „Våra förfäders hus bebos nu af den nedrigaste, den brottsligaste, den farligaste bland menniskor; han är orsaken till vår olyckliga fars undergång och död.“

„Du blar min åstundan att tala ensam med honom, om det också wore i hålan, som han beredt åt sig; men jag tror, att jag sett honom.“

„Kom ihåg, jag beder er,“ sade Julie till hoo-

nen, „att ni är under vår uppsigt, och att vi
 „äro ansvarige för alla edra gerningar, för alla
 „edra steg; det är icke för ro skull, som jag i tolf
 „timmar varit en lård Advokats män. Jag förkla-
 „rar derföre, att ni begär en oförlåttlig oförsigighet,
 „om ni i dag skulle begifwa er till Ellangowan;
 „vi skola icke tillåta det. Allt hwad vi kunna
 „göra för att vara er till nöjes, är att följa er
 „ända till slutet af uppförswägen; fanhända gå vi
 „så långt i artighet, att wi promenera med er än-
 „da till en liten höjd, som ligger på vägen, och
 „derifrån kan ni betrakta och beundra dessa jätte-
 „lika torn, hwilkas byggnad så mycket öfverensstäm-
 „mer med er inbillningskraft.“

Förslaget antogs, och de begge fröknarne begäf-
 wo sig på vägen under Kapiten Vertrams be-
 skydd. Denna dag war ganska wacker; solen stråla-
 de af den lifligaste glans, och kölden, ehuru skarp,
 war icke obehaglig. Han berättade för dem i sin
 ordning allt hwad som bändt honom i Europa och
 i Ostindien, och de begge wännerne åhörde honom
 med det dunnaste deltagande. Lucie war stolt öf-
 wer att åga till bror en ung man, som utmärkte
 sig genom sitt utseende, genom sitt snille, och
 isynnerhet igenom sina ädla och höga tänkesätt. Frö-
 ken Julie, trogen det löfte hon hade gifwit sin
 far, wågade icke öppna sitt hjerta för hoppet. Hon
 fruktade, att den Plebejiska Brown hade gjort det
 namnfunniga Huset Ellangowans Representant
 någon obotlig skymf.

De kommo ändtligen till den lilla höjden, som
 war målet för deras promenad. Läsaren bör erin-
 ra sig, att Merrillies redan twenne gånger der
 spelat sin roll. Ifrån höjden af denna kulle såg
 man å alla sidor ett förhufvande landskap genom

omverlingen af dess former och färgor. Det gamla slottets torn, som syntes på afstånd, tycktes beherrska hela nejden. „Se der,“ sade Lucie, i det hon pekade åt den, „se der våra förfäders boning; „jag begär icke af himlen att Han måtte beståra „dig alla rikedomar, all den makt vår familjs stam- „fäder ägde, de som byggde dessa torn; men måtte „du, min älskade bror, samla de svaga öfverlefs- „worna af våra wärdnadswärda föräldrars arf; „måtte du njuta en anständig, oberoende bergning, „som sätter dig i stånd att bispringa så många o- „lyckliga. som till sitt lifsuppehälle icke ägde annat „än vår familjs wälgerningar.“

„Du har ganska rätt, min kära Lucie,“ sade han, „jag hoppas att med den gudomliga Försyn- „nens och ädelmodiga wänners hjälp, som behåga „taga del i mitt öde, jag snart skall vara wid slutet „af mina motgångar; såsom soldat bör jag förswa- „ra detta wackra byggnadskonstens alster. Olycklig „den nuwarade ägaren, om han rubbar en enda sten!“

Han stannade i sitt tal, då hans wän Din- „mo ut på långt håll ropade till honom: „Kapiten, „man söker er.“

„Hvem söker mig?“

„Den personen, som ni wäl wet.“

I samma ögonblick wisade sig Merrilies och steg upp på höjden. „Jag har sökt er i Wood- „bourne“ sade hon till honom, „jag har der blott „funnit er wån; men ni har gjort det ni börgöra. „Det är jag, som bedragit mig. Ja, det är här, „som jag borde träffa er. Ni wet, hwad ni har „lofwat mig; följ mig!“

mmmm

Tolfta Kapitlet.

Vi skola icke bjuda till att skildra den förskräckelse, som intog de begge unga fröknarne, då de sågo detta lefwande spöke. „I Guds namn,“ ropade Julie, i det hon tog upp sin penningpung, „gif något åt denna fäsliga quinna, och befall henne att gå bort.“

„Gud beware mig för att göra henne det minsta emot!“ svarade Bertram.

„Hvad gör ni der?“ frågade Merrillies honom stolt och med högt röst, „Hvarföre följer ni mig icke? Måste jag ropa på er en gång till? Har ni glömt er ed?“ Med dessa ord gjorde hon åt honom en hotande åtbörd.

„Jag beder er ursäkt mig;“ sade Bertram till de begge fröknarne, hvilka darrade som asplöf, „jag måste följa denna quinna, jag har lofwat det.“

„Store Gud,“ ropade fröken Julie, „ni har gifwit denna wansinniga gumma ett löfte!“

„En trollpacka,“ tillade Lucie, „som har sitt band i skogen för att mörda dig.“

„Ty, fröken Lucie!“ sade Merrillies till henne. „Det är icke så, som ett barn af Huset Elangowan borde tala. Man bör wara rådd endast för de onda.“

„Jag måste följa denna quinna; wänta mig här fem eller sex minuter!“

„Fem eller sex minuter!“ svarade Merrillies hastigt, „Såg fem eller sex timmar, och ni säger icke för mycket.“

„Hör ni,“ ropade fröken Julie, som war nära att swimma, „för Guds skull gå icke med denna quinna!“

„Jag måste, jag måste. Min wån Dinmout
„skall ledsaga er hem.“

„Nej,“ sade Merrillies, „han måste följa er;
„det är derföre han är här; han måste hjälpa er
„med hand och hufwud. Om han hade gjort en
„långre resa, så hade det blifwit er dyrt; han har
„betalt er det, som ni lånat honom.“

„Ja, ja,“ sade Arrendatorn, „jag will åtfölja
„Kapitenen, och jag skall bewisa honom, att jag icke
„glömt Bewcastle's skog.“

„Ja, ja,“ ropade de begge fröfnarne på en gång,
„gå med honom, lemna honom icke ett enda ögon-
„blick!“

„Jag hoppas,“ sade Bertram, „att Jej me-
„ra skola wara oroliga öfwer mig, ni ser, att jag
„har ett såkert wårn; farväl på några timmar, bju-
„den till att komma hem så fort som möjligt.“

Bertram tryckte ömt sin systers hand, och tog
farväl af Julie med en högst uttrycksfull blick.
Lika förvirrade af öfverraskning som af fruktan,
följde de begge wännerna länge med ögonen Ber-
tram, hans wån och deras ledsagerska. Denna
quinna, som war owanligt lång afslåsnade sig med
sådan skynsamhet, att hon tycktes snarare flyga än
gå. Hennes ofantliga möða gjorde, att hon tyck-
tes wara ännu större än våra begge wandrings-
män. Hon war så ifrig, att hon icke gaf minsta
akt på diken och på buskar, som funnos på hennes
väg. De unga fröfnarne förlorade denna gruppen
ofta ur ögonsigtet, då den war i någon dald, och
snart klappade deras hjerta, då de åter sågo dem på
höjderna.

Merrillies brydde sig icke om att taga den
minsta omväg för att undwika elaka ställen; hon
följde en så rät linje som pilen. Hon ingick i små-

Stogen, som omgifwer Dervcleughs by, och förswank snart för de begge wännernas ögon.

„Jag begriper intet af allt detta;“ sade fröken Lucie efter några minuters tystnad, „hwilken förbindelse kan min bror hafwa med denna gamla trollpacka?“

„Jag tillstår, att jag är förfråckt deröfwer;“ svarade henne fröken Julie; „denna utomordentliga händelse påminner mig alla dessa sagor om trollkarlar, tjufare, onda wäpnader, hwarom jag hört så mycket talas i Ostindien. Man påstår i detta land, att man kan förtrollas genom ett enda ögonkast, och att man icke kan undwika det dödsfått, hwartill man blifwit bestämd. Jag tycker som ni, min bästa wän; hwad kan er bror hafwa att göra med denna förfråckliga Megära? Hwad har kunnat förmå honom att lemna oss för att lyda detta fasliga widunders befallning.“

„Jag vågar hoppas,“ sade Lucie „att intet ondt skall hända honom; ty det tyckes mig, att om denna Eigenerika hade något elakt uppsåt, så hade hon icke bedt Dinmout att följa sin wän. Ni wet allt som Henrik berättat oss om denna hederliga jordbrukarens mod och styrka. Låtom oss skynda att gå hem för att wänta Öfwersten. Kan hända min bror kommer tillbaka lika så snart som wi. I alla fall skola wi berätta för er wördnadswärda far allt det som tilldragit sig; han skall tånka på de mått man bör taga.“ De fördubblade sina steg, och kommo snart till ingången af uppförswägen. De darrade wid bullret af en hästs steg; men de sansade sig snart, då de sågo Carl Hazlewood. „Öfwersten kommer snart,“ sade han till dem, „jag har ridit förbi honom i sträckande galopp för att lyckönska fröken Lucie till att hafwa

„återsunnit sin bror. Jag längtar, att han skulle
 „hafwa den godheten att presentera mig för Kapiten
 „Bertram, för ett tacka benom för den lärdom
 „han gifwit mig; han här ganska lindrigt straffat
 „min oförståndiga hetsighet.“

„Han har nyss lemnat oss,“ sade fröken Lu-
 cie, „och på ett sätt, som mycket förskräckt oss.“

Swerstens wagn ankom, och han skyndade
 sig att afstiga, liksom Rådsherrn. Fröken Julie
 berättade för honom orsaken till deras nya oro.

„Äter Merrillies!“ repade Swersten, „det
 „är werfeligen den utomordentliga quinna, som man
 „kan föreställa sig, jag förmodar, att hon har
 „något att uppenbara för Bertram, och att hon
 „ganska litet bryr sig om att hafwa oss till vittnen.“

„Kan ta detta gamla bortrymda dårhushjon!“
 sade Rådsherrn i sin ordning, „hwaruti blandar
 „hon sig? Will hon uppehålla rättwisans gång?
 „Skall hon ännu lägga hinder i vägen för våra
 „operationer? Jag är orolig öfwer den wäg våra
 „wänner tagit. De gå till Ellangowan?
 „Det är möjligt, att den bostven Glossin har
 „samlat en tropp af banditer. Jag wet att
 „Bertram har en ganska god förswarare i den he-
 „derliga Hiddesdale; men kunna de motstå
 „mångden?“

„Om ni tillåter det,“ sade Carl, „will jag
 „skynda efter dem; jag är känd i hela trakten, och
 „jag wägar swicka mig, att ingen skall göra dem
 „det minsta ondt i min närvaro. Jag skall hålla
 „mig afsidet, på det Merrillies icke måtte se
 „mig, och jag icke blifwa ett hinder för de uppen-
 „barelser hon ämnar göra.“

„Bra, min wän, ganska bra!“ sade Rådsherrn
 till honom, „det fallar jag att tala manligt. Du

„war blott ett barn, då jag sista gången såg dig,
 „och nu är du en mogen man. Nej, det gör mig
 „icke ung på nytt. Jag fruktar, å Bertram's
 „fienders sida, snarare något nytt försåt än ett an-
 „fall med öppet wäld. Gå min wån, galeppera
 „i deras spår, du skall finna dem i Dernelough el-
 „ler i Warrochs skog.“

Carl reste i bgonblicket. „Hazelwood,“ ropade
 Öfwersten till honom, „ni återkommer till
 „middagen.“ Carl bugade sig wördnadsfullt, och
 red i sträckande galopp.

Bertram och Dinmout fortforo att följa sin
 ledsagerska genom de taggiga buskar och småskogen,
 som ifrån den stora wågen sträcka sig till Dernelough.
 Merrillies omwände sig blott för att
 förebrå dem, att de gingo för långsamt; likwäl
 swettades de stora droppar, ehuru det war ganska
 kallt. Etundom talade hon för sig sjelf med enstaf-
 wiga ord eller stympade meningar. „Ja,“ sade
 hon, „det gamla slottet skall åter uppbyggas....
 „Stenarne äro hugna.... Hwarföre skulle jag
 „icke gifwa ett handtag dertill.... Jag har wäl
 „sagt honom, att jag wore af himlen ämnad
 „att.... Jag har ännu icke funnat arbeta, emes-
 „dan jag hade händerna bundna.... Jag har blif-
 „wit landtsförwist.... risad.... brännmärkt....
 „Stunden är ändeligen kommen!“

„Kapiten,“ sade arrendatorn sagta, „hör ni
 „hwad hon säger? Det tyckes mig, att dessa ord
 „icke äro tagne ur Evangelium, de fömma snaras
 „re från djefwulen.“

„War icke rädd min wån!“

„Rädd Kapiten! Må hon wara trollpocka, må
 „hon wara i förbund med Lucifer, hwad bryr sig
 „Dandie derom? Framåt!“

„Var utan oro, tappre man,“ sade Merrilies;
„men tig. Tror ni, att det tillhör er att tala på
„det stället, der wi nu äro?“

„Min goda gunnna,“ sade Bertram, „jag
„har det största förtroende till er; ni har gifwit mig
„mer än ett bewis, att ni är mig tillgifwen; jag
„har icke den minsta oro. Men tillåter ni mig
„fråga, till hwilket ställe ni leder oss?“

„Henrik, jag har blott ett ord att svara er:
„jag har lofwat med ed att min niun aldrig skall
„uttala detta namn; men jag har icke lofwat, att
„icke utpeka det. Will ni återwinna edra faders
„arf, så följ mig; will ni försaka det, så wänd
„om tillbaka.“

„Jag will följa er,“ svarade Bertram, „och
„jag skall icke tillåta mig mer att göra er den mins-
„sta fråga.“

De ankommo snart till dett stället, dit för kort
tid sedan Merrilies hade ledsagat Bertram, då
hon gick ur det underjordiska hwalfwet. Hon stan-
nade ett ögonblick wid foten af klippan, ifrån hwars
höjd Bertram hade sett smyghandlarens begraf-
ning. „Der ligger en,“ sade hon, „han skall snart
„så graunnar.“ Hon började åter gå, och kom
snart till Dencleughs ruiner; hon betraktade dem
med djupaste tankfullhet: „Ser ni,“ ropade hon
slutligen, „detta stycke af den swårtade muren; det
„är der, som jag har bodt i fyrtie år..... Det
„är der, som jag uppföddt tolf barn..... Hwar äro
„de blomsterfransar, som wi upphängde på tråden
„på St. Martins dag?..... Nordanwinden har
„förtorkat dem, och jag är äfwen gammal, utlef-
„wad..... Ser ni denna pilstam?..... Får det
„närwarand år den intet, men huru många gån-
„ger har jag hwilat under dess flugga! Hwad det

„war wackert, detta tråd, då matroserna kommo
 „och pryddes det med blomsterquastar och band!.....
 „Huru många gånger har jag hållit er på mitt
 „knå, Henrik Bertram! Huru många gånger“
 tillade hon, i det hon höjde sin röst, „har jag
 „icke sjungit för er de gamla romanser, som erin-
 „rade om edra stora förfäders åra?..... Detta
 „tråd, skall grönska lika så litet åter, som den gamla
 „Merrillies skall åter blifwa ung flicka för att
 „ännu sjunga lustiga wisor; men ni skall aldrig
 „glömma ihenne. Ni skall med rörelse berätta,
 „hwad hon gjort för er..... Henrik, det gifwes
 „ett annat lif..... Ofta skall ni wid månens sken
 „se min skugga ibland skyarne, som twäfwis öfwer
 „Ellangowans ådla torn.“

Den uttrycksfulla ton, hvarmed hon talade dessa
 sista ord, den ställning hon tog, då hon utsträckte
 sin högra hand, medan hon satte den wenstra i
 sidan, gjorde det djupaste intryck på Bertrams
 sinne. „Låtom oss lägga handen wid werket!“ till-
 ade Merrillies med sin wanliga ton.

Hon riktade sina steg till Dencleugh's torn;
 hon tog en stor nyckel ur sin fjortelsjäck och öpp-
 nade sedan dörren. Det inre war städadt med stör-
 sta snygghet. „Allt måste ske med anständighet,“
 sade hon, „det är möjligt, att mitt lif i denna
 „natt nedlägges på denna sång..... Så menni-
 „skor skola wara närwarande..... Man skall icke
 „tänka på att säga den stackars Merrillies det
 „sista farwål..... Allmänheten skall förebå mig,
 „hwad jag har gjort, och fanhånda hwad jag är-
 „nar göra.“

Hon skyndade att sätta på bordet några lifes-
 medel, som hon hade tillredt, och hwiskas lukt
 röjde den omsorg hon haft. „Ut,“ sade hon, „håm-

„tå krafter! I skolen behöfwa dem i denna
„natt.“

Alf artighet låtsade Bertram åta; men Dins
mout, hwars matlust alltid war den samma, gjorde
Sigenerskans ragu heder, så att han bewisade
henne att hans hjerta war otillgängligt för fruktan.

Merrillies bjöd dem hwardera en enda sup
brännwin. „Skall ni icke taga något med er?“
frågade henne Dinmout.

„Jag behöfwer det icke. Jag måste tänka
„på att först förse er med wapen. Kanhända
„nådgas ni betjena er deraf. Träffa honom
„rätt. Jag sag hellre, om ni kunde taga ho-
„nom lefwande. Det wore bättre, att lågarne
„twungo honom att tala. Hentil,“ sade hon,
„tag dessa pistoler; jag har sjelf laddat dem, flin-
„tan är ganska god, de skola icke slicka, jag gåe
„i borgen detsför. Se der ett par andra åt er,“
sade hon till Dinmout, „Ni kan betjena er af
„dem med all säkerhet, jag har försäkt dem. Jag
„denna bundt rep; jag har sjelf spunnit hampari
„dertill. Låtom oss gå!“

I det de gingo ur kulan, hwissade Bertram
till Dinmout: „Jag wet icke, hwart hon will
„ledsaga oss; men jag behöfwer icke säga er, att wi
„böra betjena oss af våra wapen endast för att
„försvara oss; gör så, som ni ser mig göra.“
Dinmout svarade med en nick, att han skuls-
le göra efter hans önskan. Merrillies leds-
sagade dem till Warrochs skog på samma wäg,
som fordom den olyckliga Gottfrid Bertram
gått, då han kom till Dornelengh för att söka sin
son, samma dag som Kennedi mördades.

Då hon kommit i småskogen, hwaruti hafse-
windens skarpa hwinande hördes, stannade hon,
Bergslottet i Dumsries. 111.

likfom behöfde hon eftersinna för att igenkänna vägen. „Vi följa alldeles samma spår.“ sade hon till dem och fortsatte sin gång, icke mer uti rät linje, utan i flere afvikningar till höger och vänster. Hon förde dem till det stället, der skogen war tätast och lummigast, hwarest en fri plats war, omgifwen af tätt wid hwarandra stående träd och buskar, som bolde dem för bygat, äfwen då de wero sitt löf beröfwade. Om wägen, då den war frönt af ett grönskande hwall, då syrenen i blomma utdunstar sin wälluktande ånga, tycktes denna ensliga plats wara danad för sänggudinnornas gunstlingar eller för blyga älskande. Det är ur en ganska olika synpunkt, som våra resande då betraktade dem.

Bertram bärjade känna oro och fruktan, då han såg sig på detta ödsliga och wilde ställe. Merrillies kastade på honom den ömmaste och känslofullaste blick. „Kommer ni ihåg detta ställe?“ sade hon till honom.

„Ja,“ svarade Bertram, „jag har behållit en oredig föreställning derom.“

„Det är här,“ sade Merrillies eldigt, „det är här, som mannen föll af hästen..... Jag hade gdmnit mig bakom dessa buskar; jag hörde denna olyckliges skrik, som bad dem om lif; wet; men han hade fallit i menniskors händer, som aldrig kände medömkan. Hwad skall jag mer säga er, kära Henrik? Den sista resan ni gjorde på denna ort, hwilken resa, store Gud!..... Ni har gjort den i min famn..... Men wi hafwa ingen tid att förlora, låtom oss gå!“

Hon lät dem föra en lång omväg för att ledsaga dem till kanten af en ganska brant nedgång, som inom få minuter förde dem till stranden. Mer-

Merrillies bärjade gå med mycken brådska, ända tills hon kommit till en stor flippa. „Det är der,“ sade hon till dem med en låg röst och hemlighetsfull ton, „det är der man fann liket.“

„Och hålan,“ frågade Bertram med lifa ton, „är den nära härintill? Är det dit ni vill föra oss?“

„Ja. Bewåpna er begge med mod; gån in genast efter mig. Jag har varit omtänkt att sätta i hålan en hop torrt ris, som skall dölja er. Hållen er stilla ända tills ni hörer dessa orden, stunden och mannen är kommen. Då jag uttalar dem, så rusen på honom, rycken wapnen ifrån honom, binden honom, dragen till repet ända tills blodet frusar fram ur hans näsa. Ingen medelmåkan med honom, han förtjenar den icke!“

„Jag skall göra det med nöje,“ sade Bertram, „om det är den skurken Jansen.“

„Ja, ja; Jansen Hatterraick,“ svarade honom Merrillies.

„Min fåra Dinmout,“ sade Bertram till honom, „ni kommer wäl med mig?“

„Twislar ni derpå, herr Kapiten? Jag bekänner för er, att det icke är med synnerligt nöje, som jag lemner solens milda ljus, för att ingå i denna afgrundshåla hwarest kanhända döden väntar oss; men jag upprepar det för er, fan ta mig, om jag öfvergifwer er ett enda ögonblick.“

Ingången till grottan war öppen. Merrillies ingick först, och Dinmout, sitt löfte trogen, skiljde sig icke en fot bredt ifrån sin wån; han kunde lika wäl icke hindra sig ifrån att wända om hufvudet för att ännu en gång skåda den klara himlen.

Trettonde Kapitlet.

Låfaren wet, att wår bergsbo war ganska fet: under det han bemötade sig att komma igenom hållans trånga öppning, lände han sig i en hast fasthållen i foten. Man föreställe sig hans bestörtning och oro! Wi skola icke säga, att fruktan intog honom; men wi kunna icke neka, att hans hjerta flappade håstigare; han wågade icke ropa, af fruktan att blifwa mördad tillifva med sin wån, emellertid anwände han alla sina krafter för att göra sig fri. Han blef det genast. „War trygg,“ sade man till honom sakta, „det är en wån, det är Carl Hazlewood, som kommer för att deltaga, i er fara.“

Merrillies hörde ljudet af hans röst, ehuru det war ganska swagt. Hon darrade; men som hon framkommit i det inre af hålan, stod hon upp och började sjunga för att afwända uppmärksamheten. Hon hade afwen den försigtigheten att göra buller, i det hon skafade det terra riset.

Hatteraick låt snart höra sin stråfwa röst. „Är du der, gamla tofa, satans dotter! Hwad fan gör du?“

„Jag tillsluter ingången,“ swarade hon honom „för att bewara er för bölden. Ni tackar mig icke, det minsta för allt det som jag gör för er; ni hotar mig alltid..... detta fan icke wara länge.“

„Kommer du med brännwin och tidningar om min besättning?“

„Se der en butelj! Hwad er besättning angår, så är den alldeles skingrad; allt ert folk är fångsladt.“

„Tusan.....! Denna lust är mig olycklig.“

„Jag tror ni har rätt.“

Under detta samtal hade Bertram och Dinmout ingått i hålan och ställt sig bakom det torra riset. Den var endast upplyst af det swaga sken som Hatteraick underhöll med stenkol och torrved i en sådan jernpanna, som man nyttjar till att ljustra lax. Hatteraick kastade då och då blånor på denna eld; men den hastiga glansen för ögonblicket förorsakade, förslög icke till att upplysa hela rymden af detta wida hwalf. Hatteraick stod längst fram, och det hade varit honom ganska swårt att se de personer, som woro wid ingången. Wåra åfwenthyrare, som nu woro till ett antal af tre, woro icke i stor fara att upptäckas bakom rishögen, som betäckte dem. Dinmout fattade Bertram i armen, och hwiskade till honom: „se der den unga Hazlewood.“

Det war nu icke tid att fråga Carl, på hwilket sätt det lyckats honom att intrånga i denna håla. De woro alla tre ordrliga som bildstoder. Genom rishögens öppningar hade de tre wännerna tillfälle att betrakta allt omkring elden utan fruktan att blifwa upptäckte.

Utan afseende på den fara, för hwilen våra tre betraktare woro blottstälde, war den tasla de hade för ögonen af den beskaffenhet, att den borde fästa hela deras uppmärksamhet. Elden gaf blott ett blekt osäkert och swåfwande sken; den upplifwades stundom af de åmnen, hwarmed den underhölls; då urskilde man den wilda Hatteraicks hiffliga anletsdrag; röken höjde sig hwirflande och bildade ett tjockt, men genomskinligt moln öfwer hans hufwud. Detta afbrott af mörker och ljus gaf hans ansigte ett hundra gånger wildare och grymmare utseende än han af naturen hade; man hade funnat taga honom för en tartarens inwånare. Merrillies, hwilken då

och då syntes såsom ett spensligt och magert spöke, gjorde ett starkt afbrott mot Hatteraicks plumpa mäska, som höll sig beständigt hopkrupen wid elden, medan Merrillies kom och gick omkring honom.

Då Bertram såg Hatteraick, kände han sin blod stelna i sina ådror; han igenkände genast upp-
hofsmanen till allt det han lidit i sin ungdom. Det är du nedrige Jansen, sade han för sig själf, jag kan icke twifla derpå. I det han erinrade sig allt det, som han hört öfwerste Mannering, äfwen som Rådeherren, säga, war han fullkomligt öfwertrygad, att han hade Kennedys mördare för sina ögon, och att det war honom han borde tillskrifwa all sin familjs olyckor. Tusen orediga känslor af harm och raseri uppstodo i hans hjerta; han war hundra gånger frestad att rusa på honom och skjuta honom för pannan, men fruktan att blottställa sina wänners lif höll honom tillbaka. Han såg honom bewäpnad med ett dubbelt par pistoler och med en ofantlig hirschfångare; klofheten segrade öfwer hans wrede. Det är wäl sant, att han icke trodde någon man på jorden kunna motstå hans och hans wän Dinmouts förenade sflicklighet och krafter; men han tyckte, att han af wårdrad och erkänsla borde låta Merrillies råda. För öfrigt sade han för sig själf, hwem wet om icke, såsom hon sagt mig, det är högst angeläget för mig att gripa honom lefwande? Han wäntade derför, tills den öfwerenskomna signalen skulle gifwas. „Nå, wäl,“ sade Hatteraick till Merrillies, „hwad återstår oss nu att göra?“

„Jag wet icke. Sade jag er icke, att blodet skulle komma öfwer ert hufwud, och att ni skulle blifwa straffad i samma håla, i hwilken ni sökte dödlja er efter mordet?“

„För tunnor tusan! Gamla trollspäcka
„har du sett Glossin?“

„Nej; ni har affskutit er pil, ni har utkastat
edra nåt; han behöfwer er icke mer.“

„Hvart skall jag taga vägen? Hvilket är det
„öde som väntar mig?“

„Att dö som en man eller blifwa strypt som
„en hund.“

„Strypt! Satans kona! Vet, att den ham-
„pa ännu icke är sådd, hvaraf snaran skall spin-
„nas som skall strypa mig.“

„Hampan är sådd; den är skördad; den är spun-
„nen; snaran är färdig; man behöfwer bara blott
„sätta den om halsen. Har jag icke gråtande spått,
„att ni för eller senare skulle blifwa straffad, om
„ni icke lemnade mig den lilla Henrik? Har jag
„icke spått er, att han skulle återkomma till sitt
„fädernesland, då hon hade uppnått sitt tjuguförsta
„år? Har jag icke spått er, att den eld, som ni ha-
„de antändt, skulle blifwa en vädeld till ert förderf?“

„Ja, min gumma, jag tillstår, att ni sagt
„mig allt detta jag tror ni har rätt
„Denna unga Ellangowan har varit en stötes-
„sten för mig. Det är för att göra den fördöms-
„da Glossin en tjänst, som min laddning blif-
„wit tagen, min besättning skingrad, emellertid ha-
„de de alla medel att förswara sig, alla försigtig-
„hetemått hade blifwit tagna Hwad skall man
„tänka om mig? Kan ta mig om jag någonsin
„åter sätter min fot på dessa luster!“

„Ni behöfwer det icke mera.“

„Hwad säger du och hvarsföre talar du så till
„mig?“

Under detta samtal hade Merrilies upptagit
ur sin hjortelsäck en hop blånor, som woro dop-

påde i spiritus vini; hon fastade dem på elden och i ögonblicket höjde sig en lysande pyramid ånda upp till halans kalf. „Emedan..... emedan“ sade hon med en stark röst, „stunden och mannen är kommen!“

Wid dessa ord rusade Bertram och Dinmout på Hatteraick. Hazlewood, som icke kände denna lösen, följde tätt efter dem. Röswaren, som såg sig förrädd, lät första utbrottet af sitt raseri falla på Merrillsies; han gaf henne en kula i bröstet; hon föll, i det hon upphåfde ett skri, som uttryckte på en gång smärta och tillfreds ställelse.

„Jag wiste wäl,“ sade hon med en quäfd röst, i det hon bemödade sig att le, „att detta skulle slutas så; det kunde icke slutas annorlunda. Henry, rik, förswara edra rättigheter!“

Då Bertram ilade fram, halsade han på klippan och föll: det war en lyckå för honom; ty om han stått, hade den slieliga hofwen såkert träffat honom med sitt andra pistolskott. Han war såredig att lösa det tredje, då Dinmout fastade sig öfwer honom och nyttjade all sin styrka för att afwåpna honom. Förtwiflan hade så ökat denna röswares naturliga krafter, att det lyckades honom fullkasta Dinmout på elden. Han årnade uppoffra honom åt sitt raseri, då Bertram och Carl kommo till hjälp. Han blef snart afwåpnad och starkt bunden.

Denna förskräckliga strid warade icke en minut. Då Hatteraick kände sig bunden, försökte han att sönderslita sina band och upphåfde ett förskräckligt rytande; men då han såg sitt bemödande wara fåfångt, gjorde han icke mer den minsta rörelse. „Detta förbömda barn,“ sade Arrendatorn,

i det han affskafade felen, som fastnat i hans west och i hans hår, „är icke lätt att lunda, men se nu „är han stilla som en liten engel.“

„Bewaka honom!“ sade Bertram, „Jag vill „se om den stackars gumman ännu lefwer.“

Carl halsp honom att upplyfta Merrillies, som uprepade för dem: „Jag wiste wäl, att allt „skulle slutas så Det kunde icke slutas an- „norlunda.“

Hon förlorade icke mycket blod; men Bertram, som war wan att se skotsår, fann detta ganska farligt. „Store Gud,“ sade han till Carl, „hwad „skola wi göra för att hjälpa henne?“

„Min häst är fastbunden i skogen,“ swarade honom denne, „jag gaf akt på er. Jag skall sö- „ka hjälp, håll er wid hålans ingång, tills jag åter- „kommer, jag skall drdja så litet som möjligt.“

Carl gick; Bertram förband Merrillies sår det bästa han kunde och ställde sig sedan på wakt för att förswara ingången; Dinmout forts- for att bewaka Hatteraick. Den djupa tyfnad som rådde i hålan, afbröts blott af den stackars Merrillies doswa och quäfsda suckar och af den fångnes hastiga andedrägt,

Fjortonde Kapitlet.

Det war knappt för tre quarters timme sedan Carl begifwit sig bort; men i den ställning, hwar- uti Bertram och hans wån befunno sig, tycktes det dem wara öfwer tre timmar. Andtiligen hör- des den unga Hazlewoods röst: „Nu är jag „hår“ sade han, „med förstärkning.“

„Stig då in,“ sade Bertram, som war glad att blifwa afdöst.

Carl intrådde först, och åtföljdes af fem till sex bönder, bland hwilka en förrättade tjänst såsom Fredsdomarens medhjelpare. De upplyfte Hattarick och buro honom till hålans öppning; der lade de honom på ryggen och drogo honom icke utan midda ut med rep. Daktadt allt tilltal, röro de han sig icke det minsta; han war stum och orörlig som ett lif.

Sedan man ändtligen dragit honom ur hålan och upprest honom på fötterna, tycktes han quäfwas af friska luften. Medan man sysselsatte sig med Merrillies, blef han buren till en sten för att sätta sig derpå; alla hans lemmar woro i en frampåttig rörelse. „Nej, för tusan,“ ropade han, „jag will icke sätta mig på denna sten.“ Tonen af hans röst, då han sade dessa få ord, röjde för de närwarande, hwad som föregick i hans af samwetsagg plågade själ.

Genom tålmod, uppmärksamhet och omsorg hade det äfwen lyckats att föra Merrillies ut i fria luften, och man öfwerlade nu, hwart man skulle bära henne. Hazlewood sade, att han skickat efter en fältskår, och föreslog att lägga henne i en koja i grannskapet. „Nej, nej, nej,“ svarade hon hastigt, „i Derneloughs torn det är der ja der, som min själ bdr skiljas från min kropp.“

„Man måste göra hwad hon åstundar,“ sade Bertram, „en wågran funde förwårta hennes olyckliga belågenhet.“ Man begaf sig derföre till helwetes = hwallfmet. Under wågen tycktes hon wara beständigt sysselsatt med det upptråde, som nyss förefallit, mer än med döden, som kallades: De woro tre, sade hon för sig sjelf, och likwål

hade jag blott tvänne i sällskap. Skulle han hafva kommit för att själv hämnas sig?

Man såg tydligt, att Carls oväntade ankomst, som hon icke hade tid att igenkänna, hade håstigt skafat hennes inbillningskraft; denna gifning syfvelsatte henne beständigt. Hazlewood berättade för Bertram, att han enligt de underrättelser, som Dwerfsten gifvit honom, hade följt dem i spåren; att han nyttjat största försigtighet för att icke blifva sedd, att då han såg Bertram ingå i hålan, han hade kommit för att erbjuda honom sitt bistånd; att han i mörkret fattat i Dinmouts ben, hwilken lyckligtvis för dem alla tre behållit sin fallblodighet.

Sedan man kommit till Dercleugh, gaf Merrilies dem nyckeln. Man gjorde anstalt att lägga henne på sängen, men hon sade till dem med den listigaste rörelse: „icke på den sidan, icke på den sidan! Wänd mig med ansigtet mot öster.“ Hon tycktes få en stor tillfredsställelse, då man hade uppfyllt denna hennes begäran. „Är ingen prest i grannskapet?“ frågade Bertram. En Ryrkoherde i trakten, som varit Carls informator, hade hört, att man gripit Kennedys mördare, på samma ställe, der brottet blifvit begånget, och att en quinna war farligt sårad. Nyfikenheten och hoppet att kunna göra någon tjänst förmodade honom att följa hopen, som gick till Dercleugh, han hade nyss kommit dit tillika med fältskären. Den sistnämnde wille undersöka såret; men Merrilies wille icke tillåta det. „Det bekymrar mig föga, om jag dör eller öfwerlefwer mit sår,“ sade hon, „lemna mig tid att säga det, som är angeläget för alla att weta. Sedan må ni göra, hwad ni will...., Jag ser icke Henrik Bertram.“

Älskådarne, som icke hade hört detta namn uttalas sedan många år, sågo på hwarandra med största förwåning. — „Ja,“ sade hon med högre röst, „jag frågar efter Henrik Bertram. Sätt ljuset närmare, och låt mig få det nöjet att se honom.“

Allas ögon wände sig till Bertram, som närmade sig till sängen. Merrilies fattade hans hand, som hon tryckte flera gånger. „Wätte de som hafwa känt Sir Gottfrid Bertram,“ ytirade hon sig, „saga mig, om de icke hafwa hans afbild för ögonen?“ Ett oredigt buller hördes bland de närvarande; hwar och en rödgades medgifwa att lifheten war förwånande. „Nu, hören mig: frågen den man, som sitter framsför mig, om han wägar nesa, att den unga mannen, hwars hand jag håller, är Henrik Bertram, son af Gottfrid Bertram, Baron af Ellangowan. Se här detta barn, som Hatteraick bortröfwade i Warrochs skog, samma dag han mördade Tullisneken. Försynen hade fört mig dit; jag kom för att göra det sista besöket i denna älsfåde skog. Jag tog detta barn i min famn. Jag bad hans fiender att låta mig få taga honom med mig; men de woro känslolösa för mina böner, för minna tårar; de ryckte honom ifrån mig. Han har i flera år bott på andra sidan hafwet; Himlen har återfört honom i hans fosterland; hwem wägar stå emot Himlens wilje? Jag lofwade dem att förwara hemligheten ända tills han fyllt sitt tjuguförsta år; men jag gjorde en ed för mig sjelf, att, om jag lefde länge nog för att se honom återkomma i sitt land, jag skulle trötta alla faror och sjelfwa döden för att se honom återfå sina faders arf. Jag har hållit min ed Snart skall jag icke wara mer bland de lefwandes antal; den der“

(pekande på Hatteraick) „skall ej heller wara det „länge; den tredje skall följa oss.“

Presten föll henne i talet för att erinra henne, att det war olyckligt, att dessa uppenbarelsen icke woro uppskrifna och bewittnade. Gåttsskären yrklade på nödvändigheten att undersöka såret.

Då Merrillics såg, att man bortförde Hatteraick på Gåttsskärens begäran, ropade hon honom med hög röst och satte sig upp. „Hatteraick,“ sade hon, „wi skola icke återse hwarandra förrän „inför den Högste Domarens ansigte..... tillstår „ni sanningen af hwad jag sagt?“ — Denne rynskade blott på ögonbrynen och kastade på henne en blick, hwaruti raseriet war måladt. „Hatteraick,“ tillade hon, „edra händer äro färgade med mitt „blod; jag manar er, i den lefwande Gudens namn, „att svara på den fråga jag gjort er.“ Hatteraick fortsfor att betrakta henne med samnia uttryck af sammanpressadt raseri: man såg hans läppars rörelse, men man kunde icke höra minsta ljud. „Fara „wål då för alltid!“ sade Merrillics, „Mätte „Himlen kunna förlåta er! Endast ni war orsaken, „att jag icke wågade uppenbara sanningen. Man „har länge hållit mig för en gammal toka..... „Jag har blifwit risad, brännmärkt, förwisad, nödd „gad att tiggas mitt bröd ifrån dörr till dörr..... „Hwilken tro hade man welat sätta till mina uppenbarelsen? Men jag hoppas man skall göra afseende på hwad jag nu sagt..... jag swår på „dödsfången, att jag sagt sanningen.“

I hwalfwet woro inga quar utom tre hustrur och Gåttsskären. Sedan denne undersöft såret, skastade han hufwudet på ett sätt, som röjde, att denna kvinna blott hade några få minuter öfriga att lefwa. Han gick undan för att lemna Presten rum,

hvars andliga bistånd war för den sjuka nödwändigare.

En af landets ståndspersoner hade på landsvägen anhallit en postwagn, som återwände tom till Rippletingan; han hade förmodat, att man skulle wara i behof deraf för att fära Hatteraick till allmänna fängelset. Postiljonen, som hört talas om allt det som tilldrog sig i Darncleugh, hade lemnat sina hästar i en ung bondes wård, i ett icke ogrundadt hopp, att han skulle wara tystlåten och icke säga till hwem han öfwerlemnade dem. Han gaf sig in i trångseln ibland bönderna och Arrendatorerna, som hade samlat sig framför hwalfwets port, och hwillas antal ökades med hwar minut; de kunde icke trötna att betrakta den wilda Hatteraicks fula och grymma anletsdrag; om de en minut wände sina blickar ifrån honom, war det för att kasta dem på Bertram. De flesta ibland dem, och isynnerhet de gamle, som hade sett Sir Gottfrid, den sista Baronen af Ellangowan, bekräftade gerna Eigensskans berättelse. Slottarne äro fleka och förbehållsamma; de erinrade sig, att Baroniet Ellangowan innehades af en ny ägare; de wågade icke högljudt uttrycka sitt tänkesätt, och åtnöjde sig med att hwisla hwarandra i drat. Wår wän Jacob, Mistress Candlerhs postiljon, gjorde sig wäg genom trångseln, och gick fram. Han hade knappast kastat en blick på Bertram, förrän han darrade af öfverraskning och utropade: „Jag kan icke twisla „derpå, den gamla Baronen har uppstått ifrån de „döda.“ Alla menniskor betygade, att de woro af samma tanke. Den elektriska gnistan hade meddelat sig, och snart hörde man: „Leewe Bertram, leewe „Bertram! Himlen gifwer oss honom åter; han

„Ilefwe för att fortfara att göra oss lyckliga, såsom hans förfäder hafwa gjort.“

„Jag har bott i sjuttiet år på Ellangowans ägor.“ sade en gubbe. — „J mer än hundrafemtio år har min familj hört till Baroniet,“ sade en annan. — „För mer än trehundra år tillbaka,“ tillade en tredje, „hafwa mina förfäder börjat wara arrendatorer på denna wackra egendom; mig tillhör rättigheten att helshonom först; jag skall sälja ända till min sista skjorta för att hjälpa honom att återfå sina rättigheter.“

Quinnerna, som alltid älska det underbara, och som öfwerallt taga den lifligaste del i allt det som angår älsfwärda ynglingar, förenade sina röster med de allmänna glädjeropen. „Gud beskydde honom!“ ropade de, „Mätte Han besköra honom en lång lifstid! Hans förfäder hafwa länge warit Kantonens försvarare; han skall gå i deras fotspår. Och hans stackars mor,“ tillade de, „har hon icke dött af sorg! Åh, hwarföre är hon icke ännu i lifwet, för att wara vittne till allt det som i dag händer!“ — „All vår flagan är färdig,“ sade en ibland dem; „det är icke frågan att besläga henne, man måste hjälpa hennes son. Nej, wi skola icke tåla, att denna nedriga Glossin njuter den egendom, som han röfwat ifrån den olyckliga Sir Gottfrid.“

En talrik hög omgaf Dinmout, som berättade med mycken liflighet allt hwad han wiste om sin wäns historia, och upphörde icke att på det högsta berömma det ädelmodiga sätt, hwarpå denne frälsat hans lif. Som han war känd af flera bland de närwarande, uppväckte hans vittnesbörd en allmän entusiasm: alla erkände Bertram och utropade honom till laglig arfwinge af Ellangowan. Liksom då en snöklump lossnar från höjden af en

sluttnings, som solen uppvärmer, förstörat den sig under rullningen och drager slutligen allt med sig genom tynaden af sin massa.

Fröjderopen störde prestmannen i hans böner. Merrillies hjelt, som låg uti detta känslolösa tillstånd, som wanligtvis är ett föregående tecken till döden, darrade af glädje. „Hören J,“ sade hon, „hören J? Han är igenkänd, han är igenkänd! — Jag dörr nöjd och tillfredsställd. Jag har uthållit, dat lifwets elände endast i hopp att se denna lyckliga dag. — Jag har många fel att förebå mig; men jag hoppas, att min tillgifwenhet för detta fåra barn skall bringa dem i glömska..... Hwad jag hade varit lycklig, om Himlen ännu förlånat mig några års lifstid! Men det war ej så beslutet..... Jag ser honom icke,“ sade hon, i det hon kastade sina blickar till öppningen i muren, „flytta ljuset närmare, att jag måtte se honom ännu en gång. Dödens slöja breder sig öfwer mina ögon..... jag känner icke mera något..... min själ lemnar sin boning.“

Med dessa ord gaf hon upp andan utan att upphäfwä en enda suck. Gåltskåren och Kyrkoherden hade omsorg att med största noggrannhet uppteckna allt hwad hon hade sagt, och beklagade upprigtigt, att man icke funnat uppsätta ett ordentligt protokoll; men de woro ganska öfwerlygga, att allt hwad hon hade sagt, war enligt med den strängaste sanning.

Carl war den första, som lyckönskade Bertram till den lysande utsigt, som wisades för honom i framtiden, emedan han war på punkten att återtaga sitt namn och sin rang.

Folksamlingen, som nyss hört af Jabs, att Bertram war den personen, som hade sårat den

unga Hazlewood, började sina glädjeter: „Lefwe
„Bertram, lefwe Hazlewood!“

Några frågade Tabos, huru det war möjligt
att han icke igenkånt Bertram första gången han såg
honom i Rippletringan. — Han svarade dem på ett
ganska enkelt och naturligt sätt: „Och hwilken af oss,“
sade han till dem, „brydde sig då om familjen El-
„laugowan? Blott för det jag hért å alla sidor
„upprepas, att denna unge man war Sir Gotta
„frids lefwande-afbild, gief jag närmare för att
„öfwertygga mig sjelf.“

Hatteraicks wilda känslolöshet blef något
skakad af detta oöfventade uppträde; man såg att han
bet sig i läpparne, och att han bemödade sig på
allt sätt att afstyra sin hatt, liksom för att derigen-
nom bewisa, att han deltog i den allmänna glädjen.

Earl Hazlewood, som fruktade, att fången
skulle blifwa ett offer för den frivilliga gäsning,
som han märkte omkring honom, lät postwagnen
föras fram, och befallde postiljonen att begifwa sig
till Rippletringan till Mac-Morlan; på samma
tid lät han sin betjent resa för att göra denna man-
råenskap för allt hwad som nyss händt. „Det skulle
„oändligen fågna mig,“ sade han till Bertram,
„om ni will wara god och göra mig sällskap till
„Hazlewood; men som jag har anledning att tro,
„att detta besök torde wara er osägligt, skola wi
„uppskjuta det på några dagar; jag skall hafwa den
„åran att söka er i Woodbourne. Men min wån,“
tillade han, „ni är till fots!“

„Ack, om den herrn gjorde mig den åran att
„mottaga min häst“..... „Min, min!“ ropade tie
eller tolf personer i sopp.

„Min häst,“ sade en annan, „löper två mil i
Bergslottet i Dnmfries. W.

„tinnman, utan att man behöfwer nyttja pisla eller sperre.“

„Jag är öfvertygad,“ sade en ung hustru, „att han helst rider på hästryggen bakom sin wän Carl.“

„Det är bättre,“ sade en Arrendator, „att den unga Lorden hyrer mitt sto; han sänder mig det tillbaka i morgon.“

Bertram skyndade sig att mottaga detta sista anbud. Han betygade för folksamlingen sin erkänsla för alla tecken af tillgifvenhet, som den yttrat. „Waren öfvertygade, mine wänner,“ sade han till dem, „att jag aldrig skall glömma detta rörande uppträde; det skall wara ewigt inpregladt i mitt hjerta.“

Arrendatorn, hwars anbud Bertram emottagit, låt genast en af sina drängar gå för att lägga den nya sadeln på hästen. „Jag är rätt ledsen, att han icke hellre tagit min;“ sade en af hans grannar; „man behöfwer blott tala till honom för att få honom att springa som en hjort.“ — „Jag önsade, att han kände min;“ sade en annan, „han är snabb som swalan. Jag har köpt nya sporrar för tre dagar sedan, jag har ännu icke nyttjat dem; hwilken skada, att icke vår unga Lord först försöker dem!“

Bertram tog prestmannen i handen, förde honom till hvalfwet, hwars port han tillslöt. Han gick till Merrillies lif och betraktade det några minuter i djupaste tystnad. Hennes anletsdrag, ehuru wanställda af öddens blekhet, uttryckte ännu den ståndaktiga och afgjorda karakter, som förwårswat henne hela hennes folks wördnad och beundran, hwars Drottning hon lifsom war.

Vår unga frigsmän funde icke återhålla sina tårar, då han betraktade denna olyckliga quinna,

som blef ett offer för sin oföränderliga tillgifwenhet för familjen Ellangowan. „Jag vågar hoppas,“ sade han till Prestmannen, i det han bint tryckte hans hand, „att ni varit nöjd med det sätt, hvarpå hon uppfyllt sina sista religionspligter.“

„Min bästa vän,“ svarade honom den hederlige Presten, „jag bör icke dölja för er, att denna stackars quinnan icke hade mer nog redigt förstånd för att förena sina böner med mina; men den goda barmhertigheten är utan gränser; wi skola hoppas, att den omfattar en olycklig kvinna, som, ehuru född i Kristendomens sköte, kanhända icke haft alla medel för att underrätta sig deruti; wi skola hoppas, att Himlen förlåter henne hennes lefnads villfarelser för den hjeltmodiga gärnings skull, som slutat den. I våra hjertans besväröelse anbefalle wi henne till den Nådens och mildhetens Gud, som allena kan utransaka vårt samwete.“

„Får jag hoppas,“ sade Bertram till honom, „att ni är så god och tillser, att begrafningen sker med anständighet? Jag har i förwar en nog betydlig summa, som tillhör denna beklagansvärda kvinna; men i alla fall förpligtar jag mig att betala alla omkostnader, som göras. Ni kan tilljåna mig bref till Woodbourne hos Systerste Mannering.“

Dinmout hade ingen svårighet att förskaffa sig en häst, emedan han war ganska känd i landet; han gick till porten, och ropade med hög röst: „Raspiten, allt är färdigt, man väntar endast på er för att begifwa sig på vägen.“

Bertram och den unga Hazlewood bådo på det högsta folksamlingen, som nu utgjorde mer än trehundra personer, att dämpa sin glädje. „Om

„J begån den minsta utswäfning,“ sade Carl till dem, „gören J er unga Lord den största skada.“ Fjolsamlingen lofwade att uppföra sig med all kloshet, och började sina hurrarep, då den såg dem stiga till häst.

Då de redo förbi byn Derneloughs ruiner, sade Dinmout till sin wån: „Jag är öfwerlygad, herr Kapiten, att då ni återwunnit edra rättigheter, ni icke skall glömma att låta bygga ett litet wackert hus af dessa ruiner. Din jag wore i ert ställe, skulle det, ta mig tusen, blifwa min första syftesättning. Jag skulle ofta komma dit, utan att frukta för spöken eller trollkarlar. Stackars Merzillies! Hwilken olycka, att pistolen icke klickade!“

Våra resande ankommo snart till Woodbourne, dit ryktet redan hade fört tidningen om deras lysande bedrifter. Man hade gått emot dem ända till början af uppförswägen. Lucie kastade sig i sin brors famn, men Julies blick hade gått henne i förwäg. „Min bästa syster,“ sade han, „om jag har den lyckan att återse dig, så har jag derför att tacka dessa ädelmodiga wänner.“

Fröken Bertram rodnade och nedslog ögonen, i det hon uttryckte sin tackjägelse för Hazlewood; men hon twifelade icke att kasta sig i Arrendatorns famn. Den redlige Dinmout blef så förwirrad af denna owäntade lycka, att han i sin glädjehysteri tryckte sina tjocka läppar på fröken Lucies rosaröda mun. Han märkte genast sin oanständighet. „Jag ber om förlåtelse, sköna fröken,“ sade han, „jag har förgått mig; men jag trodde, att jag uti allt kunde följa Kapitenens exempel.“

„Jag hoppas,“ sade Rådsherrén, „att man icke glömmmer mitt honorarium.“

„Ni har fått det i förhand;“ svarade honom Julie, „det synes, att ni icke har godt minne.“

„Jäke så godt som mitt hjerta. Kunde jag icke erhålla något i förskott på det som ni tillika med fröken Lucie blir mig skyldig, sedan jag slutat Dirck-Hatteraicks förhåde?“

„Ni är väl för grannlaga för att i förhand fordra betalningen för er möda. Då allt är slut.... så wi se.“

„Jag tager er på ert ord i er fåra herr paps närvaro; ni skall se, mina älskade fröknar elever, snarare, man skall säga er.“

„Hert Rådsherre, om ni lemnar oss wälet, så önska wi helst att se.“

„Ja, jag wet, att många saker finnas, som ni sen med mycket nöje; men utan att tadla er för er nyfikenhet, wet jag ock att ni stundom gerna wiljen höra.“

„Hert Rådsherre, jag försäkrar er för mig och för min wän, att wi förstå bättre att betjena oss af våra fingrar än af våra öron; wi hafwa gifwit er bewis derpå.“

„På er harpa. Ah, jag har icke glömt det.“

Nedan detta samtal föreföll mellan den artiga Advokaten och den skalkaktiga fröken Mannerling, närmade sig Öfwersten till Bertram, hållande i handen en man, hwars öppna fysiologi ingaf förtroende; han war klädd med snygghet, men utan minsta prål; allt hos honom rörde godhet och uppriktighet. „Min wän,“ sade han till honom, „jag har den äran att presentera för er herr Mac-Morlan.“

„Denna wördnadswärda Embetsman,“ ropade Bertram, „hwars hus tjente till fristad för min syster, då hon war öfwergifwen af alla sina släga

„tingar! Uff, herr Mac-Morlan, huru skall jag
„någonsin kunna wisa min erkänsla?“

Magistern kom hastigt till de öfriga; han snyf-
tade, suckade och log på en gång. Han öppnade
munnen för att tala; men tårarne hindrade honom
derifrån. Knappt kunde han utropa: „Henrif!“

Läsaren wäntar wäl icke, att wi skola skildra
den glädje, som rådde i Woodbourne; hans inbils-
ningskraft och iynuerhet hans hjerta, skola ersätta
wår oförmögenhet.

Femtonde Kapitlet.

Sir Pleydell, hwilken i sin egenskap af She-
rif hade gjort undersökningar och efterfrågningar
angående det fäsliga mord, som blifwit begånget på
Kennedi, anmodades af Mac-Morlan, Sir
Robert Hazlewood och en annan Fredsdomare
att förrätta en Presidents göromål. De begagnade
med nöje detta tillfälle för att gifwa honom ett
bewis af sin afstning och beundran för hans wid-
sträckt och djupa kunskaper i lagfarenheten.

Som det endast war en förberedande domstol
eller nästan en familjerätt, bjöds Hfwersten att bimis-
ta förhört. Rådsherrn började med att uppläsa alla
protokoll, som han hade uppsatt angående denna
sak; han mottog sedan Prestmannens och Fältskå-
rens vittnesbörd om de upptäckter, som Merril-
lies hade gjort för dem på sin dödsfång.

„Merrillies“ sade de, „har sagt oss med
„hög och tydlig röst, och flere gånger upprepat,
„att hon sett Hatteraick, biträdd af två eller tre
„personer af hans besättning, mörda Frans Ken-
„nedi i Warrochs skog, att hon händelsewis war

„der utan någon affigt; att hon war öfwerlygad,
 „att de warit uppretade att begå detta mord af be-
 „går att hämnas förlusten af deras skepp. Det war
 „ett vittne, tillade hon; men han har icke på något
 „sätt deltagit i detta mord; detta vittne lefwer ännu;
 „det är Gabriel Faa, min brorson — Hon wille
 „nämna för oss ett annat åsyna vittne; men döden gaf
 „henne icke tid dertill.“ De glömdo icke att förklara,
 att Merrilies hade sagt dem flere gånger att hon
 haft den lyckan att upptaga barnet; men att smyg-
 handlarne hade ryckt det ur hennes famn, och att hon
 trodde att de fört det till Holland. Pleydell
 drog omsorg att låta skrifteligen bewittna alla dessa
 omständigheter.

Hatteraick infördes, betungad med starka bojer;
 man hade bewakat honom med största omsorg, af fruk-
 tan, att han för andra gången skulle rymma.
 „Hvilket är ert namn och ert förnamn? Hvar är
 „ni född? Hvilket är ert yrke?“ frågade honom
 Pleydell. Hatteraick svarade icke, och iakt-
 tog samma tystnad på en följd af frågor, som
 gjordes honom.

Rådsherrn astorkade sina glasögon och betrak-
 tade honom med största uppmärksamhet. „Hvil-
 „ket mothjudande ansigte!“ Sade han sakta till
 Mannering, „Man kan icke se på honom utan
 „att rysa. Det är en ganska slug bos; men
 „ni skall se, om jag kan pissa råfwen ur skinn.
 „Låt skomakaren Soles komma in? Min wän,
 „sade han till honom, „påminner du dig att haf-
 „wa blifwit påkallad för omkring sexton år tillbaka
 „för att måta flera fotspår efter menniskor i War-
 „rochs skog?“

„Det påminnet jag mig ganska wäl, herr
 „Rådsherre.“

„Betrakta detta papper; igenkänner du det?“

„Ja, min herre; det är mätten af de spår,
„som jag måtte på den tiden.“

„Tag de skor som du ser på bordet; måt dem
„noga, och se, om deras storlek swara mot någon
„af de mått, som du antecknat.“

Soles lydde, och förklarade, att de swarade
fullkomligt mot det bredaste spåret, som han hade
mått i skogen.

„Det skulle blifwa mig lätt att bewisa,“ sade
Rådsherrén, i det han lutade sig till Öfwerstens
dra, „att dessa skor, som man funnit i Derna-
„cleughs hvalf, tillhöra Brown, ifrån hvil-
„ken ni haft den lyckan att resa samhället. So-
„les,“ tillade Pleydell, „å och måt fångens
„fötter, och gör det med största noggrannhet.“

Mannering fäste sina blickar på Hatter-
raids ansigte; han såg, att denne war i största för-
virring. „Nå wäl Soles, finner du någon likhet,
„någon öfwerensstämmelse med dina anteckningar?“

Soles tog sitt papper, jemförde de mått han
fordom tagit med det han nu tog. „På min åra,“
sade han, „det fotspår, som jag måtte på er be-
„fallning, swarar noggrannt mot fångens fot.“

Hatterraid glömde sig. „Och huru, för
„fan i wäld,“ ropade han, „hade man funnat
„måta fotspåren, emedan jorden denna dag war så
„frusen som Memels fjä i den strångaste winter?“

„Kapiten Hatterraid,“ swarade honom
Pleydell då, „tillåt mig erinra er, att ert min-
„ne icke är troget: det är sannt, att det frös om
„natten, men på eftermiddagen war jorden ganska
„blöt. Will ni wara god och säga oss, hwar ni
„war den dagen?“

Hatterraid märkte, att han hade snärjt sig;

han återtog sitt försvarssystem, och svarade icke mer ett enda ord.

„Notarie,“ sade Rådsherrn, „uppskrif i preto-
„follet den anmärkning herr Kapitenen gjort.“

Dörren öppnades, och till alla närvarandes stora förvåning såg man Glossin inträda. Denne wälborne Adelsman hade blifwit underrättad genom sina utskickade, att Merrillies i sina berättelser icke lagt honom något till last, att hon icke en gång nämt hans namn. Han trodde att det skulle blifwa lätt för honom att draga god winning af denna lyckliga omständighet, för att mota alla de bekännelser, som Hatteraick kunde göra. Jag måste betala med djerfhet, hade han sagt för sig sjelf, och biewista hans förhåll. Jag skall snart göra för honom begripligt, att han icke kan hafwa annat hepp än på mina insigter för att komma ur den trångsel hwaruti han är. För öfrigt skall jag genom detta steg bewisa, att jag icke fruktar något, att jag icke har det minsta att förebrå mig Om det hände, att godset Ellangowan skulle mig fränddömmas men långt ifrån mig denna barnsliga fruktan!

Glossin hellsade wid inträdet Sir Robert Hazlewood på det wördnadsfullaste sätt. Denne började rodna öfwer sin belantskap med denna nybekände Adelsman; han åtnöjde sig att med en lätt böjning på hufvudet beswara hans hälsning; han tog sin sausbosa och wände sina ögon åt ett annat håll. — „Herr Corsan,“ sade Glossin, „bönjukaste tjenare!“ Herr Corsan rättade sig efter det gamla ordspråket, regis ad exemplum; det wille säga, att han hellsade på samma sätt tillbaka som Sir Robert. — „Mac-Morlan, min
„wördnadswärda wån, huru mår ni?“ sade Glo

sin, „ni är alltid den förste wid arbetet.“ —
 „Jag gör blott min skyldighet,“ svarade Mac-
 Morlan torrt, utan att se på honom.

Öfversten svarade på de artigheter, som Glossin
 sade till honom, blott med en swag bökning
 på hufvudet. „Herr Rådsherrn,“ sade Glossin,
 i det han bugade sig djupt, „har haft den godhe-
 ten att förena sina sällsynta talanger med fattiga
 „landtmåns swaga insigter; jag hade icke vågat
 „smickra mig, att wi skulle hafwa den lyckan att
 „åga honom under sessionen.“

„Er tjenare, herr Glossin!“ Med dessa or-
 den tog Pleydell en pris snus, och fastade på
 den oförskämde en skåmsk blick. „Skurk,“ sade
 han sakta, „jag skall låra dig hwad axiomet be-
 „tyder: Ne accesseris in consilium antequam
 „vocaberis (Blanda dig icke i rådplågning, innan
 du blir tillkallad).“

„Konhända har jag begått en ohöflighet?“ sa-
 de Glossin till dem. „Jag hade bordt afbida en
 „fallelse för att förena mig med er?“

„Hwad mig angår,“ svarade honom Rådsher-
 ren, „är jag långt ifrån att tänka, att ni begått en
 „ohöflighet; twertom befänner jag uppriktigt, att jag
 „aldrig så ifrigt önskat att wara i ert sällskap som
 „i dag; ty jag är öfvertygad att wi måste wända
 „oss till er under rätttegångens lopp.“

„Emedan så är,“ sade Glossin, „skall jag
 „taga min plats. Huru långt hafwen I kommit,
 „mine herrar? Är förhöret slutadt? Hwar äro an-
 „gifwelsefema?“

„Notarie,“ sade Sir Pleydell, „gif mig pap-
 „peren; jag har ett helt eget sätt att lägga dem i
 „ordning; så snart man rör wid dem, får jag icke

„mer reda på dem. Herr Glossin, jag skall of-
 „ta så tillfälle att vända mig till er.“

Då Glossin såg sig försatt i överksamhet,
 kastade han sina blickar på Hatteraick, men han
 märkte i alla hans anletsdrag endast uttrycket af ett
 sannanpreßadt raseri. „Mine herrar,“ sade han,
 „tron I, att det är att handla efter rättwisans grund-
 „satser att betunga denna stackars man med bojer,
 „då han är hitförd blott för att förhöras?“ Han
 gjorde denna anmärkning endast för att låta fången
 förstå, att han kom till hans bistånd, och att den-
 ne kunde lita på hans vänskap.

„Vi hafwa ansett nödvändigt att bruka denna
 „försigtighet,“ svarade honom Mac-Morlan kallt,
 „ni wet wäl, att han redan rymt en gång.“ Glof-
 sin såg sig tvungen att tiga.

Bertram infördes, och Glossin blef icke li-
 tet öfverraskad, och till och med bestört, då han såg,
 huru vänligt domstolens ledamöter mottogo honom.
 Bertram berättade sina barndomshändelser med en
 uppriktighet, en enkelhet, som icke lemnade något
 twiswel öfrigt, att han sade rena sanningen. „Det
 „tyckes mig,“ sade Glossin, „att det icke är på
 „detta sätt man bör förhöra en anklagad. Ni weten
 „ganska wäl, mine herrar,“ tillade han, „att det
 „namn och den titel, som denna unga man vågar
 „tillwälla sig, kunna förorsaka mig största skada,
 „och enligt allt hwad jag ser, tror jag det är bäst,
 „att jag går min väg.“

„Nej, om ni behagar, min låra herr Glossin;“
 sade Rådsherran till honom, „vi kunna icke wara
 „er förutan. War så god och låt oss få weta den-
 „na unga mannens orättmätiga anspråk, och war
 „öfwerlygad, att han icke skall finna försvarare

„ibland oss, då det blir bewisadt, att han söker stö-
ra er i en laglig besittning.“

„Sir Pleydell,“ swarade honom Glossin,
„det skall icke blifwa mig swårt att tillfredsställa
er önskan. Denna unga man är en naturlig son
af saliga Sir Gottfrid Bertram. Hon har i
några månader färt i Kantenen en fringsstrykande
lesnad och icke haft annat sällskap än med Sige-
nare, trollskarlar och med en gulen fåring, hwil-
ken, som jag hört sägas, blifwit lidad i en träs-
tä. Ni weten wäl, mine herrar, att dessa mennis-
skor icke hafwa något större nöje än att oroa be-
derliga godsägare; jag behöfwer blott återopa mig
Sir Robert Hazlewood af Hazlewood.“

„Jag beder er om förlåtelse, herr Glossin,“
sade Rådsherren, „om jag tager mig den friheten att
falla er i talet; men får jag fråga er, om ni kån-
ner denna unga mannen, om ni känner hans namn
och hans stånd.“

„Den personen, som ni håller här slagen i bo-
jor,“ swarade han, i det han pekade på Hattes-
raid, „kan säga er, att han wet med wisshet,
att denna unge man är en naturlig son af den
sista Baronen af Ellangowan. Hans mor war
ett ungt fruntimmer, wid namn Lightoheel,
som sedan gifte sig med Henrik Hewit, Råd-
wid tullen. Denne unge man heter Gottfrid
Bertram Hewit, och det är under detta namn
som han erhöit en syftla wid tullen i Carolina.“

„Er historia“ swarade Sir Pleydell, „är gan-
ska wäl uppsunnen; den hedrar er inbillningskraft;
den är ganska wacker, ganska wäl berättad.“

„Jag vågar hoppas,“ tillade Glossin; „att
ni icke nekar, att denna unge man är Sir Gott-
frid Bertrams leswande afbild. För öfrigt

„Kan ni fråga en ung matros, som känner hela denna sak. War god, jag beder er och låt Simon Pure infomma.“

„Min wän,“ sade Glossin till honom, „war beskedlig och såg oss, om ni icke igenkänner denna unga man för att wara Gottfrid Bertram Hewit, som nyligen kommit ifrån Ostindien och stigit i land i Leverpool? Berätta för dessa wärdsnadswärda Szwerthetspersoner, hwad han sagt er under resan.“

Nedan Råttens öfriga ledamöter förhörde den unga matrosen, blåddrade Rådsherrn med största uppmärksamhet i Hatteraicks taskbok. Ett ganska uttrycksfullt ögonkast af smyghandlaren öfvertygade den sluga Presidenten, att taskboken inneslöt papper af största wigt. Han fortfor derföre att undersöka det ena efter det andra, och som han icke fann något, kastade han taskboken på bordet med förargelse. Han märkte, att fången tycktes blifwa trygg; han började genast sin efterletning åter. „Denna taskbok,“ sade han, „innesluter gåtans upplösning, jag måste finna den.“ Sedan han wändt och åter wändt den på alla sidor, upptäckte han ändtligen i en öppning, som war gjord i omslaget, tre små biljetter.

Rådsherrn wände sig till Glossin, och bad honom ganska höfligt att wara så god och säga, om han warit med wid den efterletning man gjort den dagen, då Kennedi mördades och Sir Gottfrids son bortröfwades.

„Jag kan icke säga er det, herr Rådsherre.“ swarade Glossin med en osäker röst, och som förräddade hans förwirring.

„Det är rätt besynnerligt, att, då ni wid denna tiden war en af familjen Ellangowans,

„medlemmar, ni icke erinrar er en så mårwårbig
„omständighet. För min del påminner jag mig
„ganska noga, att jag icke såg er någonstädes under
„all den tid wi efterspanade.“

„Jag måste resa till London, dagen efter dens-
„na olyckliga händelse, för en sak af högsta wigt.“

„Notarie,“ sade Sir Pleydell, „skrif upp
„herrns swar! Jag tror, herr Glossin,“ tillade
han, „att denna sak af största wigt war att låra
„betala er trenne werlar, draga på handelehufvet
„Van Beest och Von Brügggen af en wid
„namn Hatteraick, samma dag Kennedi möd-
„dades.“ Glossin blef alldeles förwirrad. „De ha
„papper“ sade Rådsherrn, „skola bekräfta ett äm-
„na wittnes berättelse och uppenbara ett uppföran-
„de. Låt Gabriel Jaa inkomma. Har ni nå-
„got skäl att jäfwa hans wittnesbörd?“

„Sir Pleydell,“ sade Glossin, „om ni
„wore min rådgifware, förmodar jag, att ni ej
„skulle råda mig till att swara i ögonblicket på en
„fråga, som göres mig på ett så oförmodadt sätt?
„Hwem kan akta sig för förtalets pilar?“

„Om jag wore er rådgifware, skulle jag råtta
„mina råd efter den öfwertrygelse jag hade om er
„oskuld. Jag tror, att det swar ni gifwit, är det
„enda, som passar i er belågenhet; men akta er, ni
„är i fara att blifwa arresterad.“

„Hwad, herr Rådsherre! Såsom medbrottsslig i
„ett mord?“

„Och för att hafwa deltagit i ett barns bort-
„röfwande.“

„I detta fall erbjuder jag borgen.“

„Wi kunna icke mottaga den. Ni är saker till
„röfweri emot er lagliga herre; det är ett högmåls-
„brott, och detta tillåter ingen borgen.“

„Herr Rådsherre,“ svarade Glossin, „jag beder er tillåta mig berätta en händelse, som finnes bevittnad i flere af våra lärdaste Juristers skrifter.“

„Några döbgråfware lofwade studerande i kirurgien att lemna dem ett barns lif för en wiß summa; för att hålla sitt löfte, bortröfwade de ett barn, dödade det, och sålde dess lif. De blefwo dömda icke för röfveri, utan såsom skyldiga till menniskomord. Ni ser, herr Rådsherre, att ni gifwit ett lag: axion för stor widsträckthet.“

„Det är ganska bra, herr Glossin;“ svarade honom Pleydell, „men er fiattliga anmärkning skall icke hindra oss att sätta er i fångelse, om den angifwelse, som wi skola höra, bekräftar de bewis, wi redan erhållit. Waktmästare, låt Hatteraick och Glossin gå ut, gif dem hwar sin kammarare, och se till, att de icke hafwa minsta gemenskap med hwarandra.“

Eigenaren Gabriel Faa infördes; han berättade med största utförlighet, på hwad sätt han lemnat Kapiten Pritchards skepp för att fdrena sig med smygghandlarne; huru Hatteraick satt eld på sin kutter, då han såg honom hafwa förlorat masten och taga in watten på alla sidor; huru dess besättning hade råddat sig under skydd af röken, och burit i hålan så många waror de kunnat, och hwarest de skulle samlas om natten. Hatteraick, hans Löjtnant Brown och tre personer, bland hwilka den berättande war en, flydde i den närgränsande skogen för att träffa några af de sina. De mötte Kennedi. Hatteraick och Brown, som ansågo honom såsom förnämsta orsaken till den olycka de nyss rönt, beslöto i ögonblicket att mörda honom. „Sedan Kennedi blifwit dödad;“ tillaa

de Gabriel, „begåfwo wi oss till hålan på olifa wågat.
 „Glossin dröjde att komma till oss; jag war wittne till
 „den öfwerenskommelse han gjorde med Hatteraick
 „för att bewara hemligheten.“ Han gjorde noga re-
 da för allt, som angick barnet. „Jag lemnas
 „de honom i Ostindien, och blef ganska förwånad
 „att återfinna honom i Hiddesdale. Jag under-
 „rättade min faster Merrilies derom, äfvensom
 „Kapiten Hatteraick, som befann sig på dessa
 „kuster, hwardöwer min faster yttrade misnöje.“

Gabriel slutade sitt vittnesmål; i det han förklarade, att hans faster hade sagt, att hon skul-
 le gdra allt som berodde af henne för att åter in-
 sätta Bertram i hans faders arf, att flere perso-
 ner af hennes slägte hade bistått henne i hennes
 företag; att man war wan att med wördnad lyda
 henne, emedan man trodde, att hon hade öfwerma-
 turliga uppenbarelser. Att han wiste, att hans
 faster hade öfwerlemnad till den unga Bertram
 Eigenarhordens slätt. Att hon hade ålagt fyra
 Eigenare att om natten under tumultet i Portan-
 ferry insmyga sig i trångseln för att befria Ber-
 tram, men att han icke behöft deras hjelp. Han
 tillade, att hans faster hade flere gånger sagt, att
 Henrik Bertram bar om halsen en skrift, som
 skulle upptäcka hans börd; att det war ett Roskop,
 sade hon, som en ung Däktor ifrån Oxford hade
 gjort; hon hade sagt till smyghandlarne, att om de
 hade den olyckan att taga detta Roskop ifrån
 Bertram, skulle deras skepp förgås.

Bertram skyndade sig att framlägga på bors-
 det en liten påse af sammet. „Jag har alltid för-
 „warat den af wördnad för min Holländska wäl-
 „gdrares wilje, och i hopp, att den kunde tjena
 „mig till att upptäcka min födelseort.“

Sir Mleydell öppnade den genast, tog derutur ett skrifvet papper, som war hopwiset med mycken sorgfällighet. Mannering igenkände sin stil, och förklarade, att det war ett horoskop, som han författat. „Man kan icke twifla,“ sade han, „att wi hafwa den lagliga arfwingen till Baroniet Ellangowan framför oss.“ Han berättade med största utförlighet sitt besök på slottet, samma aften som Milady Bertram föll i barnsäng, och huru det hade roat honom att uppsätta den nysöddes horoskop.

„Det återstår oss icke mer,“ sade Rådsherrn, „än att affsäga en arresteringsdom emot Hatterraide och Glossin, för att öfwerlemnas till wederbörliga domstolar; det oroar mig öfwer denna sistnämnde.“

„Om någon af dem förisenade någon meddmkan, något beklagande, så wore det wißt icke Glossin;“ swarade Öfwersten. „Han har warit förnämsta driffjädren till denna gudlösa tillställning.“

„Jag undrar icke,“ swarade Rådsherrn, „att ni mest interesserat er för smygghandlaren: han har wisat mod, ståndaktighet; dessa egenskaper behåga alltid en frigsmän. Men jag bör också säga er, att Glossin skulle hafwa blifwit en ganska god Jurist, om han hade gjort bättre bruk af sina talanger.“

„Ack, store Gud, hwillen förargelse att se ett sådan bos i lagarnes helgedom!“

„Jag medgifwer det; men jag kan icke hindra mig ifrån att beklaga, att han icke gjort ett bättre bruk af de kunskaper han förwärfwat. Det förhåller sig med lagarne som med kråkmedel; charlataner gifwa dem i tid och otid; men verkliga läkare använda dem endast med största försigtighet.“

S e x t o n d e K a p i t l e t .

Sedan de begge fångarne och deras wakt kommit till det gamla fångelse, som war för dem beståndt, blef Hatteraick, hwars håstighet och styrka man kände af erfarenheten, satt i de till döden dömdes rum. En jernstång af tre tum's tvärline gick vågrätt derigenom; den war infogad med hwardera ändan i huggna stenar på sex tum's höjd; twennne fedjor woro derwid fästade med twenne ofantliga ringar; de hade wid ändarne twenne band, som sattes omkring Hatteraicks ben och som tillslötos med twenne starka hänglås.

Den fångne kunde gå ifrån det ena till det andra hörnet af sitt fångelse, i det han låt sina fedjor halpa på jernstången; fångwaktaren tyckte det icke wara nödigt att låta honom behålla handklöfswarne.

Alf aktning för den rang Glossin innehade i samhället, och i anseende till den uppfostran han erhållit, trodde man sig böra underlåta att fjättra honom. Han sattes i ett ganska anständigt rum under Mac-Guffoes bewakning, hwilken, sedan tukthuset i Portanferry blifwit lagdt i aska, innehade wid Kantonens allmänna fångelse en waktmästares beställning.

Knappt såg sig Glossin ensam, förrän han började öfvertänka sin belågenhet. Han beråknade med största sorgfällighet allt hwad som kunde wara för eller emot honom. Min egendom är förlorad, sade han för sig sjelf, derpå kan jag icke twifla: Pleydells och Mac-Morlans förenade bemödanen skola förstöra mina anspråk; det wore såfångt att kämpa mot dem..... Endast jag behåller lifwet

och återfår friheten, finner jag nog andra medel att hålla mig skadeslös för denna förlust. Hwad bör jag nu göra?..... Då Kennedy i mordades, var Bertram blott ett barn; hans erinringar kunna icke afgifva något lagligt bewis..... Gabriel är en öfwerlöpare, en Egenare..... Den heran Merrillies har icke sagt något till min skada. Det är blott de fördömda wexlarne, som oroa mig; jag är öfwerthygad att den skurken Hatteraick endast fört dem med sig för att preja penningar af mig. Jag måste tala med honom och säga honom, på hwad sätt han bör förklara denna sak.

Han började hopsätta i sitt hufvud tusen osanningar för att bewisa, att dessa wexlar härrörde från en laglig operation. Ändsligen kom quälleswardstimmen. Mac-Guffoe war ålagd att då wara närwarande. Fången bjöd sin bewakare två eller tre glas arack, kallade honom sin wån, och bad honom slutligen om ett samtal med Hatteraick.

„Det är icke möjligt, herr Glossin; jag skulle då fela i lydnad mot herr Mac-Morlan, äfwen som emot Kapitenen. Det är icke möjligt.“

„Men, min fåra Guffoe, hwem får weta det?“ sade Glossin, i det han smög honom twenne guineer i handen.

Fångwaktaren stoppade guldets i fickan, och såg leende på Glossin. „Ni känner folket i detta hus; wänta mig en knapp quarttinne, jag skall komma och hämta er, men jag säger er förut, att ni måste tillbringa natten i Hatteraicks hål, emedan jag måste återlemnna alla nycklarne till Kapitenen (så kallas i Skottland fångelsernas föreståndare). „I morgon gör jag min visitering en half timme tidigare, och ni skall då återgå i

„ert rum, på det Kapitenen måtte finna er der,
„då han gör sin rund.“

Då stadens tornur hade slagit tie, tog Macs Guffoe en blindlykta och begaf sig till Glossin.
„Tag af er edra sfer,“ sade han sakta, „och följ
„mig.“ Sedan de gått ut, gjorde sig fångvaktaren till att slå igen dörren med mycket buller och att skrifa flere gånger: „godnatt, hert Glossin!“ Han tog honom i handen och förde honom till liss-fångarnes fångelse; han fräntog fångerna och rig-larne, lemnade honom sin lykta, och tillslöt dörren med samma tillgjordhet.

Glossin sökte Hatteraick wid sin lyktas svaga sfen i några minuter, utan att upptäcka honom, han såg ändtligen en dålig halmbädd bak-om jernstänggen, om hwilken wi talat; han när-made sig och igenkände honom.

„Dirk Hatteraick,“ sade han.

„Slock millioner!“ svarade denne, „Min dröm
„skall då uppfyllas. Gå bort och lämna mig i ro.“

„Men, min bästa vän.....“

„Gör tusan gå bort, säger jag! Ni kan icke
„göra något bättre.“

„Hwad, min låra Hatteraick skulle förlora
„modet, emedan han måste några dagar wara i
„fångelse. Ni skall komma ut.....“

„Gör att blifwa hängd..... Lemna mig i ro,
„tag bort denna lykta.“

„Hatteraick!“

„Gör tusan!“

„Jag har utväg att skaffa er härifrån; gör
„min plan!“

„San ta er med edra planer! De hafwa redan
„kostat mig mitt skepp, min laddning, och skola
„fanhånda kosta mig lifwet.“

„Ni drömmar, min wån.“

„Ja, jag drömde, att Merrilies drog er fram i håren, och att hon lemnade mig den stora knifwen, som hon alltid bar på sig. Tunnor tusan, reta mig icke, gå bort!“

„Hatteraick, min bästa wån, tillåt mig att säga er ett par ord.“

„Nej jag har intet att tala med en menniska som ni. Ni är orsaken till alla de olyckor, som händt mig. Hwarfdre lemnade ni icke barnet i Merrilies händer?“

„Hatteraick, mister ni förståndet?“

„Bågar ni nesa, att det war för att göra er af med detta barnet, som ni låt anfalla Portanferry?“

„Ni wiste wäl, att ert köpmansgods war der.“

„Elock millioner tunnor tusan! Har jag icke förlorat mitt skepp, min besättning? Är jag icke i fångelse. . . ., och för hwilken? För en seg skurf, som gjorde sig en lek af att uppoffra sina wänner, endast han derwid fann sin förde!. Gå bort! Jag är farlig.“

„Hatteraick, jag har blott ett ord att säga er; hör mig!“

„Gå bort!“

„Låt mig gifwa er ett råd.“

„Gör fan i wäld!“

„Nå wäl, så sof i godt mak ditt öf, din grof, wa Holländska hund!“ Med dessa orden gaf Glossin honom en spark.

„I alla djeflars namn,“ skrek Hatteraick, i det han fattade i honom, „Du will ha det, du skall få det!“

Glossin kämpade emot och sökte göra sig lös; men den ursinnige Hatteraick fastade honom på

jernstången, fattade honom i halsen och lemnade honom icke förr, än han hade strypt honom.

Följande morgonen kom Mac-Guffoe, sitt löfte trogen, i god tid för att öppna dörren till Hatteraicks fängelse: „Herr Glossin, herr „Glossin!“ sade han sakta.

„Tala högre!“ sade Hatteraick, „han hör „er icke.“

„Herr Glossin,“ började Mac-Guffoe åter, „wid allt hwad heligt är, skynda er att gå ut!“

„Han skall icke gå ut ensam;“ sade Hatteraick, „gå och sök förstärkning.“

„Mac-Guffoe!“ ropade fängelssets föreståndare, „hwad gör ni så länge i detta rum?“

„I Guds namn,“ upprepade fångwaktaren, „herr „Glossin, gå ut i ögonblicket, Kapitenen kommer.“

I samma ögonblick gick fångwaktaren fram; han nårmade ljuset till Hatteraicks halmbädd; han spratt tillbaka af förskräckelse, då han såg Glossins lif på jernstången. Hatteraick låg wid sidan af sitt offer, och tycktes wara lugn och stilla. Då Kapitenen betraktade liket, öfwertygades han, att det war flera timmar sedan Glossin icke mera war till. Rygggraden hade blifwit mycket skadad, i det han fallit öfwer jernstången; ansigtet war wridet bakom skuldran, så håftigt hade Hatteraicks bemödande warit att strypa sin fiende; blindlyktan war sönderslagen wid likets fötter.

Mac-Morlan, för hwilken man berättat hwad som tilldragit sig i fängelsset, ankom snart för att uppsätta protokoll deröfwer. „Hvem är, „som låtit Glossin inkomma hit?“ frågade han Mac-Guffoe.

„Det är fan,“ swarade Hatteraick.

„Och hwarföre har ni handterat honom så?“

„För att sända honom till helfwetet att der be-
„reda mig rum.“

„Olycklige, ni slutar genom er medbrottslings
„mord ett lif, som ni tillbragt i brott utan
„någon skugga af dygd.“

„Utan skugga af dygd! Tunnor tusan! Har jag
„icke alltid betalt min besättning på punkten? Har
„jag icke uppfyllt mina förbindelser? Herr Sherif,“
tillade han, „låt gifwa mig en penna, bleck och
„papper; jag skall lemna er en berättelse skriftligen om
„allt som tilldragit sig; det är bättre än att förlora
„tiden i öfwerflödigt tal. War god och lemna mig
„ensam i två eller tre timmar, men låt först bort-
„föra detta os.“

Mac-Morlan fann, att ingen fara war att
uppfylla fångens önskan. Han besallde, att man
skulle gifwa honom allt som war nödigt för att
skrifwa. Han återkom efter några timmar; knappt
hade man öppnat dörren, förrän han såg, att den-
ne wilda röfware hade funnit medel att befria sig
ifrån lifwet: han hade ställt sig med tåspetsarne på
jernstången och indrifwit i wäggen ett ben, som war
öfrigt efter hans aftenmåltid; derwid hade han fåst
ett rep, som han gjort af sin halmbådds trädar,
och så strypt sig. Brevwet som han skrifwit, be-
kräftade fullkomligt alla Merrilles berättelser.

Mac-Guffoe blef assatt från sin syssla, oak-
sadt han wille gå ed, att han icke förlorat Glos-
sin ett enda ögonblick ur ögonsigtet, och att han
icke hade minsta tvekan om sattet, hwarpå han
inkommit i Hatteraids fångelse. Herr Skriegh
och flere andra, som älskade det underbara, skynda-
de sig att utspida det ryktet, att den onde hade
strypt dessa begge hofwar, som woro skyldige till
mord och röfveri.

Sjuttonde Kapitlet.

Som Glossin hade dött utan arfvingar och utan att betala salig Sir Gottfrid Bertrams borgenärer, hade dessa satt sig i besittning af alla Ellangowans tillhörigheter. Det var icke svårt att drifva dem ur denna besittning genom det man bewisade, att här war ett undantag till Sir Henrik Bertrams förmån. Herrar Pleydell och Mac-Morlan åtog sig att utföra denna sak; men den unga mannen lät införa i den fullmakt han gaf dessa begge Embetsmän, den uttryckliga klausulen, att, om han nödgades åter resa till Ostindien han då uppdrog åt sina fullmäktige att noggrant betala alla skulder, som hans far åsamkat sig. Man nering tryckte hans hand på det wänskapsfullaste sätt, och ifrån detta ögonblick sökte han alla tillfällen att bewisa honom sin högfästning och wänskap.

De summor, som härflöto från salig Margareta Bertrams af Singlefide sparsamhet och Öfwerstens ädelmodiga bistånd, satte den unga arfvingen i stånd att förnjda alla, som hade lagliga fordringar; de funnos i ringa antal genom herrarne Pleydells och Mac-Morlans omsorg, för hvilka det lyckades att upptäcka de nedriga medel, hwaraf den trolöse Glossin betjenat sig för att fullborda Sir Gottfrid Bertrams undergång.

De förnjdde borgenärerne drogo icke i betänksamt att erkänna Henrik Bertram för Baroniets lagliga arfwinge och att afstå det till hans förmån.

Hela Woodbournes familj dröjde icke att nedfatta sig på godset Ellangowan under arrendatorernes och hela grannskapets glädjerop. Öfwersten war angelågen att hafwa inseende öfwer wisa för

ändringar, som, enligt hans råd, Henrik fann alldeles nödvändiga.

Den goda Magistern var alldeles utom sig; han steg uppför trapporna med sådan hastighet, att han nödgades stanna för att hämta andan. Han kunde icke hindra sig ifrån att snyfta, då han inkom i sin enkla sängkammare; hans rum i Woodbourne, ehuru bequämligare och bättre möbleradt, hade icke kunnat utplåna den ur hans minne. Midt under sitt glädjerus fände han en hjertflämning, som bestog honom andedräkten. „Hvart har biblioteket tagit vägen?“ ropade han med quäfd röst.

Mannerling skyndade sig att draga honom ifrån dessa smärtsamma anmärkningar, i det han bad honom hjälpa sig att utfasta planen till ett stort och vackert hus, som han årnade låta bygga för att tjena det gamla slottets majestätiska ruiner till motstycke. I de talrika rummens indelning anmärkte Magistern, att det rymligaste var ämnadt till Bibliotek, och att tätt derintill en kammare var beständ för herr Sampson. „Förunderligt, förunderligt, förunderligt!“ ropade han, hänryckt af glädje.

Sir Pleydell hade återrest till Edimburg; men han glömde icke det löfte han gifvit Ellangowans och Bertrams familjer att komma och besöka dem i julhelgen. Den dagen han ankom till Ellangowan, fann han endast Öfversten der; de öfriga woro på promenad.

„Jag ser er helt och hållet fördjupad i edra planer;“ sade Rådsherrn till honom; „ni har icke glömt Eigenerskans råd. Hvar äro de älskvärda förfärdarne?“

„De hafwa gått ut med den unga Hazlewood, Bertram, och hans wän Delasferre, Bergslottet i Dumfriess. III, 11 b

„som wi fått äga i några dagar. Jag tror, att
 „de begifwit sig till Derrcleugh för att utstala plas-
 „nen till en bondbyggnad. Och ni, min bästa Rådes-
 „herre, har det lyckats er att utreda vår stackars
 „Henriks angelägenheter?“

„Derföre går jag i bergen; och jag har icke
 „behöft rådfråga min Kansler wid den Glårda Dom-
 „stolen.“

„Er Kansler wid den Glårda Domstolen, så-
 „ger ni?“

„Ja, herr Hwerste. Det är Presidenten i en Rätt,
 „som jag stundom sammanfallar om lördagen; ett
 „ibland wilkoren för att blifwa ledamot deruti är,
 „att icke kunna läsa och skrifa.“

„Der har man rätt bugliga domare!“

„Tro icke, att jag skämtar; det är dem wi ans-
 „förtro omsorgen att undersöka twister mellan slä-
 „tingar och wånaner.“

„Det twäres mig, att sådana frågor borde hem-
 „ställas till kunnigt folk.“

„Ni bedrager er, herr Hwerste; vår Glårde
 „Domstol afgör tjuge mål på tie minuter, och par-
 „terne åtskiljas nöjde. Eujas har rätt, da han
 „säger: Multa sunt in moribus disceptanea,
 „multa sine ratione (I sederna träffas mycket
 „oskickligt, mycket utan förnuft). „Ware hur som
 „helst, uppfyller dock hwar och en sina pligter, och
 „man åtskiljes icke förr, än man druckit tillsammans.
 „Jag will icke för allt i werlden, att Mac-Morlan
 „skulle se räkningen öfwer vår förtåring.“

„Befymra er icke,” sade Hwersten; „han kom-
 „mer nog och dricker med oss hos Mistress Cands-
 „lish. Jag hoppas, att ni icke lemnar denna
 „Kanton utan att gifwa oss en representation; och
 „jag beder er att utnämna Jabos till er första
 „Åbber.“

„Ah, hvarför icke? Hwer är Dandie, den måktige och förfärlige herrn af Hiddesdale?“

„Han har återvändt till sina berg; men han har läswat Julie att komma i vår med sin goda Allie, och jag wet icke med huru många barn.“

„Hwad betyder detta torn?“ frågade honom Rådeherren, i det han tog plantitningarne som lågo på bordet. „Manbyggnad..... paviljongens flygel..... flygel för wagneshus....., ack, min Gud, huru många flyglar! Ett hus skall flyga bort hertt, Hjerfste.“

„Wi skola draga omsorg att uppbygga det af huggen, wål bunden, wål hopfogad sten; jag försjer för murtruftet.“

„Jag förstår er. Gå se, om den unga skalken icke blåser bort min älskarinna för mig.“

„Det kunde wål hända herr Rådeherre.“

„Ack, den otacksamme! Att icke hafwa mera wördnad för min ålder! Men åtminstone skulke stöden Lucie kanhända.....“

„För att icke hålla något hemligt för er, så tror jag, att ni icke blir lyckligare i detta nya förretag!“

„Berkligen!“

„Carl Hazlewood har besökt Bertram, för att säga honom, att han wågade hoppas.....“

„Ack, rättwise Himmel, borde jag wänta mig denna nya skymf! Men jag hoppas, att Sir Robert skall hämnna mig.“

„Sir Robert har tyckt, att godset Singlefide, som ligger mellan twenne hans arrendegods, skulke ganska wäl utgöra ett helt med hans ågor; han har föreslagit ett byte.“

„Samtycker Bertram dertill?“

„Han har swarat att godset Singlefide tillhör hans syster.“

„Nej, den skalken, icke nöjd med att beröfva mig min älskarinna, vill han, att jag skall dö af glädje. Och hwad har Sir Robert svarat?“

„Sir Robert bortreste nog missnöjd; men i förra veckan sågo vi honom ankomma i en wagn med sex hästar, och klädd i guldbroderadt skarlakan.“

„Hwilken kunde driffslådern wara till hans besök?“

„Han har underrättat oss, att Sir Carl Hazlewood af Hazlewood hade en uppriktig tillgifvenhet för fröken Lucie.“

„Nej, jag är förlorad! Han har icke mer fruktat den förråðaren Cupido, då han såg honom hafwa nedslagit på Singlefides torn. Stackars Lucie, hwad jag beklagar dig att lefwa i denna gamla dåres sällskap!“

„Droa er icke, hert Rådsherre! De nygifta skola bo på Singlefide, hwarest man redan arbetar på reparationer; man skall hädanefter kalla det Hazlewoodsberg.“

„Och ni, min bästa herr Hfwerste, ättar ni bo kvar på Woodbourne?“

„Ja ända tills de nya arbeten, som snart skola börjas på Ellangowan, äro slutade. Se der den paviljong, som jag skall bebo; den är alldeles affskild; jag kan wara ensam när jag will.“

„Gidm icke att låta anläggas en betäckt wäg, så att ni kan komma till det gamla tornet för att der göra edra astronomiska observationer.“

„Nej, min kära Rådsherre; jag har slutat min Stjerntydare-röl.“

Slut på Tredje och sista Delen.

9/75

RH

(1) π' , 1-10⁸, 11²

(2) π' , 1-10⁸, 116

(3) π' , 1-10⁸, 116

3 different papers
(at least) used:

Thin white

Thick white

Thin blue

